

IA 101 b.
26

L. ANNAEI SENECAE

TRAGOEDIAE

ACCEDVNT

INCERTAE ORIGINIS TRAGOEDIAE TRES

RECENSERVNT

RVDOLFVS PEIPER ET GVSTAVVS RICHTER

LIPSIAE

IN AEDIBVS B. G. TEVBNERI

MDCCCLXVII

Est profecto poeta ille (Seneca) praeclarior et uetusti sermonis diligentior quam quidam inepte fastidiosi suspicantur.

M. Antonius Muretus Var. Lect. II 4.

LIPSIAE: TYPIS B. G. TEUBNERI.

PRAEFATIO

Decem illarum, siue undecim dicere mauis, tragoediarum cum L. Annaei Senecae nomine ab antiquissimis temporibus coniunctarum **duplex** est in libris manu scriptis **textus recensio**, altera [*E*] emendatior, deterior altera [*A*], utraque primis huius aetatis saeculis oriunda. Ad illam praeter excerpta codicis thuaney uno pertinet codex Etruscus siue Florentinus laurentianae bibliothecae plut. XXXVII, 13, huius — uulgarem dicimus — et folia rescripta sunt a Friderico Ritschelio inter ambrosianas Plauti membranas reperta et alii quotquot aut ipsi inspeximus aut ab aliis inspectos scimus saeculi uel XIII uel XV uel XVI fere omnes*).

Prorsus diuersa esse inter se duo quae diximus codicum genera res est apertissima. Nam ut de Octauia taceamus ab *E* aliena, cum omnibus aliis libris adscripta sit, de lacunis**) quibusdam grauioribus quibus *E* affecta est ubi in libris *A* recensio integer relictus est sermonis contextus

*) Recensio *A* cum aliquotiens typis esset descripta, primum ab H. Auantio secundum seuerioris artis leges expolita (in aed. Aldi a. MDCXVII) omnium deinceps editorum usque ad hoc tempus exemplarium fundamentum erat. Etenim ne post florentinum quidem repertum quisquam editorum a se inpetrare potuit, ut textum tragoediarum ad praestantissimi libri normam uia ac ratione constitueret.

**) cf. Hii (signorum conspectum u. p. 503) 410—442. 1568—1610.

— quae res cum maxime eorum opinioni refragatur si qui recentiorum librorum copiam e florentino deriuatam esse putant —: non solum fabularum neque ordo neque inscriptiones Etrusco conueniunt cum ceteris libris, uerum etiam scripturae sexcentis locis tanto opere inter se discrepant*), ut ad duas diuersas recensiones non possint non referri.

Neque magis profecto est quod de utriusque recensionis uetustate dubitemus. Thuaneorum membranarum aetatem saeculo X^o conscriptarum superat multo is unde Etruscus transcriptus est liber qui uncialibus literis exaratus erat. *A* uero recensionis uetustatem testantur folia illa rescripta ambrosiana, quae ante VII uel VI saeculum scripta esse probabile est. Nam plautini codicis scriptura pristina saeculi quinti fortasse quarti, posterior, qua ueteris testamenti quidam libri exarati sunt, noni est (Ritschl. prol. ad Trin. p. VIII), unde Senecae folia non post octauum saeculum scripta esse patet, saeculo uero multo priori codicem ad quem pertinebant ut tribuamus, cogit scriptura eius continua et literis uncialibus expressa. Accedit Lactanti testimonium quoddam statianae thebaidis interpretis, quem non multo post Seruium fuisse hodie recepta est opinio. Is enim cum Thyestis uu. 342—352 afferens u. 347 cum *A* tuatur scripturam „trabes“, non „fores“ quod in *E* legitur, uulgari recensione se usum esse prodit.

Vt uero utriusque generis libri, quamquam in multis ac gravissimis rebus inter se differunt, tamen tot tantisque errores communes habent, ut ad unum eundemque omnes redire archetypum manifestum sit: ita et differentis et in quibus consentiunt corruptelis magna ex parte tam singularis est condicio et natura, ut neque illae quomodo nasci potuerint perspicere neque hae emendari satis probabiliter queant nisi ex ipso poetae exemplari non emendato illo et perpolitato, sed satis inconposito festinan-

*) exempla quaeuis pagina suppeditat; sufficere quasi digito monstrasse locos quales sunt in Hercule u. 36 sqq. 627 675 1311. uberius hac de re infra disputabimus.

terque scripto et crebris locis inculcato refecto lituris pleno i. e. ex ipsis eius pugillaribus utramque originem traxisse recensionem nobis persuademus*).

Nam primum permultis locis quae inter utriusque recensionis libros intercedit scripturae diuersitas ita comparata est, ut duplicem in archetypo lectionem fuisse aperte indicetur. Qualia haec sunt:

<i>E</i>	<i>A</i>
P 831 deformis seni mon-	d. s. limina transeat
stret imaginem	
P 348 uenere instinctus sus-	u. instincti quam magna
capit audax grege pro	gerunt g. p. t. b. iuenci
toto bella iuencus	
H 36 patrem probaui glo-	patrem probauit inde qua
riae feci locum quasol	lucem premit aperit-
reducens quaque re-	que thetis qua ferens
ponens diem	Titan diem
H 627 teneone in auras	uerumne cerno corpus
editum an uana fruor	an fallor tua
H 675 nocte sic mixta tale	non dubie solet
solet	
T 347 fores <i>E</i> trabes <i>A</i>	610 extimescit <i>E</i> expauescit <i>A</i>
1048 detur nia <i>E</i> demus uiam <i>A</i>	327 scelus <i>E</i> nefas <i>A</i>

*) Senecam ipsum singulas tragoedias foras dedisse ueri est simile. Quod tamen latius persequi quoniam chartarum angustiis prohibemur, breuiter indicasse sufficere non solum Medeam a Quintiliano laudatam, Oedipum quem et Statius et Quintiliani sectatores sunt imitati [cf. O 242 647 472 394 sqq. et 530 sq. = St. Theb. I 233. III 630. ibd. 29. ibd. 406 sqq. O 477 = St. Ach. I 307 et multa alia. — O 53 945 595 = declam. XII], sed etiam Herculem I et Troades suo quamque tempore ab auctore uulgatas esse. de Phaedra et Thyeste iudicium retinemus [cf. H I 573 = Stat. Silu. III 3, 192. H 391 320 1186 = Theb. III 643. III 343. III 757. — M 347 = Theb. V 413. — Tr 841 = Theb. III 286. — T 615 = (?) Th. II 688. T 738 = Ach. I 669. — P 755 = Silu. II 6, 36]. Vnde posteriores grammatici qui singulos Senecae uersus commemorant tragoediarum cognitionem hauserint, utrum ex schedis poetae uel eius apographis an ex fabulis separatim editis, in medio relinquendum est.

Pfr. 154 suspensae *E* sollicitae *A* P 283 moderatur *E* iaculatur *A* quibus accedunt innumera id genus alia.

Haec et quae sunt similia adparet ita non posse explicari, ut altera scriptura ex altera aut deprauata aut librari libidine mutata aut interpretandi causa adscripta esse dicatur. Immo uix est dubium quin utraque quodam modo ab ipso poeta profecta sit, cuius pugillaribus utriusque generis auctorem usum esse diximus. Quos quidem codicillos cum poeta crebro correxisset, inducendo nimirum suprascriptendo uerba uersusque siue inter lineas siue ad marginem adiciendo et ita quidem ut quid legi uellet aut quo quaeque pertinerent multis locis non satis accurate significaret*): fieri non potuit quin duo illi librarii qui diuerso tempore poetae chirographo ad describendum uterentur dubitantes saepe quid uel quo ordine describerent alter hoc alter illud eligeret, alter alterum sequeretur uersuum ordinem, haud raro uterque quae legi omnino non poterant omitteret**). Quid uero? non desunt loci ubi utramque archetypi lectionem librarius uideatur amplexus esse. Sic H 19 in *E* et *A* legitur 'sed uetera sero querimur' ubi aut 'uetera' aut 'sero', non utrumque admittit uersus. huius generis plura exempla in *E* adparent, uelut haec: H 688 errat ludit *A* ludit *VA* 1157 cur en *E* cur *A* Ofr. recipe admitte *E* recipe *A* Pfr. 41 concita cursu celerem gradum *E* conc. celerem gr. *A* Med. 769 memoris antiqui decus domus *E* n. a. domus *A*. Sed latius hoc genus patet. Nam poeta cum aliquotiens eandem sententiam duplici modo expressisset, haud raro factum est ut aut utrumque ambo describerent, uelut H 50—54 = 46 sqq. 272—77 = 263—71. 677—8 = 670—1. TR 122 = 120 etc., aut alterum alter, ut locis supra allatis H 36 sqq. 627 675 sqq. multisque aliis. Quae cum ita sint, ubi aut lacunas significauius aut uersus siue transponendos siue eiciendos censuimus, nemini profecto ea uidebimur omnia

*) Simile exemplar historiae naturalis Plinium scimus reliquisse inopinata morte prohibitum quominus libris suis ultimam manum inponeret. **) Idem passi sunt scriptorum hist. Aug. libri quos qui descripserunt medii aevi homines lacunas prorsus dissimulabant.

temporum uel librariorum iniuriae tribuisse*). Immo ut pro dittographiis multa eorum quae exclusimus habenda sunt, ita non paucos uersus ambitum stropharum, quibus et in diuerbiis et in carminibus poeta orationem descripsit, supra iustum modum augentes ab ipso poeta arbitramur profectos esse (uelut H 552 745 791 alios), qui quidem scribendi impetu abreptus eandem rem qua erat ingeni ubertate uariando et aliis uerbis iterum et saepius inlustrando non numquam legem illam quam ipse sibi scripserat strophicam uiolasse existimandus est. Quae menda si tragoedias in emendatum exemplar et publico usui destinatum transcripsisset quin sublaturus fuerit uel resecando uel augendo orationem minime dubitandum arbitramur. Quo tamen in genere num in eligendis uersibus qui essent damnandi nobis contigerit ut uerum semper inueniremus, uehementer dubitamus. Sic, ut exemplo utamur, dubium quam maxime erat H 826—8 ex tribus uersibus quis potissimum esset delendus.

Redire utramque recensionem ad ipsius poetae chirographum publico usui non destinatum satis luculenter praeterea ostendunt Oedipi cuiusdam et Phoenissarum illa fragmenta in omnibus libris manuscriptis in unum conglutinata (cf. de Seneca trag. auct. p. 20—22), quae, si tragoedias suas publici iuris fecisset, non editurum sed in schedis retenturum fuisse existimamus poetam. Neque minus haec nostra de pugillaribus auctoris sententia confirmari uidetur anapaestis quibus Actaeonis fabula narratur O 772—884, prorsus et ab illo loco et a tota fabula alienis (cf. obseruat. in Sen. trag. lib. p. 36 s.).

Schedas denique auctoris per longum tempus circumlatas atque transcriptas esse, si quis miratur, is Suetoni consideret uerba, qui de Nerone agens haec tradit (e. 52 p. 196, 36 R): „itaque ad poeticam pronus carmina libenter

*) Tragoedias ultimam poetae manum passas non esse iam censuit G. Hermannus (el. doct. metr. p. 387 „praesertim si uerum est quod suspicor, non esse eis ultimam manum impositam“ cf. ibd. p. 431 „cum — ne perfectae quidem et penitus expolitae sint“).

ac sine labore composuit nec ut quidam putant aliena pro suis edidit. Venere in manus meas pugillares libellique cum quibusdam notissimis uersibus ipsius chirographo scriptis, ut facile appareret non tralatos aut dictante aliquo exceptos, sed plane quasi a cogitante atque generante exaratos; ita multa et deleta et inducta et superscripta inerant. Neque abs re erit attulisse quae Leoni suo Sidonius scribit epp. VIII 3 (p. 462 Sauaro) „Apollonii Pythagorici uitam non ut Nicomachus senior e Philostrati, sed ut Tascius (?) Victorianus e Nicomachi schedio exscripsit, quia iusseras, misi: quam dum parere festino celeriter, eiecit (an: coniecit?) in tumultuarium exemplar turbida et praeceps et opica translatio“ (cf. O. Jahn. Ber. der Sächs. Ges. d. Wiss. 1851 p. 335 sqq.)*).

Neque uero schedae a L. A. Seneca scriptae alias continebant fabulas nisi priores octo. Nam quae in codicibus secuntur Agamemno et Hercules alter eas neque a philosopho ipso neque ab aequali quodam compositas esse certissimis argumentis potest euinci**). Quas qui composuerunt non solum neque in metris, anapaestis potissimum, condendis et in diuerbiis secundum legem strophicam constituendis ad constantem Senecae normam se accinxerunt, uerum etiam in iusto personarum numero seruando in choro adhibendo inque aliis multis rebus ad *ὀκονομία* pertinentibus a seuerioribus artis praeceptis recesserunt et manifesta octo priorum tragoediarum imitatione non minus quam quo usi sunt dicendi genere ab annaeano non modice differente imitatores sese produnt. Hae igitur fabulae, cum in utramque recensionem eas transiisse constet, post Senecae mortem ab eis qui libellos tragoediarum ab eo relictos pos-

*) De Gracchorum Ciceronis Vergilii idiographis u. Pli-nius n. h. XIII 83 J. Gellius XIII 21 4 II 3 5 VIII 14 7 I 21 2 Quintilianus I 7 20.

***) Has duas fabulas a Seneca scriptas esse negauit R. Bentley opusc. ed. Lips. p. 232. Alter nostrum qui in comment. de Sen. trag. auct. Oedipum quoque in suspicionem uocauit, de hac opinione pridem recessit.

siderent ut consimilis artis opera cum genuinis uidentur coniunctae esse. Quod quidem eo tempore factum esse suspicamur, quo neque tragicorum graecorum studia euanuis-sent nec Frontonianorum sedulitate ipsius Senecae auctoritas infracta esset. Nam eius exemplum quantopere cum Aga-memnonis tum maxime Herculis auctor ad imitandum sibi proposuerit ne leuiter quidem intuentem fugiet.

Earum fabularum alteram anteit et tempore et pretio Agamemno, quam tragoediam is qui Herculem alterum scripsit ante oculos habuit et in multis est imitatus*). Agamemnonis auctor praeter Thyesten Senecae Aeschylum quem ille spreuerat, in rebus tractandis ducem sibi elegit, in senti-tiis uerbisque ab Vergilio Horatioque quibus Ouidium suum praefere consueuit philosophus, non pauca mutuatus est. In carminibus uero condendis cum non acquieuisse for-mis Senecae uel potius eius aequalibus adamatis canticum illud ostendit ex dimetrorum et monometrorum anapaestico-rum quinquies iteratorum strophis compositum u. 311—408. Monendum denique huius quoque tragoediae non perpolitum et publice editum exemplar Senecae schedis adiectum esse, sed plenum lituris ab auctoris manu factis, id quod mira docet scripturae diuersitas quae cernitur in canticum illo mi-serrime deformato u. 845—924. Idem quod de Hercule altero affirmemus nulla est probabilis causa.

Iam uero nouem illae uel potius decem tragoediae tra-goediarumque fragmenta priusquam describerentur, chartae plurium possessorum manibus commissae uarias expertae sunt uices. Quorum studiis poeticis et grammaticis cum in-seruissent, non mirum quod et locos siue ex aliorum poeta-rum libris siue ex ipsis tragoediis sublatis et uarii gene-ris interpretamenta non numquam metro concepta uersus denique ad auctoris exemplum formatos quibus dilataretur oratio, ad marginem adlinebant. Ac primi quidem gene-ris additamentorum ut exempla aliquot subiciamus, ad Pu-bilium Syrum referendus est H 332 ubi cf. notam,

*) Ex hac fabula plurima desumpsere et Claudianus quem Octauiam quoque ante oculos habuisse ueri simile est et qui eius aequalis fuit auctor carminis de laudibus Herculis.

fortasse etiam T 452 'tutusque mensa capitur angusta cibus' pro eis quae expunximus 450^b 451^a, cum similibus uerbis legatur in cod. Parisino 8049 saec. XIII (Pithoeus: angusta capitur tutior mensa cibus). Praeterea syrianae sunt sententiae uel earum similes H 1312 T 416 529 P 145 146 269 1127 O 390 Tr 300 706 A 992. Plautinum deinde habes Tr 406 s., Silianum HII 1064 (de M 669 cf. Z. f. G. t. XVIII 1864 p. 329), ex Horatio repetitus uidetur Tr 545, ex Senecae rhetoris libris A 731 (cf. exc. contr. VIII 1 p. 422 Bursian), de Ouidio adscripti loci quos ante oculos habuisse auctorem uiderent lectores A 396 = Ou. mët. VI 312 P 566 = Ou. Her. X 1 Am. I 10 26. Ex ipsius denique Senecae fabulis non raro in margine legebantur uersus magis minusue immutatis uerbis, uelut Tr 115 = H 1110 Tr 692 = HII 1971, P 1229 ad uerba 'crudus et leti artifex' adscripta: 'exitia machinatus insolita effera' ex Tr 760 'o machinator fraudis et scelerum artifex' cf. M 266 tu tu malorum machinatrix facinorum e. q. s. P 285 = O 125 (u. notam) T 876 = M 315 Tr 478 (cf. 470) = H 626 O 665 s. = O 1080-83 M 228 s. = HII 575-580 HII 1333 = H 941 et HII 1002 qui in *E* deest. H 1155 = HII 745. similiter H 234 quamquam intactum reliquimus ex HII 27 uidetur interpolatus esse.

Multos praeterea locos additamentis interpretandi caussa adscriptis auctos esse diximus. Ad hoc genus et alia et haec spectant: H 116 uerborum 'et se uincat' sententiam sic explicatam esse uidemus: 'cupiat mori ab inferis reuersus' T 1090 ignes torque) iaculare flammis || uindica amissum diem) lumen ereptum polo H 20 Dirce) Thebana tellus uiribus [uel nuribus] sparsa inpiis P 988 manu caeca) peiora fouens P 613 H 127 173 182 854 1132 1125 1137 1071 (cf. 1078) A 348 O 119 189 P 969 971 362 935 (cf. 232) Tr 817 O 929 (prosa oratione: audacis uiae comes audax *E* comes audacis uiae *A*). Non raro ubi manca uidebatur oratio supplere studebant quae deessent: T 809 num reiecto monte Tiphoeus?) latus explicuit [immo: renouat iras] T. 336-8 initium carminis abreptum restituere conabantur (cf. Rh. M. XVI p. 37) nec minus inepte T 336-8

interposita descriptione cenae lacunam dissimulare. Cf. praeterea P 406 1268 etc. — Sententia aliquot uersuum paucis uerbis comprehensa: P 626 ad uu. 625-630 Tr 279 ita non numquam ut orationis conexus pessime diuellatur, uelut T 34 sqq. ubi inculcato uersu 35 'label' in proximo uersu omnino non habet unde pendeat, nam quae uox antecedit 'fortuna' ad eam nequaquam potest referri. Respondetur etiam ad rhetoricas interrogationes: T 222 s. H 462 Pfr. 159 s. Porro sollemnis quaedam interpretamenti figura haec est: H 910 soror sagittis aptior — Phoebus Iyrae M 515 Phoebi nepotes — Sisyphi nepotibus (cuius auctor contra metrum peccauit) 699 maior Pelasgis — apta Sidoniis minor Tr 355 652 T 222 s.

Denique in rebus geographicis mythologicis et quae sunt cognata tanta possessores pugillarum uti sunt licentia ut ab eis qui docerent grammaticam exempli caussa tales uersus conficti uideantur esse. Ofr. 128 sqq. (quisquis Eurotam hibis cf. M 376 s. O 433 Tr 9 A 320 s. u. Rh. Mus. 1863 p. 45) M 713 (Medus et Parthi) H 339 s. (Cithaeron et Isthmus) HII 1044-46 (Getae Hebrus Bistones) Pfr. 206-208 (Thebae conditae cf. H 262 s. Sil. XI 447-9) HII 1581 (anni tempora) P 292-94 H 381-2 T 353-55. Prorsus inepta sunt nec cum re ab auctore tractata ullo modo cohaerent quae de Cadmo et Laerte adscripta legimus H 396-8 T 586-7.

Recensionis *E* auctorem multo ante *A* librum tragoe-dias descripsisse et eis probatur quae infra de discrepantia quae inter utramque recensionem intercedit dicentur, et ea re quod ab Etrusco codice abest Octauia omnibus qui ad alteram (*A*) recensionem pertinent libris adscripta. Quam fabulam ne libro laurentiano olim adtextam postea demum abreptam opinemur, obstat codicis inscriptio, ubi dubitari non potest quin librarius Octauiae mentionem fuerit factururus, si in librum suum recepisset. Neque magis adduci possumus ut Octauiam credamus in eo codice fuisse unde florentinus descriptus est (hoc censet Luc. Müller in Fleckeiseni ann. phil. 1866 p. 388). Quam fabulam olim in meliore recensione paenultimum locum occupasse (nam in *E* quoque Hercules II ultimo loco legitur) posteaque excidisse nullum prorsus uesti-

gium extat et quominus ultimum locum eam per aliquantum tempus obtinuisse putemus prohibent damna grauissima, quibus Hercules II prae ceteris fabulis affecta est.

Iam uero de Octauiae origine quaestionem instituentibus primum refellenda est quam nuper protulit W Braunius (die tragoedie Octavia und die zeit ihrer entstehung. Kiel 1863) opinio. Qui cum probare studeret Octauiam medii quod uocatur aeni fetum esse, grauissima quibus eius tragoediae textus infectus est ulcera quomodo intra unius uel duorum saeculorum spatium oriri potuerint demonstrare prorsus supersedit (cf. infra p. XXI et Fleckeiseni ann. phil. 1867 'zur frage ueber den ursprung der tragoedie Octavia'). Porro neque ante Albertini Mussati, qui a. MCCCXXXVIII uel xxx mortem obiit, aetatem quisquam erat qui scribendis tragoediis operam impenderet*), et Mussatus ipse quem cum Nicolao Treuetho (+ a. MCCCXXVIII) studia tragici resuscitasse constat, Octauiam hau dubie nouit. Ad priora igitur saecula reiecti et temporis indicia circumspectantes Boetiana uidemus metra in multis similia esse anapaestis Octauiae. Subtiliore autem comparatione instituta, huius fabulae anapaestos, quamquam cum multo maiore licentia compositi sunt quam anapaesti non solum Senecae tragoediarum sed etiam Agamemnonis et Herculis alterius (cf. de Sen. trag. auct. p. 5), tamen seueriorem normam secuntur Boetianis. Nam ut Boetius dimetrorum anapaesticorum partem posteriorem adonio effici iussit in duabus omnium uersuum partibus ($\frac{2}{3}$), Octauiae auctor, ne modum in Senecae tragoediis seruatum transiret, adonio in tertia tantum anapaestorum parte ($\frac{1}{3}$) locum concessit. Pari modestia Ausonium fuisse (prof. VI) non inutile est hoc loco commemorare. Quae cum ita sint, aliquo ante Boetium tempore Octauiam compositam esse probabile uidetur**). Neque

*) cf. Mehusius Vita Ambr. Traversari p. CLXXII. Edé-
léstand du Mèril Origines du théâtre moderne p. 11 n. 3.
C. G. Mueller Geta comoedia p. 9. Fr. Haasii Miscell. phil.
III p. 29. **) Non desunt apud Boetium loci ubi cum Octa-
uiae ei conueniat, quos tamen ex hac fabula eum desumpsisse
ad probabilitatem non potest adduci. Cf. Oct. 1 = Bo. II 2. 4.
O 238 = B. IV 53 (Med. 234). O 959 s. = B II 7. 1. O 754 =
B V 4. 35 (Quintil. XI 2. 3). O 819 = B IV 8. O 227 s. = B IV

uero ante Frontonis aetatem potuit scribi. Nam cum aliis argumentis Vaterus (misc. crit. fasc. v in Jahni annal. phil. VIII 1853 p. 588 sqq.) et Braunius (l. l. p. 56 s.) euicerint, praetextae auctorem non paruo temporis intervallo ab aetate Neroniana distare, tum ut referamus post eum qui Herculem II scripsit, rationes metricae adducunt. Ut uero adcuratius Octauiae aetatem definiamus, ne a uero nimis longe aberremus non ueremur si pari fere intervallo eius auctorem seiunctum esse dicimus a Frontonis et a Boeti saeculo. Rerum enim in hac tragoedia tractatarum praeter Senecae libros quos de clementia ad Neronem scripsit fons est primarius Tacitus, cuius studia postquam diu iacere resuscitata esse quarto saeculo, auctore ut uidetur Tacito Caesare, Vopiscus Hieronymus Orosius testantur. Quid igitur impedit quominus hoc ipso saeculo Octauiam scriptam esse nobis persuadeamus? Eidem uero saeculo uolgaris recensionis originem deberi arbitramur. Quae ut post Lactanti uel Serui aetatem facta esse nequit, ita multo post id tempus quo *E* recensionis archetypus exaratus est eam ortam esse inde necessario conligitur, quod chartae illae tragoediarum cum *A* librarius eas descripsit, multo grauioribus damnis affectae erant (u. infra), quam quibus librari *E* aetate laborabant. Quare cum neque post sextum uel potius quintum, neque ante alterum sed aliquanto post facta esse non possit non credi, quarto uidetur tribuenda esse saeculo, quo ipso Senecae philosophi auctoritatem per Lactantium Hieronymum Augustinum restitutam esse constat. Quodsi Octauia paulo ante recensionis uolgaris originem composita est, quidni illam ab initio cum hac coaluisse putemus? Immo haec opinio ea re cum maxime conprobatur, quod ex omnibus quorum quidem notitiam habemus (et permagna est copia) recensionis *A* codicibus ne unus quidem praetexta caret et omnes eam non ultimo sed paenultimo loco habent. Quod quo pacto fieri potuisse credes nisi ab eo qui archetypum librorum recensionis *A*

6. 20. In aetatum descriptione Boetius (II 5) non sequitur Oct. 408 sqq. sed Ouid. M. I 89 sqq. et Sen. Phaed. 533 sqq. De Claudiano u. not. ad p. VIII.

exaravit Octauiam receptam et consulto inter Agam. et Herc. II interpositam esse tibi persuaseris? Hoc ipsum autem reputantibus fieri uix potest quin suspicio animis oriatur ab eodem homine et Octauiam compositam esse et recensionem *A* scriptam, qui dum opus suum uiri clarissimi auctoritate tueri studet, inter eius opera uel quae eius esse crederet suam interposuit*). Quae tamen opinio certis quibusdam argumentis probari uix unquam poterit.

Quicumque hodie extant Senecae tragoediarum libri, quoniam eos diximus ad duorum librorum operam redire, qui diuerso tempore ex ipsis poetae chartis sua exemplaria transcripserint, iam quaerendum uidetur esse, utri eorum maior fides habenda, i. e. utra recensio in emendandis his tragoediis prae altera sequenda sit. Qua in re primariam esse recensionis *E* siue quod idem est codicis florentini auctoritatem satis patet. Nam primum uolgaris recensio etsi antiquissimo tempore elaborata est, tamen qui hodie eam repraesentant codices tanto temporis intervallo ab illa aetate seiuncti sunt**), ut non potuerit fieri quin a pristina uolga-

*) Eiusdem ut uidetur aetatis homines non uerebantur Pauli apostoli cum Seneca commercium fingere.

**) Non contigit nobis codicis uolgaris ullius uestigium inuenire uetustioris saeculo xiv. Nam praeter eos qui infra descripti a nobis et enumerati sunt, de non paucis aliis quos ad recens. trag. adhibere non licebat ita tamen sumus edocti, ut eos omnes et uolgaris recensionis et aetatis recentioris esse sciamus. Sic xii Neapolitani, x ambrosiani Mediolanenses, duodecim laurentiani Florentini, quorum H. Peter descriptionem nobiscum communicauit, duo bibl. monast. in Monte Casino (No. 394 memb. s. xiiii mutilus rescriptus max. partem No. 392 memb. s. xiiii) quorum notitiam Ottoni Benndorf debemus, Lobkowitzianus bibl. Raudnitz ad Albin in Bohemia (memb. a. 1440) cuius non nulla folia F. Pauly contulit. Accedit Vratislaviensis alter bibl. reg. univ. IV Q. 42 chart. a. 1502 Herc. et Thy. continens) Dresdensis duo (P 151 membr. 1402 rescriptus. D 152 chart. s. xv) Gudianus guelpherbytanus lat. 34 s. xiiii mutilus in. et fin. — Vincentius Bellouacensis qui in xxxi^o libro speculi naturalis (confecti anno 1250) nonnullos uersus e Senecae tragoediis affert quo usus est tragoediarum exemplar utrius fuerit recensionis non liquet.

ris recensionis condicione magnopere degenerarent. Sed fac superesse hodie satis locupletem illius testem, uelut membranas illas ambrosianas quarum nihil praeter misera quaedam folia saeculorum inuidia nobis concessit: ne tum quidem ei prae florentino obsequendum esse largiremur. Tribus enim fere saeculis post priorem librorum auctor alterius recensionis suum librum conscripsit, quo temporis spatio chartarum illarum species et habitus multis in rebus inmutata erat: additamenta adcreuerant quibus antea liberae fuerant (cf. T 353—5 Ofr. 69 70 P 363 650 Hri 815 816 944 1002 O 213), cum multa iam a priore librario legi non possent, talium locorum numerus summopere auctus est, id quod haec et similia ostendunt: Med. 961 antiqua erinis ira *E* antiqua mentis ira *A* Tro 50 ensis senili siccus *E* ens. s. tinctus *A* P 1217 morte facili dignus haud sum *E* m. dignum facinus ausum *A*. M 575 a sole generis. est *E* a s. gemmis est *A* ibd. 391 oculos uberi fletu rigat *E* o superi oculos fl. r. *A* Ofr. 195 ipse cui deo *E* ipsi ceu uideo *A* T 1 quis (me) inferorum *E* quis me furor nunc *A* 60 spument aena *E* spumante aeno *A* 180 iratus atreus *E* iras et argos *A* Hri 77 peius ac leuius *E* p. a. peius *A* 244 armenia *E* armento *A* H 490 integer Cyrenus *E* ante geryones (uide uers. seq.) *A* H 1311 eripere nec tu *E* Theseu ipse necdum *A* M 226 gloriae florem *E* Graeciae fl. *A* Ag. 597 maluntque *E* uoluntque *A* ibd. 301 facesse propere *E* secede pr. *A* O 1033 inuite loquere nate *E* immitis oro nate *A* Tr 31 quo stetit stante ilium *EAE* quodque stetit ante ilion *A* 311 increuit metus *E* increpuit m. *A* Tr 513 turrisque latebras *E* turpesque l. *A* multaque huius generis alia.

His accedunt non pauca quae illius hominis in scribendo et neglegentiam et festinantiam testentur, qui quotiens uersuum uel uersuum collocationem particulas coniunctiones similia mutauerit uix potest dici (cf. M 267 713 740 252 218 233 268 1013 alia innumera). Sed restat res longe grauissima et quae plus etiam fidei detrahat et auctoritatis ei qui hanc recensionem composuit. Quae enim supra attulimus deprauatarum lectionum exempla qui perlustrauerit, is mira-

bitur sane quod librarius iste nullo loco quod corruptum in archetypo legebatur id ipsum reddidit sed aliquo modo emendatum uel potius ad emendatae lectionis speciem reductum. Quae quidem res eis potissimum locis perspicitur, ubi in Etrusco libro mendosa scriptura seruata est. Sic Agam. 282 ubi in *E* legitur 'et eurtantum' uitiosum illud quidem sed uero proximum, legendum enim 'et Eurotam tuum', *A* infelicissime locum uindicasse sibi uisus est scribendo 'et a tanto uiro'. Med. 931 *E*: 'ultimum agnosco scelus animo parandum est' quod una literula mutata ad bonam sententiam reuocari posse Gronouius ostendit ('ultimum, agnosco, scelus anime par.'). *A* multo et uiolentius et languidius 'ultimum magno scelus animo p. e.') P 4 saxosa loca parnetho *E* (i. e. saxoso loca Parnethi) saxa solo carpaneto *A* ibd. 30 fluis (i. e. Phlyeus) *E* philipis *A* Pfr. 26 salua (i. e. saeua) *E* tota *A* P 145 *E* habet: 'non ista primum uelle' (correctum ab N. Heinsio: honesta p. u.) *A* temptauit: 'obstare pr. u.' P 627 *E* 'regna tutari urbium' i. e. uirum, *A* a uestigiis uerae scripturae recedens: r. t. patris. Ofr. 22 s. 'uel qua alta maria uertice immenso premit minor rupes' *E* i. e. minora ut uidit Bothius. *A* tamen maiora ausus posuit: Inoque praeceps.

Accedunt alia mutatae lectionis exempla ita comparata, ut *A* recensionis auctor, quem facile intellegimus hominem fuisse nec magnae doctrinae nec acutioris ingeni non mediocriter tamen et mira pro tempore illo audacia, incertum sit utrum scripturam archetypi mutauerit re uera deprauatam an incorruptam pro corrupta habens — siue dicendi genere in tragoediis conspicuo parum intellecto siue quod sententiarum argutias non assecutus est — emendam censuerit. Huius generis cum alia multa sunt tum haec: Th. 53 inple Tantalo totam domum *E* i. scelere tantaleam domum *A* ibd. 1109 hauseris angit *E* h. tangit *A* P 1187 animaue Phaedram pariter ac scelere exuam *E* a. memet p. a. s. e. *A*. Ofr. 233 quicquid mihi donastis oculi *E* negastis oc. *A* Ag. 84 nimias semper comitata domos *E* tumidas s. c. d. *A* ibd. 317 thebais hospes *E* thebana manus *A* ibd. 435. effare casus quis rates hausit meas *E*

quis fare nostras hauserit casus rates *A* Hrr 71 nimbos rapit *E* n. trahit *A* 123 patriis messibus *E* patriae moenibus *A* 151 membra *E* monstra *A* 222 pro saeue decor *E* p. s. dolor *A* (cf. 236) 252 fletus insequitur minas *E* f. ins. genas *A* 393 nec illa uenus est *E* malisque minus est *A* Tro. 425 quodcumque accidit *E* Troia concidit *A* 441 conditi dite exeunt *E* c. tumulo exeunt. Multis denique locis genuina poetae uerba interpretamentis extrusit. Sic Ag. 187 Lyrnesida *E* Briseida *A* Hrr 201 natumque sonat flebilis Atthis *E* n. s. f. Itym *A* O 34 incolumis adsto. scilicet *E* inc. ergo scilicet *A* T 9 aut poena Tityi qui specu uasto patens *E*, at *A* nulla sententiae ratione habita: a. p. T. semper accrescens iecur. Ag. 597 cecidit in lucem furor postquam litatum est illo (i. e. Ilio) Phoebus redit *E*, in *A* uerba 'in lucem' repetita erant ad 'redit' et eis receptis uox 'Ilio' est extrita: postq. I. est Phoebus in lucem redit.

Satis constat in recensendis et emendandis tragoediis ab *E* recensionis i. e. florentini codicis potissimum lectione proficiscendum esse, quippe quae non solum uetustate sed diligentia etiam et fide longe superet alteram. Attamen quamuis summa sit libri laurentiani auctoritas, eos tamen uehementer erraturos esse credimus si qui careri posse libris uolgaribus auderent affirmare. An uel prudentissimum librarium dum exemplar describit ab ipso poeta eo quo demonstrauimus modo compositum et alienis additamentis auctum, ne in multis erraret satis cauere potuisse putabis? Sed fac raro uel numquam eum errasse, hoc tamen non poterit neglegi melioris recensionis exemplar quod unum superest descriptum esse eo saeculo quo foedari libros magis quam antea coeptos esse constat. Quare scripturam libri florentini in multis ab eo codice qui primus erat eius ordinis degenerare potuisse cum per se facile intellegitur, tum comparatio instituta inter folia illa ambrosiana uolgaris uel etiam fragmina thuanea alterius recensionis et librum etruscum ostendit multa quae olim rectius legebantur a codicis florentini librario deprauata esse. Et re uera haud ita raro

factum est ut quod *E* vitiose descripsit id in uulgares libros emendatum transiret. Praesto sunt exempla satis luculenta:

	<i>E</i>	<i>A</i>
T 72	mutare ipse	m. ripas
Ofr. 342	frigiamque flammam et eterias tali soli	frugemque flamma metite natalis soli
P 686	tantum ne nefas	titan tu nefas
1005	luctificam (repetit. ex u. 1004)	quassam
1066	agros	Argos
Ag. 162	lango	langore
299	sub rupe reductus	surripere doctus
1017	semitam	feminam
TR 642	sicre	sero
644	uxtem	uatem
779	atque	auī
933	mille nauium	Menelaum
1050	meritum	mare cum
Hr 404	uoti iuno quem	uoti quem Ioui
732	uix quoque mon- strum elocor	uix queo m. eloqui
895	thiestem titan fugit	ipse me T. f.
974	lux illa sistat	lux uilis ista est
1257	eraclia penitus	ibera calpe litus
1277	uagas tymfalida	uaga symplegade
1382	alique casus	auidae Caucasus

Haec omnia negligentiae librari *E* malumus tribuere quam eius qui *A* recensionem composuit ingenio. Neque uero desunt loci ubi deterioris recensionis auctor ueriora descriperit quam alter. Sic O 250 quis non malit cum *A* amplecti uerbum 'prohibent' cum ui quadam repetitum quam male adscriptum illud 'Sphinx', uel ibid. 343 'uultum obliquat' quae scriptura et ipsius Senecae (T 160) et Ouidii (M VII 412) uerbis confirmatur pro eo quod *E* exhibet 'uultum solis' uel H 985 'marcentque Tempe' pro 'Macetumque Tempe' et quae sunt similia? Quamquam non ita magnus est talium exemplorum numerus. Accedit

quod non nullis locis lacunas in *E* propter negligentiam uel scribendi festinantiam librari et miseram libri unde florentinus descriptus est condicionem ortas e libris *A* generis suppleri necesse est. Denique non praetermittendum quod ordo tragoediarum qualis est in uulgari recensione magis conuenit quam is quem *E* sequitur cum auctorum aetatibus Agamemnone et Hercule II in fine conlocatis.

His in uniuersum de utraque recensione expositis sequitur ut breuiter ostendamus, quomodo factum esse putemus, ut singuli deterioris generis libri in singulis non raro contra ceteros sui generis codices cum laurentiano consentiant. Quod sane mirum non est. Etenim ut codicis florentini scripturam pristinam multis locis mutatam uidemus ad normam codicis cuiusdam alterius recensionis, et sic quidem ut quid prior librarius scripserit saepe uel aegre uel omnino non possit distingui: ita non pauci generis deterioris libri aucti sunt et emendati lectionibus ex meliore recensione in eos translatis uel e pluribus diuersae recensionis exemplaribus transcripti, ut Moguntinus et Pulauiensis, quem qui exarauit compluribus libris se usum esse in inscriptione profitetur (cf. p. xxxvi). Vnde qui potuerit fieri ut uel turpissimi ex his libris non numquam bonam et singularem lectionem reciperent facile intellegitur.

Non nullis tamen libris meliorum lectionum tanta est copia, ut aut ipsi secundum melioris recensionis exemplar dedita opera correcti esse aut e libro ita correcto originem traxisse uideantur. Huc pertinent praeter ceteros Melisseus ille (cf. e. g. T 9 Hr 1513) cui nimis tribuit Gronouius, Vossianus „melior“, Palatinorum 'biga' (cf. H 36 sqq.), Rehdigeranus n. 11, Gothanus alter (*g*) qui saepe cum meliore recensione consentiunt, interdum eius scripturam integriorem ostendunt florentino, ut Hr 1380 quos *R* quod *εA* 1377 nec *R* ne *E* non *A* 920 (ubi in *E* lacuna est) euicte *R* enectae *A* || illi *Rgψ* illud *A* H 8 tepenti *AE*² tepente *VR*. Cf. praeterea, ut e multis pauca afferamus, Ag. 177 senis *ER mg. m. pr.* ducis *A* Hr 1360 feminea *ER* femineis *A* P 651 uenis *Aε* uenus (i. e. uenas) *R* Hr 1511 parens *EMER* meis *A* 1535 quo

sub axe *EMER* quoue summo *A* 1467 impulsans *Eg IPal.*
impussans *ME* impulsus *A* Ag. 653 furto *E^{NE}g* fato *A* 105
forte *EMERmg. IPal.* parte *A* 726 pectora buxo *EMER*
pectore buxum *A* Hri 1495 thalamis *ER* flammis *A* 975
misserorum *Eg* missurum *A* Ag. 164 peperit *Eg* peperit *A*
316 stirpis *Eg* stirps *A* 790 uehit *Eg* uehet *A* Hri 1506
mei *ER* mihi *A* 1628 uasta late *ER* lata uasti *A* 1755
quas *ER* qua *A* 1730 Venio uenio *Eg* Venio *A* Ag. 498
mittit *ER* mittunt *A*. Hoc igitur librorum genus ad emen-
dandas tragoedias si non magni at certe non nullius mo-
menti est.

Denique singularis ratio est codicis Vindobonensis
n. 211, qui quamuis in omnibus praeter priorem Herculem
tragoediis plerumque cum deterrimis ex libris uolgaribus con-
sentiat, tamen et de antiqua Oedipi fragmenti inscriptione
solus nos facit certiores et in prima tragoedia textum praebet
multis locis antiquiorem et emendatiorem ipso libro lauren-
tiano. In Hercule enim priore ut in multis cum *E* consentit
in nonnullis cum *A*, sed eis potissimum locis ubi lectioni
uolgari prae altera palma debetur: ita haud raro contra
utriusque recensionis pariter deprauatae consensum id quod
a poeta profectum sit solus ostendit. Sic his locis:

<i>V</i>	<i>EA</i>
65 praeripiat	praeripiet
84 omnes	ista
273 quo horsum excidistis	quo recid.
275 prosequitur	persequitur
279 ut p. petat	et p. petet
380 ausoniae	ausonio
640 HER	om.
727 speciem	specimen
929 laboris	labores
933 serena	aeterna
1085 linguas	linquat
1117 medius	melius
1308 HER	om.
1309 AM	om. <i>E</i> Her. <i>A</i>
1351 tecta — solent	terra — solet

Praeterea non numquam ubi in florentino libro pristina
scriptura erasa est uel obscurata, illam libri Vindob. auxilio
agnoscimus:

112 iam odia <i>E²A</i>	uota <i>V</i>
116 me pariter et se uin- cat <i>E²A</i>	me uicit et se uincat <i>V</i>
273 quo recid. <i>E² in ras. A</i>	quo[ho]rsum excid. <i>V</i>
374 sociemus <i>AE²</i>	sociemur <i>VE¹</i>
62 deuicti <i>E (i in ras.) A</i>	deuicta <i>V</i>
8 tepenti <i>E²A</i>	tepente <i>VR</i>

Quae cum ita sint qui librum Vindobonensem composuit
is uidetur in describendo Hercule r praeter libros uulgares
— eosdem nimirum unde ceteras fabulas transcripsit —
codice usus esse uel codicis cuiusdam fragmentis recensio-
nis melioris uetustioribus florentino, unde Phoenissarum
quoque inscriptio repetita sit. Nisi forte hanc libri *V* partem
putamus ad tertiam quandam redire textus recensionem
antiquissimo tempore factam, cuius praeterea nullum extet
uestigium. Sed siue hoc siue illud amplecti males, hoc qui-
dem concedes librum *V* cum in ceteris tragoediis restituendis
nullius momenti sit, ad Herculem tamen priorem emendan-
dam plurimum ualere*).

Superest ut qua ratione in Octauia recensenda
uersati simus doceamus. Atque omnes quidem libros mscr.
quos ad hanc praetextam emendam adhibuimus, ad eun-
dem codicem anticum referendos esse luculenter arguit mira
eorum in corruptelis quibusdam grauioribus consensio (cf.
Luc. Mueller. J. J. 1866 p. 388). Nam ut ea praetermitta-
mus uitia quae nos quidem detexisse nobis uidemur, nemo
profecto dubitabit quin deprauata sint haec: u. 42 ora

*) Quod in huius libri inscriptione ultimo loco Octauia
commemoratur non est mirum. Nam librarius cum et in-
scriptionem et Herc. r ex libro illo optimae notae, ceteras
ex codice uolgari (uolgari ordine nisi quod Thyestem inter-
poneret ante Herc. r inscriptione fortasse conmotus) tran-
scripsisset, quin Octauiam titulo adderet facere non poterat.

tanais (ora trais *R 13*), ubi dudum restitutum est 'Britannis', u. 43 tantis (i. e. et ante) 88 spernit superbos humilesque (superos hominesque) 139 undis (umbris) 254 nero nisi duo *uel* insiduo (Nero insituo?) 297 prodimus euo *uel* seuo (pr. cheu) 423 lacuna 501 specie sacra (sacro auspicio) 744 pristinus (crispinus) 1001 tandem pharie (Pandatariae) 1009 maurorum (Taurorum) etc. Ad exemplar uero illud anticum e nostris libris proxime uidetur accedere Reh digeranus n. 13 (*R 13*) pessimis ille quidem foedatus uitiiis et ab homine scriptus et inperitissimo et neglegentissimo, sed, id quod maximi est in hoc genere momenti, mutandi libidine et uitiorum occulendorum consilio prorsus intactus. Id praeter alia aperte ostendit locus uexatissimus qui est 422 sqq. ubi omnes ceteri libri sic habent:

extrahere pisces rete uel calamo leui
decipere uolucres crate uel calamo aut leui
tenere laqueo premere subiectos iugo
tauros feroces e. q. s.

quem locum ita restitui posse putabant editores, ut uerba 'uel calamo aut leui tenere laqueo', ut quae et male repetita et insulso additamento aucta essent, exulare iuberent. Sed aliam uiam ingrediendam esse docet *R 13* uersus sic exhibens:

extrahere pisces rete uel calamo leui
decipere uolucres crate
tenere laqueo. premere e. q. s.

Cum uero res flagitet ut piscibus et auiibus commemoratis beluarum quoque mentio fiat — ad quas 'crates' aperte spectant — libro illi qui hemistichium intercidisse ostendit, quin fides sit habenda non dubitamus. Versum suppleuimus ex Hor. ep. II 45 (u. adn. ad u. 423). Videmus igitur hoc loco uitium cum in omnibus ceteris libris hemistichio antecedenti male repetito dissimulatum sit, in solo *R 13* fideliter expressum. Neque magis fugiet peritos u. 42 quod in *R 13* legitur 'ora trais' id propius accedere ad genuinam scripturam 'britais', quam quod ceteri praebent 'ora tanais', correctoris manum redolens. Praeterea u. 178 uitiose legitur in libris uolgaribus: 'uultus deo Similes uolanti feruens flamma abstulit',

quae uerba transponendo ad metrum redigere studebant editores male tamen prouidentes concinnitati structurae. Verum ostendit *R 13* qui uocibus ut saepissime transpositis hoc praebet: s. u. ferues quos fl. a., quod leui mutatione sic emendatur: s. u. quos furens fl. a. Simili ratione multis locis ex solo *R 13* genuinam scripturam restituumus. Sic u. 50 ira pari (odio p. *A*) 260 iusti coniugi (nostri coniugis *A*) 408 numinis magni dea (nominis *A*) 149 dira et sitis (dira sitis *R 13* diri sitis *A* corr. N. Heins.) 701 infelix nox (i. mox *A*) 798 attonitas (attonitus *A*) 741 residi (resedi *A*) quaeque sunt alia. Sed is qui *R 13* exarauit quamquam de suo nihil addidisse nec quicquam uolens mutasse iudicandus est tamen cum tanta fuerit inscitia tantaque in scribendo usus sit indiligentia, ut persaepe scripturam archetypi magis uitiosam redderet ac deprauatam quam ceteri libri: horum ad subsidium haud raro refugiendum est. Huius autem generis praeter ceteros excellunt Londinensis Reh digeranus n. 12 Lugdunensis (*B R 12 C*), quos non solum multis locis cum *R 13* consentire uidemus uerum etiam haud ita raro, ubi et ille et ceteri peccant, solos pristinam scripturam seruare. Minoris ad Octauiam emendandam momenti erant Gothani Vindobonensis Reh digerani 10 et 11.

I Transimus ad recensendos et describendos utriusque generis codices eos quorum auxilio in emendandis tragoediis usi sumus. Alterius (*E*) generis hi sunt:

Thu. **Excerpta thuanea.** Codex thuaneus i. e. Parisinus n. 8071 membr. foll. 61 formae maximae saec. ix ex. uel x in. scriptus (Fr. Duebner ap. L. Schwabium in Catulli praef. II n. 6). De hoc libro praeter alios exposuit C. B. Hasius in praef. F. G. Schneidewini ad Martialis t. I p. LXXXIII. Quae foll. 57 58 continentur excerpta ex Senecae Troadibus Medea Oedipo ea accuratissime descripta accepimus Fr. Duebneri beneuolentia. Ex quibus quoniam pauca in adnotatione critica commemorari poterant, tota hoc loco describenda curauimus. Haec autem Ennodii epigrammatis subiecta leguntur:

fol. 57 verso.

col. 1. IN NOMINE DNI INCIPIT EXCERPTVM DI TRAGOEDIA
TROADOS ANNEI SENICE. HECVBA CHORVS,

; TROADV̄ Haec ferite palmis pectore & p^{lan}////tus¹⁾ et iusta,
troieq̄

facite iamdudum sonet fatalis ide iudicis dom'
CH non rude vulgus lacrimisq; nouū lugere iubet
hoc continuis egim'. annos ex quo tetigit phrignus
gratias hospis amyclar²⁾ secuitq; fretum pinus matri
faera cibebe decies niuib: canuit idem deciens niūf
nudata rogis et si gens trepidat cāpis decimas secuit
messor aristas ut nulla dies merore caret sed noua
flet' causa ministratur ice ad planetūq; miseramq;
leuare genam manū vulgus dominā uile seq; mur
non indociles luger& fumus'

nc fēde casus nostri comites soluite spem per colla
fluant mesta capilli trepido troieq̄

Pulvere turpes paret exertos turba lacertos
uester emissa substringe sinus utroq; tenus

Pateant artus cui coniugio pectora uellas captiue
pudor cingit tunicas palla is luf³⁾

Vacet ad crebri uerbera planetus furibunda mañ
Placet hic abiñ placet agnosco troada turbam

Iterū luctus redeat ueteres solitum flendi
uincite morem hectore flenus

Hoc soluimus omf lacerum multo
funere cinem coma dimisa est

Liberando sparsitque cinis feruidus ora cōplete mañ
Hic ex troias sūpsisse licet cedit ex humeris ūris aptus

Ique tegit suffulta talus iam nuda uocant pectora
dextras nunc nunc uires exprome dolor

Rhotea sonent litora planctū habitasq; cauis
montib: echo nouat solitof r extrema breuis

Verba remicat totos reddat troie gemitus
audiat omnis pontus & her seuite manus

Pulsu pectus tundite uasto non fum solito contenta
sono haectora flemur

col. 2. haec tibi nra ferr dextra lacertos humero referit
ti sanguineos tibi nra caput dextera pulsat

Tibi maternis palmis laniata iacent
fluat et multo sanguine man& quam

Funere feci rupta cicatrix columen patria
mora fatorum tu presidium

1) *eraso ec* 2) *amydar?* 3) *luttif?*

Cum usus eras humerisque tuis
fulta p cinnos tecum cecidit fomnus quelia
Haectoris idem patrie qui fuit uestite
priamo uestros fundite fletus satis

Choaccip estor phrignie plactus
accipe fletus bis capte senex
Nil troia semel te rege tulit bis pulsari uidit
dardana graio

Moena ferro bisque pharetras passa he^rculeas
porte latos haecubę partus re . . . .⁴⁾

Postrema pater funera cludis . . . . .
caestuffigues premis litter a⁵⁾ . . . . .

Haec alio lacrimas flectite ūras non est p . . . . .
miseranda me mors iliades felix priami

Dicite cuncte liber manes uadit ad imos
Nec feret unquam uicta granum ceruice iugū

Non ille duos uidet triadas nec fallacem
cernit ulixen non argolici pda triumphi

Subiecta feret colla tropeis non ad sceptra
manus potergadabit agam menonios aurea

dextra uincula latis fiet pompa micenis
Chofelix priamus dicimus omnes secum excedens

sua regna tulit nunc et lysumen horis tutis
errat in umbris inque pius felix animas hec
toraquerit felix priamus felix quisquis bello
moriens omnia secum consumpta tulit.

FINIT. TEXTUS EX TRAGOEDIA MEDEAE.

Chonulla uis flāme tumidi euenti tanta
necta lima uendat quanta cū ūiunx uiduata
ardet et odit non ubi hibernos nubilosus imbres

Auster duxit pperata hister et cunctos uate
acuagus erat non ubi pullit rodanus pfundum
fol. 58 recto.

col. 1. aut ubi in riuos niuibus solutis soleiam forte⁶⁾
medioque uere tabuit themis.

Caecus ē ignis stimulatus ira nec regi iurat
patitur uesrenos aut timet mortem cupit⁷⁾

ire in ipsos cho obuius enses. EX OEDIPPI TR.
Effusa redimite commam natante corimbo
mollianis eis armatus brachia

4) *extrema horum uu. uerba absumpta piceo unguine*
5) *littera a incerta.* 6) *corr. ea forti* 7) *cupit in ras. eadem m.*

Iñ te senior turpis sequitur silenus aselle
 turgida pampineis redimit temp; edita lascine deducun
 Iñ te pontiregnatene nitidi nereidūq; choriscat m&ia
 8) cingitur ius habet inductus magni cognatus bachi
 nomniul

Et⁹⁾ te sequitur curuus fugientia carbasa daifin
 . . . diuiti ē¹⁰⁾ pactulas uc& telidius unila
 A . . . . torrentide duceñ flumina ripa
 . . . x¹¹⁾ uf arcus genticasq; sagittas lucteam cahos seg&es qui
 . . . sanguinem uincit regna securi geribaccum

. . . . . ligurgi
 . . . . . lum current annosi sidera mundi
 . . . . . anus clausum dum fluctib; ambi τ¹²⁾ τ orbem
 . . . . . naque dimissos dum plena colliget¹³⁾ ignes

Dum matutinos pdicet lucifer ortus
 altaq; ceruleum dum nereia a&¹⁴⁾ arctos
 candida formosi uenerabimur ora lyei

CHOXOUS THEBANORUM

Chociandis catmi generosa proles urbem cū tota uiduas
 colonis. Respicis terras miserana thebe carpitur l&o tuis
 ille bachemilles extremo comes usq; adindos ausus eoīs
 equita recampis

Figeret mundo tua signa primo cinna . . .¹⁵⁾ siluis arabas
 beatos uidi et uersa equites sagittas terga falacis me
 tuenda parthi litus intrauit pelagi rubentis

Promiit hinc hortus aperiq; lucem phoebus et flā
 ma propiore nudos inficit indos.

Stirpis inuicete genus interimos rapimur seno rapien
 tes fato dicitur s&p noua pompa morti longus ad mamis p
 perator ordo agminis mesti seriesque tristis, heret
 et turbe et tumulos petenti non satis¹⁶⁾ semp patuere
 postae¹⁷⁾

col. 2. Stat grauis strages pmiturq; iuncto funere funus pma
 uis tardas tetigit bidentes laniger pingues male carpit
 herbas colla tacturus steterat sacerdos det manus certū
 parata alta uulnus. EX LIBRO LUCANI · VIII ·

DE DIVERSIS SERPENTIBVS

Illā tamen steriles tellus secundaq; nulli
 UERSVS EUCHEŔIAE POETRIAE

Anrea et q. s.

8) superioris paginae macula etiam hanc adeo affectu ut de-
 cem qui secuntur uersuum initia non legi possint. 9) Litera E
 incerta. 10) ē incertum. 11) litera x incerta. 12) a ex
 t factum. 13) colliget ex colligit corr. 14) uel nefaci
 15) duabus literis erasis 16) uel scitis 17) uel portae.

Es *) Codex Laurentianus (Etruscus Tuscus Medicus
 Florentinus optima membranae Gron.) Montfaucon p. 316^a
 Bandinius plut. xxxvii 13 membr. formae octauae foliorum
 clxiii quaternionum xx atque dimidio saeculi ut uidetur
 non xii sed xi. uersus in unaquaque pagella sunt xxxiii
 lineae stilo subductae quaternionum numeri imis foliis minio
 adiecti. Luculenter atque aequabiliter cum textus a librario
 esset scriptus, plures passus est correctores qui radendo
 in peius mutando supra scribendo proprias eius lectiones non
 raro deprauarunt. Secundae manus quae est saeculi xiiii
 atramentum nigrius est, pallidum tertiae saeculi xv, sed est
 ubi uariae manus non possint dignosci. Extremas uersuum
 literas non numquam absumptas secunda manus restituit.
 Scripturae compendia pauca tum potissimum si uersus essent
 longiores adhibita. Personarum notae non numquam in mar-
 gine sinistro adiectae, plerumque ipsis uersibus praefixae.
 Inscriptiones et fabularum et scaenarum minio scriptae lite-
 ris maiusculis. adduntur aliquotiens notae metricae quas huc
 ex parte congesimus:

Herc. I post u. 124 CHORVS | ME | TRV̄ | A | NA | PE | STI | CVM
 post u. 523 METRV̄ | ASCLEPIADEVM. CHORVS

post u. 592 METRV̄M | IAMBICVM. ARCHILOVCVM |
 HERCVLES

post u. 829 METRV̄M | SAPHICVM. CONSTAT TRO-
 CHEO | SPONDEO. DACTILO. ET DUOBVS
 TROCHEIS. | CHORVS

post u. 874 METRV̄M · HOC GLICONICVM. CONSTAT
 SPONDEO. CHORIAMBO. VEL PYRRI-
 CHIO. CHORVS

Tro. post u. 368 mg. dextro: ME | TRV̄ | AS | CLE | PIA | DE | VM :

post u. 811 ME | TRV̄ | H | O | C | S | A | P | H | I | C | V | M

post u. 1006 ME | TRV̄ | HOC SAPHICVM

*) E posuimus ubi disertum scripturae habebamus testi-
 monium, ē ubi lectio silentio H. Peteri quodam modo con-
 probatur.

Here. II u. 1

[HERC̄ METRVM Ĥ ARCHILOIC̄. TRIME-
TRV̄ CATA|LEC|TICVM
u. 103 METRV̄ HOC ASCLEPIADEV̄

Addita praeterea sunt interpretamenta quaedam uel supra uersum uel in margine. detersa uidentur consilio quae adscripta erant saec. XIII in mg. fol. 1 et plurimum. Supra primum paginae primae uersum quae scripserat manus secunda possessoris alicuius nomen indicantia cum diris in libri raptorem eorum uix uestigia nunc adparent:

istu deg ba o occidet
Iste liber . . . . . deturbatus a dis per hunc $\equiv$ cola
im a

Continentur autem folio 1 r. haec:

Tragoedi sunt qui antiqua gesta atque facinora sceleratorum regum luctuoso carmine spectante populo concinebant quibus initio canentibus primus erat Ircus quae greci tragos uocant unde et oratius Carmine quo traico iulē certauit obire cum.

Iam de hinc sequentes tragici multum honorem adepti sunt excellentes in argumentis fabularum ad ueritatis imaginem fictis.

Cura labor meritum epitaphium M. L. A. Senecae sumpti promerere honores. ite alias posthac Sollicitate animas Me procul a uobis deus euocat illicet actis terrenis rebus hospita terra uale corpus auaratum sollertibus excipere saxis naque animam celo reddimus ossa tibi

MARCI LUCII
ANNEI SENECAE
TRAGOEDIA . N . VIII .
HERCVLES . TROADES .
PHOENISSA MEDEA
PHAEDRA . OEDIPPVS .
AGAMEMNON . THYESTES .
HERCVLES .
INCIPIVNT .

§ lectico

METR̄V̄ IĀBIC̄V̄ ARCHILOIC̄V̄ ĆSTAT TRIMETRO CATA

Hunc librum in lucem protraxit J. F. Gronouius anno xxxv^o saeculi xvii sed demum a lxi^o in editionis suae praefatione commendatum restituendis Senecae uerbis adhibuit. Pauca adiecit in altera editione a lxxxii Jacobus illius filius cuius manu scriptos codicillos a Diezio ex bibliotheca Laurentii Santenii a. mdc^o coemptos (nunc sunt Berolini inter Mss. Dieziana B Sant. 154) post F. H. Bothium alter nostrum excussit m. maio a. mdccclviii. Sex annis post Gronouium in eundem librum incidit Nic. Heinsius qui et in commentariis Ouidianis et in aduersariorum libris multas eius lectiones commemorauit. Possidet bibliotheca Lugduno-Bataua (Geelii cat. n. 597. xxi. Burm. Q. 31) „Nic. Heinsii ex codd. Mediceis ad Martialem Senecam tragg. etc. perpaucam.“ O Ribbeckius ex duobus Oedipi et Agamemnonis canticis excerpta nobiscum communicauit. Totum codicem in usum nostrum denuo conferendum suscepisse Hermannum Peterum a. mdccclxiii^o grato animo testamur.

II Pergimus ad enumerandos libros alterius generis

A

Rescr. folia mediolanensia rescripta a Friderico Ritschelio in palimpsesto plautino reperta. Cf. Z. f. A. W. 1837 p. 745. Rh. Mus. N. F. I. p. 31 et p. 66. 67. Parerga plaut. p. 305 s. Quinto fere uel sexto saeculo debere ea supra coniecimus. Quae folia quem in codice locum tenuerint et quas harum tragoediarum partes continuerint adcuratius dicendum est.

Reperit Ritschelius bina foliorum paria et singulum folium, quorum par alterum continebat Med. 196—234 et 235—274*) (numeri sunt huius editionis), intimae scilicet quaternionis membranae uel fasciuli folium iiii^{um} et v^{um}, alterum Oed. 399—438 et 520—557, quaternionis iii^{um} et vi^{um} folium**). in singulo denique folio scripti erant Med.

*) inuerso tamen ordine, recte Ritschelius: „das 1te blätterpar war das innerste einer lage; der 2te schreiber brach es aber umgekeret, wodurch die blätter in verkerte folge kamen.“ ***) non alterum et quintum („das andere

697—736*). Iam fasciculum illum cuius quartae membranae Med. 196—274 continebant, huius fabulae uu. 87—393 complexum esse facile computamus, quippe uicenos uersus singulas paginas habere, in personarum mutationibus binos in exordiis scaenarum singulos impensos esse uersus Ritschelius testetur. Haec igitur eius fasciculi erat species:

Fol.	1.	Med. 87—126
	2.	127—165
	3.	166—195
	4.	196—234
	5.	235—274
	6.	275—331
	7.	332—352
	8.	353—393

Proxima quaternio continebat Med. 394—696, i. e. 302 uersus in 320 lineis ut hodie adpellamus — numero enim 302 addas necesse est 18, cum 15 uersibus personae mutantur ter scaenae fiat exordium —, unde consecutaneum est singulum illud folium in quo sunt Med. 697—736 primum fuisse quaternionis. Reliqua pars Medae hanc nouam quaternionem compleuisse uidetur exceptis ultimis 7 uersibus. Etenim u. 737—1035 aequant 298 uersuum numerum, qui decem uersibus augendus est — ter scaena mutatur, septiens persona in septenis uersibus — ita ut 308 uersuum numerus euadat. His 21 detrahendi, 12 enim monom. anap. et 30 dim. iamb. probabile est 21 uersibus (i. e. lineis) discriptos fuisse**). Itaque 287 uersus relinquantur. Pri-

blätterpar ist das 2te eines quaternio gewesen, von aussen her [immo: „von innen her“] gezält⁴), nam uersus 439—519 non poterant per duo continuari folia sed unum complebant.

*) non 697—747 cum singulae paginae Ritschelio teste uicenorū uersuum non transeant numerum. **) Binos uersus breuiore in singulos librarium coartasse cum omnino sit ueri simile, tum anapaestos quidem dimetris discriptos esse constat. Quod nisi statuis nullo pacto efficies Med. u. 697, qui re uera est primus foli uersus, a nouo folio incipere. Dimetros autem iamb. (857—886) qui dimetris non tetrametris discriptos fuisse in hoc codice mauolt statuere,

um uero quaternionis folium cum uersibus 697—736 (i. e. 40 lineis) occupetur, lineae restant 280, unde patet 7 uersus ultimos primo folio proximi fasciculi tribuendos esse. Quae si recte sunt computata, Med. 87—1028 tres complebant quaterniones, uersus 1—86 et 1029—1035 erant in eis qui proxime antecesserant et sequebantur fasciculis.

Oedipi reliquias quae complectebatur quaternio hanc habuit effigiem:

Fol.	1.	321—358
	2.	359—398
	3.	399—438
	4.)	439—519
	5.)	520—557
	7.	558—597
	8.	598—637

Tota autem tragoedia secundum similem qua modo utebamur computandi rationem hasce codicis partes tenuisse uidetur:

inscriptio et u. 1—2 in fine fasciculi
u. 3—943 tres fasciculi
344—1081 tria folia quarti fasciculi et
nonnulli uersus quarti folii.

Videmus igitur neutram harum tragoediarum a plena quaternione incipere, neutram in plena finire neque ita eas comparatas ut altera alteram exceperit putari possit. Ex quo si nihil aliud id certe effecisse nobis uidetur, plures his duabus fabulas codicem illum continuisse.

Is liber quamquam alium tragoediarum ordinem uidetur secutus *) esse quam codices uulgares, tamen scripturae

is numeris nostris 15 addat oportet. Ad id quod nostra computatione consequimur ea differentia nullius est momenti.

*) Neque uulgarem neque florentinum fabularum ordinem tenuit, id quod non difficile esset computando probare. Sed tertium quendam est quod suspicemur in eo fuisse ordi-

cum uolgari recensione plerumque consentiunt. Folia ea quibus Medae reliquiae continentur contulit Ritschelius cum editione marolliana (Paris. 1664), Oedipi fragmenta cum collectione poett. latt. florentina ed. a. 1834 qua non licebat uti. Quae in eis foliis extare certis uerbis Ritschelius confirmat in nostris commentariis exhibuimus, quae ex tacito cum ed. maroll. consensu adparent, infra subieciimus*). Cum *E* folia resc. consentiunt his tribus Medae locis: 219 rabida (*A* rapida) 266 tu tu (sed tu *A*) 268 robur uirile est (uirile robur n. f. m. est *A*). Plerisque locis eis conuenit cum uolgaribus libris:

<i>A. Rescr.</i>	<i>E</i>
213 dulcescunt	durescunt
218 nunc	tunc
214 exercet	exterret
218 uiri	proci
233 ducum t. ducem	ducem t. ducum
240 primus	primum
241 flagranti <i>A</i> fraglante	flammati
<i>Rescr.</i>	
242 qua	quae (ψ)
244 tuli	titul
249 terra hac	terram
et	ac
252 uiolenter	uiolentus
256 quippe te	quem (<i>om.</i> quippe)
267 audendum	audenda
704 manu	manus
712 sparsus	sparsas
713 Parthus leuis	Parthi leues
714 quis	qui (ψ)

nem, ad quem fortasse referenda sunt Aldhelmi uerba, saeculi vii hominis, Agamemnonem sextum fuisse uolumen dicentis (de septenario ed. Mai. p. 588). *) Leuiores orthographica nec non differentias typographi errore natas omisimus.

<i>A. Rescr.</i>	<i>E</i>
716 quos	quo
sueui	suebae
hercyniis	hyrcaniis (ψ)
721 dirusue	uirusque
740 istis	illis (ψ)
743 uos precor	comprecor

quarum differentiarum eis ubi *E* librarius aperte peccat nulla est auctoritas (213 218 244 704 712 716 721).

$V\varphi$ **Codex Vindobonensis** in bibl. imperialem ex conlegio Iesuitarum Vindob. translatus membr. saec. XIII fol. 154 fol. in Endlicheri catal. sign. CCXI⁶¹_{R 920} hunc in fronte praefert titulum:

Marcij. Lucij: Añej: Senece Cordubensis. x. Tragedie. *)
Hercules. troades. Phenissa. Medea. Phedra. Edippus.
Agamenon. Thiestes. Hercules. Octauia. Iuno.

Alius in ipso libro est fabularum ordo, alia sunt nomina: fol. 1 Herc. furens f. 20 u. Phoen. f. 29 u. Hipp. f. 46 u. Oedipus f. 61 r. Tro. f. 77 u. Med. f. 90 u. Ag. f. 103 Oct. f. 114 u. Thy. f. 129 r. Herc. Oct. Herculis prioris duplicem habemus conlationem: alteram Jo. Vahleni auspicii factam a. h. s. LVIII ad ed. Bip., alteram nostris sumptibus a J. Hauptio a. LXIII Aldina adhibita institutam.

R **Rehdigeranus** membr. sign. S r 6, 11. Folia non numerata quinterniones efficiunt. In paginis 44 uersus habentur. Cuiusque tragoediae prima litera picta. Desunt argumenta neque adscriptae sunt glossae, sed addidit ipse librarius in mg. dextero uarias lectiones quae non numquam cum optimis consentiunt. Adscripsit tamen et recentior manus quaedam literis minimis supra uersum. Conpendia scripturae rarissima sunt pro eo tempore. Subscriptiones singularum tragoediarum in adnotatione descripsimus. Toti

*) 'Senece' in nostra conlatione omissum, x in Endlicheri catalogo desideratur.

uolumini in pagina quae Herculis subscriptionem sequitur haec sunt subscripta:

M. Lucij Anei Seneca Oetea Tragedia decima 1 ultima felicit' explicit die xxv^{to} mensis Julij de mcccclxxxix. xiiii^{to} Indic'. qua die offite fuerunt gentes dñi Comitis de Arminiaco penes Alexandria3 ciuitate3 per gentes dñi Comitis V tutuz tē quaruz gentiuz capitaneus generalis erat dñs Jacobus de Verme de Verona. Scriptuz et completuz dictuz opus per me Bartolomeuz notariuz de Cauaiono de Scto firmo Verone. quod opus Incepi die xxiiii^{to} aprilis deti Milli in festo beati Georgij.

Tragedie meij Bartolomei de Cauaiono de Scto Firmo Verone ut supra p me scripte.

Decem annis post Bartolomeus 'Euidentiam Tragoediarum Senecae traditam magistro Marsilio philosopho paduano ab Albertino Mussato paduano poeta' duabus columnis scriptam subiecit, cuius in fine haec habes:

Sepsi uelociter die dnico .xii. ms Febr m^occccii^o Jud'. x^o. du3 nouus ellectus Inptor padue morā traheret iā Venetiis reūsus 1 quo tpr oparii ml'ti eu'eūq3 gñis eēt i t'ritorio Vincētie pro reficiēdo bastitam de Y Noualeis sup' baccaionū flumē peñ Vincēciā p quq3 Miliaria. Vbi erat do' Vgolotus eū multa caterua Y gentiū armigeraz tē. |

Finem denique facit Martialis epigramma I LXI.

R 10 **Rehdig.** S I 6, 10 membr. foll. 135 fol. saec. XIII initialibus et picturis ornatus. Continet decem Senecae tragoedias. Adligata est Gregorii Corrarri Progne, cod. memb. saec. xv. foll. 16 fol. Glossas adiecit librarius, alia manus uarias aliquot lectiones. Ordo tragg. uolgaris. Inscriptio: Publii Anei Seneca Cordubēn. h'cules furēs incipit etc.

R 12 **Rehdig.** S I 6, 12 'Senecae tragoediae cum glossis Nicol. Traveth'. Sed in ipso libro nullum Travethi uestigium. Cod. chart. saec. XIII fol. Ordo tragg. uolgaris paucae glossae aliena manu adpersae. In fine: Iste liber tragoediarum Seneca Cordubensis est meij girardi bertolani... | passalaeque de casa noua || Ego girardus ..... plublicus (sic) ipialis.

R 13 **Rehdig.** S I 6, 13 'L. Anei Senecae Tragoediae' cod. chart. XIII saec. ex. fol. Argumenta librarius addidit. In fine:

Expliciūt tragedie contemplate per magrm Doīcu3 de domēcis de cremona ordīs bñe Marie de monte carmelo. Consumate p man' anselmini de raymondīs Anno dnice Incarnatoīs mccc octuagesimo sexto die decio octavo maij.

Haec addidit rec. m.:

Iste tragedie st mei ..... morantis padue 1 nūc loenico (?) quas tragedias ego accomodauī magro Tomaxio de Zachanato.

R 14 **Rehdig.** S I 6, 14 'Tragoediae senecae cum glossis Nicolai Traueth Ordinis Praedicatorum in Anglia' cod. chart. saec. XIII. Argumenta et commentarius perpetuus. Fol. 1 col. 1 Incipiunt tragedie senecae glosate | per frē3 Nicolau3 traueh ordinis p di | catoꝝ etc. Additae sunt glossae interlineares uariaeque manus uaria adleuerunt. Desinit codex in Medae uersu: Vos precor uulgu silentium. Personarum notae desunt sed mutatae personae signum = additur. Huius libri mentionem facit J. A. Fabricius in bibl. lat. ed. Ernesti t. II. c. IX.

G **Gothanus** membranaceus II No. 51. Folia inscripta CLXV, lineae in plena pagina 37 atramento ductae. Codex nitidissime scriptus. initiales auro et coloribus, tituli subscriptiones personarum notae rubro pictae. Continet fol. 1 et 2 argumenta*) decem tragoediarum, fol. 3 — 165 tragoedias hoc ordine: hercules furens. thyestes. thebays. ypolytus. edypus. troas. medea. agamemnon. octauia. hercules otheus. Scriptus uidetur in Italia saec. xv**) de exemplari et ipso recentiore ab homine indocto illo quidem sed diligenti. Fol. 3 infra textum insignia gentilicia quae ad-

*) In fine primi argumenti: 'causa uero efficiens sine seneca poeta. Sed qd dubium uertitur inter multos an fuerit ille moralis qui epistolas ad lucillū composuit placuit tē'. **) In primo argumento commemorantur Hugutio et Boccatus, ad Herc. oet. 1611 Travetta 'commentator tragoediarum'.

picta erant erasa sunt. Fol. 165 ubi hercules oethaeus finitur haec leguntur: Seneca poete Tragediarum liber decimus et ultimus qui hercules oethaeus nominatur hic feliciter explicit. Deo gratias. Amen.' Infra auro pictum nomen 'Nicolaus' et atramento nigro scripta: 'Sit nomen domini benedictum. Ex hoc nunc et usque in seculum'. Glossarum marginalium per totum librum uberrima copia*) item interlinearum in III primis tragoediis et parte v^{ae}. Scriptae sunt nitidissime et ab eadem manu ut uidetur ac textus tragoediarum.

9 **Gothanus** chartaceus n. 256 fol. CLXVIII lineae plumbo ductae in plena pagina 34. Scriptus est saec. XVI parum accurate sed luculenter. continet x tragoedias eodem ordine ac G. argumenta singulis tragoediis praemissa, personarum notae inscriptiones subscriptiones omnino desiderantur. Scatet lacunis incuria librari ortis.

Vtrumque Gothanum ut alteri nostrum Posnaniae hieme MDCCCLX^{II}_{III} inspicere liceret factum est liberalitate uirorum doctorum qui bibliothecae ducali gothanae praesunt.

Vrat. **Vratislaviensis** bibl. reg. uniu. chart. IV Q. 58. Liber B. V. Mariae in Lubens. scr. a. 1492. desinit in Agam. u. 61. conlatus ab altero nostrum a. MDCCCLVII.

His codicibus addendi sunt tres quorum pleniore notitia uti licebat in Hercule priore:

T¹T² **Turonensis I et II.** Cf. Wollenbergius in Z. f. G. 1860 XLIII p. 716—718. Alter (*T¹*) est cod. membr. saec. XV in. In fine: 'Expliciunt tragedie Seneca. Deo gra-

*) Ioci causa exemplum damus. Ad Oed. 407 'et ulterius notandum quod nullus corus tocus libri est in metro tam uarius nam constat ex datilo exámetro heroico anapestico coriambico et plus quam tetrastrophos alicubi itaque contra Regulam dare nequiuit. Et potest una opinari causa quare sic poeta fecerit. Nam hic multe persone loquuntur et sic oportuit metrum multipliciter uariare et in festo et sacrificio bacchi bene potabant omnes et sic bene potu uarie loquebantur'.

cias amen. scripte ac complete per manus Johannis. Ten. Norde. de Doetinchem. Clerici Traiectej diot. Sub anno domini M. CCCC^o VIII die decima nona mensis Ianuarij. Tragg. ordo solitus. Argumenta singulis tragg. praemissi. — Alter (*T²*) saec. XV uergentis. deest fol. 1. incip. Hf. u. 66 Ordo paulum inmutatus (Edypus ypolitus trohas). — Vtriusque primam fabulam Wollenbergius contulit cum ed. Thysiana et uarias lectiones publici iuris fecit Z. f. G. XV p. 190—194. alius eiusdem bibliothecae liber saec. XV med. praeter philosophica opera Senecae argumenta tragoediarum auctore Albertino Musato continet.

P **Pulauiensis s. Varsouiensis** membr. formae quartae. exaratus Patauae a. 1396 conlatus a Groddeckio Ser. Principi Czartorinsky bibliothecae praefecto postea prof. Vilmensi cum ed. Gron. I qui uarias in Herc. I lectiones foras dedit in Heereni Bibliothek der alten L. u. K. 1793, 10. Memorabilis est subscriptio: 'Lucii Annei Seneca Hercules Oheteus tragedia decima simul ac totus Tragediarum liber hic finem habet dei grã quem scripsi ego Georgius filius Dñi Pauli Regii militis de Georgiis de Jadra et compleui Padue die XVI mensis Octobris hora XX millesimo trecentesimo nonagesimo sexto et habui exemplaria a Venerabili Nobilibus et sapientibus uiris dñis Petro de Rabata Canonico Paduano Johane Delfine de Venetiis Zanonio de Cañonibus de Vicenzia. quibus et omnibus in hoc libro studentibus ac michi Cristus Omnipotens dignetur Spiritus Sacri gratiam habundanter largiri cui sit laus et s. p.' — De bibliothecae Pulauiensis fati u. Serapeum VI p. 48 XI p. 333.

Praeterea ad restituendam uolgarem recensionem usi sumus

Aα **editione aldina** a. MDXVII ab Hieronymo Auantio curata. Qui quoniam tanta cum diligentia et sano iudicio adiutus conplurium codicum mss. auxilio (u. infra) in textu constituendo uersatus est, ut recensionem effecerit uolgari simillimam, editionis aldinae lectionem, ubi cum libris uolgaribus uel omnibus uel pluribus uel uno et altero consentiret, pro lectione uolgata (*A*) dedimus, ita tamen ut

ψ discrepantes aliquot uel plurium librorum scripturas (ψ) adnotaremus. ubi ab omnibus libris discedebat α graecum ω ponebatur, utriusque recensionis consensum litera ω significauimus. Id uero hac in re monendum est, non numquam non A uere uolgarem lectionem esse, sed ψ. Etenim cum in libros uolgares singulae scripturae ex meliore recensione translatae essent, id quod supra demonstrauius, has Auantius interdum recepit. Quamquam si uniuersum spectamus, nullum librum uel manu scriptum uel inpressum fatendum est tam prope ad genuinam recensionis uolgaris condicionem accedere quam Aldinam.

In *Octauia* recensenda praeter Rehdigeranos, Gothanos, Vindobonensem de quibus supra dictum est, hos duos adhibuimus:

C Lugdunensis xviii 16 E quod J. Geel. catalog. mss. lugd. bat. No. 370 haec uerba facit: 'Codex partim membranaceus, partim chartaceus xiv sec., 236 foliorum in folio, literis initialibus pictis, prima pagina uersi coloribus et deauratis flosculis ornata. L. Annaei Senecae Tragoediae. Subscriptio: Explicit Annaei d. Senecae tragoediarum liber feliciter scriptus per me michaellem de franchis de clauario scriptorem atque scribam uenerabili uiro magistro Guill' de montiolo tunc rectori scholarum loci requinixii in pedemontibus, sub anno mill^o ccc^o xl die xxviii mensis Augusti. Laus et gratia summo et altissimo sit creatori nostro in seculorum secula. amen. Tragoediae hoc ordine sunt: Hercules furens, Thyestes, Phoenissae, Hippolitus, Oedipus, Troades, Agamemnon, Octauia, Hercules Octaeus. Codex correctus est sec. xv—xvi ab aliquo qui in fine adscripsit 'correxii bina uice — a principio usque ad finem'. Hae correctiones tantum sunt lectiones ex alio codice decerptae. Adiecta sunt hic illic scholia inter uersus et marginibus, quae tam ad res mythologicas pertinent quam ad metrum'. In prima pagina picta sunt arma possessoris ab eodem, qui reliqua ornamenta addidit. Sub his armis recentior manus adscripsit n. vii^o xxix C. Nutalis uel Mitalis (an Natalis Comes?). In fine post subscriptionem manus recentior ad-

notauit: Iste Seneca liber spectat ad me Joh. Recordonis presbyterum alme uien ecclesie?.

Geeli uerbis Hermannus Klapp, qui scripturas huius libri in Octauia maxima cum diligentia in nostrum usum enotauit, addit haec:

'In der eigentlichen subscriptio ist scriptus corrigiert aus scriptum; ferner steht da guill'o. In der jareszal ist nach ccc ein buchstabe so radiert dass ein loch im blatte blieb, dann o darüber geschrieben. Scholien von denen der catalog spricht, finden sich in der Octauia nicht. Der titel der ersten trag. ist nicht genannt. Am ende steht Secunda tragedia thiestes et atreifraturum. Am ende der 2ten: Incipiunt 3 tragedia. s. cecus edippus ad antigonem filiam suam. Am ende der 3ten: Sequitur quarta tragedia de ypolito thesei ex regina amazonum filio. et phedre priuignio seu phylocatoe et per eam interempto et crudeliter ipso uirgine lacerato. Am ende der 4ten: Finis ypoliti celebis tragedie tetre. Et requiescat in pace. Amen. Inchoat quina pestilens adhuc edippi ceci. qualiter suum primeuum nesper se huīt textus patet qui sequitur. Am ende der 5ten: Explicit ceci v^a. Incipit 6^a excidii troie et planetus hecube cum choro etc. Am ende der 6ten: Explicit trag^a vi que fertur hecuba. Incipit septima que medea dicitur in iason. Am ende der 7ten: Explicit medea trag. vii. Incipit viii que Agamenon intitatur. Am ende der 8ten: Lucii annei seneca Agamenon explicit. Incipit octaua eiusdem seu claudius ymo nero in populum romanum. Am ende der 9ten: Lucii annei seneca cordubensis octauia explicit tragedia nona. Sequitur a tergo decima et ultima que hercules oetheus nuncupatur et exitus eius?.

B Londinensis musei britici membranaceus, fol. 126, quorum 1—8 igne laesa. continet x tragoedias hoc ordine: hercules furens. thiestea. Edipa. ypolita. tebais. troas. medea. agamenonia. hercules oetheus. Octauia ultimo paenultimone loco sit, is qui codicem in usum nostrum contulit indicare praetermisit. In catalogo saeculo nimis ut uidetur liberaliter

XIII° conceditur. Quod plenior huius libri, qui non parui uidetur esse pretii, notitiam nancisci nobis non contigit ualde dolemus.

Restat ut de uolgaribus libris ab eis adhibitis qui ante nos has tragoedias ediderunt breuiter exponamus.

Alberti Eybi (+ 1475) excerpta quae in Margarita poetica leguntur unde hausta sint non constat. Vsi sumus bibliothecae Rehdigeranae exemplari formae maximae s. a. et l. (fol. 231 non numer. quibus praemissa est tabula XII folia complexa. In eo Senecae excerpta continentur fol. 201 col. 1 ad fol. 204 col. 1).

Palaeotypa ferrariense lugdunense ueneta florentini quibus e libris fluxerint non magis constat. Commemorantur Bernardini m. s. et Danielis uetustissimum exemplar ad primum Herc. I chorum.

Codex Parisinus 8035 Pierrotio auctore aut ex ed. **C. Fernandi** exaratus aut summa cura compositus ad cuius exemplar editio Fernandi conformaretur. Praemituntur in utroque libro argumenta ab Hieronymo Balbo conficta. Quod Fernandus in elegia in calce editionis subiicit: Te Balbi meminisse decet qui codice multo Collato haec tribuit munera tanta tibi (cf. bibl. lugdunensis catal. u. 1716 n. 375 [99] cod. membr. cum quibusdam scholiis recentibus et uersibus Hier. Balbi in primis et postremis foliis).

Hieronymus Auantius uetera exemplaria se contulisse prodit et in praef. ed. Ald. a. MDXVII et in epistola illa ad Jo. Matheum Gibertum quam L. Schwabius ex A. A. Renouardi libro 'Annales de l'imprimerie des Aldes Paris 1834' p. 496 descripsit in Philologi uol. XXIII p. 351 unde docemur illos libros Veronenses fuisse.

Henricus Petri in adornanda ed. Basiliensi 1529 libro m. s. usus est cuius aliquot lectiones in margine leguntur.

Georgius Fabricius Chemnicensis (editio eius prodiit 1566 praefatio e ludo illustri Miseno prid. Cal. Septemb. 1565) usus est codice Regiomontano, ut ipse dicit in

praef.: 'nostrum quidem tragicum ita probauit Joh. Regiomontanus [Joannes Mueller n. Koenigsbergae Francorum 1436 + Romae 1476] mathematicus excellens, ut sua cum manu diligenter et uenuste descripserit. quem librum apud Georgium Agricolum praeclarum philosophum a me uisum adolescens contuli e. q. s.' Ex eodem codice uidetur periochas tragoediarum nomine Lutati grammatici insignitas (sunt autem Albertini Mussati) descripsisse. Fabriciana conlatio adseruatur in bibliotheca Dresdensi 'Senecae tragoediae Bas. 1529 8° cum uariis lectt. a G. Fabricio e cod. ms. anno 1538 enotatis' u. Ebert Gesch. u. Besch. d. Dresd. Bibl. p. 290.

Antonius Delrio (ed. 1576 et 1593) hos adhibuit libros: Aquitanicos m. s. 'quibus sum postea usus' (comment. ad Oct. 405), Lugdunense exemplar a. 1536 a Ludouico Carrione Icto (n. 1547 + 1597) cum III codd. mss. Belgicis conlatum, ex quibus Tosanus nominatur ad Oed. 871 (comm. p. 132), Burdegalensem ab Elia Vineto concessum non tamen integrum (comm. p. 301) 'Delrianum' cui pauca initio et fine foliola deerant (is erat optimus omnium quibus Delrio usus est), Eguianum (s. Chauuinianum s. Milangianum) quem Simon Milangius typogr. conmodauit Delrioni acceptum a Jo. Chauuino praeside Eguiano, Moguntinum, quem integrum dicit sed prorsus recentem. adseruabatur in conlegio societatis Iesu moguntiaci, ubi tamen hodie sit nescitur. maxime est interpolatus nec ullius pretii. Accedit liber Winckeliani conlegii Louaniensis et Vaticanus 'quem semel tantum inspiciendi mihi Romae otium fuit'.

Justus Lipsius (praef. 1587 ed. 1588) usus est Melisseo quem a Paulo Schedio Melisso dono acceperat (cf. Lipsi praef. ad Raphel.) et Orteliano. Multis uero locis ubi 'librum suum' commemorat utrum librum dicat ambiguum est; quamquam aliquoties de Orteliani scripturis Raphelengius nos certiores facit.

Fr. Raphelengius (praef. 1588 ed. 1589) praeter Abrahami Orтели librum cuius lectiones Raph. ad margi-

nem notarum Lipsianarum adleuerat et quem 'in pluribus conformem Lipsiano' dicit ('nimis nouitium exemplar' uocat Lipsius in epist. ad Fr. Raph. filium data. Cf. epistolarum selectarum chilias. Francof. MDXXVII [sic]) usus est quodam Parisiensi (cf. eius adn. ad HII 847 H₁ 23 815 859).

Commelinus (1589) et **Gruterus** (1604). Eis praesto erant Palatini octo et interpres Palatinus 'qui sua inscripsit Joa. Botticellae'. Ex his libris duo quos Palatinorum bigam uocant et uetustate et bonitate ceteros sex longe superant (in catalogo Gruteriano bibl. Palatinae qui est in bibl. Hamburgensi haec leguntur: 'Senecae tragoediae sexies. || In Senecae Tragoed. Comment.' Serapeum XI p. 188). Praeterea Coloniensem librum Commelinus contulit membr., cui deerant Oed. 428—470 (ut in *R 14*). Grut. ad Ag. 850 Oct. 86). Hodie neque Coloniae extat neque Darmstadii.

D. Heinsius (1611) Dionysi Villeri librum commemorat.

Scriuerius (1621). Nullius sunt preti quae Isaac Pontanus Scriuerio transmisit excerpta ex Cantabrigiensi uel Anglicano membranaceo et Cruseriano uel Basiniano chartaceo Thomae Basini archiepiscopi Caesariensis, postea Hermanni Cruserii Campensis.

J. F. Gronouius. In eius commentario praeter Etruscum commemoratur prae ceteris Vossianus 'melior'. frustra quaesiuimus exemplar illud diuenditum ex bibliotheca Santeniana Lugd. Bat. a. 1800 'L. Annaei Senecae trag. Antu. 1607 J. F. Gronov contulit cum mss. Vossii'. In indice mss. codd. Isaaci Vossi concinnato a Paulo Colomesio (Colomesii opuscula ed. Fabricius Hamb. 1709): p. 865 n. 24 et p. 878 n. 195 Senecarum tragoediae p. 894 n. 92 Seneca tragicus Gruteri cum mss. conlatus. — Montfaucon p. 680c: 'mss. Isaaci Vossii 2520 Senecarum Tragoediae'. Florentini duo (u. Montf. p. 315 sq. 425^a—430^c Bandinius p. 247), Foxiensis, Germanici duo Noricae membranae Th. 685 Ag. 938), Grotianus, nisi idem est ac Vossianus cf. Gron. ad Tro. 997 Hipp. 325. duo N. Heinsi alter maior Tro. 757

alter minore forma (cf. bibl. Lugd. Bat. cat. a. 1716 n. 327 membr. olim N. Heinsii 59), Suffridi Sixtini codex (u. Geeli cat. bibl. Lugd. n. 902 'Aduersaria J. F. Gronoui. collatio cum mss. Suffridi Sixtini. cf. Gronouii uita Hamb. 1723 p. 12 Gudii epistolae p. 324. Tholosates duo (Th. 685 Tro. 681), ms. bibl. Academ. Lugd. (HII 415), Gronouianus membr. ('quem domi habeo').

Schroederus (1728) usus est Traiectino codice ('chartaceus recentiorisque aetatis' cum scholiis in marg.) et excerptis ex illo et altero eiusdem bibliothecae manuscripto. Vtrumque commemorat J. Arntzenius ad Aurelium Victorem p. 198.

Torkillus Badenius praeter Pulauicensem (de quo supra diximus) in praef. ad Herc. fur. (1798) his libris se usum esse dicit: Neapolitanis III bibliothecae regiae, Romanis XIII (III bibl. B. M. in Minerua II Angelicae VII Vaticanis quorum III Reg. Christinae II Ottoboniana II Vaticanae ueteris I Urbinensis), Vienne[n]si bibl. Caesareae; in editione tragoediarum (1821) horum librorum paene nullam facit mentionem.

Fr. H. Bothius (praef. 1817 ed. 1819) praeter schedia Gronouiana et Fernandi editione de quibus supra actum est in Hf. Hipp. Oct. usus est lectionibus Ultraiectini cuiusdam a Nic. Bondtio descriptis.

Pierrotius (1829) inspexit codices regios Parisienses, quorum quattuor (n. 8260 8026 6395 8055) saeculi XIII quem ultimo loco commemorauimus Colbertinus ille est qui praeter Senecae tragoedias Stati Thebaida et Persi satiras continet, ab O. Jahnio saeculo XI a G. Queckio XIII uindicatus. ceterum modo uera sint quae Pierrotius ex eo protulit, inter deterrimos est numerandus. Ex ceteris praecipuos decem dicit esse librari peritia et scripturae nitore, Herculem I in XX extare exemplaribus u. praef. t. I p. XVI. De codice 8035 u. quae supra diximus.

Praeterea commemorantur C. Barthe 'codex peruetus calamo exaratus' u. Aduers. X 15 Thy. 763, Rutgersi Morellianus cf. Gron. ad Herc. 814 Florens Christianus

ad Theb. 402, Zinzerlingi Thuringicus (Gothanus?)
cf. Herc. 814.

Argumenta tragoediarum cum omnia recentioris originis sint cum hac editione coniungere nolimus. Sunt autem quinque eorum genera: 1. quae ultimis Aldinae foliis impressa sunt ab ipso H. Auantio uidentur composita esse 2. argumenta editionis Basiliensis descripta sunt ex N. Trauethi commentariis (continet eos codex Rehd. n. 14). 3. periochae nomine Lutatii Grammatici e ms. cod. descriptae a Georgio Fabricio non Lactantii sunt Thebaidis stantianae interpretis sed Albertini Mussati. reperimus ea in libris gothanis. v. Scriueri nota et Wollenbergius (Z. f. A. XIII (1860) p. 717). 4. quae in editione Gronouiana singulis fabulis praecedunt confinxit Farnabius. 5. argumenta metrica a Bothio edita sunt Hieronymi Balbi. Bothius ea desumpsit ex editione Caroli Fernandi (i. e. cod. Paris. 8035 u. supra p. xxxviii. Hieronymi Balbi opera poetica coll. J. de Retzer Vindob. 1791 I 247).

Postremo quomodo harum tragoediarum edendarum operam inter nos simus partiti et breuibus ostendamus, quas uterque fabulas quasi peculiarem recensendi prouinciam sibi elegit (RP: Hr O Tr A Hix — GR: T Ofr. Pfr. Ph M Oct.), sed ita ut et in adhibendis auxiliis criticis et in metris constituendis nec non in orthographia et modo interpungendi idem sequeremur consilium ac rationem. Hanc praefationem et indices communi labore composuimus.

Scrpsimus mense Martio MDCCCLXVII.

ADDENDA ET CONRIGENDA

HERCVLES 6 glaciales *E*¹ ut uidetur || 8 an recenti *E*¹? || 13 aureas *VA* || 30 que *E* que *Vψ* || 89 non eat sed ca^l in mg. *E*² || 113 u litera in ras. *E*² (non: us syllaba) || 125 leg. lam rara micant sidera prono | languida mundo | nox uicta uagos contrahit ignes [luce renata] || 130 leg. arcados cum *E* || 163 Turbine m. spes soll. *A* adde *q* || 217 a prime *E* t. Gron. || 223 leg. *Christinae* || lumine. *Ibidem* uoce in delete leg.: constantis pectore *VA* || 226 prolusit *EA* praelusit ed. Basil. || 252 Angaei *E* t. *NHs.* et literas ang. testatur *HPeter* || 281 adsis o sospes *E* || 288 fulmini quierens (non luimmi) || p. 16 u. 339 post u. 340 transponatur || *ibid.*: in praef. ad *Petronium* || 356 l. factum *q* fastum *A* *E*² *q* (ex neutra *Vindobonensis* libri descriptione discerni potest) || 379 isto in *E* non supra uersum scriptum est, sed in ipsis uestigijs alius uocis quae nequit dignosci. illo *E* t. Gron. || 444 meae hae sunt *Aφ(?)* || 578 post ferac pone lineolam pro puncto. || 581 Taenariae *LMueller* quoque coniecit *Fleckeis. ann. phil. 1867 p. 65* || 601 leg. archana *EV* || 651 pande uisorum ord. ci. *GR* || 663 s. quam tuta i. q. Enna ci. *L. M. l. l.* || 688 errat ludit *E* (non *P*) || 693 horrent) t in ras. *E*² || 727 leg. speciem || 745 regit) t in ras. *E*² || 806 mina = *E*¹ uidetur x erasum esse pr. m. || 810 adde petenti *EA* || 877 leg. si s licet || 899 leg. *THESEVS TACITVS* || 940 in nota adde: u. ad *Herc. II 1333* || lacunae signum post 942^a ponendum. || 1020 leg. Parce iam || 1037 pro *THES. leg. AMPH.* || 1037 *THES. ω AMPH. ego et HWeilius p. 6* || 1038 latet *E* || 1069 domitum o superi *GR* cont. uu. 1083 s. soluite o superi *EV* unus *Christinae* || 1090 leg. clauaeque graui | lassum solitus mandare caput || 1101 leg. uaesano || 1124 leg. pharetraeque graues | date saena fero uerbera tergo | [caedant ueros robora fortes] | stipesque potens | duris oneret pectora nodis. || u. 1125 deleri. || 1205 adde: cf. *Herc. II 979* an arma cessant teque languenti manu non audit arcus? neruos a usa coni. *GR.* || 1236 arcum) leg. arcum. || 1285 leg. si uiuo || 1294 laribus ci. etiam *LMueller. l. l. p. 66.* || adnotationis u. tertio extr. pro 1304 leg. 1303.

THYESTES 23 *pro ME A lege*. Me. || 33 repetantque *E adde* A || 72 ripas *A ipse E* || 139 cf. Orest. trag. (Haase misc. III p. 29) u. 232: dum commune nefas aequali mente fruatur || *adde* 148 mensas instrueres *E* || 232 *leg.* in parte carpit || 282 *leg.* tuentur *Ae* || 286 *leg.* εψ (*pro E ψ*) || 450 *rectius fortasse delebitur u.* 452 Tutusque etc. qui inter syrianus sententias legatur in cod. Parisino 8049 saec. XIII. || 529 l. uncinis || 633 CHOR. om. *A* (*non E*) || 661 iutaeque *ci. RP.* || 776 h. u. in animo habuit *Ibidis* interpretis ad u. 427 (ed. Merkel p. 468) 'quod scelus sol uidens retro fugit ut dicit Statius in tragoediis et Ovidius Metamor.' (Attius *ci. Ribbeck Quaest. scaenicarum p. 334*) || 808 *leg.* sautius || 922 *leg.* Chorus om. *A* (*non*: Chorus *A*) || 983 *distingue post patrem*, 1007 *post adeste.* || 1022 *leg.* Bad. || 1063 corpora exanima *E et ita lege.* || 1088 hac *Grut. Scaliger. (dele E)* in subscriptione codicis *R leg.* flor. ïc (i. e. etc.).

OEDIPI FRAGMENTVM *vid. Schoene Allgem. Schulzeitung 1831 II p. 1029.* || 35 *adde QV* || 42 inanes εψ manes *A* || 44 ANT. om. ε (*non E*) || 105 fides *E* || 160 *leg.* 159 || 178 Oedipus *B Schm.* Oedipu *LMueller.* || 198 aut *E* haud *E* || 205 dis *E* diis *E* || 320 Exemplar ingens *ci. RP. conf. Hir 1854* matribus miseris adhuc exemplar ingens derat, Alcmena dabo.

PHOENISSARVM FRAGM. p. 118 119 *leg.* POLYNICES || 34 l. 35 || 62 rapiat *E* || 63 arpyla *E* || 73 iamque *corr. n. 3.* ex namque *ut uidetur.* || folii *E nota u.* 71 *addenda* || 119 IOC. astr. *E (dele: Ioc. om. E)* || post u. 126 duo tantum uersus cum hemistichio exciderunt. || 167 *leg.* hinc hinc *E* || 196 *lege: cf. Tro. 273 Hir 1867.* || 215 *leg.* postergum cum *E* || 270 *add. F. L*

PHAEDRA *F e d r a fabulae nomen praefert Gudianus h. XIII (Guelferbyt. n. 34)* || 14 *lege:* ubi per graciles leuis Iliissus 14 labitur agros piger, et steriles 15 ubi maeandros per inaequales 16 amne maligno radit harenas 17 || 12 *post rorifera rasura E* || 14 *eliff E* || 16 ubi maeander etc.) ordo uersuum uolgaris: ubi per | ubi Maeander | labitur | amne. *rectum ordinem seruat E* || 103 imo *E* || 108 andro *E* || 152 teneri crede *ER (non Re)* || 285 *cf. Oed. 124* || 358 *adde:* F. LXXII. || 416 *lege:* omnium || 424 s. *lege* Quat. VIII F. LXXIII. || 436 *deleta lineola cum numero 437 leg.* timet deponat || 470 l. iuuentam || 478 restituet *E* || 517 ramique *E* || 540 em exerat *E* || 593 terre repente *E* || 718 u. Prisciani testimonium ad Ag. 379. || 743 *cf. P. Syrus 498 R* Voluntas impudicum non corpus facit. || 789 in *E sic descripta haec sunt:* formosus solitae | claudere fontibus || 815 iuuenes *E* || 837 quidnam *E* || 868 aut *E* || 872 *leg.* sicine cum *E* || 926 *leg.* abditos || 945 *leg.* poste cum *E* || 991 fasce *E* || 1045 NVNT. om. *E* || 1115 qua *ed. Lugdunensis ut uidetur* | his uerbis 1183 oculique — iaces 1193^b 1194^a Moredere — amoris deletis quattuor VI uersuum strophas e e c e

restituendas esse *ci. RP.* || 1216 ascensor *E* || 1265 corp'ori^s *E* corr. *E*²

OEDIPVS 152 *haud scio an uris pro ursis legendum sit.* || 415 *leg.* et tristes Erebi (terribilis) minas. || 439 edon ope dep. *R10 (non R14)* || 461. 462 *commutandos censet GR* || 476 l. uersum forte in α (*non A*) *omissum etc.* || 524 l. iubes pro inbet || 560 *adde circuit A* || 570 *nota.* uerbis interposui — 578^a *adde:* idem uidit *GR* || 792 *at cf. Tr 196* aut cum superbo uictor in curru stetit. || 865 l. opimos pro optimos || 864 Edip' *G Gron. om. EA* || 881 Phorbanti dedit *HWeilius lacuna constituta post u. 880.* || 1069 pallantes *E fallaces A*

TROADES 166 *adde tutis e'ed. Lugdunensis?* || 179 l. caeco pro caeca. || 279 'at. tumidum' *Farnabius* || 532 callido *ci. GR.* || 625 l. set et huc || 632 l. *Herc. II 845* || 643 l. Lustrale pro Lustrare || 830 *an speciosa? cf. Horat. epod. VIII 29* nobilis Creta centum urbibus III 27, 34 centum potentem urbibus Creta. || 850 *adde Gonoessa Volaterranus* || 869 *fort. Hecubam*

MEDEA 43 *cf. Hor. c. I. 22. 6 ep. I. 12 Sen. Thy. 1052.* || 93 uirgineo *A femineo E* || 102 Phasidis *E ita lege.* || 139 *leg.* melius a melius || 267 *leg.* feminae ut *ci. RP.* || 303 *leg.* posterga cum *E* || 301 *sq. Versus 307—8 seruari fortasse possunt ante u.* 305 *positi nec non u.* 329—334 suo loco ferri, si haec probabitur descriptionis et interpungendi ratio:

A u.	301—304	307	308	305	306	(Andax — — ligno)	a	(8)
	309—317	(Nondum — nomen habebant:)					a'	(8)
	318—323	(Ausus — notos)					b	(6)
	324—328	(Nunc — uelo)					b'	(6)
B	329—334	(Candida — opes)					a ^o	(6)
	335—341	(Bene — timores)					c	(7)
	342—348	(Cum duo — habenas)					c'	(7)

315 *leg.* aretica pro attica || 381 *leg.* tethysque || 435 malam *A* || 436 *inter syrianas sententias (n. 599 R) intrusit P Pithoeus:* 'grauiora quaedam sunt periculis remedia' abesse a libris *ms. adfirmavit E Woelfflinus.* || 608 *cf. Plin. h. n. VII. 44 (143)* cum resistendi sacroque sanctum repellendi ius non esset. || 700 *leg.* Pelasgis a. Sidoniis || 712 Promethei || 785 *not. leg. E* (*non E*) || 873 gantiticum *E* || 879 *leg.* infanda ut *ci. LMueller* || 977 relinqueré *E* || 1021 fetum extraham *ci. LMueller.*

AGAMEMNO 259 *rectius fort. cum E legitur* palam marita p. || 302 *cf. u.* 942 regemne perimet exul et adulter uirum? || 379 u. *Phaed. 718* || 435 pro qui l. quis || 622 puluere amue legitur in *E*, non puluere amue || 638 *fort. dorici cum conriperetis ignes* || 657 pro fatale munus reponendum uidetur furtum || 773 l. uultu pro cultu || 870 l. nasci *o A* || 879 880 *scribe:* — dictaea — — — linquens | horridus arua. ||

888 *l. Geryonae pro Gerionae* || 905 *leg. insueta carpi*

HERCVLES II p. 367 368 *qui marg. sinistro adpositi sunt numeri 1 2 3 deleas.* || *u. 14 l. cum cessit Eguianus (non: Eg)* || 40 *l. Scythiae ψ Scaliger* || 234 *malim cum Gronouio malo legere.* || 414 *ad rigida adde: Hii 1669 tum rigida secum spolia nemeaei mali arsura possit. propius accedit ad literas libris traditus torua.* || 583 *l. Amoris* || 624—635 *alia prorsus litera insigniri debebant hae strophae; e. g. b b. uersus autem 627 posterioris strophae est initium, non prioris finis.* || 750 *l. regna * triumphata* || 920 *enectae A (non E)* || 966 *adde: abire EA* || 1277 *an: et uaga Stymphalide? sic Hii 1384 uagae Stymphalides.* || 1326 *l. irata quidem A fort. irata pre cor.* || 1346 *poterat etiam reponi: brachia et fletus cape* || 1542 *l. Rhodopes* || 1725 *praefendum uidetur quod in Thyesta legitur eneruis.* || 1799 *praetulerim prisca supplicia.* || 1806 *rectius fort. cum E Thebae* || 1843—45 *om. g (non G)*

OCTAVIA 53 *leg. mutat imm. dolor consilia nostra.* || 203 *nescio an falsa reponendum sit, i. e. decepta, frustrata (Neronis amore). cf. Tac. h. II. 17. Sil. XIII. 886.* || 213 *sq. Tullius erat ab his uersibus cultrum cohibere quamquam aliquot locis sermo auctoris ab eodem interpolatore dedita opera amplificatus esse uidetur. (cf. 558 305—9 399 749 fortasse etiam 634—5) || 634—5 (cf. Hii 754 A 15.) mihi suspecti. Nihil enim ad res re uera gestas, ad quas totus hic locus spectat. Letum et fuga (632) omnibus nota, de uerberibus cf. Suet. Ner. 49 (corpus uirgis ad necem caedi), de siti ibid. 48 (fame interim et siti interpellante) cf. Cass. Dio 63, 28. || 791 leg. Phrygiaeque.*

p. 568 *sq. adde has thuaney codicis scripturas (u. praef. p. xxiii—xxvi): Senice eibebe haectora haecube agammennonios rodanus ligurgi (Lyc.) baccum (Bacch.) catmi (Cadmi), hister hortus (ortus) falacis caefful remietat poterga ciunx formonsi interimos promiit natante (nut.) pullit (pell.) hospis (hospes).*

(Leuioira omisimus)

ABBREVIATA QVAEDAM

RP. = Rudolf Peiper | *GR.* = Gustav Richter | *BSchm.* = Bernhard Schmidt | *Gron.* = J. F. Gronouius (*l. Gr.* = Gronouio teste) | *IGron.* = Jacobus Gronouius | *Bo.* = Bothe | *Bad.* = Baden | *NHs.* = Nicolaus Heinsius | *DHs.* = Daniel Heinsius | *With.* = Withofius | *Grut.* = Gruterus | *Swob.* = Swoboda.

L. ANNAEI SENECAE

H E R C V L E S

[FVRENS]

PERSONAE

- I HERCVLES
 LYCVS
 II AMPHITRYON
 IVNO
 III THESEVS
 MEGARA
 CHORVS THEBANORVM
 SCAENA THEBIS

IVNO

F. 1a

- a Soror tonantis — hoc enim solum mihi
 nomen relictum est — semper alienum Iouem
 ac templa summi uidua deserui aetheris
 locumque caelo pulsa paelicibus dedi.
 tellus colenda est: paelices caelum tenent. 5
- b Hinc Arctos alta parte glacialis poli
 sublime classes sidus argolicas agit.
- b' Hinc, qua tepente uere laxatur dies,
 tyriae per undas uector Europae nitet. 10
- b'' Illinc timendum ratibus ac ponto gregem
 passim uagantes exerunt Atlantides.
- b Ferro minax hinc terret Orion deos
 suasque Perseus aureus stellas habet.
- b' Hinc clara gemini signa Tyndaridae micant
 quibusque natis mobilis tellus stetit. 15
- c Nec ipse tantum Bacchus aut Bacchi parens
 adiere superos. ne qua pars probro uacet,
 mundus puellaeserta gnosiacaegerit.
- c' Sed uetera [sero] querimur. una me Dirce fera

HERCVLES *EV* HERCVLES FVRENS *A* HERA-
 CLES FVRENS *Vratislaviensis fol. 92 u.*

Iuno sola α || 6 post arctos ras. *E* || glaciale *E*¹ ||
 8 tepente *VR* tepenti *AE*² (*E*¹ non liquet. prima littera r
 uidetur fuisse) || 12 Ferro minax *E*³ in mg. Ferro minaci
*E*¹ Fera minax *ME* Fera/coma/ *E*² in ras. (post coma
 litera m erasa uidetur) fera coma *VA* hinc terret *EV* hinc
 exterret *E*²*A* || 13 aureus *E* Delrio aureas φ *A* || 16 ba-
 chus tantum *V* || aut ω et *With.* || 17 probro altero r
 in ras. *E* || 18 puellas fert a nobis lac egent *E* || 19 Sed
 uetera sero q. ω sero del. α sed nana q. *BSchm.* || dira
 ac fera ω Dirce fera scripsi deleto u. 20 ||

- [*Thebana tellus uiribus sparsa impiis*] 20
 quotiens nouercam fecit? escendat licet
 meumque uictrix teneat Alcmena torum.
 d Pariterque natus astra promissa occupet
 in cuius ortus mundus inpendit diem
 tardusque eoo Phoebus effulsit mari 25
 retinere mersum iussus Oceano iubar.
 c Non sic abibunt odia. uiuaces aget
 uiolentus iras animus et saeuus dolor
 aeterna bella pace sublata geret.
 c Quae bella? quicquid horridum tellus creat 30
 inimica, quicquid pontus aut aër tulit
 terribile dirum pestilens atrox ferum
 fractum atque domitum est. F. II.
 d Superat et crescit malis
 iraque nostra fruitur. in laudes suas
 mea uertit odia. dum nimis saeua impero 35
 patrem probaui, gloriae feci locum.
 c Qua sol reducens, quaque reponens diem
 binos propinqua tangit Aethiopus face,
 in domita uirtus colitur et toto deus
 narratur orbe. 40

20 Th. nuriibus sparsa tellus i. VA Th. tellus nuri-
 bus sparsa i. E uiribus scripsi || 21 escendat E¹ Vrbinas
 ascendat E² VA || 22 locum ω torum Gron. || 24 ortus
 E¹ Vψ ortu A || 25 refulsit V || 30 que EVψ quid A ||
 33 increscit ME || 34 fruitur) t in ras. E f sup. lin. V ||
 36 Patrem probauit inde qua lucem premit E² VA. E¹ eras.
 scriptum fuisse probaui, gloriae feci locum suspicatur Gron.
 gloriae feci locum biga Pall. Paris. 8029 Mog. (probaui
 g. f. l. biga Pall. probaui g. f. l. Paris. improbaui g.
 f. l. Mog.) || 37 Aperitque thetis qua ferens titan diem
 V (dies V¹ die V²) E² in mg. (sed om. diem) A Qua sol
 reducens quaq; reponens diem E et sic biga Pall. ubi ta-
 men relucens Vterque uersus inter uu. 36 et 38 interpositus
 legitur in R12 (Quaq; sol relucens q. deponens d.) et Vos-
 siano (reuertens q. deponens Voss.) Haec autem Mog.: Inde
 qua lucem premit aperitque Thetis | Qua sol reuertens,
 qua ferens Titan diem || 38 tinguit E¹ A tingit ψ tangit
 VTR14 ||

- c Monstra iam desunt mihi
 minorque labor est Herculi iussa exequi
 quam mihi iubere. laetus imperia excipit.
 c Quo fera tyranni iussa uiolento queant
 nocere iuueni? nempe pro telis gerit 45.
 quae timuit et quae fudit. armatus uenit
 leone et hydra.
 c Nec satis terrae patent.
 effregit ecce limen inferni Iouis
 et opima uicti regis ad superos refert.
 c Parum est reuerti: foedus umbrarum perit. 50
 [*uidi ipsa, uidi nocte discussa inferum
 et Dile domito spolia iactantem patri
 fraterna. cur non uinctum et oppressum trahit
 ipsum catenis paria sortitum Ioui
 Ereboque capto potitur et relegit Styga?*]
 patefacta ab imis manibus retro uia est 55
 et sacra dirae mortis in aperto iacent.
 c At iste rupto carcere umbrarum ferox
 de me triumphat et superbifica manu
 atrum per urbes ducit argolicas canem.
 c Viso labantem Cerbero uidi diem 60
 pavidumque solem. me quoque inuasit tremor
 et tetra monstri colla deuicta intuens
 timui imperasse.
 e Leuia sed nimium queror.
 caelo timendum est, regna ne summa occupet
 qui uicit ima, scepra praeripiat patri. 65

43 Quo Vψ Quae eA || 49 a¹ petit E² mg. || uu. 50—54
 deleti dittographiam cf. u. 60 sqq. || inferus V¹ || 52 uin-
 ctum VA uictum e || trahit) hit in ras. E² || 54 cerbe-
 roque Vψ || deesse uidetur uox potitur V || et reteggit
 EA et teggit V et relegit With. en reteggit Bad. ed. 1798 ||
 stigam V || 56 durae E¹ totus uersus abest V || 57 iste
 VR14 ille eA || 60 labantem V || 62 tetra Vψ thetra E
 in ras. terna A || deuicta V deuicti E (uicta i in ras.)
 A || 63 /sed/nimium (ni in ras.) E² minimum V¹ ||
 65 pripiat V praeripiet E (ras. inter e et r) A

nec in astra lenta ueniet ut Bacchus uia.	F. IIu
iter ruina quaeret et uacuo uolet	
regnare mundo. robore experto tumet.	
e' Et posse caelum uiribus uinci suis	
didicit ferendo. subdidit mundo caput	70
meliusque collo sedit herculeo polus	72
nec flexit umeros molis immensae labor.	71
inmota ceruix sidera et caelum tulit	73
et me prementem. quaerit ad superos uiam.	
d' Perge ira perge et magna meditantem opprime.	75
congrederere. manibus ipsa dilacera tuis.	
quid tanta mandas odia? discedant ferae.	
ipse imperando fessus Eurystheus uacet.	
d' Titanas ausos rumpere imperium Ionis	
emitte. siculi uerticis laxa specum.	80
tellus gigante Doris excusso tremens	
supposita monstri colla terrifici leuet.	
e' Sublimis alias luna concipiat feras.	
sed uicit omnes. quaeris Alcidae parem?	
nemo est nisi ipse. bella iam secum gerat.	85
adsint ab imo Tartari fundo excitae	
Eumenides. ignem flammeae spargant comae.	
uiperea saevae uerbera incutiant manus.	
e' I nunc superbe, caelitem sedes pete.	
humana tempne. iam Styga et manes ferox	90
fugisse credis? hic tibi ostendam inferos.	

66 lenta (a in ras. m. sec.) E || uenit V || ut bacchus) literae ut bac in ras. E² || 67 Iter EV Inter R13 || 68 experto EVME expenso E² mg. A || 72 meliusque E¹ mediusque Aφ || 71 innisae ME || u. 72 ante u. 71 collocat || 76 dilacera E¹ iam lacera VA || 81 giganti eraso s E¹ dorica V || 82 sequitur u. 123 in Mog., u. 83—89 absunt R1314, in margine leguntur T², statim sequitur u. 123 R1314, secuntur uu. 123 124 T² || 84 omnes V ista EA || 87 flammeae V || 89 eat E² mg. dext. || u. 89 sequitur u. 123 A om. ER11VT¹, primus in suspicionem uocauit Bernardinus Gellius. || superbus Angelicus alter || u. 90 post u. 91 positus E¹ corr. E² || ferox VE² (x in ras.) A feros Vratisl. ||

reuocabo in alta conditam caligine	
ultra nocentum exilia discordem deam	
quam munit ingens montis oppositi specus.	
[educam et imo Ditis e regno extraham]	95
d' Quicquid relictum est ueniat. inuisum scelus	
suumque lambens sanguinem impietas ferox	
errorque et in se semper armatus furor.	
hoc hoc ministro noster utatur dolor.	F. IIIr
d' Incipite famulae Ditis. ardentem citae	100
concutite pinum et agmen horrendum anguibus	
Megaera ducat atque luctifica manu	
uastam rogo flagrante corripit trabem.	
e' Hoc agite. poenas petite uiolatae Stygis.	
concutite pectus. acrior mentem excoquat	105
quam qui caminis ignis aetnaeis furit.	
ut possit animo captus Alcides agi	
magno furore percitus, nobis prius	
insaniendum est. Iuno cur nondum furis?	
e' Me me sorores mente delectam mea	110
uersate primam, facere si quicquam apparo	
dignum nouerca. uota mutentur mea.	
gnatos reuersus uideat incolumes precor	
manuque fortis redeat. inueni diem	
inuisa quo nos Herculis uirtus iuuet.	115
e' Me uicit et se uincat. [et cupiat mori]	

94 quam) m m. sec. E qua mugit a || 95 e regno ditis ψ deleui uersum || 96 ueniat utinā (lin. transfixa del.) inuisum scelus V ueniat i. sc. A post ueniet add. sec. m. ul' E ul' ueniet ut inu. R10 || 99 nr factum ex semp V || 100 inci..te (pi syllaba erasa) V incitae A citae E¹ rite V || 101 anguibus om. E¹ || 103 flagrante E²V²A ind. err. flagrantem AE¹V¹ψ || 104 uiciatae E uiolate VA an uiduatae? || 108 percit' V || 109 furit VA furis e T² Mog. || 110 delectam (m add. sec. m.) E || 111 uersate e in ras. E² || 112 'nota^{iam} mut. V iam odia in ras. E²A || 113 reuersus) us syllaba in ras. E² || 116 Me pariter A pariter factus furens pariter E² in ras. Me uicit et se uincat et cupiat mori V deleui uu. 116^b—117^a ||

ab inferis reuersus] hic prosit mihi
Ioue esse genitum. stabo et ut certo exeant
emissa neruo tela, librabo manum,
regam furentis arma, pugnanti Herculi 120
tandem fauebo. scelere perfecto licet
admittat illas genitor in caelum manus.
f Mouenda iam sunt bella. clarescit dies
ortuque Titan lucidus croceo subit.

CHORVS.

a Iam rara micant sidera prono 125
languida mundo. nox uicta uagos
contrahit ignes luce renata.
cogit nitidum Phosphoros agmen.
signum celsi glaciale poli
septem stellis arcades ursae 130
lucem uerso temone uocant.
a' Iam caeruleis euectus aquis P. III u
Titan summa prospicit Oeta. 135
iam cadmeis incluta Bacchis
aspersa die dumeta rubent
Phoebique fugit reditura soror.
labor exoritur durus et omnis
agitatur curas aperitque domos.

117 hoc A hic EVψ || 119 manum VA manu EME
aliquot Pall. T² || 123 124 cf. not. ad uu. 82-89. hoc
loco uterque extat in his: EMEV biga Pall. R ψ || clare-
scat V || 124 ortumque uel artumque V¹ || 125-161 Haec
prior cantici pars adest in EVA GgRP Vratisl. desideratur
in R 10 12 13 14 ex nostris codd. In marg. add. in aliquot Pall.
cf. TBadenium ad h. l. ed. 1798 p. 17 s. ante u. 125 le-
guntur uu. 163 164 in g, solus u. 163 in ME CHORVS om.
ψ || 127 renata) a in ras. E || 130 arcades E archa-
dos ψ archadis V corr. A || 132 equis ω aquis II Gro-
nouiani Vratisl. T² || 133 summa E summo Mog. summum
VA || oeta E Egui. Mog. hoeta V Oetan A || 134 bachis
EVψ baccis A Bacchis nescio quis. an brachis? || 138
reperitque V ||

b Pastor gelida cana pruina
grege dimisso pabula carpit. 140
ludit prato liber aperto
nondum rupta fronte iuuenus.
uacuae reparant ubera matres.
errat cursu leuis incerto
molli petulans haedus in herba 145
b' Pendet summo stridula ramo
pennasque nouo tradere soli
gestit querulos inter nidos
thracia paelex
turbaque circa confusa sonat 150
murmure mixto testata diem.
[carbasa]
b'' Credit dubius nauita [uitae] uentis
laxos aura complente sinus.
hic exesis pendens scopulis 155
aut deceptos instruit hamos
aut suspensus
spectat pressa praemia dextra.
sentit tremulum linea piscem.
c^o Haec innocuae quibus est uitae 160
tranquilla quies
et laeta suo paruoque domus.
turbine magno spes inmanis [spes sollicitae]
urbibus errant trepidique metus.

post u. 146 uersum excidisse conieci || 150 circa EVG
trita R circum A || 152 153 Carbasa uentis c. d. n. uitae
ω interpretamentis his Carbasa et uitae deletis uentis suo
loco restitui || 154 auro φ || 159 lineam V¹ spicem V¹ ||
162 add. spes iam magnis EMEPg spes iam magis uel spes
iam in agris V iam spes magis T² spes in magnis G spes
in agris R iam spes in agris Mog. spes et in agris A spes
immanes BSchm. spes inmanis scripsi et transposui post
u. 163^a || 163 CHORVS A Turbine magno spes sollicitae
A om. MEg aliquot Pall. E¹ adscr. in mg. E². idem ante u.

- e Ille superbos aditus regum 165
durasque fores expers somni
colit ac nullo fine beatas
conponit opes gazis inhians
et congesto pauper in auro. F. IV r
- e' Illum populi fauor attonitum 170
fluctuque magis mobile uulgi
cura tumidum tollit inani.
[hic clamosi]
rabiosa fori iurgia uendens
inprobus iras et uerba locat. 175
- d Nouit paucos secreta quies 180
qui uelocis memores aevi
tempora numquam reditura tenent.
dum fata sinunt, uiuere laeti.
properat cursu uita citato
uoluerique die
rota praecipitis uertitur anni.
durae peragunt pensa sorores
nec sua retro fila reuoluunt.
- d' At gens hominum fertur rapidis 185
obuia fati incerta sui.
stygias ultro quaerimus undas.
nimium Alcide pectore forti
properas maestos uisere matres.
certo ueniunt ordine Parcae. 190
nulli iusso cessare licet,
nulli scriptum proferre diem.
recipit populos urna citatos.

125 legitur in ME et una cum u. 164 in g. deleui alterum hemistichium. || 167 ac ω hic α || beatus α || 168 cum ponit E¹ || 169 in auro est α || 172 aura ω cura scripsi || tollit EMEVA uoluit ψ || 173 deleui || hinc V¹ || 185 fertur in ras. E² || 186 sui/ E suis V || 190 ordine E² in ras. uocis IX literis constantis VA tempore ME ||

- e Alium multis gloria terris 195
tradat et omnes fama per urbes
garrula laudet
caeloque parem tollat et astris,
alius curru sublimis eat:
me mea tellus
lare secreto tutoque tegat. 200
- e' Venit ad pigros cana senectus
humilique loco sed certa sedet
sordida paruae fortuna domus.
alte uirtus animosa cadit. F. V 1a
- Sed maesta uenit crine soluto 205
Megara paruam comitata gregem.
graditurque graui tardus senio
pater Alcidae.
- AMPHITRYON. MEGARA. LYCVS.
- a O magne Olympi rector et mundi arbiter,
iam statue tandem grauibus aerumnis modum, 210
finemque cladi. nulla lux umquam mihi
secura fulsit. finis alterius mali
gradus est futuri. protinus reduci nouus
paratur hostis. antequam laetam domum
contingat, aliud iussus ad bellum meat. 215
nec ulla requies tempus aut ullum uacat,
nisi dum iubetur.

u. 195 post u. 197^a in EV (sed in E adscriptis literis a b sec. m. ordo restitutus) || 207 tardusque senio graditur Alcidae parens ω graui excidisse ante senio contiecit GR graditurque graui tardus senio pater Alcidae scripsi || AMPHITRYON. MAEGERA. LYCVS | AP E Amphitryon. Megera. Licus: amphitryon V (rubr.) MEGARA A || 209 O abest V || 211 mihi uiro With. || reduci nouus) literae i o us in ras. E² || 215 meat EA exeat Vψ || 216 ulla supra uersum add. V || uacat E Paris. 8260 datur Aq ||

- a' Sequitur a primo statim
infesta Iuno. numquid immunis fuit
infantis aetas? monstra superauit prius
quam nosse posset. gemina cristati caput 220
angues ferebant ora quos contra obuius
raptauit infans igneos serpentium
uultus remisso pectore ac placido intuens
[artos serenis uultibus nodos tulit]
et tumida tenera guttura elidens manu 225
prolusit hydrae.
- b Maenali pernix fera
multo decorum praeferebat auro caput
deprensa cursu. maximus Nemeae timor
pressus lacertis genuit herculeis leo. 230
- c Quid stabula memorem dira bistonii gregis,
suisque regem pabulum armentis datum? 230
- c' Solitumque densis hispidum Erymanthi iugis
arcadia quaterre nemora maenaliu[m] suem? 235
- c'' Taurumque centum non leuem populis metum
. 235
- b' Inter remotos gentis hesperiae greges 235
pastor triformis litoris tartesii
peremptus. acta praeda ab occasu ultimo. F. Vr
notum Cithaeron pauit Oceano pecus.
- b Penetrare iussus solis aestiui plagas 240
et adusta medius regna qui torret dies

217 aprime *E* *codd.* II *Christinae* apprime *A* a primo
VMEP R12 || 220 possit *E*¹ || 222 raptauit *VP* reptabat *E*
reptauit *A* || serpentium *E* (i *eras.*) *A V* qui tamen al-
tero teste serpentum habet ut *ψ*. additur oculos *Vψ* ||
223 oculos abest *ψ* oculo *V* uultu remisso in uno *Chri-*
stinae. lumine *ME Paris.* 8260 /uultu *E*² in *ras.* uocis *VIII*
litteris ut uidetur constantis in pectore *VA* pectore uultu *R12*
T quidam *Delviani I Pal.* uultus r. pectore scripsi || 224
del. With. || 226 menalis *V* || 228 cursu est *Aφ* est *om.*
E || 229 genuit lacertis pressus *A* pr. l. g. *EV* || 232
iugis in *ras.* *E*² || 233 archadie *V*¹ || menalium *VR12 T* ||
post u. 234 lacunam stabuli *GR* || 237 est ante praeda *ω*
et *IGr. deleui* || 240 qui *E*¹ que *φE*² quae *A* ||

- utrimque montes soluit. abrupto obice
latam ruenti fecit Oceano uiam.
- c^o Post haec adortus nemoris opulenti domos
aurifera uigilis spolia serpentis tulit.
- c Quid saeua Lernaemonstra numerosum malum 245
non igne demum uicit et docuit mori?
- c' Solitasque pennis condere obductis diem
petit ab ipsis nubibus Stymphalidas?
- b' Non uicit illum caelibus semper tori
regina gentis uidua thermodontiae 250
nec ad omne clarum facinus audaces manus
stabuli fugauit turpis Augei labor.
- d Quid ista prosunt? orbe defenso caret.
sensere terrae pacis auctorem suae
abesse. Thebis prosperum ac felix scelus 255
uirtus uocatur, sontibus parent boni,
ius est in armis, opprimit leges timor.
- d' Ante ora uidi nostra truculenta manu
gnatos paterni cadere regni uindices
ipsumque Cadmi nobilis stirpem ultimam 260
occidere. uidi regium capitis decus
cum capite raptum. quis satis Thebas fleat?
- d Ferax deorum terra quem dominum tremis?
e cuius aruis eque fecundo sinu
stricto iuuentus orta cum ferro stetit 265
cuiusque muros gnatus Amphion Ioue
struxit canoro saxa modulatu trahens.
- d' In cuius urbem non semel diuum parens
caelo relicto uenit: haec quae caelites
recepit et quae fecit et — fas sit loqui — F. Vu 270

242 latam *EV* etiam *A* || 243 adorsus *V* domus *E*¹ ||
246 decuit *V* || 252 stabuli *E*¹ stabuli *Aφ* stabulis *R12*
Cruserianus || angaei (sed n. m. sec.) *E* augei *Vψ* Augiae
A || 255 terris *ω* Thebis *With.* || 260 ipsumque *EA*
ipsamque *V* ipsamque *R12* || 261 capitis) s. *add. m.*
sec. E || 263 tremit *AE*² tremis *E*¹ *φ Paris.* 6395 || 266
*E*¹ *V* (sed idem Cuius altero teste) || natus) us in *ras.* *E*² ||
270 recipit *VR12* ||

- fortasse faciet, sordido premitur iugo
 [cadmea proles ciuitasque Amphionis
 quorsum excidistis? tremitis ignarum exulem
 suis carentem finibus, nostris grauem?
 qui scelera terra quique prosequitur mari
 ac saeuia iusta scepra confringit manu,
 nunc seruit absens fertque quae ferri uetat]
 tenetque Thebas exul herculeas Lycus. 275
- e Sed non tenebit. aderit ut poenas petat
 subitusque ad astra emerget. inueniet uiam 280
 aut faciet. adsis sospes et remees precor
 tandemque uenias uictor ad nictam domum.
- e' MEG. Emerge coniunx atque dispulsas manu
 abrumpe tenebras. nulla si retro uia
 iterque clusum est, orbe diducto redi 285
 et quicquid atra nocte possessum latet,
 emitte tecum.
- f Dirutis qualis iugis
 praiceps citato flumini quaerens iter
 quondam stetisti, scissa cum uasto impetu
 patuere Tempe, pectore inpulsus tuo 290
 huc mons et illuc cecidit et rupto aggere
 noua cucurrit thessalus torrens uia:
- f' Talis parentes liberos patriam petens,
 erumpere rerum terminos tecum efferens

272-277 hinc remouendos, censui || 272 atq; ophionius
 cinis E V (in quo ophionius) et sic fere ψ cinis atque Ophio-
 nius α amphionis R14 T amphionius R12 cinis atque Am-
 phionis Oblanca. ciuitasque Amphionis DHs. || 273 Quo
 decidistis A Quo/ree. (r in ras.) E² Quo hoc sum uel
 Quo hor sum excidistis V correxi || ignauum A ignarum E
 R1011 iqm V || 275 persequitur AE pros. V || mare in
 mari mulatum E¹ || 276 confringit E Ottobonianus confre-
 git AV || 277 ferri e Debriani fieri VA || 279 ut p. petat
 V et p. petet EA || 278 hospes ψ || precor EMEV tuis A ||
 283 MEG E Me. V om. A || dispulsas EME unus Christi-
 nae uī pulsas V depulsas A || 284 tenebras) prius e in ras.
 E || retro E uetito VA || 285 Interque pr. m. VR10 ||
 288 lumini quierens E || 294 efferens EMEV ψ afferens A ||

- et quicquid auida tot per annorum gradus 295
 abscondit aetas, redde et oblitos sui
 lucisque pauidos ante te populos age.
 indigna te sunt spolia, si tantum refers
 quantum imperatum est.
- e Magna sed nimium loquor
 ignara nostrae sortis. unde illum mihi 300
 quo te tuamque dexteram amplectar diem
 reditusque lentos nec mei memores querar?
- e' Tibi o deorum ductor indomiti ferent 305
 centena tauri colla. tibi frugum potens
 secreta reddam sacra. tibi muta fide
 longas Eleusin tacita iactabit faces.
- f' Tum restitutas fratribus rebor meis
 animas et ipsum regna moderantem sua
 florere patrem. si qua te maior tenet 310
 clausum potestas, sequimur. aut omnes tuo
 defende reditu sospes aut omnes trahe.
 trahes nec ullus eriget fractos deus,
- a AMPH. O socia nostri sanguinis casta fide
 seruans torum gnatosque magnanimi Herculis,
 meliora mente concipe atque animum excita. 315
 aderit profecto qualis ex omni selet
 labore maior.
- MEG. quod nimis miseri uolunt,
 hoc facile credunt.
- AMPH. immo quod metuunt nimis,
 numquam moueri posse nec tolli putant.
 prona est timori semper in peius fides. 320

299 impertitum E² || locu E¹ || 304 parens α || 305
 muta E multa VA || 306 eleusin E¹V (eleusin V altero
 teste) Eleusi A || iactabo AV² iactabit EV¹ ut uidetur ||
 307 restituas V || 310 tuo EVA tuos Gruteri exemplar ||
 313 continuatur scaena EMEV R1012 AMPHITRYON ME-
 GARA A || 319 moueri EV Paris. 8024 amoueri A || 320
 MEG. A cui u. 321 demum adsignant EV Mog. IIII Pall. ||
 timoris E¹V est semper timoris V || peius ex penis fa-
 ctum V ||

- a' MEG. Demersus ac defossus et toto insuper
oppressus orbe quam uiam ad superos habet?
AMPH. quam tunc habebat cum per arentem plagam
et fluctuantes more turbati maris
abiit harenas bisque discedens fretum 325
et his recurrens cumque deserta rate
deprensus haesit syrtium breuibus uadis
et puppe fixa maria superauit pedes.
- b' MEG. Iniqua raro maximis uirtutibus
fortuna parcat. nemo se tuto diu
periculis offerre tam crebris potest. 330
[Causa quem saepe transit aliquando inuenit.]
- h' Sed ecce saeuus ac minas uultu gerens
et qualis animo est talis incessu uenit
aliena dextra sceptrum concutiens Lycus. F. VIu 335
- h' LYC. Urbis regens opulenta thebanae loca
et omne quicquid uberi cingit solo
obliqua Phocis, quicquid Ismenos rigat,
[quicquid Cithaeron uertice celso uidet
et bina scindens Isthmos exilis freta] 340
- i Non uetera patriae iura possideo domus
ignauus heres. nobiles non sunt mihi
aui nec altis inclitum titulis genus.

321 ac pressus et V || 322 uim E¹V¹ || 325 abiit
b' litera in ras. E² adit P || 327 hesit E¹ exit V || 328
superauit...pedes (auit in ras.) E || 330 tuto prius t in
ras. E² || u. 332 Eduardo Woelfino auctore legitur inter
Senecae sententias in codice Parisino 8049 saeculi XII de
quo uid. Buecheler in praef. Petronium p. XXI. Publii Syri
esse puto cui uindicatur ab illarum sententiarum editoribus ||
Quem saepe t. c. ω Casus quem s. t. P. Syri edd. u. 84 ||
336—340 Megarae contiuntur A || 337 ubere EVR ube-
ri A || 338 fatis V || ysmeneos V || uu. 339 340 sustuli ||
339 post 340 positus est EV || celso V excelso EA ||
340 scindens Vψ findens EA || 341 Lycus (sinistro marg.)
Vψ LYCVS MEGARA AMPHITRYON A (E Lyci oratio
continuatur) ||

- sed clara uirtus. qui genus iactat suum,
aliena laudat. 345
- i' Rapta sed trepida manu
sceptrum optinentur. omnis in ferro est salus.
quod ciuibus tenere te inuitis scias,
strictus tuetur ensis. alieno in loco
haut stabile regnum est.
- k' Vna sed nostras potest
fundare uires iuncta regali face 350
thalamisque Megara ducet et genere incluto.
nouitas colorem nostra. non equidem reor
fore ut recuset ac meos spernat toros.
- k' Quod si inpotenti pertinax animo abnuet,
stat penitus omnem tollere herculeam domum. 355
inuidia factum ac sermo popularis premet.
ars prima regni est posse * inuidiam pati.
temptemus igitur. fors dedit nobis locum.
- h' Namque ipsa tristic uestis obtentu caput
uelata iuxta praesides adstat deos, 360
laterique adhaeret uerus Alcidae sator.
- i MEG. Quidnam iste nostri generis exitium ac lues
noui parat? quid temptat?
LYC. O clarum trahens
a stirpe nomen regia, facilis mea
parumper aure uerba patienti excipe. 365
- l' Si aeterna semper odia mortales gerant

345 rapta/sed E || 346 optineo ea optinent factum
V || 347 tenere te VA tenetur ψ tur syllaba in ras.
E² || 349 aut E¹ || 351 que abest EV || th. thebana
ducet V || ducet et g. EVP ducet s g. A || 355
Stat tollere penitus omnem VP Vratist. Stat t. o. p.
ea Stat p. o. tollere scripsi || 356 factum E¹ψ fastum
ψ A || 357 posse te inn. A te abest EVψ p. ad inuidiam ψ
et uel in inn. GR. fort. pondus inuidiae pati. || 358
sors VRI2 m. sec. || locum nobis E¹ || 359 obtectu V
HPall. A obtentu EAEψ || 360 om. E¹ in mg. E² || 366
gerant EVAE agant A ||

- nec coeptus umquam cedat ex animis furor,
sed arma felix teneat, infelix paret: F. VIIr
nihil relinquent bella. tum uastis ager
squalebit aruis, subdita tectis face 370
altus sepultas obruet gentes cinis.
- i' Pacem reduci uelle uictori expedit,
uicto necesse est. particeps regno ueni.
sociemur animis. pignus hoc fidei cape.
continge dextram. — quid truci uultu siles? 375
- k MEG. Egone ut parentis sanguine adpersam ma-
num
fratrum que gemina caede contingam? prius
extinguet ortus, referet occasus diem,
pax ante fida niuibus et flammis erit
et Scylla siculum iunget Ausoniae latus 380
[priusque multo uicibus alternis fugax
Euripus unda stabit euboica piger.]
- k' Patria abstulisti regna germanos larem
patrem. quid ultra est? una res superest mihi
fratre ac parente carior regno ac lare, 385
odium tui quod esse cum populo mihi
commune doleo. pars quota ex illo mea est?
- k Dominare tumidus. spiritus altos gere.
sequitur superbos ultor a tergo deus.
Thebana noui regna. quid matres loquar 390
passas et ausas scelera, quid geminum nefas
mixtumque nomen coniugis gnati patris?
- k' Quid bina fratrum castra, quid totidem rogos?
riget superba Tantalus luctu parens

369 uastus V || 372 reduci i in ras. trium literarum
E² || 374 sociemur E'V sociemur AE² animis EV animos
A || 378 dies α || 380 ausonie V ausonio εA || 381 prius-
quam V¹ || uicibus) uic in ras. E² || delevi u. 381 382 ||
383 patrem a. r. g. l. patriam ω patria a. r. g. l. patrem
scripsi || 385 carior) or in ras. E² certior With. || 387
uideo With. || ex illo E ex isto Aφ idem supraser. in
E || 389 uictor ω ultor JB Pius ope codicis (cuiusdam)
Medicei || 394 superbo Grot. ||

- maestusque phrygio manat in Sipylo lapis. 395
[quin ipse toruum subrigens crista caput
illyrica Cadmus regna permensus fuga,
longas reliquit corporis tracti notas.]
haec te manent exempla. dominare ut libet,
dum solita regni fata te nostri uocent. 400
- k'' LYC. Agedum efferatas rabida uoces amoue F. VIIu
et discere regum imperia ab Alcide pati.
ego rapta quamuis sceptru uictrici geram
dextra regamque cuncta sine legum metu
quas arma uincunt, pauca pro causa loquar 405
nostra.
- I Cruento cecidit in bello pater,
cecidere fratres. arma non seruant modum
nec temperari facile nec reprimi potest
stricti ensis ira. bella delectat cruor. —
sed ille regno pro suo, nos improba 410
cupidine acti — quaeritur belli exitus,
non causa.
- I' Sed nunc pereat omnis memoria.
cum uictor arma posuit, et uictum decet
deponere odia. non ut inflexo genu
regnantem adores petimus. hoc ipsum placet 415
animo ruinas quod capis magno tuas.
es rege coniunx digna: sociemus toros.
- m MEG. Gelidus per artus uadit exanguis tremor.
quod facinus aures pepulit? haut equidem horru
cum pace rupta bellicus muros fragor 420
circumsonaret. pertuli intrepide omnia.
- m' Thalamos tremesco. capta nunc uideor mihi.
grauent catenae corpus et longa fame
mors protrahatur lenta. non uincet fidem
uis ulla nostram. moriar Alcide tua. 425

395 manet V || 396—398 sustuli || 397 Illyria Grno. ||
398 reliquit) t in ras. E² || 399 libet Vψ lubet Ae || 401
effrenatas) en in ras. E² || rapida V¹ || amoue ex amone
factum V || 402 patri E¹ || 425 nostra α ||

- m LYC. Animosne mersus inferis coniunx facit?
MEG. inferna tetigit, posset ut supera adsequi.
LYC. telluris illum pondus immensae premit.
MEG. nullo premetur onere qui caelum tulit.
- m' LYC. Cogere. 430
MEG. cogi qui potest, nescit mori.
LYC. effare thalamis quod nouis potius parem
regale munus?
MEG. aut tuam mortem aut meam. F. VIII
LYC. moriere demens?
MEG. coniungi occurram meo.
- m LYC. Sceptroque nostro famulus est potior tibi?
MEG. quot iste famulus tradidit reges neci. 435
LYC. cur ergo regi seruit et patitur iugum?
MEG. imperia dura tolle, quid uirtus erit?
- m' LYC. Obici feris monstrisque uirtutem putas?
MEG. uirtutis est domare quae cuncti pauent,
LYC. tenebrae loquentem magna tartareae premunt. 440
MEG. non est ad astra mollis e terris uia.
- n LYC. Quo patre genitus caelitem sperat domos?
AMPH. miseranda coniunx Herculis magni sile.
partes meae sunt reddere Alcidae patrem
genusque uerum. post tot ingentis uiri 445
memoranda facta postque pacatum manu
quodcumque Titan ortus et labens uidet:
- n' Post monstra tot perdomita, post Phlegram in pio
sparsam cruore postque defensos deos

426 dabit V || 427 superna E²ψ supra E¹φA ||
429 premeretur E¹ || 434 sceptroque E¹VAψ sceptro
E²ψ sceptrone ex m. s. reposuit Delrius || potior est fa-
mulus tibi A fam. est pot. t. EV || 435 quod E¹ || 437
quod in quid corr. E¹ || 439 uirtus Vψ uirtu//s T uirtu-
tis εA || timent V Basil. mg. R13 timent pauent R11 pau-
nent ε supra uersum rec. m. add. R13 || 442 sperat EVME
penetrat A || 444 meae hae sunt A hae deest E || 448
phlegam E || 449 sparsum Vψ ||

- nondum liquet de patre? mentimur Iouem? 450
Iunonis odio crede.
LYC. quid uiolas Iouem?
mortale caelo non potest iungi genus.
AMPH. communis ista pluribus causa est deis.
- n' LYC. Famuline fuerant ante quam fierent dei?
AMPH. pastor pheraeos Delius paut greges. 455
LYC. sed non per omnes exul errauit plagas.
AMPH. quem profuga terra mater errante edidit.
LYC. num monstra saeua Phoebus aut timuit feras?
AMPH. primus sagittas inuit Phoebi draco.
- n Quam grauiam paruus tulerit ignoras mala 460
e matris utero fulmine eiectus puer?
[mox fulminanti proximus patri stetit.]
quid qui gubernat astra, qui nubes quatit, F. VIII
non latuit infans rupis idaeae specu?
sollicita tanti pretia natales habent 465
semperque magno constitit nasci deum.
- o LYC. Quemcumque miserum uideris, homi-
nem scias.
o AMPH. Quemcumque fortem uideris, mise-
rum neges.
- p LYC. Fortem uocemus cuius ex umeris leo
donum puellae factus et claua excidit 470
fulsitque pictum ueste sidonia latus?
- p Fortem uocemus cuius horrentes comae
maduere nardo, laude qui notas manus
ad non uirilem tympani mouit sonum?
- n AMPH. Mitra ferocem barbara frontem premens 475
non erubescit Bacchus effusus tener

450 Am, minio scr. sed lineola transf. V || 453 deis E ||
457 terre V² || errante E erranti AV² errantem V¹ ||
edidit EA dedit V || 458 num EVψ non A || saeua E
seua V saeuas A || phebi V || 460 h. u. Lyco dat. Grut. ||
462 deleui || 464 non EVψ num A || exese VA idee E
al' idee supra uersum R14 || 465 precia tanti E || 469 hu-
mero V || 475 AMP. ME Mog. om. ERAφ || 476 AMP.
ERAφ om. ME Mog. ||

- sparsisse crines nec manu molli leuem
uibrare thyrsum, cum parum forti gradu
auro decorum syrma barbarico trahit.
post multa uirtus opera laxari solet. 480
- q^o LYC. Teuthrantis hoc fatetur euersi domus,
pecorumque ritu uirginum oppressi greges,
hoc nulla luno nullus Eurystheus iubet.
ipsius haec sunt opera.
AMPH. non nosti omnia.
- q Ipsius opus est caestibus fractus suis 485
Eryx et Eryci iunctus Antaeus Libys
et qui hospitali caede manantes foci
bibere iustum sanguinem Busiridis.
- q' Ipsius opus est uulneri et ferro obuius
mortem coactus integer Cynus pati. 490
nec unus una Geryon uictus manu.
eris inter istos qui tamen nullo stupro
laesere thalamos.
- r LYC. Quod Ioui hoc regi licet.
Ioui dedisti coniugem, regi dabis F. IX¹
et te magistro non nouum hoc discet nurus 495
etiam uiro probante meliorem sequi.
sin copulari pertinax taedis negat,
uel ex coacta nobilem partum feram.
- r' MEG. Umbrae Creontis et penates Labdaci
et nuptiales inpii Oedipodae faces 500
nunc solita uestro fata coniugio date.
nunc nunc cruentae regis Aegypti nurus

478 uibrare *EVψ* uibrasse *A* || gradum *V*¹ || 479 barbarico *EV* barbaricum *A* || 481 Lie' (*minio scr.*) *V* LY. *AE*² *mg.*, *om.* *E*¹ || Hoc euriti *EA* Hoc teutantis *R1112 mg.* Hoc teutantes *Vltrai.* teutantis *etiam Mog., IPal. re-centior, Voss. melior. corr. Debrus* Hoc eantis *V* || 482 que *om. V* || 483 LYC. *minio scr. sed deletum E*¹ || 486 erci *E* || 487 qui *supra uersum add. V*² || hospitalem caedem manantes *E* || 490 integer cynus *E* ante Geryones *A* aut gerionem *V* || 493 quid et *V* || 501 uestro *E* nostro *φA* || 502 egisti *VR* ||

- adeste multo sanguine infectae manus.
deest una numero Danais. explebo nefas.
- s LYC. Coniugia quoniam peruicax nostra abnuis 505
regemque terres, scepra quid possint scies.
conplectere aras. nullus eripiet deus
te mihi nec orbe si remolito queat
ad supera uictor numina Alcides uehi.
- s' Congerite siluas. templa supplicibus suis 510
iniecta flagrent. coniugem et totum gregem
consumat unus igne subiecto roguis.
AMPH. hoc munus a te genitor Alcidae peto
rogare quod me deceat, ut primus cadam.
- s'' LYC. Qui morte cunctos luere supplicium iubet, 515
nescit tyrannus esse. diuersa inroga.
miserum ueta perire, felicem iube.
ego dum cremandis trabibus accrescit roguis,
sacro regentem maria uotiuo colam.
- t AMPH. Pro numinum uis summa pro caelestium 520
rector parensque cuius excussis tremunt
humana telis, inpiam regis feri
conpesce dextram — quid deos frustra precor?
- t' Vhicumque es, audi gnate — cur subito labant 525
agitata motu templa? cur mugit solum?
infernus imo tonuit e fundo fragor.
audimur. est est sonitus herculei gradus. F. IX u

CHORVS

- a O fortuna uiris inuida fortibus,
quam non aequa bonis praemia diuidis.
Eurystheus facili regnat in otio 530

503 inulto *Wüh.* || 506 possunt *VR12* || 508 demolito *E* || 512 locus *ω* roguis *α* an focus? || 516 in loca *E* || 517 ueta mori *V* || 519 uotiuia *E*¹ *corr. E*¹ || rogem *VA* colam *E Fabricii liber* || 526 sonu ite *E*¹ sonuit *ω* tonuit *Bo.* || 527 id est *E* est est *E t. Gron. Vψ* en est *A* || sonus *V* || herculi *V* || 529 aequa homini pr. *B.Schm.* || 530 Auristheus *E* || regnat *VR1214 pr. m.* regnet *εA* || post *h. u. tres uersus excidisse conieci.* ||

- a' Alcmena genitus bella per omnia
monstris exagitet caeliferam manum,
serpentis resecat colla feracia,
deceptis referat mala sororibus,
cum somno dederit peruigiles genas
pomis diuitibus praepositus draco. 535
- b Intrauit Scythiae multiuagas domos
et gentes patriis sedibus hospitas
calcauitque freti terga rigentia
et mutis tacitum litoribus mare. 540
- c Illi c dura carent aequora fluctibus
et qua plena rates carbasa tenderant
intonsis teritur semita Sarmatis.
stat pontus uicibus mobilis annuis
nauem nunc facilis nunc equitem pati. 545
- c' Illi c quae uiduis gentibus imperat
aurato religans ilia balteo,
detraxit spoliū nobile corpori
et peltam et niuei uincula pectoris
uictorem posito suspiciens genu. 550
- b' Qua spe praecipites actus ad inferos,
[audax ire uias inremediabiles]
uidisti sicalae regna Proserpinae?
illi c nulla noto nulla fauonio
consurgunt tumidis fluctibus aequora. 555

532 teliferam ME Christinae unus, Otto-bon. al' te supra
uersum R || 533 ferocia ω feracia TR12 et hoc adpictum
ad oram unius Palatini || 535 dedit V || 540 multis EVψ
mutis A || 342 tenderent E || 547 yra V¹ (y¹ra V²) || 550
suscipiens ω suspiciens α || 552 inremediabiles E uersum
deleui ||

- d Non illic geminum Tyndaridae genus
succurrunt timidis sidera nauibus.
stat nigro pelagus gurgite languidum
et cum mors audis pallida dentibus
gentes innumeras manibus intulit,
uno tot populi remige transeunt. F. X. r
560
561
- a' Hic qui rex populis pluribus imperat,
bello cum peteres nestoream Pylon,
tecum conseruit pestiferas manus
telum tergemina cuspidē praefereus.
effugit tenui uulnere saucius
et mortis dominus pertimuit mori. 564
565
- e Fatum rumpe manu: tristibus inferis
prospectus pateat lucis et inuius
limes det faciles ad superos uias.
inmites potuit flectere cantibus
umbrarum dominos et prece supplici
Orpheus, Eurydicen dum repetit suam. 570
575
- f Quae siluas et aues saxaque traxerat
ars, quae praebuerat fluminibus moras,
ad cuius sonitum constiterant ferae.
mulcet non solitis uocibus inferos
et surdis resonat clarius in locis. 580
- f' Deflent Eurydicen Taenariae nurus:
deflent et lacrimis difficiles dei

562—563 post u. 593 collocari || 565 bella Vψ bello
εA || peterent Vψ peteret ER Vratist. peteres A ||
567 post terg. sex add. V || 570 rumpere E¹ || tristi-
bus EVA tristis et ψ || 571 et lucis V || 575 recipit
ψ || 581 h. u. post u. 584 legitur A, hoc loco EMEVR, omnino
abest R10 || Surdis resonat clarius in locis | Deflent eury-
dicen vmi di sedent Mog. threiciae ω tartarcae With.
taenariae scripsi deflent Eumenides Threiciam nu-
rum coll. Ouid. M. X. 45 B.Schm. ||

et qui fronte nimis crimina tetrica
quaerunt ac ueteres excutiunt reos
flentes Eurydicen iuridici sedent.

585

e' Tandem mortis ait 'Vincimur' arbiter
e' euade ad superos lege tamen data:
c' tu post terga tui perge uiri comes.
c' tu non ante tuam respice coniugem
c' quam cum clara deos optulerit dies
c' spartanique aderit ianua Taenari.'

590

e'' Odit uerus amor nec patitur moras.
munus dum properat cernere, perdidit.
euincas utinam iura ferae Stygis
Parcarumque colos non reuocabiles:
quae uinci potuit regia carmine,
haec uinci poterit regia uiribus.

F. Xa

593

562

563

594

595

HERCVLES

a O lucis almae rector et caeli decus,
qui alterna curru spatia flammifero ambiens
inlustre latis exeris terris caput,
da Phoebe ueniam, si quid illicitum tui
uidere uultus. iussus in lucem extuli
arcana mundi. tu que caelestum arbiter
parensque uisus fulmine opposito tege.

600

a' Et tu secundo maria qui sceptro regis,
imas pete undas. quisquis ex alto adspicit
terrena facie pollui metuens noua,
aciem reflectat ora que in caelum erigat
portenta fugiens. hoc nefas cernant duo

605

583 nimis tetra *V* crimina in *mg.* *V* || 591 trenali
V || 563 irreuocabiles *a* non reuolubiles *Broukhousius*
et *Burmans* || 594 carmine *EV* cantibus *A* || 596 al-
mae e *Caietani exemplar* alma *A* || 598 latis *E* laetis
Aφ || 601 arschana *EV* secreta *A* || caelestium *Vψ* ||
603 maria abesse uidetur *V* || 604 petende *V¹* ||

qui aduexit et quae iussit. in poenas meas
atque in labores non satis terrae patent.

b Iunonis odio uidi inaccessa omnibus
ignota Phoebos quaeque deterior polus
obscura diro spatia concessit Ioui
et si placerent tertiae sortis loca
regnare potui.

610

b' Noctis aeternae chaos
et nocte quiddam grauius et tristes deos
et fata uici. morte contempta redi.

615

b'' Da, si quid ultra est. iam diu pateris manus
cessare nostras Iuno. quae uinci iubes?

Sed templa quare miles infestus tenet,
limenque sacrum terror armorum obsidet?

620

AMPHITRYON. HERCVLES. MEGARA. THESEVS.

a Vtrumne uisus nota decipiunt meos
an ille domitor orbis et Graium decus
tristi silentem nubilo liquit domum?
estne ille natus? membra laetitia stupent.

F. XIr

625

a' O gnate certa at sera Thebarum salus
teneone in auras editum an uana fruor
deceptus umbra? tune es? — agnosco toros
umerosque et alto nobilem trunco manum.

b IERC. Vnde iste genitor squalor et lugubribus

630

611 quaque *E* ea queq; *V* || popus in polus *corr. pr.*
m. E || 615 noctem *V¹* || quidem *V R14 Vratist.* quiddem
R11 (sed e in rasura) || 618 iam *EV* tam *ψ* nam *α* ||
619 quid *Aφ* quae *Eφ* || AMPHYTRION. HERCVLES.
MEGERA. THESEVS. *EV¹* (sed hic Amphitryon) Megarae
nomen abest *A* deletum *m. rec. V* || 624 silentum *α* ||
626 certa et sera *ω* at *Gruterus* || thebanarum *V¹* ||
627 Verumne cerno corpus an fallor tua *A* Verumne c.
c. an fallor ul' t^a uidēs *V* Teneone in auras editum an
uana fruor *EME Ortelianus P mg.* uterque uersus legitur in
Parisino 8036 (an 8026?) in uno *Mineruae* et uno *Napoli-*
tano || 629 alte *V* ||

amicta coniunx? unde tam foedo obsiti
paedore nati? quae domum clades grauat?

AMPH. socer est peremptus, regna possidit Lycus.
gnatos parentem coniugem leto petit.

b' HERC. Ingrata tellus, nemo ad herculeae domus 635
auxilia uenit? uidit hoc tantum nefas
defensus orbis? cur diem questu tero?
mactetur hostis.

THES. hanc ferat uirtus notam
laborque summus fiat Alcidae Lycus?

a'' HERC. Ad hauriendum sanguinem inimicum feror. 640
Theseu resiste, ne qua uis subita ingruat.
me bella poscunt. differ amplexus parens
coniunxque differ. nunciet Diti Lycus
me iam redisse.

b THES. Flebilem ex oculis fuga
regina uultum tuque nato sospite 654
lacrimas cadentes reprime. si noui Herculem,
Lycus Creonti debitas poenas dabit.
lentum est dabit: dat. hoc quoque est lentum: dedit.

b' AMPH. Votum secundet qui potest nostrum deus 650
rebusque lapsis adsit. o magni comes
magnanime nati pande fatorum ordinem.
quam longa maestos ducat ad manes uia,
ut uincla tulerit dura tartareus canis.

a THES. Memorare cogis acta securae quoque
horrenda menti. uix adhuc certa est fides F. XTU 655
uitalis aurae, torpet acies luminum
hebetesque uisus uix diem insuetum ferunt.

632 pudore V || 633 regnaque Lycus possidet α possidet V Vratist. possedit Eψ possidit scripsi || 634 petunt V || 638 THES. Mactetur V THES. Hanc A Thesei nota om. E || 639 Fiatque summus hostis ω summus sudor NHs. Laborque summus fiat scripsi coll. HO 816 1455 || 640 HER. V om. EA || 641 HERC. A om. EV || subito VP || 648 dabit) dedit V || 650 lassus EA lapsus Vψ || 651 p. uirtutum ω p. tu totum With. p. fatorum scripsi || 655 certe E' corr. E' ||

a' AMPH. Peruince Theseu quicquid alto in pectore
remanet pauoris neu te fructu optimo
frauda laborum. quae fuit durum pati, 660
meminisse dulce est. fare casus horridos.

a'' THES. Fas omne mundi teque dominantem precor
regno capaci teque quam tota inrita
quaesiuit Aetna mater, ut iura abdita
et operta terris liceat inpune eloqui. 665

c Spartana tellus nobile attollit iugum
densis ubi aequor Taenarus siluis premit.
hic ora soluit Ditis inuisi domus
hiatque rupes alta et immenso specu
ingens uorago faucibus uastis patet 670
latumque pandit omnibus populis iter.

d Non caeca tenebris incipit primo uia.
tenuis relictæ lucis a tergo nitor
fulgorque dubius solis adflicti cadit
et ludit aciem. nocte sic mixta solet 675
praebere lumen primus aut serus dies.
[hinc ampla uacuis spatia laxantur locis,
in quae omne mersum pereat humanum genus.]

d' Nec ire labor est. ipsa deducit uia.
ut saepe puppes aestus inuitas rapit, 680
sic pronus aër urget atque auidum chaos
gradumque retro flectere haut umquam sinunt
umbrae tenaces, intus immensi sinus.

e Placido quieta labitur Lethe uado
demitque curas neu remeandi amplius 685
pateat facultas, flexibus multis grauem

658 Peruincet E Permicte V || in p. EVR duo Christi-
stinae in om. A || 660 quae E que Vψ quod α || 664
Enna α || 665 loqui V || 669 hiatque) at in ras. E² ||
671 pandit) nd in ras. E² || 672 incipiet V || 675
tale non dubie solet A nocte sic mixta solet EV (sed
hic mixta) IPalatinus || 677—678 deleui || 678 Hincq; V ||
an pergat? || 681 agger α || 683 immensi E in-
mensi V sinus EV immenso sinu A || 684 lethe A lethe/
E lethes ψV || 686 fletibus ed. Bip. ||

- inuoluit amnem.
 e Qualis incertus uagis .
 Maeander undis ludit et cedit sibi F. XII r
 instatque dubius litus an fontem petat.
 e' Palus inertis foeda Cocyti iacet. 690
 hic uultur illic luctifer bubo gemit
 omenque triste resonat infaustae strigis.
 f Horrent opaca fronde nigrantes comae
 taxo imminente quam tenet segnis sopor,
 famesque maesta tabido rictu iacens 695
 metus paorque funus et frendens dolor. 697
 f' Aterque luctus sequitur et morbus tremens
 et cincta ferro bella. in extremo abdita
 iners senectus adiuuat baculo gradum 700
 pudorque serus conscios nullus tegit. 696
 e AMPH. Estne aliqua tellus Cereris aut Bacchi ferax? 701
 THES. non prata uiridi laeta facie germinant
 nec adulta leni fluctuat zephyro seges.
 e' Non ulla ramos silua pomiferos habet.
 sterilis profundi uastitas squalet soli 705
 et foeda tellus torpet aeterno situ.
 [rerumque maestus finis et mundi ultima.]
 e'' Immotus aër haeret et pigro sedet
 nox atra mundo. cuncta paedore horrida
 ipsaque morte peior est mortis locus 710

687 incertus *E¹V¹* incertis *E²V²P* incerta *A* incertis
 uadis *JGr.* uagus ω uagis *scripsi* || 688 undis *EVP*
 unda *A* || ludit *VA* errat ludit *EP* an incertus uadis *M.*
 errat: Iudit et c. s. e. g. s.? || 691 luctifer *A* luctifer *EV*
 lucifer *R10* letifer ψ || 692 ogmenq; *V* || 695 rapido
V¹R rabido ψ || 696 post 700 *interposui* || 697 Metusque
EV || an Laborque (*coll. Vergil. A. VI 277*)? || 699
 bella ferro *VR* || extrema *E¹* corr. *E¹* || 701 cereris
E || 703 leui *V* || 704 nulla *V¹* || 705 del. *Wakefieldius*
 || 708 pigra *V* || 709 maerore ω paedore *Fr. Iacob-*
sius et Wakefieldius || orrido *V* || 710 ipsa *V* || est)
 et *V* ||

- os AMPH. Quid ille opaca qui regit sceptro loca,
 qua sede positus temperat populos leues?
 os' THES. Est in recessu Tartari obscuro locus,
 quem grauibus umbris spissa caligo adligat.
 h A fonte discors manat hinc uno latex: 715
 alter quieto similis — hunc irrant dei —
 tacente sacram deuehens fluuio Styga.
 at hic tumultu rapitur ingenti ferox
 et saxa fluctu uoluit Acheron inuius
 renauigari. 720
 h' Cingitur duplici uado
 aduersa Ditis regia atque ingens domus F. XII r
 umbrante luco tegitur. [*hic uasto specu*
pendent tyranni limina] hoc umbris iter,
 haec porta regni. campus hanc circa iacet
 in quo superbo digerit uultu sedens 725
 animas recentes.
 h'' Dira maiestas dei
 frons torua fratrum quae tamen speciem gerat
 gentisque tantae. uultus est illi Iouis
 sed fulminantis. magna pars regni trucis
 est ipse dominus cuius adspectus timet 730
 quicquid timetur.
 io AMPH. Verane est fama inferis
 tam sera reddi iura et oblitos sui
 sceleris nocentes debitas poenas dare?
 quis iste ueri rector atque aequi arbiter?
 i' THES. Non unus alta sede quaesitor sedens 735
 iudicia trepidis sera sortitur reis.
 aditur illo gnosius Minos foro,
 Rhadamanthus illo, Thetidis hoc audit socer.

713 recessu *EA* recessu *V ψ* || 715 dissors *E²* || primo
E imo *AV* || 716 ater *A* || 721 regna *V* || 722 uibrante
V¹ || 722^b 723^a *deleui* || 723 hic *V¹* hac *Bo.* || 724
 campus *supra uersum add. ab interprete V* || hanc) haud
V¹ || 726 dei *E* deo *A ψ* || 727 specimen *EA* speciem
V¹ || 730 aspectus *EV ψ* aspectum *A* || 731 quicquid *E* ||
 734 rector) fertur *With.* || 737 aditur *E* auditur *VA* ||
 738 hos *V* ||

- i" Quod quisque fecit, patitur. auctorem scelus
repetit suoque premitur exemplo nocens. 740
uidi cruentos carcere includi duces,
et inpotentis terga plebeia manu
scindi tyranni.
- h Quisquis est placide potens
dominusque uitae seruat innocuas manus
[et incruentum mitis imperium regit] 745
animaeque parcat, longa permensus diu
felicis aevi spatia uel caelum petit
uel laeta felix nemoris elysii loca
index futurus.
- h' Sanguine humano abstine
quicumque regnas. scelera taxantur modo
maiore uestra. 750
- AMPH. certus inclusos tenet
locus nocentes utque fert fama inpios
supplicia uinclis saeuæ perpetuis domant? F. XIII
- k^o THES. Rapitur uolucris tortus Ixion rota. 755
ceruice saxum grande sisyphia sedet.
- k In amne medio faucibus siccis senex
sectatur undas. adluit mentum latex.
- k' Fidemque cum iam saepe decepto dedit,
perit unda in ore, poma destituunt famem.
- k Praebet uolucris Tityos aeternas dapes 760
urnasque frustra Danaïdes plenas gerunt.
- k' Errant furentes inopia Cadmeïdes;
terretque mensas auida phineas auis.
- g AMPH. Nunc ede nati nobilem pugnam mei.
patruï uolentis munus an spoliū refert? 765

744 uitae abest V || 745 sustulit GR. || 746 animaeque
EVMEψ animoque A || 748 elysi E || 751 uestra Eφψ
nostra φA || 757 septatur V || adluit *Ottoboniamus* abluit
εφA || 761 gerunt E ferunt φA || 763 terrentque m. aui-
dae fineas auis E oret mensas auida pineas auis (manus
pr. m.) V || 764 nunc) c m, sec. E ei mei (sic) V ||

- g' THES. Ferale tardis imminet saxum uadis,
stupent ubi undae, segne torpescit fretum.
- h Hinc seruat amnem cultu et adpectu horridus
puidosque manes ualidus expectat senex.
inpeza pendet barba. deformem sinum 770
nodus coërcet. concauae squalent genae,
regit ipse longo portitor conto ratem.
- i Hic onere uacua litori puppem applicans
repetebat umbras. poscit Alcides uiam
cedente turba. dirus exclamat Charon:
'quo pergis audax? siste properantem gradum.' 775
- h' Non passus ullas gnatus Alcmena moras.
proprio coactum nauitam conto domat
scanditque puppem. cumba populorum capax
succubuit uni. sedit et grauior ratis 780
utrimque Lethen latere titubanti bibit.
- i Tum uasta trepidant monstra Centauri truces
Lapithaeque multo in bella succensi mero.
stygiae paludis ultimos quaerens sinus
fecunda mergit capita lernaëus labos. F. XIII n 785
- h Post haec auari Ditis apparet domus.
hic saeuus umbras territat stygius canis
qui trina uasto latera concutiens sono
regnum tuetur. sordidum tabo caput
lambunt colubrae, uiperis horrent iubae. 790

767 stupent ubi undae E stupente ubi unda A stu-
pentibus V¹ stupentis V² unde V stupens profundo
Bad. ed. a. 1798 || segnes V¹ || 768 Hunc ω Hinc
With. || 769 squalidus gestat ω ualidus expectat With. ||
771 squalent EVA lucent ψ pallent uel lurent NHs. ||
772 longo p. conto EV (compto) conto p. longo A ||
774 umbras EVMEψ undas A || 779 cumpa ex cumba
corr. E¹ || 780 succumbuit V sedit ω sedit Gron. || 781
titubanti EVME titubante ψ titubato A || 782 tunc εA
tum V || uasta AV² uastra R uicta Eψ uecta V¹ || 783
in bella EVME in om. A || 785 labor A || 786 auaris V¹ ||
ditis) it in ras. E² || 788 trina εφ quidam *Delriani* terna
φA || capita ω latera scripsi || 789 tabe V || 790 co-
lubre Eψ colubre V¹ colubri A || uiperis V || horren-
tes E ||

[*longusque torta sibilat cauda draco.*]

- h' Par ira formae. sensit ut motus pedum
attollit hirtas angue uibrato comas,
missumque captat aure subrecta sonum
sentire et umbras solitus. ut propior stetit
Ioue natus, antro sedit incertus canis. 795
- i Et uterque timuit. ecce latratu graui
loca muta terret, sibilat totos minax
serpens per armos. uocis horrendae fragor
per ora missus terna felices quoque
exterret umbras. 800
- i' Soluit Alcides ferus
tunc ipse rictus et cleonaeum caput
opponit ac se tegmine ingenti tegit
uictrice magnum dextera robur gerens. 805
- l Huc nunc et illuc uerbere adsiduo rotat.
ingeminat ictus. domitus infregit minas
et cuncta lassus capita summisit canis
antroque toto cessit. extimuit sedens
uterque solio dominus et duci iubet.
me quoque petentimunus Alcidae dedit. 810
- l' Tum grauiam monstri colla permulcens manu
adamante texto uinxit. oblitus sui
custos opaci peruigil regni canis
conponit aures timidus et patiens trahi
erumque fassus ore summisso obsequens
utrumque cauda pulsat anguifera latus. 815
- m Postquam est ad oras Taenari uentum et nitor

u. 791 *deleui* || 792 Per *E* || 793 umbrato *V*¹ || 794 subrecta *EpME IPal.* subiecta *φA* || 796 sedit *EVψ* cedit *A* || 797 et uterque timuit *uix sana. an utero que tumuit?* || 800 eterna *V* || 801 a laeua *ω* at laeua *With.* Alcides *scripsi* || ferus *AR supra ser.* ferox *εVψ* || 803 tegit *E* *gētegit V* clepit *A* || 804 uictrice *E* || 805 assiduo) *sid in ras. E* || 806 minas) *post s ras. E* || 807 lapsus *Vψ* || 808 cessat *V*¹ || 810 petente *VR1214 T m. sec.* petentem *R pr. m.* || 811 Tum *ER13* Tunc *φA* || colla monstri *V* || 814 timidus *V*¹ ||

- percussit oculos, lucis ignotae bono
resumit animos uictus et uastas furens
quassat catenas. paene uictorem abstulit
pronumque retro uexit et mouit gradu. 820
- m' Tunc et meas respexit Alcides manus.
geminis uterque uiribus tractum canem
ira furentem et bella temptantem inrita
intulimus orbi. uidit ut clarum diem
[*et pura nitidi spatia conspexit poli.*]
oborta nox est, lumina in terram dedit. 825
- l' Compressit oculos et diem inuisum expulit
aciemque retro flexit atque omni petit
ceruice terram. tum sub herculeas caput
abscondit umbras. 830
- densa sed laeto uenit
clamore turba frontibus laurum gerens
magnique meritas Herculis laudes canit.

CHORVS.

- a Natus Eurystheus properante partu
iusserat mundi penetrare fundum.
derat hoc solum numero laborum
tertia regem spoliare sortis. 835
- b Ausus es caecos aditus inire,
ducit ad manes uia qua remotos
tristis et nigra metuenda silua
sed frequens magna comitante turba. 840

818 bono *EMEV*¹*ψ* bonos *AV*² bonus *Wakefieldius* nonos *Rutgers.* || 819 animo *V*¹ || uictus *EVψ* uinctus *A* || 820 uictorem *EVψ* uectorem *A* || 822 despexit *V* || 823 tactum *V*¹ || 825 claram *V* || diem *EVRI2* aethera *A* || 826 sustuli || 827 *deleuit Bo.* || 828 conspexit *E* || 830 tunc *V* || herculea c. A. umbra *φA* herculeas c. A. umbras *E* || *post* 834 *uersus unus et alter excidisse uidetur* || 835 Iussit Alciden *With.* || 838 es *EV* est *A* || 840 nigra m. silua *EVRI3* silua m. nigra *A* || 841 uolitante turba *B. Schm.* ||

- b' Quantus incedit populus per urbes
ad noui ludos audis theatri:
qualis eleum ruit ad tonantem,
quinta cum sacrum reuocauit aestas. 845
- c' Quanta, cum longae redit hora nocti
crescere et somnos cupiens quietos
libra phocbeos tenet aequa currus,
turba secretam Cererem frequentat
et citi tectis properant relictis
attici noctem celebrare mystae: 850
- e' Tanta per campos agitur silentes
turba. pars tarda graditur senecta,
[tristis et longa satiata uita]
pars adhuc currit melioris aevi,
uirgines nondum thalamis iugatae
et comis nondum positis ephēbi
matris et nomen modo doctus infans. 855
- e'' His datum solis, minus ut timerent
igne praelato releuare noctem.
ceteri uadunt per opaca tristes,
qualis est nobis animus, remota
luce cum maestus sibi quisque sensit
obrutum tota caput esse terra. 860
- d' Stat chaos densum tenebraeque turpes
et color noctis malus ac silentijs
otium mundi uacuaeque nubes. 865
- e' Sera nos illo referat senectus.
nemo ad id sero uenit unde numquam,

844 ruit *EVψ* currit *ψ* coit *A* || 846 longe *A* || noctis
A || 848 thebeos *E* || 850 siti *V¹* sciti *R14* scite *ψ*
Exciti *NHs.* || 853 graditur *EVR11* gradis^{ur} *R10* (tur
m. sec.) gradiens *A* || 854 deleui || 863 sensit *EφA* sen-
tit *ψ* || 864 obtutum *V* ||

- cum semel uenit, poterit reuerti.
quid iuuat dirum properare fatum? 870
- e' Omnis haec magnis uaga turba terris
ibit ad manes facietque inerti
uela Cocyto. tibi crescit omne,
et quod occasus uidet et quod ortus. 875
- d' Parce uenturis. tibi mors paramur.
sic licet segnis, properamus ipsi.
prima quae uitam dedit hora, carpit.
- f^o Thebis laeta dies adest.
aras tangite supplices.
pingues caedite uictimas.
permixtae maribus nurus
solemnes agitent choros.
cessent deposito iugo
arui fertilis incolae. 885
- f' Pax est herculea manu
Auroram inter et Hesperum
et qua sol medium tenens
umbras corporibus negat.
quodcumque adluitur solum
longo Tethyos ambitu,
Alcidae domuit labor. 890
- f' Transuectus uada Tartari,
pacatis redit inferis.

870 potuit *ω* poterit *Bo.* || 871 dirum *VT.* durum
εA || 874 crescet *E* || 876 et tibi *V* || paramus *V* ut uide-
tur || 876^b et 877^a post 874^a interponendos putat *B.Schm.* ||
878 carpit *Eφ* carpsit *Aφ* || CHORVS *ER om. φA* *Te-*
rentianus Maurus u. 2672 „Exemplum et Senecae dabo:
Thebis — uictimas.“ || 879 *Terentianus u. 2786* || 880
aram Terentianus || 882 matribus *E* || 890 alluitur *EVψ*
abluitur *A* ||

iam nullus superest timor
nil ultra iacet inferos. 895
stantes sacrificus comas
dilecta tege populo.

HERCVLES. THESEVS. AMPHITRYON. MEGARA.

- a Victrice dextra fusus aduerso Lycus
terram cecidit ore. tum quisquis comes
fuerat tyranni, iacuit et poenae comes. 900
nunc sacra patri uictor et superis feram
caesisque meritas uictimis aras colam.
- b Te te laborum socia et adiutrix precor
belligera Pallas cuius in laeua ciet
aegis feroces ore saxifico minas, 905
- b' Adsit Lycurgi domitor et rubri maris
tectam uirente cuspidem thyrsos gerens
geminumque numen Phoebus et Phoebi soror.
[soror sagittis aptior, Phoebus lyrae] 910
- a' Fraterque quisquis incolit caelum meus
non ex nouerca frater. huc appellite
greges opimos. quicquid Indorum seges
Arabesque odoris quicquid arboribus legunt,
conferte in aras. pinguis exundet uapor. 915
- b Populea nostras arbor exornet comas,
te ramus oleae fronde gentili tegat
Theseu. tonantem nostra adorabit manus.
- b' Tu conditores urbis et siluestria

post 896 lacunam significauit || 898 rege VR || CHORVS
additur E THESEVS om. E ultimum locum occupat VT || 899
Victrice EV Vitrice R12 Vltrice A || aduerso EV Basil.
mg. aduersam A || 900 tunc EV R12 m. pr. tum A || 903
sacra scolam E' || 906 minax E || 907 adhesit V' ||
908 uirente EV uirenti A || 910 uersum sustuli auctore
G.Richtero || 913 optimos V' || Indorum genus With. Indi
arnis secant B.Schm. || 915 exundet EMEV exudet A ||
916 exornet comas V in ras. || 919 Thesei nota uersui
praefixa A || Tu EV Dii A || orbis V' ||

- trucis antra Zethi, nobilis Dirces *nemus* F.XV u 920
laremque regis aduenae tyrium coles.
- c Date tura flammis.
AMPH. gnate manantes prius
manus cruenta caede et hostili expia.
HERC. utinam cruorem capitis inuisi deis 925
libare possem. gratior nullus liquor
tinxisset aras. uictima haut ulla amplior
potest magisque opima mactari Ioui,
quam rex iniquus.
- c' AMPH. Finitat genitor tuus
opta laboris. detur aliquando otium 930
quiesque fessis.
HERC. ipse concipiam preces
Ioue meque dignas. stet suo caelum loco
tellusque et aether. astra inoffensos agant
serena cursus. alta pax gentes alat.
- d Ferrum omne teneat ruris innocui labor,
ensesque lateant. nulla tempestas fretum 935
uiolenta turbet. nullus irato Ioue
exiliat ignis, nullus hiberna niue
nutritus agros amnis euersos trahat.
- d' Venena cessent. nulla nocituro grauis 940
suo tumescat herba . . . . .
. . . . . non saeui ac truces
regnent tyranni. si quod etiamnum est scelus
latura tellus, properet et si quod parat
monstrum, meum sit.

920 Ceti A || nobilis EV R10 nobiles A || dirceaq3
E dirces aquis V Dirces aquas A Dirces nemus With. ||
que
921 larem regis V qui post regis a || colis VA coles E
colens ME || 922 manante V' || 923 cedde uel redde V ||
924 cruore V || 927 potq3 magis V || 928 tuus EVψ
tuos A || 929 optata V' || laboris V labores EA || 930
//fessis E || concipias V' || 931 //dignas E || 932 ae-
quor NIs. || 933 serena V aeterna EA || 934 ferrumq3
V || 935 Ensq3 V' || 939 nullo V || 940 duo hemistichia
excidisse credo || 942 si qd' nunc etiam est scelus V ||

- e Sed quid hoc? medium *polum* 945
 cinxere tenebrae. Phoebus obscuro meat
 sine nube uultu. quis diem retro fugat
 agitque in ortus? unde nox atrum caput
 ignota profert? unde tot stellae polum
 implent diurnae? primus en noster labor
 caeli refulget parte non minima leo 950
 iraque totus feruet et morsus parat. F. XVIr
- e' Iam rapiet aliquod sidus. ingenti minax
 stat ore et ignes efflat et rutilam iubam
 ceruice iactans quicquid autumnus grauis
 hiemsque gelido *fulgidum* spatio refert, 955
 uno impetu transiliet et uerni petet
 frangetque tauri colla.
 AMPH. quod subitum hoc malum est?
 quo gnate uultus huc et huc acres refers
 acieque falsum turbida caelum uides?
- f HERC. Perdomita tellus, tumida cesserunt freta. 960
 inferna nostros regna sensere impetus:
 immune caelum est dignus Alcidae labor.
 in alta mundi spatia sublimis ferar.
 petatur aether. astrâ promittit pater.
- f' Quid si negaret? non capit terra Herculem 965
 tandemque superis reddit. en ultro uocat
 omnis deorum coetus et laxat fores
 una uctante. recipis et reseras polum
 an contumacis ianuam mundi traho?
- f Dubitatur etiam? uincla Saturno exuam 970
 contraque patris impi regnum inpotens
 auum resoluam. bella Titanes parent
 me duce furentes. saxa cum siluis feram

944 diem ω polum *scripsi* || 946 quis *EV* quid *A*
 fugiat *E* || 952 rapiat *EV* rapiet *A* || 953 afflat *V* ||
 rutilam *EV* rutilat *A* || 955 gelido frigida ω (gelida fri-
 gido *R14*) fulgidum *With.* || 958 huc illuc ψ huc et
 illuc *RTMog. V* (illic *V*) huc et huc ϵA || refert *V* ||
 962 dignum *E* || 964 astras *V* || 966 reddet *R* || 968
 recipi sed *EV* || 969 trahi *V* traham *R* ||

- rapiamque dextra plena Centauris iuga.
 g Iam monte gemino limitem ad superos agam. 975
 uideat sub Ossa Pelion Chiron suum.
 in caelum Olympus tertio positus gradu
 perueniet aut mittetur.
 AMPH. infandos procul
 auerte sensus. pectoris sani parum
 magni tamen conpesce dementem impetum. 980
- g' HERC. Quid hoc? Gigantes arma pestiferi mouent.
 profugit umbras Tityos ac lacerum gerens F. XVIa
 et inane pectus, quam prope a caelo stetit.
 labat Cithaeron, alta Pallene tremit
 marcentque Tempe. rapuit hic Pindi iuga, 985
 hic rapuit Oeten. saeuit horrendum Mimans.
- f' Flammifera Erinys uerbere excusso sonat
 rogisque adustas propius ac propius sudes
 In ora tendit. saeua Tisiphone caput
 serpentibus uallata post raptum canem 990
 portam uacantem clausit opposita face. —
- h Sed ecce proles regis inimici latet
 Lyci nefandum semen. inuiso patri
 haec dextra iam uos reddet. excutiat leuis
 neruus sagittas. tela sic mitti decet 995
 herculea.
- h' AMPH. Quo se caecus inpegit furor?
 uastam coactis flexit arcum cornibus
 pharetramque soluit, stridet emissa impetu
 harundo. medio spiculum collo fugit
 uulnere relicto. 1000
- i HERC. Ceteram prolem eruam

977 caelum^olympus *E* || terno *V* || 978 perueniat aut
 mittatur α || 981 pestiferi ϵV *Basil. mg.* pestifera *A* ||
 982 profugit et u. α || 983 quum *V* || 984 pellene *E* ||
 985 Marcentque *VA* Macetumque *E* || 996 inpegit *EVME*
pr. m. impedit *ME in ras. m. sec.* inuergit *A* || 998 stridet
epR13 stridet *A* || amissa *V* || 999 medium *E* || 1000
 post eruam *add.*: sipot lib'et *V* ||

- omnisque latebras. quid moror? maius mihi
bellum Mycenis restat, ut cyclopia
euersa manibus saxa nostris concidant.
huc eat et illuc ualua delecto obice
ruantque postes, culmen impulsum labet. 1005
- k Procumbat omnis regia. hic uideo abdutum
gnatum scelesti patris.
AMPH. en blandas manus
ad genua tendens uoce miseranda rogat.
scelus nefandum triste et adpectu horridum:
dextra precantem rapuit et circa furens 1010
bis ter rotatum misit. ast illi caput
sonuit, cerebro tecta disperso madent. F. XVII
- k' At misera paruorum protegens gnatum sinu
Megara furenti similis e latebris fugit.
HERC. licet tonantis profuga condaris sinu, 1015
petet undecumque temet haec dextra et feret.
AMPH. quo misera pergis? quam fugam aut latebram
petis?
nullus salutis Hercule infesto est locus.
amplectere ipsum potius et blanda prece
lenire tempta. 1020
- i' MEG. Parce tam coniunx precor.
agnosce Megaram. gnatus hic uultus tuos
habitusque reddit. cernis, ut tendat manus?
HERC. teneo nouercam. sequere, da poenas mihi
iugoque pressum libera turpi Iouem.
sed ante matrem paruulum hoc monstrum occidat. 1025

1004 et *abest E* aula ω ualua *Bad.* huc rotet et illuc
elaua *With.* || delecto *EV* disiecto *A* || 1005 rumpat-
que ω ruantque *scripsi* || culmen *EVR* columen *A* iacēt
V || 1006 Procumbat *VA* perlucet *E* || 1010 dextra ϵA
dextram *Vψ* || precantem φA precante *Eφ* || 1012 tecta
— madent *EVψ* terra — madet *A* || disperse *V¹* || 1013
sinum *V¹* || 1016 et feriet *VP* et te feriet *R* || 1017 late-
bram *EV* latebras *A* || 1018 infesto *EVψ* infenso *A* ||
1022 tendam *E* || 1023 Teneo *EME¹ψ* Renuo *VA* || 1025
occidat *EV* auferam *A* ||

- l AMPH. Quo tendis amens? sanguinem fundes
tuum? —
pauefactus infans igneo uultu patris
perit ante uulnus. spiritum eripuit timor.
m In coniugem nunc claua libratur grauis.
perfregit ossa. corpori trunco caput 1030
abest nec usquam est. cernere hoc audes nimis
uiuax senectus? si piget luctus, habes
mortem paratam.
m' Pectus in tela indue
uel stipitem istum caede monstrorum inlitum
conuerte. falsum ac nomini turpem tuo 1035
remoue parentem, ne tuae laudi obstrepat.
l' THES. Quo te ipse senior obuuium morti ingeris?
quo pergis amens? profuge et obiectus late
unumque manibus aufer herculeis scelus.
m'' HERC. Bene habet. pudendi regis excisa est domus. 1040
tibi hunc dicatum maximi coniunx Iouis
gregem cecidi. uota persolui libens
te digna et Argos uictimas alias dabit.
l'' AMPH. Nondum litasti gnate. consumma sacrum. F. XVII_u
stat ecce ad aras hostia, expectat manum 1045
ceruice prona. praebeo occurro insequor.
n Macta. quid hoc est? errat acies luminum
uisusque maeror hebetat. an uideo Herculis
manus trementes? uultus in somnum cadit
et fessa ceruix capite summisso labat, 1050
flexo genu iam totus ad terram ruit

1026 AM. *V* HERC. *E* MEG. *A* || fundens *Vψ* ||
1027 Am. *A om.* *EV* || igneo infans *E¹* || 1028 eripuit *E*
Voss. duo Christinae eripiuit *V* erripuit *R* rapuit *A* || 1029
coniuge *E* || 1031 unquam *E¹* || 1032 uiua^s *E* || 1033
pectus hoc telis pete *B.Schm.* pectus integrum (*uel*
antiquum) indue *scripserim* || 1034 nostrorum *B.Schm.* ||
1036 obstrepat *E¹ corr.* *E¹* || 1037 senior *EVME Ascensius*
genitor *A* || obuuium morti *EVψ* morti obuuium *A* || 1038
et *supra scr.* *V* || 1046 praebe *E* || 1048 memor *E* ||
1049 uultus in *mg.* *V* || insompnus *V¹* || 1051 Et flexo *V* ||

ut caesa siluis ornus aut portum mari
datura moles.

- n Vinis an leto dedit
idem tuos qui misit ad mortem furor?
sopor est. reciprocus spiritus uirtus agit. 1055
detur quieti tempus, ut somno graui
uis uicta morbi pectus oppressum leuet.
remouete famuli tela, ne repetat furens.

CHORVS

- a Lugeat aether magnusque parens
aetheris alti tellusque ferax 1060
et uaga ponti mobilis unda
tu que ante omnis qui per terras
tractusque maris fundis radios
noctemque fugas ore decoro
feruide Titan. obitus pariter 1065
tecum Alcides uidit et ortus,
noctitque tuas utrasque domos.
- a' Soluite tantis animum monstris,
soluite superi.
caecam in melius flectite mentem. 1070
tu que o domitor somne malorum, [*requies animi.*]
pars humanae melior uitae,
uolucer, matris genus Astraetae,
frater durae languide mortis,
ueris miscens falsa, futuri
certus et idem pessimus auctor: 1075

1052 celsa V || portum EV portus A || 1055 recipi-
ros V¹ || in ortus E in uultus V motus A uirtus scripsi.
an fluctus? || 1056 graui EV alter Angelicus grauis A ||
1063 tractatusq; V || 1069 soluite o superi E unus Chri-
stinae || 1070 rectam o caecam With. || 1071 laborum α ||
requies animi sustuli || 1073 uolucis V¹ || abstri V¹ ||
1074 durum-τ (et) V¹ || 1075 futuris E ||

- b Pater o rerum, portus uitae,
lucis requies noctisque comes
qui par regi famuloque uenis:
pauidum leti genus humanum
cogis longam discere mortem: 1080
- b Placidus fessum lenisque foue
preme deuinctum torpore graui,
sopor indomitos adliget artus.
nec torua prius pectora linquas,
quam mens repetat pristina cursum. 1085
- c En fusus humi saeua feroci
corde uolutat somnia. nondum est
tanti pestis superata mali.
clauaeque graui lassum solitus
mandare caput 1090
quaerit uacua pondera dextra
motu iactans brachia uano
- c' Nec adhuc omnis expulit aestus.
sed ut ingenti uexata noto
seruat longos unda tumultus
et iam uento cessante tumet. 1095
.
.
.
.
.
- c'' Pelle insanos fluctus animi.
redeat pietas uirtusque uiro.

uu. 1080 sq. hoc ordine A exhibet: Placidus — Pau-
idum — Cogis — iusto ordine leguntur in EV || 1081 noctem
I. Douza filius || 1082 foue EVψ foues A || 1083 Ppreme
E || deuinctum E deuictum φA || corpore V || 1084 ante
u. 1083 (Sopor — Preme —) legitur in Vratist. || 1085 lin-
quas V linquat εA || 1087 Infusus E || 1088 uouat E ||
1090 grauis V² graui V¹εA || lapsus VR || 1097 alterum
comparationis membrum etiam With. desiderat qui apte con-
fert HO. 710—712. trium uersuum lacunam constitui || 1099
redat V ||

- uel sit potius
mens uesano concita motu. 1100
[*error caecus qua coepit eat.*]
solus te iam praestare potest
furor insontem. proxima puris
sors est manibus nescire nefas. 1105
- d Nunc herculeis percussa sonent
pectora palmis.
mundum solitos ferre lacertos
uictrice manu uerbera pulsent 1109
et qui medius tua tela tamen 1117
senserat aether . . . . .
pectora tantis obsessa malis
non sunt ictu ferienda leui. 1120
- d' Vno planctu tria regna sonent. 1121
gemitus uastos audiat aether, 1110
audiat atri|regio populi P. XVIIIu
uastisque ferrox
qui colla gerit uincta catenis
imo latitans Cerberus antro.
resonet maesto clamore chaos, 1115
latique patens unda profundi. 1116
- e Et tu collo decus ac telum 1122
suspensa diu fortis harundo
pharetraeque graues date saeua fero

1101 concitata V || 1102 *uncis inclusi* || 1103 iam
spa p̄stare V || 1106 hercules E¹ || pectora sonent per-
cussa p. V || 1109 ultrice NHs. || 1109^b ante 1109^a ω he-
mistichūs commutatis hic interposui u. 1117—1121 (et qui
—sonent). || 1117 medius V¹ melius eA || tantum V ||
1118 aer Eψ aether AV exciderunt aliquot uerba || 1119
manus V¹ || 1110 uastos) istos NHs. g. -que tuos With. ||
1111 Regia E Mog. Regina A Reginaque V || poli AE
proli V¹ Regio populi uel etiam Regia populi With. ||
1112 uastusque E || 1124 graues EV leues A ||

- uerbera tergo. caedant umeros 1125
robora fortes stipesque potens
duris oneret pectora nodis.
plangant tantos arma dolores.
- e' Non uos patriae laudis comites
ulti saeuos uulnere reges. 1130
non argiua membra palaestra
flectere docti [*fortes caestu*
fortesque manu] iam tamen ausi
telum scythycis leue corytis
missum certa librare manu 1135
tutosque fuga figere ceruos.
[*nondumque ferae terga iubatae*]
- f Ite ad stygios umbrae portus,
ite innocuae
quas in primo limine uitae 1140
scelus oppressit patriusque furor.
- f' Ite infaustum genus o pueri
ite . . . . .
noti per iter triste laboris.
ite iratos uisite reges.

HERCVLES. AMPHITRYON. THESEVS.

F. XVIIIu

- a Quis hic locus, quae regio, quae mundi plaga? 1145
ubi sum? sub ortu solis an sub cardine
glacialis ursae? numquid hesperii maris

1127 pectoras V || 1130 Viliseeuos E saeuos V seuos
Mog. Vltraiect. saeuo A || 1132 flectere forti fortes ψ
fl. fortes forti R Mog. fl. fortes (FORTI mg. m. sec.) P
fl. docti fortes eA fl. d. feroces V¹ cestus V 1132^b 1133^a
sustuli || 1134 scythycis l. corytis E stitici l. corithi V
scythyci l. corithi A || 1137 deleui || 1144 triste tenebris
With. || excidisse unum uersiculum strophæ docet. || -HER.
supra u. 1145 add. E ||

- extrema tellus hunc dat Oceano modum?
 quas trahimus auras? quod solum fesso subest?
 a' Certe redimus. unde prostrata a domo 1150
 uideo cruenta corpora? an nondum exiit
 simulacra mens inferna? post reditus quoque
 oberrat oculis turba feralis meis.
 pudet fateri, pauco nescio quid mihi.
 [nescio quod animus grande praesagit malum.] 1155
 b' Vbi est parens? ubi illa natorum grege
 animosa coniunx? en latus laeuum uacat
 spolio leonis, quonam abit tegimen meum
 idemque somno mollis herculeo torus?
 b' Vbi tela? ubi arcus? arma quis uiuo mihi 1160
 detrahere potuit? spolia quis tanta abstulit
 ipsumque quis non Herculis somnum horruit?
 libet meum uidere uictorem, libet.
 a' Exurge uirtus. quem nouum caelo pater
 genuit relicto, cuius in fetu stetit 1165
 nox longior quam nostra? — quod cerno nefas:
 gnati cruenta caede confecti iacent,
 perempta coniunx. quis Lycus regnum optinet?
 a' Quis tanta Thebis scelera moliri ausus est
 Hercule reuerso? quisquis Ismeni loca, 1170
 actaea quisquis arua, qui gemino mari
 pulsata Pelopis regna dardanii colis,
 succurre, saeuae cladis auctorem indica.
 a'' Ruat ira in omnes. hostis est quisquis mihi
 non monstrat hostem. uictor Alcidae lates? 1175
 procede seu tu uindicas currus truces

1148 ubi dat *With.* || 1149 aras *E* || 1150 prostrata
 domo ω p. a domo *Bo.* ad domum *B.Schm.* || 1151 exiit
*V*¹ || 1153 oberrat *E* || oculis *EV* meis *E ϕ* oculos t.
 f. meos *A* || 1154 quod $\epsilon\phi A$ quid ψ || 1155 *deleui coll.*
HO. 745 || 1157 cur en *E* cur *A ϕ* || uacat) t *lit. ab-*
sterna E || 1158 quidnam *V*¹ || tegmen *A* tegimen *EV ψ* ||
 1162 qui *E* || 1165 in foetu *E* in fetu *V* incestu *A* || 1166
 nostra quam *V* (nostra in ras.) || u. 1168 in *mg. add. V* ||
 obtinet) *syll.* et *absterna E* || 1173 actorem $\phi\alpha$ || 1174
 Ruatur in o. *E* ||

- Thracis cruenti siue Geryonae pecus
 Libyaeue dominos. nulla pugnandi mora est. E. XVIIIa
 c' En nudus adsto. uel meis armis licet
 petas inermem. cur meos Theseus fugit 1180
 paterque uultus? ora cur conuunt sua?
 c' Differte fletus. quis meos dederit neci
 omnes simul profare. — quid genitor siles?
 at tu ede Theseu, sed tua Theseu fide.
 a' Vterque tacitus ora pudibunda optegit 1185
 furimque lacrimas fundit. in tantis malis
 quid est pudendum? numquid argiuae inpotens
 dominator urbis, numquid infestum Lyci
 pereuntis agmen clade nos tanta obruit?
 c'' Per te meorum facinorum laudem precor 1190
 genitor tuique nominis semper mihi
 numen secundum, fare quis fudit domum?
 cui praeda iacui?
 c' AMPH. Tacita sic abeant mala.
 HERC. ut inultus ego sim?
 AMPH. saepe uindicta obfuit.
 HERC. quisquamne segnis tanta tolerauit mala? 1195
 c' AMPH. Maiora quisquis timuit.
 HERC. his etiam pater
 quicquam timeri maius aut grauius potest?
 AMPH. cladis tuae pars ista quam nosti quota est?
 a' HERC. Miserere genitor. supplices tendo manus.
 quid hoc? manus refugit. hic errat scelus. 1200
 unde hic cruor? quid illa puerili madens
 harundo leto? — tincta lerna nece

1177 *inter* siue et geryone *litera r interposita uidetur*
E seu tu g. *Basil. mg.* gerione *E Pall. uetustiores* gerion
V Geryonis A || 1180 inermem *V* || meus *V¹ Vratist.* ||
 1181 condit *V* || 1182 deferte fletus *E* at defer tellus
idem teste Gron. || 1183 simul p th. *fæc V* || 1187 potens
A imp. E imp. V || 1189 Parentis α || 1194 sum *V* ||
 1195 tolerabit *E* tollerabit *V* tolerauit *A* || 1196 quisque
V || 1201 quid? illa puerili madet *H. l. t. l. nece?*
With. || 1202 lerna *E* ||

- iam tela uideo nostra. non quaero manum:
 a' Quis potuit arcum flectere aut quae dextera
 sinuare neruum *inuita* cedentem mihi? 1205
 ad uos reuertor genitor. hoc nostrum est scelus?
 tacuere. nostrum est.
 AMPH. luctus est istic tuus
 crimen nouercae. casus hic culpa caret. F. XXf
 d^o HERC. Nunc parte ab omni genitor iratus tona
 oblite nostri. uindica sera manu 1210
 saltem nepotes. stelliger mundus sonet
 flammisque et hic et ille iaculetur polus.
 d Rupes ligatum caspiae corpus trahant
 [*atque ales auida. cur promethei uacant*
scopuli? uagetur uertice inmenso feras] 1215
 uolucresque pascens Caucasi abruptum latus
 nudumque siluis. illa quae pontum scythen
 Symplegas artat. hinc et hinc uinctas manus
 distendat alto.
 d' Cumque reuocata uice
 in se coibunt saxaque in caelum expriment 1220
 actis utrimque rupibus medium mare.
 ego inquieta montium iaceam mora. 1222
 d AMPH. Nondum tumultu pectus attonito carens 1226
 mutauit iras quodque habet proprium furor.
 in se ipse saeuit.
 HERC. *clusa* furiarum loca
 et inferorum carcer et sonti plaga

1203 nunc quero *VR13* || 1205 neruos *E* neruum *φA* ||
 ui cedente mihi *E* uix cedentem *VP* uix reced. *A* uix iam ced.
Eguianus pene ced. *RFoss.* uix pene ced. *Mog.* iuxta ced.
With. *inuita* scripsi || 1207 Am. Tacuere *V¹* || 1212 et
ante hic *abest VR14* || 1214. 1215 *deleui* || u 1215 uagetur
EV uagetur *R13 pr. m.* paretur *A* || 1217 q *V* || sticheum
V¹ || 1219 discedat *V¹* || 1220 coibit *B.Schm.* || expriment
VA expriment e || 1223 — 1225 *transposui post*
 u. 1241 || 1228 attonito *EV* attonitum *A* || carens *EV*
Ultrai. u. l. Delriani caret *A* || 1228 furit *MEψ* || dira o
clusa With. ||

- decreta turbae. 1230
 d' Si quod exilium latet
 ulterius Erebo Cerbero ignotum et mihi,
 huc me abde tellus. Tartari ad finem ultimum
 mansurus ibo. pectus o nimium ferum.
 d Quis uos per omnem liberi sparsos domum
 deflere digne poterit? hic durus malis 1235
 lacrimare uultus nescit. huc arcum date,
 date huc sagittas, stipitem huc uastum date.
 d' Tibi tela frangam nostra, tibi nostros puer
 rumpemus arcus ac tuis stipes grauis F. XXu
 ardebit umbris. ipsa lernaeis frequens 1240
 pharetra telis in tuos ibit regos. 1241
 e Quin structum aceruans nemore congesto aggerem 1223
 cruore corpus inpio sparsum cremo?
 sic sic agendum est: inferis reddam Herculem. 1225
 dent arma poenas; uos quoque infaustas meis 1242
 cremabo taedis o nouercales manus.
 f AMPH. Quis nomen usquam sceleris errori
 addidit?
 f' HERC. Saepe error ingens sceleris optinuit 1245
 locum.
 f'' AMPH. Nunc Hercule opus est. perfer hanc molem
 mali.
 g^o HERC. Non sic furore cessit extinctus pudor,
 populos ut omnes inpio adpectu fugem.
 arma arma Theseu flagito propere mihi
 subtracta reddi. sana si mens est mihi, 1250

1230 et si *A* et om. *EV* || 1232 hoc *E* adde *V* ||
 1236 ensẽm o arcum *With.* || 1238 telam *V¹R* nostram
V¹ || 1244 cremo *EVψ* cremem *A* || 1225 Sic sic *VR* ||
 1242 infausta *ψ* || 1243 telis *EVA* taedis *codex Angelicus*
 || Am. o nouercales *V¹* || 1244 AMPH. *E* Am. *V*
 The *A* || usquam *EV* unquam *A* || addidit *Eψ* addit *VR10*
 dedit *ψ* indidit *A* || 1245 seper furor ingens *E* || 1246
 AMPH. *E* Am. *V* The. *A* || 1247 furor recessit *EV* fu-
 rore *ψ* furori *A* cessit *A* || puer *E¹* ut uidetur || 1250
in mg. add. V ||

- referte manibus tela. si remanet furor,
pater recede, mortis inueniam uiam.
- g AMPH. Per sancta generis sacra, per ius nominis
utrumque nostri, siue me auctorem uocas
seu tu parentem, perque uenerandos piis 1255
canos, senectae parce desertae precor
annisque fessis, unicum lapsae domus
firmamen, unum *columen afflictæ* malis.
- g' Temet reserua. nullus ex te contigit
fructus laborum. semper aut dubium mare 1260
aut monstra timui. quisquis in toto furit
rex saeuus orbe manibus aut aris nocens
a me timetur. semper absentis pater
fructum tui tactumque et adspectum peto.
- e' HERC. Cur animam in ista luce detineam amplius 1265
morerque nihil est. cuncta iam amisi bona:
mentem arma famam coniugem gnos manus
etiam furorem. nemo polluto queat
animo mederi. morte sanandum est scelus.
- f AMPH. Perimes parentem? 1270
HERC. facere ne possim occidam.
- f' AMPH. Genitore coram? F. X XI
HERC. cernere hunc docui nefas.
- h AMPH. Memoranda potius omnibus facta intuens
unius a te criminis ueniam pete.
- h' HERC. Veniam dabit sibi ipse qui nulli dedit?
laudanda feci iussus, hoc unum meum est. 1275
- i Succurre genitor, siue te pietas mouet
seu triste fatum siue uiolatum decus

1254 sine ^ma. V auctorem EV actorem VR13 alto-
rem A || 1258 lumen ω columen DHS. || afflictis EV af-
flicto A afflictæ NHS. || 1261 into^o V || furit EVψ fuit
A || 1262 artis V || 1263 Nox timetur AE || 1264 Fructum-
que Vψ || 1266 nil VVratisl. || 1270 AMPH. E Am. V
The. A || 1271 AMPH. E Am. V The. A || 1272 uene-
randa L. Mueller. || 1273 pete EVME R13 Coloniensis
peto A || 1277 factum V || uiolatum EV uiolatae A ||

- uirtutis. affer arma. uincatur mea
fortuna dextra.
- THES. sunt quidem patris preces
satis efficaces, sed tamen nostro quoque 1280
mouere fletu.
- i Surge et aduersa impetu
perfringe solito. nunc tuum nulli inparem
animum malo resume, nunc magna tibi
uirtute agendum est. Herculem irasci ueta.
HERC. si uino feci scelera, si morior tuli. 1285
- k Purgare terras propero. iamdudum mihi
monstrum inpium sacuumque et inmite ac ferum
oberrat. agendum dextra conare aggredi
ingens opus labore bisseño amplius. — 1290
ignaua cessas fortis in pueros modo
pauidamque matrem? arma nisi dantur mihi,
aut omne Pindi thracis excidam nemus
Bacchique lucos et Cithaeronis iuga
mecum cremabo.
- k' Tota cum *laribus* suis
dominisque tecta, cum deis templa omnibus 1295
thebana supra corpus excipiam meum
atque urbe uersa condar et si fortibus
leue pondus umeris moenia inmissa incident
septemque opertus non satis portis premar,
onus omne media parte quod mundi sedet 1300
dirimitque superos in meum uertam caput.

1278 affer V effer EA || 1279 Am. uersa praefixum V ||
*fortuna) na syllaba sec. m. E an nouerca? || patris V pa-
triae EA || 1281 mouere EVψ moueare A || 1284 est
om. V || 1286 iamdudum V¹ || 1288 agendum V¹R1314 ||
1290 ignaue ω ignaua I. Gron. || 1291 pauidasque matres
ψ || dantur E alii ut uidetur dentur VA || 1292 pindi
V || excisum B. Schm. || 1294 aut tota Vratisl. Bo. || cum
domibus ω cum famulis suis B. Schm. cum laribus scri-
psi || 1297 euersa EV Vratisl. uersa A || 1298 incident
EVψ excident A || 1300 quod mundi EV qua mun-
dus A ||

- i AMPH. Reddo arma. F. XXI n
 HERC. uox est digna genitore Herculis.
 hoc en peremptus spiculo cecidit puer . . .
 AMPH. hoc Iuno telum manibus inmisit tuis
 HERC. hoc nunc ego utar. 1305
 AMPH. ecce quam miserum metu
 cor palpitat pectusque sollicitum ferit.
 i' HERC. Aptata harundo est.
 AMPH. ecce iam facies scelus.
 HERC. uolens sciensque. pande, quid fieri iubes?
 AMPH. nihil rogamus. noster in tuto est dolor.
 gnatum potes seruare tu solus mihi, 1310
 eripere nec tu. maximum euasi metum.
 [miserum haut potes me facere, felicem potes.]
 k Sic statue quicquid statuis, ut causam tuam
 famamque in arto stare et ancipiti scias.
 aut uiuis aut occidis. hanc animam leuem 1315
 fessamque senio nec minus fessam malis
 in ore primo teneo. — tam tarde patri
 uitam dat aliquis? non feram ulterius moram:
 letale ferro *uulnus* impresso induam.
 hic hic iacebit Herculis sani scelus. 1320
 k' HERC. Iam parce genitor parce. iam reuoca manum.
 succumbe uirtus. perfer imperium patris.
 eat ad labores hic quoque herculeus labor:

1302^a AMPH. Reddo *E* Redde *A* Redite *VR13* Red-
 dite *Vratisl.* qui *Herculi* *continuant* || 1302^b HER. Vox est
 dignatore h. *E* Amph. Vox *A* *personae* nota *abest V* || 1304
 Her. *A om.* *EVψ* || 1304 AMP. *E* Am. *V om.* *A* || im-
 misit *E* inmisit *V* emisit *A* || 1305^a HER. Hoc *EVψ*
deest nota A || 1306 pectusque *E* corpusque *Aφ* || 1307^a
 HER *E Hē.* *V om.* *A* || 1307^b AMP. *E* Am. *V om.* *A* ||
 1308 Her. Volens *V om.* *EA* || *Bothius* haec uerba Pande
 q. f. i. *dederat Herculi* || iubets *E* || 1309 Am. *V om.* *E*
 Her. *A* || 1310 Am. *A om.* *EVψ* || 1311 Eripere nec tu *E*
 Eripereque max. *V* Theseu. ipse necdum *A* || 1312 me
deest ER10 me potes *R13 Vratisl.* || *deleui uersum coll.*
u. 517 || 1316 fessam malis *EV* quassam *A* || 1319 senile
With. || pectus ω *uulnus scripsi* || 1323 herculeus *EV*
 herculeos *A* ||

- uiuamus. artus adleua adflictos solo
 Theseu parentis. dextra contactus pios 1325
 scelerata refugit.
 AMPH. hanc manum amplector libens,
 hac nisus ibo, pectori hanc aegro admouens
 pellam dolores.
 HERC. quem locum profugus petam?
 Vbi me recondam quaeue tellure obruar?
 quis Tanais aut quis Nilus aut quis persica 1330
 uiolentus unda Tigris aut Rhenus ferox F. XXII r
 Tagusue hibera turbidus gaza fluens,
 abluere dextram poterit? aretoui licet
 Maeotis in me gelida transfundat mare
 et tota Tethys per meas currat manus: 1335
 l' Haerebit altum facinus. in quas inpius
 terras recedes? ortum an occasum petes?
 ubique notus perdidit exilio locum.
 me refugit orbis. astra transuersos agunt
 obliqua cursus. ipse Titan Cerberum 1340
 meliore uultu uidit. o fidum caput
 Theseu latebram quaere longinquam abditam.
 m Quoniamque semper sceleris alieni arbiter
 amas nocentes, gratiam meritis refer
 uicemque nostris. redde me infernis precor 1345
 umbris reductum meque subiectum tuis
 restitue uincli. [*ille me abscondet locus.*
sed et ille nouit.]
 m' THES. Nostra te tellus manet:
 illic solutam caede Gradius manum

1325 contractus *E1 R13* || 1326 Am. Scelerata *V* ||
 1327 Hanc *V1* || ibo *suprascr.* *V* || pectore *E* || egro
EV Coloniensis ergo *A* ego *alii* || 1328 Her. Pellam *V* ||
 profugii *V* || 1329 recondam *V* || obruar *EV Parisini 8032*
8033 obruam *A* || 1331 thenus *E* renus *V* || 1332 pa-
 dusue *E* || 1337 recides *E* || 1343 quoniamque *E* qui-
 cunque *A* qui q3 *VR m. pr.* qui q3 *alii* || 1345 inferis
VR13 || 1347^b — 1348^a *uncis inclusi* || 1349 crede *E* ||

restituēt armis. illa te Alcide uocant, 1350
facere innocentes tecta quae superos solent.

1350 restituēt *VR1114 T* restituit *εA* || alcidae *EP*
Alcide *A* Alcida *NHs.* || uocant *V* uocat *εA* || 1352
innocens *V¹* || tecta q. s. solent *V* terra q. s. solet *εA* ||
MARCII. LVCHII. ANNEI. SENECAE. HERCVLES | EX-
PLICIT. INCIPIT. FELICITER | TROADVM : HE-
CVBA. *E* || Marcij Lucij Annei Senecae cordubensis tra-
gediarum liber primus hercules Explicuit | Incipit secun-
dus edippi eiusdem antigone *V* Marcii Lucij Annei Senecae
prima tragedia .f. hercules | furens feliciter explicuit die.
·viij· Maij mccccxxxj: ~ | Marcii Lucij Annei Senecae Tie-
stea Incipit | Vmbra Tantalii *R*

L. ANNAEI SENECAE

T H Y E S T E S

PERSONAE

I THYESTES

II ATREVS

TANTALVS

III FVRIA

SATELLES

TANTALVS iunior

NVNTIVS

CHORVS SENVM MYCENAEORVM

SCAENA MYCENIS

TANTALI VMBRA. FVRIA.

- a Quis me inferorum sede ab infausta extrahit
auido fugaces ore captantem cibos?
- b Quis male deorum Tantalo uisas domos
ostendit iterum? peius inuentum est siti
arente in undis aliquid et peius fame
hiante semper? Sisyphi numquid lapis
gestandus umeris lubricus nostris uenit? 5
- b' Aut membra celeri differens cursu rota?
aut poena Tityi, qui specu uasto patens
uisceribus atras pascit effossis aues, F. CXVIII 10
et nocte reparans quicquid amisit die,
plenum recenti pabulum monstro iacet?
- c In quod malum transcribor? o quisquis noua
supplicia functis durus umbrarum arbiter
disponis, addi si quid ad poenas potest, 15
quod ipse custos carceris diri horreat,
- c' Quod maestus Acheron paueat, ad cuius metum

INCIPIT | THYESTES. FELICITER | TANTALI.
VMBRA · FVRIA. E || TANTALVS · MEGARA. A || 'In
ms. codice ATREVS inscribatur' NHs.

1 Quis me furor nunc sede ab infausta abstrahit A
TANT. (sed paene detersum cum scholiis.) Quis inferorum
sede ab infausta extrahit E Quis me inferorum sede ab
infausta extrahit ME || 3 uisas domos A uisas domo E
inuisas ci. NHs. iussas ci. RP. || 9 aut poena Tityi sem-
per accrescens iecur A a. p. t. qui specu uasto patens
semper accrescens iecur ME a. p. t. qui specu uasto pa-
tens (om. semp. ac i.) E || 10 uulneribus ω, uisceribus α ||
15 adde ω addi Bo. || potes A potest E (Gr. t.) ||

- nos quoque tremamus, quaere: iam nostra subit
e stirpe turba quae suum uincat genus
ac me innocentem faciat et inausa audeat. 20
- c Regione quicquid inopia cessat loci,
conplebo, numquam stante pelopea domo
Minos uacabit.
FVR. perge detestabilis
umbra et penates inpios furiis age.
- c Certetur omni scelere et alterna uice 25
stringatur omnis. nec sit irarum modus
pudorue: mentes caecus instiget furor,
rabies parentum duret et longum nefas
eat in nepotes.
- b Nec uacet cuiquam uetus 30
odisse crimen: semper oriatur nouum
nec unum in uno, dumque punitur scelus,
crescat. superbis fratribus regna excidunt
repetatque profugos dubia uiolentae domus
fortuna.
- b' Reges inter incertos labet 35
[miser ex potente fiat, ex misero potens]
fluctuque regnum casus adsiduo ferat.
ob scelera pulsi, cum dabit patriam deus,
in scelera redeant sintque tam inuisi omnibus,
quam sibi. nihil sit ira quod uetitum putet:
- c Fratrem expauescat frater, et gnatum parens 40
gnatusque patrem, liberi pereant male,
peius tamen nascantur, immineat uiro
infesta coniunx, bella trans pontum uehant.
- c' Effusus omnis inriget terras cruor 45
supraque magnos gentium exultet duces
libido uictrix. inopia stuprum in domo
leuissimum sit. fratris et fas et fides

23 ME. A FVRIA. E (sic per totam scaenam) || 26 stringantur enses A stringatur eses E (str. ensis E t. Gr.) || 33 repetantque E t. Gr. repetatque ψ || 35 deleui || 36 luctuque E ||

- iusque omne pereat.
- c Non sit a uestris malis
immune caelum. cum micant solis polo
seruantque flammae debitum mundo decus, 50
nox alta fiat, excidat caelo dies.
- c' Misce penates odia caedes funera
arcesse et inple Tantalo totam domum.
ornetur altum columnen et lauro fores
laetae uirescant, dignus aduentu tuo 55
splendescat ignis.
- d Thracium fiat nefas
maiore numero. liberos deflet suos
nondum Thyestes. dextra cur patrum uacat?
ecquando tollet? ignibus iam subditis
spument aena, membra per partes eant 60
discerpta, patruos polluat sanguis focos.
- d' Epulae instruantur. non noui sceleris tibi
conuiuia uenies. liberum dedimus diem
tuamque ad istas soluimus mensas famem:
ieiunia exple, mixtus in bacchum cruor 65
spectante te potetur. inueni dapes
quas ipse fugeres. siste. quo praeceps ruis?
- e TANT. Ad stagna et amnis ad recedentes aquas
labrisque ab ipsis arboris plenae fugas. 70
abire in atrum carceris liceat mei
cubile, liceat, si parum uideor miser,

48 a uestris A a om. E || 49 cum micant stellae polo (50) flammeque seruant ω cum m. solis polo seruant- que flammae ci. Gron. || 51 atra A alia E (t. Hs.) alta unus ex Pall. || 53 imple scelere tantaleam domum A imple tantalo totam domum E || 56 splendescat E || 57-59 maiore numero. dextra cur patrum uacat? nondum Th. liberos deflet suos. et quando tollet ω (ecquando t. α) m. numero. liberos deflet suos nondum Thyestes? dextra cur patrum uacat? ecquando tollet? scripsi || 60 spumante aeno A spumentaena E || 67 preces E || 68 et manes et E et amnes et A et amnis ad scripsi || 70 atrum Eψ atrum A || mei ω mihi Bo. ||

- mutare ripas: alueo medius tuo
Phlegethon relinquitur igneo cinctus freto. F. CXX
- f Quicumque poenas lege factorum datas
pati iuberis, quisquis exeso iaces 75
pavidus sub antro iamque venturi times
montis ruinam, quisquis audiorum feros
rictus leonum et dira furiarum agmina
implicitus horres, quisquis inmissas faces
semiustus abigis: Tantali uocem excipe 80
properantis ad uos. credite experto mihi:
amate poenas.
- f Quando continget mihi
effugere superos?
FVR. ante perturba domum
inferque tecum proelia et ferri malum
regibus amorem, concute insano ferum
pectus tumultu. 85
- TANT. me pati poenas decet,
non esse poenam. mittor ut dirus uapor
tellure rupta uel grauem populis luem
sparsura pestis. ducam in horrendum nefas
auus nepotes?
- e' Magne diuorum parens 90
nosterque, quamuis pudeat, ingenti licet
taxata poena lingua crucietur loquax:
nec hoc tacebo: moneo ne sacra manus
uiolate caede neuē furiā malo
adspergite aras. stabo et arcebo scelus. 95
- g Quid ora terres uerbere et tortos ferox
minaris angues? quid famem infixam intimis

72 ipse E || 76 quique A iamque E || 77 ferēs E ||
ripas A || 82 uersus hic omissus legitur in E post u. 84,
signis tamen adpositis significatur uerus ordo. || 83 ad marg.
adscriptis 3 m. defici vsus mg. haec uerba lineola transfixa.
sunt et subpuncta. || 92 loquar A loquax E || 93 sacras
E un. ex Pall. sacra A || 94 uiolata A uiolenta ψ uiol-
atae E un. ex Pall. || 95 aspergat A aspergite E ||

- agitas medullis? flagrat incensum siti
cor et perustis flamma uisceribus mical.
[sequor.] 100
- FVR. Hunc hunc furorem quide in totam domum.
g' sic sic ferantur et suum infensi inuicem
sitant cruorem. sentit introitus tuos
domus et nefando tota contactu horruit.
- h Actum est abunde. gradere ad infernos specus 105
annemque notum: iam tuum maestae pedem
terrae grauantur. cernis, ut fontis liquor
introrsus actus linquat, ut ripae uacent
uentusque raras igneus nubes ferat?
- h' Pallescit omnis arbor ac nudus stetit 110
fugiente pomo ramus et qui fluctibus
illinc propinquis Isthmos atque illinc fremit
uicina gracili diuidens terra uada,
longe remoto litus exaudit sono.
- h'' Iam Lerna retro cessit et phoronides 115
latuere uenae nec suas profert sacer
Alpheos undas et Cithaeronis iuga
stant parte nulla cana deposita niue
timentque ueterem nobiles Argi sitim.
- a En ipse Titan dubitat, an iubeat sequi 120
cogatque habenis ire periturum diem.

CHORVS

- a Argos de superis si quis achaicum
pisaicasque domus curribus inclitas,
Isthmi si quis amat regna corinthii
et portus geminos et mare dissidens, 125

100 sequor ω om. α || 101 nunc o furorem ψ Me.
sequor nunc o furorem α (sequor hunc f. in ind. errat.)
FVR. hunc hunc fur. E || 103 sensit A sentit E || 106
tuo A tuum EME || pede A pedem MEE (t. Gr.) || 114
remotis litus exaudit sonos A r. litus ex. son. E (t. Gr.)
remotis litus ex. sonis ci. Gron. remoto litus ex. sono
scripsi (litus i. e. mare) || 115 terra E lerna A || 116 sa-
cras A sacer E || CHORVS EA || 123 pisaicasque AE
piseisue ψ || turribus A curribus E ||

- a' Si quis Taygeti conspicuas niues,
 quas, cum sarmaticus tempore frigido
 in summis boreas conposuit iugis,
 aestas ueliferis soluit etesiis:
 [quem tangit gelido flumine lucidus
 Alpheos stadio notus olympico] 130
- a'' Aduertat placidum numen et arceat,
 alternae scelerum ne redeant uices
 nec succedat auo deterior nepos,
 et maior placeat culpa minoribus. 135
- b Tandem lassa feros exuat impetus
 sicci progenies inopia Tantalii.
 peccatum satis est. fas ualuit nihil
 aut commune nefas. proditus occidit
 deceptor domini Myrtilus et fide 140
 uectus qua tulerat, nobile reddidit
 mutato pelagus nomine. notior
 nulla est ionii fabula nauibus.
- b' Exceptus gladio paruulus inpio
 dum currit patrium natus ad osculum, 145
 innatura focis uictima concidit
 diuisusque tua est Tantalae dextera,
 mensas ut strueres hospitibus deis.
 hos aeterna fames persequitur cibos,
 hos aeterna sitis nec dapibus feris 150
 decerni potuit poena decentior.
- Stat lassus uacuo gutture Tantalus:
 inpendet capiti plurima noxio
 phineis auibus praeda fugacior,

130. 131 *deleui*. Goebel *sustulit* *uu.* 126—131 || 134 *neu*
ca || 139 *protinus ci. RP* || 140 *dominae A domini E* ||
 141 *qua Ae quam ψ* || 152 *lusus A lassus E* || 155 *grauibus E grauidis A* ||

- c' Hinc illinc grauidis frondibus incubat 155
 et curuata suis fetibus ac tremens
 adludit patulis arbor hiatibus.
- d (ἐπ.) Haec quamuis auidus nec patiens morae
 deceptus totiens tangere neglegit
 obliquatque oculos oraque comprimit 160
 inclusisque famem dentibus adligat.
- e Sed tunc diuitias omne nemus suas
 demittit propius pomaque desuper
 insultant foliis mitia languidis
 accenduntque famem quae iubet inritas 165
 exercere manus. has ubi protulit
 et falli libuit: totus in arduum
 autumnus rapitur siluaque mobilis.
- e' Instat deinde sitis non leuior fame,
 qua cum percaluit sanguis et igneis 170
 exarsit facibus: stat miser obuios
 fluctus ore petens, quos profugus latex
 auertit sterili deficiens uado
 conantemque sequi deserit, hic bibit 175
 altum de rapido gurgite puluerem.
- * * * * *
- ATREVS. SATELLES.
- a' Ignaue iners eneruis et quod maximum
 probum tyranno rebus in summis reor
 inulte, post tot scelera post fratris dolos
 fasque omne ruptum questibus uanis agis
 iratus Atreus? fremere iam totus tuis 180

164 *insultat E* || 172 *uocans A petens EME* || 175
finem carminis abreptum esse uidit Scaliger. || ATREVS.
 SERVVS. A ATREVS. SATELLES. ER (*sic per totam*
scaenam) || 177 *probum E* || 180 *iras et (uel ad) Argos A*
iratus atreus E || *totum A totus E* ||

debebat armis orbis et geminum mare
utrimque classes agere, iam flammis agros
lucere et urbes decuit ac strictum undique
micare ferrum.

a' Tota sub nostro sonet
argolica tellus equite, non siluae tegant
hostem nec altis montium structae iugis
arces. relictis bellicum totus canat
populus Mycenis. quisquis inuisum caput
tegit ac tuetur clade funesta occidat.
haec ipsa pollens incliti Pelopis domus
ruat uel in me, dummodo in fratrem ruat.

b' Age anime fac quod nulla posteritas probet,
sed nulla taceat. aliquod audendum est nefas
atrox cruentum tale quod frater meus
suum esse mallet. scelera non ulcisceris
nisi uincis. — *ecquid esse tam saeuum potest
quod superet illum? numquid abiectus iacet?*

b' Numquid secundis patitur in rebus modum,
fessis quietem? noui ego ingenium uiri
indocile: flecti non potest, frangi potest.
proinde antequam se firmat aut uires parat
petatur ultro: ne quiescentem petat.
aut perdet, aut peribit, in medio est scelus
positum occupanti.

c' SAT. Fama te populi nihil
aduersa terret?
ATR. maximum hoc regni bonum est,
quod facta domini cogitur populus sui
tam ferre quam laudare.

SAT. quos cogit metus
laudare, eosdem reddit inimicos metus.

181 armis omnis A a. orbis E || 182 innare classis
iam tuis fl. a. A utrimque classes agere iam f. E ||
195 malit A mallet E || 196 et quid ω *ecquid* Bo. ||
201 firmet a. u. paret A firmat a. u. parat E || 207
quam f. tam l. A tam f. quam l. E ||

c' At qui fauoris gloriam ueri petit,
animo magis quam uoce laudari uolet. 210*

ATR. laus uera et humili saepe contingit uiro,
non nisi potenti falsa. quod nolant, uelint.
SAT. rex uelit honesta: nemo non eadem uolet.

c'' ATR. Vbicumque tantum honesta dominantis licent,
precario regnatur. 215

SAT. ubi non est pudor,
nec cura iuris, sanctitas pietas fides:
instabile regnum est.

ATR. sanctitas pietas fides
priuata bona sunt, qua iuuat reges eant.

c''' SAT. Nefas nocere uel malo fratri puta. 220

ATR. fas est in illo quicquid in fratre est nefas:
quid enim reliquit crimine intactum, aut ubi
sceleri pepercit? [*coniugem stupro abstulit,
regnumque furto.*] specimen antiquum imperi
fraude est adeptus, fraude turbauit domum.

d' Est Pelopis altis nobile in stabulis pecus, 225
arcanus aries, ductor opulenti gregis.
huius per omne corpus effuso coma
dependet auro, tergore *ex* huius noui
aurata reges sceptrata tantalei gerunt.

d' Possessor huius regnat, hunc cunctae domus 230
fortuna sequitur. tuta seposita sacer
in parte capit prata, quae cludit lapis.
[*fatale saxeo pascuum muro tegens.*]

211 uiro E (*literae iro a 2 m.*) || 214 licent E (*lit. ent
a 2 m.*) || 220 nefas E (*lit. fas a 2 m.*) || 221 reliquit E
(*sed t a m. 2 in ras. reliquit E¹?*) || 222^b 223^a *sustulit*
R.P. || 227 infuso A effuso E || 228 dependet E² || uiro
E auro A || cuius e tergo ω tergore ex huius *ci. Bo.* ||
229 tantalici Ae tantali ME tantalei Lip. || 230 tantae A
cunctae E Voss. || 233 sacro pascuum ψ saxeo pecus α
saxeo pascuum E ψ || more ψ muro E t. Gr. α ψ (R) *uer-*
sum deleuit L. Mueller. lacunam 2 uersuum stabuit R.P. ||

- d Hunc facinus ingens ausus assumpta in scelus
 consorte nostri perfidus thalami auerit. 235
 hinc omne cladis mutuae fluxit malum.
 per regna trepidus exul erraui mea.
 pars nulla generis tuta ab insidiis uacat.
- d' Corrupta coniunx, imperi quassa est fides,
 domus aegra, dubius sanguis est, certi nihil 240
 nisi frater hostis. quid stupes? tandem incipe
 animoque sume Tantalum et Pelopem aspice:
 ad haec manus exempla poscuntur meae.
- d Profare dirum qua caput mactem uia.
 SAT. ferro peremptus spiritum inimicum expuat. 245
 ATR. de fine poenae loqueris, ego poenam uolo.
 perimat tyrannus lenis, in regno meo
 mors inpetratur.
 SAT. nulla te pietas mouet?
- d' ATR. Excede pietas, si modo in nostra domo
 umquam fuisti. dira furiarum cohors 250
 discorsque Erinny's ueniat et geminas faces
 Megaera quatiens. non satis magno meum
 ardet furore pectus, inpleri iuuat
 maiore monstro.
- e SAT. Quid noui rabidus struis?
 ATR. nil quod doloris capiat assueti modum. 255
 nullum relinquam facinus et nullum est satis.
- e' SAT. Ferrum?
 ATR. parum est.
 SAT. quid ignis? F. CXXIII
 ATR. etiam nunc parum est.
 SAT. quonam ergo telo tantus utetur dolor?
 ATR. ipso Thyeste.
 SAT. maius hoc ira est malum.
- f ATR. Fateor, tumultus pectora attonitus quatit 260
 penitusque uoluit, rapior et quo nescio,

237 errauit *A* errani *E* || 238 nulla nostri (nostra
 ψ) *A* nulla generis *EME* || 244 iactem *E* mactem *A* ||
 248 impetretur α ||

- sed rapior. imo mugit e fundo solum,
 tonat dies serenus ac totis domus
 ut fracta tectis crepuit et moti lares
 uertere uultum: fiat hoc, fiat nefas, 265
 quod di timetis.
- f' SAT. Facere quid tandem paras?
 ATR. nescio quid animus maius et solito amplius
 supraque fines moris humani tumet
 instatque pigris manibus. haud quid sit scio,
 sed grande quiddam est. ita sit. hoc anime occupa. 270
 dignum est Thyeste facinus et dignum Atreo.
- g Uterque faciat. — uidit infandas domus
 odrisia mensas. — fateor, inmane est scelus,
 sed occupatum: maius hoc aliquid dolor
 inueniat. animum Daulis inspira parens 275
 sororque. causa est similis: assiste et manum
 inpelle nostram. — liberos audius pater
 gaudensque laceret et suos artus edat.
- g' Bene est. abunde est. hic placet poenae modus
 tantisper. ubinam est? tam diu cur innocens 280
 uersatur Atreus? tota iam ante oculos meos
 imago caedis errat, ingesta orbitas
 in ora patris. anime quid rursus times
 et ante rem subsidis? audendum est, age.
 quod est in isto scelere praecipuum nefas, 285
 hoc ipse faciet.
- h SAT. Sed quibus captus dolis
 nostros dabit perductus in laqueos pedem?
 inimica credit cuncta.
 ATR. non poterat capi,
 nisi capere uellet. regna nunc sperat mea.

268 timet ψ tumet *Eα* || 269 animus *E* || 270 in-
 cipe *A* occupa *E* un. ex *Pall.* || 272 uterque *A* quod
 uterque *E* || 275 animum gnati ψ an. filii *A* animum dau-
 lis *E* || 276 soror est ψ sororque *Eα* || 277 parens *A*
 pater *E* || 282 uerba ingesta orbitas in ora patris om. ψ,
 tuentur ac || 286 faciat α faciet *Eψ* || 288 poterit *A* po-
 terat ε un. ex *Pall.* ||

- hac spe minanti fulmen occurret Ioui, 290
 h' Hac spe subibit gurgitis tumidi minas
 dubiumque libycae Syrtis intrabit fretum,
 hac spe, quod esse maximum retur malum,
 fratrem uidebit.
 SAT. quis fidem pacis dabit?
 cui tanta credet? 295
 ATR. credula est spes improba.
 i Gnatis tamen mandata quae patruo ferant
 dabimus: relictis exul hospitium uagus
 regno ut miserias mutet atque Argos regat
 ex parte dominus. si nimis durus preces
 spernet Thyestes: liberos eius rudes 300
 malisque fessos grauibus et faciles capi
 preces mouebunt.
 i' Hinc uetus regni furor
 illinc egestas tristis ac durus labor
 quamuis rigentem tot malis subigent uirum.
 SAT. iam tempus illi fecit aerumnas leues. 305
 ATR. erras: malorum sensus accrescit die.
 leue est miserias ferre, perferre est graue.
 k SAT. Alios ministros consili tristis lege:
 peiora iuuenes facile praecepta audiunt,
 in patre facient, quicquid in patruo doces. 310
 saepe in magistrum scelera redierunt sua.
 k' ATR. Vt nemo doceat fraudis et sceleris uias:
 regnum docebit. ne mali fiant times?
 nascuntur istud. quod uocas saeuum asperum
 agique dure credis et nimium impie, 315
 fortasse et illic agitur.

290 legitur in *E* post u. 293 || 300 eius rudes ω a eui
 r. ci. *NHs.*, melius r. ci. *L. Mueller.* || 302 precommoue-
 bunt uel prece mouebunt ψ prece commouebo *EME un.*
ex Pall. prece commouebunt ci. *L. Mueller.* preces moue-
 bunt α || 303 hinc durus ω ac durus *Bo.* || 307 est
 graue *E* est om. *A* || 308 consiliis (s. eras, in *R*) tristis ψ
 consiliis istis α consilii tristis *II Pall.*, consili tristis *E*
 (t. *Gr.*) || 309 ATR. peiora *E* ATR. om. *A* ||

- k SAT. Hanc fraudem scient
 gnati parari?
 ATR. tacita tam rudibus fides
 non est in annis, detegent forsitan dolos:
 tacere multis discitur uitae malis.
 k' SAT. Ipsosque, per quos fallere alium cogitas, 320
 falles, ut ipsi crimine et culpa uacent?
 ATR. quid enim necesse est liberos sceleri meo
 inserere? per nos odia se nostra explicent. —
 i Male agis, recedis anime. si parcis tuis,
 parces et illis: consili Agamemnon mei 325
 sciens minister fiat et patri sciens
 Menelaus assit. prolis incertae fides
 ex hoc petatur scelere. si bella abnuunt
 et gerere nolunt odia, si patrum uocant:
 pater est. eatur. 330
 i' Multa sed trepidus solet
 detegere uultus, magna nolentem quoque
 consilia produnt: nesciant quantae rei
 fiant ministri. nostra tu coepta occules.
 SAT. haud sum monendus: ista nostro in pectore 335
 fides timorque, sed magis claudet fides.

CHORVS

[Tandem regia nobilis,
 antiqui genus Inachi,
 fratrum composuit minas.]

- a Quis nos exagitat furor
 alternis dare sanguinem 340

317 ATR. *E* om. *A* || 319 ATR. tacere *A* ATR.
 om. *E* || 320 ipsosne *A* ipsosque *E* || 321 falles ATR. at
 ipsi *A* falles ut ipsi *E* || 325 illi *A* illis *E* || 326 in-
 sciens *E* sciens *A* || patris cliens *A* patri sciens *E* ||
 328 qui bella *E* si b. *A* || 329 patrum *A* patrum *E* ||
 333 occule uel oculo *A* occules *E* || 335 claudit *A* clau-
 det ϵ || CHORVS *EA* || 336—338 eieci ab hoc loco alienos.
 Verum initium carminis abreptum esse suspicor. ||

	et sceptrum scelere aggredi? nescitis cupidi arcium regnum quo iaceat loco.	
b	Regem non faciunt opes, non uestis tyriae color, non frontis nota regiae, non auro nitidae fores: [non quicquid fodit occidens aut unda Tagus aurea claro deuehit alueo,] non quicquid libycis terit feruens area messibus.	345 347 353 355 357
c	Rex est qui posuit metus et diri mala pectoris, quem non ambitio inpotens et numquam stabilis fauor uulgi praecipitis mouet.	348 350 352
c'	Quem non concutiet cadens obliqui uia fulminis non Eurus rapiens mare, aut saeuo rabidus freto uentosi tumor Hadriae.	358 360
b'	Quem non lancea militis, non strictus domuit chalybs, qui tuto positus loco infra se uidet omnia occurritque suo libens fato nec queritur mori.	365

347 trabes *A* et *Lactant. ad. Stat. Theb. IV 530*, ubi
uu. 342—352 affert, fores *E* || 353—357 huc reposui cum
Swoboda. 353—355 desunt in *E* || 359 obluqui *E* || 361
rapidus *A* rabidus *E* || 363 immitis *E* militis *A* ||

d	Reges conueniant licet, qui sparsos agitant Dahas, qui rubri uada litoris et gemmis mare lucidis late sanguineum tenent, aut qui caspia fortibus recludunt iuga Sarmatis.	370 375
e	Certet Danuui uadum audet qui pedes ingredi, et (quocumque loco iacent) Seres uellere nobiles:	379
d'	Nil ullis opus est equis, nil armis et inertibus telis, quae procul ingerit Parthus cum simulat fugas: admotis nihil est opus urbes sternere machinis longe saxa rotantibus:	381 385
e'	Rex est, qui metuet nihil rex est, qui cupiet nihil. mens regnum bona possidet hoc regnum sibi quisque dat.	389 380 390
f	Stet quicumque uolet potens aulae culmine lubrico: me dulcis saturet quies, obscuro positus loco leni perfruar otio.	F. CXXV 395

370 dachos uel dacos ψ dacas α dahas *E* || 372 aut
A et *E* un. ex *Pall.* || 376 danubium licet *A* danubii uadum
E || 380 reuocauit post u. 389 auctore *Swoboda* || 388
metuit ω metuet scripsi || 389 om. *A* rex est quiue cupit
nihil *codex Fabricii* rex est qui cupit nihil in *marg. al.*
atram. R rex est quique c. n. *AE* r. e. q. cupiet n. *E* un.
ex *Pall.* ||

f' Nullis nota Quiritibus
aetas per tacitum fluat.
sic cum transierint mei
nullo cum strepitu dies,
plebeius moriar senex.

400

g (ἐπ.) Illi mors grauis incubat,
qui notus nimis omnibus,
ignotus moritur sibi.

THYESTES. TANTALVS. PLISTHENES TACITVS.

a Optata patriae tecta et argolicas opes,
miserisque summum ac maximum exilibus bonum,
tractum soli natalis et patrios deos 405
(si sunt tamen di) cerno, Cyclopum sacras
turres labore maius humano decus,
celebrata iuueni stadia per quae nobilis
palmam paterno non semel curru tuli.

b Occurret Argos, populus occurret frequens, 410
sed nempe et Atreus. repete siluestres fugas
saltusque densos potius et mixtam feris
similemque uitam. clarus hic regni nitor
fulgore non est quod oculos falso auferat. 415

[cum quod datur spectabis, et dantem adspice]
c Modo inter illa quae putant cuncti aspera
fortis fui laetusque, nunc contra in metus
reuoluor, animus haeret ac retro cupit
corpus referre, moueo nolentem gradum. 420
TANT. pigro (quid hoc est?) genitor incessu stupet

396 notaque coetibus ci. L. Mueller || 401, 402 in-
uerso ordine leguntur in E, corr. 2 uel 3 m. litteris adscri-
ptis. || Thyestes. Phylistenes A THYESTES. TANTA-
LVS. PLISTHEVES. TACITVS. E || 406 tactum Ae tra-
ctum Bo. || 412 subnempe E repetet E (t del. 3 m.) ||
415 qui ψ quod Ea uersum om. un. ex Pall., g || 416 quo ψ
quid αh quod E uersum del. R.P. || 421 Phy. A TANT. E
(sic per totam scaenam) ||

nultumque uersat seque in incerto tenet.

c' THY. Quid anime pendes, quidue consilium diu
tam facile torques? rebus incertissimis 425
fratri atque regno credis ac metuis mala
iam uicta, iam mansueta et aerumnas fugis
bene collocatas? esse iam miserum iuuat.
reflecte gressum dum licet teque eripe.

d TANT. Quae causa cogit genitor a patria gradum
referre uisa? cur bonis tantis sinum 430
subducis? ira frater abiecta redit
partemque regni reddit et lacerae domus
conponit artus teque restituit tibi.

c THY. Causam timoris ipse quam ignoro exigis. 435
nihil timendum uideo, sed timeo tamen.

placet ire, pigris membra sed genubus labant
alioque quam quo nitor abductus feror.
sic concitatam remige et uelo ratem
aestus resistens remigi et uelo refert.

c' TANT. Euinice quicquid obstat et mentem inpedit 440
reducemque quanta praemia expectent uide.
pater, potes regnare.

THY. cum possim mori.
summa est potestas nulla si cupias nihil.

TANT. gnatis relinques.

THY. non capit regnum duos.

TANT. miser esse mauult esse qui felix potest? 445

e THY. Mihi crede, falsis magna nominibus placent,
frustra timentur dura. dum excelsus steti,
numquam pauere destiti atque ipsum mei
ferrum timere lateris. o quantum bonum est
obstare nulli. [capere securas dapes 450
humi iacentem.] scelera non intrant casas

428 deflecte A refl. e || 436 subgenubus E sed geni-
bus A || 438 uento A uelo e || 439 resurgens ψ resistens
ae || 440 peruince A euince E uince R10 || 443 TANT.
(Phy. A) summa est potestas. THY. nulla s. c. n. ω Tan-
tali et Thyestae nomina sustulit NHs. || 450^b 451^a eieci, con-
flata ex eis quae secuntur. || 451 casam α casas Eψ ||

- tutusque mensa capitur angusta cibus.
 uenenum in auro bibitur. expertus loquor:
 malam bonae praeferre fortunam licet. F. CXXVI
- e' Non uertice alti montis inpositam domum 455
 et eminentem ciuitas humilis tremit,
 nec fulget altis splendidum tectis ebur,
 somnosque non defendit excubitor meos.
 non classibus piscamur et retro mare
 iacta fugamus mole nec uentrem improbum 460
 alimus tributo gentium: nullus mihi
 ultra Getas metatur et Parthos ager.
- e'' Non ture colimur nec meae excluso Ioue
 ornantur arae, nulla culminibus meis
 inposita nutat silua, nec fumant manu 465
 succensa multa stagna, nec somno dies
 bacchoque nox iungenda peruigili datur:
 sed non timemur, tuta sine telo est domus
 rebusque paruis alta praestatur quies. 470
 immane regnum est posse sine regno pati.
- d' TANT. Nec abnuendum est, si dat imperium deus.
 THY. nec adpetendum est.
 TANT. frater ut regnes rogat.
 THY. rogat? timendum est. errat hic aliquis dolus.
 TANT. redire pietas unde summota est solet,
 reparatque uires iustus amissas amor. 475
- a' THY. Amat Thyesten frater? aethereas prius
 perfundet Arctos pontus et siculi rapax
 consistet aestus unda et ionio seges
 matura pelago surget et lucem dabit
 nox atra terris, ante cum flammis aquae 480
 cum morte uita cum mari uentus fidem

452 totusque E tutusque A || angusta cibus E (lit.
 sta ci s a 2 m.) || 460 non A nec ER || 462 metitur A me-
 tatur eME un. ex Pall. R || 467 ducenda A iungenda E ||
 468 timemus e timemur ER || 471 est e om. A || 472
 THY. A om. E || est E om. A || Phy. frater A Phy. om.
 E || TANT. frater scripsi ||

- foedusque iungent.
 TANT. quam tamen fraudem times?
 b' THY. Omnem: timori quem meo statuam modum?
 tantum potest quantum odit.
 TANT. in te quid potest?
 THY. pro me nihil iam metuo, uos facitis mihi 485
 Atrea timendum.
 TANT. decipi captus times?
 THY. serum est cauendi tempus in mediis malis.
 f' Eatur. unum genitor hoc testor tamen:
 ego uos sequor non duco.
 TANT. respiciet deus
 bene cogitata. — perge non dubio gradu. 490

ATREVS. THYESTES. TANTALVS PLISTHENES TACITI.

- a' Plagis tenetur clausa dispositis fera:
 et ipsum et una generis inuisi indolem
 iunctam parenti cerno. iam tuto loco
 uersantur odia: uenit in nostras manus
 tandem Thyestes, uenit, et totus quidem. 495
- b' Vix tempero animo, uix dolor frenos capit.
 sic cum feras uestigat et longo sagax
 loro tenetur Vmber ac presso uias
 scrutatur ore dum procul lento suem
 odore sentit: paret et tacito locum 500
 rostro pererrat. praeda cum propior fuit,
 ceruice tota pugnat et gemitu uocat
 dominum morantem seque retinenti eripit.
- b' Cum sperat ira sanguinem nescit tegi,

484 quantum p. tant. od. a tantum p. quantum o.
 Eψ || 487 THY. om. ω restituit Grut. || 488 THY. eψ,
 om. A. hoc hortamen est A al' ortor tamen R supra lin.
 hoc testor tamen MEE || Atreus. Thyestes A. ATREVS.
 THYESTES. TANTALVS. PLISTHENES. T|A|C|I|T|I|
 E || 493 in loco A in om. E || 496 frenos dolor E dol.
 fr. A || 497 feras E (s a m. 2.) || uestigat E (ultima litera
 a m. 2.) || 498 loto E loro A || 504 spirat ψ sperat EA ||

- tamen tegatur. aspice ut multo grauis
squalore uultus obruat maestos coma, 505
quam foeda iaceat barba. praestetur fides.
fratrem iuuat uidere. complexus mihi
redde expetitos. quicquid irarum fuit,
transierit. ex hoc sanguis ac pietas die 510
colantur, animis odia damnata excidant.
- a' THY. Diluere possem cuncta nisi talis fores.
sed fateor Atreu fateor, admisi omnia
quae credidisti. pessimam causam meam F. CXXVII
hodierna pietas fecit. est prorsus nocens 515
quicumque uisus tam bono fratri est nocens.
- c Lacrimis agendum est: supplicem primus uides,
hae te precantur pedibus intactae manus:
ponatur omnis ira et ex animo tumor
erasus abeat. obsides fidei accipe 520
hos innocentes frater.
- ATR. a genibus manus
aufer meosque potius amplexus pete.
- c' Vos quoque senum praesidia tot iuuenes meo
pendete collo. squalidam uestem exue
oculisque nostris parce et ornatus cape 525
pares meis laetusque fraterni imperi
capesse partem. maior haec laus est mea
fratri paternum reddere incolumi decus.
[habere regnum casus est, uirtus dare.]
- c'' THY. Di paria frater pretia pro tantis tibi 530
meritis rependant. regiam capitis notam
squalor recusat noster et sceptrum manus
infausta refugit. liceat in media mihi
latere turba.
- ATR. recipit hoc regnum duos.

507 iacet E iaceat A || praestatur ψ praestetur
E α || 509 iratum e || 518 uncte uel uincte uel uicte ψ
intactae E α || 524 pendente E¹ pendete E³A || 526 qua-
les mei sunt laetusque A pares meis laetusque ME ϵ ||
frater ψ partem α fraterni e || 527 capesse frater α ||
529 cumini inclusi ||

- THY. meum esse credo, quicquid est, frater, tuum. 535
d ATR. Quis influentis dona fortunae abnuat?
THY. expertus est quicumque, quam facile effluant.
ATR. fratrem potiri gloria ingenti uetas?
THY. tua iam peracta gloria est, restat mea:
respuere certum est regna consilium mihi. 540
d' ATR. Meam relinquam, nisi tuam partem accipis.
THY. accipio. regni nomen inpositi feram,
sed iura et arma seruient mecum tibi.
ATR. inposita capiti uincla uenerando gere.
ego destinatas uictimas superis dabo. 545

CHORVS

- a Credat hoc quisquam? ferus ille et acer
nec potens mentis truculentus Atreus
fratris aspectu stupefactus haesit.
- a' Nulla uis maior pietate uera est:
iurgia externis inimica durant,
quos amor uerus tenuit, tenebit. 550
- b Ira cum magnis agitata causis
gratiam rupit cecinitque bellum,
cum leues frenis sonuere turmae,
fulsit hinc illine agitatus ensis, 555
- b' Quem mouet crebro furibundus ictu
sanguinem Mauors cupiens recentem:
opprimit ferrum manibusque iunctis
ducit ad pacem pietas negantes.
- c Otium tanto subitum e tumultu 560
quis deus fecit? modo per Mycenae
arma ciuiliis crepuere belli.

541 ni tuam E || 544 regè E gere A || CHORVS EA ||
558 opprimet E opprimit A ||

pallidae natos tenere matres,
 uxor armato timuit marito,
 cum manum inuitus sequeretur ensis, 565
 sordidus pacis uitio quietae.

c' Ille labentes renouare muros,
 hic situ quassas stabilire turres,
 ferreis portas cohibere claustris
 ille certabat pauidusque pinnis 570
 anxiae noctis uigil incubabat.
 peior est bello timor ipse belli
 . . . . .

d (ἐπ.) Iam minae saeui cecidere ferri,
 iam silet murmur graue classicorum,
 iam tacet stridor litui strepentis:
 alta pax urbi reuocata laetae. 575

e Sic ubi ex alto tumuere fluctus,
 Bruttium Coro feriente pontum, 580
 Scylla pulsatis resonat cauernis,
 ac mare in portu timuere nautae
 quod rapax haustum reuomit Charybdis,

c' Et ferus Cyclops metuit parentem
 rupe feruentis residens in Aetnae,
 ne superfusus uioletur undis
 ignis aeternis resonans caminis 585

563 matres tremuere natis α m. tenere natos ψ natos
 tenere matres E || 564 amato E armato A || 566 sor-
 didus E sordidus A || 571 nocti A noctis ER (sed s
 eras.) || 572 ultimus strophae uersus uidetur intercidisse ||
 576 urbis A urbi ε || 578 ponto feriente chorum ψ pon-
 tum feriente coro α choro f. pontum E uersum in suspi-
 tionem uocat R.P. || 580 in totum ψ intortum α inportu E
 in portu ME un. ex Pall. || 581 auster uel ausit uel aufert ψ
 haustum Ea || 585 aetnaeis α aeternis εψ ||

[et putat mergi sua posse pauper
 regna Laertes Ithaca tremente.]

f Si suae uentis cecidere uires,
 alla, quae nauis timuit secare 588
 hinc et hinc fuis spatiosa uelis,
 strata ludenti patuere cumbae. 592

f' Mitius stagno pelagus recumbit
 et uacat mersos numerare pisces 589
 hic ubi ingenti modo sub procella
 Cyclades pontum timuere motae. 595

g Nulla sors longa est: dolor ac uoluptas
 inuicem cedunt, breuior uoluptas.
 ima permutat leuis hora summis.

h Ille, qui donat diadema fronti,
 quem genu nixae tremuere gentes, 600
 cuius ad nutum posuere bella
 Medus et Phoebi propioris Indus
 et Dahae Parthis equitem minati:

g' Anxius sceptrum tenet et mouentes
 cuncta diuinat metuitque casus 605
 mobiles rerum dubiumque tempus.

h' Vos quibus rector maris atque terrae
 ius dedit magnum necis atque uitae,
 ponite inflatos tumidosque uultus:
 quicquid a uobis minor expauescit, 610
 maior hoc uobis dominus minatur.

586. 587 interpolatos esse uidit R.P. lacunam statui
 unius u. || 589 post 592 reuocauit R.P. || 591 spetiosa E ||
 597 om. E¹, in marg. E² || 598 breuis A leuis Eψ || 603
 dacae A dahae E || 605 diuitias A diuinat cod. Colo-
 niensis. c. diuinat ME || 610 extimescit A expauescit E ||

- g" Omne sub regno grauiore regnum est:
quem dies uidit ueniens superbum,
hunc dies uidit fugiens iacentem.
- i Nemo confidat nimium secundis, 615
nemo desperet meliora lassis:
miscet haec illis prohibetque Clotho
stare fortunam, rotat omne fatum.
- i' Nemo tam diuos habuit fauentes,
crastinum ut posset sibi polliceri: 620
res deus nostras celeri citatas
turbine uersat.

NVNTIVS. CHORVS.

- a Quis me per auras turbo praecipitem uehet
atraque nube inuoluit ut tantum nefas
eripiat oculis? o domus Pelopi quoque
et Tantalos pudenda. 625
CHOR. quid portas noui?
- b NVNT. Quanam ista regio est? Argos et Sparte pios
sortita fratres et maris gemini premens
fauces Corinthos, an feris Hister fugam
praebens Alanis, an sub aeterna niue 630
Hyrcana tellus, an uagi passim Scythae?
CHOR. quis hic nefandi est conscius monstri locus?
effare et istud pande quodcumque est malum.
- b' NVNT. Si steterit animus, si metu corpus rigens
remittet artus. haeret in uultu trucis 635
imago facti. ferte me insane procul
illo procellae ferte, quo fertur dies
hinc raptus.
CHOR. animos grauius incertos tenes.

616 lapsus uel lapsis A lassis R10 E (laesis t. Gron.) ||
620 possit A posset Eψ || NVNTIVS CHORVS E NVN-
CIVS CHORVS A || 624 uoluet ψ inuoluet α inuoluit E ||
627 impios A pios E || 632 CHO. A om. E || 633 CHOR.
effare E CHOR. om. E ||

- quid sit quod horres, ede et auctorem indica.
non quaero quis sit, sed uter. effare ocuis. 640
- c NVNT. In arce summa pelopiae pars est domus 640
conuersa ad austros, cuius extremum latus Q. XVI
aequale monti crescit atque urbem premit F. CXXXVIII
et contumacem regibus populū suis
habet sub ictu. fulget hic turbae capax 645
inmane tectum, cuius auratas trabes
uariis columnae nobiles maculis ferunt.
post ista uulgo nota quae populi colunt,
in multa diues spatia discedit domus.
- c' Arcana in imo regio secessu iacet, 650
alta uetustum ualle conpescens nemus,
penetrare regni, nulla qua laetos solet
praebere ramos arbor aut ferro coli
sed taxus et cupressus et nigra ilice
obscura nutat silua, quam supra eminens 655
despectat alte quercus et uincit nemus.
hinc auspicari regna Tantalidae solent,
hinc petere lassis rebus ac dubiis open.
- c" Affixa inhaerent dona, uocales tubae 660
fractique currus spolia myrtoi maris,
uictaeque falsis axibus pendent rotae,
et omne gentis facinus, hoc phrygius loco
fixus tiaras Pelopis, hic praeda hostium
et de triumpho picta barbarico chlamys.
fons stat sub umbra tristis et nigra piger 665

639 effer autorem A ede et auctorem E || 640 non
quaero quis sit sed ψ (nisi quod non nulli: non quis sed,
uel: non quid sit sed) non quaero quis sed α non quero
quid sit sed EAE R || 641 pelopis pars est domus ψ pe-
lopi una est pars domus α pelopeae pars e. d. ME pelopaeae p. e. d. E pelopiae Bo. || 647 columbae α columpnae Eψ || 650 regia recessu A regia e secessu E
regio secessu ψ || patet A iacet EME || 655 supremiens
E || 658 lassis AE (laesis E t. Gr.) et A ac E || 661 uictaeque E uictaeque A fultaeque ci. NHs. iunctaeque ci. Bo. || 663 pelops E || 664 camus E (sed u a 1 m. corr. in y) ||

haeret palude. talis est dirae Stygis
deformis unda quae facit caelo fidem.
c''' Hic nocte caeca gemere feralis deos
fama est, catenis lucus excussis sonat
ululantque manes. quicquid audire est metus, 670
illic uidetur: errat antiquis uetus
emissa bustis turba et insultant loco
maiora notis monstra, quin tota solet
micare silua flamma et excelsae trabes
ardent sine igne. saepe latratu nemus 675
trino remugit, saepe simulacris domus
attonita magnis.

d Nec dies sedat metum,
nox propria luco est et superstitio inferum
in luce media regnat. hinc orantibus
responsa dantur certa, cum ingenti sono 680
laxantur adyto fata et in mugit specus
uocem deo soluente. quo postquam furens
intrauit Atreus liberos fratris trahens:
ornantur arae. quis queat digne eloqui?

d' Post terga iuuenum nobiles reuocat manus 685
et maesta uitta capita purpurea ligat.
non tura desunt, non sacer bacchi liquor
tangensue fusa uictimam culter mela.
seruatur omnis ordo, ne tantum nefas
non rite fiat. 690
CHOR. quis manum ferro admouet?
NVNT. ipse est sacerdos, ipse funesta prece
letale carmen ore uiolento canit.

e Stat ipse ad aras, ipse deuotos neci
contrectat et componit et ferro admouet,
attendit ipse: nulla pars sacri perit. 695
lucus tremescit, tota succusso solo

668 nocte tota A n. caeca E || 672 ioco E loco A ||
flamma sylua A silua fl. E || 685 reuocat A religat Re
renodat un. ex Pal. || 688 fusa ψ salsa Ae || 695 accen-
dit α attendit MEE t. Gr. ψ ||

nutauit aula, dubia quo pondus daret
ac fluctuanti similis. e laeua aethere,
atrum cucurrit limitem sidus trahens.
e' Libata in ignes uina mutato fluunt 700
cruenta baccho. regium capiti decus
bis terque lapsum est. fleuit in templis ebur.
mouere cunctos monstra, sed solus sibi
inmotus Atreus constat atque ultro deos
terret minantes. iamque dimissa mora 705
adsistit aris toruum et obliquum intuens.

f Ieiuna siluis qualis in gangeticis
inter iuuenos tigris errauit duos,
utriusque praedae cupida (quo primum ferat
incerta morsus flectit huc rictus suos 710
illo reflectit et famem dubiam tenet),

f' Sic dirus Atreus capita deuota inopiae
speculatur irae. quem prius mactet sibi,
dubitatur, secunda deinde quem caede innolet.
nec interest, sed dubitat et saeuum scelus 715
iuuat ordinare.

CHOR. quem tamen ferro occupat?

g NVNT. Primus locus (ne deesse pietatem putes)
auo dicatur, Tantalus prima hostia est.
CHOR. quo iuuenis animo, quo tulit uultu necem?

h NVNT. Stetit sui securus et non est preces 720
perire frustra passus. ast illi ferus
in uulnere ensem abscondit et penitus premens
iugulo manum commisit. educto stetit
ferro cadauer cumque dubitasset diu
hac parte an illa caderet, in patrum cadit. 725

h' Tunc ille ad aras Plithenem saeuus trahit
adicitque fratri, colla percussa amputat,

704 deas α deos ψε || 706 assiluit A adsistit Eψ ||
709 primos α primum Eψ || 710 hoc E huc A || 712 du-
rus ER dirus A || 713 speculator ER (in R suprascr.
al' tur) speculatur A || mactet stygi ci. NHs. || 714 se-
cundam E secunda A || 715 tantum (al' sceuū rec. m. R)
scelus A saeuum se. E ||

- ceruice caesa truncus in pronum ruit,
 querulum cucurrit murmure incerto caput.
 CHOR. quid deinde gemina caede perfuactus facit? 730
 puerone parcit? an scelus sceleri ingerit?
- f NVNT. Silua iubatus qualis armenia leo
 in caede multa uictor armento incubat
 (cruore rictus madidus et pulsa fame
 non ponit iras: hinc et hinc tauros premens 735
 uitulis minatur, dente iam lasso piger):
- f' Non aliter Atreus saeuit atque ira tumet
 ferrumque gemina caede perfusum tenens,
 oblitus in quem fureret, infesta manu
 exegit ultra corpus. at pueri statim 740
 pectore receptus ensis in tergo exstitit.
- g' Cedit ille et aras sanguine extinguens suo
 per utrumque uulnus moritur.
 CHOR. o saeuum scelus.
 NVNT. exhorruistis? hactenus si stat nefas,
 pius est. 745
- e CHOR. An ultra maius aut atrocius
 natura recipit?
 NVNT. sceleris hunc finem putas?
 gradus est.
 CHOR. quid ultra potuit? obiecit feris
 lanianda forsan corpora atque igne arcuit.
 NVNT. utinam arcuisset. ne tegat functos humus,
 nec soluat ignis, auihus epulandos licet 750
 ferisque triste pabulum saeuus trahat.
- e' Votum est sub hoc, quod esse supplicium solet:
 pater insepultos spectet. o nullo scelus
 credibile in aeno quodque posteritas neget.
 erepta uiuis exta pectoribus tremunt
 spirantque uenae corque adhuc pauidum salit. 755

731 scelere *E* sceleri *A* || 739 rueret ψ fureret
Ea || 741 exiit α stetit *AE* exstitit ψ || 744 non stat *A*
 stetit *R* si stat *E* || 745 plus est *A* pius est *E* || 750
 ne *A* nec *E* || 751 tradat *E* ||

- at ille fibras tractat ac fata inspicit
 et adhuc calentes uiscerum uenas notat.
 h Postquam hostiae placuere: securus uacat
 iam fratris epulis. ipse dinisum secat 760
 in membra corpus: amputat trunco tenus
 umeros patentes et lacertorum moras,
 denudat artus durus atque ossa amputat,
 tantum ora seruat et datas fidei manus.
- h' Haec ueribus haerent uiscera et lentis data 765
 stillant caminis, illa flammatus latex
 candente aeno iactat. inpositas dapes
 transiluit ignis inque trepidantes focos
 bis ter regestus et pati iussus moram
 inuitus ardet. stridet in ueribus iecur. 770
- i Nec facile dicam corpora an flammae gemant.
 gemuere. piceos ignis in fumos abit,
 et ipse fumus tristis ac nebula grauis
 non rectus exit seque in excelsum leuat:
 spissus penates nube deformi obsidet. 775
- k O Phoebe patiens, fugeris retro licet
 medioque ruptum merseris caelo diem,
 sero occidisti.
 . . . . . [lancinat gnatos pater
 artusque mandit ore funesto suos.
 nitet fluente madidus unguento comam
 grauisque uino. saepe praclusae cibum
 tenuere fauces.] 780
 . . . . . in malis unum hoc tuis
 bonum est, Thyesta, quod mala ignoras tua.
- k' Sed et hoc peribit. uerterit currus licet

757 incipit *E* || 761 lancinat *ci. NHs.* || 763 delendum
 censet Barthius auctoritate codicis perueteris calamo
 exarati. || 767 querente aeno *A* (haeno α) candente
 aeno *E* || 768 crepitantes *A* trepidantes *E\psi (R)* || 772
 piceus *A* piceos *E* || 775 ipsos ω spissus *ci. NHs.* || 778^b
 — 782^a (lancinat — fauces) del. *R.P.* || 780 coma ψ co-
 mam *e\alpha* || 781 reclusae *E* praec. *A* || 784 cursus α
 currus ψ ||

sibi ipse Titan obuium ducens iter 785
 tenebrisque facinus obruat tetrum nouis
 nox missa ab ortu tempore alieno grauis:
 tamen uidendum est, tota patefiant mala.

CHORVS

- a Quo terrarum superumque parens,
 cuius ad ortus noctis opacae 790
 decus omne fugit, quo uertis iter
 medioque diem perdis Olympo? 792
- b Nondum serae nuntius horae 794
 nocturna uocat lumina Vesper, 795
 nondum hesperiae flexura rotae
 iubet emeritos soluere currus:
 nondum in noctem uergente die
 tertia misit bucina signum,
 stupet ad subitae tempora cenae 800
 nondum fessis bubus arator. 801
- a' Cur Phoebe tuos rapis adspectus? 793
 quid te aetherio pepulit cursu? 802
 quae causa tuos
 limite certo deiecit equos?
- b' Numquid aperto carcere Ditis 805
 uicti temptant bella gigantes?
 numquid Tityos pectore fesso
 renouat ueteres saucius iras?
 num reiecto [*latus explicuit*] monte Typhoeus? 809
 numquid struitur uia phlegraeos 810

788 nota E tota A || patefient A patefiant E ||
 CHORVS EA || 789 potens ci. NHe. || 791 cecus E ||
 793 post u. 801 collocavit R.P. || 798 in nocentem E ||
 809 latus explicuit del. R.P. ||

alta per hostes et thessalicum
 thressa premitur Pelion Ossa? 813

c Stupet e o o s 816
 adsueta deo tradere frenos
 genetrix primae roscida lucis,
 peruersa sui limina regni
 nescit fessos tinguere currus 820
 nec fumantes sudore iubas
 mergere ponto.

c Ipse insueto nouus hospitio 825
 Sol auroram uidet occiduus
 tenebrasque iubet surgere nondum
 nocte parata. non succedunt
 astra nec ullo micat igne polus,
 non luna graues digerit umbras.

d Sed quicquid id est, utinam nox sit. 830
 trepidant trepidant pectora magno
 percussa metu, ne fatali 832
 cuncta ruina quassata labent, 835
 iterum terras et mare et ignes 836
 et uaga picti sidera mundi
 natura tegas iterumque deos F. CXXXII 837 833^a
 hominesque premat deforme chaos. 833^b 834

d' Non aeternae facis exortu 838
 dux astrorum saecula ducens
 dabit aestatis brumaeque notas. 840

uersus 814. 815 a propria sede (p. u. 881) huc male
 delatos esse intellexit R.P. || 816 en stupet Eos ci. Swoboda ||
 828 nec A non E || 830 trepidant pectora (uel pectore) magno ψ. trep. nostra p. m. A trepidant trepidant p. m. Rε || 831 percussa αε percussa ψ || 833. 834 (iterumque — chaos) post u. 837 (—tegas) reuocauit cum R.P. || 837 tegat ω tegas ci. R.P. || 838 aetheriae uel alternae ci. NHs. || 840 aestates E aestatis A ||

non phoebeis obuia flammis
demet nocti luna timores
uincetque sui fratris habenas
curuo breuius limite currens.
ibit in unum congesta sinum
turba deorum. 845

Hic qui sacris peruius astris
secat obliquo tramite zonas
flectens longos Signifer annos
lapsa uidebit sidera labens. 850
hic qui nondum uere benigno
reddit Zephyro uela tepenti,
praeceps aries ibit in undas
per quas pauidam uexerat Hellen.

Hic, qui nitido Taurus cornu
praefert Hyadas, secum Geminos
trahet et curui brachia Cancri.
leo flammiferis aestibus ardens
iterum e caelo cadet herculeus,
cadet in terras Virgo relictas 860
iustaeque cadent pondera Librae
secumque trahent Scorpion acrem.

Et qui neruo tenet haemonio
pinnata senex spicula Chiron
rupto perdet spicula neruo. 865
pigram referens hiemem gelidus
cadet Aegoceros, frangesque tuam
quisquis es urnam, tecum excedent
ultima caeli sidera Pisces. 869

853 aries praeceps ω pr. ar. scripsi || 854 uixerat *E*
uexerat *A* || 864 spicula neruo *E*¹*g*, sp. Chiron *E*³*A* ||
865 om. *E*¹, in marg. *E*² || 867 frangetque ω , franges que
ci. Wakefeldus ||

Et qui medias diuidit Vrsas, 872
fluminis instar lubricus Anguis
magnoque minor iuncta Draconi
frigida duro Cynosura gelu, 875
[custosque sui tardus plaustri]
iam non stabilis ruet Arctophylax 877
monstraque numquam perfusa mari 870
merget condens omnia gurges. 871

Nos e tanto uisi populo 878
digni premeret quos euerso
cardine mundus. 880

In nos aetas ultima uenit. 881
solitae mundi periere uices: 814
nihil occasus, nihil ortus erit. 815

O nos dura sorte creatos, 882
seu perdidimus solem miseri,
siue expulimus!

h ($\xi\pi$.) Abeant questus, discede timor. 885
uitae est audis quisquis non uult
mundo secum pereunte mori.

ATREVS

a Aequalis astris gradior et cunctos super
altum superbo uertice attingens polum.
nunc decora regni teneo, nunc solium patris. 890
dimitto superos: summa uotorum attingi.

a Bene est, abunde est, iam sat est etiam mihi.
sed cur satis sit? pergam et inplebo patrem
funere suorum. ne quit obstaret pudor,
dies recessit: perge dum caelum uacat. 895

b Utinam quidem tenere fugientes deos

870 871 post u. 877 reponendos, u. 876. delendum esse
(cf. *Med. 315*) uidit *R.P.* || 877 non instabilis *E* non sta-
bilis *A* || ATREVS *EA* || 895 uacat *A* uocat *E t. Gr.* ||
896 quidam *E*¹ quidem *AE*² ||

- possem et coactos trahere, ut ultricem dapem
omnes uiderent. quod sat est, uideat pater.
etiam die nolente discutiam tibi
tenebras, miseriae sub quibus latitant tuae. 900
- b' Nimis diu conuiuia securo iaces
hilarique uultu, iam satis mensis datum est
satisque baccho, sobrio tanta ad mala
opus est Thyeste. turba famularis fores
templi relaxa, festa patefiat domus. F. CXXXIII 905
- b'' Libet uidere, capita natorum intuens
quos det colores, uerba quae primus dolor
effundat, aut ut spiritu expulso stupens
corpus rigescat. fructus hic operis mei est.
miserum uidere nolo, sed dum fit miser. — 910
- c Aperta multa tecta conlucent face.
resupinus ipse purpurae atque auro incubat
uino grauatum fulciens laeua caput.
eructat. o me caelitem excelsissimum
regum atque regem. uota transcendendi mea. 915
satur est, capaci ducit argento merum.
- c' Ne parce potu: restat etiam nunc cruor
tot hostiarum. ueteris hunc bacchi color
abscondet. hoc haec mensa cludatur scypho. 920
mixtum suorum sanguinem genitor bibat,
meum bibisset. ecce, iam cantus ciet
festasque uoces nec satis menti imperat.

CHORVS. THYESTES.

- a Chor. Pectora longis hebetata malis
iam sollicitas ponite curas.

897 et ultricem E ut ultr. A || 901 conuiuia corr. ex
conuiuia E¹ || 903 ad corr. ex ac E¹ || 910 miserum
uirum uidere E uirum om. A || 912 purpura A purpure
E || 914 omne E ψ o me α || 915 regumque regem A
regum atque regem E || 919 hoc mensa A hoc hoc m. ψ
hoc haec m. e || 922 festaque E festasque A || CHORVS.
THYESTES. E Chorus A || 923 CHOR. om. ω restitui ||

- fugiat maeror fugiatque pauor. 925
fugiat trepidi comes exilii
tristis egestas
rebusque grauis pudor afflictis.
magis unde cadas quam quo refert.
- a' Thy. Magnum ex alto culmine lapsum 930
stabilem in plano figere gressum.
magnum ingenti strage malorum
pressum fracti pondera regni
non inflexa ceruice pali
nec degenerem uictumque malis 935
rectum inpositas ferre ruinas.
- b Chor. Sed iam saeui nubila fati 938
pelle ac miseri [tempore in omni] dimitte notas, 939
redeat uultus ad laeta boni, 940
ueterem ex animo mitte Thyesten. —
- THY. Proprium hoc miser os sequitur uitium
numquam rebus credere laetis.
redeat felix fortuna licet,
tamen afflictos gaudere piget. 945
- Thy. Quid me reuocas festumque uetas
celebrare diem? quid flere iubes
nulla surgens dolor ex causa?
quis me prohibet flore decenti 950
uincire comam? prohibet prohibet.
- c' Chor. Vernae capiti fluxere rosae,
pingui madidus crinis amomo

930 THY. om. ω restitui || 937 CHOR. om. ω addidi ||
938 temporis omnes A tempore in omni E del. R.P. || 942
THY. E om. A || 946 CHO. E om. A THY. scripsi || 949 quid
me prohibes ci. NHs. || recenti α || 950 uincere E uin-
cure A || prohibes prohibes ci. NHs. || 951 CHOR. om.
ω, restitui ||

subitos inter stetit horrores.
imber uultu nolente cadit,
uenit in medias uoces gemitus.

955

c' Thy. Maeror lacrimas amat assuetas,
flendi miseris dira cupido est.
libet infaustos mittere questus,
libet heu tyrio saturas ostro
rumpere uestes, ululare libet.

960

b Thy. Mittit luctus signa futuri
mens ante sui praesaga mali,
instat nautis fera tempestas,
cum sine uento tranquilla tument. —

b' CHOR. Quos tibi luctus quosue tumultus
figis, demens? credula praesta
pectora fratri. iam quicquid id est
uel sine causa uel sero times.

965

d THY. Nolo infelix, sed uagus intra
terror oberrat, subitos fundunt
oculi fletus nec causa subest.
dolor an metus est?
an habet lacrimas magna uoluptas? —

970

F. CXXXIII

ATREVS. THYESTES.

a Festum diem germane consensu pari
celebramus: hic est scepra qui firmet mea
solidamque pacis alliget certae fidem.

975

a' THY. Satias dapis me nec minus bacchi tenet.
augere cumulus hic uoluptatem potest,

953 inter subitos ω subitos inter scripsi || 956 THY.
om. ω , restitui || 958 libet et ω libet hei *ci. Bo.* libet
heu scripsi || 961 THY. *om. ω , restitui* || 965 CHOR. *E*
om. A || uultus *A* luctus *E* || 969 THY. *E om. A* || 973
amat uel alit uel capit *ci. NHs.* || ATREVS THYE-
STES *EA* || 977 saties *A* sacias *E* || ten *E* (*lit. et de-*
tersae cum schol. marg.) ||

si cum meis gaudere felici datur.

b ATR. Hic esse natos crede in amplexu patris. 980

hic sunt eruntque nulla pars prolis tuae
tibi subtrahetur. ora quae exoptas dabo

b' Totumque turba iam sua inplebo patrem
satiaberis, ne metue. nunc mixti meis
iucunda mensae sacra iuuenilis colunt,
sed accientur. 985

b'' Poculum infuso cape
gentile baccho.

THY. capio fraternae dapis
donum. paternis uina libentur deis,
tunc hauriantur.

c Sed quid hoc? nolunt manus

parere, crescit pondus et dextram grauat. 990

admotus ipsis bacchus a labris fugit

circaque rictus ore decepto fluit

et ipsa trepido mensa subsiluit solo.

uix lucet ignis. ipse quin aether grauis

inter diem noctemque desertus stupet. 995

c' Quid hoc? magis magisque concussi labant

conuexa caeli, spissior densis coit

caligo tenebris noxque se in noctem abdidit.

fugit omne sidus. quicquid est fratri precor

gnatisque parcat, omnis in uile hoc caput

abeat procella. redde iam gnatos mihi. 1000

ATR. reddam et tibi illos nullus eripiet dies.

c'' THY. Quis hic tumultus uiscera exagitat mea?

quid tremuit intus? sentio inpatiens onus

meumque gemitu non meo pectus gemit. 1005

adeste, nati. genitor infelix uocat.

adeste uisis fugiet hic uobis dolor. —

unde obloquuntur?

982 hora quae corr. ex hora guae *E*¹ ora quae *A* ||

989 non uult *A* nolit *E* || 992 cirque rictus *E* circaque
rictus *A* || effluit *A* fluit *E* || 998 addidit *ci. Gron.* (*sic*
R 14) || 1003 quid *E* quis *A* ||

- ATR. expedi amplexus, pater:
uenere. natos ecquid agnoscis tuos?
- d THY. Agnosco fratrem. sustines tantum nefas 1010
gestare tellus? non ad infernam styga
tenebrasque mergis? rupta et ingenti uia
ad chaos inane regna cum rege abripis?
non tota ab imo tecta conuellens solo
uertis Mycenae?
- d' Stare circa Tantalum 1015
uterque iam debuimus: hinc compagibus
et hinc reuulsis, si quid infra Tartara est
aerosque nostros, huc tuam inmani sinu
demitte uallem nosque defossos tege
Acheronte toto.
- d'' Noxiae supra caput 1020
animae uagentur nostrum et ardenti freto
phlegethon harenas igneus totas agens
exitia supra nostra uiolentus fluat.
inmota tellus pondus ignaum iacet.
- e Fugere superi. 1025
- ATR. iam accipe hos potius libens
diu expetitos. nulla per fratrem est mora:
fruere osculare diuide amplexus tribus.
- THY. hoc foedus? haec est gratia? haec fratris fides?
sic odia ponis? non peto, incolumis pater 1030

1009 et quid *E* ecquid *A* || 1012 te nosque *ω* corr.
B.Schm. || 1015—1019 stare circa tantalum | aerosque nos-
tros si quis intra tartara est | uterque iam debuimus.
hinc compagibus | et hinc reuulsis huc tuam inmani sinu |
dimitte uallem *A* stare c. t. | uterque i. d. h. c. | et h.
r. si quid infra tartara ē | aerosque nostros hoc tua in
mani sinu | demitte ualle (ualles *t. Gr.*) *E* || 1022 to-
tas *EA* 'tortas *mss. consensu*' (?) *Ba.* || 1024 iaces *A*
iacet *E* || 1025 *om. ψ* fugere superi. *At.* at accipe (*Re-*
cipe R om. *At.* at.) hos potius libens *Recipe* (*Atreus.*
Accipe R) hosce citius. liberis tandem suis *A* (*nisi quod*
non nulli ψ uerba fugere superi, *alii uerba* *Atr.* at—libens
omittunt) fugere superi *ATR.* Accipe hos potius libens *E*
iam accipe *ci. B.Schm.* [*an: suscipe?*] || 1028 *THY.* *A*
om. E ||

- gnatos ut habeam, scelere quod saluo dari 1030
odioque possit, frater hoc fratrem rogo:
sepelire liceat.
- e Redde quod cernas statim
uri. nihil te genitor habiturus rogo F. CXXXV
sed perditurus.
- ATR. quicquid e gnatis tuis 1035
superest habes, quodcumque non superest habes.
THY. utrumne saeuis pabulum alitibus iacent,
an beluis seruantur? an pascunt feras?
ATR. epulatus ipse es inopia natos dape.
- f THY. Hoc est deos quod puduit. hoc egit diem 1040
auersum in ortus. quas miser uoces dabo
questusque quos? quae uerba sufficienti mihi?
abscisa cerno capita et auulsas manus
et rupta fractis cruribus uestigia.
- f' Hoc est quod audis capere non potuit pater. 1045
uoluuntur intus uiscera et clusum nefas
sine exitu luctatur et quaerit fugam.
da frater ensem — sanguinis multum mei
habet ille: ferro liberis detur uia.
- f Negatur ensis? pectora inliso sonent 1050
contusa planctu.
Atr. sustine infelix manum: 1050
parcamus umbris.
Thy. tale quis uidit nefas?
quis inhospitalis Caucasi rupem asperam
Heniochus habitans? quisue cecropiis metus
terris Procrustes?
- f' Genitor en gnatos premo 1055
premorque natis. scelere est aliquis modus.

1035 habebis *A* habes *E* || quodque *Ac* quodcumque
E (*t. Gr.*) || 1037 feras an pascunt *E* an p. f. *A* || 1040
aduersum *Eψ* auersum *α* || 1045 uoluuntur corr. ex nul-
uuntur *E*¹ || 1046 uiam *A* fugam *E* || 1048 demus uiam
A detur uia *E* || 1050 concussa *A* contusa *E* || *ATR.* et
seq. uersu *THY.* *om. ω*, restituit *Bo.* ex codice *Dn. Heinsii* ||
1053 eniochus *E* ||

ATR. sceleri modus debetur, ut facias scelus,
non ubi reponas. hoc quoque exiguum est mihi.

e Ex uulnere ipso sanguinem calidum in tua
defundere ora debui: ut uiuentium
biberes cruorem. uerba sunt irae data 1060
dum propero: ferro uulnera impresso dedi,
cececi ad aras, caede uotiuua focos
placui et artus corpore exanimo amputans
in parua carpsi frustra et haec feruentibus
demersi aenis.

e' Illa lentis ignibus 1065
stillare iussi, membra neruosque abscondi
uiuentibus gracilique traiectas ueru
mugire fibras uidi et aggressi manu
mea ipse flammis. omnia haec melius pater
fecisse potuit, cecidit in cassum dolor: 1070
scidit ore natos inpio, sed nesciens,
sed nescientes.

g THY. Clausa litoribus uagis
audite maria. uos quoque audite hoc scelus
quocumque di fugistis. audite inferi.
audite terrae noxque tartarea grauis 1075
et atra nube uocibus nostris uaca.

tibi sum relictus, sola tu miserum uides,
tu quoque sine astris. uota non faciam improba:
pro me nihil precabor: ecquid iam potest
pro me esse? uobis uota prospicient mea. 1080

g' Tu summe caeli rector aetheriae potens
dominator aulae nubibus totum horridis
conuolue mundum, bella uentorum undique
committe et omni parte uiolentum intona
manuque non qua tecta et inmeritas domos 1085

1056 ubi ω ut ci. L. Mueller. ubi taxas ci. R. P. || 1057
lacunam unius u. statui || 1059 diffundere A def. E || 1067 tra-
iecto A traiectas e || 1072 post clausa una litera (c?) erasa
E || 1073 nosque dij A uos quoque E || 1074 difugistis uel
difugistis A e dii fug. Gron. || 1079 et quid ω ecquid α ||

telo petis minore, sed qua montium
tergemina moles cecidit et qui montibus
stabant pares gigantes, hac arma expedi
ignesque torque. uindica amissum diem.

[iaculare flammis: lumen ereptum polo] 1090

g'' Fulminibus exple. causa, ne dubites diu,
utriusque mala sit, si minus, mala sit mea:
me pete. trisulco flammeam telo facem
per pectus hoc trans mitte. si gnatos pater
humare et igni tradere extremo uolo, 1095
ego sum cremandus. si nihil superos mouet
nullumque telis inpios numen petit:
aeterna nox permaneat et tenebris tegat
immensa longis scelera. nil Titan queror,
si perseueras.

h ATR. Nunc meas laudo manus, 1100
nunc parta uera est palma. perdideram scelus
nisi sic doleres. liberos nasci mihi
nunc credo, castis nunc fidem reddi toris.

THY. quid liberi meruere?

ATR. quod fuerant tui.

h' THY. Gnatos parenti.
ATR. fateor et quod me iuuat, 1105
certos.

THY. piorum praesides testor deos.

ATR. quid? coniugales?

THY. scelere quis pensat scelus?

ATR. scio quid queraris: scelere praerepto doles
nec quod nefandas hauseris angit dapes,
quod non pararis:

h'' Fuerat hic animus tibi 1110
instruere similes inscio fratri cibos
et adiuuante liberos matre aggredi
similique leto sternere. hoc unum obstitit.

1088 haec ω hac Grut. E Scaliger. || 1090 del. R. P. ||
1092 mala est siminus E mala sit si minus A || 1099 saecla
A scelera Re || 1107 quin coniugales ci. N.Hs. || 1109
nec AE (t. Hs.), non E (t. Gr.) || tangit A angit E ||

tuos putasti.

THY. uindices aderunt dei.

i His puniendum uota te tradunt mea. 1115

i' ATR. Te puniendum liberis trado tuis.

1118 ATR. *A om. E* || Thyestes explicit. Incipit hercules *E* || Explicit Thiestea tragedia secūda felicit' die lune quīto decimo Maij 1391. duz territoriuz Vonense hostil'r militaret dō Iohaēs acuth cuz gentibz lige. flor. re^o R

L. ANNAEI SENECAE

OEDIPI FRAGMENTVM.

PERSONAE

I. OEDIPVS

II. ANTIGONA

OEDIPVS. ANTIGONA.

- a Lateris leuamen gnata quam tanti est mihi
genuisse uel sic, desere infaustum patrem.
- b In recta quid deflectis errantem gradum?
permittite labi, melius inueniam uiam 5
quam quaero solus, quae me ab hac uita extrahat
et hoc nefandi capitis adspectu leuet
caelum atque terras. quantulum hac egi manu?
non uideo noxae conscium nostrae diem
sed uideor. hinc iam solue inhaerentem manum 10
et patere caecum qua uolet ferri pedem.
- c Ibo ibo qua praeupta protendit iuga
meus Cithaeron, qua peragrato celer
per saxa monte iacuit Actaeon suis
noua praeda canibus, qua per obscurum nemus 15
siluamque opacae uallis instinctas deo
egit sorores mater et gaudens malo
uibrante fixum praetulit thyrsu caput.
- b' Vel qua cucurrit corpus inuisum trahens

PHOENISSAE E THEBAIS A Incipit secundus
edippi eiusdem antigone V

INCIPIUNT
OEDIPPVS . ANTIGONA . E OEDIPVS . ANTI-
GONE . A || 1 ac A et E || 2 patris ω lateris *ci. Gron.*
(*coll. Soph. O. C. 1112*) || 4 rectum $ME\psi$ || quid me flec-
tis? e. gradum p. l. *ci. I. Gron.* || 8 haec E hac A ||
13 peragrati A peragrato $e\psi$ pererrato *ci. R.P.* || 14 mon-
tis A monte $e\psi$ || 16 instincta E || 18 fixum praetulit
tryso E thyrsu pr. f. A ||

Zethi iuuenus, qua per horrentes rubos
 tauri ferocis sanguis ostentat fugas, 20
 uel qua alta maria uertice immenso premit
 minora rupes. qua scelus fugiens nouum
 nouumque faciens mater insiluit freto
 mensura natum seque. felices quibus 25
 fortuna melior tam bonas matres dedit.
 c' Est alius istis noster in siluis locus,
 qui me reposcit, hunc petam cursu incito.
 non haesitabit gressus, huc omni duce
 spoliatus ibo. quid moror? sedes meas 30
 montem Cithaeron redde et hospitium mihi
 illud meum restitue: ut expirem senex
 ubi debui infans. recipe supplicium uetus.
 d' Semper cruenta saeue crudelis ferox,
 cum occidis et cum parcis, olim iam tuum 35
 est hoc cadauer: perage mandatum patris
 iam et matris. animus gestit antiqua exequi
 supplicia. quid me gnata pestifero tenes
 amore uinctum? quid tenes? genitor uocat.
 d' Sequor sequor. iam parce. sanguineum gerens 40
 insigne regni Laius rapti furit,
 en ecce inanes manibus infestis petit
 foditque uultus. gnata genitorem uidet?
 ego uideo. tandem spiritum inimicum expue
 desertor anime fortis in partem tui. 45
 e' Omitte poenae languidas longae moras
 mortemque totam recipe. quid segnis traho

20 zethi iuuentus A ethi iuuenus E || 22 uictrice
 E immerso α || 23 Inoque praecepta A Ino a rupes ci. Gron.
 minor rupis E corr. Bo. (cf. u. 63) || suum ω (sui cod.
 Voss. unde uiri ci. Gron.) nouum ci. R.P. || 31 mortem
 E montem A sortem ci. NHs. an: tandem? cf. u. 171 || 39
 times? ci. Bo. || 42 et ecce A en ecce E || 44 ANT. ego A
 ANT. om. E || exue A expue E || 45 OED. desertor A
 OED. om. E || anime ω animi ci. Gron. || inparentem
 tui E || 46 remitte ci. NHs. || poenas — morae ω corr.
 Grot. || 47 recipe admitte E admitte om. A ||

quod uiuo? nullum facere iam possum scelus?
 possum. miser praedico, discede a patre
 discede uirgo: timeo post matrem omnia. 50
 f ANT. Vis nulla genitor a tuo nostram manum
 corpore resoluat, nemo me comitem tibi
 eripiet umquam. Labdaci claram domum,
 opulenta ferro regna germani petant:
 f' Pars summa magni patris e regno mea est 55
 pater ipse. non hunc auferet frater mihi,
 thebana raptio scepra qui regno tenet
 non huc cateruas alter argolicas agens.
 f' Non si reuulso Iuppiter mundo tonet
 mediumque nostros fulmen in nexus cadat, 60
 manum hanc remittam. prohibeas genitor licet:
 regam abnuentem, dirigam inuiti gradum.
 f' In plana tendis? uado. praerupta appetis?
 non obsto, sed praecedo. quouis utere
 duce me. duobus omnis eligitur uia. 65
 perire sine me non potes, mecum potes.
 g' Hic alta rupes arduo surgit iugo
 spectatque longe spatia subiecti maris,
 [uis hanc petamus? nudus hic pendet silex.
 hic scissa tellus faucibus raptis hiat] 70
 uis hanc petamus? hinc rapax torrens cadit,
 partesque lassi montis exesas rotat,
 in hunc ruamus? dum prior, quo uis eo.
 g' Non deprecor non hortor. extingui cupis
 uotumque genitor maximum mors est tibi? 75
 si moreris antecedo, si uiuis sequor.

de
 48 quid ω corr. Gron. || 49 disceapatre E¹ || 52
 tui A tibi e || 55 pars magna patris optimo regno ψ
 p. m. p. o. e. regno α p. summa magni patris e regno E ||
 57 raptio E || 58 hic A hunc e corr. NHs. || 59 mun-
 dotenet E || 62 tegam ci. Bad. dirigam inuitum gradum A
 d. inuiti g. E d. inuitum patrem ME diligam inuitum
 patrem Florens Christianus || 64 uertere ME || 65 duce
 e duobus A d. me d. E t. Gr. || 69 70 in margine legun-
 tur R10, prorsus omissi E || 72 lapsi ψe lassi A ||

- sed flecte mentem, pectus antiquum aduoca
uiclasque magno robore aerumnas doma. 78
- a OEDIP. Vnde in nefanda specimen egregium domo? 80
unde ista generi uirgo dissimilis suo?
fortuna credis? aliquis est ex me pius,
non esset umquam, fata bene noui mea,
nisi ut noceret. ipsa se in leges nouas
natura uertet, regeret in fontem citas 85
reuolutus undas amnis et noctem adferet
phoebea lampas, Hesperus faciet diem.
- a' Vt ad miserias aliquid accedat meas,
pii quoque erimus. unica Oedipodae est salus
non esse saluum. liceat ulcisci patrem
adhuc inultum. dextra quid cessas iners 90
exigere poenas? quicquid exactum est adhuc
matri dedisti. mitte genitoris manum
animosa uirgo: funus extendis meum
longasque uiui ducis exequias patris. 95
- b Aliquando terra corpus inuisum tege.
peccas honesta mente, pietatem uocas
patrem insepultum trahere. qui cogit mori
nolentem in aequo est quique properantem inpedit. 99
nec tamen in aequo est: alterum grauius reor:
malo imperari quam eripi mortem mihi. 101
occidere est uetare cupientem mori. 102
- b' Desiste coepto uirgo: ius uitae ac necis
meae penes me est. regna deserui libens, 105
regnum mei retineo. si fida es comes:
ensem parenti trade, sed notum nece
ensem paterna. tradis an gnati tenent
cum regno et illum? faciet ubicumque est opus.
illis relinquo, gnatus hunc habeat meus,
sed uterque. 110

78 pectore *A ME* in *ras.* rubore *corr.* ex rubore *E'* || 79
uide ad u. 192 || 94 animosa *E* (*sed ult. littera scr. m. 2*) || 96
aliprquando *E* || 100 post u. 102 collocari || 99. 100 in *margin.*
leguntur *R* || 108 scelus *A* opus *E* || 109 ibi sit *o* *corr.* *R.P.* ||

- b'' Flammas potius et uastum aggerem
conpone, in altos ipse me inmittam rogos
[haerebo ad ignes, funebrem escendam struem]
pectusque soluam durum et in cineres dabo
hoc quicquid in me uiuit. — ubi saeuum est mare?
duc ubi sit altis prorutum saxis iugum, 115
ubi torua rapidus ducat Ismenos uada,
[duc ubi ferae sint, ubi fretum ubi praeceps locus]
si dux es. illuc ire morituro placet.
- c Vbi sedit alta rupe semifero dolos
Sphinx ore nectens, dirige huc gressus pedum, 120
hic siste patrem. dira ne sedes uacet,
monstrum repone maius. hoc saxum insidens
obscura nostrae fata fortunae loquar,
quae nemo soluat.
- d Quisquis assyrio loca
possessa regi scindis et Cadmi nemus 125
supplex adoras, sacra quo Dirce latet 127^a 126^b
[serpente notum, quisquis Eurotam bibis
Spartenque fratre nobilem gemino colis,
quique Elin et Parnason et boeotios 126^a 127^b
colonus agros uberis tondis soli,]
aduerte mentem: saeua Thebarum lues
luctifica caecis uerba committens modis
quid simile posuit? quid tam inextricabile?
- d' Aui gener patrisque riuales sui,
frater suorum liberum et fratrum parens. 135

112 erectam ad ignes funebrem ascendam *A* herebo
adignes funebre escendam *E* deleui uersum a *Grutero* in
suspitionem uocatum || 115 dic ψ duc $\alpha \epsilon$ || praerutum *A*
pror. *E* || 117 del. *NHs.* || sunt *E* sint *A* || 120 gressu
pedem *A* gressus pedum ϵ *alig.* ψ || 122 saxo *A* saxum
E ψ || 123 uerba *AE*² in *ras.* fata scripsi *coll. u.* 139 || 126
scatet *ci. Gron.* quod d. lauatur *ci. NHs.* — hemistichia
serpente notum et supplex adoras, quae in *codd.* inuerso or-
dine leguntur, in ordinem reuocauit, *uu.* 127—130 deleui. *Sea-*
liger damnauit uerba 'et Cadmi (125) — Parnason' (129) ||
129 quicumque *A* quique *E* || 130 tondes *A* tondis *E* || 132
conectens *cod. mogunt.* *Cf. Oed. 92* ||

uno auia partu liberos peperit uiro
ac sibi nepotes. monstra quis tanta explicat?
ego ipse uictae spolia qui Sphingis tuli,
haerebo fati tardus interpres mei.

c' Ant. . . . .

b Oedip. Quid perdis ultra uerba? quid pectus ferum 140

mollire tentas precibus? hoc animo sedet
effundere hanc cum morte luctantem diu
animam et tenebras petere, nam sceleri haec meo
parum alta nox est, Tartaro condi iuuat
et si quid ultra Tartarum est. tandem libet
quod olim oportet. morte prohiberi haud queo. 145

b' Ferrum negabis? noxias lapsu uias
cludes et artis colla laqueis inseri
prohibebis? herbas quae ferunt letum auferes?
quid ista tandem cura proficiet tua? 150

ubique mors est. optume hoc cauit deus.
eripere uitam nemo non homini potest,
at nemo mortem: mille ad hanc aditus patent.

b'' Nil quaero: dextra noster et nuda solet
bene animus uti. dextra nunc toto impetu
toto dolore uiribus totis ueni. 155

non destino unum uulneri nostro locum:
totus nocens sum: qua uoles mortem exige.
effringe pectus corque tot scelerum capax
euelle, totos uiscerum nuda sinus. 160

c'' Fractum incitatis ictibus guttur sonet
laceraeque fixis unguibus uenae fluant.

137 ac sibi A at s. ψ sibi et E || explicet A explicat
E || 139 haereboque E que om. A. Antigonae orationem inter-
cidisse uidit Swoboda; lacunam statui V uersuum || 147 lapsu E
lapsu A saxa lapsuro inuia ci. NHs. || 156 conteci: totis
rue || 157 destina ci. NHs. || 160 corpus corque ω corr.
NHs. || 162 laceraeue A laceraeque E ||

aut dirige iras quo soles: haec uulnera
rescissa multo sanguine ac tabe inriga,
hac extrahe animam duram inexpugnabilem. 165

a Et tu parens ubicumque poenarum arbiter
adstas mearum — non ego hoc tantum scelus
ulla expiari credidi poena satis
umquam nec ista morte contentus fui
nec me redemi parte, membratim tibi
perire uolui — debitum tandem exige. F. XXXXIII 170
nunc soluo poenas, tunc tibi inferias dedi.
ades atque inertem dexteram introrsus preme
magisque merge.

a' Timida tum paruo caput
libauit haustu uixque cupientes sequi 175
eduxit oculos. haeret etiam nunc mihi
ille animus haeret, cum recusantem manum
pressere uultus. audies uerum Oedipe:
minus eruisti lumina audacter tua
quam praestitisti. nunc manum cerebro induc, 180
hac parte mortem perage qua coepi mori.

a ANT. Pauca o parens magnanime miserandae precor
ut uerba natae mente placata audias.
non te ut reducam ueteris ad speciem domus
habitumque regni flore pollentem inclyto 185
peto aut ut iras tempore aut ipsa mora
fractas remisso pectore ac placido feras:

a' At hoc decebat roboris tanti uirum,
non esse sub dolore nec uictum malis
dare terga. non est ut putas uirtus pater 190
timere uitam, sed malis ingentibus

168 poene E¹ corr. E³ || 169 nocte ci. Gron. || 171
uolui perire A perire uolui E || 178 audias A audies
E || oedippum ω oedipe ME || 180 crebro E || 181 coe-
pit A coepi EME || 182 miseranda ψ miserande E mi-
serandae α || 184 specimen A speciem E t. I. Gron. ||
185 inclyti ω || 186 peto aut EA (peto at ψ) p. ast ci.
Commelinus || tempore aut ipsa mora ω corrupta sunt. Bo.
ci, temporum haud ipsa mora || 188 et ω at scripsi ||

- obstare nec se uertere ac retro dare. 192
 resiste: tantis in malis uinci mori est. 193
 b Qui fata proculcauit ac uitae bona
 proiecit atque abscidit et casus suos
 oneravit ipse, cui deo nullo est opus, 195
 quare ille mortem cupiat, aut quare petat?
 c Vtrumque timidi est. nemo contempsit mori
 qui concupiuit, cuius haud ultra mala
 exire possunt in loco tuto est situs.
 quis iam deorum, uelle fac, quicquam potest 200
 malis tuis adicere? iam nec tu potes
 nisi hoc, ut esse te putes dignum nece.
 non es nec ulla pectus hoc culpa attigit.
 e' Et hoc magis te genitor insontem uoca,
 quod innocens es dis quoque inuitis. quid est 205
 quod te efferarit, quod nouos suffixerit
 stimulos dolori? quid te in infernas agit
 sedes? quid ex his pellit? ut careas die? —
 cares. — ut altis nobilem muris domum
 patriamque fugias? — patria tibi uiuo perit. — 210
 d Gnatos fugis matremque? — ab aspectu omnium
 fortuna te submouit et quicquid potest
 auferre cuiquam mors, tibi hoc uita abstulit.
 regni tumultus, turba fortunae prior
 abscessit a te iussa. quem genitor fugis? 215
 d' - OEDIP. Me fugio, fugio conscium scelerum omnium
 pectus manumque hanc fugio et hoc caelum et deos
 et dira fugio scelera quae feci innocens.
 ego hoc solum frugifera quo surgit Ceres,
 premo? has ego auras ore pestifero traho? 220

79 *huc reuocauit R.P.* || malum est *A* mori est *E* ||
 194 abscessit *α* abscidit *Eψ* || 195 ipsi ceu uideo *A* ipse
 cui deo *E* || 196 ipse *A* ille *E* || fugiat *ci. Lips.* || 197
 est uelle cont. *A* est nemo cont. *E* (uelle om. *E t. Gr.*) ||
 198 qui non concupiscit *ψ* qui concupiscit *α* qui concu-
 piuit *E* || 205 inuisis *ψ* inuitis *εα* || 206 nonuos *E* || 207
 te infernas *ψ* te ad inf. *α* te in infernas *E* || 213 hec
ψ hoc *εα* || 214 fortuna *E* fortunae *A* || 215 ante iusta *A*
 ante iussa *R* a te iussa *E* || 218 nocens *A* innocens *E* ||

- a'' Ego laticis haustu satior aut ullo fruor
 almae parentis munere? ego castam manum
 nefandus incestificus execrabilis
 attrecto? ego ullos aure concipio sonos
 per quos parentis nomen aut gnati audiam? 225
 a''' Vtinam quidem rescindere has quirem uias
 manibusque adactis omne qua uoces meant
 aditusque uerbis tramite angusto patet
 eruere possem gnata. iam sensum tui,
 quae pars meorum es criminum, infelix pater 230
 fugissem.
 a Inhaeret ac recrudescent nefas
 subinde et aures ingerunt quicquid mihi
 donastis oculi. cur caput tenebris graue
 non mitto ad umbras Diis aeterni? quid hic 235
 manes meos delineo? quid terram grauo
 mixtusque superis erro? quid restat mali?
 a' Regnum parentes liberi uirtus quoque
 et ingeni solertis eximium decus
 periire: cuncta sors mihi infesta abstulit.
 lacrimae supererant, has quoque eripuit mihi. — 240
 absiste. nullas animus admittit preces
 nouamque poenam sceleribus quaerit parem.
 d Et esse par quae poterit? infanti quoque
 decreta mors est. uideram nondum diem 244^a 245^b
 uterique nondum solueram clausi moras
 et iam timebar. protinus quosdam editos
 nox occupauit et nouae luci abstulit, F.XXXXIII
 d' Mors me antecessit. fata quis tam tristia 249^a 244^b
 sortitus unquam? aliquis intra uiscera
 materna letum praecoquis fati tulit, 245^a 249^b

226 meas *E* uias *A* || 229 sensum tui *A* sensum
 ratui *E* (tui corr. *εα* cui a *1 m.*) s. ah! tui *ci. I. Gron.* ||
 230 criminum es *A* ē criminum *E* || 233 negastis *A* do-
 nastis *E t. Gr.* || 234 aeternas *A* aeterni *E* || 240 eripui *A*
 eripuit *E t. Gron.* || 242 patrem *E* parem *A* || 243 at
ci. Bo. || 248 nox *ω* nex *α* || lucis *E* luci *A* || 244^b 245^a
huc reuocauit R.P. || 250 praecoqui *α* praecoquis *Eψ* ||

sed numquid et peccauit? abstrusum abditum
dubiumque an essem, sceleris infandi reum
deus egit.

a" Illo teste damnauit parens
calidoque teneros transuit ferro pedes
et in alta nemora pabulum misit feris 255
aibusque saeuis, quas Cithaeron noxius
cruore saepe regio tinctas alit.

d" Sed quem deus damnauit abiecit pater,
mors quoque refugit. praestiti Delphis fidem:
genitorem adortus inopia strauit nece. 260
hoc aliqua pietas redimet? — occidi patrem,
sed matrem amaui. proloqui hymenaeum pudet
taedasque nostras.

c Has quoque inuitum pati
te coge poenas. facinus ignotum efferum
inuitatum fare quod populi horreant,
quod esse factum nulla non aetas neget, 265
quod patricidam pudeat. in patrios toros
tuli paterno sanguine adpersas manus
scelerisque pretium maius accepi scelus.

c' Leue est paternum facinus. in thalamos meos 270
deducta mater, ne parum sceleris foret,
fecunda. nullum crimen hoc maius potest
natura ferre. si quod etiamnum est tamen:
qui facere possint dedimus. abieci necis
pretium paternae sceptrum et hoc iterum manus 275
armauit aliis. optime regni mei
fatum ipse noui:

b Nemo sine sacro feret

252 reus *E*¹ reum *E*³*A* || 254 transtulit *AME* (trans-
tudit *α* in *ind. err.*) transuit *E* || 256 aibusque auidis *ψ*
aibus et auidis *α* aibusque saeuis *E* || 257 tractas *ψ*
attractas *α* tinctas *E t. Gr. AER* instinctas agit *ci. NHs.* ||
261 alia *ω* aliqua *ci. Bo.* || 271 scelerum *A* sceleris *E* ||
273 si *om. E.* || 274 possunt *α* possent (*al. possint*) *ψ*
275 paternum *E* paternae *A* || 276 aliis *E t. I. Gr.* alias *A* ||
277 efferet *E* feret *A* ||

illud cruore. magna praesagit mala
paternus animus. iacta iam sunt semina
cladis futurae: spernitur pacti fides. 280

e Hic occupato cedere imperio negat,
ius ille et icti foederis testes deos
inuocat et Argos exul atque urbes mouet
graias in arma. non leuis fessis uenit
ruina Thebis: tela flammae uulnera 285
instant et istis si quod est maius malum:
ut esse genitos nemo non ex me sciat.

c' ANT. Si nulla genitor causa uiuendi tibi est,
haec una abunde est, ut pater gnatos regas
grauiter furentes. tu inpii belli minas 290
auertere unus tuque uacordes potes
inhibere iuuenes, ciuibus pacem dare
patriae quietem foederi laeso fidem.
uitam tibi ipse si negas, multis negas.

a OEDIP. Illis parentis ullus aut aequi est amor 295
auidis cruoris imperi armorum doli
diris scelestis breuiter ut dicam meis?
certant in omne facinus et pensi nihil
ducunt ubi illos ira praecipites agit
nefasque nullum per nefas nati putant. 300

a' Non patris illos tangit afflicti pudor,
non patria, regno pectus attonitum furit. F. XXXV
scio quo ferantur, quanta moliri parent
ideoque leti quaero maturam uiam
mori que propero, dum in domo nemo est mea
nocentior me. 305

Ant.

c Oedip. Gnata, quid genibus meis
fles aduoluta? quid prece indomitum domas?

289 Regat *E* regas *A* || 290 ferentes *E* || 293 lesos
E laeso *A* || 295 est *supra lin. E* || 297 uiris celestis *E*
diris scelestis *A* || 299 agat *A* agit *E ψ* || 304 maturi
A maturam *E* || 305 mori que *A* que *om. E* lacunam signi-
ficauit unius uersus, nam hic quoque (*cf. 139*) *Antigonae* uerba
intercidisse docet *Oedipi interrogatio (307)* ||

unum hoc habet fortuna quo possim capi
 inuictus aliis: sola tu adfectus potes
 mollire duros, sola pietatem in domo 310
 docere nostra. nil graue aut miserum est mihi
 quod te sciam uoluisse. tu tantum impera:
 c' Hic Oedipus aegaea transnabit freta
 iubente te flammisque quas siculo uomit
 de monte tellus igneos uoluens globos, 315
 excipiet ore seque serpenti offeret
 quae saeua furto nemoris herculeo furit,
 iubente te praebabit alitibus iecur,
 iubente te uel uiuet.

* * *

- a NVNT. Exemplum in ingens regia stirpe editum 320
 Thebae pauentes arma fraterna inuocant
 rogantque tectis arceas patriis faces.
 non sunt minae, iam propius accessit malum.
 a' Nam regna repetens frater et pactas uices 325
 in bella cunctos Graeciae populos agit,
 septena muros castra thebanos premunt.
 succurre, prohibe pariter et bellum et scelus.
 b OEDIP. Ego ille sum qui scelera committi uetem
 et abstineri sanguine a caro manus
 doceam? magister iuris et amoris pii 330
 ego sum? meorum exempla facinorum appetunt,
 me nunc secuntur. laudo et agnosco libens.
 exhortor, aliquid ut patre hoc dignum gerant.
 b' Agite o propago cara generosam indolem

313 aegae *E* || tranabit *A* transnabit *ER* || 315 sol-
 uens *EA* corr. *α* || 316 herculei *EV* herculeo *A* || 318
 iubente te uel uiuet *Eψ* te uel *om. α* || *Continuatur scaena*
in E. Nuntius edipus antigone *R10G* Nuncius antigone
 edippus *V* Nuncius edippus *R* Nuntius Oedipus Antigone
 Iocaste *α* || 320 ANT. exemplum ingens r. st. editum *E*
 exemplum ingens *ME* regia stirpe edita (*om. ex. ing.*) *A*
 ex. in ingens *ci. Lips.* || 322 *an: arceat?* || 325 bella
 corr. *ex bello E¹* || 327 nefas *A* scelus *E* || 331 facino-
 rum exempla *A* ex. fac. *MEψε* || 334 clara *A* cara *E* ||

- probate factis, gloriam ac laudes meas 335
 superate et aliquid facite, propter quod patrem
 adhuc iuuet uixisse. facietis scio:
 sic estis orti. scelere defungi haut leui
 haut usitato tanta nobilitas potest.
 b Ferte arma. facibus petite penetrales deos 340
 frugemque flamma metite natalis soli.
 miscete cuncta, rapite in exitium omnia.
 dissicite passim moenia, in planum date.
 templis deos obruite, maculatos lares
 conflate. ab imo tota consadat domus. 345
 b' Vrbs concremetur. primus a thalamis meis
 incipiat ignis.
 Nunt. mitte uiolentum impetum
 doloris ac te publica exorent mala
 auctorque placidae liberis pacis ueni.
 OEDIP. quid me modestae deditum menti senem 350
 placidaeque amantem pacis ad partes uocas?
 b Tumet animus ira, feruet immensus dolor.
 maiusque quam quod casus et iuuenum furor
 conatur aliquid cupio. non satis est adhuc
 ciuile bellum: frater in fratrem ruat. 355
 nec hoc satis: quod debet, ut fiat nefas
 de more nostro quod meos deceat toros:
 b' Date arma patri. — nemo me ex his eruat
 siluis: latebo rupis exesae cauo
 aut sepe densa corpus abstrusum tegam. 360
 hinc aucupabor uerba rumoris uagi
 et saeua fratrum bella quod possum audiam.

340 penetriles *E* || 341 frigiamque flammam et ete-
 rias tali soli *E* frugemque flamma metite natalis soli *A* ||
 342 miscete corr. *ex miscere E¹* || exilium *A* exitium *e* ||
 347 ANT. mitte *eα* ANT. ante (ANT. *al. ψ om.*) *ψ* Nuncig.
 arce *R* NVNT. mitte *scripsi* || 350 uides modestae *ω*
 corr. *NHs.* || 352 immensum *A* immensus *ER* || 356 sat
 est *A* satis est *ER* satis *scripsi* (*an: satist?*) || 361 aucu-
 pabor corr. *ex aucupator E¹*

310
L. ANNAEI SENECAE
PHOENISSARVM
FRAGMENTVM

L. ANNAEI SENECAE
PHOENISSARVM
FRAGMENTVM

PERSONAE

- I IOCASTA
 II ANTIGONE
   POLINICES
 III ETEOCLES
   SATELLES

I SCAENA THEBIS

IOCASTA. ANTIGONE. SATELLES. POLINICES.

ETEOCLES.

- a IOC. Felix Agaue: facinus horrendum manu
 qua fecerat gestavit *ut spoliū caput*
 cruenta nati Maenas in partes dati. 365
- a' Fecit scelus, sed misera non ultro suo Fol. XXXXVI
 sceleri occurrit. hoc leue est quod sum nocens, 5
 feci nocentes. hoc quoque etiam nunc leue est,
 peperit nocentes.
- b Derat aerumnis meis,
 ut et hostem amarem. bruma ter posuit niues 370
 et tertia iam falce decubuit Ceres,
 ut exul errat gnatus et patria caret 10
 profugusque regum auxilia gratorum rogat.
- c Gener est Adrasti cuius imperio mare
 quod cingit Isthmos regitur, hic gentes suas 375
 septemque secum regna ad auxilium trahit
 genero. quid optem quidue decernam, haut scio. 15
- b' Regnum reposit. causa repetentis bona est,
 mala sic petentis. uota quae faciam parens?
 utrumque natum uideo: nil possum pie 380

In codicibus Phoenissarum reliquiae cohaerent cum Oedipi fragmento. Continuat scaena in A, nouam constituent EME.

IOCASTA · SATELLES · POLINICES · ETEOCLES
 E Iocasta. Antigone. Nuncius R || 2 et sp. tulit ω ut
 sp. caput scripsi. Cf. Oed. fr. u. 18 || 4 ultra ω ultro
 ci. NHs. || suum A suo E || 5 scelus hoc occurrit A
 sceleri occurrit E corr. NHs. || 15 generi A genero E
 t. I.Gr. || 18 utrumque ω corr. Bo. ||

- pietate salua facere, quodcumque alteri
optabo nato, fiet alterius malo. 20
- c' Sed utrumque quamuis diligam adfectu pari:
quo causa melior sorsque deterior trahit,
inclinat animus semper infirmo fauens. 385
miseros magis fortuna conciliat suis.
- d SAT. Regina dum tu flebiles questus cies 25
terisque tempus, saeua nudatis adest
acies in armis, aera iam bellum cient
aquilaeque pugnam signifer mota uocat. 390
septena reges bella dispositi parant,
animo pari cadmea progenies subit,
cursu citato miles hinc atque hinc ruit.
- d' Viden? atra nubes puluere abscondit diem 395
fumoque similes campus in caelum erigit
nebulas, equestri fracta quas tellus pede
submittit et si uera metuentes uident, 35
infesta fulgent signa, subrectis adest
frons prima telis, aurea clarum nota
nomen ducum uexilla praescriptum ferunt. 400
- e I redde amorem fratribus pacem omnibus
et inopia arma mater opposita impedi. 40
ANT. perge o parens et concita celerem gradum.
conpesce tela, fratribus ferrum excute,
nudum inter enses pectus infestos tene, 405
aut solue bellum mater aut prima excipe.
- f IOC. Ibo ibo et armis obuium opponam caput,
stabo inter arma. petere qui fratrem uolet, 45
petat ante matrem. tela qui fuerit pius 410

25 SAT. *E* Nunt. *A* (sic per totam scaenam) || 26 tota
A salua *E* saeua ci. *Gron.* || stetit *A* adest *E* || 30 ani-
mo *E* (o 2 m. in ras., a *eras*?) || 32 uide ut *A* uiden
ut *E* uident? *Lachmannus* || abscondit *Eψ* abscondat *A* ||
33 erigat *Aε* erigit *scripsi* || 34 uidentēs *E* || 40 matris
opposito *A* mater opposita *ER* || *Noua scaena in A, con-*
tinuatur in Eψ(Rg) || *Antigone, Iocasta, Nuncius A* ||
41 ANT. *R om. E* || perge o parens perge et concita
cursu celerem gradum *E* p. o p. et conc. cel. g. *A* ||
42 excute, i a || 43 i nudum *ψ* || 47 fuerit *A* fuerat *E* ||

- rogante ponat matre, qui non est pius 410
incipiat a me. feruidos iuuenes anus
tenebo. nullum teste me fiet nefas 50
aut si aliquod et me teste committi potest
non fiet unum.
- e' ANT. Signa conlatis micant
uicina signis, clamor hostilis fremit. 415
scelus in propinquo est: occupa mater preces.
et ecce motos fletibus credas meis, 55
sic agmen armis segne compositis uenit.
procedit acies tarda, sed properant duces.
- f' IOC. Quis me procellae turbine insano uehens 420
uoluer per auras uentus aetherias ager?
quae Sphinx uel atra nube subtexens diem 60
Stymphalis audis praepetem pennis feret?
aut quae per altas aeris rapiet uias
Harpyia saeui regis obseruans famem 425
et inter acies proiciet raptam duas?
- e'' SAT. Vadit furenti similis aut etiam furit. 65
sagitta qualis parthica uelox manu
excussa fertur, qualis insano ratis
premente uento rapitur aut qualis cadit 430
delapsa caelo stella, cum stringens polum
rectam citatis ignibus rumpit uiam: F. XXXXVII 70
- f'' Attonita cursu fugit et binas statim
diduxit acies. uicta materna prece 430
haesere bella iamque in alternam necem
illinc et hinc miscere cupientes manus
librata dextra tela suspensa tenent. 75
paci fauetur, omnium ferrum iacet

51 si quod *A* si aliquot *E* || 52 ANT. *α om. E uerba*
signa (52) — prope est? (54) nuntio dat Swoboda || 57
nuntio tribuit Bo. || 58 IOC. *om. E* || 65 atque etiam *A*
aut etiam *eψ* || 69 delapso *E* || 72 deduxit *ψ* || 73 iam-
que *corr. m. 3 ex omniaque* || 75 uibrata tela continent
dextra sua *A* uibrata dextra telasuspensa tenent *E* li-
brata *NHs.* || 76 latet *A* iacet *E* ||

- cessatue tectum, uibrat in fratrum manu.
- a Laniata canas mater ostendit comas, 440
rogat abnuentes, inrigat fletu genas.
negare matri qui diu dubitat, potest. 80
- a IOC. In me arma et ignes uertite. in me omnis ruat
unam iuuentus quaeque ab inachio uenit
animosa muro quaeque thebana ferox 445
descendit arce. ciuis atque hostis simul
hunc petite uentrem qui dedit fratres uiro. 85
haec membra passim spargite ac diuellite:
ego utrumque peperit. ponitis ferrum ocus?
an dico et ex quo? dexteras matri date. 450
- a' Date dum piaae sunt. error inuitos adhuc
fecit nocentes, omne fortunae fuit 90
peccantis in nos crimen: hoc primum nefas
inter scientes geritur. in uestra manu est
utrum uelit. sancta si pietas placet, 455
donate matrem pace. si placuit scelus,
maius paratum est: media se opponit parens.
proinde bellum tollite aut belli moram. 95
- a Sollicita cui nunc mater alterna prece
uerba admouebo? misera quem amplectar prius? 460
in utramque partem ducor adfectu pari.
hic afuit, sed pacta si fratrum ualent, 101
nunc alter aberit. ergo iam numquam duos
nisi sic uidebo? iunge complexus prior

77 cessatue ω cessatue NHs. || telum A tectum
Eψ || 80 continuatur scaena in E nouam statuit A || Io-
casta. Polynices A || 82 una ψ || 84 descendit A disc. E ||
ciues atque hostes E ciuis a. hostis A || 86 mea A
haec E || 88 an dico ψ ac d. αε || dextras matri date ψ
dexteram lege (ind. err. matri) datis α dexteram matri
date E || 91 in nos A in nos εψ || 94 donate matri pa-
cem ω d. matrem pace α d. matri pacta L. Mueller. coll.
122 sq. || 96 proinde iam E iam om. A || 97 cui nunc
sollicita mater E (soll. nunc cui m. t. Gron.) soll. cui nunc
m. A cui soll. nunc. m. ψ || alternaprete E || 101 iam
om. RAE non ci. Lips. ||

- qui tot labores totque perpessus mala 465
longo parentem fessus exilio uides.
- a' Accede propius. clude uagina inpium 105
ensem et trementem iamque cupientem excuti
hastam solo defige. maternum tuo
coire pectus pectori clipeus uetat: 470
hunc quoque reponc. uinculo frontem exue
tegumenque capitis triste belligeri leua 110
et ora matri redde. quo uultus refers
acieque pauida fratris obseruas manum?
- a'' Adfusa totum corpus amplexu tegam 475
tuo cruori per meum fiet uia.
quid dubius haeres? an times matris fidem? 115
POL. timeo: nihil iam iura naturae ualent.
post ista fratrum exempla ne matri quidem
fides habenda est. 480
IOC. redde iam capulo manum,
adstringe galeam, laeua se clipeo inserat,
dum frater exarmatur armatus mane. 120
- b Tu pone ferrum causa qui ferri es prior.
si pacis odium est, furere si bello placet,
inducias te mater exiguas rogat, 485
ferat ut reuerso post fugam gnato oscula
uel prima uel suprema. dum pacem peto 125
audite inermes:
- b' Ille te tu illum times,
ego utrumque, sed pro utroque. . . . .
Et. . . . .
. . . . .
ioc. quid strictum abnuis
- que
103 tu qui tot ψ qui tot Eα || 106 iam E || 111
uultu E || 113 in marg. R || 115 post h. u. in E legitur
u. 118 omissio tamen Ioc. nomine || 118 Ioc. α, om. ψ || 119
Ioc. astringe A Ioc. om. E || ingerat A inserat E t. L. Gr. ||
120 est armatus α exarmatur EMEψ exarmetur R ||
121 Ioc. ψ om. Eα || es ferri α ferri es Eψ || 123 rogas
E rogat A || 127 post utroque desideratur Eteoclis oratio;
lacunam significauit III uersum ||

- recondere ensem? 490
- b Qualibet gaude mora: 490
id gerere bellum cupitis in quo est optimum
uinci. uereris fratris infesti dolos? 130
quotiens necesse est fallere aut falli a suis,
patiari potius ipse quam facias scelus.
- b' Sed ne uerere: mater insidias et hinc 495
et rursus illinc abiget. exoro an patri
inuideo uestro? ueni ut arcerem nefas
an ut uiderem propius? — hic ferrum abdidit,
reclinis *astat*, arma defixa incubant. F. XXXXVIII 135
- b Ad te preces nunc gnate maternas feram, 500
sed ante lacrimas. teneo longo tempore
petita uotis ora. te profugum solo 140
patrio penates regis externi tegunt:
te maria tot diuersa, tot casus uagum
egere: 505
- b Non te duxit in thalamos parens
comitata primos nec sua festas manu
ornauit aedes nec sua laetas faces 145
uitta reuinxit, dona non auro graues
gazas socer non arua non urbes dedit.
- b' Dotale bellum est. hostium es factus gener 510
patria remotus hospes alieni laris
externa consecutus expulsus tuis 150
sine crimine exul. ne quid e fatis tibi

137 reclinis (reclinis *R*) hastae et arma defixa incubant *A* reclinis hastae arma d. i. *E* reclinis *astat* a. d. incubans *ci. I.Gr.*, recl. *astat*, a. d. incubant *scripsi* || 142 te maria tot tam diuersa *E* tam *om. A* per maria tot tam uaria *ci. I.Gr.*, te amara *ci. Bo. fort.* te damna tot tam uaria || 144 letas ψ festa *E* festas *A* || 145 laetas faces *E*² *in ras.* || 146 auro et graues *A* auro *E* et *om. E t. I.Gr. et NHs. ψ* || 147 galeas *E* gazas *A* || arua *A* arma *E ψ* || urbes ω orbes *ci. R.P.* || 148 hostium est *E* h. es *A.* uerba dotale — est *Eteoclis esse putat Swoboda* || 150 meis *ci. Swob.*, qui *h. u. et* 151² *Polinici adsignat* || 151 nequid e *A* nequit de *E* ||

- desset paternis, hoc quoque ex illis habes,
errasse thalamis. 515
- b Gnate post multos mihi
remisse soles, gnate suspensae metus
et spes parentis, cuius adspectum deos 155
semper rogauit, cum tuus reditus mihi
tantum esset erepturus aduentu tuo
quantum daturus: 520
- c Quando pro te desinam,
dixi, timere? [*dixit irridens deus:*
ipsum timebis.] nempe nisi bellum foret 160
ego te carerem, nempe si tu non fores
bello carerem. triste conspectus datur
pretium tui durumque, sed matri placet. 525
hinc modo recedant arma, dum nullum nefas
Mars saeuus audet. hoc quoque est magnum nefas 165
tam prope fuisse.
- c' Stupeo et exanguis tremo,
cum stare fratres hinc et hinc uideo duos
sceleris sub ictu, membra quassantur metu. 530
quam paene mater maius adspexi nefas,
quam quod miser uidere non potuit pater. 170
licet timore facinoris tanti uacem
uideamque iam nil tale, sum infelix tamen
quod paene uidi. 535
- d^o Per decem mensum graues
uteri labores perque pietatem inclitae
precor sororis et per irati sibi 175
genas parentis scelere quas nullo nocens
erroris a se dura supplicia exigens
hausit: nefandas moenibus patriis faces 540
auerte, signa bellici retro agminis

153^b 154^a nate — soles *om. E* [*in marg. a 2 m. hoc signum: x.*] || 154 sollicitae *A* suspensae *E* || 156 serper *E* || 159^b 160^a *sustulit R.P.* || 162 carerem triste *A* carerem patris te *E* c. ah! triste *ci. I.Gr.* || 174 pietate inclitae *A* pietatem inclitae *E* || 175 sorores *A* sororis *E* ||

flecte. ut recedas, magna pars sceleris tamen
uestri peracta est: 180

c Vidit hostili grege
campos repleti patria, fulgentes procul
armis cateruas uidit. equitatu leui 545
cadmea frangi prata et excelsos rotis
uolitare proceres, igne flagrantibus trabes 185
fumare, cineri quae petunt nostras domos
fratresque — facinus quod nouum et Thebis fuit —
in se ruentes: 550

c' Totus hoc exercitus,
hoc populus utrumque omnis, hoc uidit soror,
genetrixque uidit, nam pater debet sibi 190
quod ista non spectauit. occurrat tibi
nunc Oedipus, quo iudice erroris quoque
poenae petuntur. ne precor ferro erue 555
patriam ac penates neue, quas regere expetis
euerte Thebas. 195

e Quis tenet mentem furor?
petendo patriam perdis? ut fiat tua,
uis esse nullam? quin tuae causae nocet
ipsum hoc quod armis uris infestis solum 560
segetesque adultas sternis et totos fugam
edis per agros: nemo sic nascat sua. 200

f Quae corripi igne quae meti gladio iubet
aliena credis? rex sit e uobis uter
manente regno quaerite. haec felis petes Qual. VI 565
flammisque tecta? poteris has Amphionis F. XXXXVIII
quassare molēs? nulla quae struxit manus, 205

186 petant *ci. NHs.* || 189 et populus omnis utramque hoc uidit soror *E* (hoc pop. omnis utrumque *t. NHs.*, hoc utrumque pop. omnis *t. Gron.*) et populus omnis et utraque hoc u. s. *A* hoc pop. utrumque omnis *L. Mueller.* || 190 uidi *ci. I. Gr.* || 191 *om. ψ* || 196 petendo patriam *Ae* (*cf. Tro. 268. Herc. II. 1863 Iuuen. sat. III. 232. Ouid. her. IX. 126*) || 198 uestris *uel* nostris *ψ* uertis *α* uris *E* || 199 adustas *A* adultas *E* || 205 quas *ω* quae scripsi ||

[*stridente tardum machina ducens onus.*
sed conuocatus uocis et citharae sono
per se ipse summas uenit in turres lapis?] 570

haec saxa franges? uictor hinc spolia auferes
uinctosque duces patris aequales tui? 210

e' Matres ab ipso coniugum raptas sinu
saeuus catena miles imposita trahet?
ut adulta uirgo mixta captiuo gregi 575
thebana nuribus manus argolicis eat?
an et ipsa palmas uincta post tergum datas 215
mater triumpho praeda fraterni uehar?

f' Potesne ciues laetus exitio datos
uidere passim? moenibus caris potes 580
hostem admouere? sanguine et flamma potes
implere Thebas? tam ferus durum geris 220
saeuumque in iras pectus et nondum imperas:
quid scepra facient? pone uesanos precor
animi tumores teque pietati refer. 585

g POL. Vt profugus errem semper? ut patria arcear
opemque gentis hospes externae sequar? 225

quid paterer aliud, si fefellissem fidem,
si peierassem? fraudis alienae dabo
poenas, at ille praemium scelerum feret? 590

iubes abire: matris imperio obsequor,
da quo reuertar. regia frater meus 230
habitet superba, parua me abscondat casa.

g' Hanc da repulso. liceat exiguo lare
pensare regnum. coniugi donum datus, 595
arbitria thalami dura felix feram

206 — 208 *sustuli ineptos in ore Iocastae et uitiose pro-*
latos. cf. Herc. 262. 3. Sil. XI. 447—9 || 208 turres u. in
summas *A* summas u. in turres *E* turres excitans *ci.*
With. || 211 ab ipso matres *ψ* matres ab ipso *α* matres-
que a. i. *E* || 212 tradet *E* trahet *A* || 213 ut *om. E* ||
217 laeto et exitio *E* laetus exitio *A* || 220 ferum et
durum *A* ferus durum *E* || 222 poene *E* || 228. 229 *inuerso*
ordine habet E || 230 mea *A* meus *E* || 231 superbus *α*
superba *Eψ* || 232 hanc dare repulso *E* (hanc dare r.
t. I. Gr.) hanc da r. *A* repulsis *Bo. coll. 368* ||

- humilisque socerum lixa dominantem sequar? 235
 in seruitutem cadere de regno graue est.
 IOC. si regna quaeris nec potest sceptro manus
 uacare saeuo: multa quae possint peti 600
 in orbe toto, quaelibet tellus dabit.
- h Hinc nota Baccho Tmolus attollit iuga, 240
 qua lata terris spatia frugiferis iacent
 et qua trahens opulenta Pactolus uada
 inundat auro rura. nec laetis minus 605
 Maeandros aruis flectit errantes aquas
 rapidusque campos fertiles Hermus secat. 245
- h' Hinc grata Cereri Gargara et diues solum
 quod Xanthus ambit niuibus idaeis tumens,
 hinc qua relinquit nomen ionii maris 610
 faucesque Abydo Sestos opposita premit,
 aut quae latus iam propior orienti dedit 250
 tutamque crebris portibus Lyciam uidet:
- io Haec regna ferro quaere, in hos populos ferat
 socer arma fortis, has tuo sceptro paret 615
 tradatque gentes. hoc adhuc regnum puta
 tenere patrem. melius exilium est tibi 255
 quam reditus iste: crimine alieno exulas,
 tuo redibis. melius istis uiribus
 noua regna nullo scelere maculata appetes. 620
- h Quin ipse frater arma comitalus tua
 tibi militabit. uade et id bellum gere 260
 in quo pater materque pugnanti tibi
 fauere possint. regna cum scelere omnibus
 sunt exilis grauiora. nunc belli mala 625
 propone dubias martis incerti uices.
- h' Licet omne tecum Graeciae robur trahas 265
 licet arma longe miles ac late explicet

240 tota E || 245 hebrus ω corr. Gron. || 249 fauces
 abydi (abydos ψ) sestus oppositae A faucesque abydos
 estos opposita E || 250 qua ω quae R.P. (scil. Rhodus
 ins.) || propius ci. Gron. || 252 hic ci. Gron. hac Bo. ||
 254 paret sceptro tuo A tuo se. p. E || 257 usus A istis E ||

- fortuna belli semper ancipiti in loco est.
 quodcumque Mars decernit: exaequat duos 630
 licet in pares sint gladius et spes et metus
 fors caeca uersat. praemium incertum petis, 270
 certum scelus.
- k Fausse fac uotis deos
 omnes tuis: cessere et auersi fugam
 petiere ciues, clade funesta iacens 635
 obtexit agros miles. exultes licet
 uictorque fratris spolia deiecti geras: 275
 plangenda palma est.
- k' Quale tu hoc bellum putas,
 in quo execrandum uictor admittit nefas
 si gaudet? hunc quem uincere infelix cupis 640
 cum uiceris, lugebis. infaustas age
 dimitte pugnas, libera patriam metu, 280
 luctu parentes.
- k POL. Sceleris et fraudis suae
 poenas nefandus frater ut nullas ferat?
 IOC. ne metue: poenas, et quidem soluet graues: 645
 regnabit. est haec poena. si dubitas, auo
 patrique crede, Cadmus hoc dicet tibi 285
 Cadmique proles.
- k' Sceptra Thebano fuit
 in pūne nulli gerere, nec quisquam fide 650
 rupta tenebit illa. iam numeres licet
 fratrem inter istos.
 Ete. numeret, est tanti mihi 290
 cum regibus iacere. te turbae exulum
 ascribe.

267 tormenta belli ci. Scob. || 269 gladio E || 270
 sors ω fors NHs. cf. Verg. ecl. IX 5 || petit A petis ex ||
 276 frangenda A plangenda E t. I. Gr. || id A hoc E || 281
 uerba luctu — sceleris et om. E || 284 haec est poena α
 hec pena est R est haec p. Eψ || thebarum A thebana uel
 thebano ψ thebano E || 288 tenebat A tenebit E numeres
 corr. m. 2 ex numeris E || 289 POL. numero et est ω
 ETE. numeret, est B. Schm. || 290 IOC. A om. E || te tur-
 bae A et urbi E || 291 ascribo A ascribi E corr. NHs. ||

- 1 *Pol.* Regna, dummodo inuisus tuis.
Ete. regnare non uult esse qui inuisus timet.
 simul ista mundi conditor posuit deus 655
 odium atque regnum. regis hoc magni reor
 odia ipsa premere. multa dominantem uetat 295
 a mor suorum, plus in iratos licet.
- 1' Qui uult amari languida regnat manu.
Pol. inuisa numquam imperia retinentur diu. 660
Ete. praecepta melius imperi reges dabunt,
 exilia tu dispone. 300
- POL. pro regno uelim
 patriam penates coniugem flammis dare.
 imperia pretio quolibet constant bene.

* * *

291 POL. om. ω IŌC. regna *E* POL. regna *Bo.* ||
 292 POL. regnare ω ETE. regnare *H. Grot.* || 294
 regis et *A* regis hoc *E unus ex Pall.* || 295 ista *A* ipsa
E || 297 hunc *u. Iocastae adsignat A* regnet *A* regnat
Eψ || 298 IŌC. inuisa *Eψ IOC. om. A* POL. inuisa *Bo.* ||
 299 POL. *E om. A* ETE. *Grot.* || 300 opponere *E* dispone
A POL. *A om. E* || 301 IOC. patriam *E IOC. om. A* ||
 302 POL. imp. *E POL. om. A* || PHOENISSARVM TRA-
 GOEDIA FINIT INCIPIT MEDEA *E* Marci Lucij Anicij
 Senecae thebaeis tragediae explicit feliciter die Iouis xvrij
 maij 1391: ~ *R*

L. ANNAEI SENECAE

P H A E D R A

PERSONAE

- I PHAEDRA
II HIPPOLYTUS
THESEVS
III NVNTIVS
NVTRIX

CHORVS [CIVIVM ATHENIENSIVM]

SCAENA ATHENIS

HIPPOLYTUS.

a

Ite umbrosas cingite silvas
summaque montis iuga cecropii.
celeri planta lustrate uagi
qua e saxoso loca Parnethi
subiecta iacent,
qua e thriasiis uallibus amnis
rapida currens uerberat unda.
scandite colles semper canos
niue riphaea.

5

a'

Hac hac alii qua nemus alta
textitur alno, qua prata iacent
quae rorifera mulcens aura
zephyrus uernas euocat herbas,
ubi per graciles leuis Ilissus,
ubi macandros per inaequales
labitur agros piger et steriles
anne maligno radit harenas.

10

15

INCIPIIT PHAEDRA LEGI-INNOCENTI FELICITER
E PHAEDRA *ME* cf. *Prisc.* p. 253 (K) HIPPOLYTUS *A*

In ME bis scriptus est primus actus. || 4 saxa solo
carpaneto *A* saxoso loca parneto *R* saxosa loca parne-
tho *E* corr. *Scaliger* || 6 et quae thiasis ψ et quae thria-
sis α et om. *E t. I. Gr.*, tristis *E* corr. *I. Scoppa* || 14 ubi
per glacies leuis Elissus *A* ubi per glacies lenis illisus
*E*¹, elis⁴ *E*³ uersum om. ψ per glareas *ci. Lips.*, par glacie
ci. Grot. pergracilis *ci. Bo.*, corr. *Gron.* || 15 ubi Maeander
super aequales α inaequales ψ om. *EME* corr. *M. Haupt.* ||
16 steriles *E* ||

- b Vos qua Marathon tramite laeuo
saltus aperit, 20
qua comitatae gregibus paruis
nocturna petunt pabula foetae.
uos qua tepidis subditus austris
frigora mollit durus Acharneus.
- b' Alius rupem dulcis Hymetti,
patrias alius calcet Aphidnas, 25
pars illa diu uacat immunis
qua curuati litora ponti
Sunion urget.
si quem tangit gloria siluae,
uocat hunc Phlyeus, 30^a
[hic uersatur metus agricolis, F. LXVII 30^b
uulnere multo iam notus aper] 31
- c At uos laxas
canibus tacitis mittite habenas,
teneant acres lora Molossos
et pugnaces tendant Cretes 35
fortia trito uincula collo.
- c' At Spartanos,
genus est audax audumque ferae,
nodo cautus propiore liga, 40
ueniet tempus
cum latratu caua saxa sonent.
- c'' Nunc demissi nare sagaci
captent auras

18 quē arathon *E* || 21 ferae *A* fetae *E* || 24 acarnan *A* acharnan *E* corr. *Gron.* || 25 paruas *ω* corr. *NHs.* || athytas *E* athimas *R* ephidnas *ψ* aphidnas *ε* || 30 philipis *A* fluis *E* corr. *Gron.* || 30^b—32^a hic — aper *ieicit R.P.* || 35 cressae *A* cretes *Eψ* || 39 cautus *A* cautus *εψ* || 43 capient *E* ||

- lustraue presso quaerant rostro
dum lux dubia est dum signa pedum 45
roscida tellus inpressa tenet.
- d Alius raras
ceruice graui portare plagas,
alio teretes properet laqueos. 50
picta rubenti linea penna 51
uano cludat terrore feras.
- d' Tu graue dextra laeuoque simul 53
robur lato dirige ferro,
tu praecipites clamore feras 55
subsessor ages, tu iam uictor
curuo solues uiscera cultro.
- e Ades en comiti diua uirago, 58
tibi uibretur missile telum 52
cuius regno pars terrarum 59
secreta uacat, 60
cuius certis petitur telis
fera quae gelidum potat Araxen
et quae stanti ludit in Istro.
- e' Tua gaetulos dextra leones,
tua Cretaeas sequitur ceruas, 65
nunc ueloces figis damas
leniore manu.
tibi dant uariae pectora tigres,
tibi uillosi terga bisontes
latisque feri cornibus uri. 70
- e'' Quicquid solis pascitur aruis,

48 rotare *ψ* || 52 post 58 collocavit *R.P.* || libretur *A* uibretur *Eψ* || 65 cresseas *E* crissaeas *ci. Gron.* creteas *A* || 66 figit *E* ||

siue illud Arabs diuite silua
siue illud inops nouit Garamans,
siue ferocis iuga Pyrenes,
siue hyrcani celant saltus 75
uacuisque uagus Sarmata campis:
arcus metuit Diana tuos.

f   Tua si gratus numina cultor
tulit in saltus:
retia uinctas tenere feras 80
nulli laqueum rupere pedes.

f'   Fertur plaustro praeda gementi.
tum rostra canes sanguine multo
rubicunda gerunt repetitque casas
rustica longo turba triumpho. 85

f''   En diua faues,
signum arguti misere canes:
uocor in siluas. hac hac pergam
qua uia longum compensat iter.

PHAEDRA. NVTRIX.

a   O magna uasti Creta dominatrix freti 90
cuius per omne litus innumerae rates
tenere pontum quicquid assyria tenus
tellure Nereus peruius rostris secat:
a'   Cur me in penates obsidem inuisos datam
hostique nuptam degere aetatem in malis 95

72 post u. 73 habet A, recto ordine ER || 74 siue E
in ras. || 75 ante 74 R || 82 plaustra α plaustro εψ ||
trementi A gementi ER || 83 cum A tum εψ || 86 faue
εψ fauet ci. Delrio. faues α || 89 iter PHAERA. NV-
TRIX. E || 93 peruium A peruius E || Nerea peruium
ci. NHs. ||

lacrimisque cogis? profugus en coniunx abest
praestatque nuptae quam solet Theseus fidem.
b   Fortis per altis inuii retro lacus F. LXVIII
uadit tenebras miles audacis proci
solio ut reuulsam regis inferni abstrahat, 100
pergit furoris socius. haud illum timor
pudoræ tenuit: stupra et illicitos toros
Acheronte in imo quaerit Hippolyti pater.
b'   Sed maior alius incubat maestae dolor. 105
non me quies nocturna non altus sopor
soluere curis: alitur et crescit malum
et ardet intus qualis aetnaeo uapor
exundat antro. palladis telae uacant
et inter ipsas pensa labuntur manus.
c   Non colere donis templa uotiuus libet, 110
non inter aras Athidum mixtam choro
iactare tacitis conscias sacris faces
nec adire castis precibus aut ritu pio
adiudicatae praesidem terrae deam:
iuuat excitatas consequi cursu feras 115
et rigida molli gaesa iaculari manu.
c'   Quo tendis anime? quid furens saltus amas?
fatale miserae matris agnosco malum.
peccare noster nouit in silvis amor.
genetrix tui me miseret: infando malo 120
correpta pecoris efferum saeui ducem
audax amasti. toruus inpatiens iugi
adulter ille ductor indomiti gregis.
d   Sed amabat aliquid: quis meas miserae deus
aut quis iuuare Daedalus flammis queat? 125
non si ille remeet arte mopsopia potens
qui nostra caeca monstra conclusit domo,
promittat ullam casibus nostris opem.

98 specus ci. NHs. || 102 pudorque ω pudoræ Bo. ||
111 mistam choris A mixtam choros E corr. Gron. || 114
adiudicatam A adiudicatae εR || 121 efferi saeuum A
efferum saeui E || 125 leuare ci. NHs. || 127 condusit E ||
128 promittet ER promittat A ||

- d' Stirpem perosa Solis inuisi Venus
per nos catenas uindicat Martis sui 130
suasque probris omne phoebeum genus
onerat nefandis. nulla minois leui
defuncta amore est, iungitur semper nefas.
- e NVTR. Thesea coniunx clara progenies Iouis
nefanda casto pectore exturba ocus, 135
extingue flammam neue te dirae spei
praebe obsequentem. quisquis in primo obstitit
pepulitque amorem tutus ac uictor fuit,
qui blandiendo dulce nutriuit malum
sero recusat ferre quod subiit iugum. 140
- e' Nec me fugit quam durus et ueri insolens
ad recta flecti regius nolit tumor.
quemcunque dederit exitum casus feram:
fortem facit uicina libertas senem.
[honestam primum est uelle nec labi uia,
pudor est secundus nosse peccandi modum.] 145
quo misera pergis? quid domum infamem aggrauas
superasque matrem? maius est monstro nefas:
nam monstra fato, moribus scelera inputes.
- e'' Si quod maritus supera non cernit loca 150
tutum esse facinus credis et uacuum metu:
erras. teneri crede lethaeo abditum
Thesea profundo et ferre perpetuam Styga:
quid ille lato maria qui regno premit
populisque reddit iura centenis pater? 155
latere tantum facinus occultum sinet?

129 perosam E || nemus E¹ corr. E² || 131 phoebeum E ||
141 uere α || 143 PHAE, quemc. Ae, PHAE, dell. Delrio.
Grut. || 144 sortem — leuem ci. Dn. Hs. || 145 obstare A
non ista E corr. NHs. hunc et sequentem u. deleui, Delrio
utrumque collocauit post u. 263 interposito u. 255 || 147 gra-
uas A aggrauas E ψ || 148 maius es ci. N. Hs. || 152 tamen
tu crede A teneri crede Re || 153 profundo ferre A pro-
fundo et ferri E (ferre t. Gr.) stygem A styga E || 156
ta citum ci. I. Gron. ||

- e''' Sagax parentum est cura. credamus tamen
astu doloque tegere nos tantum nefas:
quid ille rebus lumen infundens suum
matris parens? quid ille qui mundum qualit 160
uibrans corusca fulmen aetnae manu
sator deorum? credis hoc posse effici
inter uidentes omnia ut lateas auos?
- f Sed ut secundus numinum abscondat fauor Fol. LXVIII
coitus nefandos utque contingat stupro 165
negata magnis sceleribus semper fides:
quid poena praesens conscius mentis pauor
animusque culpa plenus et semet timens?
scelus aliqua tutum, nulla securum tulit.
- f' Conpesce amoris inpii flammam precor 170
nefasque quod non ulla tellus barbara
commisit umquam non uagi campis Getae
nec inhospitalis Taurus aut sparsus Scythes.
expelle facinus mente castifica horridum
memorque matris metue concubitus nouos. 175
- f'' Miscere thalamos patris et gnati apparatus
uteroque prolem capere confusam inpio?
perge et nefandis uerte naturam ignibus.
cur monstra cessant? aula cur fratris uacat?
prodigia totiens orbis insueta audiet, 180
natura totiens legibus cedet suis,
quotiens amabit Cressa?
- g PH. quae memoras scio
uera esse nutrix, sed furor cogit sequi
peiora. uadit animus in praecipit sciens
remeatque frustra sana consilia appetens. 185
sic cum grauatam nauita aduersa ratem
propellit unda, cedit in uanum labor

160 quid ille quid ille E || 167 consciae noctis A con-
sciae mentis ψ conscius mentis EMER || 172 uagus campis
geta A uagi campis getae ER Voss. (campis corr. ex cam-
pus R) || 176 gnato corr. 2 uel 3 m. ex gnata E gnati A ||
179 fratris A patris E ||

- et uicta prono puppis aufertur uado.
 quid ratio possit? uicit ac regnat furor
 potensque tota mente dominatur deus. 190
- g' Hic uolucer omni pollet in terra impotens
 laesumque flammis torret indomitis Iouem.
 Gradius istas belliger sensit faces,
 opifex trisulci fulminis sensit deus
 et qui furentes semper aetnaeis iugis 195
 uersat caminos igne tam paruo calet.
 ipsumque Phoebum tela qui neruo regit,
 figit sagitta certior missa puer
 uolitatque caelo pariter et terris grauis.
- h NVTR. Deum esse amorem turpis et uitio furens 200
 finxit libido quoque liberior foret
 titulum furori numinis falsi addidit.
 gnatum per omnis scilicet terras uagum
 Erycina mittit. ille per caelum uolans
 proterua tenera tela molitur manu 205
 regnumque tantum minimus e superis habet.
- h' Vana ista demens animus adsciuit sibi
 Venerisque numen finxit atque arcus dei.
 quisquis secundis rebus exultat nimis
 fluitque luxu semper insolita appetit. 210
 tunc illa magnae dira fortunae comes
 subit libido: non placent suetae dapes
 non tecta sani moris aut uilis sinus.
- h'' Cur in penates rarius tenues subit

189 quod r. poseit A quid r. possit E || uincit A uicit
 E || 191 regnat A pollet E t. Gr. || potens ω nocens ci.
 Gron. impotens ci. NHs. || 192 ipsumque A laesumque E ψ ||
 194 trisulci corr. m. 2 ex trifulei E || 200 turpi seruitio
 fauens ψ turpiter uitio fauens α turpis et uitio furens
 E || 206 regni que ci. N. Hs. in superos α in superis ψ
 e superis ER || 210 appetens A appetit ER || 211 tunc
 illum ψ hunc illa α tunc illa E ψ || 213 ullis (ullus t. Gr.)
 cibus E uilis cibus A humilis uel uilis torus ci. Gr. uilis
 scyphus ci. Bo. et Mitscherlich tyrii sinus ci. Withof.
 uilis sinus scripsi cum Bad. ||

- haec delicatas eligens pestis domos? 215
 cur sancta paruis habitat in tectis Venus
 mediumque sanos uulgus adfectus tenet
 et se coercent modica? contra diuites
 regnoque fulti plura quam fas est petunt?
 quod non potest, uult posse qui nimium potest. 220
- i Quid deceat alto praeditam solio uides:
 metue ac uerere sceptrā remeantis uiri.
- a PH. Amoris in me maximum regnum puto
 reditusque nullos metuo: non umquam amplius
 conuexa tetigit supera qui mersus semel 225
 adiit silentem nocte perpetua domum.
- a' NVTR. Ne crede Diti. clausurit regnum licet
 canisque diras stygius obseruet fores:
 solus negatas inuenit Theseus uias. Fol. LXX
 PH. ueniam ille amori forsitan nostro dabit. 230
- b NVTR. Inmitis etiam coniugi castae fuit:
 experta saeuam est barbara Antiope manum.
 sed posse flecti coniugem iratum puta:
 quis huius animum flectet intractabilem?
 exosus omne feminae nomen fugit, 235
 inmitis annos caelibis uitae dicat,
 conubia uitat: genus amazonium scias.
- b' PH. Hunc in niuosi collis haerentem iugis
 et aspera agili saxa calcantem pede
 sequi per alta nemora per montes placet. 240
 NVTR. resistet ille seque mulcendum dabit
 castosque ritus uenere non casta exuet?
 tibi ponet odium cuius odio forsitan
 persequitur omnes?
 PH. precibus haud uinci potest?

218 etsecoercent E || 223 fero A puto ER (sed add.
 ead. m. in R: I fero) || 227 ditis clausurit A diti clause-
 rit E (cluserit t. Gr.) || 241 NVT. A om. E hunc et
 sequ. u. Phaedrae adsignandos censuit Lips. || 243 NVT.
 tibiponet E NVT. om. A || 244 PH. precibus A PH.
 om. E ||

- c NVTR. Ferus est. 245
PH. amore didicimus uinci feros.
- c' NVTR. fugiet.
PH. per ipsa maria si fugiat sequar.
- c NVTR. patris memento.
PH. meminimus matris simul.
- c' NVTR. genus omne profugit.
PH. paelicis careo metu.
- c NVTR. aderit maritus ...
PH. nempe Perithoi comes.
- c' NVTR. aderitque genitor.
PH. mitis Ariadnae pater. 250
- a NVTR. Per has senectae splendidae simplex comas
fessumque curis pectus et rara ubera
precor furor em siste teque ipsa adiua.
pars sanitatis uelle sanari fuit.
- d PH. Non omnis animo cessit ingenno pudor: 255
paremus altrix. qui regi non uult amor
uincatur. haud te fama maculari sinam.
haec sola ratio est unicum effugium mali:
uirum sequamur morte praeuertam nefas.
- NVTR. moderare alumna mentis effrenae impetus, 260
animos coerce. dignam ob hoc uita reor
quod esse temet autumas dignam nece.
- d' PH. Decreta mors est: quaeritur fati genus.
laqueone uitam finiam an ferro incubem
an missa praeceps arce palladia cadam? 265
pro castitatis uindice armemus manum.

245 PHAE. ferus est *E* NVT. ferus est *A* || PHAE. amore *A* PH. om. *E* || 249 perithoy *E* pithoi *A* || 251 splendida *E* || 252 cara ω rara scripsi || 253 ipsam *A* ipsa *E* || 254 parsanitatit *E* || 255 ingenno *E* || 261 ultra *E* uita *A* || 263 PHAE. om. α || 266 proin castitatis *E* NVT. pro castitatis *A* uindicem *Ae* procaecitatis *ci*. Scaliger pro castitatis uindice *ci*. Bo. post u. 271 repouendum esse hunc uersum Gron. censuit. deest totus uersus in *V* ||

- NVTR. sic te senectus nostra praecipiti sinat
perire leto? siste furibundum impetum.
[haud quisquam ad uitam facile reuocari potest.]
- PH. prohibere nulla ratio periturum potest 270
ubi qui mori constituit et debet mori.
- a' NVTR. Solamen annis unicum fessis hera,
si tam proteruus incubat menti furor:
contemne famam. fama uix uero fauet
peius merenti melior et peior bono. 275
- e Temptemus animum tristem et intractabilem.
meus iste labor est aggredi iuuenem ferum
mentemque saeuam flectere inmitis uiri.

CHORUS. CRESSAE.

- a Diua non miti generata ponto 280
quam uocat matrem geminus Cupido
inpotens flammis simul et sagittis
- b Iste lasciuus puer et renidens
tela quam certo moderatur arcu.
[labitur totas furor in medullas
igne furtiuo populante uenas.] 285
non habet latum data plaga frontem,
sed uorat tectas penitus medullas.

267 NVT. om. α || sic te *A* siete *E* si te ψ || sinet *A* sinat $\epsilon\psi$ || 269 haud quisquam ad uitam facile reuocari potest *EG* Voss. (sed in *G* legitur post u. 266), totum uersum om. *A* PH. haud quisquam ad auram f. r. p. *ci*. Bad. uersum in suspensionem uocauit Scaliger. deleui || 271 quis *A* qui *E* || CHORVS *A* CHORUS · CRESSAE *E* || 281 lacunam 1 u. statuit *R. P.* || 282 acre nitens *A* et renidens *E* Voss. || 283 iaculatur *A* moderatur *E* || 284. 285 in marg. leguntur *VR14*, unci inclusi cum *Bo.* cf. u. 642 ||

- b' Nulla pax isti puero: per orbem
spargit effusas agilis sagittas. F. LXXI
quaeque nascentem uidet ora solem 290
quaque ad hesperias iacet ora metas:
[*si qua feruenti subiecta cancro est,*
si qua parrhasiae glacialis ursae
semper errantes patitur colonos]
- c Nouit hos aestus. iuuenum feroces 295
concitata flammis senibusque fessis
rursus extinctos reuocat calores,
uirginum ignoto ferit igne pectus
et iubet caelo superos relicto
uultibus falsis habitare terras. 300
induit formas quotiens minores 304
ipse qui caelum nebulasque ducit. 305
- c' Candidas ales modo mouit alas
dulcior uocem moriente cygno
fronte nunc torua petulans iuuenus
uirginum strauit sua terga ludo
perque fraternos noua regna fluctus 310
ungula lentos imitante remos
pectore aduerso domuit profundum
pro sua uector timidus rapina. 313
- d^o Thessali Phoebus pecoris magister 301
egit armentum positoque plectro 302
in pari tauros calamo uocauit 303
- e Arsit obscuri dea clara mundi 314
nocte deserta nitidosque fratri 315

291 hesperias *E* extremas *ci. R.P.* occasus *A* metas
EME seros *A* || 292 parrhasiae *EME* maioris *A* || 291—93
sustuli cum *R.P.* || 301—303 post u. 313 reuocauit consti-
tuta post 303 unius u. lacuna *R.P.* || 305 fecit *E* ducit *A* ||
307 uoce *E* || 310 mala *A* noua *EMEψ* ||

- tradidit currus aliter regendos:
ille nocturnas agitare bigas
discit et gyro breuiore flecti.
nec suum tempus tenuere noctes
et dies tardo remeauit ortu 320
dum tremunt axes grauiore curru.
- c' Gnatus Alcmena posuit pharetras
et minax uasti spolium leonis
passus aptari digitis zmaragdus
et dari legem rudibus capillis. 325
crura distincto religauit auro
luteo plantas cohibente socco
et manu clauam modo qua gerebat,
fila deduxit properante fuso.
- c' Vidit Persis 330
diti que ferox Lydia regno
deiecta feri terga leonis
cuiusque umeris
sederat alti regia caeli
tenuem tyrio stamine pallam. 335
- β Sacer est ignis, credite laesis,
nimiumque potens.
qua terra salo cingitur alto
quaque aethereo
candida mundo sidera currunt: 340
- β' Hac regna tenet puer inimitis

322 pharetram *α* pharetras *Eψ* || 328 clauam *corr. a pr.*
m. ex danam E || 330 uidit perses *A* uidi persis *E* || difis-
que *A* diti que *E* || ferax *AE* ferox *Bo.* || 331 regni
deiecta *A* regno reiecta *E* || 333 humerisque quibus *ω*
cuiusque umeris *ci. R.P. coll. Herc. 465* || 336 laesis *A*
laesi *E* || 338 mari *A* salo *ε* || 339 quaque per ipsum *EME*
quaque aethereo *A* quaque hesperio *ci. R.P.* || 340 mun-
dum *EME* mundo *A* || 341 haec *Aε* hic *Valckenarius* hac
Bo. || pueri *α* ||

spicula cuius
sentit in imis peruius undis
rex Nereidum
flammamque nequit releuare mari. 345

γ Ignēs sentit genus aligerum.
uenere instinctus suscipit audax
grege pro toto bella iuencus
si coniugio timuere suo
poscunt timidi proelia cerui. 350

γ' En mugitu dant concepti
signa furoris. tunc uirgatas
India tigres decolor horret,
tunc uulnificos acuit dentes
aper et toto est spumeus ore. 355

δ Amat insani belua ponti 359
lucaeque boues. 360
poeni quatunt colla leones 356
cum mouit amor. 357
tunc silua gemit murmure saeuo. 358

δ' Vindicat omnes natura sibi, 361
nihil immune est. [odiu[m]que perit] 362
ueteres cedunt ignibus irae, 364
cum iussit amor. [quid plura canam] 363

343 cerulus undis grex *A* peruius undis rex *E* || 345
eleuare α leuare ψ relauare *R* releuare ϵ || 347 instincti *A*
instinctus *E* quam magna gerunt *A* || suscipit audax *E* ||
348 iuenci *A* iuencus *E* || post *h. u.* inserunt *VR* haec:
Regina cecis et quis (coquis *R*) est flâmis | agreste placâ
uirginis (uirgini *R*) numen dee (deest *R*). In *sin. marg.* *R*
legitur: Vacat, uterque uersus recurrit in *R* post *u.* 405 | 351
et *Ae* en scripsi || mugitus *A* mugitu ϵ || 353 inelia *E* ||
359. 360 (amat — boues) huc reuocauit *R.P.* || 362 uerba
odiu[m]que perit *del. R.P.* || 363 uerba quid plura canam
om. E || post *u.* 364 noua scaena in *A* PHAEDRA
NVTRIX HIPPOLYTUS (HIP. *om. \psi*) ||

uincit saeuas cura nouercas. 365
Altrix profare quid feras? quonam in loco est
regina? saeuis ecquis est flammis modus?

NVTRIX. PHAEDRA. CHORVS.

a Spes nulla tantum posse leniri malum
finisque flammis nullus insanis erit.
torretur aestu tacito et inclusus quoque 370
quamuis tegatur proditur multo furor:
erumpit oculis ignis et lassae genae
lucem recusant. nihil idem dubiae placet
artusque uarie iactat incertus dolor.
b Nunc ut soluto labitur moriens gradu 375
et uix labante sustinet collo caput,
nunc se quieti reddit et somni inmemor
noctem querelis ducit. attolli iubet
iterumque poni corpus et solui comas,
rursusque fingi. semper inpatiens sui 380
mutatur habitus. nulla iam Cereris subit
cura aut salutis. uadit incerto pede
iam uiribus defecta. non idem uigor
non ora tingens niuea purpureus rubor:
b' Populatur artus cura, iam gressus tremunt 385
tenerque nitidi corporis cecidit decor
et qui ferebant signa phoebeae facis
oculi nihil gentile nec patrium micant.
lacrimae cadunt per ora et assiduo genae
rore inrigantur qualiter Tauri iugis 390
tepido madescunt imbre percussae niues.
sed en patescunt regiae fastigia.

367 regina saeuas et quis ϵ flammis modus *E* uersus
hoc loco omissus legitur in *A* post *u.* 412 (sepone —) Vide
ad *u.* 348 || post *u.* 367 noua scaena in *EG* NVTRIX. PHAE-
DRA. CHORVS. *E* phedra. nutrix. ypolitus *G* || 368 lenire
E || 372 lapsae α lassae *E\psi* || 377 nec se α || 383 de-
fecta α || 384 nitida ω niuea *Markland* || 387 tenebant *A*
ferebant *E* || 391 perfusae *A* percussae *E* |

- reclinis ipsa sēdis auratae toro
solitos amictus mente non sana abnuī.
b" PH. Remouete famulae purpura atque auro inlitas 395
uestes. procul sit muricis tyrii rubor,
[*quae fila ramis ultimi Seres legunt*]
breuis expeditos zona constringat sinus.
ceruix monili uacua nec niueus lapis
deducat auris indici donum maris. 400
odore crinis sparsus assyrio uacet:
sic temere iactae colla perfundant comae
umerosque summos, cursibus motae citis
uentos sequantur. laeua se pharetrae dabit:
hastile uibret dextra thessalicum manus. 405
[*Talis seueri mater Hippolyti fuit.*]
a Qualis relictis frigidi ponti plagis
egit cateruas atticum pulsans solum
Tanaitis aut Maeotis et nodo comas
coegit emisitque lunata latus 410
protecta pelta: talis in siluas ferar.
CHOR. sepone questus: non leuat miseros dolor,
agreste placa uirginis numen deae.

HIPPOLYTUS. NVTRIX.

- a NVT. Regina nemorum sola quae montes colis
et una solis montibus coleris dea, 415
conuerte tristes omnium in melius minas.
b O magna siluas inter et lucos dea

395 purpuram *A* purpura ψ purpuraatque *corr. ex*
purpuraetque *E*¹ || 397 *del. R.P.* || 400 diducat α || 406
talis relictis *ci. Grot.* qualis *ci. Valckenarius. uersum sustuli*
cum NHs. || 409 tanatois (*al. tanatris uel tanais*) aut meo-
tis (*al. metois*) ψ aut tanais aut maeotis α tanais alti aut
maeotis *E* tanaitis aut maeotis *cod. Vossianus* || 411 pro-
iecta *ci. I. Gron.* || 412 CHORVS *E* NVT. *A* || depono *A*
sepone ϵ *post hunc u. in A legitur u. 367* || *post 413 HYP-*
POLYTUS NVTRIX E Nutrix Ypolitus ψ personarum notae
desunt in a || 417 inter educos *E* ||

- clarumque caeli sidus et noctis decus
cuius relucet mundus alterna uice,
Hecate triformis en ades coeptis fauens. 420
animum rigentem tristis Hippolyti doma.
amare discat mutuos ignes ferat
det facilis aures. mitiga pectus ferum.
b' Inuerte mentem, toruus auersus ferox Quat. VIII
in iura Veneris redeat. huc uires tuas F. LXXII 425
intende. sic te lucidi uultus ferant
et nube rupta cornibus puris eas,
sic te regentem frena nocturni aetheris
detrahere numquam thessali cantus queant
nullusque de te gloriam pastor ferat. 430
c Ades inuocata: iam fauet uotis dea:
ipsum intuo solempne uenerantem sacrum
nullo latus comitante. quid dubitas? dedit
tempus locumque casus: utendum artibus.
c' Trepidamus? haud est facile mandatum scelus 435
audere, uerum iusta qui reges timet
deponat, omne pellat ex animo decus:
malus est minister regii imperii pudor.
d HIPP. Quid huc seniles fessa moliris gradus 440
o fida nutrix turbidam frontem gerens
et maesta uultus? sospes est certe parens
sospesque Phaedra stirpis et geminae iugum.
d' NVTR. Metus remitte: prospero regnum in statu est
domusque florens sorte felici uiget. 445
sed tu beatissimior rebus ueni:
namque anxiam me cura sollicitat tui.
[*quod te ipse poenis grauibus infestus domas.*]
e Quem fata cogunt ille cum uenia est miser,

419 face *A* uice *E* || 420 aenades *E* (an ades *t. Hs.* ||
422 legitur in *E* *post u. 423* || 424 innecte $\epsilon\psi$ inuerte *A* || 431
faue *E*¹ faues α fauet *E*³ ψ || 436 iussa qui regis timet ||
437 deponat omne et pellat *e. a. d. ci. NHs.* || 446 anxiam
E || 447 domas *E* *Vossianus* grauas *A* uersum damnauit *Sca-*
liiger || 448 hic quidem uiuat miser *A* *E*³ *ad marg.* ille cum
uenia est miser *E* ||

- at si quis ultro se malis offert uolens
 seque ipse torquet, perdere est dignus bona 450
 quis nescit uti. potius annorum memor
 mentem relaxa: noctibus festis facem
 attolle, curas Bacchus exoneret graues,
 aetate fruire: mobili cursu fugit.
- e Nunc facile pectus grata nunc iuueni Venus: 455
 exultet animus. cur toro uiduo iaces?
 tristem iuuentam solue, nunc cursus rape
 effunde habenas optimos uitae dies
 effluere prohibe. propria descripsit deus
 officia et aeuum per suos duxit gradus. 460
 laetitia iuuenem, frons decet tristis senem.
- e'' Quid te coherces et necas rectam indolem?
 seges illa magnum fenus agricolae dabit
 quaecumque laetis tenera luxuriat satis
 arborque celso uertice euincet nemus 465
 quam non maligna caedit aut resecat manus.
 ingenia melius recta se in laudes ferunt
 si nobilem animum uegeta libertas alit.
- f Truculentus et siluester ac uitae inscius
 tristem iuuentum Venere deserta colis. 470
 hoc esse munus credis indictum uiris,
 ut dura tolerant cursibus domitent equos
 et saeua bella Marte sanguineo gerant? 473
 477
- g Excedat agedum rebus humanis Venus
 quae supplet ac restituit exhaustum genus:
 orbis iacebit squalido turpis situ,
 uacuum sine ullis classibus stabit mare 480
 alesque caelo derit et siluis fera
 solis et aër peruius uentis erit.

449 anti *E*¹ at si *E*³ || 452 montibus *A* noctibus *EME* ||
 457 luxus *A* lusus ψ cursus *E* (*sps. a 3 m.*: , at lusus) ||
 460 ducit α duxit *E* ψ || 462 coherc&s *E* || 465 euincit *A*
 euincet *E* || 469 e uitae *A* ac uitae *E* || 470 coles *E* || 474—
 476 post u. 484 relegauit auctore *R.P.* || 478 restituit *E* ||
 humanum *A* exhaustum ϵ ||

- f Quam uaria leti genera mortalem trahunt 483
 carpuntque turbam, pontus et ferrum et doli.
 prouidit ille maximus mundi parens 474
 cum tam rapaces cerneret fati manus, 475
 ut damna semper subole repararet noua. 476
- g Sed fata credas desse: sic atram styga 485
 iam petimus ultro. caelibem uitam probet
 sterilis iuuentus: hoc erit quicquid uides
 unius aei turba et in semet ruet.
 proinde uitae sequere naturam ducem:
 urbem frequenta ciuium coetus cole. 490
- h^o HIPPOCRATES. Non alia magis est libera et uitio carens F. LXXIII
 ritusque melius uita quae priscos colat,
 quam quae relictis moenibus siluas amat.
- i Non illum auararum mentis inflammat furor 495
 qui se dicauit montium insontem iugis,
 non aura populi et uulgus infidum bonis
 non pestilens inuidia non fragilis fauor.
- i' Non ille regno seruit aut regno imminens
 uanos honores sequitur aut fluxas opes
 spei metusque liber. haud illum niger 500
 edaxque liuor dente degeneri petit.
- k Nec scelera populos inter atque urbes sata
 nouit nec omnes conscius strepitus pauet
 aut uerba fingit. mille non quaerit tegi
 diues columnis nec trabes multo insolens 505
 suffigit auro. non cruor largus pias
 inundat aras fruge nec sparsi sacra
 centena niuei colla summittunt boues.
- k' Sed rure uacuo potitur et aperto aethere
 innocuus errat. Callidas tantum feris 510
 struxisse fraudes nouit et fessus graui

475 minas *A* manus *E* || 476 sobole *corr. ex subole*
*E*¹ || 490 cetus *E* || 493 quamque *E* || 498 imminet *A* im-
 minens ϵ || 499 uanosque α || 502 inter atque *E* (*lit. erat*
scr. m. 2. in ras.) || sita ω sata *NHs.* || 504 haud *A* aut
E || 506 suffingit α sufficit *E* suffigit ψ , unus *cod.* sufful-
 cit *Bad.* || 507 sparsa α (*corr. in ind. err.*) ||

labore niueo corpus Elisso fouet.

nunc ille ripam celeris Alphei legit
nunc memoris alti densa metatur loca
ubi Lerna puro gelida perlucet uado.

^k Sedesque mutat: hinc aues querulae fremunt 515

ramique uentis lene percussi tremunt
ueteresque fagi. iuuat aut amnis uagi
pressisse ripas caespite aut nudo leues
duxisse somnos, siue fons largus citas 520
defundit undas siue per flores nouos
fugiente dulcis murmurat riuo sonus.

^k Excussa siluis poma compescunt famem 525
et fraga paruis uulsa dumetis cibos
faciles ministrant. regios luxus procul
est impetus fugisse. sollicito bibunt

auro superbi: quam iuuat nuda manu
captasse fontem. certior somnus premit
secura duro membra uersantem toro. 530

^l Non in recessu furta et obscuro improbus 530
quaerit cubili seque multiplici timens
domo recondit aethera ac lucem petit
et teste caelo uiuit. hoc equidem reor

uixisse ritu prima quos mixtos deis 535
profudit aetas. nullus his auri fuit
caecus cupido. nullus in campo sacer
diuisit agros arbiter populis lapis.

^m Nondum secabant credulae pontum rates: 540
sua quisque norat maria. non uasto aggere
crebraque turre cinxerant urbes latus.

512 niueo *ci. Rutgersius* || ilyso *A* eliso *E* || 513 aleet
E || 514 metitur *A* metatur *εψ* || 516 sedemque *A* sedes-
que *E* || hic *A* hinc *E* || 517 platanique uel ornique uel
alnique u. l. percussae *ci. NHs.* Rhamnique *ci. Bo.* || 518
iuuat *A* iuuat *ε* || aut *ψ* (*et α in ind. err.*) et *α* hic *ψ* ||
521 diffundit *A* defundit *EMEψ* || 526 bibant *α* bibunt
Eψ || 529 uersantur *AME* uersantem *ε* || 530 recessu *ψ* re-
cessu *αε* || obscura *E* obscuro *A* || 540 cinxerant *E* latus
MEψε lacus *α* ||

non arma saeua miles aptabat manu
nec torta clausas fregerat saxo graui
ballista portas. iussa nec dominum pati
iuncto ferebat terra seruitium boue:

sed arua per se foeta poscentes nihil 545
pauere gentes, silua natiuas opes
et opaca dederant antra natiuas domos.

^m Rupere foedus inpius lucri furor 550
et ira praecipit quaeque succensas agit
libido mentes, uenit imperii sitis
cruenta, factus praeda maiori minor,

pro iure uires esse. tum primum manu
bellare nuda. saxaque et ramos rudes
uertere in arma. non erat gracili leuis 555
armata ferro cornus, aut longo latus
mucrone cingens ensis, aut crista procul
galeae comantes: tela faciebat dolor. *F. LXXV*

^l Inuenit artes bellicus Mauors nouas 560
et mille formas mortis. hinc terras cruor
infecit omnis fusus et rubuit mare.

tum scelera dempto fine per cunctas domos
iere, nullum caruit exemplo nefas.
a fratre frater, dextera gnati parens
caecidit, maritus coniugis ferro iacet 565
perimuntque fetus inopiae matres suos.

[Taceo nouercas. mitius nihil est feris.]
ⁿ Sed dux malorum femina. haec scelerum artifex
obsedit animos, huius incestis stupris
fumant tot urbes bella tot gentes gerunt

545 ser arua *E¹ corr. E²* || 547 dederunt *ci. NHs.* ||
549 praecipit *E* || 551 cruentum facinus praeda *ψ* || 553 sexa-
que *α* || 556 aut cristae caput *A* aut triste caput *ψ* aut
crista procul *E* || 557 dolor *ω* dolus *ci. Stephani.* fortasse
scribendum: tela faciebat locus (*i. e. occasio*) || 566 mitior
mens est feris *ci. Scaliger. eieci uersum. cf. Ou. her. X. 1* ||
568 et *A* haec *E* || 568 huius incesti *E* cuius incestae *A*
incestis *I. Gr.* ||

- zuersa ab imo regna tot populos premunt. 570
 sileantur aliae: sola coniunx Aegei
 Medea reddet feminas dirum genus.
 o NVTR. Cur omnium fit culpa paucarum scelus?
 HIPP. detestor omnis horreo fugio execror.
 sit ratio sit natura sit durus furor, 575
 odisse placuit. ignibus iunges aquas
 et amica ratibus ante promittit uada
 incerta Syrtis, ante ab extremo sinu
 hesperia Tethys lucidum attollet diem
 et ora damis blanda praebebunt lupi, 580
 quam uictus animum feminae mitem geram.
 n' NVTR. Saepe obstinatis induit frenos amor
 et odia mutat. regna materna adspice:
 illae feroces sentiunt Veneris iugum,
 testaris istud unicus gentis puer. 585
 HIPP. solamen unum matris amissae fero
 odisse quod iam feminas omnes licet.
 o' NVTR. Vt dura cautes undique intractabilis
 resistit undis et lacessentes aquas
 longe remittit, uerba sic spernit mea. 590
 sed Phaedra praiceps graditur impatiens morae.
 quo se dabit fortuna? quo uerget furor?
 terrae repente corpus exanimam accidit
 et ora morti similis obduxit color.
 attolle uultus, dimoue uocis moras: 595
 tuus en alumna temet Hippolytus tenet.

PHAEDRA ET IDEM.

- a Quis me dolori reddit atque aestus graues

570 et uersa ω (et uersa R) euersa scripsi || 572 red-
 det Eψ reddit α || 573 cur corr. ea cor E¹ || 582 NVT.
 E³ || 585 genitus A gentis E || 590 in E abstersus est una
 cum scholiis nisi quod I et g litterae (uocis longe) relictæ
 sunt || 592 quouergit E quo uerget A || 593 repente ter-
 rae A terrae repente E || cadit A accidit E || PHAEDRA
 ET IDEM E PHAEDRA · HIPPOLYTUS · NVTRIX A ||

- reponit animo? quam bene excideram mihi. —
 HIPP. cur dulce munus redditæ lucis fugis?
 PH. aude anime tempta. perage mandatum tuum. 600
 intrepida constant uerba: qui timide rogat
 docet negare.
 a' Magna pars sceleris mei
 olim peracta est: serus est nobis pudor:
 amauius nefanda: si coepta exsequor,
 forsân iugali crimen abscondam face. 605
 honesta quaedam scelera successus facit.
 a'' En incipe anime. — commodes paulum precor
 secretus aures. si quis est abeat comes.
 HIPP. en locus ab omni liber arbitrio uacat.
 PH. sed ora coeptis transitum uerbis negant. 610
 uis magna uocem emittit at maior tenet.
 b Vos testor omnes caelites, hoc quod uolo —
 [me nolle]
 HIPP. animusne cupiens aliquid effari nequit?
 PH. curae leues loquuntur ingentes stupent. 615
 HIPP. committe curas auribus mater meis.
 b' PH. Matris superbum est nomen et nimium potens,
 nostros humilius nomen affectus decet.
 me uel sororem Hippolyte uel famulam uoca
 famulamque potius: omne seruitium feram. 620
 c Non me per altis ire si iubeas niues
 pigeat gelatis ingredi Pindi iugis, F. LXXVI
 non si per ignes ire et infesta agmina
 cuncter paratis ensibus pectus dare.
 mandata recipe sceptrâ, me famulam accipe: 625
 [Te imperia regere, me decet iussa exsequi.]
 c' Muliebri non est regna tutari uirum
 tu qui iuuentæ flore primaëuo uiges

599 YPP. Eψ om. A || 600 PHAED. Eψ om. A || 606
 non ista E honesta A || 608 secretas E || 611 et Eψ at α ||
 613 me nolle EME duo Pall. ψ om. A || 626 del. R.P. || 627
 tutari patris A tutare urbium EMEψ tutari uirum utr doctus
 adscripsit codici Vossiano ||

- ciues paterno fortis imperio rege.
 sinu receptam supplicem ac seruam tege. 630
 miserere uiduae. HIPP. summus hoc omen deus
 auertat.
- e Aderit sospes actutum parens.
 PH. regni tenacis dominus et tacitae Stygis
 nullam relictos fecit ad superos uiam.
 thalami remittet ille raptorem sui? 635
 nisi forte amori placidus et Pluton sedet.
- c' HIPP. Illum quidem aequi caelites reducem dabunt.
 sed dum tenebit nota in incerto deus:
 pietate caros debita fratres colam
 et te merebor esse ne uiduam putes 640
 ac tibi parentis ipse supplebo locum.
- c PH. O spes amantum credula, o fallax amor.
 satisne dixi? precibus admotis agam. —
 miserere, tacitae mentis exaudi preces.
 libet loqui pigetque. HIPP. quodnam istud malum est? 645
 PH. quod in nouercam cadere uix credas malum.
- c' HIPP. Ambigua uoce uerba perplexa iacis:
 effare aperte. PH. pectus insanum uapor
 amorque torret. intimis feruit ferus
 [penitus medullas, atque per uenas meat] 650
 uisceribus ignis mersus et uenas latens
 ut agilis altas flamma percurrit trabes.
- d HIPP. Amore nempe Thesei casto furis?
 PH. Hippolyte sic est: Thesei uultus amo
 illos priores quos tulit quondam puer, 655

632 actutum *Ae* at tutus *V* (*an*: ac tutus?) || 636 sedet
corr. a *I m.* ex series ut uidetur *E* || 640 tuebor *A* merebor
E || 641 hac *ci.* *NHs.* || 643 dixit *A* dixi *E* || 647 perplexe *A*
 perplexa *EV* || 649 amorque torret *corr.* a *2 m.* ex amore
 torret *E* ardorque *ci.* *Burmam* || intimis ferit ferus *E*¹, sic
corr. a *m.* 2: intima ferit ferus uorat, intimas sacuus uo-
 rat *A* intimis saeuit ferus *ci.* *Gron.* feruit *f. ci.* *R.P.* || 650
 penitus medullas atque per uenas meat *A om.* *E* eiecit *Gron.* ||
 651 uenis *Ae* uenas *R* membris *ci.* *Grotius* fibris *NHs.*
 neruis *Bad.* uenas *Bo.* ||

- cum prima puras barba signaret genas
 monstrique caecam gnosis uidit domum
 et longa curua fila collegit uia.
- d' Quis tum ille fulsit, presserant uitae comam,
 et ora flauus tenera tinguebat pudor. 660
 inerant lacertis mollibus fortes tori
 tuaeque Phoebes uultus aut Phoebi mei
 tuusue potius, talis en talis fuit
 cum placuit hosti, sic tulit celsum caput.
- d In te magis refulget incomptus decor 665
 et genitor in te totus, et toruae lamen
 pars aliqua matris miscet ex aequo decus:
 in ore graio scythicus apparet rigor.
 si cum parente creticum intrasses fretum
 tibi fila potius nostra neuisset soror. 670
- d' Te te soror quacumque siderea poli
 in parte fulges inuoco ad causam parem.
 domus sorores una corripuit duas.
 te genitor at me gnatus, en supplex iacet
 adlapsa genibus regiae proles domus. 675
 respersa nulla labe et intacta innocens.
- e Tibi mutor uni, certa descendi ad preces:
 finem hic dolori faciet aut uitae dies.
 miserere amantis.
 HIPP. magne regnator deum,
 tam lentus audis scelera? tam lentus uides? 680
- f Ecquando saeua fulmen emittes manu
 si nunc serenum est? omnis impulsus ruat

660 flauus *ci.* *Bo.* || tinguebat rubor *A* tinguebat pudor
E || 662 tuaene *Ae* tuaeque *Bo.* || 663 tuusque ω tuusue
Bo. et *Bad.* e coniectura uiri docti adscripta marg. ed. *Fabric.*
 (quae est in bibl. uniu. *Hafniensis*) || 666 est (uel en) geni-
 tor *ci.* *NHs.* || toruus *A* totus *EME* || 668 grato α graio
Ev || 670 neuisset *E* || 671 siderei *A* sydereae *E* || 673
 duas *corr.* ex riuas (?) *E* || 677 mittor *A* mutor ϵ || dis-
 cendi *E* || 679 PHOED. magne *E*¹, ad mg. *YPP.* || 681 et
 quando *Ev* ecquando α || emittes *A* emittis *E* ||

aether et atris nubibus condat diem
ac uestra retro sidera obliquos agant
retorta cursus. tuque sidereum caput
radiate Titan tu nefas stirpis tuae
speculere? lucem merge et in tenebras fuge.

f' Cur dextra diuum rector atque hominum uacat
tua nec trisulca mundus ardescit face?
in me tona. me fige. me uelox cremet.
transactus ignis. sum nocens merui mori:
placui nouercae. — dignus en stupris ego
scelerique tanto uisus? ego solus tibi
materia facilis? hoc meus meruit rigor?

f'' O scelere uincens omne femineum genus.
o maius ausa matre monstrifera malum
genetrice peior. illa se tantum stupro
contaminauit et tamen tacitum diu
crimen bifirmi partus exhibuit nota
scelusque matris arguit uultu truci
ambiguus infans. ille te uenter tulit.

e' O ter quaterque prospero fato dati
quos hausit et peremit et leto dedit
odium dolusque. genitor inuideo tibi:
colchide nouerca maius hoc maius malum est.

g' PH. Et ipsa nostrae fata cognosco domus:
fugienda petimus sed mei non sum potens.
te uel per ignes per mare insanum sequar
rupesque et amnes unda quos torrens rapit,
quacumque gressus tuleris hac amens agar.
iterum superbe genibus aduoluo tuis.

g' HIPP. Procul in pudicos corpore a casto amoue
tactus. quid hoc est? etiam in amplexus ruit?

684 ac uersa *A* acuestra *E* || 686 tantum ne nefas *E*
titan tu nefas *A* || 687 speculari *A* speculari *E t. Gr.* ||
692 dignus an *A* dignus en *E* || 693 scelerique *Ae* sceler-
isque *V* || 695 femineo *ci. NHs.* monstriferum *ci. Bo.* ||
696 *uncis inclusit Bo.* || 699 biformis *A* triformi *E* || 702
date ψ sati *ci. NHs.* || 705 haec *ci. NHs.* || 710 sequar *A*
agar *E* ||

stringatur ensis? merita supplicia exigat.
en in pudicum crine contorto caput
laeua reflexi: iustior numquam focis
datus tuis est sanguis arquitegens dea.

h' PH. Hippolyte nunc me compotem uoti facis:
sauas furentem. maius hoc uoto meo est
saluo ut pudore manibus immoriar tuis.
HIPP. abscede. uiue: ne quid exores et hic
contactus ensis deserat castum latus.

e'' Quis eluet me Tanais? aut quae barbaris
maeotis undis pontico incumbens mari?
non ipse toto magnus oceano pater
tantum expiarit sceleris. o siluae o ferae.

g' NVT. Deprensa culpa est. anime quid segnis stupes?
regeramus ipsi crimen atque ultro impiam
uenerem arguamus. scelere uelandum est scelus.
tutissimum est inferre cum timeas gradum.
ausae priores simus an passae nefas
secreta cum sit culpa quis testis sciet?

g' Adeste Athenae fida famulorum manus
fer opem, nefandi raptor Hippolytus stupri
instat premitque mortis intentat metum
ferro pudicam terret. en praeceps abit
ensemque trepida liquit attonitus fuga.
pignus tenemus sceleris. hanc maestam prius
recreate.

h' Crinis tractus et lacerae comae
ut sunt remaneant facinoris tanti notae.
perferte in urbem. — recipe iam sensus hera.
quid te ipsa lacerans omnium adspectus fugis?
mens in pudicam facere non casus solet.

715 et *E* en *A* || 718 facies *E* || 720 soluunt *E* || 726
o silua eo ferae *E* || 728 ipsae *A* ipsi ψ || 728 celandum
ci. R.P. || 735 intentans *ci. Dn. Hs.* || 737 trepidam *E* ||
740 notas *A* notae *E* || 741 referte *A* perferte *E* || hera
(o *scr. 2 m.*) *E* || 742 laceras *E* lacerans *A* || aspectum *A*
adspectus *E* ||

CHORVS.

a Fugit insanae similis procellae
ocior nubes glomerante Coro 745
ocior cursum rapiente flamma
stella cum uentis agitata longos
porrigit ignes.

b^o Conferat tecum decus omne priscum
fama miratrix senioris aevi. F. LXXVIII 750
pulcrior tanto tua forma lucet
clarior quanto micat orbe pleno
cum suos ignes coeunte cornu
iunxit et curru properante pernox
exerit uultus rubicunda Phoebae 755
nec tenent stellae faciem minores.

a
qualis est primas referens tenebras
nuntius noctis, modo lotus undis,
[Hesperus, pulsus iterum tenebris]
Lucifer idem. 760

[Anceps forma bonum mortalibus, 769
exigui donum breue temporis, 770
ut uelox celeri pede laberis.]

α Non sic prata nouo uere decencia
aestatis calidae despoliat uapor,
saeuit solstitio cum medius dies
et noctes breuibus praecipitat rotis: 775

CHORVS EA || 748 corripit A porrigit Eψ concipit
ci. Dn. Hs. || 755 exeret E exerit A || 757 lacunam agnouit
R.P. || 759 eiecti || 761—768 collocaui cum Svoboda post
u. 816 || 769—771 deleui, a R.P. in suspicionem uocatos || 772
uere nouo prata Aprata n. uere e || 773 despoliat A de-
spoliat ER || 775 et noctem A sed noctem (al. mortem) ψ
et noctes E || praecipitant ci. Gron. ||

α [Languescunt folio ut lilia candido.]
ut gratae capiti deficiunt comae
et fulgor teneris qui radiat genis
momento rapitur nullaque non dies
formonsi spoliū corporis abstulit. 780

α'' Res est forma fugax: quis sapiens bono
confidit fragili? dum licet utere.
tempus te tacitum subruet horaque
semper praeterita deterior subit.

β Quid deserta petis? tutior auis
non est forma locis. te nemore abdito
cum Titan medium constituit diem
cingent turba licens Naides improbae
formonsos solitae claudere fontibus. 785

β'
et somnis facient insidias tuis
lasciuae nemorum — — — deae
Panas quae Dryades montiuagos petunt. 790

γ Aut te stellifero despiciens polo
sidus post ueteres Arcadas editum
currus non poterit flectere candidos 795

776 folio lilia A folio ut lilia E folio et lilia ci.
Gron. || pallido A candido E uersum deleui || 777 et ω ut
scripsi || rosae A comae E || 778 ut ω et scripsi || genis E ||
782 confidit Eψ confidat α || 783 tempus sed A tempus te
E Voss. || subruit A subruet Eψ || 786 abditum A abdito
E || 788 cinget A cingnet E cingent, turba licens,
scripsi || naiades A naides E || 790 duorum uersuum lacunam
statui. cf. ad u. seqq. || 791 lasciuiae nemorum deae Eψ
lasciuae nemorum montiuagae deae α uersum sic suppleuit
R.P.: lasc. n. frondiferum deae. In R10 post h. u. spa-
tium uacuum unius uersus || 792 montiuagique panes | panes
quae (ques R) driades (-as R) montiuagos petunt ψ mon-
tiuagique panes om. Ea panes quas driadas montiuagi pe-
tunt α panasque driades montiuagos petunt E ||

et nuper rubuit nullaque lucidis
nubes sordidior uultibus obstitt.

γ' At nos solliciti pumine turbido
tractam thessalicis carminibus rati
tinnitus dedimus: tu fueras labor 800
et tu causa morae, te dea noctium
dum spectat celeres sustinuit uias. 802

δ Quam grata est facies torua uiriliter, 806
et pondus ueteris triste supercili 807

uexent hanc faciem frigora parcius, 803
haec solem facies rarius appetat:
lucebit pario marmore clarius. 805
Phoebo colla licet splendida conpares. 808

δ Illum caesaries nescia conligi
perfundens umeros ornat et integit, 810
te frons hirta decet te breuior coma
nulla lege iacens. tu licet asperos
pugnacesque deos uiribus audeas
et uasti spatii uincere corporis:
aequas herculeos nam iuuenis toros F. LXXVIII 815
Martis belligeri pectore latior. 816

δ'' Et tu thyrsigera Liber ab India, 761
intonsa iuuenis perpetuum coma
tigres pampinea cuspidate territans
ac mitra cohibens cornigerum caput,
non uinces rigidas Hippolyti comas. 765
neu uultus nimium suspicias tuos:

798 lumine A numine E || 806. 807 huc reuocauit, post
eos intercidisse uidentur duo uu. || 812^b. 813. 814 spurios esse
putat Scaliger || 813 arceas A audeas E || 815 nam Eψ
iam α || 766 ne EA neu ci. Gron. ||

omnes per populos fabula distulit, 767
Phaedrae quem Bromio praetulerit soror. 768

ε si dorso libeat cornipedis uehi:
frenis castorea mobilior manu
spartanum poteris flectere Cyllaron.

ε' Ammentum digitis tende prioribus 820
et totis iaculum dirige uiribus:
tam longe dociles spicula figere
non mittent gracilem Cretes harundinem.

ε'' Aut si tela modo spargere parthico
in caelum placeat: nulla sine alite 825
descendent tepido uiscere condita,
praedam de mediis nubibus adferent.

ζ Raris forma uiris, saecula prospice,
inpunita fuit. te melior deus
tutum praetereat formaque nobilis 830
deformis senii monstret imaginem.

α Quid sinat inausum feminae praeceps furor?
nefanda iuueni crimina insonti apparat.
en scelera. quaerit crine lacerato fidem,
decus omne turbat capitis umectat genas 835
instruitur omni fraude feminea dolus.
α' Sed iste quisnam est regium uultu decus
gerens et alto uertice attollens caput?

* ante u. 817 uersum excidisse suspicor || 818 nobilior E ||
819 cyllarum A cyllaron E || 825 aue E alite A || 827
afferens A afferent E auferent ci. Gron. || 828 perspice E
prospice A || 831 limina transeat A monstret imagi-
nem EMEψ (subpunctis haec uerba E³) || 833 insomti E ||
apparat EA parat ψ || 834 in scelere A in scelera ME¹
en secla ME² en scelera E || 836 omnis A omni E femi-
neus ci. Gron. || 837 in uultu AE uultu duo Pall. ||

ut ora iuueni paria Perithoo gerit,
ni languido pallore canderent genae 840
staretque recta squalor incultus coma.
b° En ipse Theseus redditus terris adest.

THESEVS. NVTRIX.

Tandem profugi noctis aeternae plagam
uastoque manes carcere umbrantem polum
et uix cupitum sufferunt oculi diem. 845
c Iam quarta Eleusin dona Triptolemi secat
paremque totiens libra composuit diem,
ambiguus ut me sortis ignotae labor
detinuit inter mortis et uitae mala.
c' Pars una uitae mansit extincto mihi, 850
sensus. malorum finis Alcides fuit
qui cum reuulso Tartaro abstraheret canem
me quoque supernas pariter ad sedes tulit.
c Sed fessa uirtus robore antiquo caret
trepidantque gressus. heu labor quantus fuit 855
Phlegethonte ab imo petere longinquum aethera
pariterque mortem fugere et Alciden sequi.
c' Quis fremitus aures flebilis pepulit meas?
expromat aliquis. luctus et lacrimae et dolor
in limine ipso maesta lamentatio 860
hospitia digna prorsus inferno hospite.
d NVTR. Tenet obstinatum Phaedra consilium necis

839 perithoo *A* perithoi *R* piritho $\circ$ ϵ comiti paria
Pirithoi *ci. Gron.* || 840 candore pallerent *A* pallore can-
derent *E* || THESEVS · NVTRIX *EA* || 845 ut *A* et *E* ||
846 eleusis *A* eleusin *E* (*sed litt. in a m. 2 in ras.*) || trepto-
lemi *E* || 851 mensus malorum finis *A* mensus *V un. ex*
Pall. sensus ϵ || 852 reuulsum tartaro extraheret *A* reuulso
tartaro abstraheret *E* || 860 et (*al. in*) limine in ipso mesta ψ
et limine ipso uasta α in limine ipso mesta *E* || 861 ho-
spitia *ca* auspicia *ci. Gron.* ||

fletusque nostros spernit ac morti inminet.
THES. quae causa leti? reduce cur moritur uiro? 865
NVTR. haec ipsa letum causa maturum attulit.
THES. perplexa magnum uerba nescio quid tegunt.
a' Effare aperte quis grauet mentem dolor.
NVTR. haut pandit ulli. maesta secretum occultit
statuitque secum ferre quo moritur malum.
iam perge quaeso perge: properato est opus. 870
THES. reserate clausos regii postes laris.

THESEVS. PHAEDRA. NVTRIX TACITA.

a O socia thalami siccine aduentum uiri
et expetiti coniugis uultum excipis?
quin ense uiduas dexteram atque animum mihi
resistuis et te quicquid e uita fugat 875
expromis?
a' PH. Heu heu per tui sceptrum imperi
magnanime Theseu perque natorum indolem
tuosque reditus perque iam cineres meos F. LXXX
permitte mortem.
THES. causa quae cogit mori?
b PH. Si causa leti dicitur fructus perit. 880
THES. nemo istud alius me quidem excepto audiet.
PH. aures pudica coniugis solas timet.
THES. effare: fido pectore arcana occulam.
PH. alium silere quod uoles primus sile.
b' THES. Leti facultas nulla continget tibi. 885
PH. mori uolenti desse mors numquam potest.

866 perpexa *E* || 870 TH. iam perge α || 871 THES. ψ
om. Ea || postis laris *A* postes laris $\epsilon\psi$ || THESEVS ·
PHAEDRA *A* THESEVS · PHAEDRA · NVTRIX · TA-
CITA *E* *continuat* scaena ψ || 876 heu *Ae* heu *Bo* ||
882 PHAED. *E om. A* || pudicas *A* pudica *E* || times *A*
timet *E* || 883 THES. *E om. A* || 886 nunquam mors *A*
mors numquam *E* ||

- THES. quod sit luendum morte delictum indica.
 PH. quod uiuo.
 THES. lacrimae nonne te nostrae mouent?
 PH. mors optima est perire lacrimandum suis.
 c THES. Silere pergit. uerberere ac uinclis anus 890
 altrixque prodet quicquid haec fari abnuuit.
 uincite ferro. uerberum uis extrahat
 secreta mentis.
 PH. ipsa iam labor, mane.
 THES. quidnam ora maesta auertis et lacrimas genis
 subito coortas ueste praetenta optegis? 895
 c' PH. Te te creator caelitem testem inuoco
 et te coruscum lucis aetheriae iubar
 ex cuius ortu nostra dependet domus,
 temptata precibus restitit. ferro ac minis 900
 non cessit animus: uim tamen corpus tulit.
 labem hanc pudoris eluet noster cruor.
 d THES. Quis ede nostri decoris euersor fuit?
 PH. quem rere minime.
 THES. quis sit audire expeto.
 d' PH. Hic dicet ensis quem tumultu territus
 liquit stuprator ciuium accursum timens. 905
 e THES. quod facinus heu me cerno? quod monstrum
 intuo?
 regale patriis asperum signis ebur.
 capulo refulget generis actaei decus.
 sed ipse quonam euasit?
 PH. hi trepidum fuga
 uidere famuli concitum celeri pede. 910

889 sors *ci. NHs.* || lacrimandum suis *Eψ* lachrymant
 dum sui *α* || 890 *probanda uidetur Bothii coniectura:* uinclis
 opus *nisi potius altrixque seq. u. glossa habenda, qua ge-*
niāna uox (coacta ci. R.P.) detrusa est. cf. ad u. 1048 || 891
 attrita prodet *ci. NHs.* prodet *E* || 897 etherae *A* aethe-
 riae *E* || 898 nostrā *E* || descendit *ci. NHs.* || 907 paruis *Ae*
 patriis *ci. NHs.* || 908 generis atthaeae *A* generis *E* actaeae
E actaei *ci. Gr. (cf. 1157)* || 910 celeri concitum *ψ* con-
 citum celeri *Aε* ||

- a THES. Pro sancta pietas pro gubernator poli
 et qui secundum fluctibus regnum moues,
 unde ista uenit generis infandi lues?
 hunc graia tellus aluit an Taurus scythes-
 colchusue Phasis? redit ad auctores genus 915
 stirpemque primam degener sanguis refert.
 a' Est iste prorsus gentis armiferae furor
 odisse Veneris foedera et castum diu
 uulgare populis corpus. o tetrum genus
 nullaue uictum lege melioris soli. 920
 ferae quoque ipsae ueneris euitant nefas
 generisque leges inscius seruat pudor.
 a Vbi uultus ille et ficta maiestas uiri
 atque habitus horrens prisca et antiqua appetens
 morumque senium triste, et adfectus graues? 925
 o uita fallax. obditos sensus geris
 animisque pulcram turpibus faciem induis.
 a' Pudor inpudentem celat audacem quies,
 pietas nefandum, uera fallaces probant
 simulantque molles dura. siluarum incolae 930
 ille efferatus castus intactus rudis
 mihi te reseruas? a meo primum. toro
 et scelere tanto placuit ordiri uirum?
 a Iamiam superno numini grates ago
 [quod icta nostra cecidit Antiope manu] 935
 quod non ad antra stygia descendens tibi
 matrem reliqui. profugus ignotas procul
 percurre gentes. te licet terra ultimo
 Quat. X
 F. LXXXI

912 in fluctibus *A* in *om. E* || tenes *A* moues *E* || 916
 stirpemque *E* || 917 prorsus iste *α* || armiferae *A* armi-
 ferae *Eψ* || 920 non ulla *A* nullaue *εψ* || 924 scripta
 et antiqua *ci. Wakefieldus. an: prisca et austera?* ||
 925 aspectu graue *A* affectus graues *E* lacunam sta-
 tuit *R.P.* || 927 turbidis *A* turpibus *ε* || 931 asper intactu
 rudis *uel* castus ac thalamis rudis *ci. NHs. conicio: castus*
 inuictus rudis || 935 quo dicta nostrā *E uersum del. R.P.* ||

- summota mundo dirimat Oceani plagis
orbemque nostris pedibus obuersum colas, 940
- a' Licet in recessu penitus extremo abditus
horrifera celsi regna transieris poli
hiemesque supra positus et canas niues
gelidi frementes liqueris Boreae minas 945
post te furentes: sceleribus poenas dabis.
profugum per omnis pertinax latebras premam.
- a Longinqua clausa abstrusa diuersa inuia
emetiemur. nullus obstabit locus:
scis unde redeam. tela quo mitti haud queunt,
huc uota mittam. genitor aequoreus dedit, 950
ut uota prono terna concipiam deo
et inuocata munus hoc sanxit Styge.
- a' En perage donum triste regnator freti.
non cernat ultra lucidum Hippolytus diem
adeatque manes iuuenis iratos patri. 955
fer abominandam nunc opem gnato parens,
numquam supremum numinis munus tui
consumeremus magna ni premerent mala.
- b Inter profunda Tartara et Ditem horridum
et imminentes regis inferni minas 960
uoto peperci, redde nunc pactam fidem
genitor. moraris? cur adhuc undae silent?
- b' Nunc atra uentis nubila impellentibus
subtexe noctem, sidera et caelum eripe 965
effunde pontum, uulgus aequoreum cie
fluctusque ab ipso tumidus Oceano uoca.

944 gelidum frementis *ci. NHs.* || 947 longinquam *E* ||
949 huc uota mittam tela quo mitti haud queunt *A* scis
unde redeam *t. q. m. q. E* || 950 scis unde redeam geni-
tor aequoreus dedit *A* huc uota mittam *g. aeq. d. E* ||
951 trina *A* terna *E* || 955 irato patre *A* iratos *E* pa-
tris *E t. Gr.* || 960 legis infernae *ci. NHs. ego Ditem*
potius proximo uersu corruptum esse putauerim. fortasse
noctem horridam scribendum est || 966 abispsos tumido *E*
ab ipso tumidus *A* ab imo *ci. Wakefieldus* ||

CHORVS.

- a O magna parens natura deum
tuque igniferi rector Olympi
qui sparsa cito sidera mundo 970
[*cursusque uagos raris astrorum*]
celerique polos cardine uersas,
cur tanta tibi cura perennes
agitare uias aetheris alti?
- a' Vt nunc canae frigora brumae
nudent siluas, 975
nunc arbustis redeant umbrae,
nunc aestiui colla leonis
cererem magno feruore coquant
uiresque suas temperet annus?
- a'' Sed cur idem qui tanta regis 980
sub quo uasti pondera mundi
librata suos ducunt orbis
hominum nimium securus abes
non sollicitus 984
prodesse bonis nocuisse malis? 985
- a O uane pudor falsumque decus. 997
res humanas ordine nullo 986
fortuna regit
sparsitque manu munera caeca [*peiora fouens*]
uincit sanctos dira libido,
fraus sublimi regnat in aula. 990
- a' Tradere turpi fasces populus
gaudet, eosdem colit atque odit:

970 *del. R.P.* || 972 cur tibi tanta est *A* cur tanta tibi
(*om. est*) *E* || 973 uices *ci. R.P.* || 974—986 *in E leguntur*
post u. 999 || 983 ades securus ψ securus abes *E* securus
ades *a* || 997 *post* 985 *conlocavit R.P.* uani *E* uane *A* || 988
spargitque manu *A* sparsitque manu *E* uerba peiora fouens
sustulit cum R.P. || 992 *om. E* ||

tristis uirtus	
peruersa tulit praemia recti:	
castos sequitur mala paupertas,	995
uitioque potens regnat adulter.	996
Sed quid citato nuntius portat gradu	
rigatque maestis lugubrem uultum genis?	998

NVNTIVS. THESEVS.

a	O sors acerba et dura famulatus grauis,	1000
	cur me ad nefandum nuntium casus uocat?	1001
	uocem dolori lingua luctificam negat.	1004
a'	THES. ne metue clades fortiter fari asperas:	1002
	non inparatum pectus aerumnis fero.	1003
	proloquere quae sors aggrauet quassam domum.	1005
a''	NVNT. Hippolytus, heu me, flebili leto occubat.	
	THES. gnatum parens obisse iam pridem scio,	
	nunc raptor obiit. mortis effare ordinem.	F. LXXXII
a	NVNT. Vt profugus urbem liquit infesto gradu	
	celerem citatis passibus cursum explicans:	1010
	celso sonipedes ocus subigit iugo	
	et ora frenis domita substrictis ligat.	
	tum multa secum effatus et patrium solum	
	abominatus saepe genitorem ciet	
	acerque habenis lora permissis quatit:	1015
a'	Cum subito uastum tonuit ex alto mare,	
	creuitque in astra. nullus inspirat salo	
	uentus, quieti nulla pars caeli strepit	

999 restatque moestas *A* rigatque mestis *E* *Voss.* || uultum (*m* α 3. *m.*) *E* || gerens *A* genis *E* ψ || NVNTIVS THESEVS *EA* || 1000 graues *E* || 1001 nefandi ψ nefandum *E* nefandos α || uocas *A* uocat *E* || *u.* 1004 ante *u.* 1002 conlocati || 1003 gero *A* fero *E* || 1004 luctifica *AE* luctificam *E* || 1005 luctificam domum *E* quassam *d.* *A* || 1006 uoto ψ leto α *E* || 1011 celso ω celso *ci.* *NHs.* || 1013 fatur *ci.* *NHs.* || 1016 tonuit *E* ψ tumuit α ||

	placidumque pelagus propria tempestas agit.	
	non tantus Auster sicula disturbat freta	1020
	nec tam furens ionius exurgit sinus	
	regnante coro saxa cum fluctu tremunt.	
	[<i>et cana summum spuma Leucaten ferit.</i>]	
a'	Consurgit ingens pontus in uastum aggerem.	
	tumidumque monstro pelagus in terras ruit	1025
	nec ista ratibus tanta construitur lues,	
	terris minatur. fluctus haud cursu leui	
	prouoluitur: nescio quid onerato sinu	
	grauis unda portat. quae nouum tellus caput	
	ostendit astris? Cyclas exoritur noua?	1030
a	Latuere rupes, limen epidauri dei,	
	et scelere petrae nobiles scironides	
	et quae duobus terra conprimitur fretis.	
	haec dum stupentes quaerimus: totum en mare	
	innugit. omnes adstrepunt scopuli undique.	1035
	summum cacumen rorat, expulso sale	
	spumat uomitque uicibus alternis aquas.	
a'	Qualis per alta uehitur oceani freta	
	fluctus refundens ore physeter capax,	
	inhorruit concussus undarum globus	1040
	soluitque sese et litori inuexit malum	
	maius timore. pontus in terras ruit	
	suumque monstrum sequitur. os quassat tremor.	
	THES. quis habitus ille corporis uasti fuit?	
a	NVNT. Caerulea taurus colla sublimis gerens	1045

1021 furenti pontus ex. sinu ω furenti Ionius e. sinu *ci.* *I.* *Gron.* furentis ionius ex. sinus *ci.* *Bo.* || 1023 sustuli || 1025 in terram *A* in terras *E* || 1029 quod *ci.* *R.P.* || 1031 nube numen *A* rupes numen *EME* rupes nomen *ci.* *Scaliger* r. nomine *ci.* *NHs.* rupes, limen scripsi. *cf.* *Eurip. Hipp.* 1209 || 1034 querimur en totum *A* quaerimus en t. *E* totum en *ci.* *R.P.* || 1035 undique scopuli adstrepunt ω *corr.* *B. Schm.* || 1036 rotat *E* rorat *A* || salo *A* sale *E* || 1037 spumas uomitque *ci.* *Dn. Hs.* spumans *ci.* *Gr.* || 1042 maius malum timore *E* malum *om.* *A* || 1043 ossa *E* os *A* || 1044 THES. *A om. E* || 1045 herculea ψ cerulea *EA* ||

- erexit altam fronte uiridanti iubam,
stant hispidae auris, orbibus uarius color
et quem feri dominator habuisset gregis
et quem sub undis gnatus, hinc flammam uomunt,
[oculi] hinc relucent caerulea insignes nota 1050
naresque hiulcis haustibus patulae fremunt. 1052
- a' Opima ceruix arduos tollit toros, 1051
musco tenaci pectus ac palear uiuet, 1053
longum rubente spargitur fuco latus,
tum pone tergus ultima in monstrum coit 1055
facies et ingens belua immensam trahit
squamosa partem. talis extremo mari
pistrix citatas sorbet aut frangit rates.
- a' Tremuere terrae, fugit attonitum pecus
passim per agros nec suos pastor sequi 1060
meminit iuuenos, omnis e saltu fera
diffugit, omnis frigido exsanguis metu
uenator horret. solis immunis metu
Hippolytus artis continet frenis equos
pauidosque notae uocis hortatu ciet. 1065
- a' Est alta ad Argos collibus ruptis uia
uicina tangens spatia suppositi maris.
hic se illa moles acuit atque iras parat.
ut cepit animos seque praetemptans satis
prolusit irae, praepeti cursu euolat 1070
summam citato uix gradu tangens humum
et torua currus ante trepidantes stetit.

1047 cornibus *A* orbibus *E* || 1049 uomit *A* uomunt *E* ||
1050 oculi hinc relucent *ω* oculi inde lucent *α* in *ind. err.*
uocem, oculi', quam ex margine inrepsisse recte *Gron.* suspi-
catus est, sustuli. scripsit poeta uel at hinc uel illinc uel si-
mile quid || 1052 ante u. 1051 posui cum *Swoboda* || 1053
om. E || 1058 aut *EA* ac *Bo.* cum *Vlra.* || reddit *A* fran-
git *E* || 1062 discessit *A* diffugit *E* || 1064 contine/// (t in
ras. a 2. m.) *E* || 1066 agros *E* Argos *A* *Eurip. Hipp. 1197*
την εὐθεὶς Ἀργούς κἀπιδαυρίας ὁδόν || 1067 uicini *E* ui-
cina *A* || 1070 praelusit *A* prolusit *Ev* || 1072 torusque *A*
et torua *E* ||

- b' Contra feroci gnatus insurgens minax
uultu nec ora mutat et magnum intonat:
'haud frangit animum uanus hic terror meum: F.LXXXIII 1075
nam mihi paternus uincere est tauros labor.'
inobsequentes protinus frenis equi
rapuere currum iamque derrantes uia
quacunq; rabidos pauidus euexit furor,
hac ire pergunt seque per scopulos agunt. 1080
- b' At ille qualis turbido rector mari
ratem retentat ne det obliquum latus
et arte fluctum fallit, haud aliter citos
currus gubernat: ora nunc pressis trahit
constricta frenis, terga nunc torto frequens 1085
uerbere coerces. sequitur adsiduus comes
nunc aequa carpens spatia, nunc contra obuius
oberrat omni parte terrorem mouens.
- b' Non licuit ultra fugere: nam toruo obuius
incurrit ore corniger ponti horridus. 1090
tum uero pauidā sonipedes mente exciti
imperia soluunt seque luctantur iugo
eripere rectique in pedes iactant onus.
praiceps in ora fusus implicuit cadens
laqueo tenaci corpus et quanto magis 1095
pugnat sequaces hoc magis nodos ligat.
- b' Sensere pecudes facinus et curru leui
dominante nullo qua timor iussit ruunt.
talis per auras non suum agnoscens onus
solique falso creditum indignans diem 1100
Phaethonta currus deuio excussit polo.
late cruentat arua et inlisum caput
scopulis resultat. auferunt dumi comas
et ora durus pulcra populatur lapis.

1079 pauidos rapidus *A* rabidos pauidus *E* rapidos *ci.*
Gron. || 1083 fluctus *A* fluctum *E* || 1087 obuiis *ci. I. Gr.* ||
1088. 1089 *om. ψ* || toruo *A* toto *E* || 1090 *om. E¹* ad marg.
scr. E² || 1094 ora *AE* lora *ψ* || gnatus *A* fusus *Ev* || 1098
domitante *ci. NHs.* || 1101 phetonta *Ev* phaethonta *α* ||

- c Moribunda celeres membra prouoluunt rotae 1106
 peritque multo uulnere infelix decor. 1105
 tandemque raptum truncus ambusta sude 1107
 medium per inguen stipite erecto tenet
 paulumque domino currus adfixo stetit.
 haesere biuges uulnere et pariter moram 1110
 dominumque rumpunt. inde semanimum secant
 uirgulta, acutis asperi uepres rubis
 omnisque truncus corporis partem tulit.
- c' Errant per agros funebres famuli manus
 per illa qua distractus Hippolytus loca 1115
 longum cruenta tramitem signat nota
 maestaeque domini membra uestigant canes.
 necdum dolentum sedulus potuit labor
 explere corpus. hocine est formae decus?
 qui modo paterni clarus imperii comes 1120
 et certus heres siderum fulsit modo
 passim ad supremos ille conligitur rogos
 et funeri confertur.
- d THES. O nimium potens,
 quanto parentes sanguinis uincolo tenes
 natura. quam te colimus inuiti quoque. 1125
 occidere uolui noxium, amissum fleo. — 1126
- a' NVNT. At si odia seruas, cur madent fletu genae? 1130
 THES. quod interemi, non quod amisi, fleo 1131
 [NVNT. *haud flere non est quisquam quod uoluit
 potens.*]
- equidem malorum maximum hunc cumulum reor,
 si abominanda casus optanda efficit.

1105 puluere *ci. Bo. coll. Hom. II. XXII 401 sqq.* ||
 1106 prouoluunt *EA* versus transposuit *R.P.* || 1108 iecto *E*
 eiecto *A* erecto *R10* in marg. || 1114 funebres *A* funebres
E || 1115 quae *EA* qua nescio quis. || 1123 et funeri confertur
*E*² in marg. om. *E*¹ || 1127 haud flere honeste quisque quod
 uoluit potest *A* ha. odere non ē quisque quod uoluit potens *E*
i. e. haud flere honeste quisquam q. u. potens. uersum eieci,
uu. 1130. 1131 huc reuocauit || 1130 et si *EA* at si scripsi ||
 1129 optata *A* optanda *E* ||

CHORVS.

- a Quanti casus humana rotant. 1132
 minor in paruis fortuna furit
 leuiusque ferit leuiores deus,
 seruat placidos obscura quies 1135
 praebetque senes casa securos.
- b Admota aetheriis culmina sedibus
 euros excipiunt excipiunt notos
 insani boreae minas
 imbriferumque corum. 1140
- a' Raros patitur fulminis ictus F. LXXXIII
 humida uallis: tremuit telo
 Iouis altisoni Caucasus ingens
 phrygiumque nemus matris Cybeles. 1145
 metuens caelo Iuppiter alto 1146
 uicina petit.
- b' Circa regna tonat — . . . — 1149
 — . . . —
 — . . . —
- a Non capit umquam magnos motus 1147
 humilis tecti plebeia domus. 1148
 uolat ambiguis mobilis alis 1150

1136 praebetque senes *Eψ* praebet somnos *α* || 1138
 Duros excipiunt notos *A* Euros excipiunt excipiunt notos
EMExψ || 1139 insani et *ci. NHs.* || 1141 uerba humida
 uallis ponit *α* ante raros pat. || 1146^b uerba circa regna
 tonat, quae in *EA* scripta sunt post u. 1148 (domus) cum
 uno ex *Pall.* huc reuocauit et reliquias esse strophae consi-
 milis eius quae ante (u. 1137 sqq.) legitur coniecit *R.P.* circa
 reges et regna tonat *ci. H. Grotius* ||

hora nec ulli
praestat uelox fortuna fidem.

a Qui clara uidet sidera mundi
nitidumque diem nocte relicta,
luget maestos tristes reditus
ipsoque magis flebile Auerno
sedis patriae uidet hospitium. 1185

c^o Pallas Actaeae ueneranda genti,
quod tuus caelum superosque Theseus
spectat et fugit stygias paludes,
casta nil debes patruo rapaci:
constat inferno numerus tyranno. 1160

a Quae uox ab altis flebilis tectis sonat
strictoque uaecors Phaedra quid ferro parat?

THESEVS. PHAEDRA. ET IDEM.

Quis te dolore percitam instigat furor?
quid ensis iste quidue uociferatio 1165

a PH. Me me profundi saeue dominator freti
inuade et in me monstra caerulei maris
emitte, quicquid intimo Tethys sinu
extrema gestat, quicquid Oceanus uagis 1170

b O dure Theseu semper, o numquam ad tuos
tuto reuerse. gnatus et genitor nece
reditus tuos luere: peruertis domum
amore semper coniugum aut odio nocens. 1175

1151 aura nec ulli praestat uelo *ci. NHs.* || 1153 hic
qui clari *Eg* qui clara uidet *A* || 1154 morte *A* nocte
ep (?) || THESEVS · PHAEDRA · CHORVS *A* THESEVS ·
PHAEDRA ET IDEM *E* *inscr. om.* *ψ* || 1173 dure *Eψ*
dire *α* || 1176 nocens *Eψ* nocens *α* ||

c Hippolyte tales intuo uultus tuos
talesque feci? membra quis saeuus Sinis
aut quis Procrustes sparsit? aut quis cresius
daedalea uasto claustra mugitu replens 1180
taurus biformis ore cornigero ferox
diuulsit? heu me. quo tuus fugit decor
oculique nostrum sidus? exanimis iaces.

d Ades parumper uerbaque exaudi mea.
nil turpe loquimur. hac manu poenas tibi 1185
soluam et nefando pectori ferrum inseram
animaque Phaedram pariter ac scelere exuam
et te per undas perque tartareos lacus
per Styga per amnes igneos amens sequar.

c Placemus umbras: capitis exuias cape 1190
laceraeque frontis accipe abscisam comam.
non licuit animos iungere, at certe licet
iunxisse fata. morere si casta es uiro,
si incesta amori, coniugis thalamos petam
tanto impiatos facinore? hoc derat nefas 1195
ut uindicato sancta fruereris toro. 1199

d Audite Athenae tuque funesta pater 1200
peior nouerca: falsa memorauit et nefas
quod ipsa demens pectore insano hauseram
mentita finxi. uana punisti pater
iuuenisque castus crimine incesto iacet.
pudicus insons recipe iam mores tuos. 1205

c O mors amoris una sedamen mali, 1196
o mors pudoris maximum laesi decus 1197
confugimus ad te: pande placatos sinus. 1198
mucrone pectus inpium iusto patet F. LXXXV 1206

1178 qui *E* quis *A* || cinis *Eψ* Scinis *α* || 1180 dedalea
corr. ex dedaleo *E* || 1183 exanimis *Eψ* exanimus *α* || 1185
hoc *E* hac *A* || 1187 memet pariter *A* phaedram pariter *E* ||
1191 abscisam *Eψ* abscissam *α* || 1193 castes *E* || 1195 im-
pletos *E* impiatos *A* || 1199 uindicato *Eψ* uindicati *α* ||
1196 *om.* *ψ* || 1197 ante 1196 legitur *α* || amoris *ψ* pudoris
EA || *uu.* 1196—1198 qui in codicibus male post u. 1195 legun-
tur; suo loco (post u. 1205) restitui || 1203 falsa *A* uana
Eψ || 1204 incestae *A* incesto *Eψ* || 1205 puditus *E* ||

- cruorque sancto soluit inferias uiro.
 THE. quid facere raptō debeas gnato parens,
 disce a nouerca: condere Acherontis plagis.
- α Pallidi fauces Auerni uosque taenarei specus, 1210
 unda miseris grata Lethes uosque torpentes lacus,
 inpiū rapite atque mersum premite perpetuis malis.
- α' Nunc adeste saeua ponti monstra, nunc uastum mare
 ultimo quodcumque Proteus aequorum abscondit sinu
 meque ouantem scelere tanto rapite in altos gurgites. 1215
- α'' Tuque semper genitor irae facilis adsensor meae. 1216
 sidera et manes et undas scelere compleui meo: 1220
 amplius sors nulla restat: regna me norunt tria. 1221
- α''' Morte facili dignus haud sum qui noua gnatum nece 1217
 segregem sparsi per agros quique dum falsum nefas
 exequor uindex seuerus, incidi in uerum scelus. 1219
- a In hoc redimus: patuit ad caelum uia,
 bina ut uiderem funera et geminam necem
 caelebs et orbis, funebres una face
 ut concremarem prolis ac thalami rogos. 1225
 donator atrae lucis Alcide tuum
 Diti remitte munus, ereptos mihi
 restitue manes.
- a' Inpius frustra inuoco
 mortem relictam. crudus et leti artifex
 [excitā machinatus insolita efferā] 1230
 nunc tibimet ipse iusta supplicia inroga.
 pinus coacto uertice attingens humum
 caelo remissum findat in geminas trabes
 mittarue praeeptis saxa per scironia.

1207 soluit *Eψ* soluat α || 1208 THE. *E om. A* || 1209 ex *A a E* || 1210 THES. *A om. E* || tenerai *E* taenarei *A* || 1213 uerba saeua ponti monstra *mihī suspecta* || 1213 quicumque ψ || aequoris α aequorum *Eψ* aequor *ci. Scatiger* sinu *A* sinū *E* || 1220. 1221 ante *u.* 1217 conlocauit auctore *R.P.* || 1217 morte dignum facinus ausus *A* morte facili dignus haud cum (sum *t. Gr.*) *E* || 1219 scelestus *A* seuerus *E* || nefas *A* scelus *E* || 1224 face *corr. ex* fioce *E¹* facē *E²* ad marg. || 1230 del. *R.P.* || 1232 remissum *Eψ* remissa α || 1234 mittarue *A* mittarue *E* ||

- b Grauiora uidi quae pati clausos iubet 1235
 Phlegethon nocentes igneo cingens uado:
 quae poena memet maneat et sedes scio.
 umbrae nocentes cedite et ceruicibus
 his his repositum degrauet fessas manus
 saxum seni perennis aeolio labor. 1240
- b' Me ludat amnis ora uicina adluens,
 uultur relicto transuolet Tityo ferus
 meumque poenae semper accrescat iecur,
 et tu mei requiesce Perithoi pater:
 haec incitatis membra turbinibus ferat 1245
 nusquam resistens orbe reuoluta rota.
- b'' Dehisce tellus. recipe me dirum chaos
 recipe. haec ad umbras iustior nobis uia est:
 gnatum sequor. ne metue qui manes regis:
 casti uenimus. recipe me aeterna domo 1250
 non exiturum. non mouent diuos preces,
 at si rogarem scelera, quam prou forent.
- c^o CHOR. Theseu querelis tempus aeternum manet.
 nunc iusta nato solue et absconde ocuis
 dispersa foede membra laniatu effero. 1255
- d THES. Huc huc reliquias uehite cari corporis
 pondusque et artus temere congestos date.
 Hippolytus hic est? crimen agnosco meum:
 ego te premi, neu nocens tantum semel
 solusue fierem: facinus ausurus parens 1260
 patrem aduocauī. munere en patrio fruor.
 o triste fractis orbitas annis malum.
- d' Complectere artus quodque de gnato est super

1235 grauiora merui quam pati inclusos iubet *ci. NHs.* || 1236 plegeton *E* || cingens *E* || 1237 maneat memet *A* memet maneat *E* || 1238 cedire *E* cedat ψ cedite α || 1240 senis *A* seni *E* || Eolij *A* aeolio *E* || 1241 abluens *A* aluens ε || 1243 accrescat *corr. ex* accessat *E¹* || 1244 perithoi *E* perithoi *A* || 1246 nunquam *A* nusquam *Eψ* || 1248 hoc *A* haec *Eψ* || 1257 truncosque *ci. NHs. an: partesque? cf. u.* 1267 || 1258 es *ci. I. Gr.* || facinus *A* crimen *E* || 1260 fierem *E* ||

- miserande maesto pectore incumbens foue.
 disiecta genitor membra laceri corporis 1265
 in ordinem dispone et errantes loco
 restitue partes. fortis hic dextrae locus,
 hic laeua frenis docta moderandis manus.
 [ponenda. laeui lateris agnosco notas.]
 quam magna lacrimis pars adhuc nostris abest. 1270
 a' Durate trepidae lugubri officio manus
 fletusque largos sistite, arentes genae, F.LXXXVI
 dum membra nato genitor adnumerat suo
 corpusque fingit. hoc quid est forma carens
 et turpe multo uulnere abruptum undique? 1275
 quae pars tui sit dubito, sed pars est tui.
 hic hic repono, non suo at uacuo loco.
 a Haecne illa facies igne sidereo nitens
 inimica flectens lumina? huc cecidit decor?
 o dira fata. numinum o saeuus fauor. 1280
 sic ad parentem gnatus ex uoto redit?
 en haec suprema dona genitoris cape
 saepe efferendus. interim haec ignes ferant.
 a' Patefacite acerba caede funestam domum:
 Mopsopia claris tota lamentis sonet. 1285
 uos apparate regii flammam rogi,
 at uos per agros corporis partes uagas
 inquirete. istam terra defossam premat
 grauisque tellus inpio capiti incubet.

1265 CHOR. disiecta E CHOR. om. A || 1266 ertantes E ||
 1267 humeri locus A dextrae locus Eψ || 1268 hic dextra ψ
 hic laeua Eα || 1269 det. R.P. || 1274 quidem A quid E || 1275
 multo et A multo E || ambesum A abruptum EVoss. || 1279
 hic A hic εψ || 1280 furor A fauor E || 1282 Een E || nota A
 dona EMEψ || 1284 funesta E funestam A || 1288 inquirete E
 acquirete A anquirete ψ || MARCI · LVCH · ANNEI · SE-
 NECAE · PHAEDRA · EXPLICIT · FELICITER · INCI-
 PIT · OEDYPPVS E || Explicit quarta Tragedia Senecae.
 s. Ipolita. feliciter die Veneris XXVI. mensis Maij. duj
 do Johans acuth cum gentibj lige tē hostil'r militaret ter-
 ritorij dn̄i nostri ultra ///oluzrē:~ R ||

L. ANNAEI SENECAE

O E D I P V S

PERSONAE

- I OEDIPVS
II IOCASTA
CREO
TIREZIA
III MANTO
SENEX CORINTHIVS
NVNTIVS

CHORVS THEBANORVM. PHORBAS

SCAENA THEBIS

OEDIPVS. IOCASTA.

- c^o Iam nocte Titan dubius expulsa redit
et nube maestus squalida exoritur iubar
lumenque flamma triste luctifica gerens
prospiciet auida peste solatas domos
stragemque quam nox fecit ostendet dies. 5
- a^o Quisquamne regno gaudet? o fallax bonum,
quantum malorum fronte quam blanda tegis.
ut alta uentos semper excipiunt iuga
rupemque saxis uasta dirimentem freta
quamuis quieti uerberant fluctus maris, 10
imperia sic excelsa fortunae obiacent.
- a Quam bene parentis scepra Polybi fugeram.
curis solutus exul intrepidus uacans,
caelum deosque testor, in regnum incidi.
infanda timeo, ne mea genitor manu 15
perimatur. hoc me delphicae laurus monent
aliudque nobis maius indicunt scelus.

INCIPIT OEDYPPVS E Marci Lucii Anei Senece
Edippus Tragedia | Quinta feliciter Incipit. Edippus lo-
quit: R

1 OED. E om. A || I. n. Titan dubius expulsa redit
EME I. n. pulsa dubius effulsit dies A || 2 maestum eA
maestus Gron. || 3 luctifica E Ge. Fabricius luctifera A ||
4 prospiciet EME Voss. perspiciet Burdeg. iam cernet
A || 10 uerberat E uerberant A || 13 uacans E uagans A
uagus VRI4 || 17 maius indicunt E m. inducunt Vratisl.
m. indicant ψ indicant maius α ||

- a' Est maius aliquod patre mactato nefas,
pro misera pietas eloqui fatum pudet.
thalamos perempti Phoebus et diros toros 20
gnato minatur in pia incestos face.
hic me paternis expulit regnis timor.
non ego penates profugus excessi meos.
- b Parum ipse fidens mihimet in tuto tua
natura posui iura. cum magna horreas, 25
quod posse fieri non putes metuas tamen.
cuncta expauesco meque non credo mihi.
- b' Iamiam aliquid in nos fata moliri parant.
nam quid rear quod ista cadmeae lues
infesta genti strage tam late edita 30
mihi parcat uni? cui reseruamur malo?
- c Inter ruinas urbis et semper nouis
deflenda lacrimis funera ac populi struem
incolumis adsto. scilicet Phoebi reus
sperare poteris sceleribus tantis dari 35
regnum salubre? fecimus caelum nocens.
- b Non aura gelido lenis adflatu fouet
anhela flammis corda, non zephyri leues
spirant, sed igne frigit aestiferi canis
Titan leonis terga nemeaci premens. 40
- b' Deseruit amnes umor atque herbas color
aretque Dirce, tenuis Ismenos fluit
et tinguit inopi nuda uix unda uada.
- b Obscura caelo labitur Phoebi soror
tristisque mundus nubilo pallet Ioue. F. LXXXVII 45

18 aliquot *E*¹ aliquod *E*² *Vrat. pr. m.* aliud *A* || 20
parentis *EA* peremptis *V* perempti *scripsi* || 21 ominatur
I. Gron. || 23 nuno ergo *E* non ego *A* || 24 parui ψ fidens
om. ψ || 26 quod *E ψ* quae *A* || 28 in *om. α* || 34 asto *E*
adsto || *Pall. Ortel.* ergo *A* || 37 nec *E* non *A* || 29 igne *E*
ignes *A* || friget *E* frigit *I. Gron.* auget *A* || 40 Sitan *E* ||
nemei *E ψ* corr. *A* || 42 aretque *E* || post *h. u. lacunam unius*
uersus indicaui || 43 inopi *EME R mg.* ipsa *A* || 45 die *EME*
nouo *A* Ioue *DHs.* ||

- nullum serenis noctibus sidus micat,
sed grauis et ater incubat terris uapor.
- b' Obtexit arces caelitem ac summas domos
inferna facies. denegat fructum Ceres
adulta et altis flaua cum spicis tremat, 50
arente culmo sterilis emoritur seges.
- c' Nec ulla pars immunis exitio uacat,
sed omnis aetas pariter et sexus ruit
iuuenesque senibus iungit et gnatis patres
funesta pestis. una fax thalamos cremat 55
luctuque acerbo funera et questu carent.
- c Quin ipsa tanti peruicax clades mali
siccauit oculos, quodque in extremis solet,
periere lacrimae. portat hunc aeger parens
supremum ad ignem, mater hunc amens gerit 60
properatque, ut alium repetat in eundem rogam.
- c' Quin luctu in ipso luctus exoritur nouus
suaeque circa funus exequiae cadunt.
tum propria flammis corpora alienis cremant.
diripitur ignis, nullus est miseris pudor. 65
non ossa tumuli sancta discreti tegunt.
- b Arsisse satis est. pars quota in cineres abit?
dest terra tumulis, iam rogos siluae negant.
non uota non ars ulla conreptos leuant.
cadunt medentes, morbus auxilium trahit. 70
- b' Adfusus aris supplices tendo manus
matura poscens fata, praecurram ut prior
patriam ruentem neue post omnis cadam
fiamque regni funus extremum mei.
- a O saeua nimium numina, o fatum graue. 75
negatur uni nempe in hoc populo mihi

49 fluctum *E*¹ corr. *E*¹ || 50 cremat *Ae* tremat *Gron.* ||
52 nec ulla pars i. *ER 10 mg.* nulla pars i. ψ pars nulla
regni i. α || 53 sed *ex* et *A* || 56 fletuque ω plactuque *Bo.*
luctuque *scripsi* || 57 ipsa *E* ista *A* || 61 repetat *EME*
regerat *A* || rogam *E ψ* locum *A* || 66 discreta ψ || 69 cor-
reptos *E* corruptos *A* || 72 procuram *E* praecurram *A* ||

mors tam parata? sperne letali manu
 contacta regna. linque lacrimas funera
 tabifica caeli uitia quae tecum inuehis
 infaustus hospes. profuge iam dudum ocius 80
 uel ad parentes.

- a' IOC. Quid iuuat coniunx mala
 grauari questu? regium hoc ipsum reor
 aduersa capere quoque sit dubius magis
 status et cadentis imperi moles labet.
 hoc stare certo pressius fortem gradu. 85
 haud est uirile terga fortunae dare.
- d OED. Abest pauoris crimen ac probrum procul
 uirtusque nostra nescit ignauos metus.
- e Si tela contra stricta, si uis horrida
 Mauortis in me rueret aduersus feros 90
 audax gigantas obuam ferrem manus.
- e' Nec Sphinga caecis uerba nectentem modis
 fugi: cruentos uatis infandae tuli
 rictus et albens ossibus sparsis solum.
- e Cumque e superna rupe iam praedae imminens 95
 aptaret ales uerbera et caudae moras
 saeui leonis more concuteret minax,
 carmen poposci.
- e' Sonuit horrendum, insuper
 crepuere malae saxaque inpatiens morae
 reuulsit unguis uiscera expectans mea. 100
- d' Nodosa sortis uerba et inplexos dolos
 ac triste carmen alitis solui ferae.
- e'' IOC. Quid sera mortis uota nunc demens facis?

77 iam *E* tam *A* || loetuli *E*¹ || 78 contracta ψ || 83 sit
om. ψ || 84 labet *E* ψ labat *A* || 85 gradum *E* || 90 ferox
 ψ || 91 gigantas *E* gigantes *A* || obuam *E* obuias *A* || 93 na-
 tis *EM* pestis *A* || 94 sparsi ψ || 95 superna *E* *Lips.* uel
potius ME Mog. superba *A* || 96 ales uerbera *EA* alas uer-
 bere *Scaliger* || caudae *EM* caudam *A* mouens *EA* || 97 con-
 ciperet *EA* concuteret ψ scripsi caudae moras s. l. m.
 concuterat minax || 101 sortis *e* ψ fortis *A* || uerba tortis
 et i. d. *E* || 102 soluit *EV*¹ solui *A* || 103 IOC. *om.* *E* ||

licuit perire. laudis hoc pretium tibi
 sceptrum et peremptae Sphingis haec merces datur. 105
 b'' OED. Ille ille dirus callidi monstri cinis
 in nos rebellat, illa nunc Thebas lues
 perempta perdit. una iam superest salus,
 si quam salutis Phoebus ostendit uiam.

CHORVS THEBANORVM.

F. LXXXVIII

- A a Occidis Cadmi generosa proles 110
 urbe cum tota. uiduas colonis
 respicis terras miseranda Thebe.
 carpitur leto tuus ille Bacche
 miles extremos comes usque ad Indos.
 ausus eois equitare campis 115
 figere et mundo tua signa primo.
 cinnami siluis Arabas beatos
 uidit et uersas equites sagittas,
 [terga fallacis metuenda Parthi]
 litus intrauit pelagi rubentis. 120
 promit hinc ortus aperitque lucem
 Phoebus et flamma propiore nudos
 inficit Indos.
- b Igne furtiuo populante uenas 125
 stirpis inuictae genus interimus.

106 OED. *A om.* *E* || calidi *EA* corr. ψ || 107 luc^{es} *E*¹ ||
 CHORVS THEBANORVM *E Thu.* ψ CHORVS *A* || 112

phoebe *E* || 113 bachi ψ || 117 cinnami *E* cinna.. *Thu.* cin-
 namis *A* || siluis *E Thu.* syluas *A* || arabes *E* arabas *Thu.*
 Arabum *A* || beatos *E Thu.* beatas *A* || 118 uersa *Thu.* fort.
 uersos || equites *Thu.* *E* equitis *A* || 119 fallacis *E Voss.*
Thu. ψ conuersi *A* deleui uersum || 121 hinc *ER Thu.*
 hic *A* || 123 post Indos 'in m. s. aliquot sequitur igne uicino
 [Mog. G g R 10 11 14 V] uel igne furtiuo' *Commelinus.* huc
 reuocauit *G.R.* auctore *Phaedrae* u. 285 || 125 interimos
E Thu. ||

	labimur saeuo rapiente fato.	
	ducitur semper noua pompa morti.	
	longus ad manes properatur ordo	
	agminis maesti seriesque tristis	130
	haeret et turbae tumulos petenti	
	non satis septem patuere portae.	
	stat grauis strages premiturque iuncto	
	funere funus.	133
b'	Colla tacturus steterat sacerdos:	136
	dum manus certum parat alta uulnus,	
	aureo taurus rutilante cornu	
	labitur segnis. patuit sub ictu	
	ponderis uasti resoluta ceruix:	140
	nec cruor ferrum maculauit ater.	
	turpis e plaga sanies profusa.	
	segnior cursu sonipes in ipso	
	concidit gyro dominumque prono	
	prodidit armo.	145
a'	Prima uis tardas tetigit bidentes.	134
	laniger pingues male carpsit herbas.	135
	incubant agris pecudes relictæ,	146
	taurus armento pereunte marcet.	
	deficit pastor grege diminuto	
	tabidos inter moriens iuuenos.	
	non lupos cerui metuunt rapaces,	150
	cessat irati fremitus leonis,	
	nulla uillosis feritas in ursis,	
	perdidit pestem latebrosa serpens,	
	aret et sicco moritur ueneno,	

126 rapimur *Thu.* || 132 iuncto e *Thu.* uincto *A* || 134
 135 *transposui post u.* 144 || 141 *atra ω scripsi ater* || 142
 profusa est *A* est *om.* *Eψ* turpis est p. s. p. *G* || 146 agris
E pratis *A* || 148 de minuto *E* dim. *A* || 153 perdidit *E*
Voss. perbidit *Delrianus* perbibit *A* || 154 *Arida* et *NHs.*
post h. u. *sapphicum unum cum adonio excidisse suspicor* ||

B a	Non silua sua decorata coma	155
	fundit opacis montibus umbras.	
	non rura uirent ubere glebae.	
	non plena suo uitis baccho	
	bracchia curuant:	
	omnia nostrum sensere malum.	160
a'	Rupere Erebi claustra profundi	
	turba sororum face tartarea	
	Phlegethonque suam mutat ripam.	
	miscuit undis Styga sidoniis	
	.....	
	.....	
b	Mors atra auidos oris hiatus	165
	pandit et omnis explicat alas.	
	quique capaci turbida cumba	
	flumina seruat	
	durus senio nauita crudo	
	uix adsiduo bracchia conto	170
	lassata refert	
	fessus turbam uectare nouam.	
b'	Quin taenarii uincula ferri	
	rupisse canem fama et nostris	
	errare locis, mugisse solum:	175
	uaga per lucos simulacra uirum	Quat. XI
	[<i>maiora uiris</i>], bis cadmeum	F. LXXXVIII
	niue discussa tremuisse nemus,	
	bis turbatam sanguine Dirce,	
	amphionios ululasse canes	181
	nocte silenti.	180

155 silua sua *Eψ* sua sylua *A* || 158 bacho *E* Iaccho *A*
 hiaco *ψ* || 159 curuat *ω* curuant *scripsi* || 163 suam mutat
 ripā *E* sua motam ripa *A* *post u.* 164 duo *uu.* *interierunt* ||
 165 alta *ω* atra *NHs.* || 169 senio *E* senior *A* || 174 errare *E*
 errasse *A* || 177 maiori *E* maiora uiris *deleui* || 179 bis turb.
 e *I Pal.* iam turb. *A* || 180 181 *conmutari* ||

- c O dira noui facies leti
grauior leto.
piger ignauos adligat artus
languor et aegro rubor in uultu 185
maculaeque caput sparsere leues.
tum uapor ipsam corporis arcem
flammeus urit.
- c' En sacer ignis pascitur artus 190
multoque genas sanguine tendit. [*oculique rigent*] 189
resonant aures
stillatque niger naris aduncae
cruor et uenas rumpit hiantes.
intima creber uiscera quassat
gemitus stridens 195
- d Iamque amplexu frigida presso
saxa fatigant.
quos liberior domus elato
custode sinit, petitis fontes
aliturque sitis latice ingesto. 200
- d' Prostrata iacet turba per aras
oratque mori. solum hoc faciles
tribuere dei. delubra petunt
haut ut uoto numina placent
sed iuuat ipsos satiare deos. 205

OEDIPVS. CHORVS. CREO.

Quisnam ille propero regiam gressu petit?
adestne clarus sanguine ac factis Cre o,

186 ueles *E* || 190 *huc reuocauit deletis his oculique rigent* || et ω en *scripsi* || 189 tendit *EM* tingit *A* || 196 iamque *E Gg. Fabricius Ortel.* tunc *A* || 201 turba per aras *E Fabricii Codex t. cadentum A* || OEDIPVS · CHORVS · CREO | OED. *E om. A* || 206 prospero *ER14* ||

- an aeger animus falsa pro ueris uidet?
CHO. adest petitus omnibus uotis Cre o.
- a OED. Horrore quator fata quo uergant timens 210
trepidoque gemitu pectus afflictum labat.
ubi laeta duris mixta in ambiguo iacent,
incertus animus scire cum cupiat timet.
germane nostrae coniugis fessis opem
si quam reportas, uoce properata edoce. 215
- b CHO. Responsa dubia sorte perplexa latent.
OED. dubiam salutem qui dat adflictis, negat.
CHO. Ambage flexa delphico mos est deo
arcana tegere.
OED. fare sit dubium licet
ambigua soli noscere Oedipodae datur. 220
- a' CR. Caedem expiari regiam exilio deus
et interemptum Laium ulcisci iubet.
non ante caelo lucidus curret dies
haustusque tutos aetheris puri dabit.
OED. et quis peremptor incluti regis fuit? 225
quem memoret ede Phoebus: ut poenas luat.
- γ CR. Sit precor dixisse tutum uisu et auditu horrida.
torpor insedit per artus, frigidus sanguis coit.
- δ Vt sacrata templa Phoebi supplici intraui pede 230
et pias numen precatus rite submisi manus:
gemina Parnassi niualis arx trucem fremitum dedit.
- γ' Inminens phoebea laurus tremuit et mouit domum
ac repente sancta fontis lympha castalii stetit.

209 CHOR. *E om. A Oedipo libri aliquot attribuant teste Bad.* || 210 OEDIPVS · CREON *A om. E* || 211 trepidumque gemino ω trepidoque gemitu *scripsi* || afflictu *E* affectu *NHs.* adflictum *scripsi* euentu *A* || 216 CHORVS *E* Creonti datur *A* || perplexe *err. typ. a* || iacent *E* latent *A* || 218 CHORVS *E* Creontis est *A* || flexa *E* ψ fexa nexa *V* nexa *A* || 221 caedem *exp* sedem *A* || exitio *E'* || 222 CREO manu *detersum* *E* || 224 totos ψ || puniri (*sic*) *E* || 225 Et quis *Exp* *Ecquis* *A* || 228 Ait pretor ψ || dixisse *et et om. a sed corr. in erratis* || tuum ψ || horrida *E* 'alii libri' *t. Delrio* horrido ψ horridum *A* || 231 fremitum *E* sonitum *A* || 234 At α || casphalii *E* ||

- δ' Incipit letoa uates spargere horrentes comas
et pati connota Phoebum. contigit nondum specum, 235
emicat uasto fragore maior humano sonus:
- ε 'Mitia cadmeis remeabunt sidera Thebis,
'Si profugus Dirce ismenida liqueris hospes
'regis caede nocens Phoebus iam notus et infans.
- ε' 'Nec tibi longa manent sceleratae gaudia caedis: 240
'tecum bella geres, gnatis quoque bella relinques
'turpia maternos iterum reuolutus in ortus.'
- f^o OED. Quod facere monitu caelitem iussus paro, F.LXXXX
functi cineribus regis hoc decuit dari,
ne sancta quisquam sceptrum uiolaret dolo. 245
regi tuenda maxime regum est salus:
- b' Querit peremptum nemo quem incolumem timet.
CR. curam perempti maior excussit timor.
OED. pium prohibuit ullus officium metus?
CR. prohibent nefandi carminis tristes minae. 250
OED. nunc expietur numinum imperio scelus. 251
- f Tu tu penes quem iura praecipitis poli
tuque o sereni maximum mundi decus
bis sena cursu signa qui uario regis,
qui tarda celeri saecula euoluis rota: 255
- f' Sororque fratri semper occurrens tuo
noctiuaga Phoebus quique uentorum potens
aequor per altum caeruleos currus agis
et qui carentis luce disponis domos: 260
- f Quisquis deorum regna placatus uides,
adeste. cuius Lais dextra occidit,
hunc non quieta tecta non fidi lares
non hospitalis exulem tellus ferat. 263

234 letoa *E* letoa *i. e.* Lethaea *A* letoa *ψ* letoa
NHs. || 237 phoebus *E* || 238 liquerit *E R14 V¹* liqueris *A* ||
239 instans *E* || 241 relinqueris *E* || 242 turpes *E* turpis *A*
turpia *NHs.* || hortus *E* || 247 querit *E* querit *ψ* queri-
tur *A* || 250 Spinx et nef. *E* prohibent nef. *A* || crimi-
nis *ψ* || 251 expletur *E¹ corr. ras.* || 252 ante u. 261 transposui ||
262 nunc *E* hunc *A* || quieta *E R10* quietum *A* ||

- f' Thalamis pudendis doleat et prole inopia.
hic et parentem dextera perimat sua 265
faciatque — num quid grauius optari potest? —
quicquid ego fugi. non erit ueniae locus.
- ε Per regna iuro quaeque nunc hospes gero
et quae reliqui perque penetrales deos,
per te pater Neptune qui fluctu breui 270
utrumque nostro geminus adludis solo.
et ipse nostris uocibus testis ueni
fatidica uatis ora cirrhaeae mouens.
- ε' Ita molle senium ducat et summum diem
securus alto reddat in solio parens 275
solasque Merope nouerit Polybi faces,
ut nulla sontem gratia eripiet mihi.
sed quo nefandum facinus admissum loco est,
memorate. aperto Marte an insidiis iacet?
- ε' CR. Frondifera sanctae nemora Castaliae petens 280
calcauit artis obsitum dumis iter
trigemina qua se spargit in campos uia,
secat una gratum Phocidos Baccho solum,
unde altus arua deserit caelum petens
clementer acto colle Parnassos biceps. 285
- ε' At una bimaribus Sisyphi terras adit 286
gelidumque dirimit amnis elei uadum. 289
olenia in arua tertius trames caua 287
conualle serpens tangit errantes aquas. 288
hic pace fretum subita praedonum manus 290
aggressa ferro facinus occultum tulit.
- h *Oed.* In tempore ipso sorte phoebea excitus
Tiresias tremulo tardus accelerat genu
comesque Manto luce uiduatum trahens.

267 ergo *E* || 268 gero *E ψ* rego *A* || 275 reddat
EME degat *A* regat *ψ* || 278 nefandum *EME* nefastum *A* ||
279 Memorate *E ψ* Memorato *A* || aperto Marte *ε ψ* Marte
aperto *A* || 280 patens *E¹ corr. E¹* || 281 artis *E¹ G* altis
A E³ || 282 tergemina *ψ* || 284 arua *EME Mog.* ima *A* || post
u. 286 interposui u. 289 || elei *EA* elidis *ψ* || 288 serpit *ψ* ||
292—294 *Oedipo dedi* || 293 Tiresias *ψ* || genu *E ψ* gradu *A* ||

TIREZIA ET IDEM. MANTO.

- a Sacrate diuis proximum Phoebō caput 295
 responsa solue, fare quem poenae petant.
 TIR. quod tarda fatu est lingua, quod quaerit moras,
 hau' te quidem magnanime mirari addecet.
- a' Visu carenti magna pars ueri latet,
 sed quo uocat me patria quo Phoebus sequar: 300
 fata eruantur. si foret uiridis mihi
 calidusque sanguis, pectore exciperem deum.
- b Appellite aris candidum tergo bouem
 curuoque numquam colla depressum iugo.
 tu lucis inopem gnata genitorem regens 305
 manifesta sacri signa fatidici refer.
 MAN. opima sanctas uictima ante aras stetit.
- b' TIR. In uota superos uoce solempni uoca F. LXXXXI
 arasque dono turis eoi extrue.
 MAN. iam tura sacris caelitem ingessi focis. 310
 TIR. quid flamma largas iamne comprehendit dapes?
 MAN. subito refulsit lumine et subito occidit.
- c TIR. Vtrumne clarus ignis et nitidus stetit
 rectusque purum uerticem caelo tulit
 et summam in auras fusus explicuit comam? 315
 an latera circa serpit incertus uiae
 et fluctuante turbidus fumo labat?
 MAN. non una facies mobilis flammae fuit.
- c' Imbrifera qualis implicat uarios sibi
 iris colores parte quae magna poli 320
 curuata picto nuntiat nimbos sinu:
 quis desit illi quisue sit dubites color.

TIREZIA ET IDEM · MANTO E OEDIPVS · TIRE-
 SIAE · MANTO A || 295 OED. E om. A || 297 tarda fatu est
 E Voss. Crus. tarda fatu g? R 11 mg. tardo fatum A || 298
 haut equidem E Delrianae membr. haud te quidem A || 299
 carenti Eψ carentem A || 302 exciperem E Voss. ψ excute-
 rem A || 306 fatidici ψ || 307 uictima ante E || 311 compren-
 dit eψ comprehendit A || 312 lumine E lumen A || 318
 mobili Bo. ||

- caerulea fuluis mixta oberrauit notis,
 sanguinea rursus, ultima in tenebras abit.
- e'' Sed ecce pugnax ignis in partes duas 325
 discedit et se scindit unius sacri
 discors fauilla. genitor horresco intuens:
 libata Bacchi dona permutat cruor
 ambitque densus regium fumus caput
 ipsosque circa spissior uultus sedet. 330
 [et nube densa sordidam lucem abdidit.]
- d Quid sit, parens effare.
 TIR. quid fari queam
 inter tumultus mentis attonitae uagus?
 quidnam loquar? sunt dira sed in alto mala.
 solet ira certis numinum ostendi notis. 335
 quid istud est quod esse prolatum uolunt
 iterumque nolunt et truces iras tegunt?
- d' Pudet deos nescio quid. huc propere admoue
 et sparge salsa colla taurorum mola.
 placidone uultu sacra et admotas manus 340
 patiuntur?
 MAN. altum taurus attollens caput
 primos ad ortus positus expauit diem
 trepidusque uultum obliquat et radios fugit.
- e TIR. Vnone terram uulnere adflicti petunt?
 MAN. iuuenca ferro semet inposito induit 345
 et uulnere uno cecidit, at taurus duos
 perpressus ictus huc et huc dubius ruit
 animamque fessus uix reluctantem exprimit.
- d TIR. Vtrum citatus uulnere angusto micat
 an lentus altas inrigat plagas cruor? 350
 MAN. huius per ipsam qua patet pectus uiam
 effusus amnis, huius exiguo graues

324 ultima E ultimum A || 331 densa ω tensa C. Bar-
 thius. uersum delcui || 333 uagus E uagos A || 337 iras eR
 aras A || 338 prope ME G V² || 343 uultum solis et EME
 uultum obliquat et A || 345 inposito EME Voss. ψ oppo-
 sito A opposita R || 351 huius Eψ uinus A ||

- maculantur ictus imbre, sed uersus retro
per ora multus sanguis atque oculos redit.
- e TIR. Infausta magnos sacra terrores cient. 355
sed ede certas uiscerum nobis notas.
MAN. genitor quid hoc est? non leui motu ut solent
agitata trepidant exta, sed totas manus
quatiunt nouusque prosilit uenis cruor.
- e' Cor marcet aegrum penitus ac mersum latet 360
liuentque uenae, magna pars fibris abest
et felle nigro tabidum spumat iecur
ac semper omen unico imperio graue
en capita paribus bina consurgunt toris.
- e' Sed utrumque caesum tenuis abscondit caput 365
membrana. latebram rebus occultis negans
hostile ualido robore insurgit latus
septemque uenas tendit. has omnis retro
prohibens reuerti limes oblicus secat.
- d' Mutatus ordo est, sede nil propria iacet, 370
sed acta retro cuncta. non animae capax
in parte dextra pulmo sanguineus laetel, F.LXXXXII
non laeua cordi regio, non molli ambitu
omenta pingues uisceri obtendunt sinus.
natura uersa est, nulla lex utero manet. 375
- d Scrutemur unde tantus hic extis rigor.
quod hoc nefas? conceptus innuptae bouis
nec more solito positus alieno in loco
inplet parentem. membra cum gemitu mouet.
rigore tremulo debiles artus micant, 380
infecit atras liuidus fibras cruor.
- d' Temptantque turpes mobilem trunci gradum
et inane surgit corpus ac sacros petit

357 hoc om. ψ || 359 nouusque EG? quidam Debr.
nouisque A || 370 nichil E || iacent E || 372 iacet ω latet
scripsi || 373 cordi E cordis A regio cordis ψ || 374 uisceri
E Pall. uiscerum A uiscera R14 G || 376 TIR. Aom. Eψ ||
Scrutetur ψ || liuor ψ || 377 MAN. Aom. Eψ || innuptae
EAE infaustae A || 380 rigore tremulo E tremulo rigore A ||
381 atras EAEψ arctas A || 383 ac sacros A at s. E ||

- cornu ministros. uiscera effugiunt manum.
neque ista quae te pepulit armenti grauis 385
uox est nec usquam territi resonant greges:
innugit aris ignis et trepidant foci.
- b OED. Quid ista sacri signa terrifici ferant
exprome: uoces aure non timida hauriam.
[solent extrema facere securos mala.] 390
TIR. his inuidebis quibus opem quaeris malis.
OED. memora quod unum scire caelicolae uolunt.
contaminarit rege quis caeso manus.
- b' TIR. Nec alta caeli quae leui pinna secant
nec fibra uiuis rapta pectoribus potest 395
ciere nomen. alia temptanda est uia.
ipse euocandus noctis aeternae plagis,
emissus Erebo ut caedis auctorem indicet.
- a Reseranda tellus, Ditis implacabile
numen precandum, populus infernae Stygis 400
huc extrahendus. ede cui mandes sacrum?
nam te penes quem summa regnorum nefas
inuisere umbras.
- a' OED. Te Creo hic poscit labor,
ad quem secundum regna respiciunt mea.
TIR. dum nos profundae claustra laxamus Stygis, 405
populare Bacchi laudibus carmen sonet.

CHORVS.

- A Effusam redimite comam nutante corymbo
mollia nysaeis armatae bracchia thyrsis.

384 manum ε manus I Pal. manu A || 385 ista E
ipsa A || 386 resonant ε MEψ fugiunt A mugiunt Lipsius,
uoluitne rugiunt? || 387 are seguis ψ || 389 exprime ψ || 390
deleui. extrema E ceteri codd. suprema α || securos facere
ψ || 394 leuis A leui EVoss. ψ || secat A secant EVoss. ψ ||
395 parta ψ || 399 Reserenda α err. typ. || INPLAC...
Reser. || 401 mandes EA mandas Vrat. Bo. || 402 regnorum
est n. A est om. E || 406 pupolare E || CHORVS EA om. ψ ||
408 armatus E Thu. armate A armati ψ armatae Reser.? ||

- α* Lucidum caeli decus *o Lycae*
huc ades uotis *placidus secundis* 410
palmis supplicibus | quae tibi nobiles
Thebae Bacche | tuae ferunt.
- α'* Huc aduerte fauens uirgineum caput,
uultu sidereo discute nubila.
et tristes Erebi minas 415
mitis auertas audiumque fatum.
- a* Te decet cingi *madidos capillos*
floribus uernis | hederae mollem 418 420
baccare et festo religare frontem, 421
te caput tyria cohibere mitra, 419
spargere effusos sine lege crines, 422
rursus adducto reuocare nodo. 423
- E* Lucidum caeli decus huc ades uotis 409
Quae tibi nobiles
Thebae Bacchy tuae
Palmis supplicibus ferunt
Huc aduerte fauens uirgineum caput
Vultu sydereo discute nubila
Et tristes herebi minas 415
Auidumque fatum.
Te decet cingi comam floribus uernis
Te caput tyria cohibere mitra
Hederae . . . mollem 420
Bacifera religare frontem.
Spargere e. q. s.

haec in E leguntur a quo quid differant vulgares libri statim addam: 410 adeas α || 411 Q. t. n. Th. B. t. uerum uersum efficiunt A || 415 Et — fatum coniuncti α || 420 II uel III literae erasae E nulla lacuna A || Hederae — frontem coniuncti A || Bacchifera A ||

423 renouare *E* reuocare *A* ||
409—418 *adnotabo quae alii suppleuerunt || 416 iambica penthemimeris perisse uidetur (Patria pellas Swob.) solam arsin desiderat GR ut efficiatur strophā similis illi quae est Phaed. 1289 sqq. (Pelle GR.) || 417 madidos capillos ex Gregorū Corrarū Progne repetū || 419 pieta e. m. GR || uersum hunc post u. 421 contocauit Swoboda ||*

- a* Qualis iratam metuens nouercam
creueras falsos imitatus artus 425
crine flauenti simulata uirgo
lutea uestem retinente zona.
inde tam molles placuere cultus
et sinus laxi fluidumque syrma.
- a''* Vidit aurato residere curru 430
ueste cum longa regeres leones,
omnis eoae plaga uasta terrae,
qui bibit Gangen niueumque quisquis
frangit Araxen.
- B* Te senior *pando* sequitur Silenus asello 435
turgida pampineis redimitus tempora sertis.
condita lasciui deducunt orgia mystae. F. LXXXXIII
- b* Te Bassaridum comitata cohors
nunc edoni pede pulsauit
sola Pangaei, | nunc cadmeas 440^a 441^b
[*nunc threicio uertice Pindi*] 440^b 441^a
inter matres impia maenas
comes ogygio uenit Iaccho
nebride sacra praecincta latus.
- b'* Tibi conmotae pectora matres 445
fudere comam
thyrsumque leuem uibrante manu
iam post laceros Pentheos artus

427 lutea *Eψ* luteam *A Rescr.?* || 428 Inde *Eψ* unde *A* ||
post. u. 430 *excidisse uersum puto || 431 tegeres Rescr.?* *ψ*
432 ueste *E'* uasta *corr. E' A* || 435 turpi *ω* *pando scripsi*
tardo Bo. || 435—478 absunt ab R14 Coloniensi et nonnullis
Pall. || 439 eden ope depulsauit E (sed en in ras. E') *ψ*
Edonii p. p. A Edoni GFabricius Rescr.? *edon ope dep.*
R14 || 440^b 441^a deleui || 448 lacertos E laceros A ||

- thyades oestro membra remissae
uelut ignotum uidere nefas. 450
- C Ponti regna tenet nitidi matertera Bacchi
Nereidumque choris cadmeia cingitur Ino.
ius habet in fluctus magni puer aduena ponti
cognatus Bacchi numen non uile Palaemon.
- c Te tyrrhena puer rapuit manus 455
- c' Et timidum Nereus posuit mare,
caerula cum pratis mutant freta.
- c Hinc uerno platanus folio uiret
et Phoebus laurus carum nemus.
- c' Garrula per ramos auis obstrepit 460
- c Viuaces hederas remus tenet,
summa ligat uitis carchesia.
- c' Idaeus prora fremuit leo,
tigris puppe sedet gangetica.
- c Tum pirata freto pavidus natat 465
et noua demersos facies habet.
- c' Bracchia prima cadunt praedonibus
inlisumque utero pectus coit.

449 oestro ψ || remissa ψ || 451 Fontis ψ || 453 in portus
GR ci. ex Ouid. Fast. VI 546 || post u. 455 intercidisse uer-
siculum puto || 456 at Swoboda || timidum E ψ tumidum A ||
457 mutat ω mutant g IGron. mutas IGron. || post 460
unius uersus lacunam statui. u. 460 uncinis saepsit Bo. || 461
ramus ω remus g et ci. Raphaelengius coll. Ouid. M. III 644 ||
465 Dum A Tum e ψ || peirata α || 468 transponendum
post 469 putabat Swoboda ||

- e Paruula dependet lateri manus
et dorso fluctum curuo subit. 470
- c' Lunata scindit cauda mare
et sequitur curuus fugientia
carbasa delphin.
- D Diuite Pactolos uexit te lydius unda
aurea torrenti deducens flumina ripa. 475
laxauit uictos arcus geticasque sagittas
lactea Massagetes qui pocula sanguine miscet.
regna securigeri Bacchum sensere Lycurgi.
- d Senserunt terrae Zalacum feroces
quosque uicinius Boreas colonos 480
arua mutant ferit — — —
quasque Maeotis pharetra superbas
adluit gentes gelido fluento
quasque despectat rigidus Bootes
Arcadium sidus geminumque plaustrum 485
uertice summo.

474 pactolos E ψ Pactolus A || 476 uersum forte in A omis-
sum GFabricius ex m. s. reposuit adestque in omnibus ut uidetur
codd. || 477 lacta E lactea A || massagetes E ψ Mesagetæ α ||
miscet E ψ miscent A || 478 ligurgi E Thu. ψ corr. A ||

- E Sensere terrae zalacum feroces 479
Et quos uicinius boreas ferit 480
Rigido fluctu Arua mutant alluit gente^s
Quasque despectat uertice summo Quasque maeoti^s
Sidus archadium frigido fluctu 485
Geminumque plaustrum

479 zedacum A cedacum ψ || 481 Arua mutant quas-
que Maeotis | Alluit gentes frigido fluctu A illa ab an-
tiqua sed ut uidetur non prima manu addita E || 485 Sidus
— plaustrum coniuncti A ||

472 473 ex hexametro alemanum cum adonio effecit GR ||
Te seq. ψ seq. pandus fug. GR || 479 Senserant GR ||
482 pharetra sup. Swoboda || 483 gelido Gron. || fluento
Swob. || 484 glacialis ursâ Swob. ||

d' Ille dispersos domuit Gelonos,
ille detraxit trucibus puellis
 arma. deiecto petiere terram
 ore thermodontiacae cateruae 490
supplices Bacchi positisque tandem
 — — — — leuibus sagittis
 — — — — factae *Minyidesque*
numen adorant.

d'' Sanguine undauit sacer *hinc* Cithaeron 495
 — — — — *amphioniaque* caede.

Proetides siluas petiere et Argos
 praestitem Bacchum coluit nouerca.
 Naxos aegaeo redimita ponto 499

E Ille dispersos domuit gelonos 487

Arma detraxit trucibus puellis
 Ore deiecto petiere terram
 Thermodontiacae cateruae 490

Positisque tandem leuibus sagittis
 Menadaes factae
 Sacer cytheron sanguine undauit 495

Ophioniaque caede
 Proetides siluas petiere et argos
 Presente bacchum coluit nouerca
 Naxos aegaeo redimita ponto 499

490 Th. graues c. *ed. Lugd.*? graues *abest EA* || 493
 Menadaes *E t. Ribbekkio* Maenades *t. Gron.* mites sunt factae
A || 495 sacer et C. *A* || inundauit *A in abest ψ* || 497 Pre-
 sides *ψ* || agros *A* || 498 praesentem *A* ||

488 Ille *RKuenstler et GR* || 491 supplices Baccho
Swob. Bacchi *ego* || 494 numen adorant *RKuenstler* || 496
Amphioniaque IGron. || 498 praesidem *GFabricius cum*
Auantio colit urbs nouercae *Swob. an:* praestitem B. c.
 nouercae? ||

tradidit *dignis* thalamis relictam 500
 uirginem *cressam* meliore pensans
 damna marito.

d Pumice ex sicco *feriente thyrso*
 Nycteli *iussu* latices *fluebant.*
 garruli gramen secuere riui. 505
 conbibit dulces humus alta sucos
roschidi mellis niueique lactis
 candidos fontes . . . . .

d' Ducitur magno noua nupta caelo
igne solemn. *socialis* Phoebus 510
 carmen — . . . . .

E Tradidit thalamis 500
 Relictam uirginem
 Meliore pensans
 Damnum marito
 Pumice ex sicco flux
 Nycteleus latex
 Garruli gramen secuere riui 505
 Conbibit dulces humus alia sucos
 Niueique lactes candidos fontes F. LXXXXVIII
 Et mixta odoro lesbia cum thymo
 Ducitur magno noua nupta caelo
 Solemne phoebus carmen 510

500 tradidit thalamis uirginem relictam *A* || 501 Me-
 liore p. damna marito *A* || 503 Pumice ex s. fluxit Nycti-
 leus latex *A* nyctelius *ψ* || 506 alta *A* || 507 lactis *A*
 lacus *ψ* || 510 carmen canit *A* ||

500 tr. Bacchi th. *GR* sponsam *Swob.* || 503 feriente
 thyrso *GR* || 504 Nycteli iussu *GR* || latices fluebant
Swob. || 507 Mellis Hyblaici *Swob.* Roschidi mellis *GR* ||
 510 sociale *RKuenstler* ||

cantat infusis umero capillis.
 concutit taedas geminus Cupido.
 Iuppiter telum posuit *coruscum*
 odit *et* Baccho ueniente fulmen 515

E Lucida dum current annosi sidera mundi,
 oceanus clausum dum fluctibus ambiet orbem,
 lunaque dimissos dum plena recolliget ignes,
 dum matutinos praedicet Lucifer ortus
 altaque caeruleum dum Nerea nesciet Arctos:
 candida formonsi uenerabimur ora Lyaei. 520

OEDIPVS. CREO.

α Etsi ipse uultus flebiles praefert notas,
 exprome cuius capite placemus deos.
 CR. fari iubet tacere quae suadet metus.
 α' OED. Si te ruentes non satis Thebae mouent,
 at sceptrata moueant lapsa cognatae domus. 525
 CR. nescisse cupies nosse quae nimium expetis.
 α OED. Iners malorum remedium ignorantia est.
 itane et salutis publicae indicium obrues?
 CR. ubi turpis est medicina, sanari piget. 530
 α' OED. Audita fare, uel malo domitus graui
 quid arma possint regis irati scies.

E Infusis humero capillis
 Cantat et geminus cupido 512
 Concutit taedas
 Telum deposuit iuppiter igneum
 Oditque baccho ueniente fulmen. 515

513 Concinit taedas geminus Cupido *A* concutit *cum E*
R 14 || 515 condidit *α* condit *uel* conditque *ψ* oditque *R 11 14*
 518 demissos *E* d' missos *R 13* dimissos *A Thu.* || 522 Et
 (*om. si*) *ψ* || 523 exprome *E Rescr.* expone *A* || 526 lassa *G*
 lapsa (*p in ras.*) *E*² || 529 et *A ã E* || 530 sanare *E* ||

514 coruseum *Swoboda* || *post* 515 fronte serena *suppl.*
exempli causa GR ||

CR. odere reges dicta quae dici iubent.
 α OED. Mitteris Erebo uile pro cunctis caput,
 arcana sacri uoce ni retegis tua. 535
 CR. tacere liceat. ulla libertas minor
 a rege petitur?
 α' OED. Saepe uel lingua magis
 regi atque regno muta libertas obest.
 CR. ubi non licet tacere, quid cuiquam licet?
 α'' OED. Imperia soluit qui tacet iussus loqui. 540
 CR. coacta uerba placidus accipias precor.
 OED. ulline poena uocis expressae fuit?
 a CR. Est procul ab urbe lucus ilicibus niger,
 Dircaea circa uallis inriguae loca. 544
 amara bacas laurus et tiliae leues 551
 et paphia myrtus et per immensum mare 552
 motura remos alnus et Phoebus obuia 553
 enode zephyris pinus opponens latus. 554
 a' Cupressus altis exerens siluis caput
 uirente semper adligat trunco nemus
 curuosque tendit quercus et putres situ
 annosa ramos. huius abruptit latus
 edax uetustas, illa iam spissa caedens
 radice fulta pendet aliena trabe. 550
 a'' Medio stat ingens arbor atque umbra graui 555
 siluas minores arguet et magno ambitu
 diffusa ramos una defendit nemus.
 tristis sub illa lucis et Phoebi inscius
 restagnat umor frigore aeterno rigens.

534 Mittes *E* || 536 ulla l. m. a r. petitur? *E* nulla
A || 537 uel *EA* uilis aut uili *ψ* || 539 ubi tacere non licet *ψ* ||
ante u. 545 *conlocavi ui.* 551—554 || 551 amarae *α* *err.*
typ. || bacas *E* baccis *A* bachis *ψ* || 553 alnus (*u in ras.*)
*E*² || remos *εψ* ramos *A* || *u.* 545 *uersum* 546 *sequitur in*
Rescr. || 548^b. 549^a *om. ψ* || 549 illa *EAE* sylua *A* || spissa *E*
 fessa *A Rescr.?* || 556 siluas minores arguet *EA* silua
 minore surgit *ψ* || 557 ramos *E Rescr.*, ramis *A* || una *ε A*
 umbra *ψ* || 558 lucis *ε A* lucus *ψ* || 559 restagnat *ε R m.*
sec. Vrat. hic stagnat *A* hinc st. *ψ* ||

- limosa pigrum circumit fontem palus. 560
- b Huc ut sacerdos intulit senior gradum,
haut est moratus. praestitit noctem locus.
tum effossa tellus et super rapti rogis
iaciuntur ignes. ipse funesto integit
uates amictu corpus et frondem quatit. 565
- lugubris imos palla perfundit pedes.
- b' Squalente cultu maestus ingreditur senex.
mortifera canam taxus adstringit comam.
nigro bidentes uellere atque atrae boues
antro trahuntur. | sanguinem libat focus 570^a 576^b
solidasque pecudes urit et multo specum 577
saturat cruore. | flamma praedatur dapes. 578^a 570^b
uinumque trepidat igne ferali pecus. E. LXXXXV
- c Vocat inde manes teque qui manes regis
et obsidentem claustra lethaei lacus
carmenque magicum uoluit et rabido minax
decantat ore quicquid aut placat leues 575
aut cogit umbras. 576^a
- c' Libat et niueum insuper 578^b
lactis liquorem fundit et bacchum manu
laeua canitque rursus ac terram intuens 580
grauiore manes uoce et attonita citat.
- d Latrauit Hecates turba, ter ualles cauae
sonuere maestum, tota succusso solo
pulsata tellus. 'audior', uates ait,
'rata uerba fudi, rumpitur caecum chaos 585
'iterque populis Ditis ad superos datur.'

560 circumit *E* || 563 tum *EA* tunc ψ || effossa *EA* fossa
Fabricii codex || 565 frondem *EA* frontem *ME* ψ || post 565
unum uersum interuisse puto || 566 perfundit *e* ψ pertundit *A* ||
570 antro *E* retro *A* || interposui inter hemistichia u. 569^a
et ^b uersus 576^b 577 578^a || 576^b sanguinem libat focus *E*
Regiomontani liber irrigat sanguis focus *A* || 577 solidat-
que *E* || 573 loetalis ω lethaei *NHs.* || locus *a* *err. typ.* ||
580 ac *E* et *A* || 581 citat *E* ciet *R* || 582 per *E* ter *A*
etiam aut et ψ || canas *E* canae *A* ||

- e Subsedit omnis silua et erexit comas.
duxere rimas robora et totum nemus
concussit horror, terra se retro dedit
gemuitque penitus: siue temptari abditum 590
Acheron profundum mente non aequa tulit
siue ipsa tellus, ut daret functis uiam,
compage rupta sonuit aut ira furens
triceps catenas Cerberus mouit graues.
- e' Subito dehiscit terra et immenso sinu 595
laxata patuit. ipse torpentes lacus
uidi inter umbras, ipse pallentes deos
noctemque ueram. gelidus in uenis stetit
haesitque sanguis. saeuia prosiluit cohors
et stetit in armis omne uipereum genus 600
fratrum cateruae dente dircae satae
aidumque populi pestis ogygii malum.
- d' Tum torua Erinys sonuit et caecus furor
horrorque et una quicquid aeternae creant
celantque tenebrae: luctus auellens comam 605
aegreque lassum sustinens morbus caput
grauis senectus sibimet et pendens metus.
- d'' Nos liquit animus. ipsa quae ritus senis
artesque norat, stupuit. intrepidus parens
audaxque damno conuocat Ditis feri 610
exangue uulgu. ilico ut nebulae leues
uolitant et auras libero caelo trahunt.
- e Non tot caducas educat frondes Eryx
nec uere flores Hybla tot medio creat,
cum examen atro nectitur densum globo, 615
fluctusque non tot frangit ionium mare.
- e' Nec tanta gelidi Strymonis fugiens minas

587 comas *E* comam *A* || 590 obditum *a* *err. typ.* ||
596 torpentes lacus *E* pallentes deos *A* || 597 pallentes
deos *E* torpentes lacus *A* || 598 stetit ψ || 603 Tum tota ψ ||
606 lassum *E* ψ lapsum *A* || sustinet ψ || 613 Eryx *EA*
Oetha uel etha uel Oethea ψ || 615 alto ω atro *scripsi*
arto *GR* || 616 ionius *E* || 617 strymonis *E* ||

- permutat hiemes ales et caelum secans
 tepente Nilo pensat arctos niues,
 quod ille populos uatis eduxit sonus. 620
- d Auide latebras nemoris umbrosi petunt
 animae trementes. primus emergit solo
 dextra ferocem cornibus taurum premens
 Zethus manuque sustinens laeua chelyn
 qui saxa dulci traxit Amphion sono. 625
- d' Interque natos Tantalus tandem suos
 tuto superba fert caput fastu graue
 et numerat umbras. peior hac genetrix adest,
 furibunda Agaue [*tota quam sequitur manus
 partita regem*] sequitur et Bacchis lacer 630
 Pentheus tenetque saeuus etiam nunc minas.
- d'' Tandem uocatus saepe pudibundum extulit
 caput atque ab omni dissidet turba procul
 celatque semet. instat et stygias preces
 geminat sacerdos, donec in apertum efferat 635
 uultus opacos Laius. fari horreo.
- g Stetit per artus sanguine effuso horridus
 paedore foedo squalidam obtentus comam
 et ore rabido fatur: 'o Cadmi effera
 cruore semper laeta cognato domus 640
 uibrare thyrsos. enthea gnatos manu
 lacerate potius: maximum Thebis scelus
 maternus amor est.
- g' Patria non ira deum
 sed scelere raperis. non graui flatu tibi
 luctificus auster nec parum pluuiio aethere 645

619 Tepente ϵ A Torpente ψ || 621 Pauide ϵ A Pauidae
 ed. Lugd.? Auide Markland || umbrosus E || 624 sustinens
 Eg? substinens R sustinet A || 627 graue E Heinsiamus
 minor graui A || 628 ac uel at ψ || 629^b 630^a sustuli || 630
 bacchis E bachas ψ Baccham A || lacer $\epsilon\psi$ sacer α ||
 632 pudibundus ψ || 633 desidet AE || 636 opertos ϵ A
 apertos ψ opacos scripsi || 637 per ϵ A que ψ || horridus
 NHs. || 638 obtentus E ψ obtectus A || 641 penthea EV²
 enthea A ethnea ψ ||

- satiata tellus halitu sicco nocet,
 sed rex cruentus pretia qui saeuae necis
 sceptrum et nefandos occupat thalamos patris.
- g' Inuisa proles, sed tamen peior parens
 quam gnatus, utero rursus infausto grauis 650
 egit qui in ortus semet et matri inpios
 fetus regessit quique uix mos est feris,
 fratres sibi ipse genuit, implicitum malum
 magisque monstrum Sphinge perplexum sua.
- d Te te cruenta sceptrum qui dextra geris, 655
 te pater inultus urbe cum tota petam
 et mecum Erinnyes pronubas thalami traham
 toruum sonantes uerbera. incestam domum
 uertam et penates in pio Marte obteram.
- d' Proinde pulsum finibus regem ocium 660
 agite exulem. quocumque funesto gradu
 solum relinquet, uere florifero nemus
 reparabit herbas, spiritus puros dabit
 uitalis aura ueniet et siluis decor. 665
 [*letum luesque mors labor tabes dolor
 comitatus illo dignus excedent simul.*]
- d'' Et ipse rapidis gressibus sedes uolet
 effugere nostras, sed graues pedibus moras
 addam et tenebo: repet incertus uiae
 baculo senili triste praetemptans iter. 670
 eripite terras, auferam caelum pater.
- g OED. Et ossa et artus gelidus inuasit tremor:
 quicquid timebam facere, fecisse arguor.

647 praecia E pretia Mog. praemia ME ψ prima A ||
 648 sceptrum Gron. || 651 Egitque E ψ Egit qui A || 652
 uix EA nec ψ || 657 erylum prenubam E Erinnis pronu-
 bas A || 658 traham ω toruum scripsi || incestam ϵ A
 incertam ψ || 661 quocumque E ψ quacumque A || 662 re-
 linquat A relinquet $\epsilon\psi$ || uirens ω nemus scripsi (fort.
 transpositis hemistichis: spiritus p. d. V. a. uere f. nemus
 Reparabit h. ueniet et s. d.) || 665 666 sustuli excedunt ψ ||
 669 repetet E ψ reptet A repet DHs || 671 Eripite E
 Praeripite A || 672 OED. $\epsilon\psi$ om. A || 673 OED. A om. $\epsilon\psi$ ||

- tori iugalis abnuit Merope nefas
sociata Polybo, sospes absoluit manus 675
Polybus meas. uterque defendit parens
caedem stuprumque. quis locus culpa est super?
g' Multo ante Thebae Laium amissum gemunt
Boeota gressu quam meo tetigi loca.
falsusne senior an deus Thebis grauis? — 680
iamiam tenemus callidi socios doli.
mentitur ista praeferens fraudi deos
uates tibi que scepra despondet mea.
h' CR. Egone ut sororem regia expelli uelim?
si me fides sacrata cognati laris 685
non contineret in meo certum statu,
tamen ipsa me fortuna terreret nimis
sollicita semper. liceat hoc tuto tibi
exuere pondus nec recedentem opprimat.
iam te minore tutior pones loco. 690
h' OED. Hortaris etiam, sponte deponam ut mea
tam graua regna?
CR. suadeam hoc illis ego,
in utrumque quis est liber etiamnum status.
tibi iam necesse est ferre fortunam tuam.
OED. certissima est regnare cupienti uia 695
laudare modica et otium ac somnum loqui.
ab inquieto saepe simulatur quies.
i' CR. Parumne me tam longa defendit fides?
i' OED. Aditum nocendi perfido praestat fides.
g' CR. Solutus onere regio regni bonis 700
fruur domusque ciuium coetu uiget
nec ulla uicibus surgit alternis dies
qua non propinqui munera ad nostros lares Quat. XII
F. LXXXXVII

675 Sociato *E* || absoluet *E* absoluit *A* || 676 *abest*
Vg || 688 *libeat Bo.* || 689 *nec E ne A* || 692 *CRE. Tam E*
eresua deam E || 693 *qui se liber E* || *stantus E* || 694 *Tibi*
et iam E || 695 *nox E uia A* || 696 *et totium E* || *ac eψ*
at A || *loqui EME sequi A* || 698 *fides EME dies A* || 699
fides EME dies A || 702 *Nec nulla α* || 703 *nostras α* ||

- scepri redundant cultus opulentae dapes.
donata multis gratia nostra salus. 705
i' Quid tam beatæ desse fortunæ rear?
i' OED. Quod dest: secunda non habent umquam
modum.
k^o CR. Incognita igitur ut nocens causa cadam?
OED. num ratio uobis reddita est uitæ meæ?
num audita causa est nostra Tiresiæ? tamen 710
sontes uidemur. facitis exemplum: sequor.
k' CR. Quid si innocens sum?
OED. dubia pro certis solent
timere reges.
CR. qui pauet uanos metus,
ueros meretur.
OED. quisquis in culpa fuit,
dimissus odit omne quod dubium putat. 715
k' CR. Sic odia fiunt.
OED. odia qui nimium timet
regnare nescit. regna custodit metus.
CR. qui scepra duro saeuus imperio regit,
timet timentis.
Oed. metus in auctorem redit.
l' Seruate sontem saxeo inclusum specu. 720
ipse ad penates regios referam gradum.

707 Quod de *ē E* deest *Vrat. m. sec.* Quod res *A* ||
secunda *E* secundae *A* || 711 ut sequor *E*^a || 714 me-
retur *E* fatetur *A* || 715 omne odit *ψ* || quod obuium
ē eat *E* quod dubium putat *A* quod dubium est, eat
Gron. || 719 *Creontis sunt ω Oedipo dedi* || 720 OED. *ω*
deleui ||

CHORVS.

α Non tu . . . . .
 tanti es causa periculi.
 non haec Labdacidas petunt
 * fata sed ueteres deum
 irae — . * secuntur 725

β — — castalium — . . . — nemus
 umbram sidonio praebuit hospiti
 . alluitque — . Dirce
 — . . . — tyrios colonos 730

β' Vt primus ingens gnatus Agenoris
 fessus per orbem furta sequi Iouis
 sub nostra pavidus constitit arbore
 praedonem uenerans deum.

γ — . . . . . monituque Phoebi
 iussus erranti comes ire uaccae 735

E CHO. Non tu tantis causa periculis 722

Non haec labdacidas petunt
 Fata sed ueteres deum 725

Irae secuntur. castalium nemus
 Umbram sydonio praebuit hospiti
 Luitque dirce tyrios colonos 730

Vt primum magni natus agenoris
 Fessus per orbem furta sequi Iouis
 Sub nostra pavidus consistit arbore
 Predonem uenerans suum 735

Monituque phoebi
 Iussus erranti comes irae uaccae

724 lapdacitas V¹ lapdacias V² || premunt A || domos
 add. V || 729 que om. R || 733 sub nostrae ramis constitit
 arboris A || 734 numerans A ||

729 lau atque GR || 731 primum iniqui GR || 734
 deum GR coll. Ou. met. II 28: sacra Ioui facturus erat. ||

flexerat quam non . . . . .
 uomer aut tardi iuga curua plaustris,
 inauspicatas deseruit fugas
 nomenque genti de boue tradidit. 740

γ' Tempore ex illo noua monstra semper
 protulit tellus . . . . .
 * * *

δ Aut anguis imis uallibus editus
 annosa supra robora sibilat
 supraque pinus — 745
 supra chaonias celsior arbores
 erexit . . . — caeruleum caput,
 cum maiore sui parte recumberet.

δ' Aut feta tellus — . . . . .
 * impio partu * * * 750
 effudit arma — . . . . .
 — . . . . . sonuit reflexo
 classicum cornu lituusque adunco

E Quam non flexerat uomer aut tardi 737
 iuga curua plaustris

Deseruit fugas nomenque genti 740
 Inauspicata de boue tradidit.

Tempore ex illo noua monstra semper
 Protulit tellus. aut anguis imis
 Vallibus editus annosa supra 745
 Robora sibilat superatque pinus

Supra chaonias celsior arbores
 Erexit caeruleum caput

Cum maiore sui parte recumberet
 Aut feta tellus impio partu 750

Effudit arma
 Sonnit reflexo cassicum cornu

737 q. n. fl. | u. a. t. i. c. plaustris A || 745 supra-
 que A || 747 Caeruleum erexit c. A ||

- stridulos cantus * elisit aere.
- ε * non ante linguas agiles et * ora
uocis ignotae 755
* clamore primum
hostico experti . . . . .
* * *
- a Agmina campos cognata tenent
dignaue iacto semine proles
uno aetatem permensa die
post Luciferi nata meatus
ante hesperios occidit ortus. 760
- a' Horret tantis aduena monstribus
populique timet bella recentis,
donec cecidit saeua iuuentus
genetrixque suo reddi gremio
modo productos uidit alumnos. 765
- b' Hac transierit ciuile nefas.
illa herculeae norint Thebae
proelia fratrum. 770
F. LXXXXVIII
- a [Quid cadmei fata nepotis,
cum uiuacis cornua cerui
- E Lituusque adunco stridulos cantus
Elisit aere non ante linguas
Agiles et ora uocis ignotae
Clamore primum hostico experti

755 Alias et arma A ora in ras. R² ||
760 Lignaue E || 765 regentis E recentis ψ ruentis
A || de u. 772 — 784 uid. *Observatorum librum p. 36 ubi
Oedipi I reliquias male huc delatas esse suspicatus sum. Inter-
ponendos igitur credo post eius fragmenti u. 318* ||

754 c. simul edit aere GR || 755 iam mouent lin-
guas a. et horrent uocis i. sonitus uel et arua | u. i.
resonant fragore GR ||

- frontem ramis texere nouis,
dominumque canes egere suum? 775
- b Praeceptis siluas montesque fugit
citus Actaeon agilique magis
pede per saltus ac saxa uagus
metuit motas zephyris plumas
et quae posuit retia uitat. 780
- a' Donec placidi fontis in unda
cornua uidit uultusque ferus,
ubi uirgineos fouerat artus
nimium saeui diua pudoris.]
- OEDIPVS. IOGASA.
- a Curas reuoluit animus et repetit metus. 785
obisse nostro Laium scelere autumant
superi inferique, sed animus contra innocens
sibique melius quam deis notus negat.
- b Redit memoria tenuis per uestigium
cecidisse nostri stipitis pulsu obuium
datumque Diti, cum prior iuuenem senex
cursu superbus pelleret Thebis procul
phocaea trifidas regio qua scindit uias. 790
- a' Vnanimam coniunx explica errores precor.
quae spatia moriens Laius uitae tulit? 795
primone in aeuo uiridis an fracto occidit?
IOG. inter senem iuuenemque sed propior seni.
- b' OED. Frequensne turba regium cinxit latus?

778 per siluas ψ || ac E et A || 779 zephyris εA ze-
phyro *Vratisl. Bo.* || 782 ferox Eψ feros A || 783 ibi E
ubi A || 790 pulsu EAEψ impulsu A uersus om. ψ || 791
datumque εψ datum esse A || 792 curru ω cursu scripsi ||
Thebas ψ || 793 in trif. ψ || 794 explicerrores E erro-
rem A ||

- IOC. Plures sefellit error ancipitis uiae,
paucos fidelis curribus iunxit labor. 800
OED. aliquisne cecidit regio fato comes?
IOC. unum fides uirtusque consortem addidit.
c OED. Teneo nocentem: conuenit numerus locus.
c' Sed tempus adde.
IOC. decima iam metitur seges.

SENEX CORINTHVS. IDEM.

- a Corinthius te populus in regnum uocat 805
patrium: quietem Polybus aeternam obtinet.
OED. ut undique in me saeua fortuna inruit.
a' Edissere agedum quo cadat fato parens.
SEN. animam senilem mollis exsoluit sopor.
OED. genitor sine ulla caede defunctus iacet. 810
b Testor, licet iam tollere ad caelum pie
puras nec ulla scelera metuentes manus.
sed pars magis metuenda fatorum manet.
SEN. omnem paterna regna discutient metum.
b' OED. Repetam paterna regna, sed matrem horreo. 815
SEN. metuis parentem quae tuum reditum expetens
sollicita pendet?
OED. ipsa me pietas fugat.
SEN. uiduam relinques?
OED. tangis en ipsos metus.
c SEN. Effare mersus quis premat mentem timor.
praestare tacitam regibus soleo fidem. 820
OED. conubia matris delphico admonitu tremo.
SEN. timere uana desine et turpes metus
depone: Merope uera non fuerat parens.

800 cursibus *NHs.* || 805 SENEX CORINTHVS .
IDEM *E* Senex Corinth'. Edipp' *V* Senex Corinthius. Edi-
pus *R10* SENEX . OEDIPVS *A* phorbas additur *G* || 807
Et undique *E* || 808 Ed. agedum $\epsilon\psi$ Ed. mihi *A* || 811 iam
licet *E* || 814 discutient *EME\psi* discutiunt *A* || 820 regibus
bis E || 821 admonitu *E\psi* monitu *A* ||

- b OED. Quod subditiui praemium gnati petit?
SEN. regum superbam liberi adstringunt fidem. 825
OED. secreta thalami fare quo excipias modo.
SEN. hae te parenti paruulum tradunt manus.
b' OED. Tu me parenti tradis? at quis me tibi?
SEN. pastor niuoso sub Cithaeronis iugo.
OED. in illa temet nemora quis casus tulit? 830
SEN. illo sequebar monte cornigeros greges. *F. LXXXXVIII*
a OED. Nunc adice certas corporis nostri notas.
SEN. forata ferro gesseras uestigia
tumore nactus nomen ac uitio pedum.
a' OED. Quis fuerit ille qui meum dono dedit 835
corpus requiro.
SEN. regios pauit greges,
minor sub illo turba pastorum fuit.
c' OED. Eloquere nomen.
SEN. prima languescit senum
memoria longo lassa sublabens situ.
OED. potesne facie noscere ac uultu uirum? 840
SEN. fortasse noscam: saepe iam spatio obrutam
leuis exoletam memoriam reuocat nota.
a OED. Ad sacra et aras omne compulsum pecus
duces sequantur. ite propere accersite
famuli penes quos summa consistit gregum. 845
a' SEN. Siue ista ratio siue fortuna occulit,
laterē semper patere quod latuit diu.
saepe eruentis ueritas patuit malo.
c OED. Malum timeri maius his aliquod potest?
SEN. magnum esse magna mole quod petitur scias. 850
concurrit illinc publica hinc regis salus
utrimque paria. contine medias manus.

824 subditiui $\epsilon ME\psi$ subditiui *A* || 825 Regum *E\psi*
Regnum *A* || 830 ille *E¹ corr. E¹* || 840 cognoscere *E* || ac
cultu uirum? *GR* || 844 sequantur *E* sequantur *A* || acer-
site *E* || *ui.* 846—848 850—854 856 857 *Iocastae dedit*
HWcilus ualde probat GR || 846 abstulit ψ || 849 timere *E* ||
850 petituro *E* || 852 paria *E* patria *A* ||

- nihil lacessas. ipsa se fata explicent.
- c' OED. Non expedit concutere felicem statum.
tuto mouetur quicquid extremo in loco est. 855
SEN. nobilius aliquid genere regali appetis?
ne te parentis pigeat inuenti uide.
OED. uel poenitendi sanguinis quaeram fidem.
si nosse liceat.
- c Ecce grandaenus senex
arbitria sub quo regii fuerant gregis 860
Phorbas. refersne nomen aut uultum senis?
SEN. adridet animo forma nec notus satis
nec rursus iste uultus ignotus mihi.
- c' Oed. Regnum optinente Laio famulus greges
agitasti optimos sub Cithaeronis plaga? 865

PHORBAS. IDEM.

- Lactus Cithaeron pabulo semper nouo
aestiuo nostro prata submittit gregi.
SEN. noscisme memet?
- PHOR. dubitat anceps memoria.
- b OED. Huic aliquis a te traditur quondam puer?
effare. dubitas? cur genas mutat color? 870
quid uerba quaeris? ueritas odit moras.
PHOR. obducta longo temporum tractu moues.
- b' OED. Fatere, ne te cogat ad uerum dolor.
PHOR. inutile isti munus infantis dedi. 875
non potuit ille luce non caelo frui.
SEN. procul sit omen. uiuit et uiuat precor.

853 Nichil *E Mog.* Vt nil *A* Vt nichil ψ Nihil ut
Bo. || arcessas uel accersas ψ || ipsa se *E Basil. mg.* ipsa
te *A* || explicent *E Rm. sec.* explicant *A* || 854 .*r.* OED.
E mutatae personae nota praefixa R14 om. A || 855 OED. *A*
om. E R14 || 858 Vel *E Nec A* || 859 Si nosse *E Sed nosse A* ||
libeat *E liceat Bo.* certum est *A* || 864 Edip' *G Gron.* || 866
PHORBAS·IDEM *E PHORBAS·SENECA·OEDIPVS A* ||
872 Abducta *E* || 874 infantis *E infantem A* ||

- d OED. Superesse quare traditum infantem negas?
PHOR. ferrum per ambos tenue transactum pedes
ligabat artus, uulneri innatus tumor,
puerile foeda corpus urebat lues. 880
OED. quid quaeris ultra? fata iam accedunt prope. —
quis fuerit infans edoce.
PHOR. prohibet fides.
- d' OED. Huc aliquis ignem. flamma iam excutiet fidem.
Sen. per tam cruentas uera quaerentur uias?
ignosce, quaeso.
Oed. si ferus uideor tibi 885
et inpotens: parata uindicta in manu est:
dic uera. quisnam quoue generatus patre,
qua matre genitus?
PHOR. coniuge est genitus tua.
- e OED. Dehisce tellus tuque tenebrarum potens
in Tartara ima rector umbrarum rape 890
retro reuersas generis ac stirpis uices.
congerite ciues saxa in infandum caput,
mactate telis. me petat ferro parens
me gnatus, in me coniuges arment manus
fratresque et aeger populus ereptos rogis 895
iaculetur ignes.
- e Saeculi crimen uagor
odium deorum iuris exitium sacri,
qua luce primum spiritus hausit rudes
iam morte dignus. redde nunc animos pares.
nunc aliquid aude sceleribus dignum tuis. 900
i perge propero regiam gressu pete,
gratare matri liberis auctam domum.

880 lues *EA lue ψ* || 881 OED. *EG SE. A* || 882^a OED.
A om. EG || u. 883 usque 888^a *Oedipi sunt E uu.* 885 886
Phorbantis A uu. 884 885^a *Phorbanti dedit Bo. ego seni corin-*
thio || 884 quaerenti ω quaerentur *Bo.* || 885 quaeror *E*
quaeso *A uideor E¹ corr. E¹* || 886 parata *ER Mog.* iam parta
A || 888 est *om. ψ* || 890 irā *E ima A* || 892 in *om. ψ* || infandum *E ψ*
infestum *A* || 899 acres *E parens A pares NHs.* || 901 gressu
E R10 cursu A || 902 auctam domum *E ψ aucta domo A* ||

CHORVS.

- a Fata si liceat mihi
fingere arbitrio meo,
temperem zephyro leui
uela, ne pressae graui
spiritu antennae tremant. 905
- a' Lenis et modice fluens
aura nec uergens latus,
ducat intrepidam ratem.
tuta me media uehat
uita decurrens uia. 910
- b Gnosium regem timens
astra dum demens petit
artibus fisus nouis 915
certat et ueras aues
uincere ac falsis nimis
imperat pinnis puer,
nomen eripuit freto.
- b' Callidus medium senex
Daedalus librans iter 920
nube sub media stetit
alitem expectans nouam;
qualis accipitris minas
fugit et sparsos metu 925
conligit fetus auis.
- c Donec in ponto manus
mouit implicitas puer.

908 Lenis et modice *EME* Lene sed modicum *A* || 912
decurrere *E Equi*, decurre *I Pal.*, decurrente *A* || *ut.* 911
912 *om.* ψ || 914 Astra *E Alta A* || 915 fisus *E Voss.*
fidens *A* || 919 *om.* ψ || 923 suam *EA* suum *Burdeg. Bo.*
nouam *scripsi* ||

[*audacis uiae comes audax*]
quicquid excessit modum, 930
pendet instabili loco.

- c' Sed quid hoc? postes sonant.
maestus eni famulus manu
regius quassans caput.
ede quid portes noui. 935

NUNTIVS.

- a Praedicta postquam fata et infandum genus
deprendit ac se scelere conuictum Oedipus
damnauit ipse, regiam infestus petens
inuisa proprio tecta penetrauit gradu. 940
- b Qualis per arua libycus insanit leo
fuluam minaci fronte concutiens iubam:
uultus furore toruus atque oculi truces,
gemitus et altum murmur et gelidus fluit
sudor per artus, spumat et uoluit minas
ac mersus alte magnus exundat dolor. 945
- a' Secum ipse saeuus grande nescio quid parat
suisque fati simile. 'quid poenas moror?'
ait, 'hoc scelestum pectus aut ferro petat
aut feruido aliquis igne uel saxo domet.
- b' Quae tigris aut quae saeua uisceribus meis 950
incurreret ales? ipse tu scelerum capax
sacer Cithaeron uel feras in me tuas
emitte siluis, mitte uel rabidos canes.

929 Audacis uiae comes audax *E* Comes audacis uiae *A*
compos *LMueller. deleui* || 932 hoc *E* hic *A* || potes *E* ||
sonant *E* sonat *A* || 933 Mestus et *E* ψ en *NHs.* || Regius
f. m. α || 934 Regius *E* Regius ψ Moestus et q. c. α || quas-
sat *E* quassans *A* || 936 genus *EA* scelus ψ || 943 fluit *EA*
uolat ψ || 948 Ait hoc *E* Vt hoc *A* || 951 scelerum (*prius*
e m. *rec.*) *E* || 952 tuas *E* ψ tuis *A* ||

- nunc redde Aganen. anime quid mortem times?
mors innocentem sola fortunae eripit. 955
- c Haec fatus aptat inpiam capulo manum,
ensemque ducit. 'itane? tam magnis breues
poenas sceleribus soluis atque uno omnia
pensabis ictu? moreris: hoc patri sat est.
quid deinde matri, quid male in lucem editis 960
gnatis, quid ipsi quae tuum magna luit
scelus ruina flebili patriae dabis?
- c' Soluendo non es. illa quae leges ratas
natura in uno uertit Oedipoda nouos
commenta partus, supplicis eadem meis 965
nouetur. iterum uiuere atque iterum mori
liceat renasci semper, ut totiens noua
supplicia pendas. utere ingenio miser.
quod saepe fieri non potest fiat diu.
- d Mors eligatur longa. quaeratur uia 970
qua nec sepultis mixtus et uiuis tamen
exemptus erres. morere sed citra patrem.
cunctaris anime? subitus en uultus grauat
profusus imber ac rigat fletu genas. F. CI
et flere satis est? hactenus fundent leuem 975
oculi liquorem: sedibus pulsi suis
lacrimas sequantur. hi maritales statim
fodiantur oculi? dixit atque ira furit.
- b Ardent minaces igne truculento genae 980
[oculique uix se sedibus retinent suis.]
uiolentus audax uultus iratus ferox
tantum eruentis. gemuit et dirum fremens
manus in ora torsit. at contra truces
oculi steterunt et suam intenti manum
ultra insecuntur uulneri occurrunt suo. 985

955 eripiet *E* || 961 ipsa *E* || 962 flebilis ψ || 963 Soluenda non est illa ω Soluendo non es. Illa *Grot.* Soluenda non est uita. *GR* || 964 Oedipoda *E* *Voss.* ψ Oedipode *A* || 971 Que *E* || 972 partem *E* || 973 en *E* an *A* || 974 Profusus *E* ψ Perfusus *A* || 980 deieui || 981 uultus *E* ψ mutus α multus *Delr.* || 982 eruentis *E* ψ eruentus *A* ||

- b' Scrutatur audis manibus unciis lumina:
radice ab ima funditus uulsos simul
euoluit orbis. haeret in uacuo manus
et fixa penitus unguibus lacerat canos
alte recessus luminum et inanes sinus 990
saeuitque frustra plusque quam satis est furit.
- d' Tantum est periculum lucis. attollit caput
causisque lustrans orbibus caeli plagas
noctem experitur. quicquid effossis male
dependet oculis, rumpit et uictor deos 995
conclamat omnis: 'parcite heu patriae precor:
iam iusta feci, debitas poenas tuli.
inuenta thalamis digna nox tandem meis.'
rigat ora foedus imber et lacerum caput,
largum reuulsis sanguinem uenis uomit. — 1000

CHORVS.

- a Fatis agimur: cedite fati.
non sollicitae possunt curae
mutare rati stamina fusi.
- b Quicquid patimur mortale genus,
quicquid facimus, uenit ex alto 1005
seruatque suae decreta colus
Lachesis dura reuoluta manu.
- b' Omnia recto tramite uadunt
primusque dies dedit extremum.
non illa deo uertisse licet 1010
quae nexa suis currunt causis.

991 sat est ϵ *RIA* satis est *A* || 992 Tanti est *NHs.* || 995 dependit *E* || 996 en ϵ *A* heu ψ ? || 997 iussa ω iusta *NHs.* || 1000 uomit *E* || 1001 agerimur (er *del. m. sec.*) *E* || credite *E* ψ cedite *A* || 1006 suae *E* *A* sua ψ || 1008 secto *E* ψ septo *Boccaccius* certo *A* recto *Gron.* ||

b" It cuique ratus prece non ulla
mobilis ordo.
multis ipsum metuisse nocet.
multi ad fatum uenere suum. 1015
dum fata timent.

a' Sonuere fores atque ipse suum
duce non ullo
luminis orbus molitur iter.

a OED. Bene habet, peractum est: iusta persolui patri. 1020
iuuant tenebrae. quis deus tandem mihi
placatus atra nube perfundit caput?
quis scelera donat? conscium euasi diem.
nil parricida dexteræ debes tuæ:
lux te refugit. uultus Oedipoda hic decet. 1025

b CHO. En ecce rapido saeua prosiluit gradu
Iocasta uaecors qualis attonita et furens
cadmea mater abstulit gnato caput,
sensitue raptum. dubitat adflictum adloqui
caput pauetque. iam malis cessit pudor. 1030
en haeret ore prima uox.

b' IOC. Quid te uocem?
gnatumne? dubitas? gnatus es: gnatum pudet.
inuite loquere gnate. quo aduertis caput

1012 It// E || 1014 Metuisse *Eg?* Timuisse *A* || 1019
luminis orbus | Mollitur iter *E* molitur iter | Luminis
orbus *A* || OEDIPVS · CHORVS · IOCASTA *om. E* || 1022
perfudit *Bo.* || 1025 Oedipodam *E* Oedipodem *A* Oedi-
poda *Gron.* || 1029 Censitue *E* Sensitue *Lipsius ex uesti-*
gus ME Sensimue *A* || dubitat *EME* traxit *A* || 1030 cupit *o*
caput *scripsi* || 1031 IOC. *A om. NEG* personae nescio cuius
nota cum scholiis delersa E et heret ore prima uox quid
te uocem *EME* En haeret *NHs.* Sed h. *Lips.* Cupiunt et
horrent ora. nam quid te uocem? *A* || 1032 gnatum? ne
dubites *α* pudor *E* || 1033 Inuite loquere gnate *E* Immitis
oro nate *A* || aduertis *E ψ* auertis *A* ||

uacuosque uultus?
OED. quis frui tenebris uetat?
quis reddit oculos? matris heu matris sonus. 1035

a Perdidimus operam. congredi fas amplius
haut est. nefandos diuidat uastum mare
dirimatque tellus abdita et quisquis sub hoc F. CH
in alia uersus sidera ac solem auius
dependet orbis alterum ex nobis ferat. 1040

IOC. fati ista culpa est. nemo fit fato nocens.
c OED. Iam parce uerbis mater et parce auribus,
per has reliquias corporis trunci precor
per inauspicatum sanguinis pignus mei
per omne nostri nominis fas ac nefas. 1045

c' IOC. Quid anime torpes? socia cur scelerum dare
poenas recusas? omne confusum perit
incesta per te iuris humani decus:
morere et nefastum spiritum ferro exige.

c Non si ipse mundum concitans diuum sator 1050
corusca saeua tela iaculetur manu,
umquam rependam sceleribus poenas pares
mater nefanda. mors placet: mortis uia
quaeratur.

c' Agedum commoda matri manum,
si parricida es. restat hoc operi ultimum. 1055
rapiatur ensis. hoc iacet ferro meus
coniunx. quid illum nomine haud uero uocas?
socer est.

a' Vtrumne pectori infigam meo
telum an patenti conditum iugulo inprimam?
eligere nescis uulnus: hunc dextra hunc pete 1060
uterum capacem qui uirum et gnatos tulit.

1034 frui et *ψ* et *om. EA* || 1035 mater *A* matris *ε ME* ||
en *ε ME* an *A* heu *Seruius* || 1039 anium *EA* alium *ψ* auius
scripsi || 1043 peto *E* precor *A* || 1045 ac *E ψ* et *A* || 1047
contusum *E* || 1048 Incesta *ε A* Incerta *ψ* || parte *ψ* ||
1049 et *E* at *A* sed *ψ* || 1050 sator *ε ψ* pater *A* || 1058 so-
cere stuprumne *E* || 1060 Fligere *E* || 1061 gnatos *E Voss.*
natos *ψ* natum *α* uirum gnatum *Bo.* ||

- CHO. iacet perempta. uulneri inmoritur manus
ferrumque secum nimius eiecit cruor.
- b OED. Fatidice te te praesidem ueri deum
compello. solum debui fatis patrem. 1065
bis parricida plusque quam timui nocens
matrem peremi, scelere confecta est meo.
o Phoebe mendax fata superaui impia.
- b' Pautante gressu sequere pallentes uias
suspensa plantis efferens uestigia. 1070
caecam tremente dextera noctem rege.
ingredere praeceps lubricos ponens gradus.
i profuge uade. siste ne in matrem incidas.
- a' Quicumque fessi corpore et morbo graues
semianima trahitis pectora: en fugio exeo. 1075
releuate colla. mitior caeli status
posterga sequitur. quisquis exilem iacens
animam retentat, uiuidos haustus leuis
concipiat. ite ferte depositis opem.
- c Mortifera mecum uitia terrarum extraho. 1080
uiolenta fata et horridus morbi tremor
maciesque et atra pestis et rabidus dolor
mecum ite mecum. ducibus his uti libet.

1064 Fatidice te te *E* Fatidici te *ψ* Te fatidice te *α* ||
1067 1068 an scelere confectam impio. o Ph. m. fata s.
mea? || 1069 Putauit ante gressu *E* || pallantes *E* fallentes
E t. Gron. scripsi pallentes || 1072 Ingredere *Eψ* I gra-
dere *A* || gradus *εψ* pedes *A* || 1075 pectora *E* corpora *A* ||
1077 Posterga *E* Post terga *A* || 1078 leues *E* || 1079 'Sta-
tius in Theb. Ferte depositis opem.' *Serui aliquot codd.*
ad Vergil. A. XII 395 || 1080 terrarum *E* terris *A* || 1081
morbi *EA* mortis *III Pall. Bo.* || EXPLICIT OEDIPPVS.
INCIPIT | AGAMEMNON *E* Marci Lucij Seneca Edipa
tragedia quinta felicit' | Explicit die Sabbati m̄s Iunii
MCCCLXXXI *R* ||

L. ANNAEI SENECAE

T R O A D E S

PERSONAE

- I ANDROMACHA
 PYRRHVS
- II HECVBA
 AGAMEMNON
 VLIXES
- III TALTHYBIOS
 CALCHAS
 SENEX
 HELENA
 NVNTIVS
- ASTYANAX }
 POLYXENA } TACITI
- CHORVS TROADVM
 SCAENA TROIAE

HECVBA.

a⁰ Quicumque regno fidit et magna potens
 dominatur aula nec leues metuit deos
 animumque rebus credulum laetis dedit,
 me uideat et te Troia: non umquam tulit
 documenta fors maiora quam fragili loco 5
 starent superbi. columen euersum occidit
 pollentis Asiae caelitum egregius labor.

a Ad cuius arma uenit et qui frigidum
 septena Tanain ora pandentem bibit
 et qui renatum primus excipiens diem 10
 tepidum rubenti Tigrin immiscet freto
 et quae uagos uicina prospiciens Scythas
 ripam cateruis ponticam uiduis ferit,
 excisa ferro est. Pergamum incubuit sibi.

TROADES EV in inscriptione TROAS A Tlu. ad u. 64.
 refutarunt Scaliger et Daniel Heinsius conlato euripideae fa-
 bulae nomine HECVBA cod. lugdunensis in f. Valerius Probus
 Inst. art. p. 47, 10. p. 75, 3 L. INCIPIIT FELICITER |
 TROADVM ÷ HECVBA E Marci Lucij Anei Senece Troas
 Tragedia sexta feliciter | Incipit. | HECVBA R Incipit 6^a
 excidii troie et planctus hecubae cum choro etc. cod.
 lugdunensis n. 370.

4 non nunquam E¹ non-unquam (n eraso) E² || 6 ce-
 cidit ψ || 8 quae E prob. NHs. qui A || 10 primus E g
 Voss. mg. prorsus A pronus Sertuerius ||

- a' En alta muri decora congestis iacent 15
 tectis adusti, regiam flammae ambiunt
 omnisque late fumat Assaraci domus.
 non prohibet auidas flamma uictoris manus:
 diripitur ardens Troia. nec caelum patet
 undante fumo: nube ceu densa obsitus 20
 ater fauilla squallet iliaca dies.
- b Stat auidus irae uictor et lentum Ilium
 metitur oculis ac decem tandem ferus
 ignoscit annis. horret afflictam quoque
 uictamque quamuis uideat haut credit sibi 25
 potuisse uinci. spolia populator rapit
 dardania, praedam mille non capiunt rates.
- c Testor deorum numen aduersum mihi
 patriaeque cineres teque rectorem Phrygum
 quem Troia toto conditum regno tegit 30
 tuosque manes quo stetit stante Ilium
 et uos meorum liberum magni greges
 umbrae minores:
- c' Quicquid aduersi accidit,
 quaecumque Phoebas ore lymphato furens
 credi deo uetante praedixit mala, 35
 prior Hecuba uidi grauida nec tacui metus
 et uana uates ante Cassandram fui.
- b' Non cautus ignes Ithacus aut Ithaci comes
 nocturnus in uos sparsit aut fallax Sinon:
 meus ignis iste est, facibus ardetis meis. 40
 sed quid ruinas urbis euersae gemis,
 uiuax senectus? respice infelix ad hos
 luctus recentes: Troia iam uetus est malum. F. XXIII

15 congestis *E* congesti *A* || 16 adusti *E* adustis *A* ||
 17 assarici ψ || domos *E*¹ || 18 cohibet *NHs.* || 19 troia
E || 20 umbrante *IGron.* || ceu *A* seu ϵ || 22 irae *E* ira *A* ||
 lentum//ilium *E* || 25 aut *E* ($\tilde{n}c$ *m. sec.*) || 29 phrygum
E || 31 quo stetit stante ilium *EME* quodq; stetit ante
 Ilium *A* quodq; stante stetit iliū *Vrat.* || 34 limphatico ψ ||
 36 tacui meos *Rg* ||

- d Vidi execrandum regiae caedis nefas
 ipsas[*que*] ad aras [*maius admissum scelus*
Aeacis armis] cum ferox scaeuā manu 45
 coma reflectens regium torta caput
 alto nefandum uulneri ferrum abdidit,
 quod penitus actum cum recepisset libens,
 ensis senili siccus e iugulo redit. 50
- a' Placare quem non potuit a caede efferā
 mortalis aeuī cardinem extremum premens
 superique testes sceleris et quoddam sacrum
 regni iacentis? ille tot regum parens 55
 caret sepulchro Priamus et flamma indiget
 ardente Troia. non tamen superis sat est:
- d'' Dominum ecce Priami nuribus et gnatis legens
 sortitur urna. praeda quem uilis sequar?
 hic Hectoris coniugia despondet sibi,
 hic optat Heleni coniugem hic Antenoris 60
 nec dest tuos Cassandra qui thalamos petat:
 mea sors timetur, sola sum Danais metus.
- e Lamenta cessant? turba captinae mea
 ferite palmis pectora et planctus date
 et iusta Troiae facite. iamdudum sonet 65
 fatalis Ide iudicis diri domus.

45 46 *deleui que* || *maius admissum scelus Aeacis*
armis deleui Aeacis E Aeacidiae A Aeacidis Scaliger et
Vossius Aiakis Gron. || 46 *sceua E saeua A laeua Henne-*
berger cf. Phaed. 708 || 48 *addidit ψ* || 50 *siccus E R mg.*
tinctus A || 53 *quoddam E ψ quodā R10 quondam A* ||
 56 *superis EME ψ superi A* || 63 *cessent ψ* || 64 *IN NOMINE*
 DNI INCIPIT EXCERPTVM DI TRAGOEDIA TROADOS
 ANNEI SENICE. HECVBA CHORVS TROADV̄ Haec fe-
 rite *etc. Thu.* || 66 *Idae Ae Ide Thu. ψ Delrio Vossius* ||

CHORVS TROADVM. HECVBA.

- A a Non rude uulgius lacrimisque nouum
lugere iubes. hoc continuis
egimus annis ex quo tetigit
phrygius graias hospes Amyclas 70
secuitque fretum
pinus matri sacra Cybebae.
- a' Deciens niuibus canuit Ide
deciens nostris nudata rogis
et sigeis trepidus campis 75
decumas secuit messor aristas:
ut nulla dies maerore caret,
sed noua fletus causa ministrat.
- b Ite ad planctum
miseramque leua regina manum. 80
uulgius dominam uile sequemur:
non indociles lugere sumus.
- B a HEC. Fidae casus nostri comites
soluite crinem.
per colla fluant maesta capilli 85
tepidi Troiae puluere turpes.

Chorus. Heccuba R Chorus trianorum R10 Troianorum
chorus. Hecuba G CHORVS MVLIERV M α CHORVS
TROADVM. HECVBA E de Thu. uid. ad u. 64. || 67 CHO. E
Ch. Thu. om. A || 68 continuis egimus annos Thu. || 70 Phyr-
gius E¹ corr. E² || 72 Cybele E cibeles ψ Cybelle A
cibebe Thu. || 73 canuit (c minio pictum) ide decie nris nu-
data E c. idem deciens nris nud. Thu. canuit Ide Ide nostris
nud. A || 75 sigaeis E si gens Thu. || 76 Decumas E de-
cimas Thu. decies A || 79 ad planctūq; Thu. planctus εA ||
81 sequamur ψ || 83 comites literae it m. sec. E || 86 tre-
pido E Thu. g tepido A (transposuit huc uu. 103 104 Fr.
Haasius.) ||

- b Paret exertos turba lacertos.
ueste remissa substringe sinus
uteroque tenuis pateant artus. 90
cui coniugio pectora uelas
captiuae pudor?
- c [Cingat tunicas palla solutas]
uacet ad crebri uerbera planctus
furibunda manus. placet hic habitus
placet agnosco troada turbam. 95
complete manus. 103
hoc ex Troia sumpsisse licet. 104
- d Iterum luctus redeant ueteres 96
solitum flendi uincite morem.
- e HECTORA FLEMVS.
- B' a' CHO. Soluimus omnes
lacerum multo funere crinem. 100
coma demissa est libera nodo 101
sparsitque cinis feruidus ora. 102
- b' Cadit ex umeris uestis apertis 105
inumque tegit suffulta latus
iam nuda uocant pectora dextras.
nunc nunc uires exprome tuas
furiose dolor.

88 reuulsa R14 || 89 utroque Thu. g || 91 captiuae E
t. IGron. || 92 soluta ψ h. u. delevi || 95 troada lit. d in ras.
m. sec. E || uu. 103 104 huc transposui || 103 HEC. A HEC.
om. E Thu. || complete E || 96 redeunt ed. Gron. redeant εA
redeant Thu. || 99 Hoc soluimus Thu. || 101 demissa ε di-
missa A dimisa Thu. || 102 canis E¹ || 105 cadit E Thu.
cadat A || 106 inumque E R14 Ique Thu. utrunque A ||
tegit E Thu. tegat A || 108 hunc nunc E¹ || 109 exprome do-
lor tuas ψ tuas om. EA furiose LMueller suppleuit coll.
Med. u. 139 ||

- c' Rhoetea sonent litora planctu
habitansque cauis montibus Echo 110
non ut solita est extrema breuis
uerba remittat: | saeuite manus: 113 116
totos reddat Troiae gemitus. 114
[audiat omnis pontus et aether.] 115
- d' Pulsu pectus tundite uasto.
non sum solito contenta sono. F. XXIII
- e' HECTORA FLEMVS.
- A' a HEC. Tibi nostra ferit dextra lacertos 120
umerosque ferit tibi sanguineos.
[Tibi nostra caput dextera pulsat.]
tibi maternis ubera palmis
laniata iacent.
fluat et multo sanguine manet 125
quamcumque tuo funere feci
rupta cicatrix.
- a' Columen patriae mora fatorum
tu praesidium Phrygibus fessis
tu murus eras umerisque tuis 130
stetit illa decem fulta per annos.
tecum cecidit summusque dies
Hectoris idem patriaeque fuit.
- C a Vertite planctus.
Priamo uestros fundite fletus. 135
satis Hector habet.

115 Audiat o. p. et aether Saeuite manus *o* deleto
u. 115 transposui 116 || 117 pulsu p. t. uasto *E Thu.* pulsu
uasto t. p. *A* || 120 HEC. haec tibi n. *E* Haec tibi
n. *Thu.* CHO. Tibi n. *A* || 124 Lania *E* || 125 fluat *E Thu.*
fluit *A* || manet *E Thu.* manet *A* || 129 frigidus *E* ||
134 HEC. Vertite *A* HEC. om. *E Thu.* || 135 uestro ψ ||
///fundite *E* ||

- b CHO. Accipe rector Phrygiae planctus
accipe fletus bis capte senex. 139
nil Troia semel te rege tulit 141
dardana graio moenia ferro 140 142^a
bis pulsari | hisque pharetras 142^b
passa herculeas.
- b' Post elatos Hecubae partus
regumque gregem 145
postrema pater funera cludis
magnoque Ioui uictima caesus
sigea premis litora truncus.
- a' HEC. Alio lacrimas flectite uestras:
Non est Priami miseranda mei
mors Iliades. 150
- D a FELIX PRIAMVS dicite cunctae. 151
non ille duos uidet Atridas 155
nec fallacem cernit Vlixem.
non argolici praeda triumphii
subiecta feret colla tropaeis.
- a' Non adsuetas ad scepra manus
posterga dabit 160
currusque sequens agamemnonios
aurea dextra uincula gestans
latis fiet pompa Mycenis.
- D' a CHO. FELIX PRIAMVS dicimus omnes. 164
liber manes uadit ad imos 152

138 captae *E* || u. 140 post u. 141 transposui || bis
pulsari *A* bis pulsari uidit *E Thu.* bis pulsata *mg. Bas.* ||
143 post te latos *E* || 144 regumque gregem *E* regumque
rogos *A* || 147 Sigaea *E* || 148 Ilio *R10* al' Ilio *R mg.* ||
149 miseranda *literae* ise in *ras. n. sec. E* || me *E* me
Thu. || 151 cunct/e *E* || 152—154 hinc relegauit || 155 uidet *E*
t. *IGron. Thu.* uidit *A* || 160 poterga *Thu.* || 163 latis *E Thu. A*
laetis ψ || u. 152—154 huc transposui ||

nec feret umquam 153
 uicta Graium ceruice iugum 154
 secum excedens sua regna tulit. 165

a' Nunc elysiis [*nemoris tutis*] errat in umbris
 interque piis felix animas
 Hectora quaerit. FELIX PRIAMVS
 felix quisquis bello moriens
 omnia secum consumpta tulit. 170

TALTHYBIVS. CHORVS.

a O longa Danais semper in portu mora
 seu petere bellum seu patriam uolunt.
 a' CHO. Quae causa ratibus faciat et Danais moram
 effare, reduces quis deus claudat uias.
 b' TAL. Pauet animus, artus horridus quassat tremor, 175
 maiora ueris monstra uix capiunt fidem:
 uidi ipse uidi. summa iam Titan iuga
 stringebat ortu, uicerat noctem dies,
 cum subito caeca terra mugitu fremens
 concussa totos traxit ex imo sinus. 180
 b' Mouere siluae capita et excelsum nemus
 fragore uasto tonuit et lucus sacer,
 idaea ruptis saxa ceciderunt iugis 183
 et scissa uallis aperit inmensos specus 186
 nec terra solum tremuit: et pontus suum 184
 adesse Achillen sensit ac strauit uada. 185

154 uincta *εA* uicta *Thu. ψ* || 166 elysiis *scripsi*
 elysii *ω* || *nemoris tutis deleui* tutus *A* || 170 tulit *E Thu. ME*
 uidet *A* || CHORVS) TROADVM *add. A om. Eψ* greco-
 rum *add. G* || 171 O *E* Quam *A* || 174 Effare edoce quis *E* ||
 178 ortu *E* ortus *A* || 180 totos *E Mog.* caecos *A* || sinus
EMEg sonos *A* || *post u.* 183 *interposui u.* 186 Tum *ω* Et
scripsi || uallis *E* tellus *A* || 184 Nec terra solum *E* Nec
 sola tellus *A* ||

b Tum hiatus Erebi peruium ad superos iter 187
 tellure fracta praebet ac tumulum leuat.
 emicuit ingens umbra thessalici ducis
 threicia qualis arma proludens tuis 190
 iam Troia fatis strauit aut neptunium
 cana nitentem perculit iuuenem coma.
 b' Aut cum inter acies marte uiolento furens
 corporibus amnes clausit et quaerens iter
 tardus cruento Xanthus errauit uado Q. III 195
 aut cum superbo uictor in curru stetit F. XXV
 egitque habenas Hectorem et Troiam trahens.
 impleuit omne litus irati sonus:
 b' Ite ite inertes. manibus meis debitos
 auferte honores. soluite ingratas moras 200
 per nostra ituri maria. non paruo luit
 iras Achillis Graecia et magno luet.
 desponsa nostris cineribus Polyxena
 Pyrrhi manu mactetur et tumulum riget.
 b' Haec fatus alta nocte diuulsit diem 205
 repetensque Ditem mersus ingentem specum
 coeunte terra iunxit. inmoti iacent
 tranquilla pelagi, uentus abiicit minas
 placidumque fluctu murmurat leni mare,
 Tritonum ab alto cecinit hymenaeum chorus. 210

PYRRHVS. AGAMEMNON. CALCHAS.

a^o Cum laeta pelago uela rediturus dares,
 excidit Achilles cuius unius manu

187 Et *ω* Tum *scripsi* || 190 Traicia *ψ* || proludens *E*
ψ? praeludens *A* || 192 cana) *a corr. ex e ut uidetur E* ||
 195 cruento *E* || 199 Ite *semel E* || manibus meis de-
 bitos *E* || debitos man. meis *E² A* debitosque manibus
Delrio manibusque debitos *Henneberger* || 200 Auferte *Eψ*
 Auferte *A* || moras *suprascr. m. sec. R14* rates *ω* || 201
 luit *E* luet *A* || 202 et *E* at *A* ac *Mog.* || 203 polixene *ψ* ||
 205 nocte dimisit *Eψ* diuulsit *scripsi* uoce dimisit *A* || 207
 immota *E* || 210 Tritonum *EME* Triton *A* || chorus *EME*
 choro *A* || 211 PYRRH. *om. εA* ||

- impulsa Troia [*corrui tandem solo breui repensans*], quicquid adiecit morae illo remoto, dubia quo caderet stetit. 215
- a Velis licet quod petitur ac properes dare, sero es daturus. iam suum cuncti duces tulere pretium. quae minor merces potest tantae dari uirtutis? an meruit parum 215
- a' Qui fugere bellum iussus et longa sedens aeuum senecta ducere ac pylis senis transcendere annos fassus est armis uirum falsasque uestes exiit matris dolos? 220
- a'' Inhospitali Teleplus regno inpotens dum Mysiae ferocis introitus negat, rudem cruore regio dextram inbuit fortemque eandem sensit et mitem manum. 225
- b Cecidere Thebae. uidit Eetion capi sua regna uictus. clade subuersa est pari apposita celso parua Lyrnesos iugo et causa litis regibus Chryse iacet, 230
- b' Et nota fama Tenedos et quae pascuo fecunda pingui thracios nutrit greges Syros fretumque Lesbos aegeum secans et cara Phoebo Cilla. quid quas adluit uernis Caycus gurgitem attollens aquis? 235
- b'' Haec tanta clades gentium ac tantus pavor sparsae tot urbes turbinis uasti modo alterius essent gloria ac summum decus? 240

213 corrui — repensans exhibet A, non agnoscit E || ante u. 215 in A legitur u. 235 || 219 uirtuti ω uirtutis scripsi || an is α is om. E ψ || 221 ducere E degere A || pylis E || 222 223 T. a. exiit matris dolos F. u. fassus est armis uirum: conmutauit hemistichia posteriora || exiit EA exuens Scaligerana || 228 etlongapi E echion uel ethion ψ || 230 Apposita EA Imposita Scriuerius || $\mathcal{K}$ hysmenos at E³ mg. || 234 mittit ME || 235 hoc loco legitur E, ante u. 215 A || Seyros EA correxit Petrus || 236 cara E Mog. R10 sacra A || scilla ψ || 237 calchus (sed mg. m. tertia $\mathcal{K}$ caicus) E || 240 gloriae s. d. IGron. ||

- iter est Achilli. sic meus uenit pater et tanta gessit bella, dum bellum parat.
- a' Ut alia sileam merita, non unus satis Hector fuisset? Ilium uicit pater, nos diruistis. inclitas laudes iuuat et facta magni clara genitoris sequi. 245
- a' Iacuit peremptus Hector ante oculos patris patruisque Memnon cuius ob luctum parens pallente maestum protulit uultu diem, didicitque Achilles et dea gnatos mori. 249
- a'' Tum saeua Amazon ultimus cecidit metus sui que uictor operis exemplum horruit. debes Achilli, merita si digne aestimas, etsi ex Mycenis uirginem atque Argis petat. 251
- a''' Dubitatur etiam? placita nunc subito improbas gnatamque Priami Pelei gnato ferum mactare credis? at tuam gnatam parens Helenae immolasti: solita iam et facta expeto. 255
- a AGAM. Iuuenile uitium est regere non posse impetum. Pyrrh. aetatis alios feruor hic primus rapit, Pyrrhum paternus. 260
- Agam. spiritus quondam trucis minasque tumidi lentus Aeacidiae tuli. F. XXVI
- a' Pyrrh. Quo plura possis, plura patienter feras. Agam. quid caede dira nobiles clari ducis adspergis umbras? noscere hoc primum decet quid facere uictor debeat uictus pati. 265

241 achilli ψ Achillis Ae || 246 facta magni clara E clara magni facta A magna ψ || 248 patruisque EME ψ pariterque A (α ?) || u. 250 post u. 252 traieci. post u. 251 eundem transposuerat NHs. || 251 dea EME ψ deis α || 252 saeua E uersa A || metus E timor A || 254 Etsi ex m. E ψ ex om. α || 255 nunc E nec A || improbas E probas A || 256 Patriamque gnatam E Priamique natam A Gnatamque Priami scripsi || u. 259—301 Agamemnonis sunt ω sed Pyrrho dedi u. 260 261^a Scaligero auctore u. 263 Lipsii sententiam secutus || 260 primus E primae A || 261 trucis E truces A || 264 nobiles .. umbras E ψ nobilem .. umbram α ||

- b Violenta nemo imperia continuit diu,
moderata durant quoque fortuna altius
euexit ac leuauit humanas opes,
hoc se magis suppressere felicem decet
uariosque casus tremere metuentem deos
nimium fauentes. magna momento obrui
uincendo didici. 270
- b' Troia nos tumidos facit
nimium ac feroces? stamus hoc Danaï loco
unde illa cecidit. fateor aliquando inpotens
regno ac superbus altius memet tuli,
sed fregit illos spiritus haec quae dare
potuisset aliis causa fortunae fauor. 275
- a [Tu me superbum Priame tu timidum facis.]
ego esse quicquam sceptri nisi uano putem
fulgore tectum nomen et falso comam
uinclo decentem? casus haec rapiet breuis
nec mille forsā ratibus aut annis decem. 280
- a' Non omnibus fortuna tam lenta imminet.
equidem fatebor (pace dixisse hoc tua
argiua tellus liceat) adfligi Phrygas
uincique uolui, ruere et aequari solo
Troiam arcuissem. 285
- b Sed regi frenis nequit
et ira et ardens hostis et uictoria
commissa nocti. quicquid indignum aut ferum
cuiquam uideri potuit, hoc fecit dolor
tenebraeque per quas ipse se iritat furor
gladiusque felix cuius infecti semel
uacors libido est. 290
- b' Quicquid euersae potest
superesse Troiae maneat: exactum satis
poenarum et ultra est. regia ut uirgo occidat 295

273 timidos Lips. Mog. facit $\epsilon\psi$ facis A || 278 aliis E
alii A || 279 eieci. || timidum ω tumidum nescio quis || 282
tegentem ψ || hoc ψ || rapiet EA rapit ψ || 285 hoc dixisse
 ψ || 288 Etiam ω Troiam Swoboda || arguissem ω arcuis-
sem Lipsius || 292 ipse se A (α ?) se om. E ipse om. ψ ||

- tumuloque donum detur et cineres riget
et facinus atrox caedis ut thalamos uocent?
non patiar. in me culpa cunctorum redit
[qui non uetat peccare, cum possit, iubet.] 300
- a PYRRH. Nullumne Achillis praemium manes ferent?
AGAM. ferent et illum laudibus cuncti canent
magnumque terrae nomen ignotae audient.
- a' Quod si leuatur sanguine infuso cinis,
opima phrygii colla caedantur gregis
fluatque nulli flebilis matri cruor. 305
- a'' Quis iste mos est quando in inferias homo est
inpensus hominis? detrahe inuidiam tuo
odiumque patri quem coli poena iubes.
- b PYRRH. O tumide rerum dum secundarum status
extollit animos, timide cum increuit metus,
regum tyranne iamne flammatum geris
amore subito pectus ac ueneris nouae?
solusne totiens spolia de nobis feres?
haec dextra Achilli uictimam reddam suam. 315
- b' Quam si negas retinesque maiorem dabo
dignamque quam det Pyrrhus. et nimium diu
a caede nostra regia cessat manus
paremque poscit Priamus.
AGAM. haud equidem nego
hoc esse Pyrrhi maximum in bello decus 320
saeuo peremptus ense quod Priamus iacet
supplex paternus.
- c PYRRH. Supplices nostri patris
hostesque eosdem nouimus. Priamus tamen
praesens rogauit, tu graui pauidus metu 325
nec ad rogandum fortis Aiaci preces
Ithacoque mandas clausus atque hostem tremens. F. XXVII

297 tumuloque E || donum $\epsilon\psi$ dono α || 298 uocent E
uocem A || 300 deleui || 304 leuatur (lit. a m. tertia) E || 306
flebilis $\epsilon\psi$ flebili α || 307 homo est ϵA || 308 hominis E t.
IGron. Mog. homini A homo i. homini est Bo. || 311 extollit
E || increuit E increpuit A || 313 subito E ψ solito A ||

- c' AGAM. At non timebat tunc tuus fateor parens
interque caedes Graeciae atque iustas rates
segnis iacebat belli et armorum immemor
leui canoram uerberans plectro chelyn. 330
- c'' PYRRH. Tunc magnus Hector arma contemnens tua
cantus Achillis timuit et tanto in metu
naualibus pax alta thessalicis fuit.
AGAM. nempe isdem in istis Thessali naualibus
pax alta rursus Hectoris patri fuit. 335
- a PYRRH. Est regis alti spiritum regi dare.
AGAM. cur dextra regi spiritum eripuit tua?
- a' PYRRH. Mortem misericors saepe pro uita dabit.
AGAM. et nunc misericors uirgines busto petis?
- a PYRRH. Iamne inmolari uirgines credis nefas? 340
AGAM. praeferre patriam liberis regem decet.
- a' PYRRH. Lex nulla capto parcat aut poenam inpedit.
AGAM. quod non uetat lex, hoc uetat fieri pudor.
- a'' PYRRH. Quodcumque libuit facere uictori, licet.
AGAM. minimum decet libere cui multum licet. 345
- b PYRRH. His ista iactas quos decem annorum graui
regno subactos Pyrrhus exsoluit iugo?
- b' AGAM. Hos Scyros animos ...
PYRRH. scelere quae fratrum caret.
AGAM. inclusa fluctu?
PYRRH. nempe cognati maris.
- b'' *Agam.* . . . . .
Pyrrh. Atrei et Thyestae nobilem noui domum. 350
- b AGAM. Ex uirginis concepte furtiuo stupro,
et ex Achille nate sed nondum uiro ...
- b' PYRRH. Illo ex Achille genere qui mundum suo
sparsus per omne caelitem regnum tenet.

post u. 327 unius uersus lacunam statuit GR. || 328 uastas
ψ || 334 thessali E thessalis A || 339 Et E At A || 348 Sy-
rus E Scyros A || post u. 349 Agamemnonis orationem ex-
cidisse suspicatus u. 350 PYRRH. addidi. || 354 omnem α ||

- [*Thetide aequora umbras Aeaco caelum Ioue.*] 355
- b'' AGAM. Illo ex Achille qui manu Paridis iacet...
PYRRH. quem nec deorum comminus quisquam petit.
- c AGAM. Conpescere equidem uerba et audacem male
poteram domare, sed meus captis quoque
scit parcere ensis. potius interpres deum 360
Calchas uocetur. fata si poscent, dabo.
- d Tu qui pelasgae uincla soluisti ratis
morasque belli, rite qui reseras polum,
cui uiscerum secreta, cui mundi fragor
et stella longa semitam flamma trahens 365
dat signa fati, cuius ingenti mihi
mercede constant ora, quid iubeat deus
effare Calchas nosque consilio rege.
- c' CAL. Dant fata Danais quo solent pretio uiam.
mactanda uirgo est thessali busto ducis,
sed quo iugari thessalae cultu solent
inoidesue uel mycenaeae nurus, 370
- d' Pyrrhus parenti coniugem tradat suo.
sic rite dabitur. non tamen nostras tenet 375
haec una puppes causa, nobilior tuo
Polyxene cruore debetur cruor
quem fata quaerunt: turre de summa cadat
Priami nepos hectoris et letum oppetat.
tum mille uelis inpleat classis freta.

CHORVS.

- a Verum est, an timidos fabula decipit,
umbras corporibus uiuere conditis: 380

u. 355 sustuli || aequora E aequor A || 358 malo ω male
scripsi cum R14 || 361 poscent E poscunt A || 362 rati ω ratis
Bo. 'quaedam schedae' Delr. || 363 belli E bellis A || arte ω
rite scripsi || 366 dat Eψ dant A || 368 Calchas E calcas R14
Calcha A || 369 pacto R || 372 Ionide sue E Ionidesue A Ioi-
desue Heusinger In oidesue scripsi || 376 Polyxene Eψ Poly-
xena A || 377 dura reclusum cadat ψ || 378 Priamo E Priami A ||

- cum coniunx oculis inposuit manum
supremusque dies solibus obstitit
et tristic cineres urna cohercui?
non prodest animam tradere funeri,
sed restat miseris uiuere longius? 385
- b An toti morimur nullaque pars manet
nostri, cum profugo spiritus halitu
inmixtus nebulis cessit in aera
et nudum tetigit subdita fax latus? F. XXVIII 390
- b' Quicquid sol oriens quicquid et occidens
nouit, caeruleis Oceanus fretis
quicquid bis ueniens bis fugiens lauat,
aetas pegaseo conripit gradu.
- b Quo bisseua uolant sidera turbine,
quo cursu properat uoluere saecula
astrorum dominus, quo properat modo
obliquis Hecate currere flexibus: 395
- b' Hoc omnes petimus fata nec amplius
iuratos superis qui tetigit lacus,
usquam est. ut calidis fumus ab ignibus
uanescit spatium per breue sordidus, 400
- b'' Vt nubes grauidas quas modo uidimus
arctoi Boreae dissicit impetus:
sic hic quo regimur spiritus effluet. 405

384 tristis E tristes A || 387 An A ac (c in ras.) E² ||
390 subita ψ || 393 bis ueniens et f. E (uel f. E t. IGron.)
bis u. bis f. Henneberger uel u. uel f. A || labat E || 395
Bis quo (s deleto tertia m.) E || uocant E' corr. E³ ||
396 uoluere secula E secula uoluere A || 398 aecate E ||
399 Hoc ε Haec A || 402 sordibus ψ || 404 dissicat E
dissicit AE dissipat A ||

- [post mortem nihil est, ipsaque mors nihil,
uelocis spatii meta nouissima.]
spem ponant auidi, solliciti metum. 408
- a' Tempus nos auidum deuorat et chaos. 411
quaeris quo iaceas post obitum loco? 409
quo non nata iacent. 410
[mors indiuidua est noxia corpori
nec parcens animae.] Taenara et aspero 412
regnum sub domino limen et obsidens
custos non facili Cerberus ostio 415
rumores uacui uerbaque inania
et par sollicito fabula somnio.

ANDROMACHA. SENEX, ASTYANAX TACITVS.

- a Quid maesta Phrygiae turba laceratae comas
miserumque tunsae pectus effuso genas
fletu rigatis? leuia perpeasae sumus 420
si flenda patimur. Ilium uobis modo,
mihi cecidit olim, cum ferus curru incito
mea membra raperet et graui gemeret sono
pelias axis pondere hectoro tremens.
- a' Tunc obruta atque euersa quodcumque accidit 425
torpens malis rigensque sine sensu fero.
iam erepta Danais coniugem sequerer meum,
nisi hic teneret: hic meos animos domat

406 407 deleui coll. Plauti Captiu. 741—743 Tertullianum
(de anima c. 42, de resurrectione carnis c. 1) respexisse hunc
locum contendit GR. diss. p. 11 sed mihi non persuasit. || 409 410
post u. 417 in fine cantici positi sed lineolis non liquet qua
manu adscriptis suo loco restituti E utrumque transposui post
u. 411 || iaceant ψ || 412 413^a deleui ego et GR. || taena-
ret E || 415 hostio Eψ || ASTYANAX E TACITVS addidi.
VLYSSES A || 418 ANDR. om. EA || laceratae E lacera-
tis A || manus ψ || 425 quodcumque accidit E Troia con-
cidit A || 426 fero E feror A ||

morique prohibet, cogit hic aliquid deos
adhuc rogare, tempus aerumnae addidit. 430
hic mihi malorum maximum fructum abstulit
nihil timere.

- a Prosperis rebus locus
ereptus omnis, dira qua ueniant habent.
miserrimum est timere cum speres nihil.
SEN. quis te repens conuouit adflicta metus? 435
ANDR. exoritur aliquod maius ex magno malum,
nondum ruentis Ilii fatum stetit.
SEN. et quas reperiet, ut uelit, clades deus?
a' ANDR. Stygis profundae claustra et obscuri specus
laxantur et, ne desit euersis metus, 440
hostes ab imo conditi Dite exeunt.
solisne retro peruium est Danais iter?
certe aequa mors est. turbat atque agitat Phrygas
communis iste terror, hic proprie meum
exterret animum noctis horrendae sopor. 445
a'' SEN. Quae uisa portas? effer in medium metus.
ANDR. partes fere nox ima transierat duas
clarumque septem uerterant stellae iugum,
ignota tandem uenit adflictae quies
breuisque fessis somnus obrepsit genis, 450
si somnus ille est mentis attonitae stupor:
cum subito nostros Hector ante oculos stetit.
a Non qualis ultro bella in Argiuos ferens
gratias petebat facibus idaeis rates
nec caede multa qualis in Danaos furens F. XXVIII 455
uera ex Achille spolia simulato tulit,
non ille uultus flammeum intendens iubar,

429 aliquos ψ || 436 aliquid A aliquod $\epsilon\psi$ || 438 reperiet E || *ut.* 439—445 *Andromachae sunt EA* 442 443^a *Seni dedit Scaliger quem refutat Gron.* 439—443^a *Seni con-*
tinuat Bo. || 439 Stygis profunde ERg Stygii profundi A ||
441 imo EA || dite E tumulo A || 446 portas E portant A
portant ψ || 447 nox iam E nox alma A nox ima scripsi ||
455 multa E uasta A || Danais ψ || 457 intendens E ψ
incendens A ||

sed fessus ac deiectus et fletu grauis
similisque maesto squalida obiectus coma.

- a' Iuuat tamen uidisse. tum quassans caput, 460
' dispelle somnos' inquit 'et gnatum eripe
o fida coniunx. lateat: haec una est salus.
omite fletus. Troia quod cecidit gemis?
utinam iaceret tota. festina amoue
quocumque nostrae paruulam stirpem domus.' 465
b Mihi gelidus horror ac tremor somnum expulit:
oculosque nunc huc pauida nunc illuc ferens
oblita nati misera quaesiui Hectorem.
fallax per ipsos umbra complexus abit.
c O gnate magni certa progenies patris 470
spes una Phrygibus unica adflictae domus
ueterisque suboles sanguinis nimium incliti
nimiumque patri similis: hos uultus meus
habebat Hector, talis incessu fuit
habituque talis, sic tulit fortes manus, 475
sic celsus umeris fronte sic torua minax
ceruice fusam dissipans iacta comam,
c' [O gnate sero Phrygibus o matri cito]
eritne tempus illud ac felix dies 480
quo troici defensor et uindex soli
rediuiua ponas Pergama et sparsos fuga
ciues reducas nomen et patriae suum
Phrygibusque reddas? sed mei fati memor
tam magna timeo uota. quod captis sat est,

ut. 458 459 *desunt E* || 459 nostro A scripsi maesto
coll. Verg. A. II 270. || *excidisse unum uersum suspicor ante*
u. 460. || 461 Dispelle E Depelle A || 466 expulit E ex-
cutit A sequitur Octaviae auctor u. 123 Tunc tremor et in-
gens excutit somnos pauor. || 471 Spes uita ψ || 477 iacta
ER iactat GR. lata A || 478 *uersum delendum censeo.* ||
o E at A *om. Voss. ψ et Bo.* || 481 Rediuiua A Rediuiua
E || poenas E || 482 Cuaes E || 483 prigibusque E || fati
mei E t. Gron. || memor E Lips. *ex AE ut uidetur g?* im-
memor A ||

- uiuamus. heu me qui locus fidus meo 485
erit timori quae te sede occulam?
- d Arx illa pollens opibus et muris deum
gentes per omnes clara et inuidiae grauis
nunc puluis altus, strata sunt flamma omnia,
superestque uasta ex urbe ne tantum quidem 490
quo lateat infans. quem locum fraudi legam?
- e Est tumulus ingens coniugis cari sacer,
uerendus hosti mole quem immensa parens
opibusque magnis struxit in luctus suos
rex non auarus: optume credam patri. — 495
sudor per artus frigidus totos cadit:
omen tremesco misera feralis loci.
- f SEN. Haec causa multos una ab interitu arcuit
credi perisse.
Andr. uix spei quicquam est super:
graue pondus illum magna nobilitas premit. 500
SEN. ne prodat aliquis, amoue testes doli.
ANDR. Si quaerit hostis?
SEN. urbe in euersa perit.
ANDR. quid proderit latuisse redituro in manus?
SEN. uictor feroces impetus primos habet.
ANDR. quid quod latere sine metu magno nequit? 505
SEN. miser occupet praesidia, securus legat.
- d' ANDR. Quis te locus quae regio seducta inuia
tuto reponet? quis feret trepidis opem?
quis proteget? qui semper etiam nunc tuos
Hector tuere, coniugis furtum piaae 510
serua et fideli cinere uicturum excipe.

485 qui E quis A || 488 grauis E capax A || 498 arguit ψ || 499 credit E || ANDR. om. EA addidit Raphaelengius. (Florentinus totum: Ne prodat aliquis, amoue Seni tribuit, in prioribus Andromachae relinquit Vix spei quicquam est super, Seni assignat Graue pondus. Gronouius parum recte.) || 500 AND. E om. A || 501 SEN. Ne prodat aliquis | Amoue testes doli E A. Ne prodat aliquis. Se. amoue testes doli. A || 506 Misero α || 510 furtum ω sortem Bo. ||

- e' Succede tumulo gnate, quid retro fugis
turrisque latebras spernis? agnosco indolem.
pudet timere. spiritus magnos fuga
animosque ueteres, sume quos casus dedit. 515
en intuere turba quae simus super:
famulus hinc captiua: cedendum est malis.
- e'' Sanctas parentis conditi sedes age
aude subire. fata si miseros iuuant
habes salutem, fata si uitam negant 520
habes sepulcrum.
- SEN. claustra commissum tegunt, F. XXX
quem ne tuus producat in medium timor,
procul hinc recede teque diuersam amoue.
- g ANDR. Leuius solet timere qui propius timet:
sed, si placet, referamus hinc alio pedem. 525
- g' SEN. Cohibe parumper ora questusque opprime:
gressus nefandos dux Cephallanum admouet.
- a ANDR. Dehisce tellus tuque coniunx ultimo
specu reuulsam scinde tellurem et Stygis
sinu profundo conde depositum meum. 530
adest Vlixes et quidem dubio gradu
uultuque: nectit pectore astus callidos.
- VLIXES. ANDROMACHA.
- a' Durae minister sortis hoc primum peto,
ut ore quamuis uerba dicantur meo
non esse credas nostra: Graiorum omnium 535
procerumque uox est petere quos seras domos
hectorea suboles prohibet. hanc fata expetunt.
- b Sollicita Danaos pacis incertae fides

513 turrisque E turpesque A || 514 fuge ϵA fuga NHs. || 527 Tumulus ω Famulus uel Vetulus Iortinus Tremulus With. || 519 misero E || an misero fauent? || 527 cephallanum E cephallanum ψ Cephalenum A || 529 et stygis E et om. A || VLIXES · ANDROMACHA E om. A || 533 VL. EA ||

semper tenebit, semper a tergo timor
respicere coget arma nec poni sinet, 540
dum Phrygibus animos gnatus euersis dabit
Andromacha uester.

ANDR. augur haec Calchas canit?

VL. et si taceret augur haec Calchas, tamen
dicebat Hector cuius et stirpem horreo.
[generosa in ortus semina exurgunt suos.] 545

b' Sic ille magni paruus armenti comes
primisque nondum cornibus findens cutem
ceruice subito celsus et fronte arduus
gregem paternum ducit ac pecori imperat.
quae tenera caeso uirga de trunco stetit, 550
par ipsa matri tempore exiguo subit
umbrasque terris reddit et caelo nemus.

c' Sic male relictus igne de magno cinis
uires resumit. est quidem iniustus dolor
rerum aestimator, si tamen tecum exigas, 555
ueniam dabis quod bella post hiemes decem
totidemque messes iam senex miles timet
aliasque clades rursus ac numquam bene
Troiam iacentem.

c' Magna res Danaos mouet
futurus Hector: libera Graios metu. 560
haec una naues causa deductas tenet,
his classis haeret. neue crudelem putes
quod sorte iussus Hectoris gnatum petam:
petissem Oresten. patere quod uictor tulit.

d' ANDR. Utinam quidem esses gnate materna in manu 565
nossemque quis te casus ereptum mihi

542 Andromacha om. ψ || AN. uester augur A AND.
Hec uester augur ψ AN. om. E || Andromacha uester.
AND. Augur Henneberger. Andromacha sospes. GR. an
AND. Dexter? || 543 VL. A om. E At si ψ || haec caecas E
hoc Calchas A et calcas ψ || 545 sustuli || 555 excutias E
t. IGron. (?) || 556 hiemes E annos A || 557 messes ϵ ME men-
ses A || 560 libera nos hoc m. A l. graios m. EME ||

teneret aut quae regio. non hostilibus
confossa telis pectus aut uinclis manus
secantibus praestricta, non acri latus
utrumque flamma cincta maternam fidem 570
unquam exuissem.

d' Gnate quis te nunc locus

fortuna quae possedit? errore auio
uagus arua lustras? uastus an patriae uapor
conripuit artus? saeuus an uictor tuo
lusit cruore? numquid inmanis ferae 575
morsu peremptus pascis idaeas aues?

e' VL. Simulata remoue uerba: non facile est tibi
decipere Vlixen: uicimus matrum dolos
etiam dearum. cassa consilia amoue.
ubi natus est? 580

ANDR. ubi Hector? ubi cuncti Phryges?
ubi Priamus? unum quaeris, ego quaero omnia.

e' VL. Coacta dices sponte quod fari abnuis.
ANDR. tuta est perire quae potest debet cupit.
VL. magna uerba mors prope admota excutit. F. XXXI
ANDR. si uis Vlixem cogere Andromacham metu, 585
uitam minare: nam mori uotum est mihi.

f' VL. Verberibus igni morte cruciatu eloqui
quodcumque celas adiget inuitam dolor
et pectore imo condita arcana eruet.
necessitas plus posse quam pietas solet. 590

d' ANDR. Propone flammam funera et diras mali
doloris artes et famem et saeuam sitim
uariasque pestes undique et ferrum inditum
uisceribus ustis carceris caeci luem
et quicquid audet uictor iratus timens — 595

568 aut A a E || uinclis E || 571 o add. E³ || 572
possidet ψ || 586 nam EA iam ψ || 587 igni ϵ igne A ||
post u. 590 interponitur u. 596 (non addita personae nota) ψ
(hic et iterum suo loco legitur in G) || 591 uulnera EA funera
scripsi cf. u. 726 uerbera NHis. || 592 artes famem E ||
594 lum E || 595 timens Et. IGron. R10 mg. tumens A ||

- d' VL. Stulta est fides celare quod prodas statim.
 . ANDR. animosa nullos mater admittit metus.
 VL. hic ipse quo nunc contumax perstas amor
 consulere paruis liberis Danaos mouet.
 post arma tam longinqua post annos decem
 minus ternerem quos facit Calchas metus,
 si mihi timerem: bella Telemacho paras. 600
- e'' ANDR. Inuita Vlixes gaudium Danais dabo:
 dandum est. fatere quos premis luctus dolor.
 gaudete Atridae tuque laetifica, ut soles,
 refer Pelasgis: Hectoris proles obit. 605
- VL. et esse uerum hoc qua probas Danais fide?
- f ANDR. Ita quod minari maximum uictor potest
 contingat et me fata maturo exitu
 facilique soluant ac meo condant solo
 et patria tellus Hectorem leuiter premat, 610
- f' Vt luce caruit. inter extinctos iacet
 datusque tumulo debita exanimis tulit.
 VL. expleta fata stirpe sublata Hectoris
 solidamque pacem laetus ad Danaos feram — 615
- d Quid agis Vlix e? Danaidae credent tibi?
 tu cui? parenti. fingit an quisquam hoc parens
 nec abominandae mortis auspiciu pauet?
 auspicia metuunt qui nihil maius timent.
 fidem adligauit iureiurando suam. 620
- si peierat, timere quid grauius potest?
- d' Nunc aduoca astus anime nunc fraudes dolos,

596 VL. *A extra uersum E om. ψ* || *hic legitur uersus EA R14 II Pall. supra ante u. 591 ψ transposuit post u. 597 Raphaelengius* || 597 AND. *E om. A VL. R* || *admittit E admittit A* || 598 VLI. *E om. A* || *pertinax R* || 599 mouet *pr. m. ut uidetur E ψ* monet *A* || 600 tam *om. E* || 601 facit *E* facis *A* || 603 AND. *om. α* || *Inuita EME Immiti A* || *ulixes (eraso s?) E Vlyssi A ME* || *ac Danais A ac om. E* || 605 soles (*lit. es m. sec.*) *E* || 609 ita me *Swoboda* || 611 patriam *E* || 612 caruit *EA* caret ut *ME* luce cassus *nonnulli codd. t. NHs.* || 616 danai die *E D. da NHs.* Danaidae *A* || 617 quisquam *E* quidquam *A* || *hoc E om. A* || 621 perierat *ψ* ||

- nunc totum Vlixen. ueritas numquam perit.
 scrutare matrem. maeret inlacrimat gemit.
Sed et huc et illuc anxios gressus refert 625
 missasque uoces aure sollicita excipit:
 magis haec limet quam maeret. ingenio est opus. —
- g Alios parentes adloqui in luctu decet,
 tibi gratulaudum est misera quod gnato cares
 quem mors manebat saeua praecipitem datum 630
 e turre lapsis sola quae muris manet.
 ANDR. reliquit animus membra quatiuntur labant
 torpetque uinctus frigidus sanguis gelu.
 VL. intremuit: hac hac parte quaerendum est mihi.
 matrem timor detexit: iterabo me et um. 635
- g' Itē ite celeres, fraude materna abditum
 hostem pelasgi nominis pestem ultimam
 ubicumque latitat erutam in medium date.
 bene est: tenetur. perge festina attrahe —
 quid respicis trepidasque? iam certe perit. 640
 ANDR. utinam timerem. solitus ex longo est metus
 dediscit animus sero quod didicit diu.
- g VL. Lustrare quoniam debitum muris puer
 sacrum antecessit nec potest uatem sequi
 meliore fato raptus: hoc Calchas ait 645
 modo piari posse redituras rates,
 si placet undas Hectoris sparsi cinis
 ac tumulus imo totus aequetur solo.
 nunc ille quoniam debitam effugit necem,
 erit admoenda sedibus sacris manus. F. XXXII 650

623 Nunc *E* Et *A* || *perit E* latet *A* || 625 Et *EA* Sed *ψ*
 Sed et *Bo.* || 627 haec *EA* hoc *ψ Bo.* || 632 AN. *extra uersum.*
E || *Reliquit E Reliquit A cf. Herc. II 841* Destituit animus
 membra. *Deliquit Scaliger Me liquit Scriueriana* || 634 Intre-
 muit *E ψ* En tr. *A* || *hac semel E* || 636 ite *semel E* || 637 pe-
 lasgii *E* || *post u. 641 excidisse uersum censeo ante. h. u. GR.*
uox timerem mento affecta uidetur. || 642 sicre *E* sero *A* ||
 643 Lustrare *E* || 644 uatem *A* uxtem *E* || 648 sequetur
E || 650 edibus *ψ* ||

- g' ANDR. Quid agimus? animum distrahit geminus timor :
 [hinc natus illinc coniugis sacri cinis.]
 pars ultra uincet? testor iunites deos
 deosque ueros coniugis manes mei
 non aliud Hector in meo gnato mihi 655
 placere quam te. uiuat, ut possit tuos
 referre uultus. prorutus tumulo cinis
 mergetur? ossa fluctibus spargi sinam
 disiecta uastis? potius hic mortem oppetat. —
 h' Poteris nefandae deditum mater neci 660
 uidere? poteris celsa per fastigia
 missum rotari? potero perpetiar feram,
 dum non meus post fata uictoris manu
 iactetur Hector. hic suam poenam potest
 sentire, at illum fata iam in tuto locant. — 665
 h' Quid fluctuaris? statue quem poenae extrahas.
 ingrata dubitas? Hector est illinc tuus —
 erras: utrimque est Hector, hic sensus potens
 forsam futurus ultor extincti patris —
 utrique parci non potest: quidnam facis? 670
 serua e duobus anime quem Danaï timent.
 g' VL. Responsa peragam: funditus busta eruam.
 ANDR. quae uendidistis?
 VL. pergam et e summo aggere
 traham sepulcra.
 ANDR. caelitum appello fidem
 fidemque Achillis. Pyrrhe genitoris tui 675
 munus tuere.
 VL. tumulus hic campo statim
 toto iacebit.
 ANDR. fuerat hoc prorsus nefas
 Danaï inausum. templa uiolastis deos
 etiam fauentes, busta transierat furor.

652 *deleui* || sacri *E* cari *A*. || 653 uincet e uincit *A* ||
 657 proruptus ψ || 662 perpetiar *E* (*sic!*) || 667 illinc *EA*
 illic ψ || 668 sensus *E* ψ sensu *A* || postet *E* || 669 forsam
E || 674 Traham *lit.* T primo *atram*. deinde *minio picta E* ||

- g' Resistam, inermis offeram armatis manus. 680
 dabit ira uires. qualis argolicas ferox
 turmas Amazon strauit aut qualis deo
 percussa maenas entheo siluas gradu
 armata thyrso terret atque expers sui
 uulnus dedit nec sensit, in medios ruam 685
 tumuloque cineris socia defenso cadam.
 g' VL. Cessatis et uos flebilis clamor mouet
 furorque cassus feminae? iussa ocius
 peragite.
 ANDR. me me sternite hic ferro prius.
 repellor? heu me. rumpe fatorum moras, 690
 molire terras Hector, ut Vliven domes.
 uel umbra satis es. arma concussit manu.
 iaculatur ignes. cernitis Danaï Hectorem
 an sola uideo?
 VL. funditus cuncta eruam.
 g' ANDR. Quid agis? ruina pariter et gnatum et uirum 695
 prosternis una? forsitan Danaos prece
 placare poteris. conditum illidet statim
 inmane busti pondus. intereat miser
 ubicumque potius: ne pater gnatum obruat
 prematque patrem gnatus. — ad genua accido 700
 supplex Vluxe quamque nullius pedes
 nouere dextram, pedibus admoueo tuis.
 [misero datur quodcumque, fortunae datur.] 706
 a Sic te reuisat coniugis sanctae torus
 annosque, dum te recipit, extendat suos
 Laerta. sic te iuuenis excipiat tuus
 et uota uincens uestra felici indole Quat. III 710

ante u. 680 unum uersum perisse puto. || 680 inermis *E*
 inermes *A* || 683 ethneo ψ || 686 Tumultoque *E* || 688 ca-
 sus *E* cassus *A* || 690 Repellor *E* ψ ? Repelle *A* || heu
 me *E* ψ ? Auernum *A* animum ψ || 692 Velis ψ || satis
 es *A* satis est *ex* || 693 Iaculetur ψ || 694 eruam *ER10mg*.
 erue *A* || 695 mater ω pariter *IGron*. || 697 illidet *Et. IGron*.
 elidet *A* || *uu.* 703—705 post 711 traieci, u. 706 *deleui*. || 709
 accipiat *E t. IGron*. exhibeat *NHs*. || 710 nostra ψ ||

- aetate auum transcendat ingenio patrem. F. XXXIII 711
- a' Miserere matris et preces placidus pius 703
 patiensque recipe quoque te celsum altius 704
 superi leuarunt, mitius lapsos preme. 705
 miserere matris: unicum adflictae mihi 712
 solamen hic est.
 VL. exhibe gnatum et roga.
- a ANDR. Huc e latebris procede tuis
 flebile matris furtum miserae. — 715
- a' Hic est hic est
 terror Vlixes mille cariuus.
- b Submitte manus dominique pedes
 supplice dextra stratus adora
 nec turpe puta 720
 quicquid miseros fortuna iubet.
- c Pone ex animo reges ataus
 magnique senis iura per omnibus
 incluta terras, excidat Hector.
- c' Gere captiuum positoque genu,
 si tua nondum funera sentis,
 matris fletus imitare tuae. 725
- d Vidit pueri regis lacrimas
 et Troia prior paruusque minas
 trucidis Alcidae flexit Priamus. 730
- e Ille ille ferox cuius uastis
 uiribus omnes cessere ferae
 qui perfracto limine Ditis
 caecum retro patefecit iter:
- e' Hostis parui uictus lacrimis 735
 'Suscipe' dixit 'rector habenas
 patrioque sede celsus solio,
 sed sceptrum fide meliore tene.'

713 hic eA hoc Scaligerana || ANDROMACHA A AN-
 DROMACHE · VLIXES R10 om. E || 714 AND. E om. A ||
 716 hic est hic est E hic puer hic est A || 717 Vlixes ω Vlixes
 scripsi || 726 funera Eψ uulnera A || 729 minax E1 corr. E2 ||

- d' Hoc fuit illo uictore capi.
 discite mites Herculis iras. 740
 an sola placent Herculis arma?
- b' Iacet ante pedes non minor illo
 supplice supplex uitamque petit.
 regnum Troiae,
 quocumque uolet fortuna ferat. 745
- a VL. Matris quidem me maeror attonitae mouet,
 magis pelasgae me tamen matres mouent,
 quarum iste magnos crescit in luctus puer.
 ANDR. has has ruinas urbis in cinerem datas
 hic excitabit? hae manus Troiam erigent? 750
 nullas habet spes Troia, si tales habet.
 non sic iacemus Troes, ut cuiquam metus
 possimus esse. —
- a' Spiritus genitor facit —
 sed nempe fractus. ipse post Troiam pater
 posuisset animos, magna quos frangunt mala. 755
 si poena petitur, quae peti grauior potest?
 famulare collo nobili subeat iugum,
 seruire liceat. aliquis hoc regi negat?
 VL. non hoc Vlixes, sed negat Calchas tibi.
- b ANDR. O machinator fraudis et scelerum artifex 760
 uirtute cuius bellica nemo occidit,
 dolis et astu maleficae mentis iacent
 etiam Pelasgi, uatem et insontes deos
 praetendis? hoc est pectoris facinus tui?
- b' Nocturne miles fortis in pueri necem 765
 iam solus audes aliquid et claro die.
 VL. uirtus Vlixis Danaidis nota est satis

VLYSSES · ANDROMACHA · ASTYANAX A om. E
 R10. || 746 VLI. om. A || 749 Has has E An has A || 754
 fractus E tractus A || 757 subdat E subeat A || 760 et sc. E
 o se. A || 766 e claro E et cl. A || 767 danais nota Eψ
 nota Danais α Danaidis g? Heinsianus maior m. pr. ||

nimisq; Phrygibus. non uacat uanis diem
conterere uerbis: ancoras classis leget.

c ANDR. Breuem moram largire, dum officium parens 770
gnato supremum reddo et amplexu ultimo
auidos dolores satio.

VL. misereri tui
utinam liceret. quod tamen solum licet,
tempus moramq; dabimus. arbitrio tuo
implere lacrimis: fletus aerumnas leuat. 775

d ANDR. O dulce pignus. o decus lapsae domus F. XXXIII
[summumq; Troiae funus. o Danaum timor.]

genetricis o spes uana cui demens ego
laudes parentis bellicas annos aui
medios precabar. uota destituit deus. 780

iliaca non tu scepra regali potens
gestabis aula iura nec populis dabis
uictasque gentes sub tuum mittes iugum,
non graia caedes terga, non Pyrrhum trahes.

d' Non arma tenera patria tractabis manu 785

sparsasque passim saltibus latis feras
audax sequeris nec stato lustris die
solemne referens troici lusum sacrum
puer citatas nobilis turmas ages.
non inter aras mobili uelox pede 790

reuocante flexo concitos cornu modos
barbarica prisca templa saltatu coles. —

c' O marte diro tristius leti genus.
flebilis aliquid Hectoris magni nece
muri uidebunt. 795

VL. rumpe iam fletus parens.

768 phrygibus (u m. sec. uel tert.) E || 769 leget E
legat ψ legit A || 770 AN. extra uersum alia ut uidetur
m. E || 771 amplexus E || 772 dolore E || 775 leuet NHs. ||
776 detus E || 777 deleui. || 779 aui A atque E || 785 parua ω
patria Swoboda an prima? || 787 statuto ψ || 788 re-
feres ψ || lusum E lustris A ludi R || 792 Barbara E ||
793 morte dira ω marte diro scripsi coll. uu. 794 1068 ||

magnus sibi ipse non facit finem dolor.

ANDR. lacrimis Vlixē parua quam petimus mora est.
concede, opacos ut mea condam manu
uiuētis oculos. —

b Occidis paruus quidem
sed iam timendus. Troia te expectat tua. 800
i uade liber, liberos Troas uide. —

miserere mater. — quid meos retines sinus
manusque matris? cassa praesidia occupas.

b' Fremitu leonis qualis audito tener
timidum iuuenus applicat matri latus, 805
at ille saeuus matre summota loco
praedam minorem morsibus uastis tenens
frangit uehitque: talis e nostro sinu
te rapiet hostis.

a Oscula et fletus puer
lacerosque crines excipe et plenus mei 810

occurrere patri. pauca maternae tamen
perfer querelae uerba: si manes habent
curas priores nec perit flammis amor,
seruire graio pateris Andromachen uiro
trudelis Hector? lentus et segnis iaces. 815

a' Rediit Achilles. sume nunc iterum comas
et sume lacrimas [quicquid e misero uiri
funere relictum est] sume quae reddas tuo
oscula parenti. matris hanc solacium
relinque uestem: tumulus hanc tetigit meus 820
manesque cari. siquid hic cineris latet,

796 ipse e ipsi A || 798 paucos E paruos A patrios
Bo. scripsi opacos || 802 AST. Miserere mater AND. Quid ω
AST. et AND. deleui GR. || 806 leo ω loco R NHs. coll.
Med. 927 discessit loco, || 807 premens A tenens E ||
809 pariet E || 814 uiro Eψ ingo ψ || 817 quicquid e mi-
sero uiri in ras. atramento m. sec. sed ductibus m. pr. E ||
817^b 818^a deleui. || 819 solatio eA solacium R solatia
NHs. || 821 siquid E quidquid A ||

scrutabor ore.
VL. nullus est flendi modus:
abripite propere classis argolicae moram.

CHORVS.

a	Quae uocat sedes habitanda captas? thessali montes et opaca Tempe	825
	an uiros tellus dare militares aptior Phthie meliorque fetu	
	fortis armenti lapidosa Trachin an maris uasti domitrix Iolcos?	829
	parua Gyrtone sterilisque Tricce an frequens riuis leuibus Mothone	831
	quae sub ossaeis latebrosa siluis misit infestos Troiae ruinis	
	non semel arcus?	835
a'	—	
	—	
	quasque perfundit subiturus aequor	856
	segnibus terras Titaessos undis?	857
	Pelion regnum Prothoi superbum	839
	tertius caelo gradus? hic recumbens	840
	montis exesi spatiosus antro iam trucis Chiron pueri magister	
	tinnulas plectro feriente chordas tum quoque ingentes acuebat iras	
	bella canendo.	845

823 Abripete *E*¹ corr. *E*¹ || *canticum* *u.* 824—870 *re-*
stitui *Obs.* p. 10—18 || 827 et hieme *E* Phthie α phitiae ψ
ed. Lugd.? || meliorue *Bo.* || 828 armenti εψ armentis *A* ||
trache ψ || 829 maris *in ras.* *E*² || Iolchos *A* iolcos
εψ || 831 cortinis *E* Gortyne *A* cortine ψ Gyrtone *Gron.* ||
tripee *E* Trice *A* corr. *Delrius* *cont. Homero.* || 832 rusus *E*
riuis *E t. Gron. R 10 m. pr.* ruscis *A* ψ rutis ψ || mothone *E*
Methone *A* || 833 oetaeis ε Oethaeis *A* echatis ψ ossaeis
scripsi. || 839 Protei *A* prothoi *E* ψ || 843 plecto *E* || 844
Tunc ω Tum *Bo.* || uerberat iras ψ ||

a	An ferax uarii lapidis Carystos? an premens litus maris inquieti semper Euripo properante Chalcis? quolibet uento facilis Calydnæ ac carens numquam Gonoessa uento	850
	quaeque formidat Borean Enispe? arctica pendens Peparethos ora an sacris gaudens tacitis Eleusin? numquid Aiakis Salamina saeui?	854
	an maris lati sinuosa Troezen — . . . . .?	FXXXV 838
a'	Vrbibus centum spatiosa Crete —	830
	Olenos tectis habitata raris? uirgini Pleuron inimica diuae	836 837
	aut fera notam ad Calydonia uersa — uocor —	855
	—	
	Bessan et Scarphen? Pylon an senilem?	858
	Pharin an Pisas Iouis et coronis Elida claram?	860
a''	Quolibet tristes miseris procella mittat et donet cuiicumque terrae, dum luem tantam Troiae atque Achuis	

846 uarii *E* ψ rari *A* || 847 latus *E t. IGron.* || 849 ca-
lydnæ *E* Echidnae *A* || 850 An ω Ac *Bo.* || gono essa ε
Genocessa *A* || 851 formidat *E* formidant *A* || borea ne-
nispæ *E* Enispæ *A* enipse ψ etrupe *R* || 852 attica ω
arctica *scripsi* cum *Delrio.* || 853 eleusin *E* eleusim *R*
Eleusis *A* || 854 ueri ω ueram *Scaliger Delrius scripsi*
saeui. || 830 spaciosa *E* spatiosa *A* || 837 Virgini *E*
Virginis *A* || pleuron *E* Pleuros *A* || 855 Aut *E* ψ An *A* ||
ad . . . uocor *suppleui* saeua ω uersa *scripsi.* || 858 scar-
phen *E* ψ Scarphen *A* || phylonan selinem *E* physon an
elmen *E t. IGron.* selmen *g* || 859 pisas *ER* ipas ψ Pi-
sam *A* || coronos *E*¹ corr. *E*¹ || 861 tristes *E* tristis *A* ||

quae tulit Sparte procul absit, absit
Argos et saeui Pelopis Mycenae, 865
Neritos parua breuior Zacyntho
et nocens saxis Ithace dolosis.

quod manet fatum dominusue quis te
aut quibus terris Hecabe uidendam
ducet? in cuius moriere regno 870
— . . . — ?

HELENA. ANDROMACHA. HECUBA.

a Quicumque hymen funestus inlaetabilis
lamenta caedes sanguinem gemitus habet,
est auspice Helena dignus. euersis quoque
nocere cogor Phrygibus. ego Pyrrhi toros
narrare falsos iubeor, ego cultus dare 875
habitusque graios. arte capiatur mea
meaque fraude concidet Paridis soror.

a' Fallatur. ipsi leuius hoc equidem reor. 878
quid iussa cessas agere? ad auctorem redit
sceleris coacti culpa. — dardaniae domus 880
generosa uirgo melius adflictos deus

respicere coepit teque felici parat
dotare thalamo. tale coniugium tibi
non ipsa sospes Troia non Priamus daret: 885

a'' Nam te pelasgae maximum gentis decus
ad sancta lecti iura legitimi petit
cui regna campi lata thessalici patent.
te magna Tethys teque tot pelagi deae

866 breuiter *E* || zacintho *E* Zacyntho *A* iacintho ψ ||
869 hecuba *EG* Hecube *A* Hecabe *Bo.* || 871 hymen /// *E*
Valerius Probus Inst. art. p. 47. 10 L. 'Seneca in Hecuba:
Quicumque hymen funestus inlaetabilis.' || 878 Fallatur *E*
R10 mg. R11 mg. Fallatur *g* Fraudetur *A* Fidenter ψ ||
u. 879 post *u.* 947 transposui. || 880 auctore *E* authorem *A*
autores ψ || 882 melius *E* melior *A* || 887 post *u.* 888
traiciendum suspicabatur *Swoboda.* || 888 patent *E* *Heins.*
minor iacent *A* || 889 tethis *E* Thetis *A* ||

placidumque numen aequoris tumidi Thetis 890
suam uocabunt, te datam Pyrrho socer
Peleus nurum uocabit et Nereus nurum.

b Depone cultus squalidos, festos cape,
dedisce captam, deprime horrentis comas
crinemque docta patere distingui manu. 895

hic forsitan te casus excelso magis
solio reponet. profuit multis capi.

b' ANDR. Hoc derat unum Phrygibus euersis malum
gaudere. flagrant strata passim Pergama.
o coniugale tempus. an quisquam audeat 900
negare? quisquam dubius ad thalamos eat
quos Helena suadet pestis exitium lues

utriusque populi.

b Cernis hos tumulos ducum
et nuda totis ossa quae passim iacent F. XXXVI
inhumata campis? haec hymen sparsit tuus. 905

tibi fluxit Asiae, fluxit Europae cruor,
cum dimicantes lenta prospiceret uiros
incerta uoti.

b' Perge, thalamos appara.
taedis quid opus est quidue solempni face,
quid igne? thalamis Troia praelucet nouis. 910

celebrate Pyrrhi Troades conubia,
celebrate digne: planctus et gemitus sonet.

c HEL. Ratione quamuis careat et flecti neget
magnus dolor sociosque nonnumquam sui
maeroris ipsos oderit: causam tamen 915
possum tueri iudice infesto meam
grauiora passa. luget Andromacha Hectorem

et Hecuba Priamum, solus occulte Paris

890 thetis ϵ Tethys *A* || 898 derat *E* *lit. e supra add.*
*E*³ || 901 denius *E* || 903 cernis hoc *E t. IGron.* || 905
haecymen *E* || 907 lenta *ME* ψ laeta *EA* || 908 perge et
t. \psi || 910 nobis *E* || 912 digne *E* ψ digni *A* || sonet *E*
sonent *A* || 913 necti ψ || 918 soli at occulte *Swoboda* ||

- lugendus Helenae.
- c Durum et inuisum et graue est
seruitia ferre, patior hoc olim iugum 920
annis decem captiua. prostratum Ilium est,
uersi penates. perdere est patriam graue,
grauius timere. uos leuat tanti mali
comitatus, in me uictor et uictus furit.
- d Quam quisque famulam traheret, incerto diu 925
casu pependit, me meus traxit statim
sine sorte dominus. causa bellorum fui
tantaeque Teucris cladis. hoc uerum puta.
- d' Spartana uestra puppe si secui freta,
si rapta phrygiis praeda remigibus fui 930
deditur donum iudici uictrix dea:
ignosce Paridi. iudicem iratum mea
habitura causa est:
- d'' Ista Menelaum manent
arbitria. nunc hanc luctibus paulum tuis
Andromacha omissis flecte; uix lacrimas queo 935
retinere.
- ANDR. quantum est Helena quod lacrimat malum.
- e Cur lacrimat autem? fare quos Ithacus dolos
quae scelera nectat. utrum ab idaeis iugis
iactanda uirgo est arcis an celsae edito
mittenda saxo? num per has uastum in mare 940
uoluenda rupes latere quas scisso leuat
altum uadoso Sigeon spectans sinu?
- c' Dic fare quicquid subdolo uultu tegis.
leuiora mala sunt cuncta quam Priami gener

919 Helenae est *Ae* es ψ est *om. ed. Fern.* || durum
inuisum *om. et ψ* || 924 uictor et uictus *E R14 (at interpre-*
cum A) uictus et uictor *A* || 926 trahit *E* || 928 tantaque
E || 929 puppe uestra *E* puppis uestra *A* || secui *E* secuit *A*
uestra puppe *IGron.* || si *εA* que ψ || 930 Sin *εA* Si ψ ||
932 mea *EMEIPal.* puta *A cf.* 928 || 933 mille nauium *E*
Menelaum *A* || 934 arbitrix *E* || 935 flecte *E* || 942 uadoso *E*
uadosos *A* || sigaeo *E* sigeon *A* || sinum *E* sinus *A Et*
Gron. sinu Gron. ||

- Hecubaeque Pyrrhus. fare quam poenam pares, 945
exprome et unum hoc deme nostris cladibus
falli. paratas perpeti mortem uides. 947
optanda mors est sine metu mortis mori. 879
- e HEL. Ulinam iuberet me quoque interpretis deum 948
abrumpere ense lucis inuisae moras,
uel Achillis ante busta furibunda manu 950
occidere Pyrrhi fata comitantem tua
Polyxene miseranda quam tradi sibi
cineremque Achilles ante mactari suum,
campo maritus ut sit Elysi^o, iubet.
- e' ANDR. Vide ut animus ingens laetus audierit necem. 955
cultus decoros regiae uestis petit
et admoueri crinibus patitur manum.
mortem putabat illud, hoc thalamos putat.
at misera luctu mater audito stupet,
labefacta mens subcubuit. adsurge adleua 960
animum et cadentem misera firma spiritum.
- f Quam tenuis anima uinculo pendet leui.
minimum est quod Hecubam facere felicem potest.
spirat renixit. prima mors miseros fugit.
HEC. adhuc Achilles uiuit in poenas Phrygum, 965
adhuc rebellat. o manum Paridis lenem.
cinis ipse nostrum sanguinem ac tumulus sitit.
- e'' Modo turba felix latera cingebat mea,
lassabar in tot oscula et totum gregem *F. XXXVII*
diuidere matrem. sola nunc haec est super 970
uotum comes leuamen adflictae quies.
haec totus Hecubae fetus, hac sola uocor
iam uoce mater. dura et infelix age
elabere anima. denique hoc unum mihi

946 τ nunc ψ || 879 sors *NHs.* || 952 Polyxenae *E*
Polyxene ψ Polyxena *A* || 953 achilles *E* || 954 iubet *E*
(*a et b supra add. tertia manu.*) || 963 potest felicem fa-
cere ψ || 969 et *E ψ* in ψ et in *A* || 972 fetus ψ ||

- remitte funus. 975
 f' Andr. Inrigat fletus genas
 imberque uicto subitus e uultu cadit. 976
 . . . . .
 ANDR. nos Hecuba nos nos Hecuba lugendae sumus 979
 quas mota classis huc et huc sparsas feret, 980
 hanc cara tellus sedibus patriis teget.
 g - HEL. Magis inuidebis, si tuam sortem scies.
 ANDR. an aliqua poenae pars meae ignota est mihi?
 HEL. uersata dominos urna captiuus dedit.
 ANDR. cui famula trador? ede. quem dominum uoco? 985
 HEL. te sorte prima scyrius iuuenis tulit.
 ANDR. Cassandra felix quam furor sorti eximit
 HEC. Phoebusque. 988
 h HEL. Regum hanc maximus rector tenet.
 HEC. Laetare gaude gnata. quam uellet tuos 977
 Cassandra thalamos, uellet Andromache tuos. — 978
 estne aliquis Hecubam qui suam dici uelit? 989
 HEL. Ithaco obtigisti praeda nolenti breuis. 990
 g' HEC. Quis tam inpotens ac durus et iniquae ferus
 sortitor urnae regibus reges dedit?
 quis tam sinister diuidit captas deus?
 quis arbiter crudelis et miseris grauis
 eligere dominos nescit et [saeva manu 995
 dat iniqua miseris fata? quis] matrem Hectoris
 armis Achillis miscet? ad Vlixen uocor.
 h' Nunc uicta nunc captiua nunc cunctis mihi
 obsessa uideor cladibus. domini pudet
 non seruitutis. Hectoris spoliū feret 1000
 qui tulit Achillis? sterilis et saeuis fretis

975 Demitte *E* || AND. *suppleui*. || *uu.* 977 978 *post*
u. 988 *transposuit* HEC. *nomine ex u.* 989 *adsumpto GR.* ||
ante u. 979 *excidisse unum uersum indicauit.* || Non illa nos
GR. || 981 *patriis ex patris A* || 982 *scies Eψ scias A* ||
 985 *trador E tradar A* || quem ad d. uocor *NHs.* || 986
schirius ψ || 987 *sorti E sorte A* || 988 HEC. *E om. A* ||
 989 HEC. *ω del. GR.* || 991 *potens ψ* || durus *Eψ di-*
rus A || *u.* 994 *ante 993 ponendum censebat Delrius.* ||

- inclusa tellus non capit tumulos meos.
 g'' Duc duc Vlixē. nil moror, dominum sequor.
 me mea sequentur fata: non pelago quies
 tranquilla ueniet, saeuiet uentis mare, 1005
 et bella et ignis et mea et Priami mala.
 dumque ista ueniunt, interim hoc poenae loco est:
 sortem occupauī, praemium eripui tibi.
 h'' Sed en citato Pyrrhus accurrit gradu
 uultuque toruo. Pyrrhe quid cessas? age 1010
 reclude ferro pectus et Achillis tui
 coniunge soceros. perge mactator senum:
 et hic decet te sanguis. abreptam trahe.
 h''' Maculate superos caede funesta deos,
 maculate manes. quid precer uobis? precor 1015
 his digna sacris aequora. hoc classi accidat
 toti pelasgae, ratibus hoc mille accidat,
 meae precabor, cum uehar, quicquid rati.

CHORVS.

- a Dulce maerenti populus dolentum,
 dulce maerentis resonare gentes. 1020
 lentius luctus lacrimaeque mordent
 turba quas fletu similis frequentat.
 semper a semper dolor est malignus:
 gaudet in multos sua fata mitti

1002 non capit *Eψ num c. A nunc ψ* || 1004 sequen-
 tur *εA sequantur ψ* || *uu.* 1004—1008 *post u.* 1018 *transpo-*
sendos esse coniecit Scaliger. || 1005 *ueniet saeuiet E ueniat.*
saeuat A || 1007 *ueniunt E uenient A ueniant R* || hoc
 poenae loco est *E* haec poena in loco est *A* hoc poena
 in l. e. *ψ* || 1008 *eripui tibi E eripuit mihi A* || 1009 *in-*
citato ω en citato scripsi. || 1010 *pyrrhi E* || 1013 *trahe E*
Voss. trahit A || 1015 *precer Eψ preces α* || 1020 Dulce
 lamentis res. *A Dulce et maerentes res. E* || 1021 Len-
 tius *A Lenius ε* || 1022 *similis E simili A* || frequentant
ed. Basil. ψ frequentat εA || 1023 *semper ah semper om. ψ* ||
 est malignus *E ipse magnus A et magnus ψ* ||

- seque non solum placuisse poenae. 1025
ferre quam sortem patiuntur omnes
nemo recusat. 1027
- a' Dulce in immensis posito ruinis 1034
neminem laetos habuisse uultus. 1035
nemo se credet miserum, licet sit. 1028
tolle felices, remouete multo
diuites auro, remouete centum 1030
rura qui scindunt opulenta bubus:
pauperi surgent animi iacentes.
est miser nemo nisi comparatus. F. XXXVIII 1033
- b Ille deplorat queriturque fatum 1036
qui secans fluctum rate singulari
nudus in portus cecidit petitos.
aequior casum tulit et procellas
mille qui ponto pariter carinas 1040
obruui uidit tabulaque litus
naufraga, terris mare cum coactis
fluctibus corus prohibet reuerti.
- b' Questus est Hellen cecidisse Phrixus,
cum gregis ductor radiante uillo 1045
aureo fratrem simul et sororem
sustulit tergo medioque iactum
fecit in ponto, tenuit querelas
et uir et Pyrrha, mare cum uiderent
et nihil praeter mare cum uiderent 1050
unici terris homines relictii.

1025 placuisse *Eψ* patuisse *A* || *Ante u.* 1028 *inter-*
posui uu. 1034 1035. || 1034 en imm. *E* in mensis *ψ* in
imm. *A* || 1028 credet *E* credit *A* || 1029 remouete *E* re-
moueto *A* || 1030 remouete *E* remoueto *A* || 1031 scindunt *e*
scindant *A* || bubus *e* bobus *A* || 1032 recentes *ψ* || 1042
Naufraga terris mare *E* *N.* spargi *m.* *A* || coactos *E* *corr.*
*E*¹ || 1044 hellem *ψ* || 1047 iactum medioque (*corr.* 2 uel
3 *m.*) *E* || 1049 pyrrha *EA* coniunx *ci. Raphaelengius* ||
1050 meritum *E* mare cum *A* || *totum uersum om.* *ψ* ||

- c Soluet hunc questum lacrimasque nostras
sparget huc illuc agitata classis
et tuba iussi dare uela nautae,
cum simul uentis properante remo 1055
prenderint altum fugientque litus.
quis status mentis miseris ubi omnis
terra decrescet pelagusque crescat,
celsa cum longe latitabit Ide?
- c' Tum puer matri genetrisque nato 1060
Troia qua *squalet* regione monstrans
dicet et longe digito notabit:
Ilium est illic ubi fumus alte
serpit in caelum nebulaeque turpes.
Troes hoc signo patriam uidebunt. 1065
- . . . . .
— . . . . .
— . . . . .

NVNTIVS. HECVBA. ANDROMACHA.

- α O dura fata saeua miseranda horrida:
quod tam ferum tam triste bis quinis scelus
Mars uidit annis? quid prius referens gemam
tuosne potius an tuos luctus anus?
α' HEC. Quoscumque luctus fleueris, flebis meos. 1070

1052 questum *EA* cetum *ψ Scaliger* || 1055 simul *E* se-
mel *A* || 1056 fugientque *EA* fugietque *ψ* || 1058 de-
crescet *E* || 1061 iaceat *EA* stabat *GR.* *squalet scripsi.* ||
1063 illuc *E* illic *A* || *Val. Probus inst. art. p. 75, 3 L.*
Seneca in Hecuba hendecasyllabo in sapphico uersu:
'Ilium e. illic ubi f. alte' || *post u.* 1065 *excidisse duos*
hendecasyllabos cum adonio mihi persuasum est. idem cen-
suit GR. || NVNTIVS · HECVBA · ANDROMACHA *Eψ*
NVNTIVS · ANDROMACHA · HECVBA *A* || 1066 dura *Eψ*
dira *A* || 1067 bisseus *ψ* || 1068 quid *eψ* quod *A* ||

sua quemque tantum, me omnium clades premit.
 mihi cuncta pereunt, quisquis est Hecubae est miser. 1072
 exponere seriem caedis et duplex nefas. 1075
 α NVNT. Mactata uirgo est, missus e muris puer,
 sed uterque letum mente generosa tulit. 1074
 ANDR. persequere: gaudet magnus aerumnas dolor
 tractare totas. ede et enarra omnia. 1076

a NVNT. Est una magna turris e Troia super
 adsueta Priamo cuius e fastigio
 summisque pinnis arbiter belli sedens 1080
 regebat acies. turre in hac blando sinu
 fouens nepotem, cum metu uersos graui
 Danaos fugaret Hector et ferro et face,
 paterna puero bella monstrabat senex.

a' Haec nota quondam turris et muri decus 1085
 nunc saeua cautes undique adfusa ducum
 plebisque turba cingitur, totum coit
 ratibus relictis uulgus. his collis procul
 aciem patenti liberam praebet loco,
 his alta rupes cuius * in cacumine 1090
 erecta summo turba librauit pedes.

b Hunc pinus illum laurus hunc fagus gerit
 et tota populo silua suspenso tremat.
 extrema montis ille praerupti petit,
 semusta at ille tecta uel saxum imminens 1095
 muri cadentis pressit atque aliquis — nefas —
 tumulto ferus spectator hectoro sedet.

1072 hecuba est E Hecubae est A hecubae (om. est)
 ψ || post u. 1072 interposui u. 1075 auctore GR. || 1076 Per-
 sequere E R14 (non adstipulante Treuetho) Prosequere A ||
 magnus ac. dolor E animus ac. meus A || 1077 enarra
 E || 1078 una EA magna magna turris E uoce una deleta
 magna magna IGron. summa magna? coll. u. 377 || 1086
 adfusa E affusa ψ effusa A || 1089 patenti EA patente ψ ||
 1090 e cacumine A in cac. E e fastigio GLangius prob.
 GR. || 1091 summos A summo E || 1092 gerit EME tegit A
 regit IPal. || 1096 pressit Eψ pressat A ||

c Per spatia late plena sublimi gradu
 incedit Ithacus paruulum dextra trahens
 Priami nepotem nec gradu segni puer
 ad alta pergit moenia. ut summa stetit 1100

c' Intrepidus animo qualis ingentis ferae
 paruus tenerque fetus et nondum potens
 saeuire dente iam tamen tollit minas 1105
 morsusque inanes temptat atque animis tumet.
 sic ille dextra pressus hostili puer.

b' Ferox superne mouerat uulgum ac duces
 ipsumque Vlixen. non flet e turba omnium
 qui fletur ac dum uerba fatidici et preces 1110
 concipit Vlixes uatis et saeuos ciet
 ad sacra superos, sponte desiluit sua
 in media Priami regna. —

a ANDR. Quis Colchus hoc, quis sedis incertae Scytha
 commisit? aut quae caspium cingens mare 1115
 gens iuris expers ausa? non Busiridis
 puerilis aras sanguis adpersit feri
 nec parua gregibus membra Diomedes suis
 epulanda posuit. quis tuos artus leget
 tumuloque tradet? 1120

a' NVNT. Quos enim praiceps locus
 reliquit artus? ossa disiecta et graui
 elisa casu signa clari corporis
 et ora et illas nobiles patris notas
 confudit imam pondus ad terram datum,
 soluta ceruix silicis impulsu caput 1125

1100 haud gradu ψ || 1103 intrepidus E || 1104 sed E
 et A || 1106 animis Eψ animus α || 1108 superbe ω su-
 perne DHS. 'potes et ferox superbus' DHS. || uulgus ψ ||
 1112 desiluit εψ dissiluit A || 1113 male adtextum in editis
 quibusdam: non trepidus puer. || 1114 hoc ε haec A || 1119
 teget ω leget Heusinger || 1121 disiecta (an disgesta?) E
 disiecta A || et om. A || 1123 nobiles Eψ nobilis A || 1125
 impulsu EME R m. sec. incursu ψ incussu A ||

- raptum cerebro penitus expresso. iacet
deforme corpus.
- ANDR. sic quoque est similis patri.
- d NVNT. Praeceptum ut altis cecidit e muris puer
flevitque Achivum turba quod fecit nefas
idem ille populus aliud ad facinus redit 1130
tumulumque Achillis: cuius extremum latus
rhoetea leni verberant fluctu uada.
- d' Auersa cingit campus et cliuo leui
erecta medium uallis includens locum
crescit theatri more. concursus frequens 1135
impleuit omne litus: hi classis moram
hac morte solui rentur, hi stirpem hostium
gaudent recidi.
- e Magna pars uulgi leuis
odit scelus spectatque nec Troes minus
suum frequentant funus et pauidi metu 1140
partem ruentis ultimam Troiae uident:
cum subito thalami more praecedunt faces
et pronuba illi Tyndaris maestum caput
demissa.
- e' Tali nubat Hermione modo,
Phryges precantur. sic uiro turpis suo 1145
reddatur Helene. terror attonitos tenet
utrosque populos. ipsa deiectos gerit
uultus pudore, sed tamen fulgent genae
magisque solito splendet extremus decor.
- f Vt esse Phoebi dulcius lumen solet 1150
iamiam cadentis astra cum repetunt uices

1126 excusso ψ expresso ϵA || 1127 sic E hic A || 1129
Flevit (*om. que*) ψ Flevit ad g id G || 1131 cuius E huius
 A || 1132 Rhretea E || 1133 Auersa $EG?$ Aduersa A || 1136
moram E moras A || 1139 peccatq; ψ || 1143 Et $ER10$
It A || illi EA illic *Scaligerana* || 1144 modo $E\psi$ face α ||
1146 helene ϵ Helena A || tenet E mouet A || 1151 iam
semel tantum E ||

- premiturque dubius nocte uicina dies.
stupet omne uulgus, ut fere cuncti magis
peritura laudant. hos mouet formae decus
hos mollis aetas hos uagae rerum uices 1155
mouet animus omnes fortis et leto obuius.
- f' Pyrrhum antecedit. omnium mentes tremunt,
mirantur ac miserantur. ut primum ardui
sublime montis tetigit atque alte editus
iuuenis paterni uertice in busti stetit: 1160
audax uirago non tulit retro gradum,
conuersa ad ictum stat truci uultu ferox
[tam fortis animus omnium mentes ferit]
nouumque monstrum est Pyrrhus ad caedem piger.
- d Vt dextra ferrum penitus exacta abdidit: 1165
subitus recepta morte prorupit cruor
per uulnus ingens. nec tamen moriens adhuc
deponit animos: cecidit ut Achilli grauem
factura terram prona et irato impetu.
- d' Vterque fleuit coetus et timidum Phryges 1170
misere gemitum, clarius uictor gemit.
hic ordo sacri. non stetit fusus cruor
humoue summa fluxit: abduxit statim
saeuusque totum sanguinem tumulus bibit.
- e HEC. Ite ite Danaï, petite iam tuti domos, 1175
optata uelis maria diffusis secet
secura classis: concidit uirgo ac puer,
bellum peractum est. quo meas lacrimas feram?
ubi hanc anilis expuam leti moram?
gnatam an nepotem, coniugem an patriam fleam? 1180

1153 et effert E et fere E^t . *Gron.* A ut fere *Gruter*
DNHsii || 1154 Vt peritura α Peritura (*om. Vt*) E *Colton*.
Perituram $ME\psi$ || 1158 Mirantur ac miserantur EME Mise-
rentur ac mirantur A Miserantur ac *m. Mog.* || 1159 edi-
tus EA edito *Scaligerana* || 1163 *deleui cont. u.* 1056 ||
1169 Fractura ψ || 1170 egetus E coetus A || et $E\psi$ at A ||
1173 abduxit ω obduxit *Muretus Scaliger* || 1176 secet A
repetat E ||

- e' An omnia an me sola? mors uotum meum
 infantibus uiolenta uirginibus uenis,
 ubique properas saeua, me solam times
 uitasque gladios inter ac tela et faces.
 [quaesita tota nocte cupientem fugis.] 1185
 non hostis aut ruina non ignis meos
 absumpsit artus: quam prope a Priamo steti.
 β NVNT. Repetite celeri maria captiuae gradu.
 iam uela puppis laxat et classis mouet.

1181 solam? (cum interrogandi nota) E solam ψ sola A ||
 1183 Vbique E Vbicunque A || u. 1185 deleui || 1187 a
 priamo Eψ ac Priamo A || steti ER14 stetit A || 1188 N.
 (i. e. NVNT.) A om. E || MARCI · LVCH · ANNEI · SENE-
 CAE · | TROADES EXPLICI || T · INCIPIUNT | PHOE-
 NISSAE E Explicit trag. VI que fertur hecuba. Incipit
 septima que medea dicitur. *codex lugdunensis n. 370.* Marci
 Lucij Anee (e corr. in i) Senecae Troas tragedia sexta felici-
 ter | explicit die Sabati XXIII^{to} Iunij MCCCCLXXXJ^o
 post depopulationem ciuitatis V^one anno primo. R ||

L. ANNAEI SENECAE

M E D E A

PERSONAE

I MEDEA

II IASON

CREO

III NVTRIX

NVTIVS

CHORVS CORINTHORVM

SCAENA CORINTHI

MEDEA.

^a Di conjugales tuque genialis tori
Lucina custos quaeque domituras freta
Tiphyn nouam frenare docuisti ratem,
et tu profundi saeue dominator maris
clarumque Titan diuidens orbi diem
tacitisque praebens conscium sacris iubar
Hecate triformis, 5

^a Quosque iurauit mihi
deos Iason quosque Medeae magis
fas est precari noctis aeternae chaos
auersa superis regna manesque inpios 10
dominumque regni tristis et dominam fide
meliore raptam uoce non fausta precor.

^{a"} Nunc nunc adeste. sceleris ultrices deae
crinem solutis squalidae serpentibus
atram cruentis manibus amplexae facem 15
adeste thalamis horridae quondam meis
quales stetistis. coniugi letum nouae
letumque socero et regiae stirpi date.

^b Mibi peius aliquid quod precer sponso malum:

INCIPIT MEDEA E Marci Lucij Anei Senecae Medea
Tragedia Septima feliciter Incipit R

2 domitorem freti A domituras freta E || 10 auersa A
auersa E || 13 adeste adeste A nunc nunc adeste E ||
19 aliquid A aliquid Eψ uoci malum subicit notam inter-
rogationis E t. Gron. me peius a. q. p. sp. malum? ci.
Gron. ||

- uiuat, per urbes erret ignotas egens 20
 exul pauens inuisus incerti laris,
 me coniugem optet, limen alienum expetat
 iam notus hospes, quoque non aliud queam
 peius precari, liberos similes patri
 similesque matri. parta iam parta ultio est: 25
 peperit. querelas uerbaque incassum sero. —
 b' Non ibo in hostes? manibus excutiam faces
 caeloque lucem? spectat hoc nostri sator
 Sol generis et spectatur et curru insidens F. LI
 per solita puri spatia decurrit poli? 30
 non redit in ortus et remetitur diem?
 da da per auras curribus patriis uehi.
 committe habenas genitor et flagrantibus
 ignifera loris tribue moderari iuga. 35
 [gemino Corinthos litori opponens moras
 cremata flammis maria committet duo.]
 a Hoc restat unum, pronubam thalamo feram
 ut ipsa pinum postque sacrificas preces
 caedam dicatis uictimas altaribus.
 per uiscera ipsa quaere supplicio uiam. 40
 si uiuis anime si quid antiqui tibi
 remanet uigoris, pelle femineos metus.
 [et inhospitalem Caucasum mente indue]
 a' Quodcumque uidit Pontus aut Phasis nefas, 45
 uidebit Isthmos. effera ignota horrida
 tremenda caelo pariter ac terris mala

20 errat E (e sups. 2 m.) erret A || 25 pariat E ||
 uitio E || 29 spectator A spectatur ME? ε || curru E || 30
 curui ME || 31 nunc ME num A non ψε || re//metitur
 (d eras.) E || 32 patris A patriis ci. Lips. ε || 35 36 uersus
 hoc loco ineptos uncis inclusi. nescio an ponendi sint post
 u. 147. cf. Ouid. met. VII. 395: flagrantemque domum
 regis mare uidet utrumque. || committat Ae committet ci.
 Lips. || 37 pronubam Eψ pronubam A || 43 cauasum E
 (c spscr. m. 3) uersum deleui. || 44 phasis aut pontus A
 pontus a. ph. E ||

- mens intus agitat, uulnera et caedem et uagum
 funus per artus. leuia memorauim nimis:
 haec uirgo feci, grauior exurgat dolor.
 a' Maiora iam me scelera post partus decent: 50
 accingere ira teque in exitium para
 furore toto. paria narrentur tua
 repudia thalamis. quo uirum linquis modo?
 hoc quo secuta es. rumpe iam segnes moras:
 quae scelere parta est, scelere linquenda est domus. 55

CHORVS.

- a Ad regum thalamos numine prospero
 qui caelum superi quique regunt fretum
 adsint cum populis rite fauentibus.
 b Primum sceptriferis colla tonantibus
 taurus celsa ferat tergo candido, 60
 Lucinam niuei femina corporis
 intemptata iugo placet et aspera.
 b' Martis sanguineas quae cohibet manus,
 quae dat belligeris foedera gentibus
 et cornu retinet diuite copiam, 65
 donetur tenera mitior hostia.
 b Et tu qui facibus legitimis ades
 noctem discutiens auspice dextera,
 huc incede gradu marcidus ebrius
 praecingens roseo tempora uinculo. 70

47 uagos α || 53 linques A linquis εψ || 55 pacta MEψ
 parta EA || scelere rumpetur fides ME sc. linquetur (lin-
 quatur ψ) domus A sc. linquenda est domus E || 59 pri-
 mus A primum E || 61 feminam E || 62 placet. et asperi ω
 corr. R.P. coll. Verg. Georg. III. 56: aut iuga detractans
 interdumque aspera cornu. ||

- b' Et tu quae gemini praeuia temporis
tarde stella redis semper amantibus:
te matres auidae te cupiunt nurus
quamprimum radios spargere lucidos.
- α Vincit uirgineus decor 75
longe cecropias nurus,
et quas Taygeti iugis
exercet iuuenum modo
muris quod caret oppidum
et quas aonius latex 80
Alpheosque sacer lauat.
- α' Cedent aesonio duci
[si forma uelit adspici]
proles fulminis improbi
aptat qui iuga tigribus, 85
nec non qui tripodas mouet
frater uirginis asperae,
cedet Castore cum suo
Pollux caestibus aptior.
- β Sic sic caelicolae precor 90
uincat femina coniuges,
uir longe superet uiros.
- b⁰ . . . . .
haec cum femineo constitit in choro: F. LI
unius facies praenitet omnibus.
- b Sic cum sole perit sidereus decor 95
et densi latitant Pleiadum greges,

77 et quae A et quas e || 78 exercent A exercet e ||
82 post u. 83 legitur in A, hoc loco in E, delcui cum R.P. ||
90 caelicolae E (lit. icol a m. 2 in ras.) || 92 longe ut
superat ME longe superet Ae || 93 lacunam statuit R.P. || 94
unius E (prius u in ras.) || 95 syderibus A sidereus E ||

- cum Phoebe solidum lumine non suo
orbem circuitis cornibus alligat.
- b' Ostro sic niueus puniceo color 100
perfusus rubuit, sic nitidum iubar
pastor luce noua roscidus adspicit
[ereptus thalamis Phasidos horridis]
- b'' Effrenae solitus pectora coniugis
inuita trepidus prendere dextera
felix aeoliam conripe uirginem 105
nunc primum soceris sponse uolentibus.
- a Concesso iuuenes ludite iurgio.
hinc illinc iuuenes mittite carmina.
rara est in dominos iusta licentia.
- γ Candida thyrsigeri proles generosa Lyaci, 110
multifidam iam tempus erat succendere pinum,
excute solemnem digitis marcentibus ignem.
- γ' Festa dicax fundat conuitia fescenninus,
soluat turba iocos. tacitis eat illa tenebris,
si qua peregrino nubit fugitiua marito. 115

MEDEA. NVTRIX.

- a Occidimus, aures pepulit hymenaeus meas.
uix ipsa tantum uix adhuc credo malum.

97 solitum A solidum E || 99 phoeniceo A puniceo E ||
101 uersum intercidisse ci., sequentem del. coll. u. 16 R.P. || 102
phasidos A phasidis Eψ || horridis A horridus ψ horridi E ||
105 aoniam prendito A aeoliam corripe E || 106 soceris
sponte A sponse ψ socero sponsae E || 109 dominos corr.
ea domonos E¹ || ista ci. DHs. || 114 locos E || 115 fugi-
tura ψ fugitiua AE ||

- hoc facere Iason potuit? erepto patre
patria atque regno sedibus solam exteris
deserere? durus merita contempsit mea 120
qui scelere flammam uiderat uinci et mare?
adeone credet omne consumptum nefas?
a' Incerta uacors mente uaesana feror
partes in omnes, unde me ulcisci queam?
utinam esset illi frater. est coniunx: in hanc 125
ferrum exigatur. — hoc meis satis est malis?
si quod pelasgae si quod urbis barbarae
nouere facinus quod tuae ignorant manus,
nunc est parandum. scelera te hortentur tua
et cuncta redeant: 130
a' Inclitum regni decus
raptum et nefandae uirginis paruus comes
diuisus ense funus ingestum patri
sparsurumque ponto corpus et Peliae senis
decocta aeno membra. funestum in pie
quam saepe fudi sanguinem. et nullum scelus 135
irata feci, saeuit infelix amor.
a' Quid tamen Iason potuit alieni arbitri
iurisque factus? — debuit ferro obuuium
offerre pectus. — melius ah melius dolor
furiose loquere. si potest uiuat meus 140
ut fuit Iason, si minus, uiuat tamen
memorque nostri muneri parcat meo
a⁰ Culpa est Creontis tota qui sceptro inpotens
coniugia soluit quique genetricem abstrahit
gnatis et arto pignore adstrictam fidem 145

118 haec A hoc E || 122 credit A credet E || 123 non
sana A uesana E || 126 haec α hoc ψε || 129 parandum
ci. Bo. || 132 incestum A infestum ψ ingestum E || 135
uidi E iudi A || at α || 136 post feci duo hemistichia de-
esse putat DHs. || 139 afferre E offerre A || ac E ah A ||
142 m. nostri. muneri parcam meo ci. Gron. lacunam sta-
tuit R.P. ||

- dirimit. petatur solus hic, poenas luat
quas debet. alto cinere cumulabo domum.
uidebit atrum uerticem flammis agi
Malea longas nauibus flectens moras.
b NVTR. Sile obsecro questusque secreto abditos 150
manda dolori. grauiam quisquis uulnera
patientem et aequo mutus animo pertulit,
referre potuit. ira quae tegitur nocet,
professa perdunt odia uindictae locum.
b' MED. Leuis est dolor qui capere consilium potest 155
et clepere sese, magna non latitant mala.
libet ire contra.
NVTR. siste furialem impetum F. LIU
alumna: uix te tacita defendit quies.
MED. fortuna fortes metuit, ignauos premit.
c α NVTR. Tunc est probanda si locum uirtus habet. 160
α' MED. numquam potest non esse uirtuti locus.
β NVTR. spes nulla rebus monstrat addictis uiam.
β' MED. qui nil potest sperare, desperet nihil.
γ NVTR. abiire Colchi, coniugis nulla est fides
nihilque superest opibus e tantis tibi. 165
γ' MED. Medea superest, hic mare et terras uides
ferrumque et ignes et deos et fulmina.
c' α NVTR. Rex est timendus.
MED. rex meus fuerat pater.
α' NVTR. non metuis arma?
MED. sint licet terra edita.
β NVTR. moriere.
MED. cupio.
NVTR. profuge.
MED. paenituit fugae. 170

149 nectens ci. NHs. || 152 motus A mutus E || 154
produnt ψ perdunt EA || 156 om. ψ (G R 14 Pall. uett.) ||
158 ante h. u. in E MED. scriptum erat sed a m. 1. del. ||
160 nunc ψ tunc αε || 162 rebus monstrat Eψ monstrat
rebus A || 170 fugae medea E ||

- β' Medea fugiam?
 NVTR. mater es.
 MED. cui sim uides.
 β'' NVTR. profugere dubitas?
 MED. fugiam, at ulciscar prius.
 γ NVTR. uindex sequetur.
 MED. forsau inueniam moram.
 NVTR. conpesce uerba, parce iam demens minis
 animosque minue: tempori aptari decet. 175
 d MED. Fortuna opes auferre non animum potest.
 sed cuius ictu regius cardo strepit?
 ipse est pelasgo tumidus imperio Creo.

CREO IDEM.

- a CR. Medea Colchi noxium Aetae genus
 nondum meis exportat e regnis pedem? 180
 molitur aliquid: nota fraus nota est manus.
 a' Cui parcat illa quemue securum sinet?
 abolere prope pessimam ferro luem
 equidem parabam, precibus euicit gener.
 a'' Concessa uita est, liberet fines metu 185
 abeatque tuta. fert gradum contra ferox
 minaxque nostros propius adfatus petit.
 b^o Arcete famuli tactu et accessu procul.
 iubete sileat. regium imperium pati
 aliquando discat. uade ueloci uia 190
 monstrumque saeuum horribile iamdudum auehe.
 a MED. Quod crimen aut quae culpa multatur fuga?
 CR. quae causa pellat innocens mulier rogat.

171 MED. fiam *E* Medea fugiam *A* || NV. teipsam
 uide. ME. fugiam? *AE* || 172 fugiam sed *E* f. et *ψ* f. at *α* ||
 173 moras *A* morā *E* || CREO · IDEAI · *E* CREON · ME-
 DEA · *A* CREO · IDEM scripsi. || 179 oete (uel oethe) *ψ*
 aetae *E*² in ras. Aetae *α* || 180 e om. *E* || 181 minus *E* ||
 187 effatus *α* || 190 ualde *E* || fuga *ci*. *Bo.* ||

- MED. si iudicas cognosce, si regnas iube.
 a' CR. Aequum atque iniquum regis imperium feras.
 MED. iniqua numquam regna perpetuo manent. 195
 CR. i querere Colchis.
 MED. redeo. qui aduexit ferat.
 a CR. Vox constituto sera decreto uenit.
 MED. qui statuit aliquid parte inaudita altera:
 aequum licet statuerit, haud aequus fuit.
 a' CR. Auditus a te Pelia supplicium tulit? 200
 sed fare, causae detur egregiae locus.
 a MED. Difficile quam sit animum ab ira flectere
 iam concitatum quamque regale hoc putet 205
 sceptris superbas quisquis admouit manus,
 qua coepit ire, regia didici mea.
 a' Quamuis enim sim clade miseranda obruta
 expulsa supplex sola deserta undique
 adflicta: quondam nobili fulsi patre 210
 auoque clarum Sole deduxi genus.
 b Quodcumque placidis flexibus Phasis rigat
 pontusque quicquid scythicus a tergo uidet
 palustribus qua maria dulcescunt aquis,
 armata peltis quicquid exterret cohors 215
 inclusa ripis nidua thermodontiis:
 b' Hoc omne noster genitor imperio regit.
 generosa felix decore regali potens
 fulsi. petebant tunc meos thalamos proci F. LIII
 qui nunc petuntur. rabida fortuna ac leuis
 praecepsque regno eripuit exilio dedit. 220
 c Confide regnis, cum leuis magnas opes
 huc ferat et illuc casus. hoc reges habent

197 IQVAERERE *Rescr.* || auexit *α* || 198 nox *AEψ* ||
 post 200 uersum intercidisse suspicor. || 201 audiit et a te *ci*.
 Gron. || pelias *Eψ* Pelia *α* || 204 caput *AEψ* putet *Ae* ||
 213 durescunt *E* dulcescunt *A* || 214 exercet *AEψ* exter-
 ret *Eα* || 218 uiri *A* proci *E* || 219 tunc *E* || rapida *A*
 rabida *E* RABIDA *Rescr.* || 220 et exilio *Eψ* ex. et *α* ||

magnificum et ingens nulla quod rapiat dies,
prodesse miseris, supplices fido lare
protegere. solum hoc colchico regno extuli 225
decus illud ingens gloriae florem inclitum
praesidia achiuae gentis et prolem deum
seruasse memet.

c' Munus est Orpheus meum
[qui saxa cantu mulcet et silvas trahit]
geminumque munus Castor et Pollux meum est 230
satique Borea quique trans Pontum quoque
summota Lynceus lumine inmisso uidet

omnesque Minyae: nam ducem taceo ducum
pro quo nihil debetur, hunc nulli inputo:
uobis reuexi ceteros, unum mihi. 235

d Incesse nunc et cuncta flagitiaingere.
fatebor: obici crimen hoc solum potest
Argo reuersa. uirgini placeat pudor
paterque placeat: tota cum ducibus ruet
pelasga tellus, hic tuus primum gener 240
tauri ferocis ore flammanti occidet.

e Fortuna causam quae uolet nostram premat,
non paenitet seruasse tot regum decus.
quodcumque culpa praemium ex omni tuli,
hoc est penes te. si placet: damna ream, 245
sed redde crimen. sum nocens fateor Creto.

e' Talem sciebas esse, cum genua attigi
fidemque supplex praesidis dextra peti.

223 rapiat α || 226 graeciae *Ac* gloriae ψ *E t. Gr.* ||
229 *deleui* || 230 geminique *ci. NHs.* || uerba meum est mihi
suspecta. || 233 ducum taceo ducem *A* ducem /// taceo
ducum *E* (*in ras. d erat*) || 234 nullum puto *E* nulli im-
puto *A* || 236 flamina *ME* flamma ψ flagitia *AE* || 240
primus *A* primum *E* || 241 FEROCISORE · FRAGLANTE
Rescr. f. o. flagranti A f. o. flammanti E || 242 qua *A*
quae *E* ψ || 244 tulit *E* tuli *A* || 248 petijque supplex α
fidemque suppl. ψ *EM* || dextrae fidem α dextre pecij ψ *ME*
dextrapeti *E* ||

te iam miseriis angulum ac sedem rogo
latebrasque uiles. urbe si pelli placet 250
detur remotus aliquis in regnis locus.

d' CR. Non esse me qui scepra uiolentus geram
nec qui superbo miserias calcem pede,
testatus equidem uideor haut clare parum
generum exulem legendo et adflictum et graui 255
terrore pauidum quippe quem poenae expetit
letoque Acastus regna thessalica optinens.

f Senio trementem debili atque aeuo grauem
patrem peremptum queritur et caesi senis
discissa membra, cum dolo captae tuo 260
piaae sorores inpium auderent nefas.

f' Potest Iason, si tuam causam amoues,
suam tueri: nullus innocuum cruor
contaminauit, afuit ferro manus
proculque uestro purus a coetu stetit. 265

d Tu tu malorum machinatrix facinorum,
cui feminea nequitia ad audenda omnia
robur uirile est, nulla famae memoria,
egredere purga regna letales simul
tecum aufer herbas. libera ciues metu. 270
alia sedens tellure sollicita deos.

e MED. Profugere cogis? redde fugienti ratem
uel redde comitem. fugere cur solam iubes?
non sola ueni. bella si metuis pati:
utrumque regno pelle. cur sontes duos 275
distinguis? illi Pelia non nobis iacet.

249 terra hac *A* terram *E* terrae *ci. Gron.* te iam
ci. Henneberger. || et *A* ac *E* || 252 uiolenter *A* uiolen-
tus *E* || 255 afflictâ (*corr. ex afflicet*) *E'* || 256 quippe te
p. A què *p. E* quippe quem *ci. Gron.* || 260 discisca *E* ||
coepte *E* || 265 prorsusque α || 266 sed tu malorum *A*
TVTVMAL. *Rescr. tu tu malorum E* || 267 feminea cui
ci. Bo. feminae ci. R.P. || audendum *A* audenda *E* || 268
uirile robur *A* *ROBYR VIRILE EST Rescr. robur uirile*
est *E* || memoria est α uerba nulla famae memoria *uia*
sana puto. || 276 pelias *E* Pelia *A* ||

- e' Fugam rapinasque adice desertum patrem
lacerumque fratrem, quicquid etiam nunc nouas
docet maritus coniuges: non est meum.
totiens nocens sum facta, sed numquam mihi. 280
CR. iam exisse decuit, quid seris fando moras?
- h^o MED. Supplex recedens illud extremum precor,
ne culpa natos matris insontes trahat.
CR. uade: hos paterno ut genitor excipiam sinu. F. LV
i MED. Per ego auspicatos regii thalami toros 285
per spes futuras perque regnorum status
fortuna uaria dubia quos agitat uice,
precor: breuem largire fugienti moram,
dum extrema natis mater infigo oscula
fortasse moriens. 290
- h CR. Fraudibus tempus petis.
MED. quae fraus timeri tempore exiguo potest?
CR. nullum ad nocendum tempus angustum est malis.
h' MED. Paruumne miseræ temporis lacrimis negas?
CR. etsi repugnat precibus infixus timor,
unus parando dabitur exilio dies. 295
i' MED. nimis est, recidas aliquid ex isto licet
et ipsa propero.
CR. capite supplicium lues
clarum priusquam Phoebus attollat diem,
nisi cedis Isthmo. sacra me thalami uocant,
uocat precari festus Hymenaeo dies. 300

CHORVS.

- A a Audax nimium qui freta primus
Rate tam fragili perfida rupit,

277 rapinas A rapinasque ε || 278 nouam α nouas ψ
nota E nouus ci. Bo. || 279 conuoces E coniuges ψ con-
ingem α || 293 parumne Ae paruumne ci. Bo. || 294 in-
felix A infixus E || 296 nimis est et ex hoc aliquid abscedas
licet A n. e. recidas aliquid existelicet E || 297 Cr. et
ipsa propera cap. s. l. A et ipsa propero | Cr. cap. s. l. e ||
298 clarus A clarum E || 300 om. E ||

- terrasque suas post terga uidens
animam leuibus credidit auris
dubioque secans aequora cursu 305
potuit tenui fidere ligno.
[inter uitae mortisque uias
nimium gracili limite ducto.] 308
- b Candida nostri saecula patres
uidere procul fraude remota.
sua quisque piger litora tangens
patrioque senex factus in aruo
paruo diues, nisi quas tulerat
natale solum, non norat opes. 314
- c Non dum quisquam sidera norat 309
stellisque quibus pingitur aether 310
non erat usus, non dum pluuias
hyadas, poterat uitare ratis.
- c' Non oleniae lumina caprae
nec quae sequitur flectitque senex
attica tardus plaustra Bootes, 315
non dum boreas, non dum zephyrus
nomen habebant.
- a' Ausus Tiphys
pandere uasto carbasa ponto
legesque nouas scribere uentis: 320
nunc lina sinu tendere toto,
nunc prolato
pede transuersos captare notos,

301 Diomedes art. gramm. l. III p. 511 K. (cf. p. 517)
'anapaesticum choricum habemus in Seneca, audax nimium
qui freta primus.' || 307 308 deleui. post u. 308 uersus 329—
334 reuocauit; inter u. 317 et 318 inserendos putauerat R.P. ||
311 pliadas A pluuias E || 312 poterant A poterat E ||
rates A ratis E || 313 sidera A lumina E || 314 non A
nec E || defletque EMEψ flectitque A cf. de hac scriptura
Hennebergerum l. c. p. 7—10. || 315 arctica A attica E ||
322 praelato α prolato εψ ||

- b' Nunc antemnas medio tutas
ponere malo, 325^a
nunc in summo religare loco, 325^b
cum iam totos auidus nimium
nauita flatus optat et alto
rubicunda tremunt sipara uelo. 328
- B c Bene dissaepi foedera mundi 335
trahit in unum thessala pinus
iussitque pati uerbera pontum
partemque metus fieri nostri
mare sepositum. 340
dedit illa graues improba poenas
per tam longos ducta timores:
- c' Cum duo montes hinc atque illinc
claustra profundi subito impulsu
uelut aetherio gemerent sonitu
nubesque ipsas spargeret atras 345
mare deprensam.
palluit audax Tiphys et omnes
labente manu misit habenas.
[Orpheus tacuit torpente lyra
ipsaque uocem perdidit Argo.] F. LVI 350
- d Quid cum siculi uirgo Pelori
rabidos utero succincta canes
omnes pariter soluit hiatus?
quis non totos horruit artus
totiens uno latrante malo? 355
- d' Quid cum ausonium dirae pestes
uoce canora mare mulcerent?
cum pieria resonans cithara

343 claustra profundi | hinc atque illinc ω transposui
hemistichia. || impulsu ei. Gron. || 345 commutauit hemistichia.
pergeret astra ME spargeret astra A spargeret astris E
spargeret atras scripsi. || 348 349 delendos duxit R.P. ||
355 imo α uno ϵ AE ψ ||

- solitam cantu retinere ratem 360
paene coegit Sirena sequi 361
thracius Orpheus. 359
- C e Quod fuit huius pretium cursus? 362
aurea pellis
maiusque mari Medea malum,
merces prima digna carina. 365
- e' Nunc iam cessit pontus et omnes
patitur leges.
non palladia compacta manu
regum referens inclita remos
quaeritur Argo. 370
- f Quaelibet altum cumba pererrat.
terminus omnis motus et urbes
muros terra posuere noua. 373
peruius orbis 375
nil qua fuerat sede reliquit. 374
[Indus gelidum potat Araxen,
Albin Persae Rhenumque bibunt.] 376
- f' Venient annis saecula seris
quibus Oceanus uincula rerum
laxet et ingens pateat tellus 380
Tethisque nouos detegat orbis
nec sit terris ultima Thule.
- NVTRIX. MEDEA.
- a Alumna celerem quo rapis tectis pedem?
resiste et iras comprime ac retine impetum.
- b Incerta qualis entheos gressus tulit 385
cum iam recepto maenas insanit deo

359 transp. R.P. || 360 rates A ratem E || 362 hui E
huius A || 369 remis A remos ϵ || 372 metus E notus α
motus ψ || 373 nouos A noua E nouas E t. Gron. || 374 posui
post 375. || 376 377 eiecit R.P. || 381 tiphysque A thetisue E ||
385 pentheos E entheos A || cursus A gressus E ||

- Pindi nivalis uertice aut Nysae iugis
 furoris ore signa lymphati gerens: 389
 b' Talis recursat huc et huc motu effero: 388
 flammata facies spiritum ex alto citat
 proclamat oculos uberi fletu rigat 390
 renidet. omnis specimen adfectus capit.
 b Haeret minatur aestuat queritur gemit
 quo pondus animi uergat ubi ponat minas.
 ubi se iste fluctus franget? exundat furor. 395
 b' Non facile secum uersat aut medium scelus:
 se uincet, irae nouimus ueteris notas.
 magnum aliquid instat efferum inmane inpium:
 uultum furoris cerno. di fallant metum.
 c MED. Si quaeris odio misera quem statuas modum, 400
 imitare amorem. regias egone ut faces
 inulta patiar? segnis hic ibit dies
 tanto petitus ambitu tanto datus?
 d Dum terra caelum media libratum feret
 nitidusque certas mundus enoluet uices 405
 numerusque harenis derit et solem dies
 noctem sequentur astra, dum siccas polus
 uersabit arctos flumina in pontum cadent:
 d' Numquam meus cessabit in poenas furor
 crescetque semper. quae ferarum inmanitas 410
 quae Scylla quae Charybdis ausonium mare
 siculumque sorbens quaeue anhelantem premens
 titana tantis Aetna feruebit iniis?

387 iugalis *A* nivalis *εR* || *uu.* 388 389 *commutandos*
putauit. || 391 o superi oculos *A* oculos uberi *EME* || 392
 omne *ci.* *NHs.* || *ante u.* 394 *uersum perisse, id quod censuit*
R.P., docet scriptura codicis E u. seg. || 394 quo pondus istud
 uerget ubi ponet *A* quo pondus animi uergat ubi ponat *E* ||
 396 aut induit scelus *ME* || 397 se iungit *E* se uincet
A || 401 imitare *E* imitare *A* || 411 ionium *A* auso-
 nium *E* || 412 quaeque *A* quaeue *E* || 413 *feruescit ci.*
Lips. ||

- c' Non rapidus amnis non procellosum mare
 pontusue coro saeuus aut uis ignium 415
 adiuta flatu possit inhibere impetum
 irasque nostras: sternam et euertam omnia. *Qual. VII*
 d Timuit Creontem ac bella thessalici ducis? *F. LVII*
 amor timere neminem uerus potest.
 sed cesserit coactus et dederit manus:
 adire certe coniugem extremo adloqui 420
 sermone potuit, hoc quoque extimuit ferox.
 d' Laxare certe tempus inmitis fugae
 genero licebat: liberis unus dies
 datus est duobus. — non queror tempus breue: 425
 multum patebit. faciet hic faciet dies
 quod nullus umquam taceat. inuadam deos
 et cuncta quatiam.
 c'' *NVTR.* Recipe turbatum malis
 era pectus. animum mitiga.
MED. sola est quies
 mecum ruina cuncta si uideo obruta. 430
 mecum omnia abeant. trahere cum pereas libet.
 a' *NVTR.* Quam multa sint timenda si perstas uide
 nemo potentes aggredi tutus potest.
 IASON. IDEM.
 a O dura fata semper et sortem asperam
 cum saeuit et cum parcit ex aequo mala 435
 remedia quotiens inuenit nobis deus
 periculis peiora. si uellem fidem

415 pontusque *A* pontusue *E* || 420 coniectus *A* co-
 actus *E* || 421 et coniugem *A* coniugem et *E* et *om. Bo.* ||
 425 est *E om. A* || 426 hic dies faciet *E* (*transposuit 2*
uel 3 m.) hic faciet dies *A* || 428 reprime *conieci.* || 433
 potentem *E* potentes *A* || IASON · IDEM *E* (*cf. u. 571 sqq.*)
 IASON · MEDEA *A* || 435 exaequat *ci. Gron.* || malum *A*
 mala *E* || 436 toties *A* quotiens *E* || 437 uellem uicem *ci.*
Gron. ||

praestare meritis coniugis: leto fuit
caput obferendum, si mori nollem: fide
misero carendum. non timor uicit fidem
sed trepida pietas: quippe sequeretur nece
proles parentem. 440

^a O sancta si caelum incolis
Iustitia numen inuoco ac testor tuum,
gnati patrem uicere. quin ipsam quoque
etsi ferox est corde nec patiens ingi
consulere natis malle quam thalamis reor. 445
constituit animus precibus iratam aggredi.
atque ecce uiso memet exiit furit:
fert odia prae se totus in uultu est dolor.

^b MED. Fugimus Iason fugimus. hoc non est nouum 450
mutare sedes, causa fugiendi noua est:
pro te solebam fugere. discedo exeo
penatibus profugere quam cogis tuis.

^a Ad quos remittis? Phasin et Colchos petam
patriumque regnum quaeque fraternus cruor 455
perfudit arua? quas peti terras iubes?
quae maria monstras? pontici fauces freti
per quas reuexi nobilem regum manum
adulterum secuta per Symplegadas?
paruamne Iolcon thessala an Tempe petam? 460
quascumque aperui tibi uias clausi mihi.

^a Quo me remittis? exul exilium imperas
nec das. eatur. regius iussit gener:
nihil recuso. dira suppliciaingere: 465
merui. cruentis paelicem poenis premat
regalis ira uinculis oneret manus
clausamque saxo noctis aeternae obruat:

439 nolim *A* nollem *E* || 440 carendum est *A* est
om. E || uicit uirum *A* uicit (*t. Gr.*) fidem *E* || 441 necem *A*
neci *E* nece *Gr.* || 442 parentum *ω* parentem *Gr.* || 456
Quintilianus IX. 2. 8: 'ut Medea apud Senecam: quas peti
terras iubes?' || 458 nobiles *r.* manus *A* nobilem *r.* manum
E || 459 adalterum *E* || 460 colchon *ψ* colcon *ER* iolcon *α*
ante paepetam *E* an tempe petam *A* || 462 exuli *A* exul *E*

minora meritis patiar. — ingratum caput. 468
tibi patria cessit tibi pater frater pudor. 491
^c Reuoluat animus igneos tauri halitus 469

interque saeuos gentis indomitae metus 470
[*armifero in aruo flammum Aetiae pecus*]
hostisque subiti tela: cum iussu meo
terrigena miles mutua caede occidit.

^c Adice expetita spolia phrixiei arietis 475
somnoque iussum lumina ignoto dare
insomne monstrum, traditum fratrem neci
et scelere in uno non semel factum scelus
ius sasque natas fraude deceptas mea
secare membra non reuicturi senis.

^d Aliena quaerens regna deserui mea. *F. LVIII* 480
per spes tuorum liberum et certum larem,
per uicta monstra, per manus pro te quibus
numquam peperi perque praeteritos metus,
per caelum et undas coniugi testes mei
miserere. redde supplici felix uicem. 485

^{d'} Ex opibus illis quas procul raptas Scythae
usque a perustis Indiae populis agunt
quas quia referta uix domus gazas capit
ornamus auro nemora, nil exul tuli 490
nisi fratris artus, hos quoque inpendi tibi,
hac dote nupsi. redde fugienti sua. 492

^e IAS. Perimere cum te uellet infestus Creon
lacrimis meis euictus exilium dedit. 495
MED. poenam putabam, munus ut uideo est fuga. 495

491 *huc reuocandum censuit R.P.* || tibi frater *E* tibi *om.*
A || 470 referque *ci.* *Henneberger*, lacunam statuit *R.P.* || 471
oethe uel oete ψ aetae E Aetiae α hunc u. ante 469 ponend-
um esse censet Henneberger, ego delendum duxi. || 475 sum-
moque *E* somnoque *A* || 478 ausasque *ci.* *NHs.* || 480 aliena
sequens *ψ* alienaque sequens *α* aliena querens *E* || 487
petunt *A* agunt *E* || 488 quasque referta *ψ* referta quas-
que *A* quas quia referta *E* || 491 *conlocavi ante u. 469.* ||

- e' IAS. Dum licet abire profuge teque hinc eripe:
gravis ira regum est semper.
MED. hoc suades mihi,
praestas Creusae: paelicem inuisam amoues.
f IAS. Medea amores obicit?
MED. et caedem et dolos.
IAS. Obicere tandem quod potest crimen mihi? 500
MED. quodcumque feci.
IAS. restat hoc unum insuper,
tuis ut etiam sceleribus fiam nocens.
f' MED. Tua illa tua sunt illa: cui prodest scelus,
is fecit. omnes coniugem infamem arguant:
solus tuere, solus insontem uoca. 505
tibi innocens sit quisquis est pro te nocens.
g IAS. Ingrata uita est cuius acceptae pudet.
g' MED. Retinenda non est cuius acceptae pudet.
h IAS. Quin potius ira concitum pectus doma.
placare natis. 510
MED. ab dico eiuro abnuo.
meis Creusa liberis fratres dabit?
h' IAS. Regina natis exulum adflictis potens.
MED. non ueniat umquam tam malus miseris dies,
qui prole foeda misceat prolem inclitam.
[Phoebi nepotes Sisyphi nepotibus.] 515
h IAS. Quid misera meque teque in exitium trahis?
abscede quaeso.
MED. supplicem audiuit Creo.
IAS. quid facere possim loquere. 520
MED. pro me? uel scelus.
h' IAS. Hinc rex et illinc.
MED. est et his maior metus:
Medea. nos conflige. certemus sine, 520

499 mores E amores A || obijeis A obicit ψe || 500
obijcere crimen quod potes tandem mihi A obicere tandem
quod potest crimen michi E || 512 IAS. om. A || 513 MED.
om. A || malus A malus corr. ex malis E' || 515 deleui uersum
uicio deformem. || 516 exilium Eψ exitium α || 520 confi-
gere ω conflige α (i. e. confer, compara cf. Bad. ad h. l.) ||

- sit pretium Iason.
IAS. cedo defessus malis.
h Et ipsa casus saepe iam expertos time.
MED. fortuna semper omnis infra me stetit.
IAS. Acastus instat —
MED. propior est hostis Creo.
h' Vtrumque profuge. non ut in socerum manus 525
armes nec ut te caede cognata inquines
Medea cogit: innocens mecum fuge.
i IAS. Et quis resistet gemina si bella ingrauant
Creo atque Acastus arma si iungunt sua?
i' MED. His adice Colchos adice et Aeeten ducem 530
Scythas Pelasgis iunge: demersos dabo.
k IAS. Alta extimesco scepra.
MED. ne cupias uide.
k' IAS. Suspecta ne sint longa conloquia amputa.
l MED. Nunc summe toto Iuppiter caelo tona. 535
intende dextram. uindices flammās para
omnemque ruptis nubibus mundum quate.
l' Nec diligenti tela librentur manu F. LVIII
uel me uel istum: quisquis e nobis cadet
nocens peribit, non potest in nos tuum
errare fulmen. 540
m IAS. Sana meditari incipe
et placida fare. si quod ex soceri domo
potest fugam leuare: solamen pete.
MED. contemnere animus regias ut scis opes
potest soletque, liberos tantum fugae 545
habere comites liceat in quorum sinu
lacrimas profundam. te noui gnati manent.
m' IAS. Parere precibus cupere me fateor tuis,

523 intra A infra ER || 524 MED. E om. A || 525
MED. utr. A MED. om. E || nolo A non E || 528 in-
gruant A ingrauant E || 529 iungant Ae iungunt scripsi. ||
530 adijce Aeetem A adice et aetem E || 537 manum E
manu A || 538 in me A uel me E || 541 si quid A si
quod Eψ ||

- pietas uetat: namque istud ut possim pati
non ipse memet cogat et rex et socer.
haec causa uitae est hoc perusti pectoris
curis lenam en, spiritu citius queam
carere membris luce. 550
- MED. sic gnatos amat?
bene est: tenetur, vulneri patuit locus. —
- o Suprema certe liceat abeuntem loqui
mandata, liceat ultimum amplexum dare:
gratum est et illud. uoce iam extrema peto
ne si qua noster dubius effudit dolor
maneant in animo uerba. melioris tibi
memoria nostri sedeat, haec irae data
oblitterentur. 555
- IAS. omnia ex animo expuli
precorque et ipsa feruidam ut mentem regas
placideque tractes: miseras lenit quies.
- p MED. Discessit. itane est? uadis oblitus mei
et tot meorum facinorum? excidimus tibi?
numquam excidemus. hoc age omnis aduoca
uires et artes. fructus est scelerum tibi
nullum scelus putare. uix fraudi est locus:
p' Timemur. hac aggredere qua nemo potest
quicquam timere. perge. nunc aude incipe
quicquid potest Medea quicquid non potest. 560
- tu fida nutrix socia maeroris mei
uariique casus misera consilia adiua.
- o' Est palla nobis munus aetherium domus
decusque regni pignus Aeetae datum
a Sole generis, est et auro textili 565

548 haud possum *A* ut possim *E* || 549 non si ipse *A*
non ipse *E* || 552 si hic natos *A* signatos *E* || 558 melior
tibi ψ sed melior tibi *A* melioris tibi *E* || 559 subeat *A*
sedeat *E* || 561 ipse *E* ψ ipsa *A* || 565 excides *E* excide-
mus *A* || 568 quam α (qua *ind. err.*) || 570 potes *A* potest *E* ||
Medea *om. E* || potes *A* potest *E* || 573 ethereae ψ aetheriae α ||
aetherium *E* || 574 oete *uel* oethe ψ aete *E* Aeetae α ||
575 gemmis *A* generis *E* ||

monile fulgens quodque gemmarum nitor
distinguit aurum quo solent cingi comae.
haec nostra nati dona nubenti ferant
sed ante diris inlita ac tincta artibus.
uocetur Hecate. sacra letifica appara: 580
statuantur arae flamma iam tectis sonet.

CHORVS.

- a⁰ Nulla uis flammae tumidiue uenti
tanta nec teli metuenda torti
quanta cum coniunx uiduata taedis
ardet et odit. 585
- a Non ubi hibernos nebulosus imbres
auster aduexit properatque torrens
hister et iunctos uetat esse pontes
ac uagus errat.
- a' Non ubi impellit Rhodanus profundum,
aut ubi in riuos niuibus solutis
sole iam forti medioque uere
tabuit Haemus. 590
- a'' Caecus est ignis stimulatus ira
nec regi curat patiturue frenos,
haut timet mortem: cupit ire in ipsos
obuius enses. 595
- a⁰ Parcite o diui. ueniam precamur
uiuat ut tutus mare qui subegit.
sed furit uinci dominus profundi
regna secunda. 600

576 quique *ci. Gron.* || 580 luctifica *A* loetifica *E* ||
581 struantur *A* statuantur *E* || 582 tumidiue *A* tumi-
diue *E* || 584 taetlis *E* || 590 pellit *E* impellit *A* || 599 qui
E supra lin. ||

- a Ausus aeternos agitare currus
inmemor metae iuuenis paternae
quos polo sparsit furiosus ignes
ipse recepit. 605
- a' Constitit nulli uia nota magno,
uade qua tutum populo priori,
rumpe nec sacro uiolente sancta
foedera mundi.
- b^o Quisquis audacis tetigit carinae 610
nobiles remos nemorisque sacri
Pelion densa spoliauit umbra,
quisquis intrauit scopulos uagantes
et tot emensus pelagi labores 615
barbara funem religauit ora
raptor externi rediturus auri:
exitu diro temerata ponti
iura piauit.
- b Exigit poenas mare prouocatum.
Tiphys in primis domitor profundi 620
liquit indocto regimen magistro:
litore externo procul a paternis
occidens regnis tumuloque uili
tectus ignotas iacet inter umbras.
Aulis amissi memor inde regis 625
portubus lentis retinet carinas
stare querentes.
- b' Ille uocali genitus Camena,
cuius ad chordas modulante plectro
restitit torrens siluere uenti, 630

608 sancti uiolenta mundi *A* sacro uiolente sancta *E*
sacro *mih* suspectum. || 609 foedera sacra *A* foedera mundi
E || 611 mobiles *ci. Gron.* nemoris sacra *A* nemoris-
que sacri *ψE* || 622 extremo *Bo. cum cod. mogunt.* || 625
auris amissae *A* aulis amissi *ε* || reges *A* regis *ε* || 626 ca-
rina *α* || 630 siluere reuertenti *E* siluere uenti *A* ||

- cui suo cantu uolucris relicto
adfuit tota comitante silua,
thracios sparsus iacnit per agros.
at caput tristi fluitauit Hebro:
contigit notam Styga Tartarumque 635
non rediturus.
- b Strauit Alcides Aquilone natos,
patre Neptuno genitum necauit
sumere inuersas solitum figuras:
ipse post terrae pelagique pacem, 640
post feri Ditis patefacta regna,
uiuus ardenti recubans in Oeta
praebuit saeuis sua membra flammis
tabe consumptus gemini cruoris
munere nuptae. 645
- b' Strauit Ancaeam uiolentus ictu
saetiger. fratrem Melagre matris
inpius mactas: morerisque dextra
matris iratae. meruere cuncti 650
morte quod crimen tener expiauit
Herculi magno puer inrepertus?
raptus heu tutas puer inter undas.
ite nunc fortes perarate pontum
fonte timendo.
- b Idmonem quamuis bene fata nosset 655
condidit *pestis* libycis harenis.
omnibus uerax sibi falsus uni
concidit Mopsus caruitque Thebis.

631 uolucres *E* uolueris *A* || 634 ad caput tractu
(tractus *ψ*) fluuiialis hebra *A* ad caput tristis fluitauit
hebra *E* corr. *Gron.* || 639 innumeras *α* inuersas *scripsi*
ex coniectura Burnmanni. || 644 prioris *E* cruoris *A* || 646
antheum *ψ* antaeum *E* Ancaeam *α* || 647 fratres *A* fra-
trem *E* || 652 est *A* heu *E* inrepertus, raptus — undas?
sic distinxit Bad. || 654 sorte timenda *A* ponte timendo *E*
corr. Gron. || 656 serpens *A* sepi *E* corr. *R.P.* || 658 mor-
sus *E* Mopsus *A* ||

ille si uere cecinit futura:
 exul errabit Thetidis maritus, 660
 fulmine et ponto moriens Oileus 664
 — — — — — patrioque pendet 663
 — — — — — crimine poenas.
 b' Igne fallaci nociturus Argis 661
 Nauplius praiceps cadet in profundum. 662
 coniugis fatum redimens pheraei F. LVI 665
 uxor impendes animam marito.
 ipse qui praedam spoliūque iussit
 aureum prima reuehi carina
 arsit accenso Pelias aeno.
 [ustus angustus uagus inter undas] 670
 iam satis diui mare uindicastis:
 parcite iusso.

NVTRIX.

a Pauet animus horret magna perniciēs adest.
 immane quantum augetur et semet dolor
 accendit ipse uimque praeteritam integrat. 675
 uidi furem saepe et aggressam deos
 caelum trahentem, maius his maius parat
 Medea monstrum.
 a' Namque ut attonito gradu
 euasit et penetrabile funestum attingit:
 totas opes effudit et quicquid diu 680

660 errauit Ae errabit ci. Grut. || 664 huc reuocauit
 R.P. || 661 ille E igne A || 662 cadit Ae cadet ci. Grut. ||
 663 patrio pendit crimine poenas A patrioque pendet & cri-
 mine poenas E prius sapphici hemistichium intercidisse uidit
 R.P. || 666 impendit A impendens E corr. Gron. || 669
 ustus ω arsit scripsi. hunc u. tollendum esse censet R.P. ||
 670 arsit ω ustus scripsi. uersum eieci. || 672 iusso Ae uino ME
 dino ci. Lips. || NVTRIX. MEDEA Eψ NVTRIX A. ||
 674 auersit E || 677 caelo ci. NHs. ||

etiam ipsa timuit promit atque omnem explicat
 turbam malorum: arcana secreta abdita.
 b Et triste laeua conprecans sacrum manu
 pestes uocat quascumque feruentis creat 685
 harena Libyae quasque perpetua niue
 Taurus cohercet frigore arctoo rigens
 et omne monstrum . . . . .
 . . . . . tracta magicis cantibus
 squamifera latebris turba desertis adest.
 b' Hic saeua serpens corpus inmensum trahit 690
 trifidamque linguam exertat et quaerit quibus
 mortifera ueniat, carmine audito stupet
 tumidumque nodis corpus aggestis plicat
 cogitque in orbis. 'parua sunt' inquit 'mala
 et uile telum est ima quod tellus creat:
 caelo petam uenena. iamiam tempus est 695
 aliquid mouere fraude uulgari altius.
 c Huc ille uasti more torrentis iacens
 descendat anguis cuius inmensos duae
 maior minorque sentiunt nodos ferac
 [maior pelasgis apta sidoniis minor] 700
 pressasque tandem soluat ophiucus manus
 uirusque fundat. adsit ad cantus meos
 lacessere ausus gemina Python numina.
 c' Et hydra et omnis redeat herculea manu 705
 succisa serpens caede se reparans sua.
 tu quoque relictis peruigil Colchis ades
 sopite primum cantibus serpens meis.
 postquam euocauit omne serpentum genus:
 congerit in unum frugis infaustae mala:

683 en scripsim || complicans A conprecans E || 684
 feruenti EA feruentis R14 || 686 arcto oriens E || 687 lacu-
 nam significauit auctore R.P. || 688 sqamea A squamifera E ||
 689 sera A saeua Eg || 690 querens A quaerit E || 695 iam
 nunc tempus A iam tempus E iam iam t. E t. Gr. || 700
 eieci. || 702 FANDAT Rescr. || 704 manus E manu A || 705 sede
 E C. DE Rescr. caede A || 709 INFAVTAE Rescr. ||

- c Quaecumque generat inuius saxis Eryx, 710
 quae fert opertis hieme perpetua iugis
 sparsus cruore Caucasus promethei
 [pharetraque pugnae Medus aut Parthi leues]
 et quis sagittas diuites Arabes linunt
 aut quos sub axe frigido sucos legunt 715
 lucis Suebae nobiles hyrcaniis.
- c' Quodcumque tellus uere nidifico creat
 aut rigida cum iam bruma decussit decus
 nemorum et niuali cuncta constrinxit gelu,
 quodcumque gramen flore mortifero uiret 720
 dirusue tortis sucus in radicibus
 causas nocendi gignit: attrahat manu.
- c Haemonius illas contulit pestes Athos
 has Pindus ingens illa Pangaei iugis
 teneram cruenta falce deposuit comam, 725
 haec passa ferrum est dum parat Phoebus diem F.LXII 731
 illius alta nocte succisus frutex,
 at huius ungue secta cantato seges. 733
 c' Has aluit altum gurgitem Tigris premens 726
 Danuuius illas has per arentes plagas
 tepidis Hydaspes gemmifer currens aquis
 . . . . .
 nomenque terris qui dedit Baetis suis
 hesperia pulsans maria languenti uado. 730
 c'' Mortifera carpit gramina ac serpentium 734
 saniem exprimit miscetque et obscenas aues
 maestique cor bubonis et ranae strigis
 exacta uiuae uiscera. haec scelerum artifex

710 inuius *ci. Gron.* || 712 sparsas *E* sparsus *A* || 713
 del. *R.P.* post 714 posuerat *Gron.* || Parthus leuis *A* parthi
 leues *E* || 714 qui *Eψ* queis *α* || 715 quo *E* quos *A* ||
 716 sueui *A* suebae *E* || herciniis *A* hyrcaneis uel herca-
 neis *ψ* hyrcaniis *E* || 717 quodcumque *E* || 718 discussit *EA*
 corr. *Gron.* || 721 uirusque *E* dirusue *A* || 724 panchei *E*
 pangaei *A* || 731—733 huc loco restituit *R.P.* || 728 GEMMI-
 FERICVRRENS *Rescr. uersum intercidisse uidit R.P.* || 734
 ac om. *E* ||

- discreta ponit: his rapax uis ignium
 his gelida pigri frigoris glacies inest.
 d Addit uenenis uerba non illis minus 740
 metuenda. sonuit ecce uaesano gradu
 canitque. mundus uocibus primis tremit.

MEDEA.

- α Conprecor uulgus silentum uosque ferales deos
 et chaos caecum atque opacam Ditis umbrosi domum,
 Tartari ripis ligatos squalidae mortis specus. 745
 supplicis animae remissis currite ad thalamos nouos.
- α' Rota resistat membra torquens, tangat Ixion humum.
 Tantalus securus undas hauriat Pirenidas. 748
 uos quoque urnis quas foratis inritus ludit labor 751
 Danaides coite: uestras hic dies quaerit manus: 752
- α'' Grauior uni poena sedeat coniugis socero mei. 749
 lubricus per saxa retro Sisyphum uoluat lapis. 750
 nunc meis uocata sacris noctium sidus ueni 753
 pessimos induta uultus fronte non una minax.
- a Tibi more gentis uinculo soluens comam 755
 secreta nudo memora lustrauit pede
 et euocauit nubibus siccis aquas
 egique ad imum maria et Oceanus graues
 interius undas aestibus uictis dedit. 759
- a' Die relicto Phoebus in medio stetit 771
 hyadesque nostris cantibus motae labant 772
 pariterque mundus lege confusa aetheris 760
 et solem et astra uidit et uetitum mare
 tetigistis ursae. temporum flexi uices.

738 dis *E* || 740 istis *α* illis *Eψ* || 743 uos precor *A*
 conprecor *E* || 747 oxyon *E* || 751 752 transposuit *Bo.* ||
 757 rupibus *ci. NHs. Bad. confert Luc. IV. 331*: siccis
 uultus in nubibus haerent. || 751 uosque quas urnis *A*
 uos quoque urnis quas *ε* || 749 grauior pena *ψ* grauiorque
 poena *α* grauior uni poena *E* || 771 772 huc reuocauit *R.P.* ||

- a Aestiua tellus floruit cantu meo,
coacta messem uidit hibernam Ceres.
uolenta Phasis uertit in fontem uada
et Hister in tot ora diuisus truces
compressit undas omnibus ripis piger. 765
- a' Sonuere fluctus tumuit insanum mare
tacente uento. nemoris antiqui domus
amisit umbras uocis imperio meae. 770
- adesse sacris tempus est Phoebae tuis. 773
- b Tibi haec cruenta sarta texuntur manu
nouena quae serpens ligat:
tibi haec Typhoeus membra quae discors tulit
qui regna concussit Iouis. 775
- b' Vectoris istic perfidi sanguis inest
quem Nessus expirans dedit.
oetaeus isto cinere defecit rogos
qui uirus herculeum bibit. 780
- b Piae sororis inopiae matris facem
ultricis Althaeae uides.
reliquit istas inuio plumas specu
Harpyia dum Zeten fugit. 785
- b' His adice pinnae sauciae Stymphalidos
lernaea passae spicula.
sonuistis arae. tripodas agnosco meos
fauente commotos dea.
- a Video Triuiaae currus agiles 790
non quos pleno lucida uultu
pernox agitat.

763 horruit *ci. Markland.* || 764 messem coacta *A*
coacta messem *E* || 769 antiqui domus *A* antiqui decus
domus *E* || 770 umbram *A* umbras *E* || 776 qui *A* quae *E*
discors *ci. NHs.* || 778 sanies *ci. Scaliger.* At sanguis ultima
producta legitur *Tib. I, 6, 67. Ou. met. XII, 127. Pescen-*

nus Niger ap. Spartianum c. VIII || 785 h^a//pyia *E* || ze-
tum *A* zeten *E* || 788 a. e. (*á. é. t. Gr.*) *E* arae *A* ||

- sed quos facie lurida maesta,
cum thessalicis uexata minis
caelum freno propiore legit. 795
- b Sic face tristem pallida lucem
funde per auras.
horrore nouo terre populos
inque auxilium Dictynna tuum
pretiosa sonent aera Corinthi. 800
- e Tibi sanguineo caespite sacrum
solemne damus.
tibi de medio rapta sepulchro
fax nocturnos sustulit ignes,
tibi mota caput
flexa uoces ceruice dedi, 805
- c' Tibi funereo de more iacens
passos cingit uitta capillos,
tibi iactatur
tristis stygia ramus ab unda,
tibi nudato pectore maenas
sacro feriam brachia cultro. 810
- d Manet noster sanguis ad aras.
adsuesce manus stringere ferrum
carosque pati posse cruores.
sacrum laticem percussa dedi. 815
- e Quodsi nimium saepe uocari
quereris: notis ignosce precor,
causa uocandi
Persei tuos saepius arcus
una atque eadem semper Iason. 820
- e' Tu nunc uestes tinge Creusae,
quas cum primum sumpserit, imas
urat serpens flamma medullas.
ignis fuluo
latet obscurus clusus in auro, 825

793 metat *E* moesta *A* || 799 inque *E* || 808 uincit *A*
cingit *E* || 821 eadem est *A* est *om. e* || 823 inmas *E* ||
826 clusus in auro latet obscurus (obscura *E*) *ω* hemistichia
transposui auctore R.P. ||

- f Quem mihi caeli qui furta luit
uiscere feti,
dedit et docuit . . . —
condere uires arte Prometheus. 830
- f' Dedit et tenui sulfure tectos
Mulciber ignes,
et uiuacis fulgura flammae
de cognato Phaethonte tuli,
- e'' Habeo flammam 836
usto tauri gutture raptas, 837
habeo mediae dona Chimaerae 835
quae permixto felle Medusae 838
tacitum iussi seruare malum.
- b' Adde uenenis 840
stimulos Hecate donisque meis
semina flammae condita serua
fallant uisus tactusque ferant
meet in pectus uenasque calor,
- a' Stillent artus ossaque fument 845
uincatque suas
flagrante coma noua nupta faces.
uota tenentur: ter latratus
audax Hecate dedit et sacros
edidit ignes face luctifera. 850

Peracta uis est omnis: huc gnatos uoca,
pretiosa per quos dona nubenti feras.
ite ite nati matris infaustae genus
placate uobis munere et multa prece
dominam ac nouercam. uadite et celeres domum 855
referte gressus: ultimo amplexu ut fruatur.

829 artem A arte E || 830 at tenuit A et tenui e ||
835 habeo mediae dona Chimaerae (clymerae E) | habeo
flammam. usto Tauri | gutture raptas. quas permixto (per-
misto A) ω ordinem restituit, quae (838) scripsit R.P. ||
845 stillet E || 850 luctifera E || 855 et A ac E ||

CHORVS.

- a Quonam cruenta Maenas
praeceps amore saeuo
rapitur? quod inpotenti
facinus parat furore? 860
- b Vultus citatus ira
riget et caput feroci
quatiens superba motu
regi minatur ultro.
quis credat exulem? 865
- a Flagrant genae rubentes, F. LXIII
pallor fugat ruborem:
nullum uagante forma
seruat diu colorem.
- c Huc fert pedes et illuc, 870
ut tigris orba natis
cursu furente lustrat
gangeticum nemus.
- a' Frenare nescit iras
Medea non amores, 875
nunc ira amorque causam
iunxere: quid sequetur?
- a' Quando efferet pelagis
nefanda Colchis aruis
gressum metuque soluet 880
regnum simulque reges?

861 c=ecatus E citatus A || 865 exulantem α exu-
lem Eψ || 873 gantici cum E gangeticum A nemus. sic α
sic om. Eψ ||

b' Nunc Phoebe mitte currus
 nullo morante loro.
 nox condat alma lucem,
 mergat diem timendum
 dux noctis Hesperus. 885

NVNTIVS. CHORVS. NVTRIX. MEDEA. IASON.

a NVNT. Periere cuncta. concidit regni status.
 gnata atque genitor cinere permixto iacent.
 CHO. qua fraude capti?
 NVNT. . . . . qua solent reges capi:
 donis. 890
 CHO. in illis esse quis potuit dolus?
 NVNT. et ipse miror uixque iam facto malo
 potuisse fieri credo.
 CHO. . . . . quis cladis modus?
 a' NVNT. Auidus per omnem regiae partem furit
 ut iussus ignis: iam domus tota occidit,
 urbi timetur. 895
 CHO. unda flammis opprimat.
 NVNT. et hoc in ista clade mirandum accidit:
 alit unda flammis quoque prohibetur magis,
 magis ardet ignis, ipsa praesidia occupat.
 b NVTR. Effer citatum sede pelopea gradum
 Medea. praiceps quaslibet terras pete. 900
 b' MED. Egone ut recedam? si profugissem prius:
 ad hoc redirem. nuptias specto novas.
 c Quid anime cessas? sequere felicem impetum
 pars ultionis ista qua gaudes quota est?
 amas adhuc furiosa si satis est tibi 905

886 hesperus α hesperugo ed. Lugdunensis? || NVNTIVS.
 CHORVS · MEDEA · IASON E NVNCIVS · CHORVS ·
 NVTRIX · MEDEA · IASON A || 890 CHO. donis in illis E
 Donis. CHO. in illis A || 894 in missus ci. Gron. || 899
 NVTR. A om. E || pelopeia A pelopea E ||

caelebs Iason: quaere poenarum genus
 haut usitatum iamque sic temet para:
 c' Fas omne cedat, abeat expulsus pudor.
 uindicta lenis est quam ferunt purae manus:
 incumbet in iras teque languentem excita 910
 penitusque ueteres pectore ex imo impetus
 uiolentus hauri. quicquid admissum est adhuc,
 pietas uocetur.
 d Hoc age et faxo sciant
 quam leuia fuerint quamque vulgaris notae
 quae commodauit scelera. prolusit dolor 915
 per ista noster. quid manus poterant rudes
 audere magnum? quid puellaris furor?
 Medea nunc sum, creuit ingenium malis.
 c Iuuat iuuat rapuisse fraternum caput,
 artus iuuat secuisse et arcano patrem 920
 spoliasse sacro, iuuat in exitium senis
 armasse natas. quaere materiam dolor:
 ad omne facinus non rudem dextram adferes.
 c' Quo te igitur ira mittis, aut quae perfido
 intendis hosti tela? nescio quid ferox 925
 decreuit animus intus et nondum sibi
 audet fateri. stulta properaui nimis
 d' Ex paelice utinam liberos hostis meus
 aliquos haberet. quicquid ex illo tuum est,
 Creusa peperit. placuit hoc poenae genus 930
 meritoque placuit: ultimum, agnosco, scelus
 anime parandum est. liberi quondam mei
 uos pro paternis sceleribus poenas date. —

906 c//clebs (a eras.) E || qu//ere (a eras.) E p//enarum
 (e eras.) E || 907 haustu citatum E haud usitatum A ||
 909 paruae A purae E || 912 adhuc est E est adhuc A ||
 914 not//e (a eras.?) E || 915 praelusit A prolusit e || 920
 ortus E || 921 exitum E || 927 lacunam statui cum R.P. ||
 929 aliquot α aliquos ψe || 930 pepirit E || 931 magno A
 agnosco E || 932 animo Ae anime ci. Gron. || parandum E
 parandum A patrandum ci. Gron. ||

- e Cor pepulit horror membra torpescunt gelu
pectusque tremuit. ira discessit loco 935
materque tota coniuge expulsa redit.
egone ut meorum liberum ac prolis meae
fundam cruorem? melius a demens furor.
incognitum istud facinus ac dirum nefas Quat. VIII F. LXV
a me quoque absit. quod scelus miseri luent? 940
- e' Scelus est Iason genitor, est maius scelus
Medea mater. — occidant. non sunt mei. —
pereant? mei sunt, crimine et culpa carent. —
sunt innocentes fateor: et frater fuit.
quid anime titubas? ora quid lacrimae rigant 945
uariamque nunc huc ira nunc illuc amor
diducit, anceps aestus incertam rapit?
- f Vt saeva rapidi bella cum uenti gerunt
utrimque fluctus maria discordes agunt
dubiumque feruet pelagus: haut aliter meum 950
cor fluctuatur. ira pietatem fugat
iramque pietas. cede pietati dolor.
- g Huic cara proles, unicum adflictae domus
solamen, huc uos ferte et infusos mihi
coniungite artus. habeat incolumes pater, 955
dum et mater habeat. — urguet exilium ac fuga.
- f' Iam iam meo rapiuntur auulsi e sinu.
flentes gementes ocius pereant patri,
periere matri. rursus increscit dolor
et feruet odium. repetit inuitam manum 960
antiqua Erinnyes. ira qua ducis sequor.
- g' Vtinam superbae turba Tantalidos meo
exisset utero bisque septenos parens

937 ac delendum censet Bo. || 938 ah demens A ah
om. E || 946 huc sup. lin. E || 947 deducit E diducit A ||
950 pelagus feruet A feruet pelagus E || 957 euulsi sinu A
(e sinu ψ) auulsi e sinu E || 958 gementes oculis ψ E
t. Gr. gem. sed oculis α oculis ME oculis un. ex Pall.
ocius ci. IGron. || 959 matris A matri E || 960 inuisam Ae
corr. Gron. || 961 mentis ira A erinis ira E ||

- gnatos tulissem. sterilis in poenas fui.
fratri patrique quod sat est, peperit duos. 965
- h Quonam ista tendit turba furiarum inpotens?
quem quaerit aut quo flammeos ictus parat?
aut cui cruentas agmen infernum faces
intentat? ingens anguis excusso sonat
tortus flagello. quem trabe infesta petit 970
Megaera? cuius umbra dispersis uenit
incerta membris? frater est. poenas petit.
- i Dabimus, sed omnes. fige luminibus faces.
lania. perure. pectus en furiis patet. —
discedere a me frater ultrices deas 975
manesque ad imos ire securas iube:
mihi me relinque et utere hac frater manu
quae strinxit ense. uictima manes tuos
placamus ista.
- h' Quid repens adfert sonus?
parantur arma meque in exitium petunt. 980
excelsa nostrae tecta conscendam domus
caede inchoata. perge tu mecum comes.
tuum quoque ipsa corpus hinc mecum aueham.
nunc hoc age anime. non in occulto tibi est
perdenda uirtus, approba populo manum. 985
- k IAS. Quicumque regum cladibus fidus doles
concurrere, ut ipsam sceleris auctorem horridi
capiamus, huc huc fortis armiferi cohors
conferte tela. uertite ex imo domum.
- i' MED. Iam iam recepi sceptrum germanum patrem 990
spoliumque Colchi pecudis auratae tenent.
rediere regna. rapta uirginitas redit.
o placida tandem numina. o festum diem.

967 squameos ci. Bo. || rictus ci. Hs. || 969 ign san-
guis E ingens anguis A || 977 relinquere utere E || 979
placamus Ae placemus Ortel. || 983 ipse A ipsa E || auehe A
aueham E || 985 perpenda E || 986 regum es A es om. E ||
dolens A doles E || 988 armigeri A armiferi E || 990
recipi E || 993 nomina E ||

- o nuptialem. uade: perfectum est scelus,
uindicta nondum. perage dum faciunt manus. 995
- h Quid nunc moraris anime? quid dubitas? potes.
iam cecidit ira. paenitet facti pudet.
quid misera feci? misera paeniteat licet,
feci. — uoluptas magna me inuitam subit
et ecce crescit. derat hoc unum mihi, 1000
spectator iste. nihil adhuc facti reor,
quicquid sine isto fecimus sceleris, perit.
- h' IAS. En ipsa tecti parte praecipiti imminet.
huc rapiat ignes aliquis, ut flammis cadat
suis perusta. 1005
MED. congere extremum tuis
gnatis Iason funus ac tumulum strue:
coniunx socerque iusta iam functis habent
a me sepulti. gnatus hic fatum tulit,
hic te uidente dabitur exitio pari.
- k IAS. Per numen omne perque communes fugas 1010
torosque quos non nostra uiolauit fides,
iam parce nato. si quod est crimen, meum est:
me dedo morti, noxium macta caput.
- k' MED. Hac qua recusas qua doles, ferrum exigam.
i nunc superbe, uirginum thalamos pete. 1015
relinque matres.
IAS. unus est poenae satis.
MED. si posset una caede satiari haec manus:
nullam petisset.
- k' Vt duos perimam: tamen
nimium est dolori numerus angustus meo.
in matre si quod pignus etiam nunc latet, 1020
scrutabor ense uiscera et ferro extraham.

994 est scelus A scelus est E || 996 potens E potens α
potes ψ || 999 magna me et inuitam E et om. A magna et
inuitam ci. Henneberger. || 1001 ipse A iste E || factum A
facti E || 1013 dede A dedo E || 1017 satiari manus A
satiari a manus E corr. Gron. ||

- k IAS. Iam perage coeptum facinus — haut ultra
precor —
moramque saltem supplicis dona meis.
MED. perfruere lento scelere ne propera dolor.
meus dies est: tempore accepto utimur. 1025
- l IAS. Infesta memet perime.
MED. misereri iubes.
bene est: peractum est. plura non habui dolor
quae tibi litarem. lumina huc tumida adleua
ingrate Iason. coniugem agnoscis tuam?
sic fugere soleo: patuit in caelum uia: 1030
- l' Squamosa gemini colla serpentes iugo
submissa praebent. recipe iam gnatos parens.
ego inter auras aliti curru uehar.
IAS. per alta uade spatia sublimi aetheris.
testare nullos esse qua ueheris deos. 1035

1022 perge E || 1024 scelere A sceleri E || 1034 uadit α
uade ψ uades ci. Bo. || aetheris MEA aetheri E || MARCI ·
LVCI · ANNEI · SENECAE · MEDEA · EXPLICIT · IN-
CIPIT · PHAEDRA. E Explicit Medea tragedia septima
feliciter die sed'o Iulij MCCCLXXXj. dum do' Iohannes
aucuth hostilit' militaret ut alias scriptu3 est territoriu3
cremonese. ~ R ||

INCERTI

A G A M E M N O

PERSONAE

- I CLYTEMESTRA
 II THYESTIS VMBRA
 AEGISTHVS
 AGAMEMNO
 STROPHIVS
 III CASSANDRA
 III NVTRIX
 EVRYBATES
 ELECTRA
 ORESTES } TACITI
 PYLADES }
 CHORVS I MYCENAEARVM
 CHORVS II ILLADVM
 SCAENA MYCENIS

THYESTIS VMBRA.

Opaca linquens Ditis inferni loca
 adsum profundo Tartari emissus specu
 incertus utras oderim sedes magis:
 fugio Thyestes inferos, superos fugo.
 inhorret animus et pauor membra excutit: 5
 uideo paternos immo fraternos lares.

Hoc est uetustum pelopiae limen domus.
 hinc auspicari regium capiti decus
 mos est Pelasgis, hoc sedent alti toro
 quibus superba scepra gestantur manu. 10
 locus hic habendae curiae, hic epulis locus.

Libet reuerti. nonne uel tristes lacus
 incolere satius? nonne custodem Stygis
 trigemina nigris colla iactantem iubis 15
 ubi ille celeri corpus euinctus rota
 in se refertur, ubi per aduersum inritus
 redeunte totiens luditur saxo labor,

INCIPIT | AGAMEMNO · THYESTIS · VM|BRA E
 Marci Lucij Anei Senece Agamenonia Tragedia octa|ua
 feliciter Incipit. R

Vmbra Thiestis loquitur R Vmbra Thiestis G Thye-
 stes A || 5 In horret E En horret A Heu h. R || 9 alte E ||
 13 Adcolere Bo. || 14 Trigemina EA Terg. ψ || nigris A
 nimis E || 15 rota EA rote ψ ||

Vbi tondet ales auida secundum iecur
 et inter undas feruida exustus siti
 aquas fugaces ore decepto appetit
 poenas daturus caelitem dapibus graues? F. CIII
 20

Sed ille nostrae pars quota est culpae senex?
 reputemus omnes quos ob infandas manus
 quaesitor urna gnosiue uersat reos:
 uincam Thyestes sceleribus cunctos meis, 25
 a fratre uincam. liberis plenus tribus
 in me sepultis uiscera exedi mea.

Nec hactenus fortuna maculauit patrem,
 sed manus aliud ausa commisso scelus,
 gnatae nefandos petere concubitus iubet. 30
 non pauidus hausi dicta, sed cepi nefas.

Ergo ut per omnis liberos irem parens,
 coacta fati gnata fert uterum grauem
 me patre dignum. uersa natura est retro.
 auo parentem pro nefas patri uirum 35
 gnatis nepotes miscui nocti diem.

Sed sera tandem respicit fessos malis
 post fata demum sortis incertae fides:
 rex ille regum ductor Agamemnon ducum
 cuius secutae mille uexillum rates 40
 iliaca uelis maria texerunt suis,

post decima Phoebi lustra deuicto Ilio
 adest daturus coniugi iugulum suae.

Iamiam natabit sanguine alterno domus.
 enses securem tela diuisum graui 45
 ictu bipennis regium uideo caput.
 iam scelera prope sunt iam dolus caedes cruor.

Parantur epulae. causa natalis tui
 Aegisthe uenit. quid pudor uultus grauat,
 quid dextra dubio trepida consilio labat, 50

23 repetamus ψ || 35 Auo nepotem ψ A. parentem
 EMER A || 38 incertae EME incestae A || 42 decima E
 dena ψ bina α || 45 securem E secures A || 48 tuus NHs. ||

quid ipse temet consulis torques rogas
 an deceat hoc te? respice ad matrem: decet.

Sed cur repente noctis aestiuæ uices
 hiberna longa spatia producunt mora
 aut quid cadentes detinet stellas polo? 55
 Phoebum moramur. redde iam mundo diem.

CHORVS.

a O regnorum magnis fallax
 fortuna bonis in praecipiti
 dubioque locas nimis excelsos.
 numquam placidam sceptris quietem 60
 certumue sui tenuere diem,
 alia ex aliis cura fatigat
 uexatque animos noua tempestas.

a Non sic libycis syrtibus aequor
 furit alternos uoluere fluctus, 65
 non Euxini turgit ab imis
 commota uadis
 unda niuali uicina polo,
 ubi caeruleis immunis aquis
 lucida uersat plaustra Bootes. 70

b Vt praecipites regum casus
 fortuna rotat.
 metui cupiunt metuique timent.
 non nox illis alma recessus
 praebet tutos, non curarum 75
 somnus domitor pectora soluit.

51 timet E || 52 ad ϵ Ortel. at A an ψ || 56 reddo
 Gron. || 57 O om. ψ || 59 D. l. excelsos nimis E nimis ex-
 celsos LMueller. D. nimis excelsa locas A excelsa nimis
 Bo. || 62 ex aliis ω ex alia Regiomontani liber || 63 uexat
 (om. que) E || 66 euxini) eu in ras. E³ ||

- b' Quas non arces scelus alternum
dedit in praeepeps, inpia quas non
arma fatigant? iura pudorque
et coniugii sacrata fides 80
fugiunt aulas. sequitur tristis
sanguinolenta Bellona manu,
- c Quaeque superbos urit Erinys
nimias semper comitata domos,
quas in planum quaelibet hora F. CIII 85
tulit ex alto.
licet arma uacent cessentque doli,
sidunt ipso pondere magna
ceditque oneri fortuna suo.
- d Vela secundis inflata notis 90
uentos nimium timuere suos.
nubibus ipsis inserta caput
turris pluuió uapulat austro
densasque nemus spargens umbras
annosa uidet robora frangi. 95
- c Feriunt celsos fulmina colles,
corpora morbis maiora patent
et cum in pastus armenta uagos
uilia currant,
placet in uulnus maxima ceruix. 100
quicquid in altum
fortuna tulit, ruitura leuat.
- d' Modicis rebus longius aeuum est.
felix mediae quisquis turbae
sorte quietus 105

80 fides) e in ras. E² || 81 Faciunt E || 84 Nimias EME
Tumidas A || 85 quaelibet EA qual. ψRg || 88 onere Rψ ||
97 patent) e in ras. E² || 99 currant ERqψ currant A || 104
quisquis mediae E || 105 Sorte EME Rmg. IPal. Parte A ||

aura stringit litora tuta
timidusque mari credere cumbam
remo terras propiore legit.

CLYTEMESTRA. NVTRIX.

- Quid segnis anime tuta consilia expetis?
quid fluctuaris? clausa iam melior uia est. 110
licuit pudicos coniugis quondam toros
et scepra casta uidua tutari fide.
periere mores ius decus pietas fides
et qui redire, cum perit, nescit pudor.
da frena et omnem prona nequitiam incita: 115
per scelera semper sceleribus tutum est iter.
Tecum ipsa nunc euolue femineos dolos,
quod ulla coniunx perfida atque inpos sui
amore caeco, quod nouercales manus
ausae, quod ardens inpia uirgo face 120
phasiaca fugiens regna thessalica trabe:
ferrum uenena. uel mycenaeas domos
coniuncta socio profuge furtiua rate.
quid timida loqueris furta et exilium et fugas?
soror ista fecit. te decet maius nefas. 125
NVTR. Regina Danaum et inclitum Ladae genus
quid facita uersas quidue consilii inpotens
tumido feroces impetus animo geris?
licet ipsa sileas, totus in uultu est dolor.
proin quicquid est, da tempus ac spatium tibi. 130
quod ratio non quit, saepe sanauit mora.

Clytemestra ubique ERG || 109 anime) e in ras. E² ||
112 uidua e Regiomontani liber iuncta A || 121 th. graue
E || 122 micenaeas domos E miceneam domum G Mycenaea
domo A uersus om. g || 125 Soror E Ge. Fabricius Sors A ||
126 et om. e || 127 consilia E || 130 Proinde quicquid ω
Proin quid α Proin quicquid Lipsius || 131 non quit E
nequit ψ nequii α ||

CLYT. Maiora cruciant quam ut moras possim pati.
 flammae medullas et cor exurunt meum,
 mixtus dolori subdidit stimulos timor,
 inuidia pulsat pectus. hinc animum iugo 135
 premit cupido turpis et uinci uetat
 et inter istas mentis obsessae faces
 fessus quidem et deuictus et pessumdatus
 pudor rebellat.

Fluctibus uariis agor,
 ut, cum hinc profundum uentus hinc aestus rapit, 140
 incerta dubitat unda cui cedat malo.
 proinde omisi regimen e manibus meis.
 quocumque me ira, quo dolor, quo spes feret,
 hoc ire pergam. fluctibus dedimus ratem.

Vbi animus errat, optimum est casum sequi. 145
 NVTR. caeca est temeritas quae petit casum ducem.

CLYT. Cui ultima est fortuna, quid dubiam timet?
 NVTR. tuta est latetque culpa, si pateris, tua.

CLYT. Perlucet omne regiae uitium domus.
 NVTR. piget prioris et nouum crimen struis? 150

CLYT. Res est profecto stulta nequitiae modus. Quat. XIII
 NVTR. quod metuit, auget qui scelus scelere obruit. F. CV

CLYT. Et ferrum et ignis saepe medicinae loco est.
 NVTR. extrema primo nemo temptauit loco.

CLYT. Rapienda rebus in malis praeceps uia est. 155
 NVTR. at te reflectat coniugi nomen sacrum.

CLYT. Decem per annos uidua respiciam uirum?
 NVTR. meminisse debes sobolis ex illo tuae.

132 ut om. E q. m. p. ut pati NHs. || 134 Iixtus (sed
 i in u mutato m. sec.) E || 135 pectus) cecus E || 138 de-
 uinctus E deuictus ψ deiectus α || 139 uagor R || 144
 Hoc E Huc A || dedimus E dedam ψ dedi α || 147 quid ω
 quis Bo. || dubiam E Lips. Pal. dubium A || 152 metuit Eψ
 meruit α || obruit Eψ obstruit α || 155 Rapienda E aliquot
 Debriani Capienda α || 156 coniugii εA coniugis Bur-
 degal. ||

CLYT. Equidem et iugales filiae memini faces
 et generum Achillem. praestitit matri fidem. 160
 NVTR. Redemit illa classis inmotae moras
 et maria pigro fixa languore inpulit.

CLYT. Piget doletque. Tyndaris caeli genus
 lustrale classi doricae peperit caput.
 reuoluit animus uirginis thalamos meae 165
 quos ille dignos pelopia fecit domo,
 cum stetit ad aras ore sacrificio pater.

Quam nuptiales. horruit Calchas suae
 responsa uocis et recedentes focos.
 o scelera semper sceleribus uincens domus. 170
 cruore uentos emimus, bellum nece.
 NVTR. sed uela pariter mille fecerunt rates.

CLYT. Non est soluta prospero classis deo:
 eiecit Aulis inpias portu rates.
 sic auspicatus bella non melius gerit. 175
 [amore captae captus inmotus prece]
 zminthea tenuit spolia phoebei senis
 ardore sacrae uirginis iam tum furens.

Non illum Achilles flexit indomitus minis,
 non ille solus fata qui mundi uidet 180
 in nos fidelis augur in captas leuis,
 non populus aeger et relucens rogi.
 inter ruentis Graeciae stragem ultimam
 sine hoste uictus marcet ac Veneri uacat
 reparatque amores 185

Neue desertus foret

159 Et quidem ER || 161 Clytemestras dant nonnulli
 Pall. || 162 lango E langore A || 163 Piget doletque E
 Pudet pigetque A || 164 peperit E g peperit A || 167 sacri-
 fico EA sacrilego ψ || 168 Quam E Quasi A || 172 NVTR.
 A om. E ψ || bella E uela A || 173 CLYT. A om. E ψ ||
 174 alio E Aulis A || 176 post u. 177 R10 deleui propter
 u. 178 190 192 || 177 senis ER mg. m. pr. ducis A || 178
 Ardorem ψ || tantum ψ || ferens ψ || 179 indomitis α ||

a paelice umquam barbara caelebs torus,
 ablatam Achilli diligit Lyrnesida
 nec rapere puduit e sinu auulsam uiri.

En Paridis hostem: nunc nouum uulnus gerens
 amore phrygiae uatis incensus furit 190
 et post tropaea troica ac uersum Ilium
 captae maritus remeat et Priami gener.

Accingere anime: bella non leuia apparatus.
 scelus occupandum est. pigra quem expectas diem?
 pelopia phrygiae scepra dum teneant nurus? 195
 an te morantur uirgines uiduae domi
 patrique Orestes similis? horum te mala
 uentura moueant turbo quis rerum imminet.

Quid misera cessas? en adest gnatis tuis
 furens nouerca. per tuum, si aliter nequit, 200
 latus exigatur ensis et perimat duos.
 misce cruorem, perde pereundo uirum.
 mors misera non est conmori cum quo uelis.

NVTR. Regina frena temet et siste impetum
 et quanta temptes, cogita. uictor uenit 205
 Asiae ferocis ultor Europae, trahit
 captiua Pergama et diu uictos Phrygas.
 hunc fraude nunc conaris et furto aggredi.

Quem non Achilles ense uiolauit fero,
 quamuis procacem toruus armasset manum, 210
 non melior Ajax morte decreta furens,
 non sola Danaïs Hector et bello mora,
 non tela Paridis certa, non Memnon niger
 non Xanthus armis corpora inmixta aggerans
 fluctusque Simois caede purpureos agens, 215

186 barbara celebs *E Regiomontani liber R mg. pr. m. b.*
 ac c. *NHs.* uel suus caelebs *A* || 187 Lyrnesida *E Briseida A*
 briseidam *ψ* || 188 auulsam *E uulsam A* || 189 Hem *α*
 En rapidis *E* || 200 aliter *E IPal.* aliud *A* aliquid *ψ* || 202
 perde perfunde *E* || 205 temptes *E tentas A* || 208 et furto
E ME Regiomontani liber. insana aggr. *A* || 214 inmixtis *A*
 inmixta *Eψ* || gerens *ω* aggerans *IGron.* aggerans
scripsi ||

non niuea proles Cycnus aequorei dei,
 non bellicoso Thressa cum Rhese phalanx,
 non picta pharetras et securigera manu
 peltata Amazon: hunc domi reducem paras F. CVI
 mactare et aras caede maculare inopia? 220

Victrix inultum Graecia hoc facinus feret?
 equos et arma classibusque horrens fretum
 propone et alto sanguine exundans solum
 et tota captae fata dardaniae domus
 regesta Danaïs. conprime adfectus truces 225
 mentemque tibimet ipsa pacifica tuam.

AEGISTHVS. CLYTEMESTRA. NVTRIX.

Quod tempus animo semper ac mente horruï,
 adest profecto rebus extremum meis.
 quid terga uertis anime? quid primo impetu
 deponis arma? crede perniciem tibi 230
 et dira saeuos fata moliri deos.
 oppone cunctis uile supplicis caput
 ferrumque et ignes pectore aduerso excipe.
 Aegisthe non est poena sic nato mori.

Tu nos pericli socia tu Leda sata 235
 comitare tantum: sanguinem reddet tibi
 ignauus iste ductor ac fortis pater.
 sed quid trementes circuit pallor genas,
 iacensque uultus languido optutu stupet?

CLYT. Amor iugalis uincit ac flectit retro. 240
 referamur illuc, unde non decuit prius
 abire. uel nunc casta repetatur fides.

221 Victrix *E Vlrix A* || 223 Propone *ε R Basil. mg.*
 Praepone *A* || 226 ipsa) *p in ras. E²* || NVTRIX *add. E*
 om. *A* || 230 permitti tibi *E* || 234 CLY. *A om. E* || 235
 AEG. *A om. E* || 239 uultus *ε Lipsius uultu A* || optutus *E*
 obtutus *A obtutu Lipsius.* || 241 Referemus *E Referamur*
IGron. Remeemus *A* || 242 sed nunc *EA* uel nunc *in optimo*
t. Gron. ||

- nam sera numquam est ad bonos mores uia.
quem paenitet peccasse, paene est innocens.
- AEG. Quo raperis amens? credis aut speras tibi 245
Agamemnonis fidele coniugium? ut nihil
subesset animo quod graues faceret metus,
tamen superba et inpotens flatu nimis
fortuna magno spiritus tumidos daret.
- Grauis ille sociis stante adhuc Troia fuit. 250
quid rere ad animum suapte natura trucem
Troiam addidisse? rex Mycenarum fuit,
ueniet tyrannus: prospera animos efferunt.
effusa circa paelicum quanto uenit
turba apparatus. sola sed turba eminent 255
tenetque regem famula ueridici dei.
- Feresne thalami uicta consortem tui?
at illa nolet. ultimum est nuptae malum
palam maritam possidens paelex domum.
nec regna socium ferre nec taedae sciunt. 260
- CLYT. Aegisthe quid me rursus in praiceps agis
iramque flammis iam residentem incitas?
permisit aliquid uictor in captam sibi:
nec coniugem hoc respicere nec dominam decet.
- Lex alia solio est alia priuato in toro. 265
quid quod seueras ferre me leges uiro
non patitur animus turpis admissi memor.
det ille ueniam facile cui uenia est opus.
- AEG. Ita est? pacisci mutuam ueniam licet?
ignota tibi sunt iura regnorum haut noua. 270
nobis maligni iudices aequi sibi

244 poenae α || 255 sola sed turba eminent *E* sola
sed longe em. *A* turba sed longe em. *ME* || 256 regnum *ME* ||
258 nollet *E* || 259 marita *ex corr. pr. m. E* mariti *A*
maritam *NHs.* || 261 *CLY: A om. E¹ sed Cl. add. E³* ||
agis *E* rapis *A* || 262 incitas *E Voss. ψ* excitas α || 263
aliquis *E* aliquid *A* || captam *EA* captas *Mog.* || 264 Non
— non — *o. v. l. Debr.* || 265 solio *EA* socio ψ || priuata *E*
priuato *A* || in toro *E ψ* in om. *A* || 270 aut *ER Ortel.*
haud *A* ||

- id esse regni maximum pignus putant,
si quicquid aliis non licet, solis licet.
- CLYT. Ignouit Helenae: iuncta Menelao redit 275
quae Europam et Asiam paribus adflixit malis.
- AEG. sed nulla Atriden uenere furtiua abstulit
nec cepit animum coniugi obstrictum suae.
iam crimen ille quaerit et causas parat.
nihil esse crede turpe commissum tibi:
quid honesta prodest uita flagitio uacans 280
ubi dominus odit? fit nocens, non quaeritur.
- Spartamne repetes sprete et Eurotan tuum
patriasque sedes profuga? non dant exitum
repudia regum. spe metus falsa leuas. *F. CVII*
- CLYT. Delicta nouit nemo nisi fidus mea. 285
AEG. non intrat umquam regum limen fides.
- CLYT. Opibus merebor, ut fidem pretio obligem.
AEG. pretio parata uincitur pretio fides.
- NVT. Surgit residuus pristinae mentis pudor.
quid obstrepis, quid uoce blandiloqua mala 290
consilia dictas? scilicet nubet tibi
regum relicto rege generosa exuli?
- AEG. et cur Atrida uideor inferior tibi
gnatus Thyestae?
NVT. si parum est, adde et nepos.
AEG. auctore Phoebos gignor. haud generis pudet. 295
NVT. Phoebum nefande stirpis auctorem uocas
quem nocte subita frena reuocantem sua
caelo expulstis? quid deos probro addimus?
subripere doctus fraude genialis toros

279 Nichil *E* Nil *A* || 280 uacans *E* carens *A* || 282
Spartam *E* Sparten *A* || ne *EA* num ψ || et euro tantum *E*
Eurotan tuum *Gron.* et a tanto uiro *A* || 284 metus *E*
metum *A* || 289 296 NVT. *E* CLYT. *A* || 291 nubet *EA*
nubam *Voss.* || 292 generoso *E* generosa *A* || 296 nefande *E*
nefandae α || 298 addimus *E* aduocas *A* || 299 Sub rupe
reductus *E* Surripere doctus *A* || genialis *E* geniales ψ
genitales α || tori *E* toros *A* ||

quem uenere tantum scimus inlicita uirum, 300
 facesse propere ac dedecus nostrae domus
 asportata ab oculis: haec uacat regi uiro.

378 AEG. Exilia mihi sunt haud noua. adsueui malis.
 si tu imperas regina, non tantum domo
 Argisue cedo, nil moror iussu tuo 305
 aperire ferro pectus aerumnis graue.

CLYT. Siquidem hoc cruenta Tyndaris fieri sinam.
 quae iuncta peccat, debet et culpa fidei.
 secede mecum potius, ut rerum statum
 dubium ac minacem iuncta consilia explicent. 310

CHORVS.

a Canite o pubes inclita Phoebum 311
 . . . . .

quaeque Erasini gelidos fontes 319

quaeque Eurotan 320

quaeque uirenti tacitum ripa
 bibis Ismenon:

quam fatorum praescia Manto
 sata Tiresia

latonigenas monuit sacris 325

celebrare deos. 326

a' Tibi festa caput turba coronat 312
 . . . . .

tibi uirgineas laurum quatiens

de more comas

innuba fundit 315

301 Facesse *E* Secede *A* || ac *E* om. *A* || nostrae *E*
 clarae *A* || 302 regia *Eψ* regi ac *A* regi et *R* regi uiro
 scripsi. || 307 sinam am *syll.* *detersa E* || 308 iuncta *Mog.*
 inuita *εA* || *Ordinem uu.* 312—316 (Tibi festa — inachia)
 319—326 (Quaeque — deos) *commutauit lacrimis indicatis post*
uu. 311 312 315 316 || 319 quaeque Eurotae gelidos fontes
 (*deletis uocibus quaeque Erasini coniecerat GR.* || 325 sa-
 cri *E* sacris *A* || 315 fudit *E* fundit *A* ||

stirps inachia. 316
 . . . . .

arcus uictor pace relata 327
 Phoebae relaxa.

b Vmeroque graues leuibus telis 330
 pone pharetras

resonetque manu pulsa citata

uocale chelys.

nil acre uelim magnumque modis

intonet altis, 335

sed quale soles leuiore lyra

flectere carmen

simplex, lusus cum docta tuos

Musa recenset.

b' Licet et chorda grauiore sonos 340
 quale canebas,

cum Titanas fulmine uictos

uidere dei

uel cum montes montibus altis

superinpositi 345

struxere gradus trucibus monstris,

stetit inposita

Pelion Ossa, pinifer ambos

pressit Olympus. F. CVIII

c Ades o magni [*soror et coniunx*] consors sceptri
 regia Iuno: 350

tua te colimus turba Mycenae.

tu sollicitum

316 stirpis inachiae *E* stirpis *g* stirpis Inachia *A* ||
 317 318 ante 323 ponendos esse censuerat *GR.*, post u. 377
transposuit || 327 pace relata om. *ψ* || 337 lusus *EA* usus *ψ*
 uersus *ψ* || 339 sonos *E'* || 341 f. uictos uidere dei *EME*
 f misso fregere dei *A* || 349 soror et coniunx *deleui* ||

- supplexque tui numinis Argos
sola tueris,
tu bella manu pacemque regis, 355
... — — —
tu nunc laurus agamemnonias
accipe uictrix.
- c' Tibi multifora tibia buxo
solemne canit,
tibi fila mouent docta puellae 360
carmine molli,
tibi uotiuam matres graiae
lampada iactant,
ad tua coniunx candida tauri
delubra cadit 365
nescia aratri nullo collum
signata iugo.
- d Tu que o magni gnata tonantis
inclita Pallas
quae dardanias cuspide turres 370
saepe petisti,
te permixto matrona minor
maiorque choro
colit et reserat ueniente dea
templa sacerdos. 375
tibi nexilibus turba coronis
redimita uenit. 377
- d' Tu quoque nostros thebais hospes 317
comitare choros. 318

* * *

post 355 lacunam statui. || 356 laurus *E* lauros *A* claros ψ || agamemnonias e Agamemnonios *A* || 365 cadet *E* cadit *A* || 370 cuspide turres | Sepe petisti *E* saepe petisti | Cuspide turres *A* || 317 thebana manus *A* thebais hospes *EME* de Venere haec intellegenda cf. Pausanias VIII 16, 2 || *uu.* 378—381 post u. 398 transposui ||

- e Et te Triuiam nota memores 382
uoce precamur.
tu maternam sistere Delon
Lucina iubes 385
huc atque illuc prius errantem
Cyclada uentis.
nunc iam stabilis fixa terras
radice tenet,
respuit auras religatque rates 390
adsueta sequi.
- e' Tu Tantalidos funera matris
uictrix numeras.
stat nunc Sipyli uertice summo
flebile saxum 395
et adhuc lacrimas marmora fundunt
antiqua nouas.
[maesta aeternum marmora manant] 398
tibi grandaeui lassique senes
conpote uoto 378
reddunt grates libantque manu
uina trementi. 381
- f Colit impense femina uirque
numen geminum 399
tu que ante omnis pater ac rector 400
fulmine pollens
cuius nutu simul extremi
tremuere poli,

382 triuiam nota *E* Triuia grata *A* || 386 errante *E* || 394 sypili *EA* siphili ψ sisiphi ψ || 395 flebile saxum et adhuc lacrimas *om. g* || 396 Et adhuc lacrimas marmora fundunt | Antiqua nouas | Lacrimas maesta aeternum | Marmora manant *E* et eodem fere modo *R1011 G g VPall.* fundunt) sudant *Coloniensis.* manant) mittunt *IIPall. R11 R10 suprascr.* 'Possis suspicari adscriptum orae fuisse Ouidii uersum *M. VI 312*' Gron. sustuli posteriora || 379 Priscianus *inst. l. VI 68* 'Seneca in Phaedra: Hippolyte me nunc compotem uoto facis. in Agam. [in eadem libri. corr. Welcker.] Compote uoto.' || 401 teque ψ ||

generis nostri Iuppiter auctor 405
 cape dona libens
 abausque tuam non degenerem
 respice prolem.

Sed ecce uasto concitus miles gradu 410
 manifesta properat signa laetitiae ferens
 namque hasta summo lauream ferro gerit
 fidusque regi semper Eurybates adest. F. CVIII

EVRYBATES. CLYTEMESTRA. CHORVS.

Delubra et aras caelitem et patrios lares
 post longa fessus spatia uix credens mihi
 supplex adoro. uota superis soluite: 415
 telluris altum remeat argolicae decus
 tandem ad penates uictor Agamemnon suos.

CLYT. Felix ad aures nuntius uenit meas.
 ubinam petitus per decem coniunx mihi
 annos moratur? pelagus an terras premit? 420
 EVR. incolumis auctus gloria laude inclitus
 reducem expetito litori inpressit pedem.

CLYT. Sacris colamus prosperum tandem diem
 et si propitios attamen lentos deos. 425
 tu pande uiuat coniugis frater mei
 et pande teneat quas soror sedes mea.
 EVR. meliora uotis posco et obtestor deos:
 nam certa fari sors maris dubii uetat.

Vt sparsa tumidum classis exceptit mare,
 ratis uidere socia non potuit ratem. 430
 quin ipse Atrides aequore inmenso uagus
 grauiora pelago damna quam bello tulit
 remeatque uicto similis exiguas trahens
 lacerasque uictor classe de tanta rates.

406 caede *E* cape *A* || 410 ferens *E* gerens *A* ||
 CHORVS *add. E om. A* ||

CLYT. Effare, casus qui rates hausit meas, 435
 aut quae maris fortuna dispulerit duces?

EVR. Acerba fatu poscis, infaustum iubens
 miscere laeto nuntium. refugit loqui
 mens aegra tantis atque inhorrescit malis.

CLYT. Exprome. clades scire qui refugit suas, 440
 grauat timorem. dubia plus torquent mala.

EVR. Vt Pergamum omne dorica cecidit face,
 diuisa praeda est. maria properantes petunt.
 iamque ense fessum miles exonerat latus.
 neglecta summas scuta per puppes iacent, 445
 ad militares remus aptatur manus
 omnisque nimium longa properanti mora est.

Signum recursus regia ut fulsit rate
 et clara lentum remigem monuit tuba,
 aurata primas prora designat uias 450
 aperitque cursus mille quos puppes secent.

Hinc aura primo lenis impellit rates
 adlapsa uelis. unda uix actu leui
 tranquilla zephyri mollis adflatu tremit
 splendetque classe pelagus et pariter latet. 455
 iuuat uidere nuda Troiae litora,
 iuuat relictis sola Sigei loca.

Properat iuuentus omnis adductos simul
 lentare remos, adiuuat uentos manu
 et ualida nisu brachia alterno mouet. 460
 sulcata uibrant aequora et latera increpant
 dirimuntque canae caeruleum spumae mare.

Vt aura plenos fortior tendit sinus,

435 Effare casus quis rates hausit meas *E* Quis fare
 nostras hauserit casus rates *A* || 436 dispulerit ω dispule-
 rat *Bo.* || 437 iubens *Bo.* || 445 summa *E* || 449 remigem
E *Regiom. IPal. mg.* remigen *R* regimen *A* || mouit *E*
 monuit *E t. Gron. Regiom. pterique Delriani* euomit *R Mog.*
 emouit *Voss.* ψ emouit *a* || 450 designat *EME* signauit *A* ||
 453 actu leui *E* tactu leuis *A* || 454 Tranquillo ψ ||

posuere tonsas. credita est uento rates
 fususque transtris aut terras procul, 465
 quantum recedunt uela, fugientes notat
 aut bella narrat Hectoris fortis minas
 currusque et empto redditum corpus rogo
 sparsum cruore regis herceum Iouem.

Tum qui iacente reciprocus ludit salo 470
 tumidumque pando transilit dorso mare
 tyrrhenus omni piscis exultat freto
 agitatque gyros et comes lateri adnatat
 anteire naues laetus et rursus sequi.
 nunc prima tangens rostra lasciuit chorus, 475
 millesimam nunc ambit et lustrat ratem.

Iam litus omne tegitur et campi latent F. CX
 et dubia parent montis idaei iuga.
 et id quod unum pernicax acies uidet,
 iliacus atra fumus apparet nota. 480

iam lassa Titan colla releuabat iugo,
 in astra iam lux prona, iam praeceps dies:

Exigua nubes sordido crescens globo
 nitidum cadentis inquinat Phoebi iubar.
 suspecta uariis occidens fecit freta. 485

nox prima caelum sparserat stellis, iacent
 deserta uento uela. tum murmur graue
 maiora minitans collibus summis cadit
 tractuque longo litus ac petrae gemunt.

Agitata uentis unda uenturis tumet. 490
 cum subito luna conditur, stellae latent,
 in astra pontus tollitur, caelum perit.
 nec una nox est: densa tenebris obruit

464 rates *E* ratis *A* || 465 miles *E* *Regiom.* nauita *A* ||
 469 hercaem *E* Herceum α herculeum ψ || 470 Tunc *E*
 Tum *A* || 472 omni *E* ψ omnis *A* || 473 Agitatque *E* Agit-
 que *A* || 477 omnē *E* corr. *E*³ || 478 parent *EA* patent ψ ||
 479 Et id *E* Et iam *A* || 491 subito luna *E* ψ luna su-
 bito *AME* || latent *EME* cadunt *A* || 493 Nec una nox est *EA*
 Nec est nox una *uel* Nec est una nox ψ || tenebras ω
 tenebris *scripsi* tenebrarum *NHs.* ||

caligo et omni luce subducta fretum
 caelumque miscet. undique incumbunt simul 495
 rapiuntque pelagus infimo euersum solo
 aduersus euro zephyrus et boreae notus.

Sua quisque mittit tela et infesti fretum
 emoliuntur. turbo conuoluit mare:
 strymonium altis aquilo contorquet niues 500
 libycusque harenas auster ad syrtes agit.
 nec manet in austro: fit grauis nimbis notus,
 imbre auget undas, eurus orientem mouet
 nabataea quatiens regna et coos sinus.

Quid rabidus ora corus oceano exerens? 505
 mundum reuelli sedibus totum suis
 ipsosque rupto crederes caelo deos
 decidere et atrum rebus induci chaos.
 uento resistit aestus et uentus retro
 aestum reuoluit. non capit sese mare 510
 undasque miscent imber et fluctus suas.

Nec hoc leuamen denique aerumnis datur
 uidere saltem et nosse quo pereant malo:
 premunt tenebrae lumina et dirae Stygis
 inferna nox est. excidunt ignes tamen 515
 et nube dirum fulmen elisa micat
 miserisque lucis tanta dulcedo est malae:
 hoc lumen optant.

Ipsa se classis premit
 et prora prorae nocuit et lateri latus. 520
 illam dehiscens pontus in praeceps rapit
 hauritque et alto redditam reuomit mari,

496 Rapuitque ψ || infimum euerso polo *E* infimo
 euersum solo *A* || 497 Aduerso *E*¹ || 498 mittit *ER* *Hein-*
sianus mittunt *A* || 501 ad *E* *ME* *IIPall.* *g?* *Germanicus* ac *A* ||
 504 ete oos (*prius* o *m. tert.*) *E* || sonus *E*¹ sinus *E*³ || 505
 rabidus *E* rapidus *A* || 506 reuellit *E* reuelli *A* || 507 ru-
 ptos *g* raptos *R* || 508 Decedere *E* || 512 datur *E* datum
 est *A* est *om.* *R* || 517 male (*sc.* optant) *Bo.* || 521 mare ω
 mari *Gron.* et *NHs.* ||

haec onere sidit, illa conuulsum latus
 submittit undis, fluctus hanc decimus tegit,
 haec lacera et omni decore populato leuis
 fluitat nec illi uela nec tonsae manent 525
 nec rectus altus malus antemnas ferens,
 sed trunca toto puppis ionio natat.

Nil ratio et usus audent, ars cessit malis.
 tenet horror artus, omnis officio stupet
 nauita relicto, remus effugit manus. 530
 in nota miseros ultimus cogit timor
 eademque superos Troes et Danaï rogant.

Quid fata possunt. inuidet Pyrrhus patri,
 Aiaci Vlixes, Hectori Atrides minor,
 Agamemno Priamo. quisquis ad Troiam iacet, 535
 felix uocatur, cadere qui meruit gradu,
 quem fama seruat, uicta quem tellus tegit.

Nil nobile ausos pontus atque undae ferent?
 ignaua fortes fata consument uiros?
 perdenda mors est? quisquis es nondum malis 540
 satiate tantis caelitem, tandem tuum
 numen serena. cladibus nostris daret
 uel Troia lacrimas. odia si durant tua F. CXI
 placetque mitti doricum exitio genus,
 quid hos simul perire nobiscum iuuat 545
 quibus perimus? sistite infestum mare:
 uehit ista Danaos classis et Troas uehit.

Nec plura possunt, occupat uocem mare.
 ecce alia clades. fulmine irati Iouis

522 sidit *εA* sedit *ψ* || 524 latera *E* || populata *ψ* ||
 527 trunca *E* *Regiom* *IPal.* *G?* truncta *IPal.* structa *ψ*
 fracta *AME* || puppis *εA* turpis *ψ* || 528 ars cessit malis *E*
 in magnis malis *A* || 535 Agamemnon priamo *E* Aga-
 menon pr. *ψ* corr. *Gron.* Priamo Agamemnon *α* || 536
 meruit *EA* potuit *ψ* || gradu *E* manu *A* || 537 tegit *EA*
 premit *Fabricius* || 538 ferunt *ER10* suprascr. ferent *A* ||
 539 consumunt *R10* || 540 Perdenda *Eψ* Pudenda *A* || 546
 p. et sistite *E* sistito *Bo.* || 547 et troas uehit *εME* et T.
 simul *A* ||

armata Pallas quicquid aut hasta minax 550
 aut aegide et furore gorgoneo potest,
 aut igne patrio temptat et caelo nouae
 spirant procellae.

Solus inuictus malis
 luctatur Aiax. uela cogentem hunc sua
 tento rudente flamma perstrinxit cadens. 555
 libratur aliud fulmen. hoc toto impetu
 certum reducta Pallas excussit manu
 imitata patrem. transit Aiace[m] et ratem
 ratisque partem secum et Aiace[m] tulit.

Nil ille motus ardua ut cautes salo 560
 ambustus extat, dirimit insanum mare
 fluctusque rumpit pectore et nauem manu
 complexus in se traxit et caeco mari
 conlucet Aiax. omne resplendet fretum.
 tandem occupata rupe furibundum intonat 565
 superasse nunc se pelagus atque ignes. iuuat
 uicisse caelum Palladem fulmen mare.

Non me fugauit bellici terror dei
 et Hectorem una solus et Martem tuli
 phoebea nec me tela pepulerunt gradu. 570
 cum Phrygibus istos uicimus. tene horream?
 aliena inertis tela mittis dextera.
 quid si ipse mittat?

Plura cum auderet furens,
 tridente rupem subruit pulsam pater
 Neptunus imis exerens undis caput 575
 soluitque montem quem cadens secum tulit
 terraque et igne uictus et pelago iacet.

551 aut furore *εA* et *Gron. ed. 1661.* || 555 Tento *E*
 Tenso *A* || 557 Tortum *Iouianus Pontanus ex cod. ut uide-*
tur. || 559 et magis *E* et Aiace[m] *A* et Aiace[m] *Pontanus.*
Mog. || 563 in se *ω* ipse *Bo.* || 565 furibundus *Rg Mog.* ||
 566 nunc se *A* se *om. E* || 571 tene horream *EME* tandem
 h. *A* || 572 Aliena inertis tela pepulerunt gradu *E* *Al. i.*
 tela mitti dextera *A* t. mittis dextera *ME* tela perden-
 tem manu *Gron.* iaculantem uel mittentem manu
NHs. || 577 Terra) corr. ex torra *E* ||

Nos alia maior naufragos pestis uocat.
est humilis unda scrupeis mendax uadis
ubi saxa rapidis clausa uerticibus tegit 580
fallax Caphereus. aestuat scopulis fretum
feruetque semper fluctus alterna uice.

Arx imminet praerupta quae spectat mare
utrimque geminum. Pelopis hinc oras tui
et Isthmon arto qui recuruatus solo 585
ionia iungi maria phrixeis uetat,
hinc scelere Lemnon nobilem, hinc Chalcedona
tardamque ratibus Aulin. hanc arcem occupat
Palamedis ille genitor et clarum manu
lumen nefanda uertice e summo efferens 590
in saxa ducit perfida classem face.

Haerent acutis rupibus fixae rates.
has inopis undae breuia conminuunt uada.
pars uehitur huius prima, pars scopulo sedet,
hanc alia retro spatia relegendem ferit 595
et fracta frangit. iam timent terram rates
et maria malunt. cecidit in lucem furor.
postquam litatum est Ilio, Phoebus redit
et damna noctis tristis ostendit dies.

CLYT. Vtrumne doleam laeter an reducem uirum? 600
remeasse laetor, uulnus at regni graue
lugere cogor. redde iam Graiis pater
altisona quatiens regna placatos deos.

580 uerticibus *Eψ* uorticibus *A* || 581 caphereus *E*
Caphareus *A* || 583 arsx *E* || 586 leninon *E* || nobilem et
calchedona *E* n. hinc calcedona *ψ* n. et hinc *ψ* n. et
hinc Chalceda *α* n. hinc Chalcedona *IGron.* || 588 artem
E || 590 e summo *εR* ex s. *A* || 591 ducit *εA* duxit *Gron.*
ed. 1661. || 597 Et maria malunt *E IPal.* Maluntque maria
ME IPal. Ortel. Voluntque maria *A* Voluntque maria *ψ* ||
cecidit *Eψ* cedit *A* || in lucem *Eψ* in luctum *α* || 598 P.
I. est illo phoebus redit *E Ilio Gron.* illico *Besselius*
P. I. est, Phoebus in lucem redit *A* || 600 doleam an lae-
taere red. u. *E* d. laeter an r. u. *A* || 601 laetor *εA*
leter *ψ* || et *E* at *A* || 602 graiis *EA* graijs *ψ* ||

Nunc omne laeta fronde ueletur caput,
sacrifica dulces tibia effundat modos 605
et niuea magnas uictima ante aras cadat.

Sed ecce turba tristis incomptae comas
Iliades adsunt quas super celso gradu
effrena phoebas entheas laurus quatit. F. CXII

CHORVS ILIADVM. CASSANDRA.

A a Heu quam dulce malum mentibus additum 610
uitae dirus amor, cum pateat mali
effugium et miseros libera mors uocet
portus aeterna placidus quiete.

b Nullus hunc terror (*quatit*) inpotentis
— . — — — . . nec procella 615
(*saeua*) fortunae mouet aut iniqui
flamma tonantis.

b' Alta pax — — . . — . nullos
ciuium coetus timet aut inanis
— . uictoris . . — . iras 620
— . . . . .

604 fronte *E* fronde *A* || uelletur *α* || 609 entheas *εA*
eritheas *ψ* || CHORVS ILIADVM *E* Ch. troyanorum *G*
CHORVS *A* CASSANDRA *EA* CASANDRA *R om.* *ψ* ||

E CHO. Heu quam dulce malum mortalibus additum 610
Vitae dirus amor: cum pateat malis
Effugium et miseros libera mors uocet
Portus aeterna placidus quiete.

Nullus hunc terror nec inpotentis 615
Procella fortunae mouet aut iniqui
Flamma tonantis.
Paxalta nullos ciuium coetos
Timet aut minas uictoris iras

*uersum finiri lineola. cohaerere cum sequenti arcu signi-
ficauit. quae in contextu dedi, partim sunt mea partim Snobodae.* ||
610 Quam mortalibus heu d. m. a. *α* || 611 durus *ψ* || 614
inpotens *A* || 616 mouet | *A* || iniqui. *A* || post u. 617 inseren-
dos *GR.* putat *uu.* 628—633 || 619 coetus *A* || minaces *A* ni-
mias *R12* ||

- c (Non) — . — —, non maria asperis
insana coris, non acies feras
(non) puluerem nubemque motam
barbaricis equitum cateruis. 624
- b Omne perrumpet . . — seuerus 628
— . contemptor leuium deorum
— . . . . .
— . . . . .
- b' Qui uidet uultus Acherontis atri 630
qui(que) non tristis Styga tristem (adire)
audet et uitae . . . . .
ponere finem.
- c' Par ille regi, par superis erit
— . . . . .
— . . . . .
- B O quam miserum est nescire mori 635
* * *
- E Non maria asperis insana choris 621
Non aties feras pulueramue nubem
Mota barbaricis equitum cateruis, 624
Nonurbe cum tota populos cadentes 625
Hostica muros populante flamma
Indomitumue bellum.
Perrumpet omne seruitium contemptor 628
Leuium deorum
Qui uultus acherontis atri qui styga tristem 630
Non tristis uidet audetque uitae
Ponere finem. par ille regi par superis erit.
O quam miserum est 635
Nescire mori.

621 coris A choris ψ || 622 acies A || -que A || 623
motam A || 627 ue om. ψ || bellum A || 628 omne | Solus
contemptor A || 630 Ille qui G || atri | A || tristem A ||
631 uidet | A || uitae A || 633 finem | A || 635 est A ||

- C a Vidimus (Troes) patriam ruentem 636
nocte funesta 637
[non] urbe cum tota populos cadentes 625
hostica muros populante flamma 626
— . . . . indomitumque bellum, 627
dorici cum — raperetis ignes 638
dardana tecta.
- b Illa non armis neque uicta bello. 640
rursus Alcidae cecidit pharetra
Pelei quam non Thetidisque natus
uicit — . . . . .
(qui)que Pelidae nimium feroci
carus acceptis radians (in) armis 645
troades fudit . . . . (turbas)
falsus Achilles.
- b' [Aut cum] Ipse Pelides animos feroces
sustulit luctu celeremque saltu
Troades summis timuere muris. 650
perdidit [in malis] summum decus — . . . .
fortiter uinci . . . . .
- E Vidimus patriam ruentem nocte funesta 636
Cum dardana tecta dorici rapere lis ignes. 640
Non illa bello uicta non armis.
Vt quondam herculea cecidit pharetra
Quam non pelei thetidisque natus
Carusque pelidae nimium feroci uicit 645
Acceptis cum fulsit armis fuditque troas
Falsus achilles.
Aut cum ipse pelidos animos feroces.
Sustulit luctu
Celeremque saltu troades summis 650
Timuere muris. perdidit in malis
Extremum decus fortiter uinci.

638 raperent A raperetis ψ || 640 nec A non R12 ||
644 feroci | Vicit A || 645 armis | A || Troas A || 648 peli-
des A || luctu A || 649 saltu | A || summis A || 650 mu-
ris | A || malis A || 651 decus | A || uinci A ||

- unius noctis peritura furto
Troia bis quinīs (*Danaum furori*)
restitit annis. 655
- a' Vidimus (*Troes*) simulata dona
molis immensae Danaumque [*fatale*] munus
duximus nostra . . . — (*in urbem*)
creduli dextra tremuitque saepe
limine in primo sonipes cauernis 660
conditos reges . . . — . gestans
bellaque (*saeua*)
- c' — — — et licuit dolos
uersare ut ipsi — . . . —
— — — — —
fraude sua caderent Pelasgi. 665
- c' Saepe commotae sonuere parmae.
(*rumor heus*) aures tacitumque murmur
percutit (*nostras*) fremuitque (*dirum*)
subdolo parens male — . . . —
Pyrrhus Vlixi. 670
- E Restitit quinīs bis annis unius noctis
Peritur a furto. 655
Vidimus simulata dona molis immensae
Danaumque fatale munus duximus
Nostra creduli dextra tremuitque saepe
Limine in primo sonipes cauernis 660
Conditos reges bellumque gestans.
Et licuit dolos uersare ut ipsi fraude sua 665
Caderent pelasgi saepe commotae.
Sonuere parmae tacitumque murmur
Percussit aures et fremuit male subdolo
Parens pyrrus ulixi. 670
- 654 sqq. bis quinīs *Et. Ribbeckio* || Fortiter uinci, restitit
annis | Troia bisquinīs unius n. p. fato *A* || noctis | *R12* ||
furto *MEg* || 658 duximus *A* || nostra | *A* || 663 uer-
sare dolos ut ipsi | *A* || F. sua capti cad. Pelasgi | S. com-
motae son. parmae | T. murmur perc. aures | et f. m. subdolo
parens | Pyrrhus Vlyssi *A* || subdolo *R12* || Et f. m. s.
p. p. ulixi ψ ||

- D a Secura metus troica pubes
sacros gaudet tangere funes.
hinc aequaeui gregis Astyanax,
hinc haemonio desponsa rogo 675
ducunt turmas,
haec femineas ille uiriles.
- a' Festae matres
notua ferunt munera diuis,
festi patres adeunt aras,
unus tota est uultus in urbe: 680
et quod numquam post hector eos
uidimus ignes, laeta est Hecabe.
- b Quid nunc primum dolor infelix
quidue extremum deffere paras?
moenia diuum fabricata manu 685
diruta nostra
an templa deos super usta suos?
- b' Non uacat istis lacrimare malis:
te magne parens flent Iiades.
uidi uidi Qual. XIII 690
senis in iugulo | telum Pyrrhi F. CXIII
uix exiguo sanguine tingi.
- CAS. Cohibete lacrimas omne quas tempus petet
Troades et ipsae uestra lamentabili 695
lugete gemitu funera. aerumnae meae
socium recusant. cladibus questus meis
remouete. nostris ipsa sufficiam malis.
- c CHO. Lacrimas lacrimis miscere iuuat.
magis exurunt
- 671 metus $\epsilon\psi$ metu *A* || 680 u. t. u. in urbe est *Bo.* ||
682 hecubae *E* Hecube *A* hecuba *R10* Hecabe *Bo.* || 684
deferre *E* || 689 flectent *E* || 693 petit ψ ||

quos secretae lacerant curae. 700
 iuuat in medium deflere suos.
 nec tu quamuis dura uirago
 patiensque mali
 poteris tantas flere ruinas.

d Non quae uerno mobile carmen 705
 ramo cantat tristis aedon
 Ityn in uarios modulata sonos,
 non quae tectis bistonis ales
 residens summis
 in pia diri furta mariti 710
 garrula narrat lugere tuam
 poterit digne conquesta domum.

d' Licet ipse uelit
 clarus niueos inter olores
 Histrum cyncus Tanainque colens 715
 extrema loqui
 licet alyones Ceyca suum
 fluctu leuiter plangente sonent,
 cum tranquillo male confisae
 credunt iterum pelago audaces: 720
 [fetusque suos
 nido pauidae titubante fouent.]

e' Non si molles imitata uiros
 tristis laceret brachia tecum
 quae turratae turba parenti 725
 pectora rauco concita buxo
 furit ut phrygium lugeat Attin,

702 nec tu E nec enim A || 704 ferre ci. GR. || 705
 mobile E nobile A || 706 aedom E aedon A edonis ψ ||
 708 bistonos E bistonis A || 709 summis *MEA* siluis ψ ||
 711 narrat *EME* deflet A || 713 ipsa E || 715 tanainque ω
 Tanainque Bo. || 721 722 *deleui* || 726 pectora *EMER*
 pectore A || buxo *EMER* buxum A || 727 Furit E Ferit
MEA || atin E Atym A Attin Gron. ||

non est lacrimis Cassandra modus,
 quia quae patimur uicere modum. 729
 [miseris colendos maxime superos putem] 731

CAS. Vicere nostra iam metus omnis mala.
 equidem nec ulla caelites placo prece
 nec si uelint sacuire, quo noceant habent.
 fortuna uires ipsa consumpsit suas. 735

Quae patria restat quis pater quae iam soror?
 bibere tumuli sanguinem atque arae meum.
 quid illa felix turba fraterni greges?
 exhausta nempe. regia miseri senes
 uacua relictis totque per thalamos uident 740
 praeter Lacaenam ceteras uiduas nurus.

Tot illa regum mater et regimen Phrygum
 fecunda in ignes Hecuba fatorum nouas
 experta leges induit uultus feros:
 circa ruinas rabida latrauit suas 745
 Troiae superstes Hectori Priamo sibi.

CHO. Silet repente phoebas et pallor genas
 creberque totum possidet corpus tremor,
 stetero uittae, mollis horrescit coma,
 anhela corda murmure incluso fremunt, 750
 incerta nutant lumina et uersi retro
 torquentur oculi, rursus inmites rigent.
 nunc leuat in auras altior solito caput
 graditurque celsa, nunc reluctantis parat
 reserare fauces, uerba nunc clauso male 755
 custodit ore maenas inpatiens dei.

CAS. Quid me furoris incitam stimulis noui,

u. 730 post 795 transposuit *Swoboda* || u. 731 in marg.
adscr. R *deleui* conl. u. 733 || CAS. E om. A || putē E
 reor A || 732 CAS. A om. E || nostrā E || 738 fra-
 trum ψ || gregis ω greges *IGron.* || 739 exhaustu E ||
 regia ER regiam A || senes E senis A || 740 uacua E ua-
 cuam A || 747 phoeba E || 751 micant ψ || CASANDRA
 supra u. 757 R ||

quid mentis inopem sacra Parnasi iuga
 rapit? recede Phoebe, iam non sum tua.
 extingue flammam pectori infixam meo. F. CXIII 760
 cui nunc uagor uaesana, cui bacchor furens?
 iam Troia cecidit. falsa quid uates agor?

Vbi sum? fugit lux alma et obscurat genas
 nox alta et aether abditus tenebris latet.
 sed ecce gemino sole praefulget dies 765
 geminumque duplices Argos attollit domos.
 idaea cerno nemora. fatalis sedet
 inter potentes arborum pastor deas.
 timete reges moneo furtiuum genus.
 agrestis ille alumnus euertet domum. 770

Quid ista uacors tela feminea manu
 dstricta praefert? quem petit dextra uirum
 Lacaena cultu ferrum amazonium gerens?
 quae uersat oculos alia nunc facies meos?
 uictor ferarum colla sublimis iacet 775
 ignobili sub dente marmaricus leo
 morsus cruentos passus audacis leae.

Quid me uocatis sospitem solam e meis
 umbrae meorum? te sequor tota pater
 Troia sepulte. frater auxilium Phrygum 780
 terrorque Danaum, non ego antiquum decus
 uideo aut calentes ratibus exustis manus,
 sed lacera membra et saucios uincolo graui

762 ago ω agor NHs. || 764 abditus *Ev* abditis ψ obditus *A* || 765 praefulget *EA* perfulget *Rg* || 766 *S. Aldhelmus de septenario* (p. 588 *Mā*): Lucius Anneus Seneca in sexto uolumine tetrametro brachycatalecto sic ait: 'geminumque d. A. attollit domus.' et infra: 'dubia l. c. f. attollite' (u. 824) || 767 Idaecerno *E* || 768 patentes *DHs.* || 769 Timete *EA* Timere ψ || 772 Dstricta *E* Dstricta *A* || 773 nultu *E* cultu *A* ritu et Amazonidum *LMueller.* || 774 alia *ev* alia *A* || 775 sublimis *E* nexatus *A* || 779 te sequor tota *A* testis uel tota *E* || 780 sepulte *Ev* sepulta *A* || 782 ratibus exustis *A* rupta bustis *E* || 783 membra et laceros uincolo graui *A* membra connectens uincolo graui *E* ||

illos lacertos. te sequor nimium cito
 congresse Achilli Troile. incertos geris 785
 Deiphobe uultus coniugis munus nouae.

Iuuat per ipsos ingredi stygios lacus,
 iuuat uidere Tartari saeuum canem
 auidique regna Ditis. haec hodie rates
 Phlegethontis atri regias animas uehet 790
 uictamque uictricemque. uos umbrae precor,
 iurata superis unda te pariter precor,
 reserate paulum terga nigrantis poli,
 leuis ut Mycenae turba prospiciat Phrygum.
 spectate miseri: fata se uertunt retro. 795
 CHO. sed cur sacratas deripis capiti infulas? 730

a *Cas.* Instant sorores squalidae,
 anguinea iactant uerbera. 796

b Fert lacua semustas faces
 turgentque pallentes genae
 et uestis atri funeris 800
 exesa cingit ilia.

b' Strepuntque nocturni metus
 et ossa uasti corporis
 corrupta longinquo situ
 palude limosa iacent. 805

b'' En ecce defessus senex
 ad ora ludentes aquas

784 Illos lacertos *E* Fortes lacertos *A* || te sequor nimium cito *A* te sequitur tuum cito *E* || 785 Troile *A* troia *E* || 786 Deiphoebe *EA* Deiphebe ψ *corr. ed. Lugd.*? || 787 post 788 posuit *Bo. cum ed. Fern.* || 787 tartan////seuum (s. in. ras. m. sec.) *E* || 789 rates *E* ratis *A* || 790 uehit *Eg* uehet *A* || 790 deripis *E* diripis *A* || *CAS. Swoboda.* || dimetris *E* tetrametris *A* || 797 sanguinea ω anguinea *NHs. conl. Herc. I u. 88.* || 798 semustas *E* A semiustas ψ || 799 turgentque *EME* ardentque *A* || 800 En uestis arcte funebris *NHs.* || 803 En ossa *NHs.* || 806 Et ω En *GR.* ||

non captat oblitus sitim
maestus futuro funere.

a' Exultat et ponit gradus 810
pater decoros Dardanus.

CHO. Iam peruagatus ipse se fregit furor
cadtque flexo qualis ante aras genu
ceruice laurus uulnus incertum gerens.
releuemus artus. en deos tandem suos 815
uictrice lauro cinctus Agamemnon adit
et festa coniunx obuios illi tulit
gressus reditque iuncta concordia gradu.

AGAMEMNO. CASSANDRA.

Tandem reuertor sospes ad patrios lares.
o cara salue terra. tibi tot barbarae 820
dedere gentes spolia, tibi felix diu
potentis Asiae Troia submisit manus.

Quid ista uates corpus effusa ac tremens
dubia labat ceruice? famuli attollite,
refouete gelido latice. iam recipit diem F. CXV 825
marcente uisu.

Suscita sensus tuos,
optatus ille portus aerumnis adest,

Festus dies est.
CAS. festus et Troiae fuit.

808 sitim *E* sitis *A* || 809 furore *E*¹ corr. *E*² || CHORVS
TROIANORVM *Coloniensis*. CHORVS ψ CH. *sinistro* mg.
A om. E || 813 genu *E* gradu *A* || 814 incertum *E* in-
cisa *A* || 815 endeos *E* entheos *A* eritheos ψ || 816 lauro *E*
lauro *A* || 817 Et festa coniunx *EME* Coniunxque pariter *A* ||
obuias *ut uidetur E* || 823 Quid *E* Cur *A* || 824 *S. Aldhelmus*
de septenario (p. 588 *Mai*) *uid. ad u. 766.* ||

AGAM. Veneremur aras.
CAS. cecidit ante aras pater.
AGAM. Iouem precemur pariter.
CAS. herceum Iouem? 830
AGAM. Credis uidere te Ilium?
CAS. et Priamum simul.
AGAM. Hic Troia non est.
CAS. Helena ubi est, Troiam puto.
AGAM. Ne metue dominam famula.
CAS. libertas adest.
AGAM. Secura uiue.
CAS. mihi mori est securitas.
AGAM. Nullum est periculum tibi met. 835
CAS. at magnum tibi.
AGAM. Victor timere quid potest?
CAS. quod non timet.

AGAM. Hanc fida famuli turba dum excutiat deum,
retinete, ne quid inpotens peccet furor.
At te pater qui sacra torques fulmina 840
pellisque nubes, sidera et terras regis,
ad quem triumpho spolia uictores ferunt,
et te sororem cuncta pollentis uiri
argolica Iuno pecore uotiuo libens
Arabumque donis supplice et fibra colam.

* * *

830 herceum *E* Herceum *A* herculeum ψ || 831 et delen-
dum censet *GR.* || 832 Vbi Helena est ω H. ubi est *BSchm.* ||
834 mihi mori est *E* mors mihi est *A* || 835 periculum ψ ||
magnum tibi est *A* est *om. E* || 842 cuncti pollentis *NHs.* ||
post u. 844 totam scaenam interisse suspicor. ||

CHORVS. CASSANDRA.

- a Argos * [*nobilibus nobile ciuibus*] 845
 Argos iratae *placitum nouercae*
 semper ingentes (*genetrix*) alumnos
 educas — — numerum deorum
 inparem aequasti . . . — —
 — . . . — — — — —
- b — . . . — (*ciuis*) tuus ille (*quondam*) 850
 — . bis seno meruit labore
 adlegi caelo (*superumque mensae*)
 magnus Alcides cui lege mundi
 Iuppiter rupta geminauit horas

E

CHORVS. CASSANDRA.

Argos nobilibus nobile ciuibus
 Argos iratae carum nouercae
 Semper ingentes alumnos
 Educas. numerum deorum
 Imparem aequasti. tuus ille
 Bissenno meruit labore
 Adlegi caelo.
 Magnus Alcides cui lege mundi
 Iuppiter rupta geminauit horas

A

CHORVS.

Argos nobilibus nobile ciuibus,
 Argos iratae carum nouercae,
 Semper ingentes educas alumnos
 Imparem aequasti numerum deorum.
 Tuus ille bissenno meruit labore
 Allegi coelo magnus Alcides
 Cui lege mundi Iuppiter rupta

CHORVS *GRAECORVM* α CHORVS ψ || 848 numero α || 850 ille *om.* ψ || 852 adlegi ψ || 853 Ippiter *E. t. Ribb.* ||

- roscidae noctis celeresque iussit 855
 tardius currus agitare Phoebum
 et tuas lente remeare bigas
 pallida Phoebe.
- b' (*Paruit iussis*) retulitque gressum 860
 nomen alternis (*uicibus dici*)
 stella quae mutat . . . — — —
 seque mirata est . . . — — —
 Hesperum dici . . . — — —
 ad uices Aurora mouet *suetas*
 — . . . — — caput et relabens 865
 in (*sinus rursus*) posuit *senilis*
 colla marita.
- a' — . . . — — . . . sensit ortus
 sensit occasus . . . — — —

E

Roscidae noctis iussitque
 phoebum
 Tardius celeres agitare currus
 Et tuas lente remeare bigas
 Pallida phoebe.
 Retulit pedem nomen alternis
 Stella quae mutat seque mirata est
 Hesperum dici. aurora mouet
 Ad solitas uices
 Caput et relabens imposuit
 seni
 Collum marito.
 Sensit ortus sensit occasus

A

Roscidae noctis geminauit 855
 horas
 Iussitque Phoebum tardius
 celeres
 Agitare currus et tuas lente
 Remeare bigas candida
 Phoebe.
 Retulitque pedem alternis 860
 nomen
 Stella quae mutat seque mirata est
 Hesperum dici. Aurora mouit
 Ad solitas uices caput et 865
 relabens
 Imposuit senis humero
 mariti.
 Sensit ortus, sensit occasus

858 pallida *ME R12 g?* || 864 865 ad uices Eos solitas. — — | mouit auratum caput et rel. *et. GR.* ||

- Herculem nasci. uiolentus ille 870
 nocte non una poterat creari.
 substitit mundus tibi concitatus
 o puer (*magnum*) subiture caelum.
- c Te sensit arto — Nemeae (*timor*)
 pressus lacerto fulmineus leo 875
 — . . . . .
 ceruaque Parrhasis — . . . . .
- c' Arcadi sensit populator agri
 — . . . . . gemuitque taurus
 dictaea linquens — . . . . .
 horridus arua 880
- d Morte fecundum domuit draconem
 stipite incusso uetuitque collo
 — . . . . . pereunte nasci
-
- E Herculem nasci. 870
 Violentus ille
 Nocte non una poterat creari.
 Tibi concitatus substitit mundus,
 O puer subiture caelum.
 Te sensit nemeus arto
 Pressus lacerto fulmineus leo 875
 Ceruaque parrahsis.
 Sensit arcadii populator agri
 Gemuitque taurus dictaea linquens
 Horridus arua. 880
 Morte fecundum domuit draconem
 Vetuitque collo pereunte nasci

870 nasci. || 871 potuit ψ || 873 O p. magnum s. c.
 α G || 874 nemeus ψ Nemeaeus α || 876 Parrhasis A ||

- . . . . . geminosque fratres
 pectore ex uno tria monstra natos 885
 fregit insultans . . . . .
 — . . . . .
- e — . . . . .
 duxitque ad ortus hesperium pecus
 — . . . . .
 Gerionae spoliū triformis.
- e' Egit — . . . . . threiciū gregem,
 quem non strymonii gramine fluminis 890
 Hebrue ripis — . . . . .
 pauit . . . . . tyrannus.
- d' Hospitum dirus stabulis cruorem
 praebuit saenis . . . . .
 — . . . . . tinxit . . . . . crudos 895
 ultimos rictus . . . . .
 sanguis aurigae . . . . .
 — . . . . .
-
- E Geminosque fratres pectore ex uno 884
 Tria monstra natos stipite incusso
 Fregit insultans duxitque ad ortus
 Hesperium pecus geryone
 Spoliū triformis.
 Egit threiciū gregem quem non
 Strimonii gramine fluminis hebrue 890
 Ripis pauit tyrannus.
 Hospitum dirus stabulis cruorem
 Praebuit saenis tinxitque crudos 895
 Ultimos rictus sanguis aurigae

885 ab uno A ab imo ψ ab uno ex imo R12 || 887
 duxitque ψ que om. A || hesperiumque ψ || gerionis E
 t. Ribb. ψ Geryonei A || 889 Threiciū A traiciū ψ ||
 gregem | Quem non st. g. f. | Hebrue r. p. t. | A sed R12
 cum E || 895 crudus ψ cruentos ψ || 896 Ultimus A ||

- f — uidit — — Hippolyte ferox
 — pectore — — e medio rapi [*spolium et*] 900
 — nube percussa sagittis
 — — — — Stymphalis alto
 decidit — — — — caelo
- f' Arborque pomis fertilis aureis
 — — — — extimuit manus
 insueta carpi — — — — 905
 — — — — fugitque in auras
 — — — — leuiore ramo.
- g — — audiuit sonitum — —
 frigidus custos crepetante lamna
 nescius somni — — — — 910
 linqueret cum iam nemus omne fuluo.
 plenus Alcides uacuum metallo.
- g' Tractus ad caelum canis inferorum
 — — — — — triplici catena
 — — — — — tacuit nec ullo 915
- E Vidit hyppolite ferox 898
 Pectore e medio rapi
 Spolium et sagittis
 Nube percussa stymphalis alto 900
 Cecidit caelo.
 Arborque pomis fertilis aureis
 Extimuit manus insueta carpi 905
 Fugitque in auras leuiore ramo.
 Audiuit sonitum crepetante lamna
 Frigidus custos nescius somni 910
 Linqueret cum iam nemus omne fuluo
 Plenus alcides uacuum metallo.
 Tractus ad caelum canis inferorum
 Triplici catena tacuit nec ullo 915

899 rapi A || 900 sagittas A sagittis g || 902 Decidit A
 Cecidit quidam Debriani. || 909 crepitante A || flamma A
 lamna etiam Coloniensis || 911 fuluo add. sec. uel tercia
 manu E ||

- ore latrauit . . . . .
 lucis ignotae metuens colorem.
- a" Succidit mendax duce te . . . . .
 Dardani — — domus — — — —
 et (tuos) arcus iterum timendos 920
 sensit — — — — duce te . . . . .
 concidit — — totidem diebus
 Troia quot — — (*Danaum furori*)
 (*restitit*) annis.
- CAS. Res agitur intus magna par annis decem. 925
 eheu quid hoc est? anime consurge et cape
 pretium furoris: uicimus uicti Phryges.
 bene est, resurgis Troia. traxisti iacens
 pares Mycenae, terga dat uictor tuus.
 Tam clara numquam prouidae mentis furor 930
 ostendit oculis: uideo et intersum et fruor.
 imago uisus dubia non fallit meos.
 Spectemus. epulae regia instructae domo
 quales fuerunt ultimae Phrygibus dapes 935
 celebrantur. ostro lectus iliaco nitet
 merumque in auro ueteris Assaraci trahunt.
- Latrauit ore lucis ignotae 916
 Metuens colorem.
 Te duce succedit mendax
 Dardaniae domus et sensit arcus. 920
 Iterum timendo te duce concidit
 Totidem diebus troia quot annis.
- 917 M. colorem te duce succidit | M. d. d. | Et s. a.
 i. timendos | Te d. e. t. d. | T. q. a. A sed R12 plane
 ut E uersus distinguit ||
 925 per annos E par annis A || 926 Eheu εA Heu ψ ||
 quid est hoc R || anima E anime A || 928 resurgit ER
 resurgis A || 929 parens E pares A || 930 pudor ψ || 931
 i. et fruor A et om. E || 933 Spectemus E Spectamus A ||
 936 Assarici A assaraci ε R G? g? || traunt E ||

En ipse picta ueste sublimis iacet
Priami superbas corpore exuuias gerens.
detrahere cultus uxor hostiles iubet,
induere potius coniugis fidae manu
textos amictus. 940

horreo atque animo tremo.
regemne perimet exul et aduller uirum?
uenere fata, sanguinem extremae dapes
domini uidebunt et cruor baccho incidet. 945

Mortifera uinctum perfidae tradet neci
induta uestis: exitum manibus negant
caputque laxi et inuui cludunt sinus.
haurit trementi semiuir dextra latus
nec penitus egit: uulnere in medio stupet. 950

At ille ut altis hispidus siluis aper
cum casse uinctus temptat egressus tamen
artatque motu uincta et incassum furit,
cupit fluentes undique et caecos sinus
discicere et hostem quaerit implicatus suum. 955

Armat bipenni Tyndaris dextram furens
qualisque ad aras colla taurorum pius
designat oculis ante quam ferro petat:
sic huc et illuc inpiam librat manum.
habet, peractum est. pendet exigua male
caput amputatum parte et hinc trunco cruor
exundat, illinc ora cum fremitu iacent. 960

Nondum recedunt. ille iam exanime impetit
laceratque corpus, illa fodientem adiunat,
uterque tanto scelere respondet suis:
est hic Thyestae gnatus haec Helenae soror. 965
stat ecce Titan dubius emerito die
suane currat an thyestea uia.

937 Et ω En NHs. || 945 perfid& E¹ || 946 negat ω
negant NHs. || 947 inuui E inuui A || 949 egit E agit ψ
adigit A || 956 prius ω pius Ascensius || 962 exanime E
exanimem A || petit ω impetit NHs. || 965 Est hic E Hic
est A || Thyeste EA Thyestae Gron. ||

ELECTRA FVGIENS. ORESTES TACITVS.

Fuge o paternae mortis auxilium unicum,
fuge et scelestas hostium uita manus.
euersa domus est funditus, regna occidunt. 970

Quis iste celeres concitus currus agit?
germane uultus ueste furabor tuos.
quid anime demens refugis? externos times,
domus timenda est. pone iam trepidos metus
Oresta, amici fida praesidia intuo. 975

STROPHIVS. ELECTRA. ORESTES PYLADES
TACITI.

Phocide relicta Strophius elea inclutus
palma reuertor. causa ueniendi fuit
gratari amico cuius impulsu manu
cecidit decenni marte concussum Ilium.

Quaenam ista lacrimis lugubrem uultum rigat 980
pauetque maesta? regium agnosco genus.
Electra fletus causa quae laeta in domo est?

EL. Pater peremptus scelere materno iacet,
comes paternae quaeritur gnatus neci,
Aegisthus arces uenere quaesitas tenet. 985

STROPH. O nulla longi temporis felicitas.

ELECTRA · FVGIENS · ORESTES TACITVS E
ELECTRA A || 968 ELE. E om. A || 969 Fuge et sc. ε ψ?
Fuge scel. Fabricius Fugito A || uita E cuita A || 971 Quis
iste hospes concitus c. a. E Q. iste celeres concitus c.
a. A Hospes quis iste concitus c. a. Gron. || 973 Quid ENE
Quos A || externos times E externos metus ME ext. fugis A ||
975 horesta ψ ubique. || STROPHIVS · ELECTRA · ORE-
STES E PYLADES TACITI addidi (cf. u. 999.) STRO-
PHILVS · ELECTRA A (at STROPHIVS R) || 976 STR.
E om. A || Strophius ER1110 Strophilus A || indutus E
inclutus A || 979 Ilium εA || 982 fletus E luctus A ||

EL. per te parentis memoriam obtestor mei
per scepra terris nota per dubios deos,
recipe hunc Oresten ac pium furtum occule.

STROPH. Etsi timendum caesus Agamemnon docet, 990
aggrediar et te Oresta furabor libens.

[*fidem secunda poscunt, aduersa exigunt.*]
cape hoc decorum ludicri certaminis
insigne frontis. laeua uictricem tenens
frondem uirenti protegat ramo caput 995
et ista donum palma pisaci Iouis
uelamen eadem praestet atque omen tibi.

Tuque o paternis adsidens frenis comes
condisce Pylade patris exemplo fidem.
uos Graecia nunc teste ueloces equi 1000
infida cursu fugite praecipiti loca.

EL. Excessit abiit. currus effreno impetu
effugit aciem. tuta iam opperiar meos
hostes et ultro uulneri opponam caput.

Adest cruenta coniugis uictrix sui 1005
et signa caedis ueste maculata gerit.
manus recenti sanguine etiamnunc madent
uultusque prae se scelera truculenti ferunt.
concedam ad aras. patere me uittis tuis
Cassandra iungi paria metuentem tibi. 1010

CLYTEMESTRA. ELECTRA. AEGISTHVS.
CASSANDRA.

Hostis parentis inpium atque audax caput
quo more coetus publicos uirgo petis?
EL. adulterorum uirgo deserui domum.

990 quid sit *E* caesus *A* || 992 secundam *E* corr. *E*³
secunda *A* Poscunt f. s. at a. e. *a* deleui || 996 donum
EME Noricus Gronouii demum *A* || 1002 habiit *E* || 1007
etiamnunc *Eψ* etiamnum *α* ||

CLYT. Quis esse credat uirginem?

EL. gnatam tuam.

CLYT. modestius cum matre.

EL. pietatem doces. 1015

CLYT. Animos uiriles corde tumefacto geris,
sed agere domita feminam disces malo.

EL. nisi forte fallor feminas ferrum decet.

CLYT. Et esse demens te parem nobis putas?

EL. uobis? quis iste est alter Agamemnon tuus? 1020

ut uidua loquere, uir caret uita tuus.

CLYT. Indomita posthac uirginis uerba inopiae

regina frangam. citius interea mihi

edissere, ubi sit gnatus, ubi frater tuus. F. CXVIII

EL. Extra Mycenae.

CLYT. redde nunc gnatum mihi. 1025

EL. et tu parentem redde.

CLYT. quo latitat loco?

EL. Tuto quietus regna non metuens noua.

dixi, parenti satis.

Clyt. at iratae parum.

moreris hodie.

EL. dummodo hac moriar manu.

Recedo ab aris. siue te iugulo iuuat 1030

mersisse ferrum, praebeo iugulum tibi,

seu more pecudum colla resecari placet,

intenta ceruix uulnus expectat tuum.

scelus paratum est. caede respersam uiri

atque obsoletam sanguine hoc dextram ablue. 1035

1015 Pietatem *EA* *Eia* tandem *ψ* || 1017 semitam *E*
feminam *A* || 1018 Nisi *E* *NI* *A* || 1020 Vobis *EME* Nobis *A* ||
u. 1021 *abest ME Ortel.*, post 1023 (Regina — mihi) *posi-*
tus A, recte *conlocant E Mog. g* || *Vt Eψ Tu A* || 1022
posthac *E* post haec *A* || 1023 citius *EA* mitius *ψ* || *EL.*
Interea mihi *A* *EL. om. Eψ* || 1025 Extra *E* Exiit ||
1027 noua *a deterso E* || 1028 *CLY.* Dixi parenti satis
atiratae (auratae *t. Gron.*) parum *E* *CLY. om. A* Iustae
p. s. at iratae p. A *CLYT.* At iratae *Bo.* || 1031 tibi *E*
uolens *A* || 1034 paratum est *EG Mog.* peractum est *A* ||
1035 obsoletam *αA* absoletam *ψ* ||

- CLYT. Consors pericli pariter ac regni mei
Aegisthe gradere. gnata genetricem inpie
probris lacessit, occulit fratrem abditum.
AEG. furibunda uirgo uocis infandae sonum
et aure uerba indigna materna opprime. 1040
EL. Etiam monebit sceleris infandi artifex
per scelera natus nomen ambiguum suis
idem sororis gnatus et patris nepos?
CLYT. Aegisthe cessas inpium ferro caput
demetere? fratrem reddat aut animam statim. 1045
EL. Concede mortem. 1052
AEG. si recusares darem.
rudis est tyrannus morte qui poenam exigit.
EL. mortem aliquid ultra est?
AEG. uita, si cupias mori.
Abripite famuli monstrum et auctam procul 1055
ultra Mycenae ultimo in regni angulo
uincite saeptam nocte tenebrosi specus,
ut inquietam uirginem carcer domel. 1058
Abstrusa caeco carcere et saxo exigat 1046
aeuum et per omnes torta poenarum modos.
referre quem nunc occulit fors an uolet
inops egens inclusa paedore obruta.
uidua ante thalamos exul inuisa omnibus 1050
aethere negato sero succumbet malis. 1051
CLYT. At ista poenas capite persoluet suo 1059
captiua coniunx regii paelex tori. 1060
trahite, ut sequatur coniugem ereptum mihi.
CAS. Ne trahite. uestros ipsa praecedam gradus.

1037 gradere *ER IIPal.* gaudes *A* || gnata *E* || 1038
occulit fratrem abditum *E* abd. fr. occ. *A* || 1042 natus *Eψ*
nactus *A* || *uu.* 1046—1051 *post u.* 1058 *traieci auctore Delrio.* ||
1052^b *AEG.* ε ψ? *IPal.* *CLY.* *A* || 1054 *Morte E ed. Basil.*
Mortem A || 1054^b *AEG.* ε g? *IPal.* *CLY.* *A* || 1055 *CLY.*
ε g? *om. A* || *Abripite εψ Arripite A* || 1056 *mecenas E* ||
1046 *AEG.* ε g? *IPal. om. A* || 1047 *et per E et om. A* ||
1048 *forsam E* || 1049 *obsita A obruta E* || 1059 *CLY. E*
om. A || *ipsa E ista A* || *persoluet Eψ persoluat A* ||

- perferre prima nuntium Phrygibus meis
propero repletum ratibus euersis mare 1065
captas Mycenae mille ductorem ducum,
ut paria fata troicis lueret malis,
perisse dono feminae stupro dolo.
Nihil moramur, rapite. quin grates ago.
tantum iuuat uixisse post Troiam, iuuat.
LCYT. furiosa morere. 1070
CAS. ueniet et uobis furor.

1066 lueret *EME* tulerit *A* || 1069 *Tantum E* *Iam*
iam A || 1070 *Furiosa E* *Furibunda A* || *MARCI · LVCII ·*
ANNEI · SENECAE · | AGAMEMNON · EXPLICIT · IN-
CIPIT | THYESTES · E || *Explicit Agamenonia Tragedia*
octaua feliciter die VIII° | Iulij 1391. dum do' Ioh'es au-
cuth cum gentib; lige ꝛc nupie | se paduaz transtulisset
cum maxima iumetoruꝝ preda. | Marci Lucij Anei Seneca
Octauia Tragedia nona Incipit. R ||

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

HERCULES

INCERTI

HERCVLES [OETAEVS]

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

PERSONAE

- I HERCVLES
 II IOLE!
 DEIANIRA
 III NVTRIX
 ALCMENA
 IIII HYLIVS
 NVNTIVS
 PHILOCTETES } TACITI
 LICHAS }
 CHORVS I OECHALIARVM VIRGINVM
 CHORVS II AETOLARVM MVLIERVM
 SCAENA I AD OECHALIAM
 II TRACHINE ATQVE IN OETA MONTE

1

HERCVLES.

Sator deorum cuius excussum manu
 utraeque Phoebi sentiunt fulmen domus,
 secure regna. protuli pacem tibi.
 quacumque Nereus porrigi terras, uetat
 non est tonandum. perfidi reges iacent 5
 saeui tyranni. fregimus quicquid fuit
 tibi fulminandum. sed mihi caelum parens
 adhuc negatur? parui certe loue
 ubique dignus teque testata est meum
 patrem nouerca. quid tamen nectis moras? 10
 numquid timemur? numquid inpositum sibi
 non poterit Atlas ferre cum caelo Herculem?
 2 quid astra genitor quid negas? mors me tibi
 certe remisit, omne concessit malum
 quod terra genuit pontus aer inferi. 15
 nullus per urbes errat argolicas leo,
 Stymphalis icta est, Maenali nulla est fera,

HERCVLES *E V Voss.* Mors Herculis (?) *cod. lugduno-*
batanus n. 373 HERCVLES OETAEVVS *A*

INCIPI HERCVLES *E* Incipit quae dicitur Hercules
 (et hoc rubrica) *Voss.* || 1 excelsum ψ || 14 concessit *εAE*
IPal. R13 concessit *IPal.* cum cessit *E g* cum cesset *A*
 cum esset ψ cessat (*om. cum uel con*) *R* || 15 Quodcumque
 terra ψ || 16 arcadias *EA* argolicas *IGron.* ||

sparsit peremptus aureum serpens nemus
 et hydra uires posuit et notos Hebro
 cruore pingues hospitem fregi greges 20
 hostisque traxi spolia thermodontiae.
 uidi silentum fata nec tantum redi,
 sed trepidus atrum Cerberum uidit dies
 et ille solem. nullus Antaeus Libys
 animam resumit, cecidit ante aras suas 25
 Busiris, una est Geryon sparsus manu
 taurusque populis horridus centum pauor.
 quodcumque tellus genuit infesta occidit
 meaque fusum est dextera. iratis deis
 non licuit esse. si negat mundus feras 30
 animum nouerca, redde nunc gnato patrem
 uel astra forti. nec peto ut monstres iter:
 permitte tantum genitor, inueniam uiam.
 uel si times ne terra concipiat feras,
 3 properet malum quodcumque, dum terra Herculem 35
 habet uidetque: nam quis inuadet mala
 aut quis per urbes rursus argolicas erit
 Iunonis odio dignus? — in tutum meas
 laudes redegi, nulla me tellus silet. Quat. XVII
 me sensit ursae frigidum scythicae genus F. CXXXVII 40
 Indusque Phoebus subditus cancro Libys.
 te clare Titan testor, occurri tibi
 quacumque fulges nec meos lux prosequi
 potuit triumphos. solis excessi uices
 infraque nostras substitit metas dies. 45
 natura cessit, terra defecit gradum,

20 fregi *E Delriani* fudi *A* || 22 silentum *EA* regentem ψ || tantum $\epsilon\psi$ tamen *A* || 26 una geryon (*om. est*) *E* || 28 infesta *E\psi* infestum *A* || 29 fusum est *E\psi* est *om. \alpha* || eratis *E* || 30 si *E Voss. Lipsius ex BE ut uidetur. sic A* || 31 coerca *E (sed coercam t. NHs.)* nouerca *A an dominum nouerca?* || 34 terra ω foeta *NHs.* || 35 terra ω an laeta? terrā hercules *ms. Colon.* || 39 redegi *E* recepi *A* || 40 Scythiae ψ *Scaliger* scythicae *E* Scythicae *A* || 41 caneri *E* || 45 Intraque ω Intraque *Gron.* || 46 defecit ϵA deseruit *R13* ||

lassata prior est nox et extremum chaos
 in me incucurrit. inde ad hunc orbem redi
 nemo unde retro. tulimus oceani minas
 nec ulla ualuit quater tempestat ratem 50
 quamcumque pressi. pars quota est quam prosequor?
 iam uacuum aether non potest odio tuae
 sufficere nuptae quasque deuincam feras
 tellus timet concipere nec monstra inuenit.
 ferae negantur? Hercules monstri loco 55
 iam coepit esse: quanta enim fregi mala,
 quot scelera nudus. quicquid inmane obstitit,
 solae manus strauere. nec iuuenis feras
 timui nec infans. quicquid est iussum, leue est
 nec ulla nobis segnis inluxit dies. 60
 o quanta fudi monstra quae nullus mihi
 rex imperauit. institit uirtus mihi
 Iunone peior. sed quid inpauidum genus
 fecisse prodest? non habent pacem dei:
 purgata tellus omnis in caelo uidet 65
 quodcumque timuit: transtulit Iuno feras.
 ambit peremptus cancer ardentem plagam
 Libyaeque sidus fertur et messes alit.
 annum fugacem tradit Astraerae leo,
 at ipse iactans feruidam collo iubam 70
 austrum madentem siccat et nimbos rapit.

47 Laxata per me nox *A L.* per me est nox *R* Lassata prior est nox *E* Laxata peior nox *Gron.* Lassata per me. Nox *GR.* || 48 incucurrit *E* incurrit ψ cucurrit *A* || 49 Unde omne retro est *E* Unde nemo retro ψ (retro est *R*) *U.* retro nemo α Nemo unde retro *scripsi cum Ascensio* || 51 Quacumque *R13* || pressit *E* || perseus mei *E unde Nereus mei ci. NHs.* || quam prosequor *A* || 52 uagus *E* uacuum *A* uariis *scripserim cont. m.* 65 72 || potuit *E* || 54^b 55^a *absunt GR10* || 56 quanta nunc fregi ω q. confregi *Delr.* q. enim *f. Bo.* quanta adhuc *ci. GR.* || 59 leue est ϵA est *om. \psi* || 64 Fregisse *E* Fecisse *A* || 68 fertur et *m. \omega* fertilis *m. NHs.* || messes *E* messes *A* || 69 fugacem *E Voss. IParis.* fugasem *Gronovianus* fugatae *A* || 70 ipse *E* ille *A* || celo *E \psi* collo α *cf. Herc. I u. 953* || 71 rapit *E* trahit *A* ||

inuasit omnis ecce iam caelum fera
 meque antecessit. uictor e terris meos
 specto labores. astra portentis prius
 ferisque Iuno tribuit, ut caelum mihi 75
 faceret timendum. sparserit mundum licet
 caelumque terris peius ac leuius Styge
 irata faciat, dabitur Alcidae locus.
 si post feras post bella post stygium canem
 nondum astra merui: sicut hesperium latus 80
 tangat Pelorus, [una iam tellus erit.
 illinc fugabo] maria si iungi iubes,
 committat undas Isthmos et iuncto salo
 noua ferantur atticae puppes uia.
 mutetur orbis, uallibus currat nouis 85
 Hister nouasque Tanais accipiat uias.
 da da tuendos Iuppiter saltem deos.
 illa licebit fulmen a parte auferas
 ego quam tuebor. siue glaciale polum
 seu me tueri feruidam partem iubes, 90
 hac esse superos parte securos puta.
 cirrhaea Paeon templa et aetheriam domum
 serpente caeso meruit. a quotiens iacet
 Python in hydra. Bacchus et Perseus deis
 iam se intulere, sed quota est mundi plaga 95
 oriens subactus aut quota est Gorgon fera.
 quis astra natus laudibus meruit suis
 ex te et nouerca? quem tuli mundum peto.
 sed tu comes laboris herculei Licha
 perfer triumphos Eurysi uictos lares 100
 stratumque regnum. uos pecus rapite ocus

76 Faceret ER Laceret Voss. faciat A || 77 peius ac
 leuius E peius ac peius A || 80 Hand (om. dum?) E Non-
 dum A || 81 una iam t. EAEψ una si t. R13 et una iam
 t. R10 et una sic t. Ortel. ut una iam e || erit EAEψ
 erat α || haec uerba Una iam tellus erit. Illinc fugabo de-
 leui. || 93 O quotiens E at q. A a scripsi. || 99 Lyca A ||
 100 Perfer E Voss. ψ Praefer α || labores E ||

qua *petra* pollens arce cenaei Iouis
 austro timendum spectat euboicum mare.

CHORVS.

- a Par ille est superis cui pariter dies F. CXXXVIII
 et fortuna fuit. mortis habet uices 105
 lente cum trahitur uita gementibus.
 quisquis sub pedibus fata rapacia
 et puppem posuit fluminis ultimi,
 non captiua dabit bracchia uinculis
 nec pompae ueniet nobile ferculum. 110
 [numquam est ille miser cui facile est mori.]
- a' Illum si medio decipiat ratis
 ponto, cum borean expulit africanus
 aut eurus zephyrum: quae mare diuidunt
 non puppis lacerae fragmina conligit, 115
 ut litus medio speret in aequore.
 uitam qui poterit reddere protinus,
 solus non poterit naufragium pati.
- b° Nos turpis macies et lacrimae tenent
 et crinis patrio puluere sordidus. 120
 nos non flamma rapax, non fragor obruit
 [felices sequeris mors, miseris fugis.]

102 templa ω (tela R) || pollens E tollens A || ara ω
 acra Scaliger acta Rutgersius area Schultingius ora Bo.
 scripsi qua *petra* pollens arce c. I. cont. Herc. II 783
 Ag. 562 Oed. fr. 67 || 103 Austro E Voss. ME ψ Astro A ||
 CHORVS EA || 108 fluminis ER luminis ψ liminis A ||
 u. 111 deleui || 113 borean eA boream ψ || 114 eurus in
 ras. E² || cum EA qui Bo. quae scripsi. || 116 Ut EA
 AVt g Aut Bo. || medio E medio A || speret EA sperat
 Mog. Bo. || 118 non poterit naufragium pati E naufr. non
 pot. pati A || u. 122 deleta lacunam aliquot uersum statui.
 proodum aut stropharum bb' aut cc' m. 119 sqq. contineri
 sententia docet. ||

- b Stamus. nunc patrius messibus heu locus
et siluis dabitur lapsaque sordidae
fient templa casae. iam gelidus Dolops 125
hac ducet pecudes qua tepet obrutus
stratae qui superest Oechaliae cinis.
- b' Illo thessalicus pastor in oppido
indocta referens carmina fistula 130
cantu nostra canet tempora flebili
et dum pauca deus saecula contrahet,
quaeretur, patria e quis fuerit locus.
- c Felix incolui non steriles focos
nec ieiuna soli iugera thessali. 135
ad Trachina uocor saxa rigentia
et dumeta iugis horrida torridis
[uia gratum pecori montiuago nemus.]
- c' At si quas melior sors famulas uocat,
illas aut uolucer transferet Inachus 140
aut dircaea colent moenia, qua fugit
Ismenos tenui flumine languidus.
[hic mater tumidi nupserat Herculis.]
- c Quae cautes Scythiae, quis genuit lapis?
num Titana ferum te Rhodope tulit, 145
te praeruptus Athos, te fera Caspias
quae uirgata tibi praebuit ubera?

123 nec ϵA nunc ψ || patriis messibus E patriae moenibus A patrius $Swoboda$ || heu ϵA hic $Bo.$ || fort. focus scribendum. || 124 Et EA At $Scaliger.$ || 126 patet E tepet A || 127 superest $\equiv$ oechaliae E Oechaliae A etholie ψ || 131 contrahet R contrahit A || 133 focos E locos A || 135 Adtrachina E Ad Trachyna A cartina ψ || 137 deleui || 139 transfert ψ || 140 fugit $A\epsilon$ fuit $\epsilon ME\psi$ || 140 colent ϵA colunt ψ || 141 Ismenon E Hismenon $R13$ Ismenos A || 142 deleui At m. t. hic n. H. $Swoboda.$ || 144 ferum $\equiv$ terhodope (literae ter in ras. m. pr.) E ferum quidam $Pall.$ al' ferum R ferunt? te Rh. A || 145 caspias E Caspia A caseta ψ ||

- c' Falsa est de geminis fabula noctibus,
aether cum tenuit sidera longius,
conmisitque uices lucifer hespero
et solem uetuit Delia tardior. 150
- d Nullis uulneribus peruia membra sunt.
ferrum sentit hebes, lentior est chalybs.
in nudo gladius corpore frangitur
et saxum resilit fataque negligit
et martem indomito pectore prouocat. 155
- e Non illum poterant figere cuspides,
non arcus scythica tensus harundine,
non quae tela gerit Sarmata frigidus
aut qui soliferae suppositus plagae
uicino Batanae uulnera dirigit 160
Parthus gnosiaciis certior ictibus.
- d' Muros Oechaliae corpore propulit.
nil obstare ualet. uincere quod parat
iam uictum est. quota pars uulnere concidit?
pro fato patuit uultus iniquior 165
et uidisse sat est herculeas minas.
- e' Qui natus Briareus, qui tumidus Gyas
supra thessalicum constitit aggerem

148 contennit uel continuit ψ || 150 solem ER (m in ras.) $Cruser.$ soles A || 151 membra EME monstra A || 152 sentit EME sensit A || 155 mortem ω martem $scripsi$ || corpore ω pectore $LMueller$ || 160 uicino) ultima uocis litera quae uidetur o fuisse lineolis deleta supra scriptum o m. tertia E uicino A uicinus ψ || nabatae E Nabathae A Batanae ea $Stephano Byz. reposui.$ || 162 oechaliae E Oechaliae A etholie ψ || 165 patuit E $Mog. R13$ potuit AME || 166 uidisse ϵME uicisse A || herculeas minas ϵMER Herculeis minis A || 167 Quis ... quis E Qui ... qui A || gigans E gigas ψ Gyges α Gyas $Delrio$ || 168 Subter thessalicum stetit (stetit t. Gron.) aggerem E Supra Thessalicos constitit aggeres A quum stetit $Gron.$ ||

caeloque inseruit uipereas manus,
hoc uultu riguit? comoda cladibus F. CXXXVIII 170
magnis magna patent. nil superest mali.
iratum miserae uidimus Herculem.

IOLE.

- a At ego infelix non templa suis
conlapsa deis sparsosue focos,
natis mixtos arsisse patres 175
hominique deos templa sepulcris,
nullum querimur commune malum.
alio nostras fortuna uocat
lacrimas, alias flere ruinas
mea fata iubent. 180
quae prima querar? quae summa gemam?
pariter cunctos | deflere iuuat F. CLVIII^b
nec plura dedit pectora tellus,
ut digna sonent uerbera fatis.
- a' Me uel sipylum flebile saxum 185
fingite superi
uel in Eridani ponite ripis,
ubi maesta sonat
phaethontiadum silua sororum.
me uel siculis addite saxis, 190
ubi fata gemam thessala Siren

169 Caeloque E Celo ut ψ Vt caelo α || insereret ω
inseruit Gron. || minas E manus A || 172 miseri E miserae A || IOLE EA Iole Chorus B13 || 180 Mea ω Me Raphaelengius || 182 cuncta A om. E scripsi cunctos || 182^b—
228 suo loco omissi continentur folio minore a quaternione
alieno quod est intermissum inter fol. CLVIII et CLX E ||
184 satis E (fatis t. Gron.) planctu A || 185 siphum E
(Sipylum t. Gron.) Sipyli A sisiphi ψ || 186 fingite EME
figit e R figite Delrio figat A || 189 phoetontia dum E
phet. ψ corr. α || silua E turba A || 191 gemam E gemit A ||
sirene E ||

uel in edonas tollite siluas
qualis natum daulias ales
solet ismaria flere sub umbra.
formam lacrimis aptate meis 195
resonet que malis aspera Trachin.

- a' Cyprias lacrimas Myrrha tuetur,
raptum coniunx Ceyca gemit,
sibi Tantalus est facta superstes,
fugit uultus Philomela suos 200
natumque sonat flebilis Atthis.
cur mea nondum
capiunt uolucres bracchia plumas?
felix felix
cum silua domus nostra feretur 205
patrioque sedens ales in agro
referam querulo murmure casus
uolucrumque Iolen fama loquetur.
- b Vidi uidi
miseranda mei fata parentis, 210
cum letifero stipite pulsus
tota iacuit sparsus in aula.
pro si tumulum fata dedissent,
quotiens genitor quaerendus eras.
- b' Potuine tuam spectare necem 215
nondum teneras uestite genas

192 edonias EA edonas E t. Gron. || ponite E tol-
lite A || 193 daulias EA daunias ψ || 197 Cypria E Cy-
prias A || myrtha E || 200 fylomela E philomena ψ corr. α ||
201 atthis E Itym A || 206 sedes E || 207 casus EME
questus A || 208 fama E 'in meo' Lipsius (quod de Orte-
genduni) turba A || 210 fama E fata A || 211 laetifero E
letifero A luctifero R || 213 Pro om. E ||

necdum forti sanguine Toxeu?
quid uestra queror fata parentes
quos in tutum mors aequa tulit?
mea me lacrimas fortuna rogat. 220

e Iamiam dominae captiua colus
fususque legam. pro saeue decor
formaque mortem paritura mihi,
tibi cuncta domus concidit uni,
dum me genitor negat Alcidae 225
atque herculeus socer esse timet.
sed iam dominae tecta petantur.

CHORVS.

e Quid regna tui clara parentis
proauosque tuos respicis amens F. CXXXVIII u. 14
fugiat uultus fortuna prior. 230
felix quisquis nouit famulum
regemque pati
[uultusque suos uariare potest]
rapuit uires pondusque malis
casus animo qui tulit aequo. 235

217 forti *E* fortis *A* || toxtum *E* Thoxeu *A* toxeu ψ
thosou *R* texeu *g* theseu *G* Mog. || 218 queror *E* que-
rar *A* || 220 om. *R* 1013 || 221 colus *E* colos *A* || 222 saeue
E Colon. *IPal.* scaeue *AE* saepe *A* || decor *EME* dolor *A* ||
224 concipit *E* concidit *A* contigit ψ || CHORVS *A* om.
E || 228 CH. *E* om. *A* || 229 Casusque *E* Proauosque *A* ||
231 Felix *E* *IPal.* *g*? Patiens *A* Sapiens *DHs.* || *Bis h. u.*
exhibet Mog. sic: Felix *q. n. f. r. pati* Vultusque *s. u. p.*
Patiens *q. n. f. r. pati* Pepulit *et q. s.* || 233 Vultusque
suos uariare potest *ER g?* *Basil. mg. Fabricii liber Mog.*
IIPal. t. Grul. totus uersus abest A deleui. || 234 rapuit
uires *ER* pepulit uires ψ uires pepulit *a* || mali *EA* malo
Gron. malis Bo. || *post mali add. nec seruit inops scripti*
Lugdunenses Delrii. ||

NVTRIX. DEIANIRA. LICHAS TACITVS.

O quam cruentus feminas stimulat furor,
cum patuit una paelici et nuptae domus.
Scylla et Charybdis sicula contorquens freta
minus est timenda, nulla non melior fera est.
namque ut reluxit paelicis captae decus 240
et fulsit Iole qualis innubis dies
purisue clarum noctibus sidus micat:
stetit furenti similis ac toruum intuens
herculea coniunx, feta ut armenia iacens
sub rupe tigris hoste conspecto exilit 245
aut iussa thyrsus quaterere conceptum furens
maenas Lyaeum dubia quo gressus ferat.
haesit parumper, tum per herculeos lares
attonita fertur, tota uix satis est domus,
incurrit errat sistit. in uultus dolor 250
processit omnis, pectori paene intimo
nihil est relictum. fletus insequitur minas
nec unus habitus durat aut uno furit
contenta uultu: nunc inardescunt genae,
pallor ruborem pellit et formas dolor 255
errat per omnes: queritur inplorat gemit.
sonuere postes: ecce praecipiti gradu
secreta mentis ore confuso exerit.
DEIAN. quamcumque partem sedis aetheriae premis
coniunx tonantis, mitte in Alciden feram 260
quae mihi satis sit. si qua fecundum caput
palude tota uastior serpens mouet,

NVTRIX. DEIANIRA *EA LICHAE* nomen addidi cum
edd. || 236 NVT. *E* Nutrix *R* om. *A* || furor *E* dolor *A* ||
240 decus ω decor *NHs. conl. u.* 222 || 241 in nubes *E* || 242
Purisue clarum *EME* Purumue claris *A* || 244 fera *Rg* ||
armenia *EME* *Lugd. mg. Ascensius* armento *A* || 246 fe-
rens ω furens *scripsi.* || 247 ferat *E* agat *A* || 249 Attonita
fertur *E* Lymphata rapitur *A* || 252 minas *E* genas *A* ||
258 exerit *E* || 259 Quameūque *E* ψ Quacunque *A* ||

ignara uinci, si quid excessit feras
 inmane dirum horribile quo uiso Hercules
 auertat oculos: huc specu inmenso exeat. 265
 uel si ferae negantur: hanc animam precor
 conuerte in aliud. quodlibet possum malum
 hac mente fieri. comoda effigiem mihi
 parem dolori: non capit pectus minas.
 quid excutis telluris extremas sinus 270
 orbemque uersas? quid rogas Ditem mala?
 omnes in isto pectore inuenies feras
 quas timuit: odiis accipe hoc telum tuis:
 age dum nouerca perdere Alciden potes:
 profer manus quocumque. quid cessas dea? 275
 utere furente. quod iubes fieri nefas?
 reperi. quid haeres? ipsa iam cesses licet,
 haec ira satis est.
 NVTR. pectoris sani parum
 alumna questus conprime et flammam doma.
 frena dolorem. coniugem ostende Herculis. E CXXXX 280
 DEIAN. Iole meis captiua germanos dabit
 natis Iouisque fiet ex famula nurus?
 num flamma cursus pariter et torrens feret
 et ursa pontum sicca caeruleum bibet?
 non ibo inulta. gesseris caelum licet 285
 totusque pacem debeat mundus tibi:
 est aliquid hydra potius iratae dolor
 nuptae. quis ignis tantus in caelum furit
 ardentis Aetnae? quicquid est uictum tibi

264 quod E quo A || Herculis E¹ corr. E¹ || 265 hoc ω
 huc NHs. || specu EA sinu ψ || 267 aliquod EA aliquid ψ
 aliud NHs. || possum ω possit α || 272 inuenies E Delviani
 inuenias A || 273 timuit E timeat A || 274 Ego sum ω
 Aequum NHs. Agedum scripsi. || 275 Profer EA Profer
 Basil. mg. Fer fer uel Offer NHs. || 276 fieri ω fiet A ||
 277 Reperi EA Peperi ψ || 278 fati est E satis est A || 281
 Iole EA Illi ψ || 282 ex EA in ind. err. || 283 Num est
 Pall. omnes Non A || feret EA ferent Pall. ut uidetur. ||
 286 michi E tibi A || 287 potius est peius A || 289 q. in-
 uictum tibi IIPal. q. inuictum est tibi Scaliger ||

hic uincet animus. capta praeripiet toros? 290
 adhuc timebam monstra, iam nullum est malum.
 cessere pestes, in locum uenit ferae
 inuisa paelix. summe pro rector deum
 et clare Titan Herculis tantum fui
 coniunx timentis. nota quae superis tuli, 295
 cessere captae, paelici felix fui.
 illi meas audistis o superi preces.
 incolumis illi remeat. o nulla dolor
 contente poena quaere supplicia horrida
 incogitata infanda. Iunonem doce 300
 quid odia ualeant: nescit irasci satis.
 pro me gerebas bella, propter me uagas
 Achelous undas sanguine infecit suo,
 cum lenta serpens fieret, in taurum trucem
 nunc flecteret serpente deposita minas, 305
 ut mille in hoste uinceret uno feras.
 iam displicemus, capta praelata est mihi.
 non praeretur: qui dies thalami ultimus
 nostri est futurus, hic erit uitae tuae.
 quid hoc? recedit animus et ponit minas, 310
 iam cessat ira. quid miser langues dolor?
 perdis furorem, coniugis tacitae fidem
 mihi reddis iterum. quid uetas flammam ali?
 quid frangis ignes? huic mihi serua impetum. —
 pares eramus, non erat uotis opus. 315
 aderit nouerca quae manus nostras regat
 nec inuocata.
 NVTR. quod paras demens scelus?
 perimes maritum cuius extremus dies
 primusque laudes nouit et caelo tenus
 erecta terras fama supposita habet? 320

293 protector ω proh rector Lipsius. || 306 Et ω Vt
 scripsi. || 308 perferetur Bo. || 310 recedit ω resedit
 Wuestemannus || 311 cessit EA cecidit uel cessat Iortinus ||
 312 tacitae E sanetae A || 315 patres E pares A || eri-
 mus E R1011 eramus A || erit EA erat R Bo. ||

rogos in istos terra consurget parens
 domusque soceri prima et aetolum genus
 sternetur omne, saxa iam dudum ac faces
 in te ferentur, vindicem tellus suum
 defendet omnis. una quot poenas dabis? 325
 effugere terras crede et humanum genus
 te posse, fulmen genitor Alcidae gerit.
 iam iam minaces ire per caelum faces
 spectata et tonantem fulmine excusso diem.
 mortem quoque ipsam quam putas tutam time: 330
 dominatur illic patruus Alcidae tui.
 quocumque perges misera cognatos deos
 illi uidebis.

DEIAN. maximum fieri scelus
 et ipsa fateor, sed dolor fieri iubet. 335
 NVTR. moriere.

DEIAN. moriar Herculis nempe incluti
 coniunx nec ullus nocte discussa dies
 uiduam notabit nec meos paelex toros
 captiua capiet. ante ab occasu dies
 nascetur, Indos ante glacialis polus
 Scythasue tepida Phoebus inficiet rota 340
 quam me relictam thessalae adspiciant nurus.
 meo iugales sanguine extinguiam faces.
 aut pereat aut me perimat. elisis feris
 et coniugem addat. inter herculeos licet
 me quoque labores numeret: Alcidae toros 345

321 Angor in istos *E* Rogos in istos *A* || lares *E* parens *A* || 323 Sternetur omne. saxa iam dudum ac faces | Inte ferentur. vindicem tellus suum | Defendit *E ME g IPal. Fabricii liber.* (saxa i. et faces *ME?* sacua iam dudum faces *Fabricianus*) Sternetur omne. nam tuum gens Herculem | Defendit *A* (nam dudum genus Herculem *G*) || 325 Defendit *e Fabricianus Mog. Pall. Defendit Ag* || 329 Specto *NHs.* || 333 Illic ω Illi *Gron.* || 335 NVN. *E* || nempe *om. E* || 339 Indos *E* Indis *A* || glacialis polus *EME* (glacialis) glacialem polum *A* || 340 inficiet *E* afficiet *A* || 341 inspiciant *E* aspiciant *A* ||

moritura certe corpore amplectar meo.
 ire ire ad umbras Herculis nuptam libet
 sed non inultam. si quid e nostro Hercule
 concepit Iole: manibus auellam meis
 ante et per ipsas paelicem inuadam faces. 350
 me nuptiali uictimam feriat die
 infestus, Iolen dum supra exanimem ruam.
 felix iacet, quicumque, quos odit, premit.
 NVTR. quid ipsa flammis pascis et uastum foues
 ultro dolorem misera? quid cassum times? 355
 dilexit Iolen nempe, cum staret parens
 regisque natam peteret. en famulae in locum
 regina cecidit: perdidit uires amor
 ulcusque ab illo traxit infelix statu.
 illicita amantur, excidit quicquid licet. 360
 DEIAN. fortuna amorem peior inflamat magis.
 amat uel ipsum, quod caret patrio lare,
 quod nudus auro crinis et gemma iacet,
 ipsas misericors fors an aerumnas amat.
 NVTR. hoc usitatum est Herculi, captas amat. 365
 dilecta Priami nempe dardani soror
 concessa famula est. adice quot nuptas prius
 quot uirgines dilexit: errauit uagus.
 arcadia nempe uirgo palladios choros

347 herculis *E* Herculi *AME* || nuptam (nubtam *t. Gron.*)
E Basil. mg. iunctam ψ uictam *A* || 348 e nostro *eg?* ex
 nostro *A* || 349 auellam *E* *ali?* *t. Commelino.* euellam *A* ||
 355 casum ω cassum *edd. Venetae et Herbip. Lipsius.* ||
 356 cum staret parens *E* dum starent lares *A* || 357 in
 famulae *A* enim fam. *E* en famulae in locum *scripsi.* ||
 359 Vultumque uel Vultumque *E g* || ab illo ω || status *eA*
 statu *R 10 11* || Vultumque anilem *t. i.* status *Gron.*
conl. u. 397. Multumque ab illa carpsit *i.* status *NHs.*
 Vultusque uel Vlcusque ab illo *t. i.* status *LMueller*
 Cultumque ab illa *t. i.* status *ego antea et GR.* Vlcus-
 que ab illo *t. i.* statu *scripsi.* || 362 ipsum *e g?* *ME* ipsam
A || 365 *om. sed in mg. adscr. m. sec. uel tertia. E* || 366
 priami *eRA* priamo uel primo ψ || dardani *E* || 367 famula
E ψ famulo *A* ||

dum neclit Auge, uim stupri passa excidit 370
 nullamque amoris retinet herculei notam.
 referam quid alias? nempe Thespiades uacant
 breuique in illas arsit Alcides face.
 hospes Timoli lydiam fouit nurum
 et amore captus ad leues sedit colos 375
 uelut feroci stamen intorquens manu.
 nempe illa ceruix spolia deposuit ferae
 crinemque mitra pressit et famulus stetit
 hirtam sabaea marcidus myrrha comam.
 ubique caluit, sed leui caluit face, 380
 haerere amantes post uagos ignes solent.
 famulamne et hostis praeferet natam tibi?
 DEIAN. ut alta siluas forma uernantes habet
 quas nemore nudo primus inuestit tepor,
 at cum solutos expulit boreas notos 385
 et saeua totas bruma decussit comas,
 deforme solis adspicis truncis nemus:
 sic nostra longum forma percurrens iter
 deperdit aliquid semper et fulget minus
 nec illa uenus est. quicquid in nobis fuit 390
 olim petatum cecidit et partu labat
 materque multum rapuit ex illo mihi,
 aetas citato senior irrupit gradu.
 uides ut altum famula non perdat decus?
 cessere cultus penitus et paedor sedet, 395
 tamen per ipsas fulget aerumnas decor

371 herculis *E* Herculei *A* || 372 nempe thespides uacant *E* mene Thespiades uocant *A* || 373 in illis *NHs.* || 375 Meroque *NHs. cont. u. 575* || 376 Colum feroci *E* Vnum *f. A* Vdum *f. GCanter* || 377 Nemeaea ceruix *NHs.* || 381 *NVT.* Haerere (*puncta m. sec. uel tert.*) *E* uersus Deianirae est *A* Nutrici dedit *Lipsius.* || 382 Nutricis nota praefixa *A om. E* || Famulam nec et h. *E* || galatam *E* || 383 alia *NHs.* || habet *E* alit *A* || 385 expulit *EA* extulit *R VPall.* excutit *R10* || 387 solis *E ME* ψ foliis α || aspicit *E* aspicias *A* || 390 Nec illa uenus est *E* Malisque minus est *A* || 391 pariter *E* partu *A* || 393 Metas *E* Aetas *A* || eripuit ω (senio erripuit *R*) irrupit *NHs.* || 395 uultus *EA* cultus *DHs.* ||

nihilque ab illa casus et fatum graue
 nisi regna traxit. hic meum pectus timor
 alatrix laecessit, hic rapit somnos pauor.
 praeclara totis gentibus coniunx eram 400
 thalamosque nostros inuido uoto nurus
 optabat omnis: [quaeue mens quicquam deos
 orabat ullos. nuribus argolicis fuit
 mensura uoti.] quem Ioui socerum parem
 alatrix habebō? quis sub hoc mundo mihi 405
 dabitur maritus? ipse qui Alcidae imperat
 facibus suis me iungat Eurystheus licet,
 minus est toris creuisse regnantis, leue est,
 alte illa cecidit quae uiro caret Hercule. *E. CXXXXII*
NVTR. conciliat animos coniugum partus fere. 410
 DEIAN. sic ipse forsā diuidet partus toros.
NVTR. famula illa trahitur interim donum tibi.
 DEIAN. hunc quem per urbes ire praeclarum uides
 et uiua tergo spolia gestantem ferae,
 qui regna miseris donat et celsis rapit 415
 uasta grauatus horridam claua manum,
 cuius triumphos ultimi Seres canunt
 et quisquis alius orbe conposito iacet:

398 hic *E* hinc *A* || 399 hic *E* hinc *A* || 401 uoto *E* fato *A* || 402 obtabat *E* || quaeue mens *E ME g IPal. IDeirianus Mog.* (quae mens) *R10 mg.* (alq̄ ne meus) quae tumens *Gron.* quo nimis *A* quae nimis ψ || quicquam uel quidquam *E ME g Mog. R10 mg.* quisquam *idem Pal.* quisq̄ *R IPall.* quisquis *A* || 403 fuit *E g* fui *A* || 402^b 403 404^b expunxi. || 404 *M.* uoti iuno. quem socerum parem *E M.* uoti. quem Ioui socerum parem *A* || 405 qui *E* quis *A* || 408 toris *EME* toros *A* || caruisse *EME* meruisse *A* creuisse *scripsi.* || regnante *E* regnantem *ME* regnantis *A* || 409 Alte iam c. *E* Alte illa c. *A* || desunt in *E* qui secuntur XXXIII uersus a u. 410 usque ad 442 defic h^o ml^o tum *mg.* *E*³ || 410 coniugium *R* || 412 illa *om.* *R* do/num *R* donum *g* || 413 Hic *A* Hunc *Voss. et IV alti t. Gron. G? g?* || 414 uiua *A* fulua *NHs.* uicta *Gron.* rigida *ego opima GR.* || 418 concepto *A* concepto ψ consumpto *Grotius et NHs.* || confecto (uel orbis incertus) *Gron.* conposito (uel conposito) *scripsi.* ||

leuis est nec illum gloriae stimulat decor.
 errat per orbem, non ut aequetur Ioui 420
 nec ut per urbes magnus argolicas eat,
 quod amet requirit, uirginum thalamos petit.
 si qua est negata rapitur, in populos furit,
 nuptas ruinis quaerit et uitium inpotens
 uirtus uocatur. cecidit Oechalia inclita 425
 unusque Titan uidit atque unus dies
 stantem et cadentem. causa bellandi est amor.
 totiens timebit, Herculi natam parens
 quotiens negabit: hostis est quisquis socer
 fieri recusat, si gener non est, furit. 430
 post haec quid istas innocens seruo manus,
 donec furentem simulet ac saeua manu
 intendat arcus meque natumque opprimat?
 sic coniuges expellit Alcides suas,
 haec sunt repudia. nec potest fieri nocens: 435
 terris uideri sceleribus causam suis
 fecit nouercam. quid stupes segnis furor?
 scelus occupandum est. perage, dum feruet manus.
 NVTR. perimes maritum?
 DEIAN. paelicis certe meae.
 NVTR. at Ioue creatum. 440
 DEIAN. nempe et Alcmena satum.
 NVTR. ferrone?
 DEIAN. ferro.
 NVTR. si nequis?
 DEIAN. perimam dolo.
 NVTR. quis iste furor est?
 DEIAN. quem meus coniunx docet.

419 post 420 transp. *NHs.* Vilis nec illum *NHs.* ||
 423 Si qua est neg. ω || capitur *A Pall. uetustiores R1011*
G g rapitur *A ind. err. (α?)* et in p. f. *R* || 425 etholia ψ ||
 429 quotiens socer ω quisquis socer *NHs. cont. Herc. I*
u. 1174 || 430 non fit furit *NHs.* furit *A R g? Mog. ferit ψ*
fecit Pall. uetustiores. || 432 stimulet α (*typographi sphaelma*)
mg. Bas. || 438 perge ω perage *scripsi.* || 440 nempe alc.
(om. et) R ||

NVTR. Quem nec nouerca potuit, hunc perimes uirum?
 DEIAN. caelestis ira quos premit, miseros facit,
 humana nullos. 445
 NVTR. parce miseranda et time.
 DEIAN. contempsit omnes ille qui mortem prius.
 libet ire in enses.
 NVTR. maior admissio tuus
 alumna dolor est: culpa ius proprium exigat.
 cur saeua modicis statuis? ut laesa es dole.
 DEIAN. leue esse credis paelicis nuptae malum? 450
 quicquid dolorem pascit, hoc nimium puta.
 NVTR. amorne clari fugit Alcidae tibi?
 DEIAN. non fugit altrix, remanet et penitus sedet
 fixus medullis crede, sed magnus dolor
 iratus amor est. 455
 NVTR. artibus magicis fera
 coniugia nuptae precibus admixtis ligant.
 uernare iussi frigore in medio nemus
 missumque fulmen stare, concussi fretum
 cessante uento, turbidum explicui mare
 et sicca tellus fontibus patuit nouis, 460
 habuere motum saxa, discussi fores:
 umbrae stetit et mea iussi prece
 manes loquuntur. sonuit infernus canis,
 mare terra caelum et tartarus seruit mihi,
 nox media solem uidit et noctem dies 465

443 potuit ϵ *ME IPal. uetustior et schidae Burdegal.*
 peremit α perimit ψ || 445^b 446 447^a (NVTR. Parce —
 in enses) *absunt E d'fic h' E² mg.* || 448 culpa propius *E*
 culpa par odium *A* par pretium *Gron.* prope ius *Bo.*
 ius proprium *scripsi.* || exigat *EA* exigit *IPal. u. l. Delr.* ||
 449 modicis *EME ψ modice α* || laesaes *EME* passa es *A*
 om. *g* || 450 pelicem *Gron.* || 451 Nutrix *RG quidam Pall.*
 om. ϵA || hoc *E* id *A* hunc *Bo.* || nimium ϵA minimum *RG*
Villerianus || 452 NVT. ϵA om. *GR1011.* || 455 fare *E*
 fere *A* uaga *Gron.* fera *scripsi an ferac?* || 458 mixtum-
 que *E* missumque *A* || flumen *E* fulmen *A* || 463 nouit *E*
 sonuit *A* || 464 om. *E d'fic · 1 · $\frac{s}{v}$ mg. E³* || *uu.* 464 465
conmutauit Bo. ||

nihilque leges ad meos cantus tenent:
 flectemus illum, carmina inuenient iter.
 DEIAN. quas Pontus herbas generat aut quae thessala
 sub rupe Pindus alit: ubi inueniam malum
 cui cedat ille? carmine in terras mago 470
 descendat astris luna desertis licet
 et bruma messes uideat et cantu fugax
 stet deprehensum fulmen et uersa uice
 medius coactis ferueat stellis dies:
 non flectet illum. 475
 NVTR. uicit et superos amor.
 DEIAN. uincetur uni forsitan et spoliū dabit
 amorque summus fiet Alcidae labor.
 sed te per omne caelium numen precor,
 per hunc timorem: quicquid arcani apparō
 penitus recondas et fidem tacitam exprimas. 480
 NVTR. quid istud est quod esse secretum petis?
 DEIAN. non tela sunt non arma non ignis minax.
 NVTR. praestare fateor posse me tacitam fidem,
 si scelere careat: interim scelus est fides.
 DEIAN. circumpice agedum, ne quis arcana aucupet 485
 partemque in omnem uultus inquirens eat.
 NVTR. en locus ab omni tutus arbitrio uacat.
 DEIAN. est in remoto regiae sedis loco
 arcana tacitus nostra defendens specus.
 non ille primos accipit soles locus, 490
 non ille seros, cum ferens Titan diem

466 legis *NHs.* || tenet *IPal. Scaliger* || 468 quas *EA*
 que *ψ* || 469 aluit *E* aut *A* alit *scripsi.* || 470 cedat *EA*
 cedet *ψ?* || 471 in astra *E* astris *A* || discedat licet *E*
 desertis licet *A* || 473 Stet *EMEG? Heinstianus maior* Sit *A* ||
 aduersa *E* et uersa *A* || 474 ferueat *EM Heinstianus maior*
 fulxerit *R* fagerit *A* || 475 unum *EA* uirum *Rg Basil. mg.*
 illum *GR.* || 475^b *NVT. A om. E* || 476 *DEI. A om. E* ||
 480 fidem tacitam *E* fide tacita *A* || exprimas *E* pre-
 mas *A* || 481 petis *E* iubes *A* || 482 minax *E* minae *A*
 non ignis non mine *ψ* || 484 Sed sc. c. *R* || 485 occupet *ω*
 aucupet *Scaliger* || 487 arbitrio *EPall. arbitro A* || 488
 regiae sedis *EA* sedis egregiae *A* || 489 specus *EA* locus *ψ* ||

lassum rubenti mergit oceano diem,
 illic amoris pignus herculei latet.
 altrix fatebor: auctor est Nessus mali
 quem grauida Nephela thessalo genuit duci, 495
 qua trepidus astris inserit Pindus caput
 ultraque nubes Othrys eductus riget.
 namque ut subactus Herculis claua horridi
 Achelous omnis facilis in species dari
 tandem peractis omnibus patuit feris 500
 unoque turpe subdidit cornu caput:
 me coniugem dum uictor Alcides habet,
 repetebat Argos. forte per campos uagus
 Euenos altum gurgitem in pontum ferens
 iam paene summus turbidus siluis erat. 505
 transire Nessus uerticem solitus uadis
 pretium poposcit meque iam dorso ferens,
 qua iungit hominem spina deficiens equo,
 frangebat ipsas fluminis tumidi minas. *F. CXXXIII*
 iam totus undis Nessus exierat ferox 510
 medioque adhuc errabat Alcides uado
 uasto rapacem uerticem scindens gradu.
 at ille ut esse uidit Alciden procul:
 'tu praeda nobis' inquit 'et coniunx eris.'
 prouehitur undis: inque complexus ruens 515
 gressum citabat. non tenent undae Herculem:

492 Lassum n. m. o. diem *E* Lassam n. m. o. ro-
 tam *A* || 493 Illine *E* Illic *A* || 494 auctor est nessus *E*
 Nessus est auctor *A* || 495 nefele *E* nubes *A* || 496 tre-
 pidus *EME* celsus *A* || 497 rubet *E* riget *A* || 499 spicies *E* ||
 501 turpe *EME* turpis *A* || 504 Euenos *E* Euenus *A* He-
 benus *ψ* || g. et pontum *ME* || 505 Iam poene *E* Iam pene *A*
 Par paene *Gron. et NHs.* || summus *ω* summus *scripsi* ||
 siluis *E* ripis *A* || 506 uagus *E* uagum *A* uadis *ME* || 507
 tergo *R* || 510 totus *εψ* totis *A* || an fere? || 513 At *ER*
 Ast *A* || 515 Prohibetur *ω* Prouehitur *NHs.* || meque com-
 plexus *E* meque complexam *A* || ferens *EA* foris *g m.*
 complexus furens *GR.* m. complexu ferens *NHs.* inque
 complexus ruens *scripsi cont. Phaed. u. 713* ||

'infide uector' inquit 'inmixti licet
 Ganges et Hister uallibus iunctis eant,
 uincemus ambos, consequar telo fugam.'
 praecessit arcus uerba. cum longum ferens 520
 harundo uulnus tenuit haerentem fugam
 mortemque fixit: ille iam quaerens diem
 tabo fluentem uolneris dextra excipit
 traditque nobis unguulae insertam suae
 quam forte saeua sciderat auolsam manu. 525
 tum uerba moriens addit. 'hoc' inquit 'magae
 dixere amorem posse defigi malo,
 hoc docta Mycale thessalas docuit nurus
 unam inter omnis luna quam sequitur magas
 astris relictis. inlitas uestes dabis 530
 hac' inquit 'ipsa tabe, si paelex tuos
 inuisa thalamos tulerit et coniunx leuis
 aliam parenti dederit altisono nurum.
 hoc nulla lux conspiciat, hoc tenebrae tegant
 tantum remotae: sic potens uires suas 535
 sanguis tenebit.' uerba deprendit quies
 mortemque lassis inpulit membris sopor.
 tu quam meis admittit arcanis fides,
 perge, ut nitentem uirus in uestem datum

517 uictor *E* uector *A* || immixtus *Eψ* immixti *A* ||
 518 Ganger *E* || 519 ambos *εA* ambo *Bo.* || consequar *εA*
 consequitur *ψ* || 520 tum *ω* cum *Bo.* || u. 520 om. *R10*
 (adscr. tamen in *mg.*) u. 521 om. *G.* uterque et 520 et 521 in
mg. add. *R* || 523 tabum fluentem *E* tabem fluentis *A* ta-
 bem fluentem *Burmānus* tabum fluentum *LMueller* tabo
 fluentem scripsi (sc. *harundinem*) || 524 unguulae i. suae *EME*
 unguula i. sua *A* || insertum *E t. Gron.* insertam *εMEA* in-
 fertam *g* || 526 Tunc *E* Tum *A* || 528 Mychale *A* mich.
 uel micale *ψ* Mycale *ε Ge.Fabrics* || docuit *εME* monuit *A*
 mouit *ψ* || 529 magas *E* magam *A* || 534 conspiciat *ω*
 aspiciat 'o. u. l.' t. *Delrio.* || 535 Tantum *ω* Antri uel
 Tectum uel Tacitum *conl. u.* 489 uel Tutum *NHs.* || 536
 deprendit *εψ* deprehendit *A* || 537 inpulit *E* intulit *A* ||
 539 nitentē u. in uestē datum *E* nitentes u. in uestes sa-
 tum *A* ||

mentem per artus adeat et tacitum intumas 540
 intret medullas.
 NVTR. ocius iussa exsequar
 alumna, precibus tu deum inuictum aduoca
 qui certa tenera tela dimittit manu.
 DEIAN. te deprecor quem mundus et superi timent
 et aequor et qui fulmen aetnaeum quatis 545
 timende matri te aliger saeuae puer:
 intende certa spiculum uelox manu
 non ex sagittis leuibus, ex umero precor
 deprome grauius quod tuae nondum manus
 misere in aliquem: non leui telo est opus, 550
 ut amare possit Hercules. rigida manu
 intende et arcum cornibus iunctis para.
 nunc nunc sagittam prome qua quondam horridum
 Iouem petisti, fulmine abiecto deus
 cum fronte subita tumuit et rabidum mare 555
 taurus puellae uector assyriae scidit.
 inmitte amorem. uincat exempla omnia.
 amare discat coniugem. si quas decor
 Ioles inussit pectori herculeo faces,
 extingue totas: perbibat flammās mei. 560
 tu fulmantem saeue domuisti Iouem,
 tu furua nigri scepra gestantem poli
 turbāe ducem maioris et dominum Stygis:

540 mentemque *RG* lente uel sensim *NHs.* || tacitus
 mas *E* tacitus imas *g* *Heinstanus minor* tactus imas *ME*
 tactus sinus *A* tactum cicius al' sinus *R* tactu intimas
Lipsius tacitum intumas *Gron. et NHs.* || 541 Intret ad
 m. *E* ad om. *A* || 544 Te deprecor *E* Te te precor *A* ||
 545 quatit *ω* quatis *Bo.* || 546 te aliger *E* teliger *A* || 548
 ex s. *ω* || ex umero *E* e numero *A* || 549 Grauide prome *E*
 Grauiore profer *A* Deprome grauius scripsi || 551 rigidas
 manus *εA* rigida manu *NHs.* || 553 condam *E* || horridū *E*
 horridus *A* || 555 subita *εA* subito *Ascensius* || tumuit (uit
 in *ras. pr. m.*) *Eψ* timuit *A* || rabidum *E* rapidum *A* ||
 556 exscidit *E* scidit *A* || 558 coniugem *E* coniuges *A* || 559
 Ioles inussit *E* Immisit Ioles *A* || 560 totus *E t. NHs.*
 Extingue. Totus perbibat *NHs.* totas *εA* || formam mei
ME || 561 saepe *εA* saeue scripsi. || 562 furua *εA* fulua *ψ* ||

tuque o nouerca grauior irata deus
 cape hunc triumphum solus et uince Herculem. 565
 NVTR. prolata uis est quaeque palladia colu
 lassauit omnem texta famularum manum.
 DEIAN. nunc congeratur uirus et uestis bibat
 herculea pestem, precibus augebo malum.
 NVTR. in tempore ipso nauus occurrit Lichas. 570
 DEIAN. uelanda uis est dira ne pateat doli.
 o quod superbae non habent unquam domus
 fidele semper regibus nomen Licha
 cape hos amictus nostra quos neuit manus, F. CXXXXIII
 dum uagus in orbe fertur et uictus mero 575
 tenet feroci lydiam gremio nurum.
 nunc poscit Iolen. sed iecur fors horridum
 flectam merendo: merita uicerunt malos.
 non ante coniunx induat uestes iube
 quam ture flammam pascat et placet deos 580
 cana rigentem populo cinctus comam.
 ipsa in penates regios gressus feram
 precibusque amoris horridi matrem colam.
 uos quas paternis expulit comites focis
 Calydoniae deflete lugendam uicem. 585

564 Tuqueo E Tu que (om. o) ψ Tu qui A (α?) ||
 nouerca es grauior A (α?) es om. E ψ || 565 et uince E
 euince A || 566 colu eA colo (o in ras.) R colus ψ || 567
 tela Gron. || fabularum E famularem A famularum NHs. ||
 manus E manum A || u. 568-571 Nutricis sunt ω Deia-
 niraē dedit u. 568 569 et 571 Swoboda || 568 congeratur
 EMER congregetur A || et ER ut A || 570 Intempore Eψ
 E tempore A || nouus E gnauus A nauus NHs. totus u.
 om. R || 571 Celanda uis est ω Velanda uis est scripsi. ||
 dira ne pateat doli E illa ne pateant mala A dira ne pa-
 teant doli NHs. || 572 DEL. ω || 575 orbem eA orbe NHs. ||
 577 Dum E Nunc A || forsā E fors A || 578 merendo ER
 emerendo A || merita uicerunt ER (utramque uocem in
 ras.) merita uincunt et m. A m. uicere et m. NHs. || 579
 coniunx i. uestes E uestes i. coniunx A || 580 pascat et
 placet E spargat et poscat A || 581 cinctus E uinctus A ||
 582 in pen. E ad pen. A || 584 expulit E extuli A || 585
 deflendam uicem E lugendas uices A ||

CHORVS.

a Flemus casus Oenei tuos
 comitum primos turba per annos,
 flemus dubios
 . . . — . . . — ueneranda toros.

b Nos Acheloi tecum solitae
 pulsare uadum, quom iam tumidas 590
 uere peracto poneret undas
 gracilisque gradu serperet aequor
 nec praecipitem uolueret amnem
 flauus rupta fronte Lycormas.

[Nos palladias ire per aras
 et uirgineos celebrare choros,] 595

b' Nos cadmeis orgia ferre
 tecum solitae condita cistis,
 quom iam pulso sidere brumae 600
 tertia soles euocat aestas
 et spiciferae concessa deae
 attica mystas cludit Eleusin.

a' Nunc quoque casum quemcumque times
 fidas comites accipe fatis:

CHORVS EA || 586 ōnee E Oenei A || 588^b excidit
 hemistichium. || ueneranda E miseranda A || 590 quum E
 cum A quom scripsi. || 591 om. et in mg. m. sec. add. E ||
 592 Gracilisque gradusēperet aequo E G. uado serperet
 aequo A Gracilisque gradu serperet aequor scripsi an
 Gracilisque g. sterneret aequor (cf. Verg. A. VIII
 86 ss.)? || 594 rupto E rapido A || fonte EA ponte Bo.
 rupta fronte scripsi et fronte est in R10 || lycornas E g
 licornas G corr. A || 595 596 utrumque deleui. || 595 palla-
 das E || 599 quum E cum A quom scripsi || 601 spice-
 fere E || 602 Attica Eψ Actica A Athica ψ || Eleusin E
 Eleusis A || 603 casum quemcumque E fatum quodcum-
 que A ||

- nam rara fides 605
ubi iam melior fortuna ruit.
- c Tu quicumque es qui scepra tenes,
licet omne tua uulgus in aula
centum pariter limina pulset:
quom tot populis stipatus eas, 610
in tot populis uix una fides.
- c' / Tenet auratum limen Erinys
et quom magna patuere fores,
infrant fraudes cautique doli
ferrumque latens cumque in populos 615
prodire paras, comes inuidia est.
- c'' Noctem quotiens submouet eos,
regem totiens credite nasci. 618
quota pars moritur tempore fati. 643
quos felices Cynthia uidit,
uidit miseros enata dies. 645
- d° Pauci reges non regna colunt, 619
plures fulgor concitat aulae. 620
cupit hic regi proximus ipsi
clarus latas ire per urbes:
urit miserum gloria pectus.
- d Cupit hic gazis implere famem
nec tamen omnis 625

607 qui regna t. R || 608 aula E aula A || 610 'al. In tot' *Commelinus* Quem E Cum A Quom scripsi || stipatus eas in ras. m. sec. E 'abest hic u. a uetustioribus' *Commelinus*. || 611 Intot EA Cum tot ψ || populos E g (ex corr.) || 612 teneat E || 613 quom E cum A || 616 parant ω paras GR. || 618 post h. u. uu. 643-645 conlocari || 645 abitura A vltima g enata E renata NHs. an elata? || 620 concitat E g? conuocat A || 622 clarus EA clarusque ψ || totas E latas A E t. Gron. laetas Gron. ||

- plaga gemmiferi sufficit Histri 626
nec quae zephyro subdita tellus 628
stupet aurato
flumine clarum radiare Tagum, 630
nec tota sitim Lydia uincit: 627
- d' Nec si totus seruiat *Hermus* 631
ruraque diues iungat *Hydaspes*
intraque suos currere fines
spectet toto flumine *Gangen*.
auidis auidis natura parum est. 635
- d Colit hic reges regumque lares,
non ut presso uomere semper
numquam cesset curuus arator
uel mille secent arua coloni 640
solas optat quas ponat opes.
- d' Colit hic reges, calcet ut omnes Quat. XVIII
perdatque alios nullumque leuet, F. CXXXXV
tantum ut noceat, cupit esse potens. 643
.....
.....
- e° Rarum est felix idemque senex. 647
caespes tyrio mollior ostro
solet in pauidos ducere somnos,
aurea rumpunt tecta quietem 650
uigilesque trahit purpura noctes.

626 Histri) Indi *Iortinus* Austri NHs. et *Heringa* Euri NHs. || 627 transposui ante u. 631 || 629 claro R || 631 *Hebrus* ω *Hermus Delrio* || 632 iungat E. cingat A || 633 Extraque E Intraque A || 634 spectet eA Spectent ψ || 636 reges eA regem *erratum Scaligeranae uidetur esse* || 639 secent arua A se centarara sed statim corr. E' || 640 ponit E ponat Gron. donet A || 642 alios E edd. *Fernandi et Caietani aliquos A* || post u. 643 interisse II uersus patet. ||

- e O si pateant pectora ditum,
quantos intus sublimis agat
fortuna metus. bruttia coro
pulsante fretum lenior unda est. 655
aurea miscet pocula sanguis. 661
- 1/2
e Pectora pauper secure gerit 656
tenet et patula pocula fago.
sed non trepida tenet illa manu.
carpit faciles uilesque cibos,
sed non strictos respicit enses. 660
- e Coniunx modico nupta marito 662
non disposito clara mouili
gestat pelagi dona rubentis
nec gemmiferas detrahit aures 665
lapis eoa lectus in unda
- e' Nec sidonio mollis aeno
repetita bibit lana ruboris
nec maeonia distinguit acu
quae phoebeis subditus euris 670
legit eoīs Ser arboribus.
- f Quaelibet herbae tinxere colos
quas indoctae neuere manus,
.....
sed non dubios fouet illa toros.
- f' Sequitur dira lampade Erinys 675
quarum populi coluere diem.

653 agit ϵA agat R || 655 lenior E mitior A post $h. u.$
reuocauit $u.$ 661 || 657 tenet e patula A t. et p. R t. patula
(om. e uel et) E . || 658 illa E ipsa A ipse R g || 668 ru-
boris sed statim pr. m. mutauit E rubores A || 671 Legit
uilitose α || arboribus ser E Ser arboribus A seres arb. ψ
seges arb. g || 672 colos E A || ante u. 674 interisse unum
 $u.$ indicauit. || 676 Quarum $E\psi$ Quorum α ||

- nec sibi felix pauper habetur,
nisi felices cecidisse uidet.
- is Quisquis medium defugit iter 680
stabili numquam tramite currit.
dum petit unum praebere diem
patrioque puer constitit axe
nec per solitum decurrit iter,
sed phoebeis ignota secat 685
sidera flammis errante rota,
secum pariter perdidit orbem.
- os Medium caeli dum sulcat iter:
tenuit placidas Daedalus oras
nullique dedit nomina ponto,
sed dum uolucres uincere ueras 690
Icarus audet
patriasque puer despicit alas
Phoeboque uolat proxumus ipsi,
dedit ignoto nomina ponto.
- h^o Male pensantur magna ruinis. 695
felix alius magnusque sonet,
me nulla uocet turba potentem.
- h Stringat tenuis litora puppis
nec magna meas aura phaselos
iubeat medium scindere pontum. 700

680 currit E curret A || 682 patrioque p. constitit
axe E patriosque p. concitat axes A || 683 decurrit E g?
percurrit A || 687 dum $\epsilon\psi$? cum A || sulcat E pergat A
peregrit g peregrat R peregerat uel percurrat uel pur-
gat ψ || 688 placidas E ME pr. m.? placitas $Gron.$ latias
 A ME m. sec. Secuit p. D. auras $GR.$ || 690 Dum licet
 R || 696 sonet E uolet A || 697 uocent uerba E uocet
turba A || potentem ϵA potentum ψ || 699 meas $E\psi$?
meos A ||

- h' Transit tutos fortuna sinus
medioque rates quaerit in alto
quarum feriunt sipara nubes.
- h Sed quid pauido territa uultu
qualis Baccho saucia maenas
fertur tumido regina gradu? 705
- h' Quae te rursus fortuna rotat
miseranda? refer. licet ipsa neges: F. CXXXXVI
uultus loquitur quodcumque tegis.

DEIANIRA. NVTRIX.

- Vagus per artus errat exanguis tremor,
erectus horret crinis, impulsis adhuc
stat terror animis et cor attonitum salit
pauidumque trepidis palpitat uenis iecur.
ut fractus austro pontus etiamnum tumet,
quamuis quiescat languidus uentis dies: 710
ita mens adhuc uexatur excusso metu.
semel profecto premere felices deus
cum coepit, urget. hos habent magna exitus.
NVT. quis tam inpotens miseranda tecasus rotat? 715

703 sipara *E* suppara *A* supra *g* || 705 maenas *E* men-
nas *Heinsianus maior Thyas A* || 706 Fertur medio *E ME*
Fertur tumido *scripsi* dubio *IGr.* rapido *A* grauido *Hein-*
sianus maior m. pr. trepido *Raphelengius* || 709 tegis *ε ME*
negas *A* || DEIANIRA · NVTRIX *E* DEIANIRA · CHO-
RVS *A* et per totam scaenam quae in *E Nutricis in A*
Chori sunt partes. Ilus *add. R* || 710 deya. *R* personae nota
om. EA || excusso *E* excussos *A* exanguis *scripsi ex Herc.*
I 418 || 714 fractus *εA* fretus *ψ* || etiamnum *ε* etiam-
nunc *A* || 715 languidus *ER Mog.* languidis *A* tuentis *α*
err. typ. || 716 excusso *εA* excussa *ψ* expulso *NHs.* ||
717 NVT. *E* nota *om. A* || Semel *E g?* Simul *A* || pro-
mere *E* premere *A* || 718 Hos h. m. e. *Nutrici dedit Swoboda.*
|| 719 CH. *A* nota *abest E Choro dedit Swoboda.* ||
miseranda *EA* o misera *ed. Lugdunensis?* ||

- DEIAN. ut missa palla est tabe nessea inlita 720
thalamisque maerens intuli gressum meis:
nescio quid animus timuit. an fraudem struit?
libet experiri. solibus uirus ferum
flammisque Nessus sanguinem ostendi arcuit.
hic ipse fraudes esse praemonuit dolus. 725
et forte nulla nube respersus iubar
laxabat ardens feruidum Titan diem. 727
medios in ignes solis et claram facem 729
quo tincta fuerat palla uestisque inlita 730
abiectus horret sanguis et Phoebi coma
tepefactus arsit. uix queo monstrum eloqui,
uix ora solui patitur etiamnum timor. 732
niues ut eurus soluit aut tepidus notus 733
quas uere primo lubricus perdit Mimans
utque euolutos frangit ionio salo 735
opposita fluctus Leucas et lassus tumor
in litore ipso spumat aut caelestibus
aspersa tepida tura laxantur focis:
sic languet omne uellus et perdit comas
dumque ista miror, causa mirandi perit. 740

721 merens *E* demens *A* amens *ψ* || 722 et fr. *ω*
an scripsi. || struit *Eψ* astruit *α* strui *Gron.* || 724 ostendi
ER Ortel. Mog. offendi *A* || arguit *EA* arcuit *Ortel.* 'uetui'
interpretis palatini scholion. || 725 dolus *E* deus *A* || 726
Et *ω* Vt *DHs.* || respersum *E* respersus *A* || 728 post 732
traieci || 729 et claram *A* eiceram *E* et aetheriam *NHs.* ||
731 Abiectus h. sanguis *EA* Abiectum h. uirus *R Mog.*
Basil. mg. Pall. quidam (abiectum uel abiecta) *quidam v. l.*
Delrii || comam *Eψ* coma *A* || 732 Tepefactum *Mog. idem*
Pall. || astris *E g IPall.* ardet *A* arsit *scripsi* || uix
quoque monstrum elocor *E* quoque est m. *E t. NHs.*
uix queo m. eloqui *A* || 733 ut e. s. aut *A* et e. s. et *E*
et e. s. aut (?) *g* ut e. s. ac *R* ut E. s. ut *Bad.* || 734
lucidus *E* lubricus *A* || minas *ER10* minax *R* minas *G g*
Mimas *A* Mimans *scripsi* || 735 euolutus *E* euolutos *A*
inuolutos *Scaligerana* || 736 lassus *Eψ* lapsus *A* || 738 te-
pido *E* tepidis *A* tepida *scripsi* || 739 uellus *E* uirus *A* ||
comas *EME* comam *A* || 740 post u. 742 *transp. Bo.* || 740
ipsa *EA* ista *NHs.* ||

quin ipsa tellus spumeos motus agit
et quicquid illa tabe contactum est labat.

[*tumensque tacita sequitur et quassat caput.*]
NVTR. natum pauentem cerno et ardenti pede
gressus ferentem. prome quid portes noui. 745

HYLLVS ET IDEM.

I profuge quaere, si quid ulterius patet
terris freto sideribus oceano inferis.

ultra labores mater Alcidae fuge.
DEIAN. nescio quod animus grande praesagit malum. 750
HYL. regna triumphata templa Iunonis pete:

haec tibi patent, delubra praeclosa omnia.

DEIAN. effare quis me casus insontem premat.
HYL. decus illud orbis atque praesidium unicam
quem fata terris in locum dederant Iouis,

o mater abiit. membra et herculeos toros 755
urit lues nescio qua. qui domuit feras
ille ille uictor uincitur maeret dolet.

741 metus ψ || 743 Tumensque tacita | quassat caput
(sequitur et om.) E T. t. s. e. q. c. A Timensque Mog.
Hic desiderantur aliquot uersus qui nullibi extant Auantius
in ind. errat., transposuit h. u. post u. 745 Bo. (Timens quid
ista s. e. q. c.), inter u. 1006 et 1007 Delrio, delendum cen-
sui || uu. 744 745 absunt E personae nota om. A Nutrici
dedit GR. || HYLLVS ET IDEM E HYLLVS DEIA-
NIRA NVTRIX A continuatur scaena R || 746 Illus R nota
om. eA || profuge om. ψ || 749 Nescio quid R || uu. 750 751
leguntur E ME IPal. Mog. Ortel. G g R10 desiderantur A R ||
750 Personae nota abest ME R10 G? g non liquet de ceteris
codd. Hyllo dedit Lipsius || Regna triumphata e Lipsius Regina
triumphi ME Mog. G g R10 Regia editio uetustissima qua
utabatur Gruterus an reges tyrannos (conl. uu. 882 1300)? ||
752 d'ya R10 (i. e. DEIANIRA) om. eA || quis EA qui
Bo. || 755 habiit E abiit ψ obiit A || 756 nescio qua E
Raphelengius nescio que ψ ignota Gruter. Nessea α || 757
Ille ille A Ille semel E Mille ille NHs. ||

quid quaeris ultra?

DEIAN. miserias properant suas
audire miseri. fare: quo posita in statu
iam nostra domus est? o lares miseri lares 760
nunc uidua nunc expulsa nunc feror obruta.

HYL. non sola maeres Herculem, toto iacet
mundo gemendus. fata neu mater tua
priuata credas: iam genus totum obstrepat,
hunc ecce luctum quem gemis cuncti gemunt, 765
commune terris omnibus pateris malum.
luctum occupasti: prima non sola Herculem
miseranda maeres.

DEIAN. quam prope a leto tamen
ede ede quaeso iaceat Alcides meus.

HYL. mors refugit illum uicta quae in regno suo 770
semel est nec audent fata tam uastum nefas P. CXXXXVII
admittere. ipsas forsitan trepida colos

Clotho manu proiecit et fata Herculis
timet peragere. pro diem infandum diem.
hocne ille summo magnus Alcides erit? 775

DEIAN. ad fata et umbras atque peiorem polum
praecedere illum dicis an possum prior
mortem occupare? fare, si nondum occidit.

HYL. euoica tellus uertice immenso tumens 780
pulsatur omni latere, phrixium mare
scindit Caphereus, seruit hoc austro latus,
at qua niuosi patitur aquilonis minas,

762 herculē E Hercules A || totoque E toto A toti
Ascensius || 763 nec E ψ ne A neu GR. || 764 credis E
credas A || 765 Nunc ecceluctu E g Hunc heulatu A
Hunc eiulatu G Ascensius Nunc hocce luctu NHs. Hunc
ecce luctum GR. || cuncta E cuncti A || 767 herculem e ψ
Hercule A || 772 A mittere a err. typ. || colos EA || 773
fata E fatum A || 775 Hocce E Hocne A || ille eA
illo ψ || erit E ψ iit α || 776 DEI. E G? om. A || 777 Pro-
cedere α uitiose || P. tu illum ψ tu om. EA || an ω
ah s. at Gruter. || 778 morte R || 780 latere E ME parte A ||
frixium E || 781 caphereus E Caphareus A ||

Euripus undas flectit instabilis uagas
 septemque cursus uoluit et totidem refert,
 dum lassa Titan mergit oceano iuga. 785
 hic rupe celsa nulla quam nubes ferit
 annosa fulgent templa cenaei Iouis.
 ut stetit ad aras omne uotiuum pecus
 totumque tauris genuit auratis nemus:
 spoliū leonis sordidum tabo exiit 790
 posuitque clauae pondus et pharetra grauis
 laxauit umeros. ueste tum fulgens tua
 cana reuinctus populo horrentem comam
 succendit aras. 'accipe has' inquit 'focis
 non false messis genitor et largo sacer 795
 splendescat ignis ture quod Phoebum colens
 diues sabaeis conligit truncis Arabs. —
 pacata tellus' inquit 'et caelum et freta:
 feris subactis omnibus uictor redi.
 depone fulmen.' gemitus in medias preces 800
 stupente et ipso cecidit, hinc caelum horrido
 clamore conplet. qualis impressa fugax
 taurus bipenni uolnus et telum ferens
 delubra uasto trepida mugitu replet
 aut quale mundo fulmen emissum tonat: 805
 sic ille gemitu sidera et pontum ferit,
 et uasta Chalcis sonuit et uoces Cyclas

783 instabilis uagas *EME* instabiles uagus *A* || 784 uoluit *EME* flectit *A* || 785 lassa t. m. o. iuga *A* lassa t. m. o. iubar *E* *g* *ψ* lapsus t. m. o. iubar *R* *quidam* *Pall.* (lapsus uel lassus) lassum t. m. o. iubar *ψ e. g. Mog. R10* || mergit *E t. Gron.* mergat *A* || 787 caenae iouis *E* || 789 tauris *g.* auratis *E IPal.* tantis *g.* armentis *A* || 791 graues *ε ψ?* grauis *A* graui *u. l. Delr.* || 792 dum *E* tunc *A* tum *Bo.* || 795 falsae messis *E* false messes *A* f. genitor messes *R* || 797 truncus *E* truncis *A* || 798 h. u. deest *E* || 801 hinc *E IPal.* *ψ?* hic *A* || 803 bipenni *εA* bipenne *ψ* || uolnus *altero u in ras. E²* || 804 tepida *E* trepida *A* || 806 gemitu *ER* gemitus *A* || 807 calchis *E* chalcis *ME* Calpe *A* ||

exceptit omnis, hinc petrae capherides,
 hinc omne uoces reddit herculeas nemus.
 flentem uidemus. uulguS antiquam putat 810
 rabiem redisse: tum fugam famuli petunt.
 at ille uoltus ignea torquens face
 unum inter omnes sequitur et quaerit Lichan.
 complexus aras ille tremebundum manu
 [mortem metu consumpsit et paruum sui 815
 poenae reliquit. dumque tremebundum manu]
 tenuit cadauer 'hac manu hac' inquit 'ferar
 o fata uictus? Herculem perimit Lichas?
 ecce alia clades: Hercules perimit Lichan.
 facta inquinentur: fiat hic summus labor.' 820
 in astra missus fertur et nubes uago
 spargit cruore. talis in caelum exilit
 harundo getica iussa dimitti manu
 aut quam Cydon excussit, inferius tamen
 et tela fugient. truncus in pontum cadit, 825
 in saxa ceruix, funus ambesum iacet.

808 Excipit *E* Exceptit *A* || capherides *E* || 809 redit *ER10* || 811 tunc *εA* tum *Bo.* || 812 uultus *altero u in ras. E²* || 813 sequitur et quaerit *E* quaerit et sequitur *A* || Lichan *E* Lycam *A* || 814 tremebunda *ω deletis uersibus* 815 816 tremebundum *repositi.* || 815 816 *ad mg. adscr. m. sec. E* hoc loco desunt sed leguntur post u. 830 (et saeuit etc.) *g* (nota adposita uerum ordinem scriba cod. *g* restituit) || 815 paruum *E* parum *A* paulum *A* *ind. err. quidam Deltriani* || 816 tremibundum *E* tremebundum *A* tremebunda *R* fremebundus manu *NHs.* || 817 ac m. ac inquit feram *E* hac m. inquit hac feram *ME* hac m. te inquit f. *R* hac m. inquit te f. *A* || 818 uinctus *E* uictus *ME A* || uicit *E* perimit *MEA* || lychas *E* Lycas *MEA* || 819 cladis *E* clades *A* || herculis *E* Hercules *A* || peremit *E* perimit *A* perimet *R10* || lichan *E* Lycam *A* || 820 Facta *E* Fata *A* || inquinentur *E* inquinantur *A* || fiat *E* fiet *A* || 823 iussa *Eψ* uisa *A* || 825 Et tela fugient. truncus in p. c. *E* (Sed et illa fugiet *NHs.* Et illa fugiet uel Ea tela fugient *Bo.*) Fugiente trunco corpus in p. c. *A* (al' caput *add. R*) || 826 uersus *E t. Gron. unde uertex ci. Gron.* In saxa uersus (*i. e. conuersus*) unus a. i. *NHs.* ambobus *ω* funus ambesum scripsi cf. *Vergil. A. VIII 491* funus lacerum *Phaedra u. 1275*

'resistite' inquit: 'non furor mentem abstulit,
 furore grauius istud atque ira malum est.
 in me iuuat saeuire.' uix pestem indicat
 et saeuit: artus ipse dilacerat suos 830
 et membra uasta carpit auellens manu:
 exuere amictus quaerit. hoc solum Herculem
 non posse uidi, trahere conatus tamen
 et membra traxit: corporis palla horridi
 pars est et ipsam uestibus miscet cutem. 835
 nec causa dirae cladis in medio patet,
 sed causa tamen est. uixque sufficiens malo
 nunc ore terram languidus prono premit,
 nunc poseit undas, unda non uincit malum.
 fluctisona quaerit litora et pontum occupat: F.CXXXXVIII
 famularis illum retinet errantem manus. 841
 DEIAN. o sortem acerbam. fuimus Alcidae pares.
 HYL. nunc puppis illum litore euboico refert
 austerque lenis pondus herculeum rapit.
 DEIAN. destituit animus membra, nox oculos premit. 845
 quid anime cessas? quid stupes? factum est scelus.
 natum repositit Iuppiter Iuno aemulum,
 reddendus orbi est. quod potes redde exhibe,
 eat per artus ensis exactus meos.
 sic sic agendum est. — tam leuis poenas manus 850
 tantis repositit? redde fulminibus precor
 nulum scelestam. nec leui telo manus

(membrum) multo uulnere ambesum undique (sic A ab-
 ruptum E) || 827 Desistite R || 828 ira'st malum Delrio. ||
 831 capita uellens E carpit auellens A || 835 Parum est E
 Pars est A || ipsam Eg? ipsa A || uestis immiscet ω uestibus
 miscet scripsi || 837 sed causa tanto est uisque s. m.
 NHs. uisque et Gron. ci. || 838 premit E ferit A || 840
 Fluctisona E ME R Et nota A || 842 Deianirae dedi, Hylli
 est ω || 843 ferit E uehit Gron. ferens NHs. refert A ||
 845 DEI. E Lipsius (ex ME?) om. A || 846 DEI. A om. E
 factum est scelus E R Lipsius (ex ME) est om. A || 848
 potest ω potes Gron. || redde E reddi A || 849 exactus E
 exactus A || 851 Tantas εA Tanta R Tantis Lipsius Tua
 te NHs. cont. Oed. 957. || redde E ψ tolle A perde Raphe-
 lengius || precor E socer A ||

armetur: illud fulmen exiliat polo
 quo, nisi fuisset genitus Alcides tibi,
 hydram cremasses: pestem ut insolitam feri 855
 et ut nouerca potius irata malum.
 emitte telum quale in errantem prius
 Phaethonta missum est: perdidisti sola Herculem
 et ipsa populos. — quid rogas telum deos?
 iam parce socero, coniugem Alcidae necem 860
 optare pudeat. haec erit uoto manus:
 a me petatur. occupa ferrum ocuis. —
 cur deinde ferrum? quicquid ad mortem trahit
 telum est abunde: rupe ab aetheria ferar.
 haec haec renatum prima quae poscit diem 865
 Oeta eligatur, corpus hinc mitti placet.
 abrupta cautes scindat et partem mei
 ferat omne saxum, pendeant lacerae manus
 totumque rubeat asperi montis latus.
 leuis una mors est leuis, at extendi potest. 870
 eligere nescis anime cui telo incubes?
 utinam esset utinam fixus in thalamis meis
 herculeus ensis. huic decet ferro in mori. —
 una perire dextera nobis sat est?
 coite gentes. saxa et immensas faces 875
 iaculetur orbis, nulla non certet manus.
 conripite tela: uindicem uestrum abstuli.

854 nisi-E ni A || 855 cremassis E || 856 Et tu n. po-
 tius i. m. E Et ut n. peius i. m. A ceterum cf. u. 564. ||
 858 Phetonta Eψ corr. A || sola herculem E ME R in solo
 Hercule NHs. cont. u. 1845. erepto Hercule A || 861 haec
 EME hoc A || uoto E ME Germanicus Gronouii uotum A ||
 manus εA maius ψ || 862 occupata E || 863 Cur deinde E
 Lipsius ex Orteliano ut uidetur. g? Cur? deme A demens ψ
 demum R Mog. al. Pall. an Reconde f.? || ad mortem E
 in m. A || trahi α err. typ. || 866 Oeta A Oceano E || 867
 abrupta) p m. sec. E || 869 asperi εA asperum R || montis
 εA || ponti R Mog. G R10 || 870 at A et E || 872 thalamos E
 thalamis A || 875 Colligite Ortel. || immensas E ingentes R
 incensas A || 876 nulla non E nulla nunc A || cesset ω
 nulla concesset Gron. nulla non certet scripsi. ||

inpune saeui scepra iam reges gerent,
 inpune iam nascetur indomitum malum,
 reddentur arae cernere adsuetae hostiam 880
 similem colenti. sceleribus feci uiam,
 ego uos tyrannis regibus monstris feris
 saeuisque rapto uindice opposui deis.
 cessas tonantis socia? non spargis facem
 imitata fratrem et mittis ereptam Ioui 885
 meque ipsa perdis? laus tibi erepta incluta est
 ingens triumphus: aemuli Iuno tui
 mortem occupauit.
 HYL. quid domum impulsam trahis?
 erroris est hoc omne quodcumque est nefas.
 haud est nocens quicumque non sponte est nocens. 890
 DEIAN. quicumque fato ignoscit et parcat sibi
 errare meruit: morte damnari placet.
 HYL. nocens uideri qui mori quaerit cupit.
 DEIAN. mors innocentes sola deceptos facit.
 HYL. Titana fugies? 895
 DEIAN. ipse me Titan fugit.
 HYL. uitam relinques?
 DEIAN. miseram, ut Alciden sequar.
 HYL. superest et auras ille caelestes trahit.
 DEIAN. uinci Hercules cum potuit, hinc coepit mori.
 HYL. natum relinques fataque abrumpes tua?

878 gerant *E* gerent *A* gerunt ψ || 878 879 uterque
 deest *G* solus *u.* 879 om. *R10* || 881 colenti ω inmolanti
GR. sed uid. Herc. I 903 || 883 exposui *R NHs.* || 885 erep-
 tam *E* || *a u.* 888 ad *u.* 928 cum *Hyllo loquitur Deianira E*
 cum *Nutrice A* || 889 est hic *ER* est hoc *Scaliger* esto
 hoc *NHs.* istic ψ istuc *A* || 891 fato *e ψ* facto *a Bo.* || ut
 parcat *Gron.* || 893 qui mori quaerit *E* mortem querit *R*
 qui petit mortem *A* morte petit *g* || 895 fugiens *E* fu-
 gies *A* || ipse me Titan *f. A* thiestem titan *f. E* || 896
 HYL. Vitam relinquens miseram. *DEL. Vt a. s. E N (i. e.*
Nutrix) V. relinques misera. De. at A. s. A DEL. Miser-
ram ut A. s. Gron. (Vt ER 'o. u. l.' Debio At A Et R10
At A. sequar om. g || 897 et *A* ut *E* ||

DEIAN. quamcumque natus sepelit haec uixit diu. 900
 HYL. uirum sequeris.
 DEIAN. praegredi castae solent.
 HYL. si te ipsa damnas, scelere te misera arguis. *F.CXXXVIII*
 DEIAN. nemo nocens sibi ipse poenas abrogat.
 HYL. multis remissa est uita quorum error nocens
 non dextra fuerat. fata quis damnat sua? 905
 DEIAN. quicumque fata iniqua sortitus fuit.
 HYL. hic ipse Megaren nempe confixam suis
 strauit sagittis atque natorum indolem
 lernaeta figens tela furibunda manu. 910
 ter parricida factus ignouit tamen
 sibi: nam furoris fonte cinyphio scelus
 sub axe libyco tersit et dextram abluit.
 quo misera pergis? cur tuas damnas manus?
 DEIAN. damnat meas deuictus Alcides manus:
 placet scelus punire. 915
 HYL. si noui Herculem:
 aderit cruenti forsitan uictor mali
 dolorque fractus cedet Alcidae tuo.
 DEIAN. exedit artus uirus ut fama est hydrae,
 immensa pestis coniugis membra abstulit.
 HYL. serpentis illi uirus euictae autumas 920

900 Quacumque *E* Quicumque *R* Quaecunqve *A*
 Quamcunqve *Scaliger* || natus *E* natum *A* || haec *eA*
 hic *R* || 902 scelere *EA* sceleris *ME* ψ sceleris et misera
 uel miseram arguis *NHs.* || 903 abrogat *E* irrogat *A* ||
 905 fata *E ψ* facta *a* || 906 fuit *ER* fugit *A* || 907 Ipse
 hic ψ || megere nempe ophioniam *E* Megaram nempe con-
 fixam *A* ophioniam *finxit librarius ut supra u.* 895 Thye-
 sten. Megaren *Gron.* || 908 indolem *eA* indoles ψ || 909
 figens *EME* flectens *A* || 911 non *E* nam *A* || furori *E*
 furoris *A* || fonte) feroce *Gg* || 912 axi *E* || dextram *E* ||
 913 cur *E* quid *A* || 915 Placet scelus punire *ER* Fra-
 dem placet punire *A* || 919 920 *desunt sed in mg. m. sec.*
adscripta sunt haec: HYL. Serpentis illud | uirus ut fam |
 est ydrae *E* || 919 Immensa *A* Immersa *Mog. Lipsius.*
 Immissa *NHs.* || 920 illud *A* illi *Rg* ψ || enectae *E*
 euictae *R* ||

- haut posse uinci, qui malum et uinum tulit?
 elisit hydram, dente cum infixo stetit
 media palude uictor effuso obrutus
 artus ueneno. sanguis hunc Nessi opprimet
 qui uicit ipsas horridi Nessi manus? 925
 DEIAN. frustra tenetur ille qui statuit mori.
 proinde lucem fugere decretum est mihi.
 uixit satis quicumque cum Alcide occidit.
 NVTR. per has aniles ecce te supplex comas
 atque ubera ista paene materna obsecro: 930
 depone tumidas pectoris lassi minas
 mortisque dirae expelle decretum horridum
 DEIAN. quicumque misero forte dissuadet mori
 crudelis ille est. interim poena est mori,
 sed saepe donum: pluribus ueniae fuit. 935
 NVTR. defende saltem dexteram infelix tuam:
 fraudisque facinus esse non nuptae sciant.
 DEIAN. defendar illic: inferi absoluent ream,
 a me ipsa damnor. purget has Pluton manus.
 stabo ante ripas inmemor Lethe tuas 940
 et umbra tristis coniugem excipiam meum.
 sed tu nigrantis regna qui torques poli
 para laborem. scelera quae quisque ausus est,
 hic uincit error, [*Iuno non ausa Herculem*
eripere terris] horridam poenam para. 945

921 qua *E* qui *A* post *h. u.* iterum leguntur haec: Serpentis illud uirus ut fama est ydre *g* || 922 dente cum fixo tenens *E* dente cum infixo stetit *A* d. cum fixo truncem *NHs.* an confixo tenens? || 925 horridi *EA* horridas ψ horridas *NHs.* || 926 tenentur *E* tenetur *A* || 929 hic quoque *HYL.* *E* *NVT.* *A* || ecce *om.* *R* || 931 lassi *E* laesi *A* || 933 suadet *E* dissuadet *A* || 934 illi α || 935 *NVT.* *A* *om.* *E* || donum pluribus *E* d. in pl. *A* || ueniae fuit ϵ *A* uenia obfuit *Grotius* an uenia afuit? || 936 *NVN.* *E* *om.* *A* || dextram ψ || 937 sciant *E* scias *A* sciat *AE* ψ || 938 absoluent *E* soluent *A* || 939 pluton *E* Pluto *A* || 944 uincet *E* uicit *A* uincit *GR.* || 944^b 945^a (*Iuno* — *terris*) *totum hoc mihi suspectum ut alieno loco positum? Debrio. deleui.* || 944 ausa *Herculem* est *A* ausa est *herculem* *R* est *om.* *E* ||

- sisyphia ceruix cesset et nostros lapis
 inpellat umeros. me uagus fugiat latex
 meamque fallax unda deludat silim.
 merui manus praebere turbinibus tuis
 quaecumque regem thessalum torques rota. 950
 effodiat audus hinc et hinc uultur fibras.
 uacet una Danais: has ego explebo uices:
 laxate manes. recipe me comitem tibi
 phasiaca coniunx. peior haec peior tuo
 utroque dextra est scelere, seu mater nocens, 955
 seu dira soror es. adde me comitem tuis
 threicia coniunx sceleribus. natam tuam
 Althaea mater recipe. nunc ueram tui
 agnosce prolem. quid tamen tantum manus
 uestrae abstulerunt? claudite Elysium mihi 960
 quaecumque fidae coniuges memoris sacri
 lucos tenetis. si qua respersit manus
 uiri cruore nec memor castae facis
 stricto cruenta Belis in ferro stetit:
 in me suas agnoscat et laudet manus. 965
 in hac adire coniugem turba libet,
 sed et illa fugiet turba tam diras manus.
 inuicte coniunx innocens animus mihi
 scelesta manus est. pro nimis mens credula
 pro Nesse fallax atque semiferi doli. F. CL
 auferre cupiens paelici eripui mihi. 970
 recede Titan tuque quae blanda tenes

948 deludat *EMER* decipiat *A* || 952 Vacet ω Vacat *Raphelengius* et *DHs.* cont. *Herc.* I 504 || 953 tibi *ER* tui *A* || 954 hac *E* haec *A* || tuo *E* tua *A* || 955 Vtroque *ER* Vtraque *A* || dextera *E* || 955^b 956^a (scelere — soror es) *desunt* *R10 Gg uid.* ad u. 977 || 956 soror es *E* s. est *A* || 958 Althaea *E* || tui *ER* tuam *A* || 960 adstulerunt *E* || 963 facis ϵ *A* fides ψ || 964 cruentas *R* || bella cum ferro *E uid.* *Herc.* I 265 Belias ferro *A* Belis in ferro *Gron.* || 965 agnoscat *E* cognoscat *A* || 966 In hac *E* In hanc *A* || adire *R* coniugem *E* coniugum *A* || turba *E* turbam *A* || 967 Sed et *A* Et (*om.* Sed) *E* || 969 res *E* mens *A* || 970 atque *E* nanque *A* || doli *E* dolis *A* ||

in luce miseros uita: cariturae Hercule
 lux uilis ista est. exigam poenas tibi
 reddamque uitam. fata an extendo mea 975
 mortemque coniunx ad tuas seruo manus?
 uirtusne superest aliqua et armatae manus
 intendere arcum tela missurum ualent
 an arma cessant teque languenti manu
 non audit arcus? si potes letum dare 980
 animose coniunx, dexteram expecto tuam:
 mors differatur. frange ut insontem Lieban,
 alias in urbes sparge et ignotum tibi
 inmitte in orbem. perde ut Arcadiae nefas
 et quicquid aliud cessit. a bellis tamen 985
 coniunx redisti.
 HYL. parce iam mater precor.
 ignosce fatis. error a culpa uacat.
 DEIAN. si uera pietas Hylle quaerenda est tibi:
 iam perime matrem. trepida quid renuit manus?
 quid ora flectis? haec erit pietas scelus? 990
 ignaue dubitas? Herculem eripui tibi,

973 cariturae $\epsilon\psi$ caritura α || 974 Lux illa sistat *E*
 Lux uilis ista est *A* (est *om. R10*) Lux ista satis est
 uel *L. i.* restat quae exigat *Gron.* Lux ista sit sat
IGron. || exigat *E* exigam *A* || sibi *E* tibi *A* || 975 fata
 an *E* fatane *A* || extendo *E\psi* extendam α || 976 ad tuas
ER in tuas *A* || seruo *ER* *Delriani plerique* seruem *A* ||
 977 et armata manus *E* *MEg Germanicus* et armatae man-
 nus ... ualent *Lipsius* Sarmatica et manus *A* || post *u. 977*
interposita sunt haec: Seu (*Sed R*) dira soror est (est
 soror *R*) adde me comitem tuis *Rg R10 Guid. ad u. 955* ||
 978 missurum *A* misserorum *Eg* || ualent $\epsilon g?$ ualet *A* ||
 979 An arma ϵ *ME R al. Pall.* Nun arma α Num ψ Nunc
Pall. || 980 Non audit ϵ *ME R \psi?* Nun audit α Num ψ ||
 arcu si *E* || potes ϵ *R Lipsius (ME?)* potest *A* || letum *E*
 letum *Rg? IPal.* telum *A* || 981 Animose ϵ *R Lipsius (ME?)*
 Animosa *A* || 984 Inmitte *E* Emitte *A* || 985 cessit *E* re-
 stitit *A* || ab illis ω et ab illis *Gron.* a bellis *Bo.* a bel-
 uis *ipse conieceram.* || 986 haec uerba parce iam mater
 precor *desunt E* || 989 trepida *E* pauida *A* || rennit *E* tre-
 muit *A* || 990 haec *E* hoc *A* || 991 eripuit tibi *E* ||

haec haec peremit dextra cui debes patri
 auum tonantem. maius eripui decus
 quam luce tribui. si tibi ignotum est nefas:
 a matre disce. seu tibi iugulo placet 995
 mersisse ferrum siue maternum libet
 inuadere uterum: mater intrepidum tibi
 praebebit animum. non erit tantum scelus
 a te peractum: dextera sternar tua,
 sed mente nostra. natus Alcide times? 1000
 ita nulla perages iussa nec frangens mala
 [erres per orbem, si qua nascetur fera:]
 referes parentem. dexteram intrepidam para.
 patet ecce plenum pectus aerumnis: feri.
 scelus remitto. dexterae parcent tuae 1005
 Eumenides ipsae. uerberum crepuit sonus.
 quatenam ista torquens angue uibrato comam
 temporibus hirtas squalidis pinnas quatit?
 quid me flagranti dira persequeris face
 Megaera? poenas poscis Alcidae? dabo. 1010
 iamne inferorum dira sedere arbitri?
 sedent, reclusas carceris uideo fores.
 quis iste saxum inmane detritis gerit
 iam senior umeris? ecce iam uictus lapis

992 dextera *E* || 994 in luce ϵ *A* in *del. NHs.* || 998
 tantum *E* totum *A* || 999 1000 *desiderantur in E* || 1001 per-
 agas ϵ *A* perages *R* || franges *ER* frangens *ME* peragens
A Mog. in ras. || 1002 *abest E cf. infra u. 1333* || 1003 Refer-
 res *E* Referas *A* || 1005 parcent *E* parcant *A* parcent *R*
Mog. parcam \psi || 1006 *interposuit post h. u. Delrius u. 743*
 Tumensque tacita sequitur et quassans caput. || 1007 an-
 gui *E* angue *A* igne *NHs. cf. Herc. I 87* || uipereo ω *scripsi*
 angue uibrato *conl. Herc. I 793* || 1008 hastas *E* hirtas
scripsi atras *A* || pinnas ϵ pennas ψ || 1009 Quid me flagranti
 dira *E* Quid me flagrante dira *A Q.* dira me flagrante
Scruerius || 1010 poscis *E* poscit *A* || alcidae *E* Alcides *A* ||
 1011 dira *E* diua *A* || 1012 Sed ecce diras *A S. e.* dira *E*
 Sed en reclusas Tartari uideo fores *Bo.* (reductas
NHs.) Sedent, reclusas *e. u. f. LMueller* || 1013 de-
 tritis ϵ *A* detritis ψ || 1014 uictus *ER10* uectus *A* ||

- quaerit relabi. membra quis quatitur rota? 1015
 hic ecce pallens dira Tisiphone stetit,
 causam reposcit. parce uerberibus precor
 Megaera parce. sustine stygias faces:
 scelus est amoris. sed quid hoc? tellus labat
 et aula tectis creuit excussis. minax 1020
 unde iste coetus? totus in uultus meos
 decurrit orbis, hinc et hinc populi fremunt
 totusque poscit uindicem mundus suum.
 iam parce urbes. — quo fugam praeceps agam?
 mors sola portus dabitur aerumnis meis. 1025
 testor nitentis flammeam Phoebi rotam
 superosque testor: Herculem in terris adhuc
 moritura linquo.
- HYL. fugit attonita ei mihi.
 peracta iam pars matris est: statuit mori
 nunc nostra superest mortis auferre impetum. 1030
 o misera pietas. si mori matrem uetas:
 patri es scelestus. si mori pateris: tamen
 in matre peccas. urget hinc illinc nefas.
 inhibenda tamen est uerum et eripiam scelus.

CHORVS.

F. CLI

- a Verum est quod cecinit sacer 1035
 thressae sub Rhodopes iugis

1015 queritur *E* teritur *NHs.* quatitur *scripsi* prae-
 bet *A* || rotae *ε* *A* rota *NHs.* || 1016 patiens *E* pallens *A* ||
 thesiphone *ψ* || 1017 reposcit *E* poposcit *A* || 1020 creuit *E*
 crepuit *A* || excussis *ε* *NE* *IPal.* excessit *A* || 1025 erumnis
 meis *E* *G?* aerumnis locus *A* loco *R* *g* *IPal.* Germanicus lae-
 tus *IPal.* || 1027 in terris *E* in *om.* *A* || 1028 ei *E* hei *A* ||
 1029 et *E* est *A* || 1030 aufero *Lipsius* an aufer? || 1032

Matri *α* *err. typ.* || 1033 peccā surget *E* peccas surget *g*
 p. surgit *A* urget *Gron.* || scelus *E* nefas *A* || 1034 uerum
 et *E* serum *LMueller* pergam et *A* || a u. 1135 ad u. 1134
 bini uersus coniuncti *E* || 1036 Rodopes *EA* Rodope *ψ* ||

- aptans pieriam chelyn
 Orpheus Calliopae genus
 aeternum fieri nihil.
- b Illius stetit ad modos 1040
 torrentis rapidi fragor
 oblicusque sequi fugam
 amisit liquor impetum.
 [et dum fluminibus mora est,
 defecisse putant Getae
 Hebrum Bistones ultimi.] 1045
 1046
- b' Abrupit scopulos Athos 1052
 Centauros obiter ferens
 et iuxta Rhodopen stetit
 laxatam niue candidus. 1055
- a' Aduexit uolucrem nemus 1047
 et silua residens uenit,
 aut si qua aera peruolat,
 auditis uaga cantibus 1050
 ales deficiens cadit. 1051
- b Et quercum fugiens suam 1056
 ad uatem properat Dryas,

1037 aptans *E* tangens *A* || pieriam *EME* Threi-
 ciam *A* || 1042 Oblitusque *ω* Oblicusque *scripsi* *conl. Horat.*
c. II 3, 11 || fugam *E* fugas *A* fugax *Lipsius* sui fugax
Bo. || 1044—1046 *deleui consentiente AGoebelio.* || 1045 ge-
 tae *E* gete *≡ R* Geten *A* || *commutavi strophas a' b' (u. 1047—*
1051 1052—1055) || 1052 Abrupit *E* Abrupit *A* || 1053
 Centauros obiter *E* *ψ* Centauris obitum *α* Centauros
 comites *NHs.* || 1054 rhodopen *EME* *R al. Pall. Marmita*
 Rhodope *A* || 1055 lassatam *E* Laxatam *Bo.* Laxata *A* ||
 cantibus *ε* *A* cantibus *al. Pall.* candidus *g* *Pall. quidam Bo.* ||
 1047 uolucere *E* uolucres *A* uolucrem *ψ* || 1048 Et silua
 resides uehit *Scaliger* || 1049 siqua *EA* si quae *Scali-*
gerana || aere *E* aera *A* ||

ad cantus ueniunt tuos
ipsis cum latebris ferae.

- b' Iuxtaque inpauidum pecus 1060
sedit marmaricus leo
nec dammae trepidant lupos
et serpens latebras fugit.
[*tunc oblita ueneni.*]
- c^o Quin per taenarias fores 1065
manes cum tacitos adit
maerentem feriens chelyn,
cantu tartara flebili
et tristes Erebi deos
uicit nec timuit Stygis 1070
iuratos superis lacus.
- c Haesit non stabilis rota
uicto languida turbine,
increuit Tityi iecur,
dum cantus uolucres tenet 1075
et uinci lapis improbus, 1085
-----
et uatem potuit sequi. 1086
- c' Audito quoque carmine 1076
infernī ratis aequoris
nullo remigio uenit.
tum primum stygius senex

1058 tuos *E* suos *Rg* suis *A* || 1059 Iphis *ER* Ipsae *A* ||
1064 Tunc oblita ueneni ω T. o. mali sui *edd. princeps et*
lugdunensis. deleui adscriptum ex Silii l. III 301. idem statuit
de hoc u. GR. || 1065 Quin ϵ *A* Qui ψ || 1066 cum tacitos *EM*
IPall. Germanicus contacitos *R* commonitos *A* || 1070 Vidit
ER Vicit *Bo.* Mouit *A* || 1075 cantu *E* *Ascensius* cantus
A || uolucres ϵ *A* uolucrem *Ortel.* || reuocauit huc *uu.* 1085 1086
qui cum unius uersus iactura infra inuēperunt || 1076 Audito ω
Aurito *Clerkius* Adiuto *NHs.* || nauita ω carmine *scripsi.* ||
1079 stygius *ER* (*supra adscr.*) *g* Phrygius *A* ||

- undis stantibus inmemor 1080
excussit rabidam sitim
nec pomis adhibet manus.
- d Sic cum linqueret inferos 1084
Orpheus carmina *temperans,*
consumptos iterum deae 1087
supplent Eurydices colus.
- d' Sed dum respicit inmemor 1090
nec credens sibi redditam
Orpheus Eurydicen sequi,
cantus praemia perdidit,
- d Quae nata est iterum, perit.
tunc solamina cantibus
quaerens flebilibus modis 1095
haec Orpheus cecinit Getis:
- d Leges in superos datas
et qui tempora digerens
quattor praecipitis deus
anni disposuit uices: 1100
- d' -----
-----
nulli non auidi colus
Parcas stamina nectere.

1081 Excessit *E* Excussit *A* Excluserit *NHs.* || rabi-
dam *EA* rapidam ψ || 1083 Sic cum inquirens inferos *E*
Sed cum linqueret inferos *A* Quin cum *NHs.* || 1084 fun-
deret *E* fundens *A* funditans *Gron.* diuidens *Bentleyus*
carmina *temperans* *repetit ex Boetii l. III c. 12, 21.* ||
1087 Consumptos *E* Consumptas *A* || 1089 Sed ϵ *A* Et *R* ||
1090 Nec ϵ *A* Non *R* || 1093 Quonam est *E* Quae nata
est *A* || 1094 Tunc ω Tum *Bo.* || 1096 Has *With.* || 1098—
1100 (Et qui — uices) *Rutgersius* transponendos censuit post
u. 1113 *probante et Gron. et With. et GR* || 1098 Ex quo
Bo. || digerit *E* digerens *A* || 1099 Quattuor *E* Quatuor *A*
Certas With. || praecipites *E* praecipitis *A* || ante *u.* 1101
duo uersiculi interciderunt || 1101 auidi colus *E* auidas
colo *A* auidas polo ψ || 1102 Parcat *E* Parcas *A* ||

- d' Quod natum est, poterit mori.
 ————
 uati credere thracio
 deuictus iubet Hercules. 1105
- f Iamiam legibus obrutis
 mundo cum ueniet dies:
 australis polus obruet
 quicquid per Libyam iacet
 et sparsus Garamans tenet. 1110
- f' Arctous polus obruet
 quicquid subiacet axibus
 et siccus Boreas ferit.
 amisso trepidus polo
 Titan excutiet diem. 1115
- g Caeli regia concidens
 ortus atque obitus trahet
 atque omnis pariter deos
 perdet mors aliqua et chaos. 1119
- g' Discedet uia tartari, 1123
 fractis ut pateat polis 1124
 et mors fata nouissima 1120
 in se constituet sibi.
- g Quis mundum capiet locus? 1122
 an quod diuidit aethera 1125
 a terris spatium sat est
 et mundi nimium malis?

post u. 1103 unus uersus desideratur || 1104 traicio ψ ||
 1105 Me uictus R || 1106 regibus E legibus A || ob-
 ruptis R || 1108 obruit E obruet A || 1111 Arctos E Arctous
 A || 1114 Amisso E Amisum A || 1116 concidens E con-
 cidet A || 1117 Ortos E Ortus R IPal. g? Certos A || 1119
 nox alia NHs. || post h. u. interponi iussi uu. 1123 1124. ||
 1123 Discede E Discedet A || 1124 Fractis E Stratis A ||
 1127 Et mundi niueum est malis E Et mundi (uithum α)
 nimium malis A numinum G ||

- g' Quis tantum capiet nefas
 fati? qui superis locus
 pontum tartara sidera 1130
 regna unus capiet tria?
- h Sed quis non modicus fragor
 aures attonitas mouet?
 ————
 est est herculeus sonus.

HERCVLES.

- Conuerte Titan clare anhelantes equos. 1135
 emitte noctem: pereat hic mundo dies
 quo morior, atra nube inhorrescat polus.
 obsta nouercae. nunc pater caecum chaos
 reddi decebat, hinc et hinc compagibus
 ruptis uterque debuit frangi polus. 1140
 quid parcis astris? Herculem amittis pater.
 nunc partem in omnem Iuppiter specta poli,
 ne quis gigas thessalica iaculetur iuga
 et fiat Othrys pondus Encelado leue.
 laxabit atri carceris iam iam fores 1145
 Pluton superbus, uincula excutiet patri
 caelumque reddet. ille qui pro fulmine

1129 Fratrum ϵ ME Fatum ψ Fati A (R IPal.) || qui E
 quis A || superis E A superus ed. Paris. o. 1515. Qui t. c.
 n. Fati quis superest locus? Bo. Quis t. c. n. Fati, quis,
 Superi, locus Gron. || 1130 tartara sidera E sidera Tar-
 tara A || post u. 1133 sine dubio excidit uersiculus. || HERCV-
 LES E ψ CHORVS add. A || 1135 HER. E om. A || 1137
 morior ER moriar A || 1138 obsta ϵ ψ obstat α obstet Mog. ||
 nouerea E A nouerco ψ nouercae Lipsius: || caelo E cae-
 lum A tetrum R || 1139 hinc hinc E || 1141 amittis α err.
 typ. || 1142 partem in omnem E R Regiomontanus. parte in
 omni A p. ab omni Delrius cont. Herc. I 1209 || spectat E
 specta A || 1143 Nec quis E || 1145 Laxabit ϵ A laxauit ψ ||
 1147 deest E || Caeloque A Celumque ψ (R g) ||

tisque facibus natus in terris eram,
ad Styga reuertor. surget Enceladus ferox
mittetque quo nunc premitur in superos onus. 1150
regnum omne genitor aetheris dubium tibi F. CLII
mors nostra faciet. ante quam spolum tui
caelum omne fiat, conde me tota pater
mundi ruina. frange quem perdis polum.

CHORVS.

a Non uana times nate tonantis: 1155
iam te caeli regna sequentur. 1161
iam thessalicam Pelion Ossam 1156
premet et Pindo congestus Athos
nemus aethereis inseret astris.

a' Vincet scopulos inde Typhoeus
et tyrrhenam feret Inarimen, 1160
feret aetnaeos inde caminos 1162
scindetque latus montis aperti,
nondum Enceladus fulmine uictus.

HERCVLES.

Ego qui relicta morte contempta Styge 1165
per media Lethes stagna cum spolio redi
quo paene lapsis excidit Titan equis,

1148 natus in terris *E A* in terris natus ψ || erat *E*
eram *A* || 1150 Montemque *E* Mittetque *A* || onus ω || 1153
faciat *E* fiat *A* || 1154 premis *E* perdis *A* || CHORVS *E* ψ
om. *A* || 1155 Chori nota praefixa *A* om. *E* ψ || u. 1161 huc re-
uocauit || regna *E* signa *A* || 1156 Nunc *ER* Iam *A* || thessa-
licam p. ossam *ER* Thessalica P. Ossa *A* || 1159 tipheus ψ ||
1160 tyrrheam *E* || in arimen *ER* || HERCVLES *E* ψ om.
A || 1165 Herculis nota praefixa *A* om. *E* ψ || 1166 stagna
e *A* stadia ψ || 1167 Quo poenae lassus *E* Quo pene lapsus *R*
Cum pene lassus *ME* (lapsus corr. Lipsius) Cum pene tre-
pidis *A* fort. Quom p. lapsus conl. *Herc. I* u. 60. ||

ego quem deorum regna senserunt tria
moriore nec ullus per meum stridet latus
transmissus ensis, haut meae telum necis 1170
saxum est nec instat montis abrupti latus
aut totus Othrys, non truci rictu gigans
Pindo cadauer obruit toto meum:
sine hoste uincor quodque me torquet magis
o misera uirtus, summus Alcidae dies 1175
nullum malum prosternit, inpendo ei mihi
in nulla uitam facta. pro mundi arbiter
superique quondam dexterarum testes meae
pro cuncta tellus, Herculeum uestrum placet
perire inertem? dirus o nobis pudor 1180
o turpe fatum. femina herculeae necis
auctor feretur, moriore Alcides quibus?
inuicta si me cadere feminea manu
uoluere fata perque tam turpes colus
mea mors cucurrit: cadere potuissem ei mihi 1185
Iunonis odio: feminae caderem minis
sed caelum habentis. si nimis superi fuit:

1170 aut *E G* haud *A* || 1171 abest *E* || instar *A* instat
R Debrins. aut meae titulus necis Saxum nec instat m.
a. l. *NHs.* || abruptum *Bo.* || 1172 Est totus athos *E* Aut
totus Othrys *A* || nec *E t. Gron.* non *A* || rictu *E* uultu *A* ||
gygans *E* Gigas *A* Gyges *Raphelengius.* || 1175 summus *E*
summus *A* || 1176 impende ei mihi *E* inpendo hei mihi *ME*
inpendo male *A* || 1177 facta e *A* fata ψ (*R g*) || 1178
quondam meae *E* (?) testes meae *A* || 1179 herculeum uim
placet *E* Herculis uestri placet *A* || 1180 Morte ferire *E*
Morte feriari *Gron.* H. u. hae p. Morte interire uel morte
hac perire *NHs.* Mortem perire *A* Perire inertem *LMuel-*
ler || 1182 moriore a. quibus *E* auctor *A.* quibus? *A* horror
A. q. NHs. || 1183 Iniqua uel Inuita *NHs.* || 1184 quodque
tam turpe scelus *E* perque t. t. colos *A* terque t. t. c. ψ ||
1185 potuisset mihi *E* potuissem mihi *A* p. hei mihi
Lipsius. || 1186 Iunonis odio cadere potuissem nimis *E*
I. o. feminae caderem minis *A* manu *NHs. conl.* 1189
1322 || 1187 si nimis e ψ sin nimis *Gruter* sed nimis *A* ||
superi *E* superis *A* ||

scythico sub axe genita domuisset meas
 uires Amazon. feminae cuius manu
 1190 Iunonis hostis uincor? hinc grauior tui
 nouerca pudor est. quid diem hunc laetum uocas?
 quid tale tellus genuit iratae tibi?
 mortalis odia femina excessit tua.
 adhuc furebas esse te Alcidae inparem:
 1195 uicta es duobus: pudeat irarum deos.
 utinam meo cruore satiasset suos
 nemeaea rictus pestis aut centum anguibus
 uallatus hydram tabe pauissem mea.
 1200 utinam fuissem praeda Centauris datus
 aut inter umbras uinctus aeterno miser
 saxo sederem, spolia cum traxi ultima
 fato stupente. nunc ab inferna Styge
 lucem recepi, Ditis euici moras,
 1205 ubique mors me fugit. ut telo inclitae
 mortis carerem tot ferae uictae iacent.
 non me triformis sole conspecto canis
 ad Styga reduxit, non sub hesperio polo
 hibera uicit turba pastoris feri,
 non gemina serpens, perdidit ei mortem mihi
 1210 totiens honestam, titulus extremus quis est?

1190 hic g. tibi Gron. || 1191 laetum A talem E ||
 1194 ferebas ω furebas Gruter et NHs. fremebas Lip-
 ssius || 1197 Nemea ω corr. α || 1198 Velatus R || patuis-
 set meas E pauissem mea A || 1200 uinctus E III Delriani
 uictus A || 1202 facto E fato A || nunc e ψ tunc A || 1203
 lucis E ditis A || erui E euici A Diem recepi lucis e merui
 Gron. Ditis erupi NHs. D. et rupi LMueller D. en rupi
 GR. euerti conieceram. || 1204 mors me E me mors A ||
 leto EA telo ME titulo NHs. || inditē E inclito A || 1205
 Mortis E Fortis A || o ferae ω pro ferae α || uictae
 ferae E uictae o ferae A tot ferae uictae iacent GR.
 cont. uu. 1245 1299 || 1206 iole E sole A || conspectu E
 conspecto A || 1207 A stiga E Ad Styga A || 1209 perdidit
 et mortem michi E perdidit mortem hei mihi A ||

CHORVS.

str. Viden ut laudis conscia uirtus
 non lethaeos horreat amnes?
 [pudet auctoris, non morte dolet.]
 cupis extremum finire diem Quat. XVIII
 uasta tumidi mole gigantis F. CLIII 1215
 et montiferum Titana pati
 rabidaeque necem debere ferae,
 sed tua causa est miseranda magis,
 quod nulla fera est nullusque gigas:
 iam quis dignus necis herculeae 1220
 superest auctor nisi dextra tui?

HERCVLES.

Heu qualis intus scorpius, quis feruida
 plaga reuulsus cancer infixus meas
 urit medullas? sanguinis quondam capax
 tumidi rigor pulmonis arentes fibras 1225
 distendit, ardet felle siccato iecur
 totumque lentus sanguinem uexat uapor.

CHORVS Eψ || 1211 Chori nota A om. E ψ || 1213
 abest G deleui || 1214 Cupit eA Cupis Bo. || 1215 Vasta
 tumidi E al' tumidi supraser. R uasta pressus A || morte E
 mole A || gigantis E supraser. al' tis R gigantum A ||
 1216 mortiferum E Rm. pr. montiferum III Pall. Rm. sec.
 antiqui codd. Delrii monstiferum A || 1218 Sed E Si A ||
 tua e A tue (e in ras.) R Si c. tuae est m. necis Sca-
 liger. || 1219 fera est A est om. E || 1220 Nam quis E
 iam quis A || 1221 tui e A tua Ascensius || HERCVLES
 E ψ om. A || 1222 Herculis nota praefixa A om. E ψ ||
 Heu qualis E ME Heu quis ψ Ehu quis α Eheu uel Heu
 heu Gruterus || scorpius E scorpius A || 1223 reuulsus EME
 reuersus A || 1225 iecur e A cor en NHs. ecce cor Bo.
 decus Gron. nigor Bad. rigor scripsi || 1226 d/scendit
 (eraso e) R || 1227 sanguine uexat E sanguinem auexit A ||

primam cutem consumpsit, hinc aditum nefas
 in membra fecit, abstulit costis latus, 1230
 exedit artus penitus et totas malum
 hausit medullas: ossibus uacuis sedet.
 nec ossa durant ipsa, sed compagibus
 discussa ruptis mole conlapsa fluunt.
 defecit ingens corpus et pesti satis
 herculea non sunt membra. pro quantum est malum 1235
 quod esse uastum fateor. o dirum nefas.
 en cernite urbes cernite ex illo Hercule
 quid iam supersit. Herculem agnoscis pater?
 hisne ego lacertis colla nemeaei mali
 elisa pressi? tensus hac arcus manu 1240
 astris ab ipsis depulit Stymphalidas?
 his ego citatam gressibus uici feram
 radiante clarum fronte gestantem caput?
 his fracta Calpe manibus, his cessit fretum,
 his tot ferae tot scelera tot reges iacent? 1245
 his mundus umeris sedit? haec moles mea est?
 haecne illa ceruix? hasne ego opposui moras
 caelo ruenti? quis mea custos manu
 trahetur ultra stygius? ubi uires prius

1228 aditum *E* abditum *R* aditus *A* || haec uerba: hinc
 a. n. i. m. fecit desunt *GR* 10. 'Cruserianus non habet hos
 uersus hinc — iecur, sicuti nec binos qui praecedunt.' || 1229
 pestis *E g* quidam *Pall.* costis *A* || latus *εME IPal.* iecur *A* ||
 1230 costas *E* totas *A* totas *NHs.* || malum) *I* uirus
superscr. R || 1232 durant ossa *E (?)* durant ipsa *A* || 1234
 pestis atest *E* pesti satis *A* || 1237 Incernite *E* En cernite
A || 1238 Quid iam *A* Quid om. iam *E* || agnoscit *E*
 agnoscis *A* || 1239 Hisne *ω* His *GFabricius* || colla *E* spo-
 lia *A* || nemeae mala *E* nemeaei mali *A* nemei *ψ* || 1241
 depulit *E AE* detulit *A* || 1243 Radiata *E* Radiante *A* ||
 1244 carpent *E* calpe *A* || elisi *E* elisit *A* emisit *Gron.*
 his cessit *scripsi conl. Herc. I u. 960* Perdomita tellus,
 tumida cesserunt freta. his exit *GR.* || ferum *E* fretum
A || 1246 mea *ER g?* mei *A* ea *IGron.* || 1247 hasne *E*
 has *A* || manus *ε A* moras *Gron.* || 1248 quis mea *E* cuius
 o *A* || 1249 ubi uires *E* o uires *A* || prius) patris *Bo.* ||

in me sepultae? quid patrem appello Iouem? 1250
 quid per tonantem uindico caelum miser?
 iamiam meus credetur Amphitryon pater.
 quaecumque pestis uiscere in nostro lates
 procede: quid me uulnere occulto petis?
 quis me sub axe frigido pontus Scythes, 1255
 quae pigra Tethys meruit aut Maurum trahens
 hibera Calpe litus? o dirum malum,
 utrumne serpens squalido cristam situ
 uibrans an aliquod es mihi ignotum malum?
 numquid cruore es genita lernaeae ferae 1260
 an te reliquit stygius in terris canis?
 omne es malum nullumque. quis uoltus tibi est?
 concede saltem scire quo peream malo.
 [quaecumque pestis siue quaecumque es fera:]
 palam timeris. quis tibi in medias locum 1265
 fecit medullas? ecce direpta cute
 uiscera manus detexit, ulterior tamen
 inuenta latebra est. o malum simile Herculi.
 unde iste fletus? unde in has lacrimae genas?
 inuictus olim uoltus et numquam malis 1270

1251 uindico *E* uendico *A* || miser *E* mihi *A* || uindi-
 cor caelo miser *NHs.* || 1252 Amphitryon *E ψ* Amphitryo *A* ||
abest h. u. G || 1253 uisceribus in nostris *E* uiscere in no-
 stro *A* || 1255 quis me *E* quis te *A* || 1256 meruit *E*
 genuit *A* || trahens *E* premens *A* || 1257 Eraclia penitus *E*
 Ibera Calpe litus *A* || 1258 squalido *E* squalidum *A* || cri-
 stam *E* crista *A* || caput *ω* situ *scripsi* || u. 1258 *abest G* ||
 1259 *abest EG* || aliquod est mihi *A* aliquod es *Bo. cum*
Debrío a. et m. *Gruter.* || 1260 cruoris *E* cruore es *A*
cr. gen. est R || ferens *E* ferae *A* || 1261 requirit *E* reli-
 quit *A* || 1263 scire me malum *E* scire quo peream malo
A || 1264 sine *E* saeua *A* || es fera *ER IPal. Cruser. Lipsius*
es effera ψ effera es α es om. Pall. || *deleui conl. u. 1253* ||
 1265 timeris *E* timeres *A* tumeres uel timori es *IPon-*
tanus. || 1266 direpta *ω* || 1268 l. est esto m. *E* l. est o
 m. *A* || simul et *E* simile *A* || 1269 unde has lacrimas
 gerit *E* u. in has lacrimae genas *A* || 1270 et numquam
ε ψ est nunquam *A* || magis *E* malis *A* ||

lacrimas suis praebere consuetus, pudet,
iam flere didicit. quis dies fletum Herculis
quae terra uidit? siccus aerumnas tuli.
tibi illa uirtus quae tot elisit mala,
tibi cessit uni. prima tu ante omnis mihi 1275
fletum abstulisti. durior saxo horrido
et chalybe uoltus et uaga Symplegade
rictus meos infregit et lacrimam expulit.
flentem gementem summe pro rector poli
me terra uidit quodque me torquet magis 1280
nouerca uidit. urit ecce iterum fibras,
incaluit ardor. unde nunc fulmen mihi? F. CLIII

CHORVS.

ant. Quid non possit superare dolor?
quondam getico durior Haemo
nec parrhasio lenior axe 1285
saeuo cessit membra dolori
fessumque mouet per colla caput.
[latus alterno pondere flectit.]
fletum uirtus saepe resorbet.
sic arctoas laxare niues 1290
quamuis tepido sidere Titan
non tamen audet uincitque faces
solis adulti glaciale iubar.

1271 consueris pudis E consuetus pudet A pudor sche-
dae Debrinae || 1273 pr. m. in mg. adscr. G || 1274 abest E ||
1275 prima et ω prima tu NHs. primo Scaligerana prima
in aerumnis mihi Gron. prima tu prima hunc mihi
NHs. || 1277 uagas tymfalida E uaga Symplegade A ||
1278 Rictus ε A Ritus R NHs. cont. Stat. Theb. XII 535
expulit E extulit A || 1279 summa Scaliger || prorector E ME
Cantabrigiensis protector A prospector ψ || CHORVS ER
om. A || 1283 Chori nota praef. A om. ER || 1285 parnasio
E ψ Parrhasio A || lenior ε A lenior D et NHs. Et P.
lenior Gron. || 1287 mouet E mouens A || 1288 deleui ||
1289 resorbet E Lipsius (ME?) resoluit A || 1292 uincitque
E ψ uicitque α || faces EA nefas ψ || 1293 adusti ω
adulti Zinzerlingius cf. Petronius c. 119 u. 148 ||

HERCVLES. ALCMENA.

Conuerte uoltus ad meas clades pater.
numquam ad tuas confugit Alcides manus, 1295
non cum per artus hydra fecundum meos
caput explicaret. inter infernos lacus
possessus atra nocte cum fato steti
nec inuocauit. tot feras uici horridas
reges tyrannos nec tamen uoltus meos 1300
in astra torsi: semper haec nobis manus
uotum spondit. nulla pro per me sacro
micuere caelo fulmina, hic aliquid dies
optare iussit. primus audieris preces 1305
idemque summus. unicum fulmen peto.
giganta crede: non minus caelum mihi
asserere potui, dum patrem uerum puto,
caelo peperci. siue crudelis pater
siue es misericors: comoda nato manu 1310
properante mortem et occupa hanc laudem tibi.
uel si piget manusque detrectat nefas:
emitte siculo uertice ardentis pater
Titanas in me qui manus Pindo ferat
aut te Ossa qui me monte prorupto opprimat.
abrumpat Erebi claustra, me stricto petat 1315

HERCVLES · ALCMENA E A HERCVLES R utrum-
que om. ψ || 1297 explicaret E ψ implicaret α ex Dantelis
coni. || 1298 obsessus NHs. at cf. Herc. I 286 || 1300
nec E non A || 1302 propter me E A me propter NHs.
per me (om. pro) R pro per me scripsi || 1303 aliquod
NHs. || 1304 audieris E audierit A audiuit R ms. Delrii ||
1306 caelum E ME uerum A || 1309 manum ω manu scripsi ||
1310 Properante morte E Propera ante mortem A Pro-
peramque mortem IGron. Properato mortem Gron. Pro-
perando mortem NHs. || 1311 detractat ψ || 1313 manus
pindo ferat E manu Pindum ferant A || 1314 Aut ossa E
aut te ossa ψ Ante Ossa A || proscripto E pro rupto NHs.
proiecto A || opprimat E opprimant A || 1315 Abrumpat E
Abrumpe et A ||

Bellona ferro. mitte Gradium trucem.
 armetur in me dirus: est frater quidem
 sed ex nouerca. tu quoque Alcidae soror
 tantum ex parente cuspidem in fratrem tuum
 iaculare Pallas. supplices tendo manus 1320
 ad te nouerca: sparge tu saltem precor
 telum. perire feminae possum manu.
 iam fracta iam satiata quid parcis? minas
 quid quaeris ultra? supplicem Alciden uides.
 et nulla tellus nulla me uidit fera 1325
 te deprecantem. nunc mihi irata quidem
 opus est nouerca: nunc tuus cessat dolor?
 nunc odia ponis? parcis ubi uotum est mori?
 o terra et urbes non facem quisquam Herculi
 non arma tradet? tela subtrahitis mihi? 1330
 ita nulla saeuas terra concipiat feras
 post me sepulto nec meas umquam manus
 inploret orbis: [si qua nascentur mala,
 nascetur odium] undique infelix caput
 mactate saxis, uincite aerumnas meas. 1335
 ingrata cessas orbis? excidimus tibi?
 adhuc malis ferisque suppositus fores,
 nisi me tulisses. uindicem uestris malis
 eripite populi. tempus hoc uobis datur

1317 est *E ψ et α* || 1322 possum *ε R Pall.*, possim *A* ||
 1323 pascis *ω* parcis minis *Gron.* parcis? minas *scripsi.* ||
 1326 Te de precante *E* Te te precantem *A* || 1326 irata
 pater *E* irata quidem || 1327 num *E* nunc *A* || 1328 *Nōm*
 (*corr. pr. m.*) *E* Nunc *A* || 1329 terra *E* terrae || 1332 sepulto *E*
 sepultum *A* post me. Sepulti *NHs.* || 1333 nascentur
 mala *E* nascetur fera *A* || 1334 Nascetur odium *E* Na-
 scatur alius *A* || undique *ω* || Nascantur ocuis *Bad.*
 Iunonis odio *NHs.* Nascantur hodie aut undique *Gron.*
 Nascantur alio uindice *GR.* || 1333^b 1334 1335 1336^a *de-*
sunt G u. 1333^b 1334^a *huc ex errore transpositos suspicor*
ex Hercule I, ubi post u. 940^a uel 941^a deesse duo hemisti-
chia eandem sententiam efficientia conieci. || 1335 Mactare *E*
 Mactate *A* || 1338 uestris *E* uestri *NHs.* || 1339 Eripite *E*
 Lipsius Excipite *A* ||

pensare merita. mors erit pretium omnium. 1340
 ALCM. quas misera terras mater Alcidae petam?
 ubi natus ubinam? certa si uisus notat,
 reclinis ecce. corde anhelante aestuat,
 gemit: peractum est. membra complecti ultima
 o nate liceat, spiritus fugiens meo 1345
 legatur ore. brachia amplexu cape. F. CLV
 ubi membra sunt? ubi illa quae mundum tulit
 stelligera ceruix? quis tibi exiguam tui
 partem reliquit?
 HERC. Herculem spectas quidem
 mater sed umbram et uile nescio quid mei: 1350
 agnosce mater, ora quid flectis retro
 uoltumque mergis? Herculem dici tuum
 partum erubescis?
 ALCM. quis feram mundus nouam
 quae terra genuit quodue tam dirum nefas
 de te triumphat? uictor herculeus quis est? 1355
 HERC. nuptae iacentem cernis Alciden dolis.
 ALCM. quis tantus est qui uincat Alciden dolus?
 HERC. cuicumque mater femina irata est satis
 ALCM. et unde in artus pestis aut ossa incidit?
 HERC. aditum uenenis palla feminea addidit. 1360

1340 Pensare *E* Pensate *A* || Alcmena Hercules *R* Al-
 mena. Hercules. *Ylus G om. EA* || 1341 Alcmena *R* Al-
 menae nota praef. *E A* || 1342 Vbi intus (*om. est*) *E* Vbi
 natus est *A* || 1343 Reclinis *E A* Recliuus *ψ* || anhelante *E*
 anhelanti *A* || 1344 ultimum *Bo.* || 1346 brachia et am-
 plexus cape *E* br. in a. c. *A* brachia amplexu *Grotius*
 brachia, amplexus cape *GR. fort.* brachia in planctus
 date || 1348 tui (*a pr. m.*) *E* || 1349 Partem reliquit | Quis
 feram mundus nouam | HERC. Herculem spectas quidem *E* ||
 1350 umbram et uile *E* (*umbret uile E t. Gr.*) *NE* umbrae
 simile *A* | mee *R* || 1352 mergis *E* uergis *NHs.* maerens
A || 1355 uictor herculeus *E A* uictor Herculis *G Fabricius*
ex antiquis cont. u. 1484 Herculis uictor *Seruihana* ||
 1358 Cuicumque m. femina irata sat est *E* est satis *GR.*
 Quicumque m. feminae iratae sat est *A* || 1359 Et *ER*
 At *A* || 1360 feminea *E R* femineis *A* || dedit *ω* addidit
scripsi. ||

- ALCM. ubinam ista palla est? membra nudata intuo.
 HERC. consumpta mecum est.
 ALCM. tantane inuenta est lues?
 HERC. o mater hydram et mille cum Lerna feras 1364
 errare mediis crede uisceribus meis. 1363
 quae tanta nubes flamma sicaniis secat, 1365
 quae Lemnos ardens, quae plaga igniferi poli
 uetans flagranti currere in zoua diem?
 in ipsa me iactate pro comites freta
 mediosque in amnes. — qui sat est Hister mihi?
 non ipse terris maior Oceanus meos 1370
 franget uapores, omnis in nostris malis
 deficiet umor, omnis arescet latex.
 quid rector Erebi me remittebas Ioui?
 decuit teneri. redde me tenebris tuis.
 qualem subactis Herculem ostendes feris? 1375
 nihil inde ducam, quid times iterum Herculem?
 innuade mors nec trepida: iam possum mori.
 ALCM. conpesce lacrimas saltem et aerumnas doma
 malisque tantis Herculem indomitum refer
 mortemque differ. quos soles uince inferos. 1380
 HERC. si me catenis horridus uinctum suis
 praeberet auidae Caucasus uolucris dapem:
 Scythia gemente flebilis gemitus mihi

1361 ipsa e A ista Bo. || 1363 et 1364 commutauit GFabricius Regiomontani librum secutus. non consentiunt EA || 1364 Lerna Bo. || 1363 crede ER credo A || 1365 secat E secans GR. bibit A || 1366 igniferi E ignifera ME (?) inferi R inferni A || 1367 uetat E uetans A || 1369 qui E quis A || 1371 franget e A frangit Scaligerana frangat NHs. || 1374 teneri E tenere A || 1375 Qualem — ostendat E Talem — ostende A || subactum R || inferis o feris scripsi an delendus h. u.? || 1376 Nichil inducam E Nichil inde ducam R Nil inde ducam A || 1377 ne trepida E nec tr. R non tr. A || iam uotum est mori NHs. || 1378 erumpna E aerumnas A || 1380 differ E uince A || quod e A quos R || 1382 alique casus E aquilae Gron. auidae Caucasus A || 1383 Scithie E Sithiae (ae ex a facto) R Scythia A || gemente e Delrio gementem A rigente NHs. ||

- non extitisset. si uagae Symplegades
 utraque premerent rupe: redeuntis minas 1385
 ferrem ruinae. Pindus incubat mihi
 atque Haemus et qui thracios fluctus Athos
 frangit Iouisque fulmen excutiens Mimans.
 non ipse si in me mater hic mundus ruat
 superque nostros flagret incensus toros 1390
 phoebeus axis, degener mentem Herculis
 clamor domaret. mille decurrant ferae
 pariterque lacerent, hinc feris clangoribus
 aetheria me Stymphalis hinc taurus minax 1395
 ceruice tota pulset et quicquid fuit
 solum quoque ingens surgat hinc illinc simul
 artusque nostros dirus immittat Sinis,
 sparsus silebo. non ferae excutient mihi
 non arma gemitus, nil quod impelli potest.
 ALCM. non uirus artus nate femineum coquit,
 sed dura series operis et longus tibi
 pauit cruentos forsitan morbos labor.
 HERC. ubi morbus ubinam? desine adhuc aliquid mali
 in orbe? mecum ueniat. — huc aliquis mihi
 intendat arcus. — nuda sufficiet manus. 1405

1385 Vtreqque E Vtraque A Vtrinque ψ || rupae redeuntis E rupe redeuntis A rupes ψ || 1388 iouisque f. excutiens minas EME Mimas Lipsius tonantis f. excipiens Iouis A || 1390 toros E rogos A || 1393 fera E feris A || 1395 fuit E ψ furit e || 1396 ingens om. E (magis E t. Gron.) || urgeat E surgat A || hinc et illinc E et om. A || nemus E fremens A simul Gron. frequens NHs. || 1397 Artusque in astra NHs. || durus E dirus A || immittat E emittat Valckenaer imminuat A || cinis E Sinis Gron. dolor A || 1399 nichil ER nil A || 1400 quoquit E || 1401 durus serpens ψ || tibi om. E || 1402 Pauit E Fauet A Fouit NHs. Fouetur R Mog. || cruentos e cruentis A || morbos E morbis A || labor E dolor A || 1403—1406 Vbi morbus ubinam est desine adhucaliqui*) mali | In orbe mecum ueniat huc aliquis michi | Intendat arcus**) n. s. m. |

*) aliquid t. Gron. **) arcum E t. NHs.

procedat agedum.

ALCM. ei mihi sensum quoque
excussit iste nimius impulsu dolor. F. CLVI
remouete quaeso tela et infestas precor
rapite hinc sagittas: igne suffuso genae
scelus minantur. quas petam latebras anus? 1410
[dolor iste furor est: Herculem solus domat. —
cur deinde latebras aut fugam uacors petam?]
obire forti meruit Alcmene manu.
uel scelere pereat antequam letum mihi
ignauus aliquis mandat ac turpis manus 1415
de me triumphat. ecce lassatas malis
dolore fessas adligat uenas sopor
grauisque anhelum pectus impulsu quatit.
faute superi. si mihi natum inclutum 1420
miseræ negastis: uindicem saltem precor
seruate terris. abeat excussus dolor
corpisque uires repararet herculeum suas.

Procedat agedum *E* Vbi mors? ubi illa?*) testis est aliquis mali? [Intendat arcus n. s. m. | In orbe mecum**) ueniat huc aliquis mihi | Procedat agedum huc.***) *A* scripsi destne || aliquid mali *Gron.* || mecum pereat *GR.* cf. u. 1175 || 1406^b *Ei E Eh g Hei A Et ψ Vae GR.* || sensum *E g?* sensus *A* || 1407 ille *e A* illi *Bo.* iste *R* || impulsans *E IPal. g Lipsius* impussans *NE* impulsus *A* impulsus *Bo.* impulsu *Deirio* cf. u. 1418 || 1409 suffuso *E ψ* suffusae *A* || 1410 quas etiam latebras anus *E* qua (quas *Coloniensis*) fuga latebras petam *A* || 1411 1412 uterque abest *G Colon.*, in *mg.* adscripti a librarii manu *R* deleui *cont. u.* 1787 1801 || 1411 solus herculem *E ψ* Herculem solus *A* || 1412 latebras *e ψ* lachrymas *A* || 1413 meruit *EA* meminit *ψ* || alcmene *E* Alcmene *A* || 1414 Vt *E* Vel *A* || 1415 mandat *E* mandet *A* || 1416 triumphat *E* triumphet *A* || lassatus *ω* lassatas *GR.* || 1417 Sopor *E* Sopore *A* || dolor *ω* || Dolore — sopor scripsi *cont. Herc. I* u. 1079 *Herc. II* 1433 || 1418 anhelum *e A* anelo *ψ* || impulsu *e A* impulsus *A* || 1419 inclutae *E* inclutum *A* || 1420 negastis *E* negatis *A* || 1421 abest *E* ||

*) ubi ista est *R* **) mecum *om. ψ* ***) huc *add. a. om. E ψ*

HYLLVS. ALCMENA. HERCVLES. PHILOCTETES
TACITVS.

Pro lux acerba pro capax scelerum dies.
nurus tonantis occidit, natus iacet,
nepos supersum. scelere materno hic perit, 1425
fraude illa capta est. quis per annorum uices
totoque in aeuo poterit aerumnas senex
referre tantas? unus eripuit dies
parentem utrumque. cetera ut sileam mala
parcamque fatis: Herculem amitto patrem. 1430
ALCM. conpescce uoces inclutum Alcidae genus
miseracque fato similis Alcmene nepos:
longus dolorem forsitan uincet sopor.
sed ecce lassam deserit mentem quies
redditque morbo corpus et luctus mihi. 1435
HERC. quid hoc? rigenti cernitur Trachin iugo,
en inter astra positus euasi genus
mortale tandem. quis mihi caelum parat?
te te pater iam uideo. placatam quoque
specto nouercam. qui sonus nostras ferit 1440
caelestis aures? Iuno me generum uocat.
uideo nitentem regiam clari aetheris,
Phoebique tritam flammea zonam rota. —
cubile uideo noctis. hinc tenebrae uocant.
quid hoc? quis arcem cludit et ab ipsis pater 1445
deducit astris? ora phoebeus modo

PHIL. TAC. om. ω || 1423 dies *E Raphaelengius* dolor *A* || 1425 materno *ω* Centauri uel Nessaco *NHs. cont. u.* 1472 || 1428 tanta se *E* tantas *A* || eripuit *ER* eripiet *A* || 1432 fato *e ψ* nato *A* patri *Gron.* || 1435 Reditque *RGR.* || huetum *E* luctus *A* || 1436 trachio *E* || 1437 At inter *AR* Aut inter *ψ (g)* Inter (*om. particula*) *E An Bo. En NHs.* || 1440 qui *e ψ* quis *A* || 1442 1443 *desunt E* || 1442 nitentem *AR* intentam *ψ (g)* intensam *NE* || 1444 tenebrae uocant *E* uocāt *g* tenebras uocat *A* || 1445 axem *e A* arcem scripsi. || et ab *A* et *om. E* ab *om. IPal.* || 1446 deducit *E* deducor *A* || modo al' mea *R* ||

afflabat axis: tam prope a caelo fui,
 Trachina uideo. quis mihi terras dedit?
 Oete modo infra steterat, ac totus fuit
 suppositus orbis: quam bene excideras dolor. 1450
 haec Hylle dona matris hoc munus parat. 1452
 utinam liceret stipite ingesto inpiam
 effringere animam quale amazonium malum
 circa niualis Caucasi domui latus. 1455
 o cara Megara tune, cum furerem, mihi
 coniunx fuisti? stipitem atque arcus date.
 dextra inquinetur: laudibus maculam inprimam:
 summus legatur femina herculeus labor. 1460
 HYL. pesce diras genitor irarum minas, 1460
 cogis fateri ... parce et hanc uocem occupa. 1451
 habet peractum est, quas petis poenas dedit: 1461
 sua perempta dextera mater iacet.
 HERC. rati dolores, manibus irati Herculis
 occidere meruit, perdidit comitem Lichas.
 saeuire in ipsum corpus exanime impetus 1465
 atque ira cogit. cur minis nostris caret?
 ipsum cadauer pabulum accipiant ferae.
 HYL. plus misera laeso doluit, hinc aliquid quoque
 detrahare uelles. occidit dextra sua.
 tuo dolori plura quam poscis tulit. 1470

1447 Afflauat *E* || iam *E* tam *A* quam *NHs.* *conl.*
Herc. I 983 Tro. 1187 || celo *E ME* leto *A* || fui *e ME A*
 fuit *ψ* || 1449 Oete modo inferas te peracto tutus fuit *E*
 Oete *Gron.* Modo nempe me infra steterat ac totus mihi *A*
 me *om. ψ* infra me *R* steterant *R G* || 1450 tam *ω* iam
NHs. quam scripsi *conl. Phaed. 598* || 1451 post *u.* 1460
traiecit Raphelengius. || 1452 Hoc *E* Haec *A* || ille *E R10 g*
yle R G Hylle *A* || 1454 quali *Gron.* || 1456 clara *e A*
 e ara *NHs.* || megera *E ψ* Megara *A* || tum *E* tune *A* ||
 1458 macula membrum *E* maculam inprimam *A* || 1463 Recti
 dolor es *E* Caeci dolores *A* Cassi dolores *NHs.* Aucti
 dolores *LMueller* Recte dolori est *Bo.* Rati dolores scripsi
conl. u. 1460 (irarum minas) *et u.* 1470 (tuo dolori) || 1464
 perdidit *E* perdidit *A* || licha *E* Lycas *A* || 1465 exanimę *E* ||
 1468 hinc *E ψ* huic *A* || 1469 dextera *E* || 1470 dolori *E*
 dolore *A* || poscas *NHs.* ||

sed non cruentae sceleribus nuptae iaces
 nec fraude matris, Nessus hos struxit dolos
 ictus sagittis qui tuis uitam expuit.
 cruore tincta est palla semiferi pater
 Nessusque nunc has exigit poenas sibi. 1475
 HERC. habet peractum est, fata se nostra expli-
 cant. F. CLVII
 lux ista summa est: quercus hanc sortem mihi
 fatidica quondam dederat et parnassio
 cirrhaea quatiens templa mugitu nemus:
 dextra perempti uictor Alcide uiri 1480
 olim iacebis, hic tibi emenso freta
 terrasque et umbras finis extremus datur?
 nil querimur ultra: decuit hunc finem dari,
 ne quis superstes Herculi uictor foret.
 nunc mors legatur clara memoranda incluta 1485
 me digna prorsus: nobilem hunc faciam diem.
 caedatur omnis silua et oetaeum nemus
 concipiat ignes, Herculem accipiat rogas
 sed ante mortem. tu genus poecantium
 hoc triste nobis iuuenis officium appara. 1490
 herculea totum flamma succendat diem.
 ad te preces nunc Hylle supremas fero.
 est clara captas inter in uoltu genus
 regnumque referens Euryto uirgo edita
 Iole, tuis hanc facibus et thalamis para. 1495

1473 expulit *e A* exspuit *Delrio* extulit *ψ* || 1475
 HER. *R10 G om. e A* || 1476 HER. *e A om. R10 G* || pater
 actum est *E* peractum est *A* || fata *s. n. e.* Lux *i. s. est*
absunt haec ψ nostra se *ψ* || 1477 hanc summam *E ψ* hanc
 sortem *A* || 1480 Dextera perhemptus *E* Dextra perempti
A || 1483 Nichil *E* Nil *A* || 1484 herculi *E* Herculis *A* ||
 1488 Concipiat ignes *E* Suscipiat ignis *A* Suscipiat
 ignem *ψ* || nemus *E* rogas *A* || 1489 te *E* tu *A* || 1492
 ALC. *E om. A* || 1493 in uoltu *E* incultum *ME ψ* incli-
 tum *g* incultas *A* Oechalias *Scaliger* || 1494 Regnum-
 que *E ψ* Regumque *α err. typ.* Regemque *Scaliger* ||
 1495 thalamis *E* thalamis *R* flammis *A* ||

uictor cruentus abstuli patriam lares
 nihilque miserae praeter Alciden dedi,
 et iste rapitur. penset aerumnas suas,
 Iouis nepotem foueat et natum Herculis.
 tibi illa pariat quicquid ex nobis habet. 1500
 tuque ipsa planctus pone funereos precor
 o cara genitrix, uiuit Alcides tibi:
 uirtute nostra paelicem feci tuam
 credi nouercam. siue nascente Hercule
 nox illa certa est siue mortalis meus 1505
 pater est, licet sit falsa progenies mei,
 materna culpa cesset et crimen Iouis:
 merui parentem: contuli caelo decus.
 natura me concepit in laudes Iouis.
 quin ipse quamquam Iuppiter credi meus 1510
 pater esse gaudet. parce iam lacrimis parens:
 superba matres inter argolicas eris.
 quid tale Iuno genuit? aetherium gerens
 sceptrum et tonanti nupta mortali tamen
 caelum tenens inuidit: Alciden suum 1515
 dici esse uoluit. perage nunc Titan uices
 solus relictus: ille qui uester comes
 ubique fueram, tartara et manes peto.
 hanc tamen ad imos perferam laudem inclutam,

1496 HER. *E om. A* || patriam lares *ε ME* patrio a
 lare *A a* patrio extuli lare *R* || 1498 Et ipsa *E* Et ipse
 'o. u. l.' *Debr.* Et iste *A* || tuas *NHs.* || 1501 funereos *E*
 funebres *A* || 1502 clara *ε A* cara *NHs.* || uiuit *E* uiuet *A* ||
 tibi *E* tuus *A* || 1503 nostrā *E* nostra *A* || 1504 nascentē
 herculē *E* nascente Hercule *A* || 1505 Nox *ε A* Non *ψ* ||
 1506 mei *ER* mihi *A* || 1507 abest *E* || 1508 1509 desunt
Gg || 1510 quam *E* quamquam *ψ* quaque *A* quoque *R* ||
 1511 lacrimis parens *EME R* lacrimis meis *A* || 1513 Quid
 tale iuno genuit *E* Q. t. genuit peperit (*om. iuno*) *ME* Q. t.
 Iuno peperit *A* || 1516 Dici esse *α* Dici, esse *Bo.* Dici ipse
 uel Dici ecce *NHs.* ipse Dixisse conieceram, sed uid. *Terentius*
Heaut. u. 106 Ego te meum esse dici tantisper uolo
 et u. 270 anus Quae est dicta mater esse ei antehac,
 non fuit. || 1516 1517 *conmutati R* || 1517 noster *R Mog.*
 relictas *NHs.* || 1518 Ubicumque *R* || 1519 indutam *E* ||

quod nulla pestis fudit Alciden palam 1520
 omnemque pestem uicit Alcides palam.

CHORVS.

- a O decus mundi radiate Titan
 cuius ad primos Hecate uapores
 lassa nocturnae leuat ora bigae,
 dic sub Aurora positus Sabaeis, 1525
 dic sub occasu positus Hiberis,
- a' Quique sub plastro patiuntur ursae
 quique feruenti quatiuntur axe,
 dic ad aeternos properare manes
 Herculem et regnum canis inquieti 1530
 unde non umquam remeauit ullus.
- a'' Sume quos nubes radios sequantur,
 pallidus maestas speculari terras
 et caput turpes nebulae pererrent.
 quando pro Titan ubi quo sub axe 1535
 Herculem in terris alium sequeris?
- b Quas manus orbis miser inuocabit, 1537
 thraciae si quis Rodopes alumnus 1542
 durior terris Helices niuosae F. CLVIII
 pascet humano stabulum cruore? 1544

1520 fudit *E* uicit *A* || 1521 Omemque (*sic*) *E* omnes que
 pestes *Bo.* || CHORVS *A om. E* || 1522 CHO. *E om. A* ||
 1527 1528 *conmutati A recto ordine ER* || 1528 feruenti
 quatiuntur axe *E* feruentem patiuntur axem *A* || 1529 Die
 sub aet. *E* Die ad aet. *A* || 1531 non numquam *E* non
 unquam *A* || rem. inde *E* rem. ullus *A* || 1533 Squalidus
NHs. ex Ouid. M. II 381. || 1535 quo sub axe *ER ME* quoue
 summo *A* || 1537 inuocabit *E* inuocabis *A* || *post h. u. re-*
posui ui. 1542-1544 || 1544 Sparget *ε A* Pascet *Gron.*
cont. u. 1539 || pabulum *R* ||

- b' Si qua sub Lerna numerosa pestis 1538
 sparget in centum rabiem dracones,
 Arcadam si quis populis uetustas
 fecerit siluas aper inquietas. 1541
- b'' Quis dabit pacem populo timenti, 1545
 si quid irati superi per urbes
 iusserint nasci? iacet omnibus par
 quem parem tellus genuit tonanti.
- a Planctus immensas resonet per urbes 1550
 et comas nullo cohibente nodo
 feminae exertos feriant lacertos
 solaque obductis foribus deorum
 templa securae pateant nouercae.
- b Vadis ad Lethen stygiumque litus 1555
 unde te nullae referent carinae,
 uadis ad manes miserandus unde
 morte deuicta tuleras triumphum?
- b' Vmbra nudatis uenies lacertis 1560
 languido uultu tenuique collo,
 teque non solum feret illa puppis
- b Non tamen uilis eris inter umbras
 Aeaconque inter geminosque Cretas
 facta discernens feriens tyrannos.

1538 lerna *E* terra *A* || 1539 incertum *E* intentam *A* ||
 dracones *E* draconis *A* || 1540 populis uetustas *E* (uetu-
 stis *E t. Gron.*) populi uetusti *A* || 1549 immensas *e A*
 immensus *G* intensas *Egui.* intensus ψ (*R g*) || 1551 Femi-
 nae *e.* feriant *E* Femina *e.* feriat *A* || 1558 ueniens *E*
 uenies *A* || 1559 tenuique *E* trepidoque *A* || 1560 *post h. u.*
unius u. lacunam esse statui. || 1562 Aeaconque *E* ψ Aeacon-
 que *A* Aeaconque *Gron.* || 1563 facta *E* ψ fata *ME A* || discer-
 nens *EMEA* discernens ψ || feriens *E* feries *ME* feri ψ fieri *A* ||
 tyrannos *EME* tyranni *A* || *excidit ultimus strophae b uersus.* ||

- b' Parcite o duras inhibete dextras: 1565
 laudis est purum tenuisse ferrum
 dumque regnabas minimum procellis
 in tuas urbes licuisse fati.
- b Sed locum uirtus habet inter astra:
 sedis arctoeae spatium tenebis
 an grauis Titan ubi promit aestus?
 an sub occasu tepido nitebis, 1570
- b' Vnde comisso resonare ponto
 audies Calpen? loca quae sereni
 deprimes caeli? quis erit recepto
 tutus Alcide locus inter astra? 1575
- b'' Horrido tantum procul a leone,
 det pater sedes calidoque cancro:
 ne tuo uultu tremefacta leges
 astra conturbent trepidetque Titan.
- a Vere dum flores uenient tepenti 1580
 [et comam siluis hiemes recident]
 uel comam siluis reuocabit aestas
 pomaque autumnno fugiente cedent,
 nulla te terris rapiet uetustas.
 tu comes Phoebos comes ibis astris. 1585

1564 o duces *EG* o dices *A* o dices *ed. Basil. R*
 (*om. o*) *g?* inmites *Heinsianus minor* audaces *IGron.* o du-
 ras *scripsi.* || 1566 Cumque *E* Dumque *A* || minus in *p. E*
 minimum *A* nimium *R* || procellis *E* cruentis *A* || 1567 fatis
E ψ fati *Gron.* factis *A* || quae secuntur *a u.* 1568 usque
ad finem chori desiderantur in E || 1568 Sed *A* Sin *Grotius* ||
 1570 grauis *A* graues *R* || 1571 rapido *Mog.* || 1573 loca
 quae *A* loca $\bar{q}$ 3 (*sed deleto 3*) *R* loca $\bar{q}$ 3 *G g R10* || 1574
 recepto *A (R)* recepti ψ (*g Mog.*) || 1575 Alcide *A* Al-
 cida *Gron.* || 1576 tantum *A* tamen *R* || 1580 ueniunt ψ (*g*)
 uenient *A (R)* || 1581 recidunt ψ (*g*) recident *A (R)* || *h. u.*
sustuli || 1582 *olim damnauit* || 1583 cadent ψ cadunt ψ
 cadent *R* cedent *A (g?)* ||

- a' Ante nascetur seges in profundo
uel fretum dulci resonabit unda,
ante descendet glacialis ursae
sidus et ponto uetito fruetur
quam tuas laudes populi quiescant. 1590
- b Te pater rerum miseri precamur:
nulla nascatur fera, nulla pestis,
non duces saeuos miseranda tellus
horreat, nulla dominetur aula
- b' Qui putet solum decus esse regni 1595
semper intensum tenuisse ferrum.
si quid in terris iterum timetur,
uiudicem terrae petimus relictæ.
- b En quid hoc? mundus tonat. ecce maeret
maeret Alciden pater. an deorum 1600
clamor an uox est timidæ nouercae
Hercule et uiso fugit astra Iuno?
- b' Pressus an pondus titubauit Atlas?
an magis diri tremuere manes
Herculem et uisum canis inferorum 1605
fugit abruptis trepidus catenis?

1588 discedet *A* (*R*?) descendet ψ (*g*?) desidet *NHs.* ||
1589 obruetur *NHs.* || 1594 Habeat nec ulla dominetur aula
A sapphycorum hemistichia posteriora his uerbis contineri al-
quando suspicatus sum. Habeat nulla Mog. g? Horreat
nulla d. a. *Lipsius* || 1595 potest *A* putat *R* putat^{at} (at in ras.)
R10 putet *Mog. g?* putent *ms. Raphaelengii.* || 1596 inten-
sum *A* impensum *ME R g* ψ intensum uel intentum *NHs.* ||
1599 En *A* (*R m. pr.*) Hen ψ Hem ψ (*g*) Heu *ME* ψ ||
sonat *A* tonat *Lipsius* || maeret *abest* ψ (*R g*) || 1600 Al-
cidae *A* alcidem ψ (*R g*) || 1601 timidæ *A* tumidæ *mg.*
Basil. || 1602 an uiso ω scripsi et uiso || 1603 Lassus *A* Fes-
sus *G* Fassus *GR.* Passus *ed. Fernandi cf. Thy. 933* magnum
... fracti pondera regni non inflexa ceruice pati. Pres-
sus scripsi. ||

- b'' Fallimur: laeto uenit ecce uolto
quem tulit Poceans umerisque tela
gestat et notas populis pharetras
Herculis heres. 1610

CHORVS. NVNTIVS.

Effare casus iuuenis herculeos precor,
uoltune quonam tulerit Alcides necem.

NVNT. quo nemo uitam.

CHOR. laetus adeone ultimos
inuasit ignes?

NVNT. esse iam flammæ nihil
ostendit ille qui sub hoc mundo Hercules 1615
immune *nil* reliquit. en domita omnia.

CHOR. inter uapores quis fuit forti locus?

NVNT. quod unum in orbe uicerat nondum malum

et flamma uicta est, hæc quoque accessit feris,
inter labores ignis herculeos abit. 1620

CHOR. edissere agedum flamma quo uicta est modo?

NVNT. ut omnis Oeten maesta conripuit manus:

huic fagus umbras perdit et toto iacet
succisa trunco, flectit hic pinum ferox 1625
astris minantem et nube de media uocat,
ruitura caute mouit et siluam tulit

1608 Poëas *A* peans ψ (*R g*) || humerisque *A R* humi-
lisque ψ (*g*) || NVNTIVS · CHORVS *E* CHORVS · PHI-
LOTETES *R* NVTRIX · PHILOCTETES *A* (add. alemena
G) et sic per totam scaenam. || 1612 Voltune *E* Voltu-
que *A* || 1614 essetam *E* esse iam *A* || 1615 sub hoc
mundo *E* sub occasu *A* || 1616 Immune uinci? (*sic*) liquit
en domita omnia *E* Immane nil reliquit *Gron.* edomita
NHs. conl. Herc. 1960 (perdomita tellus) Virtute uinci indo-
mita docuit omnia ψ *V. u.* docuit indomita omnia α ? ||
1618 orbẽ *E* orbe *A* || uicerat *E* uenerat *A* || 1623 Hic *E*
Hinc *A* Huic *Gron.* || toto ϵ *R* tota *A* || 1624 flectit hic *E*
flexit hinc *A* || 1626 caute *E* cautes *A* || tulit *E* trahit *A* ||

secum minorem. chaonis quondam loquax
 stat uasta late quercus et Phoebum uetat
 ultraque totum porrigit ramos nemus,
 gemit illa multo uolnere inpresso minax
 1630 frangitque cuneos, resilit incussus chalybs
 uolnusque ferrum patitur et rigidum est parum.
 commota tandem est, tum cadens latam sui
 duxit ruinam. protinus radios locus
 admisit omnis: sedibus pulsae suis
 1635 uolucres pererrant nemore succiso diem
 quaeruntque lassis garrulae pinnis domos.
 iamque omnis arbor sonuit et sacrae quoque
 sensere quercus horridam ferro manum
 nullique priscum profuit luco nemus.
 1640 aggeritur omnis silua et alternae trabes
 in astra tollunt Herculi angustum rogam:
 paritura flammis pinus et robur tenax
 et breuior ilex, alba se complet rogo
 1645 populea silua frontis herculeae decus.
 at ille, ut ingens nemore sub nasamonio

1628 uasta late *ER Lipsius* lata uasti *A* || poenas
 uocat *E* Phoebum uetat *A* || 1629 totos *e A* totum *Raphe-*
lengius || 1631 incussus *E* excussus *A* || 1632 patitur frigi-
 dus parum *E* p. et truncum fugit *A* ut rigidum parum
Gron. et rigidum est parum *Bo.* || 1633 tandem est *A* est
om. E || tum *ER* tunc *A* || candens *E* || latam sui *EM*
 lenta mora *A* || 1634 nemus al' locus *R* || 1635 omnis *ER*
 (*superscr.*) omnes *A* || 1636 diem *e A* domus *ψ* || 1637 ne-
 mus *EA* domos *Mog.* || 1639 horridam *pr. m. corr. E* ||
 1640 luco *E* ligno *A* || Nihilque p. p. luco decus *NHs.* ||
 1641 aeternae *E* alternae *A* || 1642 anguste *E* angustae
NHs. angustum *A* angustum *Scaligerana* || 1643 Raptura *E*
 Raptura *NHs.* Paritura *scripsi cont. Ouid. M. XV 347*
 Raptit alta *A* Raptitque alta *ψ* || 1644 silua se complet
 rogo *E* silua contexit pyram *A* silua sed complet rogos
Bo. alba *scripsi* || 1645 salua *Bo.* || frondis *e A* frontis
NHs. || eschulee uel hesculee *ψ* || nemus *e A* decus *NHs.* ||
 1646 Huc ille *NHs.* ||

aeger reclini pectore inmugit leo,
 fertur — quis illum credat ad flammam rapi?
 uoltus petentis astra non ignes erat. F. CLVIII
 1650 ut pressit Oeten ac suis oculis rogam
 lustrauit omnem: fregit inpositus trabes,
 arcus poposcit. 'accipe haec' inquit 'sate
 Poeante dona, munus Alcidae cape.
 has hydra sensit, his iacent Stymphalides
 1655 et quicquid aliud eminus uici malum.
 His utere felix iuuenis, has numquam inritas
 mittes in hostem, siue de media uoles
 auferre uolucres nube: descendant aues
 et certa praedae tela de caelo fluent.
 nec fallat umquam dexteram hic arcus tuam: 1660
 librare telum didicit et certam dare
 fugam sagittis, ipsa non fallunt iter
 emissa neruo tela. tu tantum precor
 accommoda ignes et facem extremam mihi. —
 hic nodus' inquit 'nulla quem cepit manus, 1665
 mecum per ignes flagret. hoc telum Herculem
 tantum sequetur. hoc quoque acciperes,' ait

1647 Agere *E* Aeger *A* || inmugit *E* admugit *A* || 1648
 Fertus? (*sic*) *E* || 1649 erat *E* erant *A* || 1650 oeten *e ψ*
 Oetan *A** || 1651 omnem *E* omnes *A* || 1652 Arcus popo-
 scit *E* Arcumque poscit *A* || 1653 dona et munus *EA* et
del. ed. Lugd.? tela, m. A. tui *GR.* || 1654 sentit *statim*
corr. E! || 1655 malum *ω* fudi manu Victrice. *GR.* || 1656
 Victrice felix iuuenis has n. i. *E* Virtute felix iuuenis
 has n. i. *ME* Virtute felix iuuenis has enim n. i. *R* Victure
 felix. has enim n. i. *A (g)* His utere *NHs.* || 1657 ho-
 stem *E* hostes *A* || 1659 certam *ψ* || preda *E* praedae
Gron. praedam *A* || fluent *E* ferent *A* || 1662 tela neruo *E*
 neruo tela *A* || 1664 Age commoda *NHs.* || ignes *A* igne *E* ||
 1664^b 1665 1666^a (et facem — flagret) *desunt g* || 1665
 cepit *E* capiet *A* || 1666 per ignes *ER10 m. sec. II uel*
IIIPall. peringens *NHs.* per ignem *A* || hoc telum sequa-
 tur *R* h. t. sequax *g* 'm. s. u.' t. *Commelino* || 1667 Tan-
 tum *e A* Nam cur *R* 'm. s. u.' *Commelini* || sequetur *EA*
 sequatur 'm. s. u.' *Commelini g* || hoc *e A* hunc *ψ (Rg)* ||

^a) *Lactantium ad Statii Theb. IIII 158 attulisse haec uerba* 'Ut
 pressit Oeten' *Welckerus contendit p. 1448* ('Hercules eo loco cui Pre-
 stion nomen est' *Lactantius*),

'si ferre posses. adiuuet domini rogam.'
 tum rigida secum spolia nemeaei mali
 arsura poscit. latuit in spolio rogam. 1670
 ingemuit omnis turba nec lacrimas dolor
 cuiquam remisit. mater in luctum furens
 diduxit auidum pectus atque utero tenus
 exerta uasto uerberare in plactus ruit,
 superosque et ipsum uocibus pulsans Iouem 1675
 inpleuit omnem uoce feminea locum.
 'deforme letum mater herculeum facis:
 conpesce lacrimas' inquit. 'introrsus dolor
 funereus abeat. Iuno cur laetum diem
 te flente ducat? paelicis gaudet suae 1680
 spectare lacrimas. comprime infirmum iecur
 mater: nefas est ubera atque uterum tibi
 laniare qui me genuit.' et dirum fremens
 qualis per urbes duxit argolicas canem,
 cum uictor Erebi Dite contempto redit 1685
 tremente fato, talis incubuit rogo.
 quis sic triumphans laetus in curru stetit
 uictor, quis illo gentibus uoltu dedit
 leges tyrannus? quanta pax habitum tulit.
 haesere lacrimae, cecidit impulsus dolor 1690
 nobis quoque ipsis, nemo periturum ingemit,
 iam flere pudor est. ipsa quam sexus iubet
 maerere siccis haesit Alcmene genis

1668 regum *E* rogam *A* || 1669 nemeaei *E* nemei ψ
 corr. α || 1671 Ingemuit *R* || 1673 Deduxit *E* Diduxit *A* ||
 auidō *E* || 1674 uasto uerberare *E* uastos ubera *A* || plactus
E || furit *E* ferit *A* ruit *Gron.* et *NHs.* || 1676 feminea *E A*
 funerea *NHs. conl. u.* 1501 || 1678^b 1679^a (introrsus d. F.
 abeat) haec *om. R10 G* || 1679 Feminus *E A* Funereus
scripsi. || loetum *E* || 1681 comprime *E A* contine ψ (*R*
Mog.) || firmum ψ || 1683 me *om. E* || 1685 contemptor *E*
 contempto *A* || 1686 Tremendo *statim corr. e superser. E* ||
 1689 habitum *E* obitum *A* obitus ψ (*Rg*) || hab. tenet *GR.* ||
 1690 Cessere *NHs. propter u.* 1693 || impulsus *E* expul-
 sus *A* || 1691 puerum *E* periturum *NHs. morituro A* ||
 1693 alcmeneae *E* alcmene *R* Alcmene *A* ||

stetitque nato paene iam similis parens.
 CHOR. nullasne in astra misit ad superos preces 1695
 arsurus aut in uota respexit Iouem?
 PHIL. iacuit sui securus et caelum intuens
 quaesiuit oculis, arce an ex aliqua pater
 despiceret illum. tum manus tendens ait:
 'quacumque parte prospicis natum pater, 1700
 te te precor quem nocte commissa dies
 quaesiuit unus, si meas laudes canit
 utrumque Phoebi litus et Scythiae genus
 et omnis ardens ora quam torret dies,
 si pace tellus plena, si nullae gemunt 1705
 urbes nec aras impias quisquam inquinat,
 si scelera desunt: spiritum admitte hunc precor
 in astra. non me mortis infernae locus
 nec maesta nigri regna conterrent Iouis,
 sed ire ad illos umbra quos uici deos 1710
 pater erubesco. nube discussa diem
 pande, ut deorum uoltus ardentem Herculeum
 spectet. licet tu sidera et mundum neges,
 ultro pater: cogere. si uoces dolor
 abstulerit ulla: pande tum stygios lacus 1715

1694 Stetit (*om. que*) α *err. typ.* || 1695 ad sup. ϵ *A*
 aut sup. ψ (*Rg*) || 1696 Arsurus *om. E* || 1700 desideratur
E || 1701 Te te pater *E* Iste est pater *A* Te te precor
 uel Te deprecor *GR.* || 1702 canis *E* canit *A* || 1703 ab-
 est *E* || latus *R* || Scythae α *err. typ.* || 1704 amens ore *E*
 ardens ora *A* || qui *E* quam *A* || 1705 Siparce *E* Si pace *A* ||
 mille ψ || 1706 impius *Raphelengius.* || 1707 amitte *E*
 admitti *A* admitte *Gron.* || hunc precor *E* hunc pater *GR. uid.*
ad u. 1701 || 1708 ñ *E* nec *A* || noctis uel sortis *NHs.* || 1709
 conterrent ϵ *A* conturbant *Mog.* || 1712 Parere (*Pacere t.*
NHs.) *atr. minus nigro sed m. satis antiqua. primo spatium uacuum fuisse uidetur E* Pande *A* || uulgus uel coetus *NHs.* ||
 ut — spectet *om. G* || 1713 licet *om. E* || 1714 Ultro pater *om.*
sed ante cogere spatium uacuum XII literarum E || 1715 ab-
 stulerit ————— it ulla pange tunc stygios lacus *E* (*quae*
minoribus literis descripsi sunt recentioris manus. quae etiam
ab ex at, pange uidetur effectisse ex tange). abstulerit abesse
testatur NHs. Abstulerit ulla. pande tum A (tamen ψ) ||

et redde fatis. approba natum prius:
 ut dignus astris uidear, hic faciet dies. F. CLX
 leue est quod actum est. Herculem hic genitor dies
 inueniet aut damnabit. haec postquam edidit, 1719
 flammam poposcit. hoc age Alcidae comes 1721
 non segnis inquit: conripe oetaeam facem. 1722
 nouerca cernat quo feram flammam modo. 1720
 quid dextra tremuit? num manus pauida impium 1723
 scelus refugit? redde iam pharetras mihi
 ignaue iners inermis. en nostros manus 1725
 quae tendat arcus. quid sedet pallor genis?
 animo faces inuade quo Alciden uidet
 uoltu iacere. respice arsurum miser.
 uocat ecce iam me genitor et pandit polos.
 uenio 1730
 uenio pater uultusque non idem fuit.
 tremente pinum dextera ardentem inpuli.
 refugit ignis et reluctantur faces
 et membra uitant, sed recedentem Hercules
 insequitur ignem. Caucasum aut Pindum aut Athon 1735
 ardere credas: nullus erumpit sonus,

1718 herculem hic genitor dies *E* Herculem genitor prius *A* || 1719 Inueniet aut (an *t. Gron. et NHs.*) damnabit *E* Inuenit an damnauit *A* || haec postquam edidit *E* (hec *g* postquam ψ al' edidit *mg. R10*) hoc postquam edidit *A* || 1720 abest *E* post u. 1722 transposuit *Gron.* || flammam *A* lacrimas *R* || 1722 oetaeam *E* ethneam *R* Oetheam *A* || 1723 pauidum et impium *E* pauida impium *A* || 1725 *Thy. u. 176* Ignaua iners eneruis || en e *g*? *Lipsius* est *A* || 1726 quid sedet *E* quis sedet *A* qui *Bo. Bad.* || 1728 1729 Voltu iacere genitor et pandit deos *sed add. in mg. m. pr.:* Vocat ecce me genitor et pandit deos *E* (*desunt igitur haec: respice arsurum miser*) Vocat etiam *ME* Voltu iacere, respice arsurum miser || Rogat ecce iam me genitor, et pandit polos *A* || 1730 Venio uenio pater *E g* Venio pater *A* || *Mirum ni ante haec uerba* Vultusque n. i. f. *uersus unus et alter desideraretur Gron.* || 1732 Tremētē *E* || impulit *E* inpuli *A* || 1733 reluctantur *E* reluctantur *A* || 1734 uitat *E* uitant *A* || 1735 athon e ψ Atho *A* || 1736 cernas *E* credas *A* || irumpit *E* erumpit ψ erupit *A* ||

tantum ingemescit ignis. o durum iecur.
 Typhon in illo positus inmanis rogo
 gemisset ipse quique conuulsum solo 1740
 inposuit umeris Ossan Enceladus ferox,
 ast ille medias inter exurgens faces
 semiustus ac laniatus intrepidus *rigens*
 nunc es parens herculea, sic stare ad rogam
 te mater inquit, sic decet fieri Herculem.
 inter uapores positus et flammae minas 1745
 inmotus inconcussus in neutrum latus
 conrepta torquens membra adhortatur monet
 gerit aliquid ardens. omnibus fortem addidit
 animum ministris, urere ardentem putes.
 stupet omne uolgens, uix habent flammae fidem: 1750
 tam placida frons est tanta maiestas uiro.
 nec properat uri cumque iam forti datum
 leto satis pensauit, igniferas trabes
 hinc inde traxit minima quas flamma occupat 1755
 totasque in ignes uertit et qua plurimus
 exundat ignis, repedit intrepidus ferox.
 tunc ora flammis implet. ast illi graues
 luxere barbae cumque iam uoltum minax
 appeteret ignis, lamberent flammae caput:
 non pressit oculos. sed quid hanc maestam intuo 1760

1737 o durum it *E* ad durum iecur *A* || 1738 imma . . . . . nis *E* || 1739 concussam *E* conuulsam *A* || 1741 Ast *E* At *A* || exurgens *A* exurens *A* || 1742 ruens *E* rigens *scripsi* rubens *A* || 1743 Nunc e *E* es *NHs.* Nunc o *A* || herculem *E* Herculea *A* || 1744 stare *E* fieri *A* flere *Gron.* efferri *NHs.* unde ferri *Bad.* || 1745 uaporē *E* uapores *A* || 1747 torrens *E* torquens *Gron.* flectens *A* || 1748 forte *E* fortem *A* || 1749 ardente *E* ardentem *A* || 1752 poterat uti *E* properat uri *A* || tam *NHs.* || 1753 pensauit *pr. m. statim corr. E* || 1754 nimia e *A* minima *Lipsius* || quis *E* quas *A* qua // *R* || 1755 ignes *E* ignem *A* || quas *E* *R* qua *A* || pluribus *E* plurimus *A* || 1756 repedit *E* repedit *scripsi* recipit *A* || 1757 Tunc *E* Nunc *A* || ast e *A* at ψ || 1758 desideratur *E* || nultum *A* uultu ψ (*R g*) || 1759 ignis e *A* ignes ψ (*R g*) || lamberunt *R* || 1760 abest *E* || hoc *A om. ψ (R)* hanc *ME g?* ||

sinu gerentem? reliquias magni Herculis
cineremque iactans squalida Alcmena gemit.

ALCMENA. HYLLVS.

Timete superi fata: tam paruus cinis
herculeus. huc huc ille decreuit gigans. 1765
o quanta Titan ad nihil moles abit.
anilis heu me recipit Alciden sinus.
hic tumultus illi est. ecce uix totam Hercules
conpleuit urnam. quam leue est pondus mihi
cui totus aether pondus incubuit leue. 1770
ad tartara olim regnaque o nate ultima
rediturus ibas, quando ab inferna Styge
remeabis iterum? non ut et solitum trahas
rursusque Theseus debeat lucem tibi,
sed quando solus? mundus inpositus tuas
conpescet umbras teque tartareus canis 1775
inhibere poterit? quando taenarias fores
pulsabis? aut quas mater ad fauces agar,
qua mors aditur? — uadis ad manes iter
habiturus unum. quid diem questu tero?
quid misera duras uita? quid lucem hanc tenes? 1780
quem parere rursus Herculem possum Ioui?

1762 Cineremque *EME* Carinamque *g* Crinemque *A* ||
iactans *εA* tractans *Bo.* uectans *Gron.* gestans *GR.* ||
squalidum *ω* squalida *Gron.* || genuit *E* || ALCMENA ·
HYLLVS *E* ALCMENA · PHILOCTETES *A* || 1763 ALC.
E om. A || 1764 huc huc *E* est huc *A* || 1765 ad nihil *E*
in nihil *A* || 1766 recipit *E* cepit *ψ* coepit *α* || 1767 ille *E*
illi *A* || totum *E* totam *A* || 1768 leue est *A om.* est *E* ||
1772 ut et *Eψ* uti *α* || solitum *E* spoliū *A* || 1773 Rursus-
que *ERg* Rursumque *A* || 1774 mundus *Eg?* ignis *A* || 1776
taenarias *E* trenarias *R* Taenareas *A* trenareas *ψ* || 1777
aut *E* ah *A* || quas qua *Gron.* || faces *E* fauces *A* ||
1780 Quid sera *NHs.* || 1781 *Q.* parere possum *E (?)*
Q. parere rursus *A* ||

quis me parentem natus Alcmena suam
tantus uocabit? o nimis felix nimis
thebane coniunx tartari intrasti loca
florete nato teque uenientem inferi 1785
timere forsā, quod pater tantum Herculis
uel falsus aderas. quas petam terras anus Quat. XX
inuisa saeuus regibus, si quis tamen F. CLXI
rex est relictus saeuus? ei miserae mihi.
quicumque caesos ingemit natus patres 1790
a me petet supplicia, me cuncti obruent.
si quis minor Busiris, aut si quis minor
Antaeus orbem feruidae terret plagae:
ego praeda ducar. si quis Ismarius greges 1795
Thracis cruenti uindicat: carpent greges
mea membra diri. forsitan poenas petet
irata Iuno: totus armetur dolor,
secura uicto tandem ab Alcide uacat,
paelex supersum, antiqua supplicia expetat.
ne parere possem, fecit hic natus mihi. 1800
utero timenda quae petam Alcmena loca?
quis me locus quae regio quae mundi plaga
defendet aut quas mater in latebras agar
ubique per te nota? si patriam petam

1782 Quis me *εA* Quisnam *Gron.* *Q.* enim uel *Q.* iam
aliquando coniecti. *Q.* te p. n. Alcmena s. *NHs.* || alcme-
nen *E* Alcmenam *A* Alcmena *scripsi.* || 1784 tartarea *E*
Tartari *A* || 1790 ingemuit natus *E* ingemit *NHs.* inge-
munt nati *A* || 1791 peti *E* petet *E t.* *NHs.* petent *A* pet-
unt *ψ* || 1793 urbē *E* urbes *A* orbem *NHs.* || feruidae *E*
perfidae *A* || terrē *E* terret *Gron.* terrent *A* || 1794 isma-
rius *E* Ismarios *A* || regis *E* greges *A* || 1795 abest *E* (*in*
mg. adscr. m. sec.) || thaces *E²* || uindicant *E²* uindicans *A*
uindicat *R* || partem gregis *E²* || 1796 uri *E* duri *ψ*
diri *A* || petit *E* petet *A* || 1797 uretur *ω scripsi* armetur
an iteretur? || 1799 a qua supplicia *E* de qua suppl. *ψ*
supplicia de qua *α* digna s. *Bo.* sera s. *GR.* antiqua
scripsi conl. Oed. fr. u. 37 || expetet *E* (expetat *E t.* *NHs.*
et *Gron.*) exigit *A* || 1800 possim *E* possem *A* || 1801 Vtero
timenda *E* timendae *NHs.* timendo *Bad.* Vterum timen-
dum *A* || 1804 per te *E* certe *A* || sed *E* si *A* ||

laresque miseros: Argos Eurystheus tenet. 1805
 marita Thebas regna et Ismenon petam
 thalamosque nostros in quibus quondam Iouem
 dilecta uidi? pro nimis felix nimis
 si fulminantem et ipsa sensissem Iouem.
 utinam meis uisceribus Alcides foret 1810
 ereptus infans. nunc datum est miseræ datum
 uidere natum laude certantem Ioui:
 ut et hoc daretur scire, quid fatum mihi
 eripere posset. quis memor uiuet tui
 o nate populus? omne iam ingratum est genus. 1815
 petam Cleonas? Arcadum populos petam
 meritisque terras nobiles quaeram tuis?
 hic dira serpens cecidit, hic ales fera,
 hic rex cruentus, hic tua fractus manu
 qui te sepulto possidet caelum leo. 1820
 si grata terra est, populus Alcmenen tuam
 defendat omnis. thracias gentes petam
 Hebrique populos? haec quoque est meritis tuis
 defensa tellus: stabula cum regno iacent,
 hic pax cruento rege prostrato data est: 1825

1805 Argos *om. E* || 1806 Marita thebae regnat ismenon petam *E* Orbata Thebas regnum et Hismenum petam *A* (hismenium *R* hismeneum *R10* hysmenum *Gg*) *M. Thebas regna et NHs. Thebes Bo.* || 1808 pro felix nimis (*altero nimis om.*) *E* || 1810 acides *E* post foret in *mg. adscr. 1 m. pr. E* || 1811 Exceptus *E* *Mog. Exectus A* *Esectus R* *Eiectus G* (*cf. Herc. 1461 E* matris utero fulmine *eiectus puer*) *Exemptus Gron. scripsi* *Ereptus cont. Ouid. M. III 310* || nunc d. est tempus datum est *E* nunc d. est miseræ mihi *A* || 1812—1815 desiderantur *E* || 1813 Et hoc *A* *Et/o//R10* Vt hoc *NHs. Vt et hoc Gron.* || quod *A* quid *NHs.* || mihi *A* nichil *ψ* || 1815 nam *ψ* iam *α* || 1816 Arc. an pop. *A* an *om. E* || 1817 Meritisque *A* que *om. E* || terras nobiles *E* terram nobilem *A* Lernam nobilem quondam tuis *DHs. Lernam n. ac Thracen tuis 'nisi excidisse uersum unum atque alterum opinamur' NHs.* || 1821 alcmenen *E* Alcmenam *A* || 1824 Emensa tellus *NHs.* || 1825 Hic pax cauendo regeroprostrato *E H. p. cruento rege prostrato A* ||

ubi enim negata est? quod tibi infelix anus
 quaeram sepulcrum? de tuis totus rogis
 contendat orbis. reliquias magni Herculis
 quis populus aut quae templa quae gentes colent? 1830
 quis iam petet, quis poscet Alcmenes onus?
 quae tibi sepulchra gnate, quis tumulus sat est?
 hic totus orbis, fama erit titulus tibi.
 quid anime trepidas? Herculis cineres tenes.
 conplectere ossa: reliquiae auxilium dabunt,
 erunt sat haec praesidia: terrebut tuae 1835
 reges uel umbrae.
 HYL. debitos nato quidem
 conpesce fletus mater Alcidae incluti.
 non est gemendus nec graui urgendus prece
 uirtute quisquis abstulit fati iter.
 aeterna uirtus Herculem fieri uetat. 1840
 fortes uetant maerere degeneres iubent.
 ALCM. sedabo questus? uindice amisso patenz
 terra atque pelagus quaeque purpureus dies
 utrumque clara spectat oceano rota.
 quot misera in uno condidi natos parens? 1845
 regno carebam, regna sed poteram dare.
 una inter omnes terra quas matres gerit

1826 negata est *ε MERg?* est *om. A* Vni negata *Gron.* || 1827 rogis *E* rogis *A* || 1828 urbis *E* orbis *A* || 1829 quae gentes *om. E* || rogant *E* colent *A* || 1830 Quis quis petit *E* Quis iam petet *A* || poscit *E* poscet *A* || alcmenen *Rg* || 1831 tumulus *EA* titulus *IPal. g* || 1832 titulus *E* tumulus *A* || 1833 tenes *E ψ* tene *α* || 1834 Complectere *ε A* Complectar *Gron.* || 1835 satis *pr. ε A* sat haec *pr. Gron.* Haec sunt satis *pr. NHs.* || 1836^b HYL. *E* PHI. *A* || nati *E* nato *A* || 1838 nece *ε A* prece *Peerlkampius LMueller* || 1841 uetant — iubent *E* uetat — iubet *A* ueta — iube *Gron.* || 1842 uindice amisso *E* uindicem amisi *A* || parens *EA* patens *Bo. patent scripsi* || 1843 1844 1845 desunt *G* || 1843 HYL. *E om. A* || Terra atque pelagus quaeque *E* Terrae atque pelagi quaeque *A* || 1844 Vtrumque *ε A* Vtrimque *scripsi* || oceano *E* Oceanum *A* Ab utroque *c. sp. Oceano r. Gron.* || 1845 Quod *E* Quo *A* || in uno *A* tu nunc *E* || condidit *E* condidi *A* || natos *ε A* nato *ψ (Mog. Rg)* || 1846 ALC. *E om. A* ||

notis peperci, nil ego a superis peti
 incolume nato: quid dare herculeus mihi
 non poterat ardor? quis deus quidquam mihi 1850
 negare poterat? uota in hac fuerant manu:
 quicquid negaret Iuppiter daret Hercules.
 quid tale genetrix ulla mortalis tulit?
 defleuit aliqua mater et toto stetit
 succisa fetu bisque septenos rogos 1855
 deplanxit una: gregibus aequari meus
 quot ille poterat? matribus miseris adhuc CLXII
 exemplar ingens derat, Alcmena dabo.
 cessate matres, pertinax si quas dolor
 adhuc iubet lugere quas luctus grauis 1860
 in saxa uertit. cedite his cunctae malis.
 agedum senile pectus o miserae manus
 pulsate. *tunc* funeri tanto sat es
 grandaeva anus defecta quam totus breui
 iam quaeret orbis? expedi in planctus tamen 1865
 defessa quamquam bracchia. inuidiam ut deis
 lugendo facias, aduoca in planctus genus.

CHORVS. ALCMENA.

Flete Alcmenen
 magnique Iouis plangite natum

1848 nichil *E* nil *A* || 1849 quid *A* q. *E* || 1850 deus
 et quid *om.* *E* || 1853 genetrix *om.* *E* || una *E* ulla *A* || 1855
 fetu *E* foetu *A* || uixque *E* bisque *A* || greges ω gregis
LMueller rogos *scripsi* || 1856 Declausit *E* Deplanxit *A* ||
 aequare *E* aequari *A* || meus ϵ *A* meis ψ || 1857 Quid ille?
 (*sic*) *E* Quot ille *A* || 1858 dabo *E* dabis *g* dabit *A* || 1863
 et una ω at u. *Bo.* an u. *NHs.* pulsate et ubera. fun.
GR. scripsi *tunc* — es || 1864 manus *E* anus *A* || quam *E*
 quod *A* || breui ϵ *A* breuis ψ (*Rg*) || 1865 iam quaeret ω
 quod t. b. Anquiret *Gron.* quam t. b. Sequetur *NHs.*
conl. u. 762 defecta? iam t. b. Queretur *GR.* quod t. b. iam
 ploret *LMueller* || 1866 b. ut inuidiam *EA* b. inuidiam ut
 d. *Scrueriana* || 1867 aduoca ut in planctus *E* aduoca in
 planctum *A* || ALCMENA *R* ALCMENA SOLA α Planctus
 Alcmenae *G* haec *om.* *E* ψ || CHORVS *addidi.* || 1868 CHO.
E om. A || alcmenae *E* Alcmenen *A* ||

cui concepto lux una perit, 1870
 noctesque duas contulit eos:
 ipsa quiddam plus luce perit.
 totae pariter plangite gentes
 quarum saeuos ille tyrannos
 iussit stygias penetrare domos 1875
 populisque madens ponere ferrum.
 fletum meritis reddite tantis. 1877

a' ALCM. Flete Alciden caerulea Crete 1879
 magno tellus cara tonanti. 1880
 centum populi bracchia pulsent. 1881
 totus totus personet orbis. 1878
 nunc Curetes nunc Corybantes 1882
 arma idaea quassate manu:
 armis illum lugere decet.
 nunc nunc funus plangite uestrum : 1885
 iacet Alcides
 non minor ipso Creta tonante.

b CHOR. Flete herculeos Arcades obitus
 nondum Phoebe nascente genus.
 iuga Parthenii nemeaeque sonent 1890
 feriatque grauis Maenala planctus.
 magno Alcidae poscite fletum.
 stratus uestris saetiger agris

1871 eous *ERG* Eos *A* || 1872 qd. amplius *E* quid-
 dam plus *A* || 1876 madens *E* ψ mandens *A* (*g*) || 1878
transposui post u. 1881 || 1879 ALC. *E om. A* || 1880 cara
 tonanti *E* clara tonante *A* || 1885 uerum *A* urum *E* ||
 1888 CHO. *addidi.* || 1889 Phoebo ω Phoebe *DHs. conl.*
Phaed. u. 786 || 1890 Iuga partheni *Eg IPal.* Iuga sparten
 ψ (*R*) I. spartes ψ Spartem iuga ψ Et iuga Spartes α ||
 1891 Feriatque *E* ψ Feriantque α || grauis *A* graues ϵ *g* ||
 1892 Magno Alcidae poscite gemitum *E* Magno poscite
 alciden gemitu ψ (*Rg*) Poscite magno Alciden gemitu α
 Gemitu Alciden poscite magno *BSchm.* fletum *scripsi.*
 promite *GR.* || 1893 agris *E* oris *A* ||

- alesque sequi iussa sagittas
totum pennis celata diem. 1895
- b' *ALCM.* Flete Argolicae flete Cleonae:
hic terrentem
moenia quondam uestra leonem
fregit nostri dextera nati. 1900
date Bistoniae uerbera matres,
gelidusque sonet planctibus Hebrus,
[flete Alciden,]
quod non stabulis nascitur infans
nec uestra greges uiscera carpunt.
- c Flet Antaeo libera tellus 1905
et rapta fero plaga Geryonae.
.....
.....
mecum miserae plangite gentes.
audiat ictus utraque Tethys.
- c' Vos quoque mundi turba citati 1910
flete herculeos numina casus:
uestrum Alcides ceruice meus
mundum superi caelumque tulit,
cum stelligeri uector Olympi
pondere liber spirauit Atlans.
- d Vbi nunc uestrae Iuppiter arcis? 1915
ubi promissi regia mundi?

1895 uelata ω celata RKuenstler cf. *Herc. I u. 247*
Horat. C. S. 9 || 1896 *ALCM.* addidi || argolicae Eψ Argolici
α || 1900 bistoniae E Sithoniae A || natis E matres A || 1902
deleui fort. transponendus erat ante u. 1905 || 1903 uescitur
EA nescitur IPal. nascitur Ortel. IPal. Lipsius || 1905 aeth-
naeo E Antaeo A || tellus et E || 1906 Rapta (om. Et) E ||
strophae c duo uersus desiderantur. || 1907 mecum Hesper-
riae p. g. NHs. || 1908 theys E (sic) Tethys A || 1912 Mundi
E Mundum A || 1914 strauit E spirauit A || 1915 uestrae εψ
nostrae A || arcis E arces A || 1916 Vbi pr. r. m. abest E ||

- nempe Alcides mortalis obit
nempe sepultus. quotiens telis
facibusque tuis ille pepercit. 1920
quotiens ignis spargendus erat.
in me saltem iaculare facem
Semelenque puta.
- d' Iamne elysias o nate domus,
iam litus habes?
ad quos populos . . . . . F. CLXIII 1925
natura uocat?
an post raptum Styx atra canem
. . . . . praeculuit iter
teque in primo limine Ditis
fata morantur? 1930
- e Quis nunc umbras nate tumultus
manesque tenet?
fugit abducta nauita cumba
et Centauris thessala motis 1935
ferit attonitos ungula manes
anguesque suos
hydra sub undas territa mersit
teque labores o nate timent?
- e Fallor fallor uaesana furens
nec te manes umbraeque timent: 1940
non argolico rapta leoni

1917 mortalis o. n. sepultus haec om. g || abit E obit
A || 1918 totiens GR. || stellis E telis A quociens tellus |
Nempe alcides mortalis obit g || 1922 tuam E puta A || 1925
At quod (quos t. NHs. et sic g) populos | An post raptum |
Natura uocat | Styx atra (r pr. m.) canem praeculuit iter |
Teque etc. E Iam l. h., ad quod populos | Natura uocat?
an post raptum | Styx atra canem praeculuit iter | Teque
etc. A || duo strophae d' hemistichia uidentur intercuisse ||
1937 sub undas E ψ sub undis α || 1939 Fallor semel
E || furens E parens A || 1940 tenent E timent A ||

fulua pellis contacta iuba
laeuos operit dura lacertos,
uallantque ferae tempora *malae*.
donum pharetrae cessere tuae
telaque mittet iam dextra minor: 1945

f Vadis inermis nate per umbras
ad quas semper mansurus eras.

VOX HERCVLIS ET IDEM.

Quid me tenentem regna siderei poli
caeloque tandem redditum planctu iubes 1950
sentire fatum? parce: iam uirtus mihi
in astra et ipsos fecit ad superos iter.

a ALCM. Vnde sonus trepidas aures ferit?
unde meas inhibet lacrimas fragor?
agnosco agnosco: uictum est chaos. 1955

a' A Styge nate redis iterum mihi,
fractaque non semel est mors horrida.
uicisti rursus mortis loca. 1958

b Peruius est Acheron iam languidus 1960
et remeare licet soli tibi
nec te fata tenent post funera.

1942 contempta *E* contenta *Gg* contacta *A* || 1943
Saeuos *E* Laeuos *A* || 1944 ferae t. gentes *E* (*i. e.* genae
repositi malae) feri t. dentes *A* || 1945 fecere *E* cessere
A || 1946 *totum carmen abest a Mog. Delr.* || 1948 eris *e A*
eas NHs. eras scripsi. || VOX · HERCVLIS · ET IDEM *E*
Vmbra Herculis. Alcmene *G* HERCVLES · ALCMENA *A* ||
1949 HERC. *R om. EA* || 1950 redditum *ERg* redditum
A || planctu *A* tantū *E* || 1951 iam *E* nam *A* || 1953 Vnde
unde s. *E* || 1955 Agnosco semel positum *E* || esse *E* est *A* ||
1958 rursus *e A* rursus *Bo.* || mortis *E* noctis *A* eterne
add. R mg. || 1959 *post u.* 1963 *traieci* || 1960 *abest E.* ||

b' An tibi praeclusit Pluton iter 1963
puppis et infernae uada tristia: 1959
et pauidus regni metuit sibi? 1964

c Certe ego te uidi flagrantibus 1965
inpositum siluis, cum plurimus
in caelum fureret flammae metus.

c' Arsisti. cur te cur ultima 1970
non tenuere tuas umbras loca?
quid timuere tui manes precor?
[*umbra quoque es Diti nimis horrida?*]

HERC. Non me gementis stagna Cocyti tenent
nec puppis umbras furua transuexit meas:
iam parce mater questibus. manes semel
umbrasque uidi, quicquid in nobis tui 1975
mortale fuerat ignis euictus tulit,
paterna caelo pars data est flammis tua.
proinde planctus pone quos nato paret
genetrix inerti, luctus in turpes eat.
uirtus in astra tendit in mortem timor. 1980
praesens ab astris mater Alcides cano
poenas cruentus iam tibi Eurystheus dabit.
curru superbum uecta transcendes caput.
me iam decet subire caelestem plagam:

1963 plutoniger *E* Pluton iter *A* || 1966 plurimus *E*
pluribus *A* || 1967 fureret *E* furerent *A* || metus *E* impe-
tus *NHs.* minis *A* || 1968 cur te cur u. *E* certe uerum
u. *A* || 1971 est *e A* es *Gron. et NHs.* || ditis *E* Diti *A* ||
deleui h. u. || 1972 gementis *E* rigentis ψ rigentes α || 1973
Nec *ER* Non *A* || fulua *E* ψ furua α || meas *om. E* ||
1976 euictus *E* euictum *NHs.* inuictus *A* inuitus ψ || 1977
pars d. e. f. tua *absunt E* || 1978 et 1979 *desunt R Mog.*
IIPall. nec agnoscit scholiasta palatinus, in tertio habentur
agnoscit haec: Proinde p. p. Virtus in astra etc. *adsunt in*
reliquis Pall. R10 Gg ME Equi. || 1978 pater ω paret
Lipsius || 1979 Meretrix *ME* || eat *e IPal.* eas *A* || 1980 *etiam*
hic om. Mog. || 1983 transcendes *E* ψ transcendet ψ trans-
cendens *A* || 1984 discet *E* decet *A* ||

1985
 ALCM. mane parumper. — cessit, ex oculis abit,
 in astra fertur. fallor an uoltus putat
 uidisse natum? misera mens incredula est.
 es numen et te mundus aeternum tenet:
 credo triumphis. regna Thebarum petam
 nouumque templis additum numen canam.

str. CHOR. Numquam stygias fertur ad umbras
 inclita uirtus. F. CLXIII
 uiuunt fortes quos lethaeos
 saeua per amnes nec fata trahent, 1995
 sed cum summas exiget horas
 consumpta dies:
 iter ad superos gloria pandet.

ant. Sed tu domitor magne ferarum
 orbisque simul pacator ades. 2000
 nunc quoque nostras respice terras
 et si qua nouo belua uoltu
 quatiens populos terrore graui:
 tu fulminibus frange trisulcis.
 fortius ipso genitore tuo 2005
 fulmina mittas.

1985 Interna *E* Inferna *A* || uici *E* uinco *A* uito ψ
 (*R g*) || 1986 precessit *E* cessit *A* || 1989 Is numen *E* (*atram.*
minus nigro sed delet. ix mum.) || aeternum *E* *MERIPal.*
 aeternus *A* || 1990 crede *E* credo *A* Io triumphe *Lipsius*
 Credo triumphas *Scaliger* || CHORVS *A om. E* || 1992 CHO.
E om. A || 1994 uiuunt *E* uinite *A* || Vos *E* quos scripsi
 Nec *A* || 1995 sola *E* saeua *A* || Nec e Vos *A* || 1998 pa-
 gens *E* pandet *A* || 2000 abest *E* || 2001 aspice *E* respice *A* ||
 2003 quatiens *E* quatiat *A* || 2006 mitte *E* mittes ψ (*g*)
 mittens α mittas *IPal.* Fulmina mittas deo gracias: $\sim$ *R* ||
 MARCI·LVCII | ANNAEI SENECAE. | HERCVLES. | EX-
 PPLICIT. ; *E* Expliciuut Tragedie Senecae feliciter per me
 bartolomeu3 | notat̄ de cauaiõno de Scto firmo Veron̄ Septe
 r̄ oplete | (*mg. atro colore* '1391') XXV Iulij MCCCLXXXI.
 (*sic*) Anno Vno . mense Vno . post deppl'aciõez | Ciuitatis
 Verone. *R* ||

INCERTI
 OCTAVIA

PERSONAE

- I OCTAVIA
 POPPAEA
 II NERO
 III NVTRIX OCTAVIAE
 NVTRIX POPPAEAE
 SENECA
 IIII MATER NERONIS
 PRAEFECTVS
 NVNTIVS
 CHORVS ROMANORVM I
 CHORVS ROMANORVM II
 SCAENA ROMAE
 ANNO V. C. DCCCXV

NVTRIX.

Fulgore primo captus et fragili bono 35
 fallacis aulae quisquis attonitus stupet:
 subito labantis ecce fortunae impetu
 modo praepotentem cernat euersam domum
 stirpemque Claudii cuius imperio fuit
 subiectus orbis, paruit liber diu 40
 Oceanus et recepit inuitus rates.
 en qui Britannis primus imposuit iugum
 ignota et ante classibus textit freta
 interque gentes barbaras tutus fuit
 et saeva maria, coniugis scelere occidit, 45

Lucii annei senece Agamenon explicit. Incipit octauia eiusdem seu claudius ymo nero in populum romanum. Et proloquitur octauia conquerens de aduersitate sua in suorum exicio. Et haec est 3 trag. C Lutij Agnei Senece Cordubensis Octauia incipit. V Senece poete tragediarum liber octauus qui agamemnon dicitur hic explicit et eiusdem natus qui octauia nominatur Incipit. G Marci Lucij Anei Senece Octauia Tragedia Nona Incipit R11 In R13 R12 g (B?) deest inscriptio. Argumentum fabulae in R13 praemissum haec incipit: NON ne tragedia que dicitur octauia.

Prologum (u. 35—57) suo loco restituit RP. NVTRIX A R13 om. G R12 10 nutrix secum C || 35 facili A fragili R13 (cf. Sen. Troad. 5) || 37 sub ymo latentis R13 sub imo lat. V sub uno lat. C subito lat. A subito labantis Raphaelengius || 40 patuit R13 || 42 en A Et R13 || ora tanaes A ora tanaes V ora trais R13 Britanis Scaliger || iugo A R13 iugo corr. ex iuga C iugum Vltrai. || Britannos p. i. iugo ci. Bo. || 43 tantis a corr. Lipsius || casibus (spscr. classibus) C || freta (sps. l. tetra) C || 44 intraque V ||

mox illa gnati cuius extinctus iacet
 frater uenenis. maeret infelix soror
 eademque coniunx nec graues luctus ualet
 ira coacta tegere. crudelis uiri
 secreta refugit semper atque ira pari 50
 ardent mariti, mutua flagrant face.
 animum dolentis nostra solatur fides
 pietasque frustra: reddīt immitis dolor
 consilia uana nec regi mentis potest 55
 generosus ardor sed malis uires capit.
 heu quam nefandum prospicit noster timor 57
 scelus quod utinam numen auertat deum.

OCTAVIA.

Iam uaga caelo sidera fulgens
 Aurora fugat.
 surgit Titan radiante coma
 mundoque diem reddit clarum.

Age tot tantis onerata malis
 repete assuetos iam tibi questus
 atque aequoreas uince Alcyonas

47 ueniens *supscr.* uenenis *C* neronis *V* || 48 nec *sup.*
lin. *R12* || graues *om.* *R12* || 50 Quē secreto *R13* que
 seereta *C* q3^o *V* Secreta (*om.* quae) *A* non sanum puto. tegere
 crud. u. quae (ira) scelera *ci.* *Bo.* || ira pari *R13* odio
 pari *A* || 50 ardens *A* *R13* amens *Vlt.* ardent *RP.* || mariti
A *R13* maritus *Gron.*? || flagrat *A* *R13* flagrant *Gron.* ||
 53 mittit (micit *V* mitit *R13* mutat *B* *R12*) immitis dolor
 consilia nostra (*in C* *sprs.* l. uana) *A* *R13* reddit immitis
 dolor consilia (*scil.* nostra) uana *scripsi.* nostra *glossema*
uidetur esse. nectit *ci.* *RP.* || 54 tegi *R12* || 55 uerba sed
 malis uires capit. heu quam nefandum prospicit noster
 timor. scelus *in marg.* *C* malis *o* magis *RP.* || 57 auertat *A*
 adūtat *R12* || OCTAVIA *A* *om.* *R13* *C* || 1 caelo *om.* *R11*
 (*sed in marg.* al' celo) celso (*supscr.* l' celo) *C* || 3 surgit-
 que *V* || 4 modoque *R12* || 5 Age tot annis *R13* *R12* *B* (*in*
mg. l'tantis) age tot tantis *V* *C* *Mog.* *Pall.* eia age tan-
 tis *o* ||

uince et uolucres Pandionias:
 grauior namque his fortuna tua est.

Semper genitrix deflenda mihi
 prima meorum causa malorum
 tristes questus natae exaudi,
 si quis remanet sensus in umbris.

Vtinam ante manu grandaeva sua
 mea rupisset stamina Clotho,
 tua quam maerens uulnera uidi
 oraque foedo sparsa cruore.

O lux semper funesta mihi,
 tempore ab illo
 nox es tenebris inuisa magis.
 tulimus saeuae iussa nouercae
 hostilem animum uultusque truces.

Illa illa meis tristic Erinys
 thalamis stygiis praetulit ignes
 teque extinxit miserande pater
 modo cui totus paruit orbis
 ultra oceanum
 cuique Britanni terga dedere
 ducibus nostris ante ignoti
 iurisque sui.

Coniugis heu me pater insidiis
 oppresse iaces

8 et *om.* *V* *R12* || 9 namque his grauior conieceram *de*
Sen. trag. auct. p. 4, sed causa transponendi tollitur dimetro
constituto. || tua est *A* est *om.* *R13* || 10 semperque *C* || 12
 nate questus *R13* || 13 remanet *C* *in mg.* *supscr.* *in* || 16 tua
 quam *A* *R13* tnaque *V* || 20 lux est *A* *R13* nox est *R12*
Vltrai. nox es *Bo.* || inuisa meis *ci.* *Swoboda.* || 25 Meque
R13 || 28 dederunt *B* *Schm.* *sed cf. u. 791* ||

seruitque domus cum prole tua
capta tyranno. 34

O mea nullis aequanda malis
fortuna. licet repetam luctus
Electra tuos. 58

tibi maerenti caesum licuit
flere parentem,
scelus ulcisci uindice fratre,
tua quem pietas hosti rapuit
textitque fides. 60

Me crudeli sorte parentes
raptos prohibet lugere timor
fratrisque necem deflere uetat
in quo fuerat spes una mihi
totque malorum breue solamen. 70

nunc in luctus seruata meos
magni resto nominis umbra.

NVTRIX. OCTAVIA.

Vox en nostras perculit aures
tristis alumnae.
cessat thalamis inferre gradus
tarda senectus? 75

OCT. Excipe nostras lacrimas nutrix
testis nostri fida doloris.

supra u. 58: Octauia. Nutrix R13 A (BVC sed in B Octauia a 2 m.), om. R12 || 62 patrem R12 || 70 totque A tot R13 || 71 iluctus B || 72 al' tanti R12 in mg. nescio an recte. || NVTRIX. OCTAVIA om. ω || 73 uox en ω uox hen plerique libri impressi || in marg. Nu R13 || 75 cessat B R12 CV cesses codd. Gruteri praeter unum cessat A cesit R13 haesit RP. at cf. adn. ad u. 687 ||

NVTR. quis te tantis soluet curis
miseranda dies? 80

OCT. Qui me stygias mittet ad undas.
NVTR. omina quaeso sint ista procul.
OCT. non uota meos tua nunc casus
sed fata regunt.

NVTR. Dabit afflictiae meliora deus
tempora mitis.
tu modo blando uince obsequio
placata uirum. 85

OCT. Vincam saeuos ante leones
tigresque truces
fera quam saeui corda tyranni.
odit genitos sanguine claro,
spernit superos hominesque simul
nec fortunam capit ipse suam
quam dedit illi per scelus ingens
infanda parens. 90

Licet ingratum dirae pudeat
munere matris
hoc imperium cepisse, licet
tantum munus morte rependat:
feret hunc titulum post fata tamen
femina longo semper in aeuo. 95

79 Nutricis nomen om. R13 || 81 undas R13 B (sed V umbras B in mg.) umbras A || nutricis et Octaviae nomina uel commutata uel prorsus omissa per totam hanc scaenam R13 || 81 cf. Herc. II 1992 || 82 omina ω omnia α || 83 meos tua nunc casus A meos n cassus Nu R13 || 84 sed fata A sed mea uota C sed ~~ua~~ uota V sed fata (ante fata uox mea erasa est. in mg. al' uota) R12 sed uota R13 || 88 placida V || 89 saeuos A R13 fuluos B || 92 sanguine claro A R13 cōsanguineo claros (sed ult. lit. o et s eras.) R12 || 93 spernit superbos humilesque (spernitque V) ω corr. Deirio. || 97 dicere V || 99 inpiū R13 || 100 rependit R13 || 101 huc R13 ||

NVTR. Animi retine uerba furentis,
temere emissam comprime uocem.

OCT. Toleranda quamuis patiar : haud umquam queant 105
nisi morte tristi nostra finiri mala.
genitrice caesa per scelus raptio patre
orbata fratre miseris luctu obruta
maerore pressa coniugi inuisa ac meae
subiecta famulae luce non grata fruor 110
trepidante semper corde non mortis metu
sed sceleris. absit crimen a fatiis meis,
mori iuuabit: poena iam grauior nece est
uidere tumidos et truces miserae mihi
uultus tyranni iungere atque hosti oscula, 115
timere nutus cuius obsequium meus
haud ferre posset fata post fratris dolor
scelere interempti cuius imperium tenet
et sorte gaudet auctor infandae necis.
quam saepe tristis umbra germani meis 120
offertur oculis membra cum soluit quies
et flexa fletu lumina oppressit sopor.
modo facibus atris armat infirmas manus
oculosque et ora fratris infestus petit.
modo trepidus idem refugit in thalamos meos. 125

104 OCTAVIA · NVTRIX *A om. R10 R12 R13* || 105
quamuis *o* quaeuis *ci. Lipsius* haud *A* aut *R13* toleranda
quaeuis paterer, at numquam queunt *ci. Gron.* nefanda
quaeuis patiar? haud u. q. *ipse tentauit.* || 106 tristi nostra
finiri *A nra* tristi finire *R13* || 109 opressa *R13* || 110 lucem *C*
furor *C* || 111 *uersus in mg. legitur R12* || 113 nam *A R13*
ne *B* nunc in *duob. ms.?* Delr. iam *ci. RP.* || 114 et timere *V*
miserae *A* miserere *C* *misjje R13* || 115 at (*om. que*) *C* ||
117 fata post *A* post fata *V* tanta post *R13* || 119
morte *o* sorte *Lipsius.* infandae *A* nefande *R12 R13 V* ||
121 offertur *A R13* affertur *B R12* || cum soluit quies *A*
non s. q. *R13* consoluit sopor *Parisinus §033* || 122 fessa *A*
flexa *R13 C V* || oppressit *A R13* pressit *V* cu; oppressit
R12 || 124 oculos (*om. que*) *R12* || et *om. C* || 125 meos *om.*
R12 ||

prosequitur hostis atque inhaerenti mihi
uiolentus ensem per latus nostrum rapit.
tunc tremor et ingens excutit somnos pauor
renouatque luctus et metus miserae mihi.
adice his superbam paelicem nostrae domus 130
spoliis nitentem, cuius in munus suam
stygiae parentem natus imposuit rati
quam dira post naufragia superato mari
ferro interemit saeuior pelagi fretis.
quae spes salutis post nefas tantum mihi? 135
inimica uictrix imminet thalamis meis
odioque nostri flagrat et pretium stupri
iustae maritum coniugis captat caput.
emergere umbris, affer auxilium tuae
natae inuocanti genitor aut stygios sinus 140
tellure rupta pande quo praiceps ferar.
NVTR. frustra parentis inuocas manes tui
miseranda frustra nulla cui prolis suae
manet inter umbras cura, qui nato suo
praeferre potuit sanguine alieno satum 145
genitamque fratris coniugem captus sibi
toris nefandis flebili iunxit face.
hinc orta series facinorum caedes doli

126 prosequitur *R13* persequitur *A* || inhaerenti *A*
R13 merenti *R12* incerti (*spscr. l'inherti*) *C* corr. *NHs.* ||
127 per latus castum *ci. RP. conl. Sen. Phaed. 712* || 128
tum *Ritter* || somnos *A* sonos *B R13* || 129 miserae *A*
miserere *C* *misjje R13* || 131 cinis (*uel omis*) in mu; *R13*
R13 || 133 dira *A om. R13* || superato *A* supasto *R13* su-
perando *C* || 136 uictrix *A* nutrix *R12* (*in mg.*) *R13* || 137
et *om. V* sup. lin. *C* in *mg.* l' maiti *B* in *mag.* || 139 emergere
undis *o* Emerge te undis *Lipsius.* Emerge ab umbris
Gron., Emerge tenebris *Withofius.* corr. *NHs.* || et fer *A*
confer *R13* et fer *supscr.* l'affer *C* || 141 ferar *A* feror *R13* ||
post u. 144 *repetitus legitur u. 132 B* || 146 genitamque fratris
A R13 genitumque *C* gn atamque *ci. NHs.* genitamque fra-
tre *ci. Lipsius* || fratris ante captus *repetitum sed linea deletum*
R13 || captis *C* captus *A* pactus *RP.* || 147 dolis *conteece-*
ram. ||

regni cupido sanguinis dira et sitis: 150
 maclata soceri concidit thalamis gener
 uictima, tuis ne fieret hymenaeis potens.
 pro facinus ingens. feminae est munus datus
 Silanus et cruore foedauit suo
 patrios penates criminis ficti reus. 155
 intrauit hostis hei mihi captam domum
 dolis nouercae principis factus gener
 idemque natus iuuenis infandi ingeni
 scelerum capacis dira cui genitrix facem
 accendit et te iunxit inuitam metu. 160
 tantoque uictrix facta successu ferox
 ausa imminere est orbis imperio sacri.
 quis tot referre facinorum formas potest
 et spes nefandas feminae et blandos dolos
 regnum petentis per gradus scelerum omnium? 165
 tunc sancta pietas extulit trepidos gradus
 uacuamque Erinys saeua funesto pede
 intrauit aulam, polluit stygia face
 sacros penates, iura naturae furens
 fasque omne rupit: miscuit coniux uiro

149 diri sitis *A* dira sitis *R13* dira et sitis scripsi cum *NHs.* || 151 tuis n. f. hymenaeis potens (himineus petēs *R12*) ω tui n. f. hymenaei p. *NHs.* tui n. f. hymenaeis p. *Ritter* || 152 *In C haec leguntur:* pro facinus. et cruore fedauit suo. *iuxta in mg.:* ingens femine est munus datus. et suo fedauit silanus. || 154 factus *A* facti *BCNE R13 V* ficti *Lips.* ||

155 hei *A* heu *R13 om. R12* || 157 infandi *C* nefandi *G R1113 inf. A* || 158 scelerumque capax *R1213 V* scelerumque capax *C* scelerum capax *cod. turonensis.* capax scelerumque α (capaxque scelerum *ind. err.*) scelerisque capax *B* scelerum capaxque *LMueller* scelerum capacis scripsi *ex con. RP. cont. Oed. fragm.* 159 || 162 tot *om. R13* || 163 nefandas *A* infandas *R13* infanda^s (*ult. lit. a corr. ex e*) *C* in *mg. ne* || 164 potētis *CB* gradum *A R13* gradus 'in uno antiquo codice' *Detrio.* || 168 fures *R13* || 169 micuit *R13* ||

uenena saeua. cecidit atque eadem sui 170
 mox scelere nati. lu quoque extinctus iaces
 deflende nobis semper infelix puer
 modo sidus orbis columen augustae domus
 Britannice heu me. nunc leuis tantum cinis
 et tristis umbra saeua cui lacrimas tulit 175
 etiam nouerca, cum rogis artus tuos
 dedit cremandos membraque et uultus deo
 similes uolanti quos furens flamma abstulit.
 OCT. extinguat et me, ne manu nostra cadat.
 NVTR. natura non tantas dedit uires tibi. 180
 OCT. dolor ira maeror miseriae luctus dabunt.
 NVTR. uince obsequendo potius immitem uirum.
 OCT. ut fratrem ademptum scelere restituat mihi?
 NVTR. incolumis ut sis ipsa, labentem ut domum
 genitoris olim sobole restituas tua. 185
 OCT. expectat aliam principis sobolem domus,
 me dira miseri fata germani trahunt.
 NVTR. confirmet animum ciuium tantus fauor.
 OCT. solatur iste nostra, non releuat mala.
 NVTR. uis magna populi est. 190
 OCT. principis maior tamen.

170 cecidit *suprascr.* Poccidit *C* ceciditque atque *B* || 171 tu quoque *A* tuq; *R13* || 173 fidus *R13* || colu-
 mesⁿ *C* || 175 dedit ω tulit scripsi cum *Bad.* || 176 rogis
 (prius o ex alia *lit. corr.*) *C* || 177 et *om. C* 'In libro Regio-
 montani post h. u. haec uerba adscripta erant: Hic desunt
 XXX uersus, secundum aliquos; sed nihil deesse credo.' *Fabri-*
cus. || 178 feruens flamma *C V R12* fernida *Vlrai.* flamma
 fernens α feruens quos flama *R13* unde *RP* restituit: quos fu-
 rens flamma. || 179 mea cadat *R13* nostra (*sps. mea*) cadat
C || 180 natura non uires dedit tantas tibi *A* natura nō tan-
 tas (*spatium uacuum*) *R13* n. tantas non d. *Bo. cum Fern.*
Calet. || 183 adeptum *R13* || rescit *supscr.* Prestituit *C* ||
 184 scis *C* labentem (*t in ras.*) *C* || 185 expectet *A* ex-
 pectes *C* expectas *R13* expectat *B? G?* || 187 dira *A R13*
 dira *C* || 188 fauor *A* furor *V* furor fauor *R12* || fu fauor
 (fa *lineola transfix.*) *R13* || 189 solatur *A* solator *V* so-
 lato *R13* || releuat *A* reuclat *C* ||

NVTR. respiciet ipse coningem.

OCT.

paalex uetat.

NVTR. inuisa cunctis nempe.

OCT.

sed cara est uiro.

NVTR. nondum uxor est.

OCT.

iam fiet et gepitrix simul.

NVTR. iuuenilis ardor impetu primo furit,

languescit idem facile nec durat diu 195

in uenere turpi ceu leuis flammae uapor:

amor perennis coniugis castae manet.

uiolare prima quae toros ausa est tuos

animumque domini famula possedit diu,

iam metuit eadem. 200

OCT.

nempe praelatam sibi.

NVTR. subiecta et humilis atque monimenta extruit

quibus timorem fassa testatur suum.

et hanc leuis fallaxque destituit deus

uolucer Cupido. sit licet forma eminens

opibus superba: gaudium capiet breue. 205

OCT. iungentur ante saeua sideribus freta 227

et ignis undae tartaro tristi polus

lux alma tenebris roscidae nocti dies

191 respiciet *A R13* respicit *C R12* || *Elex R13* || uetat
 bis *C* || 192 cara *A* cura *R13* sacra *C* || 195 durat *om. V* ||
 196 iuuenere *C* || 198 uiolare prima quae toros ausa est
 tuos *A* uiolare tuos q̄ p̄ma ausa ē thoros *R13* || 199 domui
C || 200 metuet *A R13* metuit *G* metuit metuit *C* || *Oct. om.*
ω restituit *Ritter* || 120 Nut. scripsit *Ritter*, *om. ω* || 202
 fassa *C* falsa *R11* fassa *A R13* falsa non incorruptum *pulo.*
fort. insana. lassa uel cassa *RP.* || 203 et hanc leuis
 fallaxque *A* felix *erasum* ante leuis *R12* que *om. R13* ||
 destituet *A* destituit *C* distituit *R13* || 204 licet sit *R12* ||
 205 capiat *C* || *de uu.* 206—226 uide ad u. 277 || 227 saeua
A om. R13 R12 V C || 228 ignis unde *C* || tartareo *R12* ||
 tristis *C* ||

quam cum scelesti coniugis mente impia 230

mens nostra semper fratris extineti memor.

utinam nefandi principis dirum caput

obruere flammis caelitum rector paret

qui saepe terras fulmine infesto quatit

mentesque nostras ignibus terret sacris 235

nouisque monstribus. uidimus caelo iubar

ardens cometam pandere infaustam facem

qua plaustra tardus noctis aeternae uice

regit bootes frigore arctoo rigens.

en ipse diro spiritu saeui ducis 240

polluitur aether. gentibus clades nouas

minantur astra quae regit dux impius.

non tam ferum Typhona neglecto Ioue

irata tellus edidit quondam parens.

haec grauior illo pestis: hic hostis deum 245

hominumque templis expulit superos suis

ciuesque patria. spiritum fratri abstulit,

hausit cruorem matris et lucem uidet

fruiturque uita noxiam atque animam trahit.

pro summe genitor tela cur frustra iacis 250

inuieta totiens temere regali manu?

in tam nocentem dextra cur cessat tua?

utinam suorum facinorum poenas luat,

[*Nero insitio Domitio genitus patre,*]

231 menor *R13* || 235 tenet *R13* || 237 infestam *C* in-
 faustam *NHs. cf. Ou. her. VI 46* || 238 qua plaustra *A R13*
 l. funestam
 l. plaustra
 quam *B* palustra *C* || aeterna α eterne *R12 13 C V B*
cf. Herc. 928 || 239 boetes ω bootes α || frigidus ω frigore
ci. Pontanus (cf. Med. 683 frigore arctoo rigens Oed. 559.
Lucan. VIII 363. X 250) || 240 en *A R13 et B* || 242 mina-
 tur *R13* || quas *A* que *corr. ex* quas *R12* que *VC q̄ R13* ||
 l. impius
 ipsius *C* || 243 typhona *A* tiphonē *R13* || 247 praeter uocem
 Ciues deest totus uersus *R13* || 251 inuita *C* || 254 nero nisi
 duo *R12 13 B C* nero ñ diuo *V* nero nisi duo *ME* insitio
R11 g. m. s. o. et interpres Commel. nero ipse diuo α
Nero insitius ci. Lips. genere insitio ci. Scaliger.

orbis tyrannus quem premit turpi iugo 255
 morumque uitiiis nomen augustum inquinat.
 NVTR. indignus ille fateor est thalamis tuis:
 sed cede fati atque fortunae tuae
 alumna quaeso neue uiolentam noua
 iram mariti. forsitan uindex deus 260
 existet aliquis laetus et ueniet dies.
 OCT. graui deorum nostra iam pridem domus
 urgetur ira prima quam pressit Venus
 furore miserae dira genitricis meae:
 quae nupta demens nupsit incesta face 265
 oblita iusti coniugi legum immemor.
 illo soluta crine succincta anguibus
 ultrix Erinys uenit ad stygios toros
 raptasque thalamis sanguine extinxit faces.
 incendit ira principis pectus truci 270
 caedem in nefandam. cecidit infelix parens
 heu nostra ferro meque perpetuo obruit
 extincta luctu. coniugem traxit suum
 natumque ad umbras, prodidit lapsam domum.
 NVTR. renouare luctus parce cum fletu pios 275
 manes parentis neue sollicita tuae
 graues furoris quae sui poenas dedit. 277

iste insitius *ci. Gron.* odium deorum *ci. RP.* Nero
 insitino scripsi. uersum pro interposito habendum esse mihi
 persuasi. || 257 NVT. *om. R13* || est *A* et *R13* || 258 cede *A*
 lenta

ecce *R13* || 259 uiolenti moue *A* uio moue *C* uiolenta moue
R12 uiolentam moue *B V R11* uiolenta noue *R13* uiolentam
 noua *ci. RP.* (*conl. Liu. XXVI. 19. 2* ne excitet
 rursus nouetque iram.) || 260 forsitan *corr. ex* forsitan *C* ||
 uindex *R13* || 263 primaq̄ psit *R13* || 264 miserie (*i. e. mi-*
serie) *R13* misero *ci. NHs.* || dira *AR13* dura *BR12* dura
 iam *V* || 266 nostri coniugis *A* iusti coniugi *R13* *Basil.*
mg. || 267 illo soluta *A* insoluta *R13* illos *s. ci. RP.* || an-
 guibus *A* ambiguus *R12* || 268 ultrix *A* Victrix *R13* ||
 269 extinxit *A R13* extraxit *R12* || 271 paterens *R12* ||
 horruit
 272 obruit *C* || 273 taxit *R13* traxit *cett. codd.* trusit *α* ||
 274 prodidit *A R13* perdidit *ME* 'libri quidam' *Bad.* || 276
 manesque *R12* || uene *R13* ut uidetur. ||

CHORVS.

Passa est similes ipsa dolores 206
 regina deum,
 cum se formas uertit in omnes
 dominus caeli diuumque pater
 et modo pennas sumpsit oloris 210
 modo sidonii cornua tauri,
 aureus idem fulsit in imbri.

[*Patri residet Bacchus Olympo,*
fulgent caelo sidera Ledae,
deus Alcides possidet Heben 215
nec Iunonis iam timet iras
cuius gener est qui fuit hostis.]

Vicit sapiens tamen obsequium
 coniugis altae pressusque dolor:
 sola tonantem tenet aethereo 220
 segura toro maxima Iuno
 nec mortali captus forma
 deserit altam Iupiter aulam.

Tu quoque terris altera Iūno 225
 soror Augusti
 coniunxque graues uince dolores.

Sententiam RP. secutus u. 206—226 adscripto chori no-
mine huc reuocauit, chori carmen in codicibus perperam hoc
loco positum (278—387) in fine secundi actus (post u. 603)
contocauit, ubi canticum desiderauit Debrio. || CHORVS om. α
Nutrix V || 207 deumque *V* || 212 fulsit *A* fulxit *R13* fulxit
 l. umbris
C fluxit *BME* || in *om. R12* || imbre *R13* ymbri *C* || *u.* 213—
 217 *huic loco ineptos uncis saepsi.* || 213 fulgent celo sy-
 dera lede | patrio residet bacchus olympo *A* patrio res.
 b. o. | fulgent c. s. l. *R13* || 216 iram *V* || 218 uicit
R12 || tandem *Ritter.* || 220 hetero *R13* || *u.* 222—224
 (non mortali — altera Iuno) *textu omissos in marg. adser.*
rec. m. R12 || 226 uincere *B* ||

SENECA.

Quid me potens fortuna fallaci nimis 388
 blandita uultu sorte contentum mea
 alte extulisti, grauius ut ruerem edita 390
 receptus arce totque prospicerem metus?
 melius latebam procul ab inuidiae malis
 remotus inter corsici rupes maris,
 ubi liber animus et sui iuris mihi 395
 semper uacabat studia recolenti mea.
 o quam iuuabat, quo nihil maius parens
 natura genuit operis immensi artifex,
 caelum intueri solis et currus sacros
 [mundique motus solis alternas uices] 400
 orbemque Phoebes astra quem cingunt uaga
 lateque fulgens aetheris magni decus.
 qui si senescit tantus in caecum chaos
 casurus iterum: nunc adest mundo dies
 supremus ille qui premat genus impium
 caeli ruina, rursus ut stirpem nouam 405
 generet renascens melior, ut quondam tulit
 iuuenis tenente regna Saturno poli.
 tunc illa uirgo numinis magni dea
 iustitia caelo missa cum sancta fide

SENECA A Act. S's. Seneca. R13 Seneca. Nero
 V || 388 mihi ω diu ci. NHs. nimis scripsi e conl. Gruteri ||
 390 grauis C R1213 || 391 Deceptus R13 || arte C ||
 prospicerem A respicerem R1213 || 392 inuide C || 394
 et sup. lin. C || 395 in mg. legitur R12 || 396 nil R12 ||
 397 gemit (sps. l. genuit C || 398 solis A molis ci. Bad.
 solus R13 || currus sacros A R13 cursus sacros C R12 B?
 sacros currus V || u. 398^b 399^a deleuit Debrio || 399 uncis
 inclusit Ritter || 401 etherisque R12 || 402 qui se se nescit
 A R13 corr. Scaliger || 403 adest mundo A R13 adsit celo
 R12 || 405 ut stirpem A et stirpem R13 ut gentem V ||
 406 melior C || 408 uirgo om. R13 || numis (i. e. numinis)
 R13 nominis A ||

terrae regebat mitis humanum genus. 410
 non bella norant non tubae fremitus truces
 non arma gentes, cingere assuerant suas
 muris nec urbes. peritium cunctis iter,
 communis usus omnium rerum fuit.
 et ipsa tellus laeta fecundos sinus 415
 pandebat ultro tam piis felix parens
 et tuta alumnis. alia sed soboles minus
 conspecta milis. tertium solers genus
 nouas ad artes extitit sanctum tamen.
 mox inquietum quod sequi cursu feras 420
 auderet acres, fluctibus tectos graues
 extrahere pisces rete, uel calamo leui
 decipere uolucres, crate uel texta pecus
 tenere laetum, premere subiectos ingo
 tauros feroces, uomere immunem prius 425
 sulcare terram, laesa quae fruges suas
 interior alte condidit sacro sinu.
 sed in parentis uiscera intrauit suae
 deterior aetas: eruit ferrum graue
 aurumque saeuas mox et armauit manus. 430
 partita fines regna constituit, nouas
 extruxit urbes, tecta defendit suis
 aliena telis aut petit praedae imminens.

410 terra C B R1213 Vltrai. terras α (V?) terris uel
 terrae ci. Bo. || 411 fremitus tube R12 || 417 et uta R13 ||
 418 post mitis nonnulla intercidisse suspicor || tertium sed
 V || 419 sanum ci. LMueller (sanctum i. e. non scelerata-
 tum, Ou. met. I. 127: non scelerata tamen.) || 420 cursu
 cursu C || 421 audet C audent V || 422 rheti C || 423 decipere
 uolucres crate uel calamo aut (aut om. B) leui | tenere la-
 queo premere subiectos ingo A decipere uolucres crate
 (spatium uacuum) | tenere laqueo. pmere subiectos ingo R13
 lacunam suppleuit RP. ex Horat. epod. II 45: claudensque
 textis cratibus laetum pecus. || 425 uulnere ω uo-
 mere margo ed. basil. || 427 interior B C V R13 interi⁹
 (9 in ras. syllabae or) R12 interius α || 429 exiit C || 430
 seu^s C || 431 construit C || 4 tecta R13 || 432 Extraxit C ||
 433 perit R13 ||

neglecta terras fugit et mores feros ¹⁾ ²⁾ ³⁾
 hominum et cruenta caede pollutas manus 435
 Astraea uirgo siderum magnum decus.
 cupido belli creuit atque auri fames.
 totum per orbem maximum exortum est malum
 luxuria pestis blanda, cui uires dedit
 roburque longum tempus atque error grauis. 440
 collecta uitia tot per aetates diu
 in nos redundant. saeculo preminur graui
 quo scelera regnant, saeuit impietas furens,
 turpi libido uenere dominatur potens, 445
 luxuria uictrix orbis immensas opes
 iampridem auaris manibus ut perdat rapit.
 sed ecce gressu fertur attonito Nero
 trucique uultu. quid ferat mente horreo.

NERO. PRAEFECTVS. SENECA.

Perage imperata: mitte qui Plauti mihi
 Sillaeque caesi referat abscissum caput. 450
 PRAEF. iussa haud morabor: castra confestim petam.
 SEN. in nihil propinquos temere constitui decet.
 NERO. iusto esse facile est cui uacat pectus metu.
 SEN. magnum timoris remedium clementia est.
 NERO. extinguere hostem maxima est uirtus ducis. 455
 SEN. seruare ciues maior est patriae patri.

434 terra corr. ea terras V || 435 et om. ω restitu-
 runt Ascensius et Bo. e codice ultrā. || 436 sidereum V ||
 441 per tot ω tot per RP. || ge regnant R13 || NERO ·
 PRAEFECTVS · SENECA A Nero · seneca · prefectus V
 nero R12 f3a ps act3. Nero pfeūs Seneca R13 || 449 perlage
 R12 || 4a plauti R13 || 450 abscissum A absissum R12 ab-
 scissum R13 V C || 453 iustum A iusto R13 C || est om. R13 ||
 455 maxima est uirtus ducis A magna ducis uirtus (om.
 est) R13 ||

NERO. praecipere mitem conuenit pueris senem.
 SEN. regenda magis est feruida adolescentia.
 NERO. aetate in hac sat esse consilii reor.
 SEN. ut facta superi comprobent semper tua. 460
 NERO. stulte uerebor esse cum faciam deos.
 SEN. hoc plus uerere quod licet tantum tibi.
 NERO. fortuna nostra cuncta permittit mihi.
 SEN. crede obsequenti parcus. leuis est dea.
 NERO. inertis est nescire quid liceat sibi. 465
 SEN. id facere laus est quod decet, non quod licet.
 NERO. calcat iacentem uulgas.
 SEN. inuisum opprimit.
 NERO. ferrum tuetur principem.
 SEN. melius fides.
 NERO. decet timeri Caesarem.
 SEN. at plus diligi.
 NERO. metuant necesse est...
 SEN. quicquid exprimitur graue est. 470
 NERO. iussisque nostris pareant.
 SEN. iusta impera.
 NERO. statuum ipse.
 SEN. quae consensus efficiat rata.
 NERO. * despectus? ensis faciet.
 SEN. hoc absit nefas.

l. pueris

457 prius C || 458 est magis C || 459 satis ω sat
 LMueller et BSchm. || 460 fata C || 461 esse A R13 ipse
 'in uno ms. (Pal.) defenditque schol.' Commelinus || 462 ue
 rere tantum quod V || 463 permittat R13 || 464 parcus A
 partus B R12 peus uel pens R13 || 465 inertis C ne-
 scire dea quid R12 || 467 SEN. om. R13 || 468 SE ferum
 R13 || et melius C et om. A || Inuisum (om. personae nota)
 R13 || 469 Ae (om. SEN.) plus R13 at plus A at tollendum
 esse conieci. || 470 SE metuant R13 || est Quicquid (om. per-
 sonae nota) R13 || 471 iussis (om. que) C || SEN. om. R13 ||
 impari in ras. V impia R13 || 472 SE Statuum ipse Que c.
 R13 || efficiat A faciat R13 || 473 despectus ensis ω ('ms.
 omnes' Grut. Commel. 'omnes quos uidi codices' Delrio.) de-
 tectus siue conspectus ensis ci. Lips. dstrictus ensis ci.

NERO. an patiar ultra sanguinem nostrum peti
 inultus et contemptus ut subito opprimar? 475
 exilia non fregere summos procul
 Plautum atque Sillam pertinax quorum furor
 armat ministros sceleris in caedem meam
 absentium cum maneat etiam ingens fauor
 in urbe nostra qui fouet spes exulum, 480
 tollantur hostes ense suspecti mihi.
 inuisa coniunx pereat et carum sibi
 fratrem sequatur. quicquid excelsum est cadat.
 SEN. pulcrum eminere est inter illustres uiros,
 consulere patriae parcere afflictis fera 485
 caede abstinere tempus atque irae dare
 orbi quietem saeculo pacem suo.
 haec summa uirtus, petitur hac caelum uia.
 sic ille patriae primus Augustus parens
 complexus astra est colitur et templis deus. 490
 illum tamen fortuna iactauit diu
 terra marique per graues belli uices,
 hostes parentis donec oppressit sui.
 tibi numen incruenta summisit suum
 et dedit habenas imperi facili manu 495
 nutuque terras maria subiecit tuo.
 inuidia tristis uicta consensu pio.

Raphel. despectus? (*scil. consensus*) ensis *Bo.* consensus?
 ensis *ci. RP.* || faciet. Hoc (*om. SEN.*) *R13* || 474 SE an patiar
R13 || ultro *C* || 475 inuictus *nostris codices et Pall.* inuitus *a*
 innisus et inuitus in *ms. se legisse testatur Fabricius.* inu]tus
ci. Raphel. cf. Med. 399 || contentus *R13* || opprimar *A* opmāt
 (*ultima littera utrum t sit an r non satis adparet.*) *R13* || 476
 non *A* uix *V* || 477 quorum pertinax *C* || 479 absentium *A*
 absentium *CR1213* || 480 quid foret *R13* || 481 tollerantur *V*
 suspensi *R12* || 482 inuixa *R13* || ut carum *a* et carum *o* ||
 484 NE *R13* || est eminere *R13* eminere est *A* || 487 Vrbi
R13 || 491 NE. illum *V* || 492 Terra *R13* || 493 hostes *corr.*
ex hostem C || oppressit sui *A* cōpressit tñ sui *R12* || 494
 SE. tibi *V* || incruenta *A* incruenta fortuna *R12* || summi-
 sit *A* submisit *R12 B* sumpsit *C* sumisit *R13* || sui *R13* ||
 496 nutuque *A* nutuique *V R1213* ||

cessit senatus | atque iudicium patrum 498^a 499^b
 plebisque uotis | equitis accensus fauor. 499^a 499^b
 tu pacis auctor generis humani arbiter 500
 electus orbem iam sacro auspicio regis,
 patriae parens, quod nomen ut serues petit
 suosque ciues Roma commendat tibi.
 NERO. munus deorum est ipsa quod seruit mihi
 Roma et senatus quodque ab inuitis preces 505
 humilesque uoces exprimit nostri metus.
 seruare ciues principi et patriae graues
 claro tumentes genere quae dementia est,
 cum liceat una uoce suspectos sibi
 mori iubere? Brutus in caedem ducis 510
 a quo salutem tulerat armauit manus.
 inuictus acie gentium domitor Ioui
 aequatus alto saepe per honorum gradus

498 499 cessit senatus equitis accensus fauor | plebisque
 notum (uotum est *a* uotis *R13 ME C V mss. Commelini. Mog.*)
 atque iudicium patrum est (est *om. a* parum [*om. est*] unus
ex Pall. teste Grut.) *a* cessit: senatus, equitis accensus fa-
 uor: Plebisque uotis atque iudicio patrum *ci. Lips.* cessit
 cohortis. equitis accessit fauor *P.* uotis *a.* iudicio pa-
 trum *ci. Gron.* cessit; senatus *eq. acc. f.* Plebisque uotum
 est adque iudicium patris *ci. Bo.* cessit senatus, equitis
 accensus fauor | plebisque uotum *es* atque iud. patrum
ci. RP. equidem restituendum putauit turbatum hemistichiorum
ordinem, nescio an scribendum sit: cessit senatus atque iud-
 icio patrum | plebisque uotis equitis accessit fauor. ||
 501 electus orbem specie (*spē R13*) sacra regis *R13 C V*
 electus " sapientia sacra regis " orbem *R12* *el. o.* sapien-
 tia sacra *r. B Mog. un. ex Pall.* *el. o.* specie sacrata *r. G*
un. ex Pall. *el. o.* tu sacra specie *r. a* spiritu sacro *ci.*
Grut. tu sacro auspicio *ci. NHs.* iam sacra specie *ci. Bo.*
 iam sacro auspicio *scripsi.* || 502 patriae parens *A* pa-
 triaeque *p. B* parens paciere *C* || 503 recomendat *C* || 504 Se-
 necae *h. u. dat R13* || seuit (*sprscr.* *P* seruit) *C* || 505 imis
 (*sprscr.* inuitis) *C* inuictis *R12* || 506 humiles (*om. que*) *R13* ||
 noster *C* || 507 ciues *A R13* uiros *C V R12 Mog.* || 508 claros
C || 509 una uoce *A* uia uoce *VC* una (*uel uia*) uoce *R13* ||
 512 inuictus *corr. ex inuentus C* || domitor gentium *R13* ||
 513 altos *o* alto *RP.* || saepe *A R13* sepe (*sprscr.* *l.* sem-
 per) *C* semp per *R12* paene *ci. NHs.* ||

Caesar nefando ciuium scelere occidit.
 quantum cruoris Roma non uidit sui 515
 lacerata totiens. ille qui meruit pia
 uirtute caelum diuus Augustus uiros
 quot interemit nobiles iuuenes senes
 sparsos per orbem, cum suos mortis metu
 fugerent penates et trium ferrum ducum 520
 tabula notante deditos tristi neci?
 exposita rostris capita caesorum patres
 uidere maesti. flere nec licuit suos,
 non gemere dira tabe polluto foro
 stillante sanie per putres uultus graui. 525
 nec finis hic cruoris aut caedis stetit:
 pauere uolucres et feras saeuas diu
 tristes Philippi. hausit et siculum mare
 classes uirosque caede perdentes suos.
 concussus orbis uiribus magnis ducum. 530
 superatus acie puppibus Nilum petit
 fugae paratis, ipse periturus breui
 . . . . .
 hausit cruorem incesta romani ducis
 Aegyptus iterum, nunc leues umbras tegit.
 illic sepultum est impie gestum diu 535

515 roma non ω Roma tunc α || 518 quod R13 || 519
 sparsos A R13 sparsosque C sparsisque in marg. l' sparsos B
 sparsit que R12 metus B || 520 fugent C fugere V ferrum A
 ferocuj R13 || 521 notante A natante V note R13 || 522
 rostris capita caesorum patres A cesorum capita rostris pa-
 tris R13 || 524 nec V || rabe R13 || ferro C foro corr. ex
 ferro B || 525 ull'tus R13 || 526 nec cedis V || 527 seuas fe-
 ras R12 || 528 philippi hausit etiam A philipi hausit et
 R1213 C ph. mersit et ci. Gron. exhaust Bo. cum Ascensio.
 sorbsit NHs. rapuit conieceram, sed rectius RP. statuere
 uidetur periisse ante hausit duo hemistichia. || 529 uirosque
 saepe (saepe om. R12) caedentes suos ω uirosque saepe
 per caedem suis ci. NHs. uirosque caede perdentes suos
 scripsi. || 530 est orbis V || 532 intercidiisse censeo uersum quo
 Antonii facta erat mentio. || 533 Se. hausit V || incesta ro-
 mani ducis A icesu romai decus ducis (decus linea dele-
 tum) R13 || 534 umbra R13 || 535 sepulcrum R12 ||

ciuile bellum. condidit tandem suos
 iam fessus enses uictor hebetatos feris
 uulneribus et continuit imperium metus.
 armis fideque militis tutus fuit
 pietate nati factus eximia deus 540
 post fata consecratus et templis datus.
 nos quoque manebunt astra, si saeuo prior
 ense occuparo quicquid infestum est mihi
 dignaque nostram sobole fundaro domum.
 SEN. implebit aulam stirpe caelesti tuam 545
 generata diuo claudiae gentis decus
 sortita fratris more Iunonis toros.
 NERO. incesta genitrix detrahit generi fidem
 animusque numquam coniugis iunctus mihi.
 SEN. teneris in annis haud satis clara est fides, 550
 pudore uictus cum tegit flammam amor.
 NERO. hoc equidem et ipse credidi frustra diu,
 manifesta quamuis pectore insociabili
 uultuque signa proderent odium mei.
 tandem quod ardens statuit ulcisci dolor 555
 dignamque thalamis coniugem inueni meis
 genere atque forma uicta cui cedit Venus
 Iouisque coniunx et ferox armis dea.
 SEN. probitas fidesque coniugis mores pudor

536 NE condidit V || 538 metu α metus C B V R1213 ||
 539 militus R13 || 540 decus (sprscr. l. deus) C || 541 con-
 secratus (u ex o factum) R13 || templis deus V || 542 sic
 seuo B || priorum VC || 543 occupato R13 B || est om. R13 ||
 544 dignaque nostram A dignamque nostra V || fundaro A
 fundaro corr. ex fundato B fondaro R12 fundata R13 || 545
 Neroni h. u., Senecae u. 547 adsignat R13 || implebit A R13
 impleuit B C inpleuit V || 549 iunctus A uictus R13 || 550
 Neronis est R13 || teneris (sprscr. est) C || 552 ab h. u. usque
 ad u. 603 personarum notae desiderantur R13 || hoc equidem
 et ipse A hoc ipse equidem R13 || 553 insociabili A insa-
 ciabili B C V R13 insacrabali R12 || 555 tandem quod ar-
 dens A t. q. urgens B R12 (in marg. al' ardens R12) tan-
 demque V tandemque a durgens ci. RP. || 557 cedit A cedit
 R1213 credent C cedit V/tra. || 558 uersus mihi suspectus. ||

placeant marito: sola perpetuo manent. 560
 subiecta nulli mentis atque animi bona.
 florem decoris singuli carpunt dies.
 NERO. omnes in unam contulit laudes deus
 talemque nasci fata uoluerunt mihi.
 SEN. recedat a te temere, ne credas, amor. 565
 NERO. quem summouere fulminis dominus nequit
 caeli tyrannum saeua qui penetrat freta
 Ditisque regna detrahit superos polo?
 SEN. uolucrum esse amorem fingit immitem deum
 mortalis error armat et telis manus 570
 arcusque sacros instruit saeua face
 genitumque credit Venere Vulcano satum.
 uis magna mentis blandus atque animi calor
 amor est. iuuenta gignitur luxu otio,
 nutritur inter laeta fortunae bona. 575
 quem si fouere atque alere desistas, cadit
 breuique uires perdit extinctus suas.
 NERO. hanc esse uitae maximam causam reor
 per quam uoluptas oritur. interitu caret
 cum procreetur semper humanum genus 580
 amore grato qui truces mulcet feras.
 hic mihi iugales praeferat taedas deus
 iungatque nostris igne Poppaeam toris.
 SEN. uix sustinere posset hos thalamos dolor

560 perpetua R13 || 561 meritis (sprscr. l. mentis) C ||
 562 caput R13 || 563 decus R13 || 564 facta (c. linea del.)
 R12 || 565 recedat ω recedet ci. Bo. || 566 fulminis A R13
 sublimis C || 568 Disq; R13 detrahitque V || 569 SEN.
 om. V || 570 SE. mortalis V || armatus B || 571 instruit A
 R13 instituit V || 572 uenere et C || sato satum R12 || 573
 set uis V color C || 574 iuuentae α || luxu A lusu R13 (cf.

Phaed. 211) || 578 NERO om. ω add. Delrio || 579 oritur C ||
 580 gn̄s R13 || 581 truces A tristes R13 || 582 Nero hic
 A || 583 iungatque R1213 V iungatque B C iugatque α ||
 584 possem B deos dolor R12 dolor ω deus α ||

fidesque populi sancta nec pietas sinat. 585
 NERO. prohibebor unus facere quod cunctis licet?
 SEN. maiora semper populus a summo exigit.
 NERO. libet experiri, uiribus fractis meis
 an cedat animis temere conceptus furor.
 SEN. obsequere potius ciuibus placidus tuis. 590
 NERO. male imperatur cum regit uulgus duces.
 SEN. nil impetrare cum ualet iuste dolet.
 NERO. exprimere ius est ferre quod nequeunt preces?
 SEN. negare durum est.
 NERO. principem cogi nefas.
 SEN. remittat ipse.
 NERO. fama sed uictum feret. 595
 SEN. leuis atque uana.
 NERO. sit licet, multos notat.
 SEN. excelsa metuit.
 NERO. non minus carpit tamen.
 SEN. facile opprimetur. merita te diui patris
 aetasque frangat coniugis probitas pudor.
 NERO. desiste tandem iam grauis nimium mihi 600
 instare. liceat facere quod Seneca improbat.
 en ipse populi uota iam pridem moror,
 cum portet utero pignus et partem mei.
 quin destinamus proximum thalamis diem? 604

585 uidere A Videi R13 fidesque conieci cum NHs.

pudorque ci RP. || sinet C || 586 prohibebor A R13 pro-
 hibebor B V || 587 populus semper A semper populus B
 R13 || exigit (i. e. exigitur) R13 || 588 pluribus (lit. plu linea
 deletae et sprscr. ui) C || fractus A fractis R1213 B || 589
 ancedat R13 an sedeat RP. || animo V || ceptor R13 ||
 fauor ω furor α cf. 784 concepta rabies temere. || 592 Nichil
 ω || 593 ferre A ferro corr. ex ferre B ferro R12 V fere
 R13 || 594 durum A R13 durum B || 595 remittat A remittat
 R13 remittat AE set uictum fama V ferret C || 596 licet
 sit V || 598 te merita V || 599 frangat A frangit eog R13
 frangat R12 (corr. ex frangat) Pall. || 602 et ipse A en
 ipse R1213 || nota C || iam om. V || moror corr. ex me-
 ror B || 604 proximum B C R1213 proximis V proximi-
 mam α ||

CHORVS.

Quae fama modo uenit ad aures 278
 utinam falso | iactata fidem 279^a 280^b
 frustra totiens | credita perdat, 280^a 279^b
 nec noua coniunx nostri thalamos
 principis intret
 leneatque suos nupta penates
 claudia proles.

Edat partu pignora pacis 285
 qua tranquillus gaudeat orbis
 seruetque decus Roma aeternum.

Fratris thalamos sortita tenet
 maxima Iuno:
 soror Augusti sociata toris 290
 cur a patria pellitur aula?
 sancta quid illi prodest pietas
 diuusque pater?
 quid uirginitas castusque pudor?

Nos quoque nostri sumus immemores 295
 post fata ducis cuius stirpem
 prodimus eheu suadente metu.

Virtus quondam uera priorum
 romana fuit
 uerumque genus Martis in illis 300
 sanguisque uiris.

278 uide ad u. 277 || Chorus V R1213 B chorus rome C
 chorus romanorum A || 279 hemistichia 279^a 280^b transposui
 auctore RP. || 283 Rupta R13 || 286 quis Ritter || 290 augusti
 soror augusti (soror augusti add. m. 2) C || sociata A sor-
 tita R13 || 291 aura C || 297 prodimus euo B C V R1213
 prodimus saeuo A prodimus aegro conieceram prod. eheu
 uel heu me ci. RP. eheu LMueller || 298 uera priorum uir-
 tus quondam A R13 uirtus q. uera pr. B R12 uerba C || 300
 martisque C ||

Illi reges hac expulerant
 urbe superbos
 ullique tuos sunt bene manes 305
 [uirgo dextra caesa parentis,
 ne seruitium paterere graue et
 improba ferret praemia uictrix
 cruda libido.
 te quoque bellum triste secutum]
 mactata tua miseranda manu 310
 nata Lucreti
 stuprum saeui passa tyranni.

Dedit infandi sceleris poenas
 cum Tarquinio Tullia coniunx 315
 quae per caesi membra parentis
 egit saeuos impia currus
 lacerosque seni uiolenta rogos
 nata negauit.

Haec quoque nati uidere nefas 320
 saecula magnum,
 cum tyrrenum rate ferali
 princeps captam fraude parentem
 misit in aequor.

Properant placidos linquere portus 325
 iussi nautae,
 resonant remis pulsata freta:
 fertur in altum properata ratis

302 expulerant A R13 expulerunt V || 304 utilique R13
 manes bene R13 || uersus 305—309 interpolatos esse pro-
 bare studui de Sen. trag. auct. p. 4 Virginiae commemoratio
 iam Swobodae suspicionem mouit. || 306 paterer R13 || 307
 improba ω nec proba Bo. || 308 dira A cruda R13 ||
 309 secutum est A R13 est om. C R12 || 314 targno R13
 tarquino R12 || 316 egit saeuos R12 || 317 lacerosque A
 lacerosque R1213 C || 319 hec ω hoc α || nati B C V R12
 natu R13 (unde natum ci. RP.) nostra α || 320 secula
 A R13 scelera Pall. plerique. || magnum ω maius Grotius. ||
 324 resonat R13 || 325 Iusu uel Iusti R13 || 327 profecta
 R12 B C proeecta α properata R13 ||

quae resoluto robore labens
 pressa dehiscit sorbetque mare.

Tollitur ingens clamor ad astra 330
 cum femineo mixtus planctu.
 mors ante oculos dira uagatur.
 quaerit leti sibi quisque fugam:
 alii lacerae puppis tabulis
 haerent nudi fluctusque secant, 335
 repetunt alii littora nantes,
 multos mergunt fata profundo.
 scindit uestes Augusta suas
 laceratque comas
 rigat et maestis fletibus ora. 340

Postquam spes est nulla salutis:
 ardens ira iam uicta malis:
 'haec' exclamat 'mihī pro tanto
 munere reddis praemia nate?' 345
 haec sum fateor digna carina,
 quae te genui quae tibi lucem
 atque imperium nomenque dedi
 Caesaris amens.

Exere uultus Acheronte tuos
 poenisque meis pascere coniunx: 350
 ego causa tuae miserande necis,
 natoque tuo funeris auctor.
 en ut merui ferar ad manes
 inhumata tuos
 obruta saeuīs aequoris undis.' 355

328 que soluto *C* || 332 negatur *R12* || 334 latere *C* ||
 335 secat *R13*. || 338 Augusta *R13* || 339 laceratque *A*
 lacerat *R13* || 340 rigat ī mestis *V* || 344 munerā *C* || nate
 premia reddis *R12* reddis premia natx *R13* reddis (tradis *C*)
 pr. nate *A* || 347 nomenque *A* nomen *R13* || 350 que om.
R13 || 352 actor *R12* || 353 feror *ci. NHs.* ||

Feriant fluctus ora loquentis.
 ruit in pelagus
 rursumque salo pressa resurgit.
 pellit palmis cogente metu 360
 fata et cedit fessa labori.

Mansit tacitis in pectoribus
 sprete tristi iam morte fides:
 multi dominae ferre auxilium
 pelago fractis uiribus ardent
 brachia quamuis lenta trahentes, 365
 noce hortantur manibusque leuant.

Quid tibi saeui fugisse maris
 profuit undas?
 ferro es nati moritura tui,
 cuius facinus [uix posteritas] 370
 tarde semper saecula credent.

Furit ereptam pelagoque dolet
 uiuere matrem
 impius ingens geminatque nefas:
 ruit in miserae fata parentis 375
 patiturque moram sceleris nullam.

Missus peragit iussa satellites:
 reserat dominae pectora ferro.
 caedis moriens illa ministrum

358 rursusque *CV* rursusque *AR13* || 359 palmis
R13 || 360 fataq3 et *R13* || 362 morti *R13* || 363 ferre et *C* ||
 364 audent *AR13* ardent *R12 g* || 365 trahentem *AR13*
 trahentes *B* trahentē *corr. ex trahentes R12* || 367 quic-
 quid *C* || 369 ex *C* || 370 uix post. atrox capiet *ci. RP.*
ego uerba uix posteritas deleui. (cf. Thy. 192. 754) || secula
 credunt *CR13* s. credent *BV R12* secula credet *g* cre-
 dula credet *α* || 372 pelago atque *Ritter* || 374 que om.
R13 || 375 miserie *C* misē *R13* mise fata *R12* || 376 que
 om. *R13* || 379 mories *R13* ||

rogat infelix, 380
 utero dirum condat ut ensem.

'Hic est hic est fodiendus? ait
 'ferro monstrum qui tale tulit.'
 post hanc uocem
 cum supremo mixtam gemitu 385
 animam tandem per fera tristem
 uulnera reddit. 387

AGRIPPINA.

Tellure rupta Tartaro gressum extuli 605
 stygiam cruenta praefrens dextra facem
 thalamis scelestis. nubat his flammis meo
 Poppaea nato iuncta, quas uindex manus
 dolorque matris uertet ad tristes rogos.
 manet inter umbras impiae caedis mihi 610
 semper memoria, manibus nostris grauis
 adhuc inultis reddita et meritis meis
 funesta merces puppis et pretium imperi
 nox illa qua naufragia defleui mea.
 comitum necem natiq̄ue crudelis nefas 615
 deflere uotum fuerat. haud tempus datum est
 lacrimis sed ingens scelere geminauit nefas.
 erepta pelago | foeda uulneribus sacros 620^a 618^b

381 ut in V || 382 hic est hic fod. B || Actus terci⁹.
 Mat' Neronis R13 Agripa R12 mater neronis C V Agri-
 pina mater neronis B Umbra Agrepine R11 || 605 extuli A
 extulit R13 || 606 pacem C || 608 iuncta nato R13 || 609
 matris uertit (uertat Mog.) A nras ūtet R13 || ad tristes
 A R13 in tr. R12 || 612 inultis corr. ex inuictis V || 613
 pupis C || 614 nox C B R12 13 nox A || que (sprser. l. qua)
 C || 615 necemque R12 || 616 617 desunt V || 617 scelere ō
 scelera α || 618 hemistichiorum 620^a 621^a 618^a ordinem resti-
 tuit RP. ||

intra penates spiritum effudi grauem
 nec odia nati | sanguine extinxi meo 621^a 620^b
 perempta ferro | , saeuit in nomen ferus 618^a 621^b
 matris tyrannus: obrui meritum cupit.
 simulacra titulos destruit mortis metu
 totum per orbem quem dedit poenam in meam
 puero regendum noster infelix amor. 625
 extinctus umbras agitat infestus meas
 flammisque uultus noxios coniunx petit,
 instat minatur imputat fatum mihi
 tumulumque nati, poscit auctorem necis.
 iam parce: dabitur. tempus haud longum peto: 630
 ultrix Erinys impio dignum parat
 letum tyranno uerbera et turpem fugam
 poenasque, quis et Tantali uincat silim,
 dirum laborem Sisyphi Tityi alitem
 Ixionisque membra rapientem rotam. 635
 licet extruat marmoribus atque auro tegat
 superbus aulam, limen armatae ducis
 seruent cohortes, mittat immensas opes
 exhaustus orbis, supplices dextram petant
 Parthi cruentam, regna diuitias ferant: 640
 ueniet dies tempusque quo reddat suis
 animam nocentem sceleribus iugulum hostibus
 desertus ac destructus et cunctis egeus.
 heu quo labor quo uota ceciderunt mea?

619 intra A R13 inter R12 || 620 extinxi C || 621 in
 me ferus V || 624 in penam (in add. m. 2) V || 625 geren-
 l. nr
 dum ūr C || 626 extinctas R12 || infestus amo. meas C ||
 626 que om. C || 629 nati A nasci C G g' ulcisci V R13
 Mog. Vltr. (in V ex alia uoce correctum). || posit autorez
 R13 auctore corr. ex auctore V poscit ulcisci necem uel
 p. ultorem necis ci. RP. || 630 parte R12 pce R12 || puto
 R12 || 631 parcit V || 636 marboribus B || 638 i mensas
 R13 in mensas R12 || 639 exhaustis C || petent R13 pe-
 tant A || 641 reddit V || 643 et A ac R13 || ac cunctis
 C R12 Mog. et c. A R13 ||

quo te furor prouexit attonitum tuus 645
 et fata nate cedat ut tantis malis
 genitricis ira quae tuo scelere occidit?
 utinam antequam te paruulum in lucem edidi
 aluique saeuae nostra lacerassent feræ
 uiscera sine ullo scelere sine sensu innocens 650
 mecum occidisses, iunctus atque haerens mihi
 semper quietam cerneres sedem inferum,
 proauos patremque nominis magni uiros
 quos nunc pudor luctusque perpetuus manet
 ex te nefande meque quae talem tuli. 655
 quid tegere cesso Tartaro uultus meos
 nouerca coniunx mater infelix meis?

OCTAVIA. CHORVS.

660 Parcite lacrimis urbis festo
 laetoque die:
 ne tantus amor nostrique fauor 660
 principis acres suscitet iras
 uobisque ego sim causa malorum.
 non hoc primum pectora uulnus
 mea senserunt, grauiora tuli.
 dabit hic nostris finem curis 665
 uel morte dies.

645 prouexit *C* || 647 genitrix *V* || 648 utinam *C* te
om. B || edidi *A R13* dedi *B R12* edidi in *marg. B* || 649
 saeuae nostra *A* saeua nostre *V* saeue corr. ex sepe *C* ||
 649 650 in *R13* sic habentur: alluique seue ullo scelere sine
 sensu innocens (*ceteris omissis*) || 651 meus *A R13* mecum
R12 III Pall. || iunctus *R13* || haerens mihi *A* herens in
 l'meus *B* || 652 quietem *C* || 653 proauos patremque *A* p.
 ptemq; *R13* patrem paruosque *C* auos patremque *V* || 654
 manent *V* || 655 me que talem *C* || 656 quid tege^{re} cesso *C* ||
 OCTAVIA · CHORVS *A* S'a pars chor⁹ octauia *R13* ||
 659 die corr. ex diem *R12* || 660 nosterque (*sprser. l. nri*)
C || 662 nobis que *C* || 663 uultus *R13* || 666 mortem *B* in
marg. ||

Non ego saeuⁱ cernere cogor
 coniugis ora,
 non inuisos intrare mihi 670
 thalamos famulae.
 soror Augusti non uxor ero.
 absint tandem tristes poenae
 letique metus.

CHOR. Scelerum diri miseranda uiri
 potes heu demens sperare memor? 675
 hos ad thalamos seruata diu
 uictima tandem funesta cades.
 sed quid patrios saepe penates
 respicis udis confusa genis?
 propera tectis efferre gradus,
 linque cruentam principis aulam. 680

En illuxit suspecta diu
 fama totiens iactata dies.
 cessit thalamis
 Claudia diri pulsa Neronis 685
 quos iam uictrix Poppaea tenet,
 cessat pietas dum nostra graui
 oppressa metu segnisque dolor.

Vbi romani uis est populi,
 quae saepe duces fregit claros 690
 dedit inuictae leges patriae

667 seue ω saeuⁱ α || cogor ω cogar α || 671 in
marg. adscr. a pr. m. R12 || augtⁱ *R13* || 672 tantum ω tan-
 dem scripsi || tristesque *R12* || 674 Choro dedit Ritter, ad-
 stipulatur *cod. C* || cho. socerum diri *C* socerum diri (*om.*
 cho) *A R13* soror o diri *B* soror diu *un. ex Pall.* uel so-
 cerum uel scelerum *B in mg.* scelerum diri *g II Pall. Ortel.* ||
 675 hoc *B V R12* hic *R13* haec *A* heu scripsi e *coni.*
Lips. || spernere *C* || 677 cedes *R13* || 682 CHOR. ω del.
 Ritter || 687 cesit *R13* || 688 compressa *A* oppsa *R13* ||
 dolor noster *V* || 690 qui corr. ex que *R12* || fregit claros
 quae saepe duces *A* q sepe claros fregit duces *R13* quae
 saepe duces fregit claros scripsi ||

fascēs dignis ciuibus olim,
iussit bellum pacemque feras
gentes domuit,
captos reges carcere clausit? 695

Grauis en oculis undique nostris
iam Poppaeae fulget imago
iuncta Neroni.
affligat humo uiolenta manus
similes nimium uultus dominae 700
ipsamque toris detrahat altis.
petat infelix nox et flammis
telisque feris principis aulam.

NVTRIX. POPPAEA.

Quo trepida gressum coniugis thalamis tui
effers alumna quodue secretum petis 705
turbata uultu? cur genae fletu madent?
certe petitus precibus et uotis dies
nostris refulsit. Caesari iuncta es tuo
taeda iugali quem tuus cepit decor
et culpa Senecae, tradidit uinctum tibi 710
genitrix amoris maximum numen Venus.
o qualis altos quanta pressisti toros
residens in aula. uidit attonitus tuam

697 fulgent *R13* || 699 affigat *R13* affigat *A* affigat *Eguianus*. cf. 809 || iugo *V* || 702 infelix ω infestis *Grotius* mox et *A* nox e *R13* || NVTRIX · POPPAEA *A* 2^a ps Nutrix popea *R13* Nutrix *R12* nutrix popee *C* || 704 thalami *R13* || 705 quoue *CP* || 706 cur *A* tue *R13* || manant *CR1213* manent *G* madent α (*VB?*) || 707 ecce

petitus *V* || 708 Rostris *R13* || iuncta suo (es interpretis est) *R12* iuncta es tuo *AR13* || 709 regali *R13* || 710 et culpa senece ω et culpa nuptae ci. *Gron.* nec culta Senecae *Bo.* genitrixque amoris tradidit uinctum tibi culpata Se-

necae, max. n. V. ci. *RP.* cf. *uu.* 443. 568 || iunctam *C* || 711 Senitrixque *R13* || 712 Equalis *C* ||

formam senatus, tura cum superis dares
sacrasque grato spargerēs aras mero 715
uelata summum flammeo tenui caput.
et ipse lateri iunctus atque haerens tuo
sublimis inter ciuium laeta omina
incessit habitu atque ore laetitiam gerens
princeps superbo. talis emersam freto 720
spumante Peleus coniugem accepit Thetin
quorum toros celebrasse caelestes ferunt
pelagique numen omne consensu pari.
quae subita uultus causa mutauit tuos?
quid pallor iste quid ferant lacrimae doce. 725
POP. confusa tristi proximae noctis metu
uisuque nutrix mente turbata feror
defecta sensu. laeta nam postquam dies
sideribus atrae cessit et nocti polus
inter Neronis iuncta complexus mei 730
somno resoluor. nec diu placida frui
quiete licuit: uisa nam thalamos meos
celebrare turba est maesta, resolutis comis
matres latinae flebiles planctus dabant.
inter tubarum saepe terribilem sonum 735
sparsam cruore coniugis genitrix mei
uultu minaci saeua quatiebat facem.
quam dum sequor coacta praesenti metu:
diducta subito paluit ingenti mihi
tellus hiatu, lata quo praeceps toros 740

714 formam *corr.* ex fortunam *V* || 715 sacrasque *A* que om. *R12* Et sacras *R13* gratā *C* || spargens *C* || u. 715 bis legitur *R13* || 716 tenui flameo *R13* || 718 omnia *VR1213* (oīā) omina *V* agmina 'unus antiquus cod.' *Delrio* || 720 ah mersam *V* || 722 thalamos *R12* || 724 subdita *R13* || 724 quis pallor *C* || 728 sideribus atris ω sideribus, atrae ci. *RP.* || 729 meis *R13* || 731 resoluor *R12* || 735 turbarum *R12* || sompnium *C* foī sonum *R13* || 736 sparsam *BCR12* (*V?*) sparsa e *Spsaq3* *R13* || genitrix *A* nutrix *R13* || 737 saeua *A* seuā *R13* || 738 plenti *R13* || 739 diducta *A* subducta *VB* (*sed in marg.* ul' diducta *B*) || 740 hitu *R13* ||

cerno iugales pariter et miror meos
 017 in quis residi fessa, uenientem intuo
 comitante turba coniugem quondam meum
 natumque, properat petere complexus meos
 Crispinus intermissa libare oscula: 745
 irrupit inter tecta cum trepidus mea
 027 ensemque iugulo condidit saeuum Nero.
 tandem quietem magnus excussit tremor
 [quatit ora et artus horridus nostros tremor]
 pulsatque pectus, continet uocem timor 750
 quam nunc fides pietasque produxit tua.
 029 heu quid minantur inferum manes mihi
 aut quem cruorem coniugis uidi mei?
 NVTR. quaecumque mentis agit infestus uigor
 ea per quietem sacer et arcanus refert 755
 ueloxque sensus, coniugem thalamos rogos
 uidisse te miraris amplexu noui
 haerens mariti? sed mouent laeto die
 pulsata palmis pectora et fusae comae.
 Octauiae discidia planxerunt sacros 760

742 in quis *A* in quibus *V* || resedi *A* rescidi *R13*
 residi *RP*. || intuo *A* intueor *CB R12* intuo *V* || 742—744
 in marg. adser. sunt in *R12* || 743 cum comitante *C* || tan-
 dem meum *B* || 745 Pristinus et *C* pristinus et *B* Pristinus
R12 13 pristinos *V* Crispinus et *α* || * oscula *R13* || 746
 017 inrumpit *V* || intra *A* inter *R12 13 B* || tum *A* dum *R13* ||
 trepidus *A R13* rapidus *B Suet. Ner. 49*: trepidanter — fer-
 rum iugulo adegit. || mea *ω Nero Gruterus* || 747 condit *R13*
 saeuum Nero *A R13* ferum iugulo nero *R12* ferrum nero *sed*
in marg. uel seuum *B* saeuum meo *Grut. sed haec ad Nero-*
nis mortem spectare recte contendunt et T. Bad. et F. Valerius.
Poppaeam ictu calcis a Nerone occisam esse tradit Suet. Ner.
35. || 748 timor *ω* tremor restituit *RP. ex u. seq.* || 749
 uersum et *RP* et mihi suspectum deleui. *omittitur in textu codicis*
B, in marg. adscriptus est a m. 2 || timor *C* || 750 pulsat (*om.*
que) *C R12* || 754 Nutricis notam *om. R13* || intentus *ci.*
Gron. infectus ci. RP. || 757 mis mirarcis *R12* (*litterae*
mis et c. lineolis deletae) || 758 marti *C* || leta *B R12* laeto
A || 760 desidia *B R13* discidia *V R12 C*

027 inter penates fratris et patrium larem.
 fax illa quam secuta es Augustae manu
 praelata clarum nomen inuidia tibi
 partum ominatur. inferum sedes toros
 stabiles futuros spondet aeternae domus 765
 iugulo quod ensem condidit princeps tuus:
 037 bella haud mouebit, pace sed ferrum teget.
 recollige animum, recipe laetitiam precor
 timore pulso. redde te thalamis tuis.
 POP. delubra et aras petere constitui sacras 770
 caesis litare uictimis numen deum,
 ut expientur noctis et somni minae
 terrorque in hostes redeat attonitus meos.
 i uota pro me suscipe et precibus piis
 superos adora mandat ut praesens metus. 775

CHORVS.

Si uera loquax fama tonantis
 furta et gratos narrat amores,
 quem modo Ladae pressisse sinum
 tectum plumis pennisque ferunt,
 modo per fluctus raptam Europen
 taurum tergo portasse trucem: 780

Quae regit et nunc deseret astra,
 petet amplexus Poppaea tuos
 quos et Ladae praeferre potest

761 inter *ω* intra *α* || 762 secuto *R13* || angusta *R13* ||
 764 ominatur *C* || 766 quod sprser. quem *C q3 R12 13* || tuus
ω tuo *Lipsius 'codd. nom.'* *NHs. uide ad u. 747* || 767 haud
corr. ex aut R12 uersum om. V || 772 expient *R13* || minax
R13 || 774 et uota *ω* tu nota *Gron. i. uota scripsi cum NHs.* ||
 775 manet ut *A* maneat ut *V R12 13* mandat ut *scripsi e*
comi. NHs. emanet ut ci. Ritter || 776 loquar *C* loquor *AR12*
 loquā *R13* loquax *α (V?)* || 777 narret *C* || 778 que modo
C R13 quemodo *corr. ex quimodo V* || 779 pulmis *R13* ||
 ferum *C R13* in marg. *B R12* ferunt *A* || 782 deserit *C* ||
 783 peret *R13* petet *corr. ex perit V*

et tibi quondam cui miranti 785
fuluo Danae fulsit in auro.

Formam Sparte iactet alumnae
licet et phrygius praemia pastor:
uincet uultus haec Tyndaridos 790
qui mouerunt horrida bella
phrygiaeque solo regna dedere.

Sed quis gressu ruit attonito,
ecquid portat pectore anhelato?

NVNTIUS. CHORVS.

Quicumque tectis miles exultat ducis, 795
defendat aulam cui furor populi imminet.
trepidi cohortes, ecce, praefecti trahunt
praesidia ad urbis, uicta nec cecidit metu
concepta rabies temere sed uires capit.

CHOR. quis iste mentes agitat attonitas furor? 800
NVNT. Octauiae fauore percussa agmina,
en efferata per nefas ingens ruunt.

CHOR. quid ausa facere quoue consilio doce.
NVNT. reddere penates Claudiae ciues parant
torosque fratris debitam partem imperi. 805
CHOR. quos iam tenet Poppaea concordia face?

785 miranti R13 || 786 daphne R13 dannhe C dampne R12 dapne V dane B Danae α || fluxit A fulxit R13 al. fulsit Commelin. || 787 formam corr. ex fortunam V || iacet C || 793 aut quid ω ecquid scripsi. || pectore portat ω portat p. LMueller || Act⁹ quintus Nūcius chorus R13 Nūcius R12 Nūcius chorus C || 794 exultat A R13 exaltat V cf. Verg. Aen. XI 661. || 796 cohortes R12 || 797 ab urbis R13 ad urbes C || cecidit R13 cedit A || 799 attonitus A attonitos R12 attonitas R13 || 800 furōre ω fauore Gron. percussa V R12 R13 pulsa C percussa α || 801 et efferata A Eeferata R13 et om. B V nunc eff. Bo. cum Vltrai. en ci. RP. || 802 quid est ausa R12 || cōscilio R13 || 803 Edere R13 diui ω ciues ci. RP. || 805 fide A face R13 quos nā tenet cōcordi fide (supra tenet interpres addidit popea) R12 ||

NVNT. hic urit animos pertinax nimium fauor
et in furorem temere praecipites agit.
quaecumque claro marmore effigies stetit 810
aut aere fulgens ora Poppaeae gerens
afflicta uulgi manibus et saeuo iacet
euersa ferro, membra per partes trahunt
deducta laqueis, obruunt turpi diu
calcata caeno. uerba conueniunt feris
immixta factis quae timor recipit meus.
sepire flammis principis sedem parant 815
populi nisi irae coniugem reddat nouam
reddat penates Claudiae uictus suos.
ut noscat ipse ciuium motus mea
uoce haud morabor iussa praefecti exequi.

CHORVS.

Quid fera frustra bella mouetis?
inuicta gerit tela Cupido. 820
flammis uestros obruet ignes,
quibus extinxit fulmina saepe
captumque Iouem caelo traxit.
laesi tristes dabitur poenas
sanguine uestro. 825

Non est patiens feruidus irae
facilisque regi:

806 ruit B || furor ω fauor Grotius || 807 praecipitatos R13 || 808 quogq R13 stetit effigies V || 809 ara ω aere Lips. || 811 pptes corr. ex ppetes V || trahuunt R12 || 811 diducta A seducta V deducta R13 (C?) IVPall. || obruitur R13 || 813 Calcata R13 || 814 recipit A R13 recepit V reticet ci. Detrio rapuit ci. RP. || 815 sepellire V sopire R13 sepire A || 815 irae om. R13 || reddat ω dedat Grotius || 817 uinctus C || 818 mea uoce C || 819 haud (om. uoce) C aut R13 || 819 noua scaena R13 continuatur A || 822 nostros B || 823 quis R13 || 824 tela (linea del.) traxit V || 825 del dabitur mi penas R13 || 825 nostro B || 828 facillique R13 ||

ille ferocem iussit Achillem
pulsare Iyram. 830
fregit Danaos, fregit Atridem.
regna euerit Priami, claras
diruit urbes.

Et nunc animus quid ferat horret
uis immitis uiolenta dei. 835

NERO.

O lenta nimium militis nostri manus
et ira patiens post nefas tantum mea,
quod non cruor ciuilis accensas faces
extinguit in nos caede nec populi madet
funerea Roma quae uiros tales tulit. 840
et illa cui me ciuium subiecit furor 843
suspecta coniunx et soror semper mihi,
tandem dolori spiritum reddat meo 845
iramque nostram sanguine extinguat suo. 846
admissa sed iam morte puniri parum est. 841
grauiora meruit impium plebis scelus: 842
mox tecta flammis concidant urbis meis, 847
ignes ruinae noxium populum premant
turpisque egestas saeua cum luctu fames.
exultat ingens saeculi nostri bonis 850
corrupta turba nec capit clementiam
ingrata nostram ferre nec pacem potest.
sed inquieta rapitur hinc audacia,
hinc temeritate fertur in praiceps sua.

832 regna corr. ex regina R12 || claras om. R13 circ-
cuit sprser. l. diruit C || NERO. ω || 837 tantum nefas C
R12 tanct. neph. V nefas tantum A R13 || 838 quid R12 ||
839 in nos R13 || ne V || 840 funesta R12 || uiro R13 || 841
pulri R13 || 841 842 post u. 846 conlocandos putauit. || 843 et
illa ω at illa Bo. || subiecit A subiecit R13 V Pall. || 845
dedat R13 || 849 rictu ci. RP. cf. Herc. 695 Thy. 5. || 851
carpit C || 853 hinc R13 || 854 huic R13 ||

malis domanda est et graui semper iugo 855
premda, ne quid simile tentare audeat
contraque sanctos coniugis uultus meae
attollere oculos. fracta per poenas metu
parere discet principis nutu sui.
sed adesse cerno rara quem pietas uirum 860
fidesque castris nota praeponuit meis.

PRAEFECTVS. NERO.

Populi furorem caede paucorum diu
qui restiterunt temere compressum affero.
NERO. et hoc sat est? sic miles audisti ducem?
compescis? haec uindicta debetur mihi? 865
PRAEF. cecidere motus impio ferro duces.
NERO. quid illa turba petere quae flammis meos
ausa est penates, principi legem dare,
abstrahere nostris coniugem caram toris,
uiolare quantum licuit incesta manu 870
et uoce dira? debita poena uacat?
PRAEF. poenam dolor constituet in ciues tuos?
NERO. constituet aetas nulla quam famae eximat.
PRAEF. qua temperet nos ira non noster timor.
NERO. iram explicauit prima quae meruit meam. 875
PRAEF. quam poscat ede: nostra ne parcat manus.
NERO. caedem sororis poscit et dirum caput.
PRAEF. horrore uinctum trepidus astrinxit rigor.

857 meos R13 || 858 facta B || 859 nutu A nutui
R1213 Mog. nutu V || PRAEFECTVS · NERO A om. V
Act⁹ qnt⁹ pfcus nero R13 prefect⁹ R12 || 865 haec A h
R13 || 866 PRAEF. om. R13 || metus ω motus α || impio

A R13 impii C || duces C || 867—884 praefecti et Neronis
notae interse conmutatae R13 || 869 tantam toris ME caram
t. A R13 || 874 nos ira ω non ira α || 875 expectabit R13 VC
expectet R12 expiabit α explicabit B explicauit scripsi.
expe diuit ci. RP. || 876 possit R12 || 878 uinctum ω uinctum
Raphelengius ||

- NERO. parere dubitas.
 PRAEF. cur meam damnas fidem?
 NERO. quid parcis hosti?
 PRAEF. femina hoc nomen capit? 880
 NERO. si scelera cepit.
 PRAEF. estne qui sontem arguat?
 NERO. populi furor.
 PRAEF. quis regere dementes ualet?
 NERO. quis concitare potuit?
 PRAEF. haud quemquam reor.
 NERO. mulier dedit natura cui primum malo
 animum ad nocendum pectus instruxit dolis, 885
 PRAEF. sed uim negauit.
 NERO. ut ne inexpugnabilis
 esset sed aegras frangeret uires timor
 uel poena, quae tam sera damnatam premit
 diu nocentem. tolle consilium ac preces
 et imperata perage: deuectam rate 890
 procul in remotum litus interim iube:
 tandem ut residat pectoris nostri timor.

CHORVS. OCTAVIA.

- a O funestus multis populi
 dirisque fauor,
 qui cum flatu uela secundo 895

879 mea R12 || 880 quod A quod corr. ex quid R12
 quid R13 cur B || 881 Si corr. ex S3 (i. e. sed) V cepit C
 q R13 || 882 demtas R13 || 883 quis A R13 qui Mog. un.
 ex Pall. || 884 dedit sprser. l' reddit C dat R13 || 885 ni-
 tendum C istruxit B || 886 uerba sed uim negauit prae-
 fecto dedi auctore RP. || 887 regras R13 || 888 tam ω iam
 Bo. || dāpnata R13 || 890 rate procul V || 891 urbe R13 ||
 892 residet R12 in ras. || tumor A timor C B R12 13
 (B in marg. uel tumor) || CHORVS · OCTAVIA A R13
 chorus R12 || 893 O Funesti C || multus B ||

- ratis impleuit uexitque procul,
 languidus idem
 deserit alto saeuoque mari.
 a' Fleuit Gracchos miseranda parens,
 perdidit ingens 900
 quos plebis amor nimiusque fauor
 genere illustres
 pietate fide lingua claros
 pectore fortes legibus acres.
 a'' Te quoque Liui simili leto 905
 fortuna dedit,
 quem neque fasces texere sui
 nec laeta domus.
 plura referre prohibet praesens
 exempla dolor. 910
 b Modo cui patriam reddere ciues
 aulam et fratris uoluere toros,
 nunc ad poenam ferrumque trahi
 flentem miseram cernere possunt.
 b' Bene paupertas humili tecto 915
 contenta latet:
 qualiunt altas saepe procellae,
 atque euertit fortuna domos.

897 idde3 R13 || 899 gnatos A R13 gratos G R10 al'
 gracos R10 in marg. gracos uel graccos Pall. tres Grut.
 teste || 905 lenis A leuis C B V R12 13 Liui 'ita quoque
 Pall. aliquot et Colon.' Gruterus || simili corr. ex similis V
 sil'i loco R13 || 907 faces C || tui ω || 908 tecta ω saepta
 uel tuta ci. NHs. laeta RP. || 909 refern7 R13 ||
 pūs R13 || 913 letumque A ferq3 R13 || 914 possunt
 R12 13 V B possis A || 916 contecta V || 918 aut ω at-
 que Bo. ||

- c OCT. Quo me trahitis? quoque tyrannus
aut exilium regina iubet, 920
si mihi uitam fracta remittit
tot iam nostris euicta malis?
si caede mea cumulare parat
luctus nostros:
inuidet etiam cur in patria 925
mihi saeua mori?
- d Sed iam spes est nulla salutis:
fratris cerno miseranda ratem.
hac en cuius uecta carina
quondam genitrix 930
nunc et thalamis expulsa soror
miseranda uehar.
- c' Nullum pietas nunc numen habet
nec sunt superi.
regnat mundo tristis Erinys. 935
quis mea digne deflere potest
mala? quae lacrimis nostris questus
reddet aëdon?
cuius pennas utinam miserae
mihi fata darent. 940
- d' Fugerem luctus ablata meos
penna uolucris procul et coetus
hominum tristes caedemque feram.

919 quodue *A* quo ue *R13 R10 Gg* || 920 fortuna α
regina ω || 921 mihi *om.* *R13* fractam *C* || 922 annis *sprscr.*
nris *R12 nras R13* euicta ω et uicta *Gron.* || 923 sin *ci.*
Gron. || 924 nostros *A uŕos R13* || 925 ~~ne~~ etiam *C* || 927
confer u. 341 || 929 haec est *A* hac est *CR13* hac en *ci.*
RP. || 933 ne pietas numen *V* || 938 rederet *R13* red-
deret *C* edon ω aedon α || 940 fata *corr. ex facta R12* ||
941 ablata *A* alta *R13* alata *R12* elata *ci. RP.* || 943
cedonque *R13* ||

- sola in uacuo nemore et tenui
ramo possem querulo pendens 945
gutturē maestum fundere murmur.
- e^o CHOR. Regitur fatis mortale genus
nec sibi quisquam spondere potest
firmum et stabile . . . — . . . —
pro quam casus uoluit uarios 950
semper nobis metuenda dies.
animum firment exempla tuum
iam multa domus quae nostra tulit.
quid saeuior est fortuna tibi?
- f Tu mihi primum tot natorum 955
memoranda parens
nata Agrippae nurus Augusti
Caesaris uxor
cuius nomen clarum toto
fulsit in orbe. 960
- f' Vtero totiens enixa graui
pignora pacis,
mox exilium uerbera saeuas
passa catenas
funera luctus tandem letum 965
cruciata diu.

944 sola in uacuo *A* sola uacuo in *V* sola τ uacuo
R13 || 945 pendens querulo possem *A* possem *q.* pend.
R13 || 947 Chor. *m. 2 add. C* || 948 quisquam *R1213 CV*
quidquam *A* || 949 monometrum intercidisse *puto.* || 950 per
quam *A p q; R13 p* casus que *R12* per quem *C* pro
(*i. e.* *proh*) quam casus u. uarios (*conl. Verg. Aen. I.*
12) uel perquam casus u. u. *ci. RP.* || nec sibi quisquam
s. p. firmam et stabilem *Parcam*, casus *ci. Bo.* || uoluit
R1213 C uoluit *A* || 953 nra *R13* nostra *G R11* ue-
stra *A* || 955 principium *V* || 956 meōrāda *V in ras.* || 957
augti *R13* || 959 tu cuius *V* || 965 uulnera *ci. IGron.* ||
uictus *sprscr.* luctus *C* ||

- f^o Felix thalamis Liuia Drusi
natisque ferum ruit in facinus
poenamque suam. 970
Iulia matris fata secuta
post longa tamen tempora ferro
caesa est quamuis crimine nullo.
- f Quid non potuit
quondam genitrix tua quae rexit
principis aulam 975
cara marito partuque potens?
eadem famulo subiecta suo
cecidit diri militis ense.
- f' Quid cui licuit regnum in caelum
sperare parens tanta Neronis? 980
non funesta uiolata manu
remigis ante
mox et ferro lacerata diu,
iacuit saeui uictima nati?
- g OCT. Me quoque tristes 985
mittet ad umbras ferus et manes
ecce tyrannus.
- g' Quid iam frustra miseranda moror?
rapite ad letum 990
quis ius in nos fortuna dedit.

967 ifalix R13 || 970 secuta est R13 || 971 tempora tempora V || 974 textit sprser. rexit C || 978 diri A diu R13 || 979 celo V || 980 uiolata A uiolenta R13 B in marg. || 983 an mox V || 984 saeui iacuit A iacuit seui R13 || 985 OCT. om. R12 || 986 mittet R13 || manes corr. ex man; C inmanis V totus uersus in marg. adscr. est a 2 m. B || 988 quid iam A quidā R13 || 990 quis ius in nos A R13 q in nos ius V ius quis in nos B quibus in nos ius Vltra. ||

- h Testor superos —
quid agis demens? parce precari
quis inuisa es numina diuum.
- h' Tartara testor 995
Erebique deas scelerum ultrices
et te genitor
dignum tali morte et poena,
non inuisa est mors ista mihi.
- o^o Armate ratem date uela fretis 1000
uentisque petat puppis rector
pandatariae litora terrae.
- i CHOR. Lenes aurae zephyrique leues
tectam quondam nube aetheria
qui uexistis raptam saeuae
uirginis aris Iphigeniam, 1005
hanc quoque tristi procul a poena
portate precor templa ad Triuiaie.
- i' Vrbe est nostra mitior Aulis
et Taurorum barbara tellus:
hospitis illic caede litatur 1010
numen superum.
cuius gaudet Roma cruore.

991 post h. u. dimetrum cum monometro perisse suspi-
cor. || 992 ageris C || prece sprser. l. parce C || 993 Quis i
ussa R13 || 994 tartari V || 997 tantali R12 || 1001 tandem
pharie ω nisi quod unus e Pall. Grut. teste tandem funeste.
pandatariae ci. Lips. || 1002 leues R1213 post aurae ra-
sura unius lit. C que om. V || 1003 etherea R13 C || 1004
qui uexisti C || 1007 portare C || 1008 uestra R12 (e in ras.) ||
1009 maurorum ω corr. Lips. || 1011 munere superum C ||
1012 cuius CV eius R13 cuius A cuz gaudet „roma cruore „
cuius R12 || Lucij Marci Anei Senece Octauia Tragedia nona
feliciter Explicit die XIII mensis Iulij MCCCLXXXI^o:
— R11 Lucij anni senece cordubensis octauia explicit
tragedia nona. Sequitur a tergo decima et ultima que her-
cules oethus nuncupatur et exitus eius. C Senece poete
tragediarum liber nonus qui octauia dicitur Explicit. De-
cimius autem qui hercules oethus noīatur hic Incipit. G.

I. INDEX
NOMINVM ET RERV.

Tragoediarum ordo et signa:

H	Hercules I (furens)	1
T	Thyestes	57
Ofr.	Oedipi fragmentum	101
Pfr.	Phoenissarum fragmentum	117
P	Phaedra	131
O	Oedipus	181
Tr	Troades	227
M	Medea	275
A	Agamemnon	317
HII	Hercules II (octaeus)	365
Oct.	Octauia	455

Absyrtus, nefandae uirginis
paruus comes diuisus ense,
funus ingestum patri spar-
sumque ponto corpus M 131
—3

Abydo opposita Sestos Pfr. 249
Acastus regna thessalica opti-
nens leto expetit (*Iasonem*)
M 257 A. instat 524 A. et
Creo arma iungunt 529

Acharneus durus P 23*

Achelous undas sanguine infe-
cit suo HII 303 mutatus in
serpentem et taurum HII
304 Herculis claua sub-
actus HII 498 omnis faci-
lis in species dari HII 499
Acheloi uadum HII 589
sqq. tertius trames caua

conualle serpens tangit er-
rantes aquas (*Acheloi*) O 288
Acheron O 591 Acheron
languidus HII 1960 maestus
T 17 Acheron inuius re-
nauigari H 719 Acheron-
tis atri uultus A 630 con-
dere Acherontis plagis P
1209 Acheronte toto nos
tege T 1020 Acheron-
te exere uultus tuos Oct.
349 Acheronte in imo P
103
Achilles Tr 212 251 816 965 A
179 209 Achillis Tr 301
332 675 950 953 997 1001
1011 1131 Achilli (*gen.*)
Tr 241 Achilli (*dat.*) A 187
785 Tr 253 315 1168 pon-

- tus suum adesse Achillen sensit Tr 185 emicuit umbra thessalici ducis Tr 189 sqq. iras Achillis Tr 202 desponsa nostris cineribus Polyxena Tr 203 cantus Achillis Tr 332 ex Achille nate sed nondum uiro Tr 352 illo ex Achille Tr 353 356 Achillis *facta recenset Pyrrhus* Tr 220—254 Achillis *laudes* Tr 220 sqq. falsas uestes exuit Tr 223 Achillem lyram pulsare iussit Cupido Oct. 829 Achillem generum (*Clytemestrae*) A 160 trucidis pueri magister Chiron Tr 842 in Agamemnonem toruum armauit manum A 210 Achillis *bustum describitur* Tr 1131 saevus tumulus Tr 1174 Achilles falsus (*Patroctus*) A 647 simulatus Tr 456 u. *Aeacides Pelides thessalus*
- Achiuum** turba Tr 1129 Achiuus Tr 863 achiuae gentis praesidia M 227
- Actaeon** citus O 777 cadmei nepotis O 772 Actaeon suis noua praeda canibus Ofr. 14 O 772—784
- actaei** generis decus P 908 actaeae genti ueneranda Pallas 1158 actaea arua H 1171
- Acte** famula Oct. 110 670 prima Octaviae toros uiolare ausa 198 monumenta extruit 202
- Admetus** u. *pheraeus*
- Adrastus** gentes suas septemque regna ad auxilium trahit genero Pfr. 13—15 Adrasti gener 12 u. *Polynices*
- Adria** u. *Hadria*
- adynata** H 377 sqq. T 476—482 P 576—581 Oct. 227 —229 HII 283 338 s. 518 1586 sqq. — HII 472
- Aeacidae** Tr 262 cf. Tr 46 u. *Achilles*
- Aeacis*** Tr 46
- Aeacus** Thetidis socer H 738
- Aeaco*** Tr 355 Aeacon HII 1562
- Aeetae** flammum pecus M 471* palla Aeetae pignus datum a Sole generis 574 Aeetae Colchi genus 179 Aeeten duce adice 530
- aegaeum** fretum Tr 235 aegaeo ponto O 499 aegaea freta Ofr. 313
- Aegei** coniunx Medea P 571
- AEGISTHVS** (II) A Aegisthe 234 261 1037 1044 causa natalis tui Aegisthe ueniet A 48 furtium genus A 769 nomen ambiguum suis A 1042 Thyestae gnatus A 965 gnatus Thyestae — et nepos A 294 idem sororis gnatus et patris nepos A 1043 auctore Phoebos gignor A 295 agrestis ille alumnus A 770 exul A 292 exul et adulter A 942 semiuir A 948 Clytemestrae socius A 123 Aegisthus arces uenere quaesitas tenet A 985 consors pericli et regni mei A 1036 sceleris infandi artifex A 1041
- Aegyptus** incesta iterum hausit cruorem romani ducis Oct. 534 illic sepultum bellum ciuile 535 — cruentae regis Aegypti nurus H 502 u. *Danaides*
- aeolius** senex P 1240 u. *Sisyphus*. aeolia uirgo M 105 u. *Creusa*

- aesonius** dux M 82 u. *Iason*
- aetates** P 533—565 Oct. 408 —440 ultima T 881 pegaseo gradu Tr 394
- Aethiopus** binos H 38
- Aetna** feruens T 583 Aetna premens titana M 413 ignis ardentis Aetnae HII 289 tota Aetna Ceres filiam quaesiuit H 664 u. *siculus uertex*. aetnaeum antrum P 107 aetnaeum fulmen 161 HII 545 aetnaeis ingis 195 aetnaeos caminos HII 1162 caminis aetnaeis H 106
- AETOLARVM** VIRGINVM CHORVS II HII aetolum genus HII 322
- AGAMEMNO** (II) A Tr Agamemno A 535 Agamemnon A 417 816 T 325 Agamemnonis A 246 Agamemnon regum rex A 292 mille ductor ducum A 1065 rex regum ductor ducum A 39 regum tyranne Tr 312 regum maximus rector Tr 988 adest daturus coniugi iugulum suae A 43 ardore (*Chryseidis*) furens A 178 amores eius narrat Clytemestra A 173—192 uictor Asiae ferocis, ultor Europae A 206 ignauus iste ductor ac fortis pater A 237 ignouit Helenae A 274 nulla Atriden uenere furtiua abstulit A 276 telluris altum argolicae decus A 416 *confertur eum* marmarico leone A 776 deos suos adit A 816 quis iste est alter Agamemnon tuus A 1020 caesus Agamemnon docet timendum A 990 peremptus scelere materno iacet A 983 caesus parens Oct. 61
- u. *Atrides*. agamemnonios currus Tr 161 agamemnonias laurus A 356
- Agave** felix Pfr. 1 cf. Ofr. 15 —18 Agave furibunda O 629 Agauen O 954 u. *Cadmeides cadmea mater*
- Agenoris** natus O 731 u. *Cadmus*
- Agrippae** nata nurus Augusti Oct. 957 u. *Agrippina*
- Agrippina Germanici** uxor, nata Agrippae, nurus Augusti, Caesaris uxor Oct. 955—966 Agrippina *Claudi uxor* MATER NERONIS (III) Oct. parens Neronis Oct. 980 736 gnati scelerere occidit 46 171 979—84 rati stygiae imposuit natus 132 eius naufragium describitur 319—366 cf. 613 614 929 caedes eius 377—387 cf. 618 —21 — nouercae dolis capta domus 156 Neroni facem accendit, Octauiam iunxit inuitam 159 successu ferrox orbis imperio ausa imminere 161 eius spes nefandae et blandi doliregnum petentis per gradus scelerum omnium 162—164 miscuit uiro uenena 169 poenis meis pascere coniunx: ego causa tuae necis, nato funeris auctor 352 — saena nouerca 21 infanda parens 96 dira mater 97 dira genitrix 158 nouerca coniunx mater infelix meis 657 Augusta 338 762 u. *Claudius Nero*
- Aiax** melior morte decreta furens Agamemnonem non uiolauit ense A 211 Aiakis Salamina saeui* Tr 854 Aiacci preces Ithacoque mandat

- Agamemno Tr 325 — Ajax (*Oileus*) A 553 564 Aeacis* Tr 46 Aiaci A 534 Aiadem A 559 *bis. eius fatum narratur* A 553—577 fulmine et ponto moriens Oileus M 664
- Alani T 630
- Albin bibunt Persae M 377*
- Alcectis *u. pheraeus*
- Alcides H 107 509 774 822 1066 801* Hrr 373 434 502 511 769 775 854 914 1182 1295 1502 1521 1612 1810 1911 1917 1981 1985 P 851 M 637 A 853 912 Oct. 215* Alcidae (*gen.*) H 361 444 513 639 962 Tr 730 (A 641) Hrr 327 331 345 452 477 748 860 1175 1318 1341 1653 1721 1837 Alcidae (*dat.*) H 84 810 Hrr 78 225 406 842 917 1010 1194 1892 Alciden Hrr 1324 1356 1357 1497 1515 1520 1600 1727 1761 1879 1902 260 274 513 896 P 857 Alcide (*uoc.*) H 188 425 1350 Hrr 1480 P 1226 Alcide (*abl.*) H 402 Hrr 928 1000 1575 1798 magnus Alcides A 853 pater* Alcidae H 208 Alcidae soror Hrr 1318 uictor Alcidae H 1175 summus Alcidae dies Hrr 1175 Alcidae genus Hrr 1431 Alcidae minas flexit Priamus Tr 730 *u. Hercules*
- ALCMENA (III) Hrr Alcmena Hrr 1413 1692 1800 1858 H 21 Alcmenae (*gen.*) Hrr 1432 Alcmenes Hrr 1830 Alcmenen Hrr 1821 1868 Alcmena (*abl.*) Hrr 440 Alcmena genitus H 531 gnatus Alcmena H 777 natus Alcmena Hrr 1782 natus (Al-

- cmena) H 23 mater Herculis Hrr 142 o cara genitrix Hrr 1502 superba matres inter argolicas eris Hrr 1512 ne parere possem fecit hic natus mihi Hrr 1800 curru superbum uecta transcendens caput (Eurysthei) Hrr 1982
- Aleyones Ceyca suum sonant, tranquillo male confisae A 717 coniunx Ceyca gemit Hrr 198 Aleyonas aequoreas uince Oct. 7
- Alpheos sacer T 117 M 81 Alpei celeris ripa P 513 lucidus gelido flumine, stadio notus olympico T 130. 1* elei amnis gelidum uadum O 289
- Aithaea mater Hrr 958 *u. Meleager.* piae sororis inopiae matris facem ultricis Aithaeae uidet M 783
- Amazon scythico sub axe genita Hrr 1189 tunc saeva Amazon ultimus cecidit metus Tr 252 qualis argolicas ferox turmas Amazon strauit Tr 681 Amazon picta pharetras et securigera manu peltata A 219 quae uagos uicina prospiciens Scythas ripam cateruis ponticam uiduis ferit Tr 13 trucibus puellis O 488 quae uiduis gentibus imperat aurato religans ilia balteo H 546—550 armata peltis cohors inclusa ripis thermodontiis M 214 thermodontiaca cateruae O 490 *u. Hippolyte Antiope Penthesilea thermodontiis.* amazonium ferrum A 773 amazonium malum circa Caucasi latus Hrr 1454 amazonium genus P 237

- Amor. genitum Venere Vulcanano satum credit mortalis error Oct. 571 Amoris horridi matrem Hrr 583 (*Amorem*) mundus et superi timent et aequor Hrr 544 qui fulmen aetnaeum quatis 545 timende matri saeuae aliger puer 546 Amoris spiculum 547 Iouem domuit 561 Ditem 562 deum inuictum aduoca qui certa tenera tela dimittit manu 542 *deprecatu* Amorem *Deianira* 544 *sqg.* amor defigi potest (magis) malis 527 amor uicit superos 475 amor summus Alcidae labor 477 amor dirus uitae A 611. — Cupido. Venerem uocat matrem P 280 geminus P 280 O 513 inpotens flammis et sagittis P 281 lasciuus puer et reuidens 282 puer inmitis 341 uolucer 191 Oct. 204 leuis fallaxque deus Oct. 203 omni in terra pollet P 190 inuicta gerit tela Oct. 820 caeli tyrannus, freta penetrat Ditisque regna Oct. 565—7 caelo pariter et ferris grauis P 199 captum Iouem caelo traxit Oct. 823 Iouem flammis torret P 192 Gradinus eius faces sensit 193 Vulcanus 194—196 Phoebus 197—9 iuuenes senes uirgines 295—8 superi 299 300 bestiae 346—58 Achillem lyram pulsare iussit Oct. 829 fregit Danaos Atridem, Priami regna euerit 831—3 deus P 190 Oct. 582 *de eius potentia confer* P 190—199 279—365 Oct. 820—833 — falsum esse nu-
- men a libidine fictum P 200 *sqg.* similiter Oct. 568 *sqg.*
- Amphion manu laeua chelyn sustinens O 625 saxa dulci sono traxit O 625 cuiusque muros gnatus Amphion Ioue struxit H 266 ciuitasque Amphionis* H 272 Amphionis moles Pfr 204 (*u. Thebae*) amphionios canes O 181 amphionia caede* O 496
- AMPHITRYON (II) H Amphitryon Hrr 1252 thebane coniunx Hrr 1784 pater Herculis uel falsus Hrr 1786 uerus Alcidae sator (*a Lycodictus*) H 361 pater Alcidae* H 208 falsum ac nomen turpem tuo remoue parentem H 1035 siue me actorem uocas seu tu parentem H 1254 per tui nominis semper mihi numen secundum H 1191 perimes parentem? H 1270 genitor H 1275 1302 1321 pater H 1279 1317 1322
- Amyclas graias Tr 70
- Ancaeam strauit saetiger M 646
- ANDROMACHA (I) Tr Andromache 978 Andromacha 541 917 Andromacham 585 Andromachen 814 Andromacha (*uoc.*) 935 Hectoris coniugia 59 Andromacha supplex cum filio 714—45
- Antaeus Libys H 486 nullus Antaeus Libys animam resumit Hrr 24 Antaeo libera tellus Hrr 1905 si quis minor Antaeus Hrr 1793 Libyae dominos H 1178
- Antenor's coniugem Tr 60 *u. Theano*

- ANTIGONE** (II) Ofr. Pfr. pietas inclitae sororis Pfr. 175
Antiope barbara P 232 icta Thesi manu cecidit P 935*
u. Theseus Hippolytus
Antonius *u. notam ad Oct. u.* 532 Nilum petit Oct. 531 *u. Aegyptus*
aonius latex M 80 aoniam* uirginem M 105 *u. aeolius*
Aphidnae P 25
Apollo *u. Phoebus Titan*
Aquilone natos strauit Alcides M 637 *uid. Boreas uenti.*
Arabs diuite silua P 72 Arabes diuites M 714 diues Arabes Phoebum colens tus conligit Hii 797 Arabes odoris quicquid arboribus legunt H 914 *uid. Indos.* Arabes beatos cinnami siluis O 117 Arabum donis A 844
Arares gelidus M 376* P 62 niueum quisquis frangit Araxen O 434
arbores herbae. alnus O 553 amomum T 952 baccar* O 421 buxum A 358 726 cinnami siluae O 117 cupressus O 545 T 654 fagus Tr 1092 Hii 1623 dumeta H 135 P 524 fagus Tr 1092 Hii 1623 fraga P 524 frugis infaustae mala M 709 *u. ceres.* gramen M 734 A 890 hederia O 420 461 corymbus O 407 herbae magicae *u. sacra.* ilex T 654 O 543 Hii 1644 laurus Tr 1092 O 551 phoebea O 233 459 O 16 A 609 — A 313 356 H 832 myrtus paphia O 552 myrrha Hii 379 *cf.* 197 nardus H 473 olea H 917 ornus H 1052 pinus O 745 Tr 1092 Hii 1624 1643 O 554 A 347 p. Cybebae Tr 72 platanus O 458 poma A 903 Hii 1082 1583 P 523 *u. Hesperides Tantalus.* populus Hii 1845 *u. Hercules.* quercus T 656 Hii 1056 1477 1628 1639 O 548 *u. chaonius.* robur Hii 1643 A 95 O 588 744 ruscus* Tr 832 taxus T 654 O 568 H 674 thymus O 508 tilia O 551 tura O 309 A 844 T 687 463 H 913 Oct. 714 Hii 738 *etc. u. sacrae res.* uitis O 158 462 pampinea sarta O 436 *u. bacchus*
Arcades ueteres P 794 (*u. luna*) Arcades nondum Phoebae nascente genus Hii 1889 Arcadum populi Hii 1540 1816 Arcadum sidus O 485 *u. Bootes.* — arcades* ursae H 130 Arcadiae nefas Hii 984 — Arcadi agri populator A 877 arcadia uirgo (Auge) Hii 370 arcadia nemora H 233
arctica ora Tr 852 plaustra* M 315
arctos *u. sidera* aretous polus Hii 1111 sedis arctoeae spatium Hii 1569 arctoi Boreae Tr 404 arctoo frigore M 686 Oct. 239 arctoeas niues O 619 Hii 1290 arctoum licet Maeotis in me gelida transfundat mare H 1333
Areopagus. facere innocentes tecta quae superos solent H 1351
Argiuos Tr 453 — argiua tellus Tr 286 argiua palaestra H 1131 argiuae inpotens dominator urbis H 1188
Argo uocem perdidit M 350*

- Argo** palladia compacta manu regum referens inclita remos M 370 reuersa M 238 noua ratis M 3 thesala pinus 336 improba poenas dedit 340 prima carina 365 audax carina 610
argolico leoni Hii 1941 argolici triumpho Tr 157 argolica Iuno A 843 argolica tellus T 185 argolicae telluris A 416 argolicae opes T 404 matres argolicas Hii 1512 argolicae nurus Pfr. 214 nuribus argolicis* Hii 403 argolicas turmas Tr 681 cateruae Ofr. 58 argolicae Cleonae Hii 1896 argolicas classes H 7 per urbes argolicas H 59 Hii 16* 37 421 1684
Argos T 411 Tr 865 A 766 Hii 1805 Argos achaicum T 122 Argos et Sparte T 627 Alcides repetebat Argos Hii 503 Argos supplex Iunonis A 353 Argos nobile ciuibus* A 845 Argos iratae nouercae A 846 nouerca* O 498 numerum deorum inparem aequasti A 849 Argos uictimas alias dabit (*Eurystheum*) H 1043 Argos mouet in arma Polynices Ofr. 283 Argis nociturus Nauplius M 661 ad Argos alta uia P 1066 Argi nobiles timent ueterem sitim T 119 ut Argos regat ex parte dominus T 298 Argis Tr 254
Ariadne. Ariadnae mitis pater P 250 et longa curua fila collegit uia P 658 soror (*Phaedrae*) fila neuisset 670 soror quacumque side-
rea poli in parte fulges 672 uirginem (cressam) O 501 puellae sarta gnosiaca H 18 *u. Phaedra Minos*
arma Pfr. 137 Hii 482 arcus Hii 552 157 a. Phoebi A 327 *u. Hercules* — ballista P 543 balteus H 547 bipennis A 46 955 Hii 802 caestus H 1132 capulum P 908 Pfr. 118 O 956 claua — stipes — nodus — robur O 790 *u. Hercules* clipeus Pfr. 108 119 coryti H 1134 culter M 812 P 57 cuspis Hii 156 1320 A 370 ensis Pfr. 106 128 A 45 Hii 660 *u. Hercules* falx M 725 facces Tr 1083 1184 ferrum Tr 1083 *etc.* gaesum P 116 galea Pfr. 110 119 gladius Pfr. 269 201 Hii 153 Tr 1083 harundo P 823 Hii 823 hasta Pfr. 107 hastile P 405 iaculum P 821 neruus Hii 1163 *etc.* orbis* Pfr. 147 parma A 666 pelta P 411 H 549 M 214 A 219 pharetra P 404 M 713* A 327 *sgg.* robur (uenabulum) P 54 sagitta M 714 Pfr. 66 Hii 548 saxum Hii 1171 1335 scutum A 445 securis A 45 218 spiculum A 45 telum A 45 Hii 158 Hii 482 t. missile P 52 tridens A 575 uagina Pfr. 105 uenabulum *u. robur*
armenia sub rupe Hii 244 silua T 732
Asclepios *u. epidaurius*
Asiam A 275 Asiae Tr 906 Asiae pollentis Tr 7 Asiae potentis A 822 Asiae ferocis A 206
Assaraci domus Tr 17 Assaraci ueteris A 936
assyrio odore uacet crinis P 401 assyria tellus 92 as-

- syrio regi possessa loca Otr. 124 *u. Cadmus*. puellae assyriae Hii 556
- Astraea** uirgosisiderum magnum decus Oct. 436 Astraeae annum fugacem tradit leo Hii 69 matris genus Astraeae *u. Somnus* H 1073
- ASTYANAX** TACTIVS Te Astyanax aequaeui gregis ducit turmas A 673 futurus Hector Tr 560 *u.* 668 futurus ultor extincti patris Tr 669 *Ulixi traditus* Tr 823 Priami nepos Hectoris Tr 378 nostrae domus paruulum stirpem Tr 465 eius sortem queritur *Andromache* Tr 470 *sqq.* spes una Phrygibus Tr 471 patri similis Tr 473—477 troici defensor et uindex soli Tr 480 hectorea suboles Tr 537 Hectoris proles Tr 606 Hectoris stirps Tr 614 flebile matris furtum Tr 715 decus lapsae domus Tr 776 summum Troiae funus* Tr 777 Danaum timor* Tr 777
- ATHENIS** scaena P Athenae fida famulorum manus P 733 audite Athenae 1200
- Athos** Hii 1052 1388 praeruptus Athos Hii 145 Pindo congestus Hii 1157 haemonius M 723 Caucasum Pindum Athos Hii 1735
- Atlans** pressus* an pondus tubauit? Hii 1603 stelligeri uector Olympi Atlans Hii 1914 numquid inpositum sibi non poterit Atlans ferre cum caelo Herculem? Hii 11
- Atlantides** illinc timendum rati- bus ac ponto gregem passim uagantes exerunt H 11
- ATREVS** (II) T Atreus iratus T 180 facinus dignum Atreo T 271 cur innocens uersatur Atreus? T 281 Atreus occurret T 412 Atreu 513 Atreus ferus acer nec potens mentistruculentus T 547 Atreus furens T 683 Atreus inmotus T 704 Atreus dirus T 712 Atreus saeuit 737 Atreus *Thyestis liberos immolans* T 641—788 a fratre Thyestes uictus A 25 Atrei Tr 350
- Atrides** A 431 Atriden A 276 Atridem fregit cupido Oct. 831 Atrida (*abl.*) A 293 *u. Agamemnon* Atrides minor A 534 *u. Menelaus* Atridae Tr 605 duos Atridas Tr 155
- Atthis** natum sonat Hii 201 Atthis choros P 111 *u. Philomela Procne Itys*.
- Attica**, nostra te tellus manet H 1348 (*Theseus Herculi dicit*) illic solutam caede Gradivus manum restituet armis, illa te Alcide uocant, facere innocentes tecta quae superos solent H 1349 atticum solum P 408 attica plaustra M 315 attici mystae H 851 atticae puppes H 84 attica Eleusin Hii 602
- Attin** phrygium A 727
- Auerni** pallidi fauces P 1210 Auerno magis flebile hospitium 1156
- aues** ales O 618 951 Tityi A 18 uolucres Hii 1636 Promethei Hii 1382 aues O 460 obscenae M 735 accipiter O 924 aedon A 706 H 149 Oct. 938 alcyones Oct. 7 A 717 Hii 198 bubo M 736 H 691 hirundo A 708 cy-

- enus A 713 P 307 olor A 713 Oct. 210 strix M 736 H 692 uultur H 691 P 1242 Hii 951 *u. Tityos*
- Auge** arcadia uirgo ab Hercule stuprata Hii 370
- Augei** stabuli labor H 252
- Augustus** diuus Oct. 517 parens 489 deus 490 templis datus 541 *cf.* 491—3 516—21 536—41 957 *u. Nero*. Augusta *u. Agrippina*. augusta domus Oct. 173 a. nomen 256
- Aulis** A 174 amissi regis memor retinet carinas M 626 Aulis mitior Roma Oct. 1008 Aulin tardam ratibus A 588
- Aurora** ad uices suetas* mouet caput *etqs.* A 864 *u. Tithonus*. Memnonis parens pallente vultu protulit maestum diem Tr 248 *u. Memnon*. sub Aurora positus Sabacis Hii 1525 Auroram inter et Hesperum H 887 Aurora genitrix roscida primae lucis T 818 auroram uidet sol occiduus T 824 Aurora sidera fugat Oct. 2
- Ausoniae** H 380 — ausonium mare M 356 411
- auster** *u. uenti*. — australis polus Hii 1108
- Autonoe** *u. Cadmeides cadmeae matres*
- Bacchis** lacer Pentheus O 630 Cadmeis Bacchis* H 134
- Bacchi** O 406 491* Bacchum O 478 498 Baccho O 515 Bacche O 113 412 Bacchi parens H 16 *u. Semele* nitidi Bacchi matertera O 451 *u. Ino* cognatus Bacchi (Palaemon) O 454
- u. Palaemon* de Bacchi laudibus carmen popolare O 407—521 lucidum caeli decus O 409 (Lyaeae) O 409 uirgineum caput O 413 uultu sidereo O 414 religata frons hedera et baccare* 421 tyria mitra O 419 effusi crines O 422 reuocati adducto nodo O 423 simulata uirgo O 426 cultus molles sinus laxi fluidum syrma 429 aurato curru O 430 leones 431 Silenus 435 mystae 437 Bassarides 438 Baccho gratum solum Phocidos O 283 Thebani comites Bacchi extremos usque ad Indos O 114 Baccho saucia maenas Hii 705 e matris utero fulmina eiectus puer H 461 (*cf.* Hii 1810: utinam meis visceribus Alcides foret ereptus infans) mox fulminanti proximus patri stetit* H 462 Bacchus non erubescit effusus tener sparsisse crines H 476 mitra ferocem barbara frontem premens H 475 manu molli leuem uibrans thyrsus H 477 parum forti gradu auro decorum syrma barbarico trahit *ibid.* Bacchus et Bacchi parens adiere superos H 16 Bacchus deis se intulit Hii 94 nec in astra lenta ueniet ut Bacchus uia (Hercules) H 66 Lycurgi domitor et rubri maris H 907 tectam uirente cuspidem thyrsogenens *ibid.* Bacchi dona O 328 Bacchi lucos H 1293 Bacchus curas exoneret P 453 patrio residet Olympo Oct. 213* Baccho nota iuga Tmoli Pfr. 240

tellus bacchi ferax H 701
 nitis plena suo baccho
 brachia curuant O 158 eru-
 or baccho incidet A 944—
 cui bacchor furens (*Cassan-
 dra*)? A 761—Bromius P
 768—Iaccho ogygio O 443
 158*—Liber P 761 intonsa
 iuuenis coma, tigres cuspide
 territans, mitra cohibens
 cornigerum caput 762—4
 proles fulminis improbi ap-
 pat qui iuga tigris M 84—
 Lyaeus. Lyaei thyrigeri
 proles M 110 Lyaei for-
 monsi O 521 Lyaeum con-
 ceptum furens maenas H 1
 247—Nyceteli iussu* O 504
Baetis M 729
 barbara tellus P 171 barba-
 rae urbes M 127 barbara
 ora M 615 paelice bar-
 bara A 186 barbara mi-
 tra H 475 barbarae gentes
 A 820—auro decorum syrma
 barbarico H 479 bar-
 barica templa Tr 792 bar-
 baricis equitum cateruis
 A 624
Bassaridum cohors Bacchum
 comitata O 438
Batanae* uicino uulnera diri-
 git Parthus H 160
Belias* u. *Belis*.
Belis* H 1964
Bellona H 1316 Bellona tri-
 stis sanguinolenta manu A 82
 bellum Bella H 699 bel-
 lum ciuile Ofr. 355 Oct. 509
 —535 ciuile nefas O 769
 u. *Spartii* inpium Ofr. 290
 fratrum *ibid.* 362 O 771
 septena Pfr. 29 dotale *ibid.*
 148 belli fortuna Pfr. 267
 — miles Pfr. 31 266 274 P
 541 Oct. 836 lixa Pfr. 235
 — grex hostilis Pfr. 181
 exercitus Pfr. 188 acies

A 622 frons prima Pfr. 37
 phalanx thressa A 217
 turmae aequaeni gregis A
 673 cateruae Pfr. 183
 c. thermodontiacae O 490
 equitum cateruae barbari-
 cae A 624 equitatus Par-
 thorum O 118 equitatus le-
 uis Pfr. 183 cohors O 599
 cohortes *praetorianae*: tre-
 pidi praefecti cohortes tra-
 hunt ad urbis praesidia Oct.
 796 armatae cohortes li-
 men ducis seruent Oct. 637
 quicumque tectis miles exul-
 tat ducis Oct. 794 signa
 Pfr. 36 53 54 179 signa
 Bacchi O 116 aquila Pfr.
 28 uexilla nomen ducum
 aurea clarum nota prae-
 scriptum ferunt Pfr. 38 ue-
 xillum A 40 signifer Pfr. 28
 — bucina classicum li-
 tuus tuba u. *instrumenta
 musica*. clamor hosticus O
 757 hostilis fremit Pfr. 53
 — induciae exiguae Pfr.
 123 — exuuiiae A 938 P
 1190 spolia A 821 Pfr.
 275 — triumphii praeda
 Tr 157 Pfr. 216 spolia ad
 Ionem ferunt uictores A 841
 triumphus, triumphii H 44
 100 417 565 750* 1557 1990
 triumphans in curru stat
 uictor Tr 196 H 1687 hasta
 summo lauream ferro gerit
 A 411 uictrice lauru cin-
 ctus Agamemnon deos suos
 adit A 816 palma Pfr. 276
 tropaea A 191 subiecta
 feret colla tropaeis Tr 158
 pompa O 126 163 pompae
 nobile ferculum H 110 —
 currus sequens agamemno-
 nios Tr 161 — iugum Tr 154
 famulare iugum Tr 757 ma-
 nus posterga dabit (*uictus*)

Tr 160 uincula H 1109
etc. Lex nulla capto par-
 eit aut poenam impedit
 Tr 342 *sed u.* 343 cultus
 squalidi captae, horrentes
 comae Tr 893 supplices
 Tr 322 tibi Troia submi-
 sit manus A 822 uictorem
 posito suspiciens genu H 550
 ore deiecto petiere terram
 O 488 supplex ad genua
 accido dextram pedibus ad-
 moueo tuis Tr 702 *sqq.* —
 praeda diuisa A 443 do-
 minum sortitur urna Tr 57
 62 984 sors Tr 982 986
 987 927 sortitor urnae Tr
 982 dominae captiua colus
 fusosque legam H 221 sup-
 plicia: rogas H 512 518
Bessan Tr 858
Bistones ultimi* H 1046 — sta-
 bula bistonii gregis H 230
 bistoniae matres H 1900
Boeotus nomen genti de boue
 tradidit (*Cadmus*) O 739
 boeotios agros Ofr. 130*
 — boeota loca O 679 —
Bootes u. *sidera*
Borea sati M 231 u. *Aquila uenti*
Briareus uastus H 167
Briseide capta Tr 231
Britanni ante ignoti iuris que sui
 terga dedere Oct. 28 Britan-
 nis* primus imposuit iugum
 Claudius 42. — Britannice
 extinctus iaces Oct. 174 ex-
 tinctus uenenis Oct. 46 231
 natus Claudii 144 frater Octa-
 uiae 68 108 117 187 frater
 Neronis 247 umbra eius 120
 — 127 u. *Claudius Agrippina*
Bromius u. *Bacchus*
bruttii pontus T 578 bruttia
 unda H 655
Brutus in caedem ducis a quo
 salutem tulerat armauit ma-
 nus Oct. 510

Busiris cecidit ante aras suas
 H 11 25 Busiridis feri
 aras non adpersit puerilis
 sanguis Tr 1117 qui hospi-
 tali caede manantes foci
 bibere iustum sanguinem
 Busiridis H 488 si quis mi-
 nor Busiris H 1792 arae
 cernere aduetae hostiam
 similem colenti H 880 nec
 aras inpias quisquam in-
 quinat H 1706 Libyae do-
 minos H 1178 u. *Antaeus*

Cadmus Pfr. 285 Cadmi pro-
 les O 110 Pfr. 286 Cadmi
 domus semper errore co-
 gnato laeta O 639 Cadmi
 nobilis stirpem ultimam H
 260 sidonio hospiti O 728 in-
 gens* natus Agenoris O 731
 Cadmi errores O 731 *sqq.*
 larem regis aduetae tyrium
 921 toruum subrigens crista
 caput illyrica Cadmus re-
 gna permensus fuga longas
 reliquit corporis tracti no-
 tas* H 397 Cadmi nemus
 Ofr. 125 assyrius rex *uoca-
 tur ibid.* 124 — Cadmeides
 (*in inferis*) H 762 u. *Agave
 Ino Autonoe*. — cadmeia
 Ino O 452 cadmea mater
 u. *Agave* O 1028 cadmeas
 inter matres O 440 cad-
 mea proles H 272 cadmei
 nepotis O 772 cadmea pro-
 genies Pfr. 30 cadmea
 prata *ibid.* 184 cadmeum
 nemus O 177 cadmeis in-
 clusa Bacchis dumeta H 134
 cadmeis cistis condita or-
 gia H 597 cadmeis Thebis
 O 237 cadmeae genti O 29
Caesar ciuium scelere occidit
 Oct. 513 u. *Nero Brutus Iup-
 piter*
Calais u. *Boreas Aquilo*

CALCHAS (III) Tr Calchas
augur Calchas Tr 542 543
Calchas Tr 601 645 759 A
168 natem Tr 763 Calchas
interpres deum Tr 361 948
Calchas (*voc.*) Tr 368 so-
lus fata qui mundi uidet in
nos fidelis augur, in captas
leuis A 178

Calliopae genus *Orpheus* Hii
1038

Calpe hiberna Hii 1257 fracta
Calpe Hii 1244 Calpe
commissio ponto resonans
Hii 1573 Calpe* u. *Chalcis*
Hii 807

Calydnae quolibet uento faci-
les Tr 849

Calydona fera uersa* notam
Tr 855 — Calydoniae
Deianirae comites Hii 585

Camena uocalis M 628

Cantus carmen. cantus
carmen Hii 1075 1076 1084
1092 u. *Orpheus.* cantus
flebilis Hii 1068 cf. 1095
canere laudes Hii 1702
Tr 302 bella canit Chiron
Tr 845 canere = praedi-
care Hii 1981 1991. can-
tus magici M 687 carmen
magicum M 691 carmina
thessalica P 799 u. *luna* car-
men magicum uoluit Tire-
sia et decantat O 574 ca-
nit rursus O 580 carmen
letale T 692 carmen
(*Sphingis*) O 98 102 250
sociale* carmen Phoebus
cantat O 510 carmina
(*fescennini*) M 108 populare
carmen O 406 carmen sim-
plex — acre A 333 mobile (*ae-
donis*) A 705 carmina tem-
perans* Hii 1084 carmine
mollis fila mouent doctapuel-
lae A 361 aedon Ityn in ua-
rios modulata sonos A 705

dulci sono saxa trahens
Amphion O 625 modi dulces
A 605 flebiles Hii 1095 lusus
(*Phoebi*) A 337 —

Caphereus Hii 781 fallax A
581 — petrae Capherides
Hii 808

Carystos ferax uarii lapidis Tr
846

Caspium mare Tr 1115 rupes
caspiacae (*Promethei scopuli*)
H 1213 caspia iuga T 374 —
caspiacae fera (*tigris*) Hii 145

CASSANDRA (III) A Cassan-
dra Tr 61 987 978 A 1010
Cassandram Tr 37 Cas-
sandra (*voc.*) A 728 phry-
giae uatis A 190 firens no-
uerca futura A 200 Cas-
sandrae furor A 747 — 811
geminum solem geminum
Argos uidet enthea A 766
Agamemnonem dominum
sortita Tr 988 famula ueridi-
dici dei A 256 phoebas Tr
34 dura uirago A 702 ca-
ptiua coniunx regii paelex
tori A 1060 poenas capita
persoluet suo A 1059

Castaliae sanctae O 280 —
castalii fontis sancta lym-
pha O 234 castalium ne-
mus O 727

Castore cum suo Pollux M 88 Ca-
stor et Pollux M 230 u. *Leda*
— castorea manus P 818

Caucasum Pindus Athon Hii
1735 niualis Caucasi Hii
1455 horridus Caucasus
Hii 1382 Caucasi abrup-
tum latus H 1216 Cauca-
sus inhospitalis T 1052 M 43*
Promethei cruore sparsus
M 712 ingens P 1143

Caycus Tr 237

cecropiae terrae T 1053 ce-
cropii montis iuga P 2 ce-
cropiae nurus M 76

cenaei annosi templa Iouis
Hii 787 petra pollens arce*
cenaei Iouis Hii 102

Centauri truces — Lapithaeque
in inferis H 782 Centau-
ris Hii 1199 1934 rapiam
dextra plena Centauris
iuga Hii 974 Centauros
Hii 1053

Cephallanum dux Tr 527 u.
Vlixes

Cerberus Tr 415 Cerbero H
60 1231 Cerberum H 1340
triceps Cerberus catenas
mouit graues O 594 atrum
Cerberum uidit dies Hii
23 canis inferorum Hii 1605
A 913 stygius canis H 787
P 228 stygium canem Hii
79 describitur H 787 sqq.
Tartari saenum canem A
788 tartareus canis H 653
Hii 1775 atrum canem H
59 tetra monstri colla H 61
post raptum canem Tisi-
phone portam uacantem
clausit opposita face H 991
canis abstractus P 852 so-
nuit infernus canis Hii 463
triformis canis Hii 1206
regnum canis inquieti Hii
1530 canis H 59 canem
O 174 custos stygius Hii
1249 custodem Stygis tri-
gemina nigris colla iaetan-
tem iubis A 13 custos car-
ceris diri T 16 obsidentem
claustra lethaei lacus O 573
qualis duxit per urbes ar-
golicas canem Hii 1684
Cerberus qui colla gerit
uincta catenis imo latitans
antro H 1114 triplici ca-
tena uinctus ab Hercule ta-
cui A 914 spolia ultima
Hii 1201

Ceres Ofr. 219 Pfr. 9 M 764
Cereri P 381 Cereri

Pfr. 246 frugifera Ofr. 219
coacta messem hibernam ui-
dit M 764 grata Gargara Pfr.
246 spiciferae deae Hii 601
secretam Cererem H 849
tibi frugum potens secreta
reddam sacra, tibi muta fide
longas Eleusin tacita ia-
ctabit faces H 306 sacris
tacitis gaudens Eleusin Tr
853 *Cereris sacra describun-
tur* H 846 — 851 — tellus ce-
reris ferax H 701 ceres
adulta O 49 cererem co-
quant colla leonis P 978 ter-
tia falce decubuit Pfr. 9 nulla
eius cura P 381

Ceyca suum sonant Alcyones
A 717 raptum coniunx Cey-
ca gemit Hii 198 u. *Al-
cyones*

Chalcedona u. *Chalcodona*
Chalcis Tr 848 uasta Chalcis
Hii 807

Chalcedona* (*acc.*) A 587

chaonias arbores O 746 —
chaonis quondam loquax
quercus Hii 1628 u. *Dodona*

chaos Tr 411 H 1115 mors
aliqua et chaos H 1119
chaos atrum A 508 cae-
cum chaos O 585 Hii 1138
M 744 Oct. 402 chaos den-
sum H 865 audum chaos
H 681 extremum chaos
Hii 47 noctis aeternae
chaos H 614 M 9 chaos
dirum P 1247 chaos de-
forme T 834 inane T 1013
uictum est chaos Hii 1955

Charon describitur H 768 sqq.
nominatur H 775 portitor H
772 nauita H 778 Hii 1933
qui turbida flumina seruat
capaci cumba durus senio
nauita crudo uix adsiduo
bracchia conto lassata re-
33*

fert fessus turbam uectare nouam O 167—172 uno tot populi romige transeunt H 561 *Charonis cumba*: Phlegthontis atri rates A 790 inferni ratis aequoris H 1077 puppis infernae uada tristia H 1959 illa puppis H 1560 puppis furua H 1973 **Charybdis rapax** reuomit haustum mare T 581 Charybdis ausonium mare siculumque sorbens M 411 Scylla et Charybdis H 238 **Chimaerae mediae dona** M 835 **Chiron** trucis pueri magister Tr 842 uideat sub Ossa Pelion Chiron suum H 976 *Chiron sidus* T 864 **CHORVS** Thebanorum H O Corinthiorum M senum mycenaeorum T ciuium atheniensium (et Cressarum u. 279) P Troadum Tr 309 I Mycenaeorum et Iliadum A oechaliarum virginum et aetolarum mulierum H Romanorum alter Octaviae alter Poppaeae Oct. *desideratur* Ofr. Pfr. **Chryse** causa litis regibus Tr 232 — phoebai senis A 177 sacrae uirginis A 178 **Cilla** cara Phoebos Tr 236 **cinyphio** fonte Hercules scelus expiauit H 910 **cirrhaea** templa Paeon meruit H 92 cirrhaea templa quatiens nemus H 1479 uatis cirrhaeae O 273 u. *Delphi Phoebus* **Cithaeron** H 984 quicquid Cithaeron uertice celso uidet* H 339 Cithaeronis iuga H 1293 T 117 Cithaeron notum oceano pecus paut H 238 Cithaeronis

niuoso sub iugo O 829 sub Cithaeronis plaga O 865 Cithaeron lactus O 866 sacer Cithaeron O 495 952 feras tuas inmitte uel rabidos canes O 953 Cithaeron qua praerupta protendit iuga Ofr. 13 Cithaeron sedes meas redde *ibid.* 31 Cithaeron noxius *ibid.* 256 **Claudius** Claudi stirps Oct. 39 Britannis iugum imposuit 42 cui Britanni terga dedere 28 nato praetulit sanguine alieno satum genitamque fratris coniugem sibi iunxit 144—147 coniugis scelere occidit 45 coniugis insidiis oppressus 31 cf. 95 107 genitor Octaviae 140 142 996 s. Neronis pater diuus 293 598 u. *Agrippina*. — *Claudia u. Octavia* — *claudia* gens. *claudiae* gentis decus Oct. 546 (u. *Octavia*) *claudia* proles 284 (u. *Octavia*). — domus deorum mira urgetur 262 s. domum lapsam prodidit Messalina 274 domus nouercae dolis capta 155 domus tyranno seruit 34 **Cleonas** H 1816 argolicae Cleonae H 1896 — cleonaeum caput (*leonis*) H 802 **Clotho u. Parcae** **CLYTEMESTRA** (I) A regina A 304 regina Danaum A 126 decem per annos uidua A 157 Tyndaris caeli genus A 163 Tyndaris furens A 955 cruenta Tyndaris A 307 Leda sata A 235 inclitum Ledae genus A 126 Helenae soror A 125 965 audacis leae A 777 Lacaena cultu A 773 festa coniunx A 817 cruenta coniugis uictrix sui A 1005

Coccyti gementis stagna H 1792 palus inertis Coccyti H 690 turba ... faciet uela inerti Coccyto H 874 **Colchi** M 164 991 Colchis 196 706 Colchos 454 530 — colchide nouerca maius malum P 705 nefanda Colchis M 879 — Colchus Tr 1114 Medea Colchinoxium Aetiae genus M 179 colchus Phasis P 915 — colchico regno M 225 **Corinthos** M 35* CORINTHIS scaena M Corinthi aera M 800 Corinthos maris gemini premens fauces T 269 — isthmi corinthii regna et portus gemini et mare dissidens T 124 s. geminum mare T 181 bimaribus Sisyphi terras O 286 — CORINTHIVS SENEX (III) O corinthius populus O 805 **corsicum** mare Oct. 393 **Corybantes** et Curetes H 1882 **CREO** (II) O (*Jocastae frater*) Creos O 207 209 germane nostrae coniugis O 214 Creos O 403 ad quem secundum regna respiciunt mea *ibid.* Creos de sua conditione loquitur O 700 sqq. *Herculis socer*: umbrae Creontis H 499 Creonti H 647 CREO rex Corinthi (II) M Creos M 178 246 493 517 524 529 Creontis 143 Creontem 418 — timidus pelago imperio 178 coniugia soluit 144 Creos et Acastus arma iungunt 529 **Creta** H 1887 caerulea Crete tellus cara magno tonanti H 1879 centum populi H 1881 Creta dominatrix freti P 90 Cretae centum populi P 155 centum populis (*Creta*) H 234 taurus populis centum pauor H 27 urbibus centum spatiosa Crete Tr 830 — geminos Cretas H 1562 u. *Minos Rhadamantys* H 1562 Cretes pugnaces P 35 dociles spicula figere 822 — cressius taurus biformis P 1181 — CRESSAE P 279 Cressa P 182 (cressam) uirginem O 501 — creticum fretum P 669 — cretaeae ceruae P 65 **Creusa** M 511 Creusae 498 Creusae nubes 822 Creusa peperit 930 uirgo aetolia M 105 **Crispinus** coniunx quondam Poppaeae Oct. 743 Crispinus oscula petere properat 745 **Cupido u. Amor** **Curetes** et Corybantes H 1882 **Cybebae** matri Tr 72 cf. 792 phrynemus matris Cybeles P 1144 turritae parenti A 725 sqq. **Cyclas** omnis H 807 Cyclas noua P 1030 Cyclada Delon A 387 Cyclades motae T 595 **Cyclops** ferus T 582 Cyclopus sacrae turres T 407 — cyclopia saxa (Mycenarum) H 1002 **Cycnus** H 490 Cycnus niuea proles aequorei dei A 216 neptunium iuuenem Achilles percussit Tr 191 cana nitentem coma Tr 192 **Cydon** harundo quam C. excussit H 824 **Cyllaron** spartanum flectere poteris P 819 **Cynthia u. Luna** **cyprias*** lacrimas Myrrhae tueretur H 197 **Dacum*** u. *Zalacum* **Daedalus** H 688 P 125 Daedalus callidus senex O 921 potens arte mopsopia P 126 — daedalea claustra P 1180

- Dahae sparsi T 370 Dahae Parthis equitem minati T 603
- Danaae fulsit in auro Iuppiter Oct. 786 *cf.* 212 *u.* Iuppiter
- Danaï deest una numero H 504 uacet una Danaï H 952 Danaïdes urnis quas foratis inritus ludit labor M 751 Danaïdes H 761 cruentae regis Aegypti nurus H 502
- Danaï Tr 274 671 693 1175 (*uoc.*) A 532 Danaum (*gen.*) Tr 777 A 654* 657 781 regina Danaum A 126 Danaum fatale munus* A 657 Danaï (*dat.*) Tr 62 369 427 442 603 607 678 A 212 225 o longa Danaï semper in portu mora Tr 171 *u.* 173 Danaos Tr 455 538 559 599 615 696 1083 A 547 Danaos fregit Cupido Oct. 831 — Danaïdae Tr 616 Danaïdis Tr 767
- Danuuius M 727 Danuuii uadum T 376
- Dardanus pater exultat et ponit gradus decoros A 811 Dardani* mendax domus A 918 — dardana tecta A 639 dardana moenia Tr 141 — Pelopis dardanii H 1172 dardanii Priami H 366 spolia dardania Tr 27 dardaniae domus Tr 881 A 224 dardaniae turres A 370
- daulis parens sororque T 275 — daulias* ales H 193
- daunias *u.* daulias
- DEIANIRA (II) H 11 Oenei H 586 *u.* Oeneus, herculea coniunx H 244 Herculis nuptam H 347 nurus tonantis H 1424 nurus scelestas H 852 mater (*Hylli*) H 748 755 regina H 706
- Deiphobe incertos geris uultus coniugis munus nouae (Helenae) A 786
- Delon maternam A 384 *cf.* H 457 mobilis tellus H 15 Cyclada errantem A 387 terra errante H 457 sistere eam iussit Lucina A 384—391 — pastor pheraeos Delius pauit greges H 455 *u.* Phoebus. — Delia *u.* Luna.
- Delphis fidem praestiti Ofr. 259 *u.* cirrhaeus parnassius H 1479 delphico deo O 218 delphico admonitu O 821 delphicae laurus O 16
- Deucalion uir (*Pyrrhae*) Tr 1049
- Diana *u.* Luna dictaeta arua A 880
- Dictynna *u.* Luna
- Diomedes non parua gregibus membra suis epulanda posuit Tr 1118 currus truces Thracis cruenti H 1177 greges Thracis cruenti H 1795 thraciae si quis Rhodopes alumnus pascet humano stabulum cruore H 1544 stabula A 893 auriga A 897 notos Hebro greges H 20 — Diomedes Tydei filius: Ithacico mesnocturnus Tr 39
- Dirce O 42 729 Dirce* fera (*tellus thebana*) H 19 Dirce sacra latet Ofr. 126 aonius latex M 80 nobilis Dirces nemus* H 920 Dirceen ismenida O 238 turbatam sanguine Dirceen O 180 — dircaea uallis inriguae loca O 544 describuntur O 543—560 dircaea moenia H 140 dente dircaeo O 601
- Dis P 959 Diti O 791 P 227

- 1227 H 1971 Ditis Ofr. 234 M 641 744 Diti nunciet Lycus me iam redisse H 643 Ditem Tr 206 H 271 Ditis implacabile numen O 399 aeternus Ofr. 234 horridus P 959 ferus M 641 tertiae regem sortis H 837 tertiae sortis loca H 613 *u.* inferi paria sortitus Ioui* H 53 diro Ioui H 612 limen inferni Iouis H 47 rex infernus P 960 rector Erebi H 1373 Stygis dominus H 563 mortis dominus H 569 mortis arbiter H 586 tenebrarum potens O 889 rector umbrarum O 890 qui manes regit O 562 P 1249 qui rex populis pluribus imperat H 564 turbae ducem maioris H 563 opaca qui regit sceptro loca H 711 aspero sub domino regnum Tr 414 — Dis et Proserpina uterque dominus H 809 sedens uterque solio dominus H 809 tristes deos H 615 umbrarum dominos H 574 lacrimis difficiles dei H 582 iratos reges H 1144 ire ad illos quos uicit deos *Hercules* erubescit H 1710 — Ditis regnum describitur a Theseo H 666 *sqq.* Ditis auidi regna A 789 Ditis regna patefacta M 641 regni tristis dominus M 11 regni tenacis dominus et tacitae Stygis P 633 maesta nigri regna Iouis H 1709 dominantem regno capaci H 662 Ditis inferni opaca loca A 1 *cf.* H 711 ab imo Dite Tr 441 imo Ditis e regno* H 95 — in primo
- limine Ditis H 1929 perfracto limine Ditis Tr 733 Ditis inuisi domus H 668 auari Ditis domus H 786 Ditis regia atque ingens domus describitur H 721 *sqq.* regia Ditis H 594 595 — Ditis morae H 1203 Ditis carcer apertum T 805 Ditis umbrosi domus opaca M 744 qui carentis luce disponit domos O 260 furua nigri sceptras gestantem poli H 562 dira maiestas dei describitur H 726 telum tergemina cuspidis praefrens H 567 effugit tenui uulnere saucius et mortis dominus pertimuit mori H 568 frons torua H 727 pestiferae manus H 566 Dite domito* H 51 Dite contempto H 1685 uicti regis H 48 *eum Amor domuit* H 562 — populis Ditis O 586 Ditis feri exangue uulgus O 610 famulae Ditis *u.* Furiae, patruus Alcidae H 765 H 331 — Pluton H 1963 placidus P 636 superbus H 1146 purget has manus H 939
- Dodona quercus fatidica H 1477 *u.* chaonius
- Dolops gelidus H 125
- Domitio patre genitus Oct. 254*
- doris tellus gigante excusso tremens H 81 — doricæ classi A 164 doricæ face A 442 doricum genus A 544 doricæ ignes A 638
- Drusus *u.* Livia
- dryas quercum fugiens suam H 1057 dryades lasciuæ nemorum deae P 792

Echo habitans cauis montibus Tr 111
edoni Pangaei O 439 edonas silvas Hii 192
Ection uictus Tr 228
ELECTRA (III) A Electra A 982 hostis parentis A 1011 inpium atque audax caput A 1011 Electra Oct. 60—65
eleum ad tonantem H 844 elei amnis (*Alphet*) O 289 elea palma A 976
Eleusin sacris gaudens tacitis Tr 833 tacita iactabit faces H 306 mystas cludit Hii 602 dona quarta Triptolemi secat P 846 *ad sacra eleusinia spectant* P 111 112
Elin Ofr. 129* Elida Iouis coronis clarum Tr 860
Elissus u. *Alissus*
Elysium Hii 960 — nemoris elysii loca H 748 elysiis [nemoris tutis] in umbris Tr 166 campo elysio Tr 954 elysias domus Hii 1923
Enceladus ferox Hii 1149 Enceladus Osson umeris inposuit Hii 1740 Enceladus nondum fulmine uictus Hii 1163 anhelantem premens Aetna titana M 413 ne fiat Othrys pondus Encelado leue Hii 1144
Enispe formidat borean Tr 851
Enna* u. H 664
eos Hii 1871 noctem submo-
 uet eos Hii 617 — eoo mari H 25 eoi freni T 816 turis eoi O 309 eoa in unda Hii 666 eois campis O 115 eoo sinus A 504 eoe terrae O 432
epidauri dei rupes P 1031
equus troianus u. *Troia*

Erasini gelidos fontes A 319
Erebi O 415 Hii 1069 Erebo H 54* 1232 O 398 534 rector Erebi Hii 1373 u. *Dis* uictor Erebi Hii 1685 Erebi claustra Hii 1315 Erebi profundi claustra O 161 hiatus Erebi Tr 187 tenebris tuis (*rector Erebi*) Hii 1374 Erebi deae Oct. 995 u. *furiae*
Eridani Hii 187
Erinyes u. *furiae*
Erymanthi ingis H 232
Eryx Herculis caestibus fractus H 486 Eryci iunctus Antaeus *ibid.* — *Eryxmons* O 613 Eryx inuius saxis M 710 — Erycina P 204 u. *Venus*
ETEOCLES (III) Pfr. regia habitet superba Pfr. 230 nullas ferat poenas? 282 graues soluet sc. p. 283 turbae exulum se ascribat 291
euboicum mare Hii 103 litore euboico H 843 euboica tellus Hii 779 unda euboica H 382
Euenos per campos uagus Hii 504
Eumenides u. *furiae*
Euripus instabilis undas flecit Hii 783 septem cursus uoluit et totidem refert Hii 784 semper Euripo properante Tr 848 Euripus uicibus alternis fugax* H 381
Europae ultor Agamemnon A 206 Europae cruor Helenae fluxit Tr 906 Europam Helena malis adfixit A 275 — Europen raptam Oct. 780 tyriae Europae (*sidus*) H 9 puellae assyriae Hii 556

Eurotas Ofr. 128* Eurotan Hii 1007 *dircaeus* draco O 743 *Herculis* gemini angues H 221 *lernaeus* draco Hii 1539 A 881 Hii 17 94 H 226 M 704 H 533 *Python* Phoebi draco H 459 Hii 92 *Hesperidium* A 909 *Achelous* serpens factus Hii 304 *Colchus* draco M 706 *Briarei* uipereae manus Hii 169 *Cerberi* H 790 s. 816 *taurus* u. *Achelous* Hii 304 501 *cresius* Hii 27 A 878 *Europae* Hii 556 *Zethi* iuuenis O 623 *Aetiae* M 469 s. 241 *marinus* P 1045 1086 1090 — M 837 *tauri* palcar P 1053 *tigris* O 950 *caspias* Hii 145 — 245 P 332 M 871 T 708 O 950 *uri* P 70 *bisontes* P 69 *ursi*? O 152 — *uolucres* u. *aues* belua ponti P 359 *uulgus* aequoreum P 965 *monstra* ponti P 1213 *caerulei* maris P 1169 *cf.* 1025 1043 u. *taurus*. *delphin* O 473 A 470 — 476 *physeter* P 1039 *pistrix* P 1058
fescenninus M 113
Fides sancta Oct. 409
Fortuna dea lenis Oct. 464
FVRIA (III) T furiarum turba M 966 furiarum *comitatus* u. *inferi*. clusa furiarum loca H 1228 furiiis age penates T 24 furiarum agmina dira T 78 dira cohors T 250 famulae Ditis H 100 turba sororum O 161 sorores H 110 sorores squallidae A 796—801 *anguinea** iactant uerbera A 797 ardentem incitae concutite pinum H 100 fert lacua semustas faces A 798 uestis atri funeris A 800 sceleris ultrices deae M 13—15 Erebi deae scelerum ultri-

ferae Tr 1104 O 953 belua Hii 2002 aper A 951 P 355 u. *Hercules Ancaeus* saetiger Hii 1893 M 647 *cancer* u. *sidera* canes O 953 *ceruus* O 773 u. *Actaeon* O 150 P 350 *ceruae* cretaeae P 65 u. *Hercules* dammae Hii 1062 P 66 580 *lucae* boues P 360 *leo* marmaricus A 776 Hii 1061 *nasamonius* Hii 1647 *leo* nes poeni P 356 — Tr 804 T 732 Oct. 89 O 97 151 431 940 *lea* A 777 u. *Bacchus* *Hercules sidera* lupi P 580 Hii 1062 O 150 *scorpios* Hii 1222 u. *sidera* serpentum omne genus M 708 — *anguis* coluber draco hydra uipera H 790 1 — serpens Hii 1063 1258 O 153 M 689 — 705 707 734 775 *Megaerae*

- ces Oct. 995 agmen infernum M968 pectus furis patet M 974 — furialis M 157 T 94 — Eumenides H 87 ignem flammeae spargant comae H 87 uiperea uerbera incutiant H 88 uerberum erepuit sonus H 1006 Erinyes. Erinyes antiqua M 961 E. thalamis stygiis ignes praetulit Oct. 24 E. saeua 166 ultrix 268 631 tristis 935 torua O 603 discors T 251 discordem deam H 93 nimias semper comitata domos A 83 flammifera Erinyes uerbere excusso sonat rogisque adustas sudas in ora tendit H 987 Erinyes pronubas thalami traham toruum* sonantes uerbera O 658 E. tenet auratum limen H 1012 E. sequitur dira lampade H 1075 Megaera M 971 agmen horrendum angibus M. ducat H 101 uastam rogo flagrante conripit trabem H 103 torquens angue uibrato* comam H 1007 parce uerberibus sustine stygias faces H 1018 dira H 1011 flagranti face persequitur *ibid.* temporibus hirtas* squallidis pinnas quatit H 1008 geminas faces quatiens T 252 umbra detestabilis T 24 Tisiphone dira H 1016 saeua H 989 caput serpentibus uallata portam uacantem (*Tartari*) face opposita clausit *ibid.*
- gaetuli leones P 64
- Ganges et Hister H 11518 Ganges *dives auro* H 11634 quibit Gange O 433 — gangeticum nemus M 873 gan-
- geticae siluae T 707 tigris gangetica O 464
- Garamans sparsus H 1110 Garamans inops P 73
- Gargara Cereri grata Pfr. 246
- Gelonos dispersos O 487
- Germanicus u. Caesaris uxor Oct. 958
- Geryon H 491 Geryon sparsus H 1126 fero Geryonae H 11906 pastoris feri H 11208 pastoriformis li-toris tartesii H 236 gemini fratres pectore ex uno tria monstra nati A 885 Geryonae triformis A 888 Geryonae pecus H 1177
- Getae campis uagi P 172 Getae* H 11045 Getas ultra nullus metatur ager T 462 Getis H 11096 — getico Haemo H 1284 getica manu H 11823 geticas sagittas O 476
- gigans truci rictu H 11172 ille gigans (*Hercules*) H 11764 nullus gigans H 1219 ne quis gigans thessalica iaculetur iuga H 1143 tumidigigantis uastamoles H 11215 cf. 167* giganta crede H 11306 tellus gigante doris excusso tremens H 81 feros gigantes O 91 gigantes arma pestiferi mouent H 981—986 gigantes uicti bellum temptant T 806 g. montibus pares T. 1088 ossa uasti corporis palude limosa iacent A 803 u. *Tityos Cithaeron Pallene Tempe Pindus Oete Mimans*
- gnosius Minos H 737 gnosius rex O 913 quaesitor gnosius A 24 monstri gnosis P 657 — puellae sarta gnosiaca H 18 gnosiacis icibus H 161

- Gonoessa numquam uento carens Tr 850
- Gorgon H 1196 — gorgoneo furore A 551
- Gortyne u. *Gyrtona**
- Gracchi Oct. 899—904
- Gradius u. *Mars*
- Graecia Tr 202 Graeciae A 183 Graecia (*abl.*) A 1000 Graecia uictrix A 221 inter caedes Graeciae atque uastas rates Tr 328 mille rates Agamemnonis uexillum secutae A 40 172 Tr 27 283 1017 millesimam ratem A 476 mille puppes A 451 mille uelis inpleat classis freta Tr 379 mille carinis Tr 717 Graeciae populi Ofr. 325 (*u. Polynices*) Graeciae omne robur Pfr. 265 Graeciae* flos inclitus M 226
- Graiorum omnium procerumque Tr 535 Graium decus 623 Graios A 602 Graios Tr 560 graio uiro Tr 814 graio ferro Tr 141 graium iugum Tr 154 cultus graios Tr 876 graiae matres A 362 graias rates Tr 454 graias Amyclas Tr 70 graia tellus P 914 graio in ore 668 graiae urbes Ofr. 284 graii reges Pfr. 11 graia terga Tr 784
- Gyas* tumidus H 1167
- Gyges* u. *not. ad* H 1167 1172
- Gyrtona* parua Tr 831
- Hadriae nentosi tumor T 362
- haemonius Athos M 723 haemonio rogo (*Achillis*) A 674 neruo haemonio T 863
- Haemus M 593 Haemus Pindus Athos H 1287 getico Haemo H 1284
- Halcyones u. *Alcyones*
- Harpyia saeui regis obseruans famem Pfr. 63 plumas reliquit H. dum Zeten fugit M 785
- Heben deus Alcides possidet Oct. 215*
- Hebrus gelidus H 11901 Hebrus tristis M 634 Hebriripis A 891 Hebri populos H 11823 Hebro H 20 Hebrum* H 11046 u. *Hermus*
- Hecate u. *Luna*
- Hector Tr 136 244 247 331 452 474 510 544 580 655 664 667 668 691 724 815 1083 Hectoris Tr 133 335 563 606 614 647 794 996 1000 Hectori A 534 746 Hectorum Tr 197 468 569 611 693 917 Hectora Tr 168 Hectora flemus Tr 98 119 columen patriae, mora fatorum, praesidium, murus Tr 128 *sqq.* auxilium Phrygum terrorque Danaum A 781 Hector non sola Danais et bello mora A 212 Hectoris fortis minas A 467 curus et empto redditum corpus rogo A 468 Hectoris coniugia u. *Andromache* Tr 59 futurus Hector u. *Astyanax* Tr 560 tumultus Tr 492—497 quem parens struxit Tr 493 tarris latebrae Tr 513 claustra sepulcri Tr 521 Hectoris umbra *apparet Andromachae* Tr 452 uultus incessus habitus *describitur* Tr 473—477 celsus umeris Tr 476 fronte torua minax Tr 476 fusam dissipans comam Tr 477 — hectoris ignes A 681 Priami nepos hectoris Tr 378 hectoria suboles

Tr 537 pondere hectoreo
Tr 424 hectoreo tumulo
Tr 1097
HECVBA (II) Tr Hecuba
Tr 918 Hecabe Tr 869*
A 682 Hecubae (*gen.*) Tr
143 944 972 Hecubae
(*dat.*) Tr 1072 Hecubam
Tr 963 989 Hecuba (*uoc.*)
Tr 979 *bis* Hecuba gra-
uida, nana uates ante Cas-
sandram Tr 36 liberum ma-
gni greges Tr 32 fecunda
in ignes A 743 regimen
Phrygum A 742 induit ul-
tus feros (canis) A 744 sibi
superstes A 746
HELENA (III) Tr Helena
Tr 936 A 832 Helene Tr
1146 Helenae A 274 Tr
258 919 Helenae soror A
965 soror Clytemestrae A
125 426 auspice Helena Tr
873 annis decem captiua Tr
921 Laeana A 741 Tyn-
daris Tr 1143 Tyndari-
dos uultus uincet Poppaea
Oct. 789 *cf.* 790 s. uultus incer-
tos geris Deiphobe coniugis
munus nouae A 786 lues tanta
Troiae atque Achiuis Tr 863
pestis exitium lues utriusque
populi Tr 902 alumnae for-
mam Sparte iactet Oct. 787
Heleni coniugem Tr 60
Helices niuosae Hii 1543
Helle pauida T 854 Hellen
Tr 1044
Heniochus Caucasi rupem ha-
bitans T 1053
herceum Iouem A 469 830
HERCVLES (I) H Hii Hercu-
les Hii 264 551 819 898 1105
1615 1734 1767 1852 Her-
culis H 115 443 1048 1162
1302 1320 Hii 773 1272 1391
1463 1499 1761 1786 1828
1833 Herculi H 41 120

428 Hii 1484 1462 Her-
culem H 646 965 1225 1284
A 870 Hii 12 35 516 565
762 767 818 832 858 915 944*
991 1027 1141 1179 1238
1349 1352 1375 1376 1379
1411* 1430 1488 1530 1536
1605 1712 1718 1744 1781
1840 Hercule H 1018 1170
1246 Hii 409 973 1237 1504
1602 — herculeae Thebae
O 770 H 278 parens hercu-
lea Hii 1743 herculeus so-
cer Hii 226 — herculeae
domus H 635 herculeam
domum H 355 per hercu-
leos lares Hii 248 — tela
herculea H 996 hercu-
leus labor H 1223 hercu-
leo furto Ofr. 317 hercu-
leus ardor Hii 1849 amoris
herculei Hii 371 493 somno
herculeo H 1159 hercu-
leus sonus Hii 1134 sonitus
herculei gradus H 527 uo-
ces herculeas Hii 809 —
pondus herculeum Hii 844
corpus h. Hii 1422 pectori
herculeo Hii 559 collo her-
culeo H 72 herculea manu
H 886 manibus herculeis
H 1039 herculeis palmis H
1107 lacertis herculeis H
229 membra et herculeos
toros Hii 755 herculea
membra Hii 1235 hercu-
leos toros P 815 herculeas
umbras H 830 frontis her-
culeae Hii 1645 — uictor
herculeus Hii 1355 her-
culeum uirus M 781 her-
culea flamma Hii 1491
herculeus cinis Hii 1764
herculeae necis Hii 1171
1220 herculeos obitus
Hii 1888 casus herculeos
Hii 1611 1910 — Hercules
deus H 39 Graium decus

H 623 Thebarum salus 626
firmamen, columnen 1257 de-
cus orbis et praesidium Hii
754 regna donat miseris et
celsis rapit Hii 415 par-
tonanti Hii 1548 1887 gi-
gans 1764 numen 1939 Ioue
creatus 440 *cf.* 1155 H 902
928 fortius ipso genitore
fulmina mittas Hii 2005 to-
nantem adorat H 918 frater
quisquis in colit caelum meus
non ex nouerca frater H 911
u. H 6 *sqq.* preces concipit
Ioue Herculeque dignas H
931—43 Iouis nepotes (*Her-
culis liberi*) H 1211 Alceme-
na satus Hii 440 P 322 Iu-
nonis hostis Hii 1190 Iuno-
nis aemulus 847 887 magnus
M 651 *etc.* laudes magni
Herculis H 833 *celebrantur* H
834—898 A 845—924 fama
Hii 320 triumpho Hii 417
natales H 24 834 1166 A
854 868 *sqq.* Hii 147 1505
1701 1870 infantis aetas:
H 58 gemina serpens H 219
Hii 1209 iuuenis H 44 co-
mae horrentes H 472 Hii
793 stantes H 897 hirta
Hii 378 rigens Hii 581 bar-
bae graues Hii 1758 frons
placida 1751 maiestas *ibid.*
pax habitum tulit 1689 mi-
nae uultus uires *describun-
tur* Hii 143—172 iratus Hii
172 mites irae Tr 740 po-
pulus cana dilecta Herculi
H 898 916 Hii 581 793 1645
uestis Hii 569 palla fe-
minea Hii 1360 semiferi
cruore tincta 1474 arma
Tr 741 *enumerantur* H 1236
—41 1123—28 tela H 996
1057 1304 H. leone et hy-
dra armatus H 45 cleonae-
um caput 801 spoliun leo-

nis H 469 1158 Hii 790 414
377 1669 P 323 332 lernaean
tela Hii 909 H 1203 arcus
H 995 *sqq.* 1202 *sqq.* Hii 433
520 978 1240 1726 non semel
infesti Troiae Tr 142 834 A 641
920 Philoctetae dedit mo-
riens Hii 1608 1652 1945 pha-
retre A 641 Hii 791 1724 *etc.*
P 322 harundo H 1307 Hii
521 ensis H 1236* Hii 873
caestus H 485 claua H 470
1029 P 328 Hii 417 498 ro-
bur H 804 stipes H 1034
1090 1126 Hii 1453 pondera
1092 robur H 804 robora
1128* nodus Hii 1665 Her-
culis facta H 481—491
defensi dei H 448 Teu-
thrantis euersi domus H
481 Eryx, Antaeus H 485
Busiris H 488 Cyenus H
490 M 638 s. Geryon 491
Aquilone nati M 637 hae-
sit syrtium uadis et puppe
fixa maria superauit pedes
323 *sqq.* bello cum peteres
nestoream Pylon H 564 Dis
cum Hercule conseruit ma-
nus H 565 uindex mundi
Hii 324 877 883 1023 1339
1420 1598 1842 orbis paca-
tor 2000 domitor H 623 in-
mune nil reliquit Hii 1616
emensus freta terras umbras
1482 fregit mala Hii 56 *cf.* 35
scelera 57 omnem pestem
1521 monstra Hii 54 fe-
ras 34 54 1205 1375* do-
mitor ferarum 1999 reges
1788 s. tyranni 1874 ty-
ranni reges monstra ferae
saenidei 882 abellis* redisti
985 Hercules timens Hii
273 295 1265 H 45 797 labor
bissenus H 1289 A 851 la-
borum numerus H 836 socia
Pallas 904 comes Licha Hii

99 dura series operis et longus labor HII 1401 herculei labores HII 344 1323 1459 1620 *cf.* H 316 ultra labores Alcidae fuge HII 748 noti labores HII 1143 labores timent HII 1938 innume caelum dignus Alcidae labor H 962 eat ad labores hic quoque herculeus labor H 1323 inter labores ignis herculeos abit HII 1620 inter herc. lab. me numeret HII 344 summus legatur femina herc. labor HII 477 labor summus fiat Alcidae Lycus* H 639 (*Lichas*) fiat summus labor HII 820 — *recensentur labores* XII H 219—252 HII 16—27 A 874—924 *magna ex parte* H 531—553 1239—49 HII 1816—25 1893—1937 *cf.* 1868 *sqq.* pauci H 1177 s. HII 291 1206—9 1296—1300 1537—1544 1654 1792—6 primus en noster labor leo H 949 HII 16 1197 A 874 cerua HII 17 1243 aper HII 984 1541 1893 hydra HII 262 287 854 918 *sqq.* 1198 1260 1364 1538 1937 amazonium malum HII 1454 medius aether tua tela senserat H 1117 cesserunt freta H 960 HII 1244* caelum tulit H 69 429 1108 HII 98 1246 1347 1769 P 334 ex inferis rediit cum spolio H 596—833 HII 1166 1380 1685 1770 1985 ei Theseus lucem debuit HII 1773 H. patitur iugum H 436 amor herculeus HII 371 493 Omphale HII 374 576 H 469 M 322—336 captas amat HII 365 *sqq.* nuptas et uirgines 367 Priami soror HII 366 uagi amores eius 367 *sqq.* u. *Auge Thespiades.* furor H 944 *sqq.* liberos et Megaram coniugem interficit 992 999 1012 1028 1029 *ad planctum hortatur chorus* H 1106—28 manus tersit fonte cinyphio HII 910 *cf.* HII 432 810 907—910 1411 1456 nouercales manus H 1243 coniunx u. *Megara Deiantra* HII 280 294 318 336 347 — 282 433 — u. *Hyllus* 302 918 1473 u. *Nessus* Lichan peremit HII 819 quercus hanc sortem mihi fatidica quondam dederat et nemus (parnassium) HII 1477 *sqq.* Hercules in Octau. HII M 642—645 rogi HII 1487 *sqq.* 1622 1642 preces supremas HII 1492 paterna pars caelo data, flammis materna HII 1997 cinerem Herculis iactans Alcmena 1762 inter astra positus HII 1952 1575 comites HII 1368 Philoctetes 1721 Titanis ipse comes 1517 1585 ministri HII 1749 turba 1671 uolus 1750

hercyniae siluae u. hyrcaniae M 716

Hermione Tr 1144

Hermus* rapidus Pfr. 245 totus Hermus* (*diues auro*) HII 631 u. *Hebrus*

Hesione dilecta Priami dardanii soror concessa famula est Herculi HII 366

Hesperus A 863 Auroram inter et Hesperum H 887 commisit uices lucifer Hespero HII 149 Hesperus faciet diem. Ofr. 87 dux noctis M 886 nuntius noctis P 759 stella gemini temporis praecipua M 72 — Hesperugo* u. *adn. ad* M 886 — *Vesper*

serae nuntius horae T 795 — hesperia Tethys P 579 ante hesperios ortus O 793 hesperiae rotae flexura T 796 hesperiae metae P 291 hesperia maria M 730 hesperii maris extrema tellus H 1147 zephyro subdita tellus HII 628 hesperium latus (*Italiae*) HII 80 gentis hesperiae H 235 sub hesperio polo HII 1207 hesperium pecus (Geryonae) A 887 — Hesperides Hercules deceptis referat mala sororibus H 535 aureum nemus HII 18 poma A 903 serpens peremptus HII 18

Hiberi sub occasu positi HII 1526 hibera Calpe HII 1257 hibera turba (*Geryonis*) HII 1208 hibera gaza (*Tagi*) H 1332

Hippolyte ferox A 898

HIPPOLYTUS (II) P Hippolyti pater P 103 animus intractabilis 234 exosus omne feminae nomen fugit, inmitis annos caelibi uitae dicat, conubia uitat 235—7 ferus 245 animus tristis et intractabilis 276 iuuenis ferus 277 inmitis uiri mens saeva 278 seuerimater Hippolyti P 406* Hippolyti animus rigens *ibd.* 421 pectus ferum 423 toruus auersus ferox 423 trunculentus et silvester et uitae inscius 469 Hippolytus (*matrem tenens*) 596 Hippolyte 619 654 718 1177 Hippolytus stupri raptor 734 *parentibus similis* P 665—8 facies torua uiriliter 806 colla splendida 808 frons hirta, breuior coma 811 herculeos toros aequat 815 toros latior belligeri Martis 816 Hippolyti comas rigidas (*non uincet Liber*) 766 frenis castorea mobilior manu spartanum poteris flectere Cyllaron 818. 9 ficta maiestas, habitus horrens prisca appetens, morum senium triste, adfectus graues 924. 5 siluarum incola efferatus castus rudis 930 s.

Hister HII 1369 Hister ualibus currat nouis HII 86 Hister Alanis fugam praebens T 629 in Histro P 63 Hister torrens M 588 Hister in tot ora diuisus M 766 gemmiferi Histri HII 626 Histram colens cyenus A 715

Hybla O 614

Hydaspes diues HII 632 Hydaspes gemmifer M 728

Hylas puer tener, Herculi magno inreptus, raptus inter undas M 650—652

HYLLVS (III) HII Hyllus HII 988 1452 1492 natus Alcide HII 1000 natus (*Deianirae*) HII 899 900 Iouis nepotem et natum Herculis HII 1499 nepos tonantis HII 1425 inclusum Alcidae genus HII 1431

hymen funestus Tr 871 hymen tuus (*Helenae*) Tr 905 — hymenaeus aures pepulit M 116 hymenaeo M 300 qui facibus legitimis ades M 67 cecinit hymenaeum Tritonum chorus Tr 210 hymenaeum proloqui pudet Ofr. 262 tuis ne fieret hymenaeis potens Oct. 151

Hymetti dulcis rupes P 24

hyrcani saltus P 75 hyrcaniis lucis Suebae M 716 hyrcana tellus T 631.

- Iacchus** *u. Bacchus*
IASON II. M Iason M 8118 137
 141 262 450 521 821 906 941
 1029 1006 generum legit Creo
 exulem adfectum quem leto
 expetit Aeacus 255—7 *cf.* 240
 caelebs 906 genitor 941 in-
 gratus 1029 dux aesonius 82
 dux ducum 233 thessalicus
 dux 418 mare quis begit 599
 causa uocandae Hecatae 821
Icarus Hii 691 O 913 *sqq.* ignoto
 ponto nomina dedit Hii 694
 puer O 918 928 nomen cri-
 puit freto O 919 alitem no-
 uam* O 923 (*icarius*) pon-
 tus Hii 694
Ide Tr 73 fatalis Ide Paridis
 domus Tr 66 celsa Ide Tr
 1059 — idaei montis A 478
 ab idaeis ingis Tr 938
 idaea saxa Tr 183 idaeae
 niues Pfr. 247 idaea ne-
 mora A 767 facibus idaeis
 Tr 454 idaeas aues Tr 576
 rupis idaeae specu H 464
 idaea manus (*Curetes*) Hii
 1883 idaeus leo O 463
Idmonem quamuis bene fata
 nosset condidit pestis* li-
 bycis harenis M 655—6
Ilium Tr 31 244 421 921 1063
 A 191 831 Ilii Tr 437 Ilio
 A 42 598* lentum Ilium
 Tr 22 Ilium decenni marte
 concussum A 979 *u. Troia* —
 iliaca scepra Tr 781 fa-
 uilla iliaca Tr 21 iliacus
 fumus A 480 iliaca maria
 A 41 iliaco ostro A 934
ILLADES (chorus II) A Iliades
 A 608 689 Tr 150 *u. Troades*
 Ilissus leuis P 14 Elisso niueo
 corpus fouet 512
 illyrica regna Cadmus permen-
 sus fuga H 397*
Inachus uoluer Hii 139 Ina-
 chi antiqui genus* T 337
 phoronides latuere uenae T
 115 *s.* — inachia stirps A
 316 inachus murus Pfr. 82
Inarimen tyrrhenam Hii 1160
cf. T 809
Indus Phoebus subditus Hii 41
 Indus Phoebi propioris T
 602 Indos ante glacialis
 polus inficiet Hii 339 nudos
 Indos O 123 Indus Ara-
 xen potat M 376* extre-
 mos usque ad Indos O 114
 quicquid Indorum seges
 H 913 *u. Arabes.* — India
 decolor P 353 thyrsigera
 761 Indiae populi perusti
 M 487 — indici maris do-
 num auris deducat P 400
 inferi amnes per igneos
 P 1183 amnis ora adluens
 P 1241 *u. Tantalus.* flumi-
 nis ultimi Hii 108 a fonte
 discors manat hinc uno la-
 tex H 715 inferni ratis
 aequoris Hii 1077 stat
 nigro pelagus gurgite lan-
 guidum H 558 puppis in-
 fernae uada tristia Hii
 1959 abditum profundum
 O 590 infernos lacus Hii
 1297 tristes lacus A 12 tor-
 pentes lacus O 596 P 1211
 iuratos superis lacus Tr 400
u. Acheron Cocytus Lethe
Styx — inferorum arbitri
 sedere Hii 1011 *cf.* 1562
 iridici H 585 quaesitor
 inferis non unus H 735
 quos ob infandas manus
 quaesitor urna gnosiuis uer-
 sat reos A 24 — inferorum
 carcer H 1229 carceris
 fores Hii 1012 1145 do-
 mus nocte perpetua silens P
 226 carentis luce domos O
 260 caecum retro patefe-
 cit iter (Alcides) Tr 734
 claustra et specus (Stygis)

- Tr 439 — canis, custos
u. Cerberus — discordem
 deam quam munit ingens
 montis oppositi specus H 93
u. furiae discors latex H
 715 Dolor* O 665 fren-
 dens Dolor H 697 Dolor ra-
 bidus O 1082 — exilium H
 1231 nocentum exilia H 93
 Error H 96 1102* Fames
 maesta tabido rictu iacens
 H 695 — fato stupente
 Hii 1202 tremente fato Hii
 6168 inter infernos lacus
 cum fato steti Hii 1298 ne-
 fas fati Hii 1128 silentum
 fata Hii 22 post fata Tr
 663 nec te fata tenent post
 funera Hii 1962 timete su-
 peri fata Hii 1763 redde
 me fati Hii 1716 audium
 fatum O 416 quid inuat
 dirum properare fatum H
 871 saeuo rapiente fato O
 126 fata rapacia Hii 107
 Fata uiolenta O 1081 fata
 ignaua A 539 fata uici H
 616 Fatum rumpe manu
 H 570 rumpe fatorum mo-
 ras, molire terras Tr 690
 — feralis loci omen tre-
 mesco Tr 497 turba fera-
 lis H 1153 — discussi fo-
 res Hii 461 taenarias fo-
 res Hii 1065 taenarias
 fores pulsabis Hii 1776
 portam uacantem (Tartari)
 Tisiphone clausit H 991 —
 Funus H 697 — furia-
 rum comitatus H 66 *sqq.*
 694—700 O 603—7 *cf.* co-
 mitatus Oedipo dignus O 665
s. 1080—3 — Furor H 96
 1104 Furor caecus O 603
 — Horror O 604 — ad
 imos Hii 1519 inferi
 Hii 1785 tristibus inferis
 H 570 tristes Erebi deos
 Hii 1069 pallentes deos O
 597 praecipites actus ad
 inferos H 551 inferorum
 sedes infausta T 1 infe-
 rum sedes Oct. 652 infer-
 nae sedes Ofr. 207 *s.* in-
 ferna loca Hii 1985 in-
 ferni specus amnisque no-
 tus T 105 *s.* inferna facies
 O 49 — Inpietas H 96
 — Labor* O 665 labor
 (*Deianirae parandus in in-
 feris*) Hii 943 Sisyphos
 Ixion Hii 1013—1015 Ti-
 tyos Sisyphus Tantalus Hii
 1072 *sqq.* Ixion Sisyphos
 Tityos Tantalus A 15—21
 Sisyphus Tantalus Ixion
 Tityos Danaides Hii 946—
 952 Ixion Sisyphos Tanta-
 los Tityos Danaides Cad-
 meides mensae phineae H
 754—763 — Letum* O 665
 — limen Ditis Hii 1929
 limen obsidens Cerberus
 Tr 414 custos non facili
 ostio Cerberus Tr 415 —
 Luctus O 605 ater Luctus
 H 698 — Lues* O 665 —
 Macies O 1082 — Metus
 O 607 metus H 697 strepunt
 nocturni metus A 802 —
 Morbus O 606 Morbi tre-
 mor horridus O 1081 —
 Mors* O 665 mors Hii
 1119 1120 sacra dirae mor-
 tis H 56 mors uicta Hii
 770 morte deuicta Hii 1557
 fracta non semel est mors
 horrida Hii 1957 *s.* reli-
 cta morte Hii 1165 mor-
 tem time: dominatur illic
 patruus Alcidae Hii 330
 mortis loca Hii 1958 mor-
 tis infernae locus Hii 1708
 mortis locus ipsa morte pe-
 ior H 710 squalidae mortis
 specus M 745 — inferna nox

A 514 nocte discussa inferum* H 50 noctis aeternae chaos H 614 quicquid atra nocte possessum latet 286 noctem ueram O 598 lassata prior est nox* H 47 nocturni metus strepunt A 802 — Pavor H 697 — Pestis atra O 1082 — noctis aeternae plaga P 843 sonti plaga decreta turbae H 1230 — deterior polus H 611 ad fata et umbras atque peiorem polum H 776 terga nigrantis poli A 793 nigrantis regna qui torques poli H 942 nigri poli H 562 polus nasto manes carcere umbrans P 844 — atri regio populi* H 1111 qui rex populis pluribus imperat H 564 regno capaci H 662 turbae maioris H 563 — Pudor serus conscios uultus tegit H 696 — ramus tristis stygia ab unda M 810 — regna superis auersa M 10 regnum tenax P 633 — inde unde omne retro H 49 unde non umquam remeant ullus H 1531 — Scelus H 96 — Senectus O 607 iners Senectus adiunat baculo gradum H 700 — simulacra inferna H 1152 — silentum fata H 22 tristi silentem nubilo domum H 624 silentum uulguis M 743 — sopor segnis H 694 — sortis tertiae loca H 613 tertiae regem sortis H 837 — superstitio inferum T 678 Taenara et Cerberus rumores uacui, fabula par sollicito somnio, uerba inania Tr 413 sqq. — Tabes* O 665 — rerum terminos tecum efferens H

294 — ultima loca H 1969 regna ultima H 1770 puppem fluminis ultimi H 108 — umbrae, animae u. manes exanguis uulguis Ditis O 611 — urna recipit populos citatos H 193

Ino cadmeia O 452 matertera Bacchi O 451 ponti regna tenet *ibid.* Nereidum choris cingitur O 452 Ino praecipit *mendose legebatur* Ofr. 23 *sed spectant ad eam et filium eius u.* 23—25 — inoa* rupes *ibid.* — inoides* nurus Tr 372

IOCASTA (II) O (I) Pfr. soror (*Creontis*) O 684 Iocasta uaccors O 1027 uterum capacem qui uirum et gnatos tulit O 1061 iacet perempta O 1062

Ioleos maris uasti domitrix Tr 829 Ioleon paruum M 460

IOLE (II) H 1 Iole H 241 349 Iolen 208 356 Euryto uirgo edita Iole H 1495 regis nata H 357 regina *ibid.* eam Hercules poscit H 577 famulae in locum cecidit H 357 captiua 281 famula 282 382 394 412 paellex 350 439 paellicis captae decus 240 decor Ioles 559 *Hyllo traditur ab Hercule* 1495 parentis fata queritur qui letifero stipite pulsus tota iacuit sparsus in aula 210 sqq. parentes in tutum mors aequa tulit 219 Toxeus frater 217

ionio toto (*sc. mari*) A 527 ionium mare O 616 Pfr. 248 ionia maria A 586 ionio salo H 735 ionio pelago T 478 ionius sinus P 1021 ioniae naues T 143 —

ionides nurus u. inoides

Iphigenia rapta saeuae uirginis aris Oct. 1005 tuam gnatum parens Helenae immolasti Tr 258 iugales filiae faces et generum Achillem A 159 lustrale caput doricae classi A 164 sqq.

iris imbrifera curuata picto sinu O 320 s.

Ismarius si quis greges Thraciscruenti uindicat H 1793 ismaria sub umbra 194

Ismenos tenuis O 42 Ismenos tenui flumine languidus H 141 Ismenos rapidus torua ducens uada Ofr. 116 quicquid Ismenos rigat H 338 quisquis Ismeni loca colis H 1170 (*u. actaea arua, Pelopis regna.*) Ismenon H 1806 Ismenon tacitum uirenti ripa A 322 — ismenida Dirce O 238

Ister u. Hister

Isthmos quod cingit mare Pfr. 13 Isthmos M 45 Isthmos 299 quae duobus terra comprimit fretis P 1033 Isthmus corinthius T 124 Isthmos diuidens uicina uada T 112 s. bina scindens Isthmos exilis freta* H 340 Isthmos arto recuruatus solo A 585 Isthmos undas committat H 83 Italia hesperium latus Pelorus tangat H 80

Ithaca tremens* T 587 Ithace saxis dolosis nocens Tr 867 sterilis et saeuis fretis inclusa tellus Tr 1001 — Ithacus u. Ulixes

Ityn A 705 H 201* u. Atthis Iulius Caesar u. Caesar. — Iulia Oct. 970—72

IVNO (II) H Iuno H 109 619 1304 H 847 887 944* 1441

1513 1602 1679 1797 Iunonem H 300 dea H 275 maximi coniunx Iouis H 1041 soror tonantis H 1 soror cuncta pollentis uiri A 842 tonanti nupta H 1504 aetherium gerens sceptrum H 1504 tonantis socia H 884 magni consors sceptri, soror et coniunx* A 348 nouerca H 9 31 98 274 316 437 443 564 856 1138 1191 1281 1318 1321 1326 1440 1504 1553 1601 1720 H 21 112 912 1208 teneo nouercam H 1023 templa Iunonis H 750 templa securae nouercae H 1553 nouerca irata (*Herculis*) A 846 iratam nouercam (*Bacchi*) O 424 Iuno argolica A 843 Iuno regia A 348 Mycenis culta A 350 supplex tui numinis Argos tueris A 353 bella pacemque regit A 355 uictrix A 357 tibia soleme canit Iunoni A 358 fila docta mouent puellae carmine molli A 360 tibi lampada uotiuam iactant matres graiae A 362 candida iuuenca immolatur nescia aratri A 364 Iunonis odio H 451 610 H 38 1186 hoc nulla Iuno iubet H 483 una uetante H 968 Iunonis hostis H 1190 infesta Iuno H 218 (Iuno) uidua H 3 Iuno feras transtulit (*in caelum*) H 66 Iuno astra portentis ferisque tribuit H 75 fugit astra H 1602 uirtus (*Herculis*) Iunone peior H 63 non ausa est Herculem eripere terris H 944 non spargis facem imitata fratrem et mittis

ereptam Ioui? Hii 885 paelicem (*Alemae*) Hii 1503 generum uocat Herculem Hii 1441 Iuno maxima Oct. 221 289 Iunonis irae* Oct. 216 Iunonis more 547 Octauia terris altera Iuno 224 regina deum Oct. 207 coniugis altae obsequium Oct. 218

Iuppiter. Iuppiter Hii 87 847 1142 1510 1852 1915 Ofr. 59 P 1145 M 534 Iupiter Oct. 223 Iouis H 79 1041 1388 P 134 1143 M 777 Ioui H 927 Hii 420 493 494 885 1373 1781 1812 Tr 146 Oct. 512 Iouem H 2 1024 Hii 554 1250 1675 1696 1807 1808 Oct. 823 Ioue H 118 932 936 Hii 8 440 Tr 355* Oct. 243 maximus mundi parens P 474 summus deus 631 diuum rector atque hominum 688 creator caelitem 896 gubernator poli 911 igniferi rector Olympi 968 caelitem rector Oct. 233 summus genitor 250 summus M 534 dominus caeli diuumque pater Oct. 209 qui caelum nebulasque ducit P 305 fulminis dominus 566 reuulso mundo tonans Ofr. 59 caelum traxit Cupido Oct. 823 formas se uertit in omnes Oct. 776 regnum aetheris P 304 oloris pennas sumpsit Oct. 210 tectus plumis penisque 779 sidonii tauri cornua sumpsit 311 taurus trux 731 iuuenens P 308 aureus fulsit in imbri Oct. 212 786 ales P 306 — *u. Danae Leda Europa Iuno.* tonans Oct. 220 776 tonantis H 1 918 1015 Hii 1155 1424 tonanti Hii 1514 1548 1880 tonantem

Hii 993 1251 tonante Hii 1887 magni tonantis A 368 iniqui tonantis A 617 eleum ad tonantem H 844 soror tonantis H 1 coniunx tonantis Hii 260 tonantis socia Hii 884 nurus natus nepos tonantis Hii 1424 tonantibus sceptriferis taurus colla ferat M 59 pater rerum Hii 1591 diuum parens H 268 magnus diuorum parens T 90 sator deorum Hii 1 P 162 diuum sator O 1050 deorum ductor H 303 pro caelestium rector parensque H 520 pater ac rector A 400 caelestum arbiter parensque H 602 pro mundi arbiter Hii 1177 summe pro rector deum Hii 293 summe pro rector poli Hii 1279 summus caeli rector aetheriae potens dominator aulae T 1081 Ofr. 59 altisonus P 1143 qui caelum nebulasque ducit P 305 uicina petit 1146 neglectus Oct. 243 deserit altam aulam mortali forma captus 223 — *Phaedra Iouis* progenies P 134 *Bacchus* proles improbi fulminis M 84 Iouis qui regna concussit M 777 Ioui aequatus Caesar Oct. 513 — tonantis furta et grati amores Oct. 776 regnum aetheris Hii 1151 pater altisona quatiens regna A 603 pater qui sidera et terras regis A 840 ad quem triumpho spolia uictores ferunt A 841 cuncta pollens A 842 tu penes quem iura praecipitis poli O 253 — Iouis cenae Hii 102 cenae Iouis annosa templa Hii 787 Iouem herceum A 830 Iouem herceum spar-

sum cruore A 469 Iouis coronis claram Elida Tr 860 eleum ad tonantem H 844 Iouis pisaci palma A 996 — Iouis fulmen Hii 188 fulmen facesque Hii 1148 tela faces ignis Hii 1919 cuius excussis tremunt humana telis H 521 fulmen genitor Alcidae gerit Hii 327 minaces ire per caelum faces spectata et tonantem fulmine excusso diem Hii 328 fulminantem Iouem Hii 561 uultus Iouis fulminantis H 728 fulmine pollens A 400 mundum concitans corusca saeva tela iaculatur manu O 1051 fulminanti patri* H 462 quid qui gubernat astra, qui nubes quatit non latuit infans rupis idaeae specu? H 463 Iuppiter telum posuit coruscum* O 514 — Iouis irati A 549 crimen Iouis Hii 1507 1509 in locum Iouis Hii 754 — Iouem iugo turpi pressum (*Iunonis*) H 1024 Iouis furta O 732 praedonem deum* O 734 paelices H 489q. I. in taurum conuersus Hii 554 *u. Europa.* gnatus Amphion Ioue H 266 *Thebas* non semel caelo relicto uenit H 269 generis nostri Iuppiter auctor A 405 abanus A 407 — astra promittit pater H 964 patrem probauit H 36 Ioue esse genitum 118 genitor 122 Hii 33 1151 patri H 51 patris 971 Ioue genitus 118 Ioue natus 796 natus Iouis Hii 1869 *Saturnum* anum dicit *Hercules* H 972 parenti altisono Hii 533 teque testata est meum patrem no-

uerca Hii 9 quis natus ex te (*Iuppiter*) et nouerca Hii 97 Iouis nurus Iole fiet? Hii 282 *Deianirae* socer Hii 860 anum *Hylli* Hii 993 Iouis nepotem Hii 1499 mentimur Iouem H 450 quid uiolas Iouem? H 451 — inferni Iouis H 47 diro Ioui H 612 paria sortitum Ioui H 53 *u. Dis.* nubilum Ioue* O 45

Iustitia uirgo numinis magni dea Oct. 409 sancta M 442

Ixion H 754 1015 A 15 Ixionis labores: rota membra celeri differens cursu T 8 Ixion humum tangat, rota membra torquens resistat M 747 Ixionis rota Oct. 635 thessalus dux Nessi pater ex Nephela Hii 495 regem thessalum Hii 950 Perithoi pater P 1244

Labdaci penates H 499 Labdaci clara domus Ofr. 53 — Labdacidas O 724

labyrinthus daedalea claustra P 1180 monstri gnosis domus caeca 657

Lacaena (*Clytemestra*) A 773 Lacaenam (*Helenam*) A 741

Lachesis O 1007 *u. Parcae*

Laertes* pauper T 587 Laerta (*nom.*) Tr 709

Laius O 261 636 795 Laio O 864 Laium O 222 678 786 loquitur O 639—671 *ab Oedipo interfectus* O 789—804 Ofr. 260 Laius sanguineum gerens insigne regni rapti furit Ofr. 41 poenarum suarum arbitrum uocat *Oedipus ibd.* 166

Lapithae et Centauri multo in bella succensi mero *apud inferos* H 783

- lares T 264 O 703 HII 1496
1805 larem tyrium *Cadmi* H 921 tota cum larius* suis dominisque tecta H 1294 dum starent lares* HII 356 in istos lares* HII 321 caret patrio lare HII 362 lar patrius Oct. 761 lares patrios A 413 819 lares paternos immo fraternos A 6 fidi lares O 262 cognati laris O 685 lare secreto tutoque H 200 exiguo lare Pfr. 232 lares miseri lares HII 760 Euryti uictos lares HII 100 per herculeos lares fertur HII 248 lar regius P 871 alienus Pfr. 149 lares maculati Ofr. 344
- latinae matres Oct. 734
- Latona quem profuga mater terra errante edidit H 457 — latonigenas deos A 325 letoa* uates O 234
- Ledae sinum pressisse Oct. 778
Ledae 784 Ledae sidera 214 Ledae genus A 126 Leda sata (*Clytemestra*) A 235
- Lemnos ardens HII 1366 Lemnon scelere nobilem A 587
- Lerna HII 1364 sub Lerna HII 1538 Lerna gelida P 515 Lerna retro cessit T 115 Lerna monstra H 245 — lernaeus labos *apud inferos* H 785 lernaee feracae HII 1260 lernaee nece tincta tela H 1202 lernaee tela H 1241 HII 909 lernaee spicula M 787
- Lesbos Tr 235 — lesbia mixta odoro cum thymo* O 508
- Lethe *describitur* H 684 ad Lethen HII 1554 ratis Lethen bibit H 781 per media
- Lethes stagna HII 1166
Lethes unda miseris grata P 1211 stabo ante ripas, inmemor Lethae, tuas HII 940 — lethaeos amnes HII 1212 1994 claustra lethaei* lacus O 573 lethaeo profundo abditus P 152 — lethaea* uates *u. letous*
- letous *u. Latona*
- Leucas opposita fluctus frangit HII 735 — Leucaten ferit spuma* P 1023
- Liber *u. Bacchus*
- per Libyam HII 1109 Libyae dominos *u. Busiris Antaeus* H 1178 Libyae sidus (*cancer*) HII 68 Libyae feruentis harena M 685 — libycae syrtis fretum T 292 libycis harenis M 656 libycis syrtibus A 64 sub axe libyco HII 912 libycus leo O 940 libycus auster A 501 — Antaeus Libys H 486 HII 24 canero subditus Libys HII 41
- LICHAS TACITVS HII Lichas HII 818 1464 Lichan HII 813 819 982 Licha HII 573 nauus occurrat Lichas HII 570 Lichas ab Hercule peremptus HII 819 comes laboris herculei Licha HII 99
- Liuius Drusus. Te quoque Liui leto fortuna dedit quem neque fasces texere sui nec laeta* domus Oct. 905—908 Liuia felix thalamis Drusi Oct. 967—9
- Lucae boues P 360
- Lucifer P 760 post Luciferi meatus O 762 Lucifer matutinos ortus dum praedicet O 519 commisit ui-

- ces lucifer hespero HII 149 — Phosphoros H 128
- Lucina *u. Luna*
- Lucreti nata maclata Oct. 311
- Iudi spectacula. *Olympia* A 977 993 ludicrum certamen Tr 860 Troicilusus sacrum Tr 788 — ad noui theatri ludos H 843 theatri more uallis crescit (*amphitheatri*) Tr 1135 — spectator Tr 1097 erecta summos turbalibrauit pedes Tr 1091 hanc pinus illam laurus hunc fagus gerit *etc.* Tr 1092 *sqq.* — habet peractum est A 959 HII 1461 1476 bene habet p. est O 1020 bene est A 928 peractum est HII 1344
- Luna. obscuri dea clara mundi currus fratri tradit P 314 sidus post ueteres Arcades editum 794 Hippolytum despiciens currus non poterit flectere, nuper rubuit 795 *s. cf.* 793—802 solliciti numine turbido tractam thesalicis carminibus rati tinnitus dedimus 798—800 saeuae uirginis arae Oct. 1005 uirginis deae agreste numen P 413 regina nemorum 414 arquitegens dea 717 dea noctium 801 noctium sidus pessimos induta uultus fronte non una minax M 753 *s.* diua uirago P 58 uirgo aspera M 87 *cf.* P 58—89 — Lucina genialis tori custos M 2 Lucinam femina (*bos*) placet 61 tu maternam sistere Deolon Lucina iubes A 335 — Phoebe currus mitte M 882 Phoebe uultus P 662 Ph. rubicunda 755 Ph. solidum non suo orbem circuitis cornibus adligat M 98 Phoe-
- bes orbis Oct. 400 Phoebe sacris tuis adesse M 773 noctiuaga Phoebe O 258 pallida Phoebe A 858 eius bigae A 857 Arcades nondum Phoebe* nascente genus HII 1889 Phoebe soror O 44 soror fratri semper occurrens O 257 — Diana P 77 uirgini Pleuron inimica diuae Tr 837 nimium saeni diua pudoris O 784 uirginei eius artus O 783 — Dictynna M 799 — Hecate triformis P 420 M 7 *cf.* 745 tacitis sacris conscium iubar praebens M 6 Hecate uocetur M 580 H. uenenis stimulos adde 841 audax H. ter latratu dedit 849 magna dea caeli sidus noctis decus P 417 *s.* obliquis flexibus currens Tr 398 leuat ora bigae HII 1524 Hecates turba latrauit, ter ualles sonuere O 582 — Trinia currus agiles M 790—5 Tr. ad templa Oct. 1007 Triniam A 382 Tantali-dos funera uictrix numeras A 393 tibi grandaevi senes grates reddunt atque uina libant A 380 — Persei M 820 — Cynthia quos felices uidit, uidit miseris abitura dies HII 644 — Delia tardior HII 150 — luna phoebeis obuia flammis T 841 digere umbras T 828 sequitur unam Mycalen magam HII 529 luna carmine maga descendat licet HII 471 alias luna concipiat feras H 83 luna conditur A 491 l. plena O 518 luna nocti timores demens T 842
- Lyaeus *u. Bacchus*
- Lycia tuta crebris portibus Pfr. 251

- Lycormas flauus** Hii 594
Lycurgi securigeri O 478 **Lycurgi domitor** (*Bacchus*) H 907
LYCVS (I) *H a u.* 336 **Lycus** H 335 639 643 647 **Lyci** 1188 terram cecidit ore H 899 **Lyci nefandum semen proles regis inimici** H 993 **quis Lycus regnum optinet** H 1168 **exul Lycus** H 278 **ignarum exulem** H 273
Lydia diti regno ferox P 331 **Lydia** (*auro diues*) Hii 627 — **lydius Pactolos** O 474 **lydiam nurum** Hii 374 576
Lyncus qui trans pontum submota uidet M 232
Lyrnesos parua apposita celso iugo Tr 230 — **Lyrnesida** ablatam Achilli A 187
Macetum * *Tempe* H 985
Maeander H 688 **Maeandros** laetis aruis flectit errantes aquas Pfr. 244 — **Ilissus** **maeandros** per inaequales amne maligno radit steriles harenas P 16
Maenali Hii 17 **Maenali pernix fera** H 226 — **Maenala** Hii 1891 — **maenaliu suem** H 233
maeonia acu Hii 669
Maotis P 724 O 482 **Maeotis gelida** H 1334 — **Maotis** (*Amazon*) P 409
Malea nauibus flectens moras M 149
manes umbrae animae. manes (*inferi dei*) Tr 1015 **tartara et manes** Hii 1518 **Styga et manes** H 90 **laxate manes** Hii 953 **manes remotos** H 839 **manes tacitos** Hii 1066 **aeternos manes** Hii 1529 **diri tremuere ma-**

nes Hii 1604 **maestos manes** H 189 **attonitos manes** Hii 1935 **manes imi** H 55 **Tr 152 ibit ad manes** H 873 **ad manes** O 128 Hii 1536 1778 **manes** O 572 (*his*) 581 **manibus mors gentes innumeras intulit** H 560 **manes loquuntur** Hii 463 **ululant** T 670 **si manes habent curas priores nec perit flammis amor** Tr 812 **manes cari** Tr 821 **Achillis manes** Tr 301 **manibus meis debitos honores** Tr 199 **deos ueros coniugis manes mei** Tr 654 **tui manes** Tr 31 Hii 1970 **manes ereptos restitue** P 1228 **m. inpii** M 10 — **umbras manesque** Hii 1932 **manes umbraeque** Hii 1940 **manes umbrasque** Hii 1975 — **uerum est umbras uiuere corporibus conditis** Tr 381 **foedus umbrarum** H 49 **rupto carcere umbrarum** H 57 **umbras leues** O 576 **tenaces** H 683 **umbrae nocentes** P 1238 **umbra tristis** Hii 941 **infernis umbris** H 1345 **inter umbras** H 1200 **umbrae stetit** Hii 462 **umbrae minores** (*Hecebae iiberi*) Tr 32 **nobiles clari ducis umbras** Tr 265 **umbra nudatis uenies lacertis languido uultu tenuique collo** Hii 1558 **non uilis inter umbras** Hii 1567 **meas umbras** (*Hercules ait*) Hii 1973 **umbrae meorum** A 778 **uos umbrae precor** A 791 *cf.* **leuis turba Phrygum** A 794 — **Animae** M 746 **animae trementes** O 622 **inter pias animas** Tr 167 **animas regias nictamque**

- nicticemque uehet ratis** A 790
MANTO (III) O **Manto** O 294 **Manto fatorum praescia** A 323
Marathon P 18 — **aper** * *marathonius* P 30 31
mare pelagus pontus gemino mari pulsata Pelopis regna Hii 171 **mare sanguineum** T 373 **rubri maris domitor Bacchus** H 907 **rubri litoris uada** T 371 **litus pelagi rubentis intrauit Bacchus** O 120 **pelagi dona rubentis** Hii 664
marmaricus leo A 776 Hii 1061
Mars Tr 1068 **Martem** A 569 **Mars saeuus** Pfr. 165 **decernit quodecumque** 268 **belliger** P 816 **sanguineus** 473 **Martis catenae** P 130 (*u. Venus*) **Martis sanguineas quae cohibet manus** M 63 **Martis incerti uices** Pfr. 264 **Martis genus** Oct. 300 — **aperto marte an insidiis iacet?** O 279 **marte uiolento** Tr 193 **marte inpio** O 659 **decenni marte** A 979 **marte** * **diro tristius leti genus** Tr 793 **saxum martem** * **indomito corpore prouocat** Hii 155 — **Mauors bellicus inuenit artes nouas** P 558 **Mauors sanguinem recentem cupiens** T 557 **Mauortis** O 90 — **Gradius belliger** P 193 **illic solutam caede G. manum restituet armis** H 1349 **Gradium truceem** Hii 1316
Massagetes qui lactea pocula sanguine miscet O 477
Mauors u. Mars
Maurorum tellus u. Tauri. maurum litus Hii 1256
MEDEA (I) M P 572 M 166 179 499 520 527 570 678 900 918 942 **coniunx Aegei** P 571 **Colchis nouerca** 705 **nefanda Colchis** M 879 **Colehi noxium Aetiae genus** 179 **Sole auo genus deduxit** 210 **monstrum saeuum horribile** 191 **machinatrix facinorum cui feminea nequitia uirile robur** 266—8 **maius mari malum** 364 **scelerum artifex** 737 **cruenta maenas** M 857—877 **phasiaca coniunx** Hii 954 **ardens in pia uirgo** face A 120
medentes cadunt O 70 **polluto animo mederi nemo queat** H 1268 **ferrum et ignis saepe medicinae loco est** A 153 **extrema primo nemo temptauit loco** A 154 **ubi turpis est medicina sanari piget** O 530
Medus T 602 **Medus pharetra pugnax** * M 713
Medusae fellis M 838
Megaera u. furiae
MEGARA (III) H **Megarā** H 351 **Megarā** (*nom.*) 206 1014 **Megaram** 1022 **Megaren strauit sagittis** (*Hercules*) Hii 907 **cara Megara** Hii 1456 **parentis sanguine fratrumque gemina caede adspersa Lyci manus** H 376 **patria abstulisti regna germanos larem patrem** H 383
Meleagre fratrem mactas, moreris dextra matris M 647
Melicertes u. Ino
Memnon Tr 248 **Memnon niger** A 213 *cf.* Tr 10 *u. Aurora*
Menelaus T 327 **Menelao** A 274 **Menelaum** Tr 933 **Atrides minor** A 534 **frater coniugis mei** A 425

- Merope** Polybo sociata O 276
674 non uera Oedipi parens
823
- Messalina** genitrix defenda
Oct. 10 caesa 107 genitri-
cis miserae furor 264 nupta
demens nupsit incesta face
265 ferro cecidit 272 con-
iugem traxit ad umbras,
prodidit lapsam domum 273
4 furoris sui graues poenas
dedit 277 incesta genitrix
548 rexit principis aulam
cara marito partuque po-
tens, cecidit famulo sub-
iecta militis ense 974—8.
- Methone** u. *Mothone*
- Mimans** sacuit horrendum H
986 lubricus Mimans H11
734 Mimans* Iouis fulmen
excutiens H11 1388 u. *gi-
gantes*
- Minerua** u. *Pallas*
- Minos** T 23 regno lato premit
maria populisque reddit iura
centenis P 155 mitis Aria-
dnae pater 250 domus soro-
res una corripuit duas P
673 gnosiis Minos H 737
gnosium regem O 913 quae-
sitor gnosiis A 24 geminos
Cretas H11 1563 — Minois
nulla leui amore defuncta
P 132 (u. *Venus*) — Mino-
taurus u. *Pasiphae Phae-
dra*, ambiguus infans uultu
truci P 700 cresius taurus
biformis P 1181 monstri
gnosii domus caeca P 657
- Minyae** omnes M 233 — Miny-
eides* O 493
- Molossi** acres P 34
- Mopsopia** P 1285 — mopso-
pia ars u. *Daedalus*
- Mopsus** omnibus uerax sibi fal-
sus uni concidit M 657—8
- mors funus**. Mors Tr 1181
mors indiuidua Tr 412 me-
- ta Tr 407 portus A 613 H11
1025 auidos hiatus pandit
O 165 auidis dentibus H
560 perdenda A 534 offi-
cium supremum parens
gnato reddo Tr 770 opa-
cos ut mea condam manu
uiuentis oculos 798 u. *que-
rella Andromachae* 799—822
— coniunx oculis inposuit
manum Tr 382 — alios pa-
rentes adloqui in luctu de-
cet Tr 628 matris hanc
solacium relinque uestem
Tr 819 luctu acerbo fune-
nera et questu carent O 56
squaloret lugubribus amicta
coniunx, foedo paedore ob-
siti nati H 630 planctus
nato parat genitrix inerti
H11 1978 cf. 1841 ipsa quam
sexus iubet maerere H11
1692 uoce feminea H11 1676
dolor funereus* H11 1679
planctus funereus H11 1501
u. Tr 418 H11 120 184 1549
sgg. 1672 1674 1682 1863
planetus exempla: H 1106—
1128 Tr 64 67 — 170 H11
1672 1868 *sgg.* exequiae
O 63 longus ordo agminis
maesti O 128 *sgg.* rogus
regius P 1286 Herculis H11
1487 *sgg.* liberorum Hercul-
lis H 1238 1241 ultimi ignes
H11 1614 trabes igniferae
H11 1753 alternae 1641 fax
O 55 faeces H11 1741 fax
extrema H11 1664 subdita
Tr 390 pinus ardens H11
1732 urna tristis cineres
cohercuit Tr 384 u. H11 1768
inferias dedi Ofr. 172 in
inferias hominis homo in-
pensus Tr 307 leuatur san-
guine infuso cinis Tr 304
sgg. iusta facere Tr 65 O
997 solue P 1254 persolui

- O 1020 bustum Tr 370
339 tumulus H11 1767 1831
O 66 sedes sacrae Tr 650
sepulchrum H11 1827 1831
grauis tellus inpio capiti
incubet P 1289 titulus
extremus H11 1210 1832
Oct. 101 623 simulacra
Oct. 623 — laqueo uitam
finire P 264 laqueis dedu-
cta membra Oct. 812
- Mothone** frequens riuis Tr 832
- Muleiber** u. *Vulcanus*
- mundus**, **mundi** partes,
caelum. Lugeat aether ma-
gnusque parens aetheris
alti H 1059 templa summi
aetheris H 3 quod diuidit
aethera a terris spatium
H11 1125 uacuu aether
H11 52 sedis aetheriae
H11 259 aetheriam do-
mum meruit Paean H11 92
— ubi quo sub axe H11 1535
qui feruenti quatiuntur axe
H11 1528 sub axelibyco 912
sub axe frigido 285 1255
parrhasio axe H11 1285
scythico sub axe 1188 —
caelo ruenti 1248 — sa-
cro caelo 1303 (*caelum*)
spolium Iouis 1152 caeli
regna H11 1161 caeli reg-
gia H11 1116 uestrae Iup-
piter arcis H11 1915 quis
arcem cludit? H11 1445
arce an ex aliqua pater
despiceret illum H11 1699
arces caelitem ac summas
domos O 48 laxat fores
(*caeli*) H 967 ianuam mun-
di traho H 969 — *caelico-
lae* O 392 M 90 caelili-
tes P 612 637 caelitem 896
Oct. 233 monitu caelitem
O 243 — et quas reperiet,
ut uelit, clades deus? Tr 438
melius adfectos deus re-
- spicere coepit Tr 882 om-
nis deos H11 1118 cum
clara deos optulerit dies
H 590 pudeat irarum deos
H11 1195 deorum clamor
H11 1600 omnis deorum
coetus H 967 deorum uol-
tus H11 1712 leues deos
Tr 2 lenium deorum A 629
faciles dei O 202 si propi-
tios attamen lentos deos A
424 quis tam sinister deus
Tr 993 exprome cuius ca-
pite placemus deos? O 522
deorum numerum inparem
aequauit Argos A 848 (*Me-
gara*) tristi uestis obtentu
caput uelata iuxta praesi-
des adstat deos H 360
praesides piorum T 1106
uindices T 1114 dei coniug-
ales T 1107 di coniugales
M 1 penetrales deos O
269 dei asperi et pugnaces
P 813 tot pelagi deae Tr
890 ferales dei M 743 T 668
deos ueros coniugis man-
nes mei Tr 654 famuli dei:
Delius Bacchus Iuppiter
H 454 deos suos Agame-
mnon adit A 815 Iuppiter
Phoebus Phoebe Neptunus
Dis hos precatur Oedipus O
253—260 Phoebus Iuno Pal-
las Venus (?) Lucina Iuppi-
ter: *Chorus eos colit* A 311—
408 Pallas Bacchus Phoebus
Phoebe Iuppiter: *Hercules
adorat* H 904—918 — dies
ater Tr 21 totum diem her-
culea flamma succendat H11
1491 stymphalis totum pen-
nis celata* diem H11 1895—
totus mundus H11 1023 quis
mundum capiet locus? H11
1122 sub hoc mundo H11
1615 totus mundus (*omnes
populi*) H11 1023 tota mundi

ruina HII 1154 si negat mundus feras HII 34 Achilles genere suo mundum tenet sparsus per omne caelium regnum Tr 353—5 nihil leges (*mundi*) tenent HII 466 lege mundi rupta A 853 legibus obrutis HII 1106 leges in superos datas HII 1097 mundus (= *caelum*) HII 1989 onus omne media parte quod mundi sedet dirimitque superos HII 1300 mundum caelumque tulit Hercules HII 1912 sidera et mundum HII 1713 mundus tonat* HII 1599 substitit mundus tibi concitatus A 872 annosi mundi O 516 mundo primo O 116 regia mundi HII 1916 ianna mundi H 969 — natura P 967 O 25 964 — numina O 204 deorum numen Tr 28 te per omne caelium numen precor HII 478 mundi citati turba numina HII 1909 numen supernum P 934 pro numinum uis summa H 520 numinum imperio O 251 saeva numina O 75 solet ira certis numinum ostendi notis O 335 es numen HII 1989 nouum numen tempelis additum HII 1991 *u. Hercules*. — omnis ardens ora quam torret dies HII 1704 arctica* ora Tr 852 — caeli plagas O 993 caelestem plagam HII 1984 quis locus quae regio quae mundi plaga HII 1802 euae plaga uasta terrae O 432 feruida plaga HII 1222 orbem* feruidae plagae HII 1793 feruidam partem (*caeli*) HII 90 ambit peremptus cancer ar-

dentem plagam HII 67 soliferae suppositus plagae HII 159 quae plaga igniferi poli HII 1366 plaga gemmiferi Histri HII 626 rupta fero plaga Geryonae HII 1906 — occasus H 378 cubile noctis HII 1444 ante ab occasu dies nascetur 338 sub occasu tepido HII 1571 sub occasu positus Hiberis HII 1526 occidentis uarius A 485 quota est mundi plaga oriens subactus HII 96 orientem mouet eurus A 503 ortus H 378 sub ortu solis H 1146 obitus et ortus H 1066 ortus atque obitus HII 1117 et quod occasus uidet et quod ortus H 875 ortum an occasum petes? H 1337 ortus A 868 occasus A 869 utrumque Phoebi litus HII 1703 — polus HII 1137 partem in omnem poli HII 1142 genitor pandit polos H 1729 reseras polum H 968 polum stellifer P 793 regna siderei poli HII 1949 iura praecipitis poli O 253 frange polum HII 1154 glacialis polus HII 339 glaciale polum HII 89 niuali polo uicina unda Euxini A 68 arctous polus HII 1111 australis polus HII 1108 sub hesperio polo HII 1207 extremi poli A 403 conpagibus ruptis uterque debuit frangi polus HII 1140 fractis polis HII 1124 — deorum regna tria HII 1168 pontum tartara sidera, regna tria HII 1130 tria regna aether atri regio populi unda H 1121 terra pontus Erebus Tr 179—187 terra

pelagus quaeque purpureus dies utrimque* clara spectat oceano rota HII 1844 omne caelium regnum: aequora umbras caelum* Tr 355 tellus caelum freta HII 798 freta terras umbras HII 1481 omnis pontus et aether* Tr 115 terra pontus aer inferi HII 15 mare terra caelum tartarus HII 464 ferris freto sideribus oceano inferis HII 747 — supera loca P 150 supera conuexa P 225 o superi HII 297 superos deos Tr 1014 iter ad superos (*i. e. ad diem ex inferis*) O 586 ad superos (*i. e. ad caelestes deos*) H. . . . fauete superi HII 1419 superos testor HII 1027 in astra misit ad superos preces HII 1695 superi testes sceleris Tr 53 irati superi HII 1546 superi inferique O 787 — Phoebi zonam HII 1443 flagranti in zona HII 1367
Musa docta Phoebi lusus recenset A 338
musica instrumenta bucina tertia signum mittit T 799 buxus rauceus A 726 *u. tibia* chelys canora (*Achillis*) Tr 330 (*Amphionis*) O 625 (*Phoebi*) A 332 (*Orphet*) pieria HII 1037 maerens 1067 chorda M 629 A 339 tinnulae Tr 843 fila docta A 360 cithara M 358 Pfr. 207* classicorum murmur T 574 reflexo classicum cornu O 753 *u. bellum* cornu O 753 fistula indocta HII 129 litui strepentis stridor T 575 striduli cantus O 753 lyra A 335 plectrum Tr 330 843 M 629 tibia multifora

buxo solemne canit A 358 sacrificia A 605 tubae uocales T 659 fremitus truces Oct. 411 terribilis sonus Oct. 735 tuba iussi dare uela nautae Tr 1054 tuba clara remigem monuit A 449 tympani sonus non uirilil H 473 tinnitus *u. luna*
Mycalae docta maga HII 528
MYCENIS scaena T A Mycenae Tr 865 Mycenarum A 252 Mycenis H 1002 Mycenae A 794 929 1025 1056 1065 pelopiae domus *descriptio* A 7—11 arces A 985 ultimo in regni angulo A 1056 Mycenis relictis bellicum totus canat populus T 188 per M. erepuere arma ciuilibus belli T 561—2 non uertis Mycenae? T 1015 cyclopia saxa H 1002 *ruinam eis minatur Hercules ibid.* Mycenae tua (*Iunonis*) turba A 350 latis Mycenis Tr 163 ex Mycenis Tr 254 — mycenaeas domos A 122 mycenaeae nurus Tr 372
Myrrha cyprias lacrimas tueretur HII 197 — myrrha HII 379
Myrtilus deceptor domini occidit T 140
myrtoi maris spolia T 660
Mysiae ferocis Tr 225
Nabatae* *u. Batanae** — nabataea regna A 504
naides improbae formosos solitae claudere fontibus P 788
nasamonio sub nemore HII 1646
Natura magna parens deum P 967 leges ratas in uno Oedipoda uertit O 964 naturae iura O 25
nauis maritimae res. rates

(*nom. sing.*) A 789 regia rate signum recursus fulsit A 448 cumba M 371 A 106 phaselos HII 699 — prora prae nocet et lateri latus A 519 aurata prora primas designat uias aperitque cursus A 450 puppis HII 678 *etc.* transtris fusus miles A 465 — remus ad militares manus aptatur A 446 remos adductos simul lentare properat inuentus A 458 remo propiore A 106 remus* O 461 tonsae A 464 525 — malus rectus A 526 malo antemnas ponere M 324 carchesia O 462 antemnas medio malo ponere M 324 in summo loco religare 325 malus antemnas ferens A 526 — uela O 906 uelo tremunt sipara M 328 aura lenis adlapsa uelis A 452 lina tendere M 321 sinus plenos fortior aura tendit A 463 fugientia carbasa O 473 sipara HII 703 rubicunda M 328 — funem religauit ora M 615 pede prolato notos captare M 323 rudente tento uela cogere A 555 — tuba clara lentum remigem monuit A 449 tuba iussi dare uela nautae Tr 1054 — remiges A 449 nauita stupet A 529 — naufragium HII 118 Tr 1036 *sqq.* Oct. 614 Graecorum classis naufraga A 485—599 nil ratio et usus audet, ars cessit malis A 528 nauis lacera et omni decore populato leuis fluitat A 524 tabula naufraga Tr 1042 — fluctus decimus A 523 — litora stringere A 106 HII 698 — portum mari datura moles H 1052 *cf.* T 460 longa in portu mora Tr 171 — naualia Tr 333 *s.* classibus piscari T 459

Nauplius igne fallaci nociturus Argis cadet in profundum M 661—2 perfida face classem Graecorum in saxa ducit A 589

Naxos aegaeo ponto redimita O 499

Nemeae inga HII 1890 Nemeae timor H 228 A 874* — nemeaei leonis O 40 nemeaea pestis HII 1197 nemeaei mali HII 1239 1669

Nephele Nessum genuit *Ixioni* HII 495

Neptune pater O 270 Neptunus pater tridente rupem subruit A 575 Neptuno genitus M 638 genitor aequoreus P 950 genitor irae facilis adsensor 1216 tumidus 966 regnator freti 953 qui secundum fluctibus regnum mouet 912 profundi saeuus dominator M 4 dominus profundi furit uinci regna secunda M 600—1 uentorum potens aequor per altum caerulos currus agit O 258 secundo maria qui sceptro regis H 603 regentem maria H 519 — neptunium iuuenem (*Cycnum*) Tr 191

Nereus O 456 Tr 892 HII 4 Nereus rostris peruius P 93 Nerea caeruleum O 520 — Nereidum grex caerulus rex Cupidinis sentit spicula P 344 Nereidum chorris O 452

Neritos breuior Zacyntho Tr 866

NERO (II) Oct. *Neronis* MATER HII 517 semiferi HII 970 (III) *ibid.* Nero 254* 447 1474 — tabe nessea HII 747 *Neronis* 730 980 *Neroni* 698 — insitius Domitio patre genitus 254* 756

nestoream Pylon H 565

Nilus H 1330 Nilum petit Antonius Oct. 531 Nilo tepente O 619

Niobe *u. Tantalus*

Nubes* *u. Nephela* HII 495

NVNTIVS (III) O Tr T P M (III) HII Oct.

nuptiae aedes festas ornatae mater Pfr. 145 coniugale tempus Tr 900 coniugis fides HII 312 conubia celebrata Tr 911 quo iugari thessalae cultu solent inoidesue* uel mycenaeae nurus Tr 371 dona quae dat socer Pfr. 147 ignes praeferre Oct. 24 thalami more praecedunt faces Tr 1142 faces iugales A 159 taedis, solemni face, igne Tr 909 ignis Oct. 583 igne* solemni O 509 per ipsas faces HII 350 nuptiales Oedipodae faces H 500 Polybi faces O 276 Eurysthei HII 407 tuis facibus et thalamis hanc para HII 1495 lactas faces uitta sua reuinxit mater Pfr. 145 pinus pronuba M 37 taedae H 497 A 260 O 513 Ofr. 263 taedas iugales deus praefert Oct. 582 hymenaeus *u. hymen* sociale* carmen O 510 lecti legitimi iura Tr 887 genialis torus M 1 torus iugalis O 674 Oct. 740 toro uiduo P 456 dubii tori HII 538 tori nefandi dicuntur nuptiae cum fratris filia Oct. 147 licentia et ioci M 107 114 *u. fescenninus* carmina

NERO (II) Oct. *Neronis* MATER HII 517 semiferi HII 970 (III) *ibid.* Nero 254* 447 1474 — tabe nessea HII 747 *Neronis* 730 980 *Neroni* 698 — insitius Domitio patre genitus 254* 756

pa- cis auctor generis humani arbiter electus, patriae parens 499 501 intravit hostis domum 155 iuuenis infandi ingenicui genitrix facem accendit 157—8 *Agrippinae opera imperium nactus* 624 —5 95—6 348 munere matris imperium cepisse pudet 98—9 sanguine alieno satius 145 auctor necis *Britannici* 119 247 parentem stygiae rati imposuit 132 *cf.* 248 *ad eius mortem spectant* 631 —643 747 766 (ensem iugulo trepidus condit 746—7 reddidit iugulum hostibus 642 uerbera, turpis fuga 632 sitis 633) — templis expulit superos, ciues patria 246 orbis tyrannus 255 *cf.* 34 91 crudelis uiri secreta 49 nefandi principis dirum caput 232 grauior Typhone pestis 245 hostis deum hominumque 245 — Caesar *uocatur* 469 708 Caesaris nomen ei dedit *Agrippina* 348 Caesaris uxor (*Octavia*) 958 Caesarem decet timeri 469 — Augustus *uocatur* 225 290 671

Nessus HII 506 510 724 1472 1475 *Nessi* HII 924 925 *Nessus* quem *Nephela* genuit thessalo duci HII 495 meque dorso ferens qua iungit hominem spina deficiens equo HII 508 *moriens loquitur* HII 526 *Nesse* fallax HII 970 *Nessus* expirans M 779 uectoris perfidi sanguis 778 infide uector

M 108 maritales oculi O
977 munus regale quod
nouis thalamis parem H 432
nuptiali die me uictimam
feriat Hii 351 paelex u.
Iuppiter Iole Cassandra po-
scit Iolen *Hercules* Hii 577
pronuba Tyndaris Tr 1142
pronubae thalami O 657 pi-
nus pronuba M 37 repu-
dia M 53 A 284 Hii 435 tha-
lami raptor P 635 socia
872 arbitria Pfr. 234 in tha-
lamis Oedipi deducta mater
Ofr. 270 errasse thalamis
Pfr. 153 thalamis consu-
lere M 446 thalamis adeste
M 16 ad regum thalamos
adsint superi M 56 thala-
mos patris et gnati miscere
P 176 thalami Polyxenae
falsi Tr 871 *sqq.* Iphige-
niae A 165 thalamos appa-
ra Tr 908 thalamis nouis quod
parem regale manus H 432
thalami more praecedunt
faces et pronuba Tr 1142
si paelex thalamos tulerit
Hii 532 dies thalami ulti-
mus Hii 308 in thalamos
ducit parens Pfr. 143

NVTRIX (III) P M Hii (III)
A (III) altera Octaviae al-
tera Poppaeae Oct.
Nyctelius u. Bacchus
nymphae u. dryades naides
Nysae iugis M 387 — *nysaeis*
thyrsis O 407

Oceanus O 517 P 725 1038 1171
M 379 758 Oct. 41 oceani
plagae P 939 oceano H 26
1148 Hii 785 1844 P 966 A 505
oceanus terris maior Hii
1370 oceanus caeruleis
fretis bis ueniens bis* fu-
giens Tr 392 oceani mi-
nas Hii 49 rubenti ocea-

no Titan diem mergit Hii
492 notum oceano pecus
H 238 Hercules fecit oce-
ano uiam H 242

OCTAVIA (I) Oct. Octaviae
760 800 claudiae gentis de-
cus 546 claudia proles 284
Neronis soror et coniunx 48
terris altera Iuno soror Au-
gusti coniunxque 224—6 so-
ror Augusti pellitur 291 Au-
gusti soror non uxor 671
suspecta coniunx et soror
spiritum reddat 844 inuita
Neroni iuncta 159 famulae
subiecta 110 eius caput ca-
ptat *Poppaea* 138 eius uir-
ginitas castusque pudor 294
discidia 760 eius fauore
percutta agmina 800 de-
uictam in remotum litus in-
terrim iubet Nero 890—1 —
Claudia thalamis *Neronis*
pulsa 685 Claudiae pena-
tes reddere ciues parant 803
cf. 817 u. *Claudius Messalina*

odrysia domus T 272

OECHALIARVM VIRGINVM CHO-
RVS I Hii — ad OECHALIAM
scaena I Hii cecidit Oe-
chalia inclita Hii 425 Oe-
chaliae Hii 127 162

OEDIPVS (I) O Ofr. Oedi-
pus Pfr. 192 O 937 Ofr. 313
(*producta ultima*) infaustus
hospes O 80 hospes gerit
thebana regna O 268 mea-
tam graua regna O 691 sae-
culi crimen, odium deorum,
iuris exitium sacri O 897
luminis orbus O 1019 ocu-
los ernens Ofr. 174—6 179
Pfr. 175—7 190 parricida
O 1024 1055 bis parricida
O 1066 *caecum Oedipus se*
describit O 1069—1073 fora-
tio ferro gesserat uestigia
O 833 *cf.* 878 tumore na-

ctus nomen ac uitio pedum
834 matrem in matrimo-
nium ducens Ofr. 270 271
geminum nefas mixtumque
nomen coniugis gnati patris
H 391 *eius filii*: bina fratrum
castra, totidem rogos H
393 comitatus Oedipo di-
gnus: letum lues mors labor
tabes dolor O 665—6* fata
morbus macies pestis dolor
O 1080—83 Oedipe Ofr.
178 — Oedipoda (*acc.*) O
1025 inpii Oedipodae H
500 Oedipodae soli da-
tur ambigua noscere O 220
unicum Oedipodae est sa-
lus non esse saluum Ofr. 89
Oedipoda (*abl.*) O 964

Oeneus domus soceri Hii 322
— Oenei (*uqc.*) Hii 586 u.
Deianira

OETA in MONTE scaena II
Hii Titan prospicit Oeta
H 133 Oeta renatum pri-
ma quae poscit diem Hii
866 ardenti in Oeta M 642
aspero montis Hii 869 Oete
Hii 1449 Oeten H 986 Hii
1622 ut pressit Oeten Hii
1650 — oetaeus rogos M
780 oetaeis siluis u. *os-
saeis* oetaeum nemus Hii
1487 oetaeam facem Hii
1722

ogygii populi O 602 ogygio
Iaccho O 443

Oileus M 664 u. *Aiax*

Olenos tectis habitata raris Tr
836 — olenia arua O 287
oleniae caprae lumina M
313

Olympus Ossa H 977 Olym-
pus pinifer Pelion et Ossam
pressit A 347 Olympus
ignifer P 968 Olympo pa-
trio Oct. 213* Olympo me-
dio T 792 stelligeri Olym-

pi Hii 1913 Olympi re-
ctor H 209 P 968 — *Olym-
pia* stadium olympicum
T 131 pisaeae domus cur-
ribus inclitae T 123 qua-
lis eleum ruit ad tonantem
quinta cum sacrum renoca-
uit aestas H 844

Omphale lydia m nurum Hii
374 576

ORESTES TACITVS A paternae
mortis auxilium unicum A
968 frater nindex Oct. 63
Oresta (*uoc.*) A 975 991
germane A 972 Oresten
A 989 Tr 564 Orestes
patri similis A 197

Orion ferro minax terret deos
H 12

Orpheus Hii 1084 1091 1096 M
228 sacer Orpheus Cal-
liopae genus Hii 1038 *cele-
bratur* Hii 1035 *sqq.* uati
thracio Hii 1104 (Orphei)
ars quae siluas et aues sa-
xae traxerat, quae prae-
buerat fluminibus moras, ad
cuius sonitum constiterant
ferae, mulcet inferos H 575
— 580 qui saxa mulcet et
siluas trahit M 229* Or-
pheus tacuit M 349* Or-
pheus thracius pieria ci-
thara resonans M 359

Ossa Pelion Olympus H 975—
978 A 347 uideat sub Ossa
Pelion Chiron suum, in cae-
lum Olympus tertio positus
gradu perueniet aut mitte-
tur H 975 *sqq.* Ossa thressa
Pelion premit T 813 thes-
salicam Ossan Pelion pre-
met Hii 1156 Ossa Pindus
Hii 1314 Ossan umeris in-
posuit Enceladus Hii 1740
— sub ossaeis* siluis Tr
833

Othrys Hii 1172 Othrys

- pondus Enceladi HII 1144
Othrys cum Pindo HII 497
ultra nubes eductus *ibid.*
- Pactolus** lydius diuite unda O 474
Pactolus opulenta unda trahens inundat auro rura Pfr. 242
- Paean** *u. Phoebus*
- Palaemon** O 454 ius habet in fluctus O 453 magni puer aduena ponti O 453 cognatus Bacchi numen non uile O 454 *u. Ino*
- Palamedis** genitor A 589 Palamedis arx praerupta A 583
- Pallas** HII 1320 Pallas actaeae ueneranda genti P 1158
Palladis telae P 108 quae Tiphyn nouam ratem frenare docuisti M 3 dea praeses adiudicatae terrae P 114
ferox armis dea Oct. 557
Alcidae soror HII 1318 belligera Pallas cuius in laeuaciet aegis feroces ore saxifico minas H 905
Pallas inclita magni nata tonantis A 368 matrona minor maiorque choro colit A 372 reserat ueniente dea templa sacerdos A 374 tibi nexilibus turba coronis redimita uenit A 376
Pallas fulmine irati Iouis armata A 550 quicquid aut hasta minax aut aegide et furore gorgoneo potest aut igne patrio temptat A 551
Pallas imitata patrem A 557
Palladem A 567 —
palladios choros HII 370
palladia arx P 265 manus M 368
palladias per aras HII 595
palladia cola HII 566
- Pallene** alta H 984
- Pandatariae*** litora terrae Oct. 1001
- Pandionias** uolucres uince Oct. 8
- Panes** montiuagi P 792
- Pangaei** edoni O 439 Pangaei iugis M 724
- Paphia** myrtus O 552
- Parcae** certo ueniunt ordine H 190
durae sorores H 183
Parcarum colos inreocabiles H 563 nulli non audi colus Parcae staminate nectere HII 1102 consumptos iterum deae supplent Eurydices colus HII 1087 per tam turpes colus mea mors ecurrit HII 1184 rati stammina fusi O 1003 —
Clotho colos proiecit H 773 C. stare fortunam prohibet T 617 utinam stammina Clotho rupisset Oct. 15 —
decreta suae colus Lachesis dura reuoluta manu seruat O 1007
- Paris** Tr 918 Paridis Tr 356 966 A 189 Paridi Tr 932
Paridis certa tela A 213
Paridis soror Tr 877 fatalis sedet inter potentes arbiter pastor deas A 768
indici Tr 931 iudicis diri Tr 66 phrygius hospes Tr 70
phrygius pastor Oct. 788
- pario** marmore clarus P 805
- Parnassos** biceps O 285 Parnassi niualis gemina arx O 232
Parnasi sacra iuga A 758
Parnason Ofr. 129* —
parnassio mugitu HII 1478
- Parnes**. Parnethi saxoso P 4
parrhasis cerua A 875 —
parrhasio axe HII 1285
parrhasiae ursae* P 293
- Parthenii** iuga HII 1890
- Parthus** soliferae suppositus plagae gnosiactis certior ictibus HII 161 Parthi

- fallacis terga metuenda* O 119
Parthus procul ingrens tela cum simulat fugas T 384
ultra Parthos nullus ager metatur T 462
Parthis minati equitem Dathae T 603
Parthi leues* M 713
supplices Parthi Oct. 640 —
parthica manu excussa sagitta Pfr. 66
parthico modo tela spargere P 824
- Pasiphae** matris miserae fatale malum P 118
pecoris efferum ducem amasti 121
matris parens (Sol) 160
mater monstrosa 696
biformi partus exhibuit nota 699
- Patroclus** falsus Achilles A 647
ex Achille simulato Tr 456
- Pax** quae dat belligeris foedera gentibus et cornu retinet copiam, donetur tenera hostia M 63—66
- pegaseo** gradu Tr 394
- Pelasgi** Tr 763 A 665
Pelasgis Tr 606 M 531 700* A 9 —
pelasgi nominis Tr 637
pelasga tellus M 240
p. urbes 127
imperium 178
pelasgae matres Tr 747
pelasgae gentis Tr 886
pelasgae ratis Tr 362
classi pelaspae Tr 1017
pelasgis aruis M 878
- Peleus** Tr 892
Pelei Thetidisque natus A 642
Pelei gnato Tr 256 —
Pelides animos feroces sustulit luctu A 648
celer saltu 649
Pelidae feroci 644 —
pelias axis Tr 424 *u. Achilles Thetis*
- Pelias** senis decocta membra M 133
Pelias supplicium tulit 201
Pelias iacet 276
- Pelias** arsit 669 membra non reuicturi senis 479
- Pelion** M 612
Pelion regnum Prothoi Tr 839
tertius caelo gradus 840
Pelion Ossa H 976
Pelion thessalicum Ossa premitur T 813
Pelion Ossa premet HII 1156
Pelion Ossa Olympus A 347
- Pellene** *u. Pallene*
- Pelopis** incliti domus pollens T 190
Pelopis alta stabula 225
Pelopem aspice 242
Pelopi pudenda domus 625
Pelopis phrygius tiaras 663
sacri Pelopis Tr 865
gemino mari pulsata Pelopis regna dardani H 1172
Pelopis oras A 584 —
pelopea domus T 22
sede pelopea M 899 —
pelopia domus A 7 166
pelopiae domus pars 641
Atrai et Thyestae nobilem domum Tr 350
cf. scelere fratrum
348
pelopiae scepra A 195 —
aries arcanus *Pelopidarum* T 225—233
auectus a Thyeste 234—5
- Pelorus** siculus HII 81
Pelori siculi uirgo M 351
- penates** O 23 659 Tr 922 T 775
Oct. 520 868
Agamemnonis
penates A 417
penates Labdaci H 499
penates regios O 721 HII 582
penates inpii T 24
misc penates 52
penates suos teneat claudia proles Oct. 283
p. patrii 154 678
p. fratris 761
p. reddere 803
817
inuisi P 94
tenuis 214
sacri Oct. 168
externi regis Pfr. 141
penatibus profugere M 453 *u. lares*
- Penelope** coniugis sanctae torus Tr 707
- Penthesilea** *u. Amazon*

Pentheus O 1028 Bacchis la-
cer, saeuus O 631 *ad eius*
mortem spectant Ofr. 15—
18 Pfr. 1—3 post laceros
Pentheos artus O 448
Peparethos arctica* pendens
ora Tr 852
Pergamum Tr 14 A 442 Per-
gama strata flagrant Tr
899 captiua Pergama A
207 rediuiua Pergama Tr
481 arx illa pollens opibus
et muris deum 487
Periclymenus *u. Neptunus*
Alcides
Perithous, Perithoo P 839
Perithoi pater 1244 *u.*
Iacron audax procus 99 tha-
lami raptor 635 Perithoi
comes P 249 *u. Theseus*
Persae bibunt Albin Rhenum-
que* M 377
Perseis *u. Luna*
Perseus aureus sidus H 13
Perseus deis se intulit
Hr 94
Persis P 330 — persica ui-
olentus unda Tigris H 1330
pestis *Thebis*: O 70 110—205
644—5 *ante Troiam* A 182
PHAEDRA (I) P hosti nupta P
95 thesea coniunx clara
progenies Iouis 134 Phae-
dra sospes 442 Phaedra
praeceps 591 Ph. naecors
1164 Phaedram exuam
1187 malus ausa matre mon-
strifera malum 696 necis
consilium tenet 862 Phae-
drae soror P 768 *u. Ariadne.*
Phaethonte de cognato uiuacis
fulgura flammae tuli M 834
Phaethonta currus ex-
cussit polo P 1101 inme-
mor metae iuuenis paternae
M 603 errantem Phae-
thonta Hr 858 puer pa-
trio constitit axe Hr 682 —

phaethontiadum silua
sororum Hr 189 *u. Eridani*
Pharin (*acc.*) Tr 859

Pharia terra *u. Pandataria*

Phasis M 44 765 Phasis col-
chus P 915 Phasin M 454
Phasis quodcumque pla-
cidis flexibus rigat M 211 —
Phasidos thalamis ere-
ptus* M 102 — phasiaca
coniunx Hr 954 phasia-
ca regna A 121

pheraei coniugis fatum redi-
mens uxor animum marito
inpendit M 666 pheraeos
greges Delius pauit H 455
Philippi tristes Oct. 528

PHILOCTETES TACITUS Hr
sate Poeante 1653 genus
pocantium 1489 quem tulit
Pocans 1608 iuuenis 1611
1656 *cf. NUNTIUS* 1611 Al-
cidae comes 1721 Herculis
rogum inflammare iussus
1664 1721 Herculis heres
1610 *sqq.*

Philomela fugit uultus suos Hr
200 *u. Pandion*

phineae aues T 154 mensae
H 763

Phlegethon O 163 T 73 igneus
1022 Phlegethontis atri
A 790 Phlegethon no-
centes igneo cingens uado
P 1236 Phlegethonte ab
imo 856

Phlegram inpio sparsam cru-
ore H 448 — phlegraeos
per hostes uia struitur T
811

Phlyeus P 30

Phocis obliqua H 337 Pho-
cidossolum gratum Baccho
O 283 Phocide A 976 —
phocaea regio O 793

Phoebus H 25 458 O 20 109 122
226 300 512 Tr 988 A 598
Phoebi Tr 1150 O 320 558

735 Phoebus 239 295 459
553 H 611 Hr 693 1585
A 295 Phoebum O 235
A 56 296 311 Phoebus H
599 A 326 759 deus Tr 367
dum excutiat deum A 837
deo uetante Tr 35 lucis al-
mae rector et caeli decus
etc. H 596 qui bisseua sig-
na regis O 255 promit hinc
ortus aperitque lucem 121
diem attollens M 298 dum
diem parat 731 in medio
stetit 771 Phoebi niti-
dum iubar nubes inquinat A
484 te coruscum lucis ae-
theriae iubar inuoco P 897
Phoebi coma Hr 731
Phoebi uultus P 662 Phoebus
comparata Hippolyti col-
la 808 Phoebique tri-
tam flammea zonam rota
Hr 1443 flamma propiore
nudos inficit Indos O 122
Phoebus ante tepida rota
inficit Scythas Hr 340
Phoebi propioris Indus T
602 Indus Phoebus subdi-
tus Hr 41 nitentis flam-
meum Phoebi rotam Hr
1026 Phoebum celeres
currus tardius agitare ius-
sit Iuppiter A 856 post dena
Phoebi lustra deuicto Ilio
A 42 Phoebum colens
Arabs Hr 796 cara Phoebus
Cilla Tr 236 utraeque
Phoebi domus Hr 2 utrum-
que Phoebi litus 1703 —
delphico deo mos est am-
bage flexa arcana tegere O
218 qui tripodas mouet M
86 fatidica uatis ora cir-
rhaeae mouens O 273 Paean
cirrhaea templa meruit ser-
pente caeso Hr 92 primus
sagittas inuit Phoebi dra-
co H 459 fatidice te prae-

sidem ueri deum O 1064 ue-
ridici dei A 256 O Phoebus
mendax O 1068 laurus Ph.
carum nemus 459 Phoebi
reus 34 — Phoebus thes-
sali pecoris magister P 301
Phoebus tela qui neruo
regit P 197 arcus relaxa
A 328 resonet chelys car-
men simplex 332 cum Mu-
sa docta tuos lusur recen-
set 338 chorda grauiore ce-
cinit uictis Titanibus 341
quem profuga terra mater
errante edidit H 457 Phoebus
retro fugiens T 776 ter-
rarum superumque parens
T 789 diem perdit medio
Olympo T 792 Phoebus
adspectus suos rapiens T
793 caelo expulsus (*cena*
Thyestis) A 298 — Phoebus
et Phoebi soror H 909
numen geminum A 398 H 909
soror sagittis aptior Phoebus
lyrae* H 910 frater
uirginis asperae M 86 Phoebi
soror H 136 O 44 Phoebus
et Phoebus sidera qui-
bus natis mobilis tellus ste-
tit H 15 Phoebi nepotes*
M 515 — Phoebus obscuro
meat sine nube uultu H 945
phoebum uetat quercus
Hr 1628 *u. Sol Paean Delius*
Titan Luna — phoebus
lampas noctem adferet Ofr.
87 phoebus facis signa
P 387 phoebus flammae
T 841 Hr 684 phoebus
currus H 848 phoebus
axis Hr 1390 1446 phoebus
genus P 131 phoebus
euris Hr 670 phoebus
tela A 570 sorte phoebus
O 292 phoebus senis
A 177 phoebus laurus O
233 — phoebus Tr 34 A

- 747 phoebas effrena A
609 u. *Cassandra*
PHORBAS O 861
phoronides uenae T 115—6
Phosphoros H 128 u. *Lucifer*
Phrixus Tr 1044 — phrixei
arietis spolia M 474 gregis
ductor radiante nullo aureo
Tr 1046 inclitum regni
decus raptum M 130 auri
externi raptor 616 spolium
auratae pecudis 991 pellis
aurea 363 *ad draconem eu-*
stodem eius spectant 475—6
insomne monstrum 1476 ser-
pens peruigil 706 — phri-
xeum mare HII 780 A 586
Phryges Tr 580 1145 1170
Phrygum 29 965 A 742 794
Phrygibus Tr 471 478*
483 541 768 874 898 A 571
934 1063 Phrygas Tr 286
443 Phryges uicimus ui-
cti A 927 Phrygas diu ui-
ctos 207 — maesta Phry-
giae turba Tr 418 — phry-
gius hospes 70 phrygius
pastor Oct. 788 Phrygiae
solo 791 u. *Helena* phry-
giis remigibus Tr 930
phrygii gregis 304 phry-
giae nurus A 195 phry-
giae uatis 190 phrygio
in Sipylo H 395 phry-
gium Attin A 727 phry-
gius tiaras T 663
Phthie uiros tellus dare mili-
tares aptior Tr 827
pieria cithara M 358 pie-
riam chelyn HII 1037
Pindi inga H 985 Pindi thra-
cis nemus 1292 Pindus
quae alit *mala* HII 469
threicio uertice Pindi* O
441 Pindo HII 1173 tre-
pidus Pindus Othrys HII
496 Pindus Haemus Athos
HII 1386 Pindo congestus
- Athos HII 1157 Pindus
Ossa HII 1313 caucasum
Pindum Athon HII 1735
Pindus ingens M 724 Pin-
di iugis gelatis ingredi P
622 Pindi nivalis uertice
M 387
pirenides undae M 748
Pirithous u. *Perithous*
Pisas (*acc.*) Tr 859 — pisaeae
domus curribus inclitae T
123 pisaei Iouis A 996
Plauti caput abscissum Oct.
449 Plautum exilia non
fregere 477
Pleiadum greges M 96
Pleuron inimica uirgini diuae
Tr 837
Plexippus u. *Meleager*
Plisthenes Thyestis filius, ab
Atreo trucidatur T 726—729
Pluton u. *Dis*
poeni leones P 356
Poeans quem tulit HII 1608
sate Poeante HII 1652 —
genus poeantium HII 1489
u. *Philoctetes*
Pollux caestibus aptior M 89
Polybus O 676 806 Polybi O
12 276 Polybo O 675
POLYNICES (II) Pfr. gener
Adrasti Pfr. 12 exul Argos
et urbes graias mouet in ar-
ma Ofr. 284 regna repetens
324 in bella cunctos Grae-
ciae populos agit 325 pro-
fugus regum auxilia graio-
rum rogat Pfr. 11 profugum
tegunt penates externi re-
gis Pfr. 141 gener hostium,
hospes alieni laris, sine cri-
mine exul 149 151 *cf.* 224
—5 crimine alieno exulans
256
Polyphemus u. *Cyclops* T 582
POLYXENA TACITA Tr Poly-
xene Tr 376 952 audax
uirago Tr 1161 extremus de-

- cor 1149 desponsa Achillis
cineribus Tr 203 Pyrrhi
manu macetetur Tr 204 hac-
monio desponsa rogo A 674
gnatam Priami Tr 256 re-
gia uirgo Tr 296 Paridis
soror Tr 877 ducit turmas
femineas A 674
Pontus M 44 Pontus quas
herbas generat HII 468 —
pontus scythicus M 212
pontum scythen H 1217
— ponticum mare P 724
pontici fauces freti M 457
freti terga rigentia et mut-
tis tacitum litoribus mare
H 539 ripam ponticam
Tr 13
POPPAEA (I) Oct. Poppaeae
NVRIBX et CHORVS *ibid.* Pop-
paea Oct. 608 686 783 805
Poppaeae 697 809 Pop-
paeam 583 — Crispini
quondam coniunx 743 *coll.*
745 eius natus (*Rufus Cri-*
spinus) 744 in munus eius
Agrippina occisa 131—2
pretium stupri captat Octa-
uia caput 138 Neroni
iuncta 582 608 686 708 857
digna coniunx thalamis Ne-
ronis 556 concordia face to-
ros tenet 805 eius amplexus
Iuppiter petet 783 superba
paelex 130 paelex inuisa
cunctis cara uiro 191—2 eius
imago Neroni iuncta 698 ef-
figies eius ora gerens 809
eius somnium 726—753
PRAEFECTVS (III) (*Neronis*)
Oct. rara quem pietas uirum
fidesque castris praeponit
Oct. 860 *s.* — praefecti
trepidi Oct. 796 praefecti
iussa 818
Priamus Tr 319 321 323 582
731 885 P 8 ami A 192 938
Tr 149 371 944 1006 1100
- 1113 Priamo (*dat.*) A 535
746 Tr 135 1079 Priamum
Tr 918 A 831 Priame Tr
279 Priamo Tr 1187 rector-
em Phrygum Tr 29 rector
Phrygiae Tr 137 bis ca-
pte senex Tr 138 Ioui uicti-
ma caesus Tr 146 felix
Priamus Tr 151 164 168
Memnonis patruus Tr 248
Hectoris pater Tr 248 gna-
tam Priami Tr 256 arbi-
ter belli Tr 1080 tota pa-
ter Troia sepulta A 780 ce-
cidit ante aras pater A 829
tumulum struxit in luctus
suos rex non auarus Tr 494
senis in iugulo A 691 mag-
ne parens A 689 magni
senis Tr 723 pueri regis
lacrimae Tr 728 minas Al-
cidae flexit Tr 730 supplex
paternus *Pyrrhi* Tr 321 re-
giae caedis nefas Tr 44 tot
regum parens Tr 55 Pri-
ami nuribus et gnatis Tr
57 Priami regna euertit
Cupido Oct. 832 Priami
dardani soror HII 366
Procne threicia coniunx HII
957 bistonis ales A 708 u.
Pandion Philomela
Procrustes P 1179 Procrus-
tes cecropiis terris metus
T 1054
Proetides siluas petiere O 497
Promethei cruore sparsus Cau-
casus M 712 Prometheus
caeli qui furta luit uiscere
feto M 830 promethei
scopuli* H 1214 ales auida*
H 1214 Caucasus — catenae
— auidae uolucris HII 1382
Proserpinae siculae regna H
553 quam tota inrita quae-
siuit Aetna mater H 654 do-
mina rapta M 11 *cf.* P 100 u.
Dis

Proteus P 1214
 Prothoi regnum Pelion Tr 839
 publicae res arbiter umbrarum T 14 inferorum Hii 1011
 pastor A 768 belli Tr 1080
 arbitria Tr 934 causa Tr 932 incognita O 708 audita O 710 causas parat A 278 causam tueri T 916 coetus ciuium A 619 quo more coetus publicos uirgo petis A 1012 cruciatus tela uincla flamma Tr 567—570 flamma excutiat fidem O 883 uerbera ignis mors cruciatus Tr 587 flammae funera doloris artes fames sitis uariae pestes ferrum carcer Tr 591—594 culpa ius proprium* exigit Hii 448 in culpa quisquis fuit, dimissus odit omne quod dubium putat O 715 curiae habendae locus A 11 dux Oct. 794 etc. effigies Poppaeae Oct. 809 pario marmore P 805 ephebi H 857 equitis accensus fauor Oct. 498 excubitor T 458 exilium H 1338 Oct. 920 exul O 263 etc. fasces dignis ciuibus olim dati Oct. 692 turpi tradere gaudet populus 991 Liui 907 forum H 737 Oct. 524 rabiosa fori iurgia H 174 hospes (infernus) P 861 O 80 Oct. 1010 hospitia P 861 hospitalis tellus hunc non ferat exulem O 263 index infestus Tr 916 iratus Tr 932 iustitia M 443 Oct. 409 leges dedit gentibus tyrannus Hii 1688 luxuriae romanae exempla T 455—67 502 508 525 monumenta Oct. 201 muri decora alta Tr 15 palaestra argiua H 1131 patres u. senatus pirata O 465 plebeius senex T 400 plebeia domus P 1148 plebs Oct. 498 842 praedones O 290 467 praetorianae cohortes u. bellum praefecti u. praefectus principis aula Oct. 681 795 975 sedes 815 tecta ducis Oct. 794 princeps 720 766 270 priuatus torus A 265 priuata bona (sanctitas pietas fides) T 217 priuata fata Hii 764 proceres Pfr. 185 *proscriptionis* tabula Oct. 521 sq. — reges urbe expulsi Oct. 302 de regibus *agitur* T 339—403 A 57—108 149 265 270 sqq. 286 Hii 607—703 Tr 781—3 Oct. 246 695—7 712—7 825 rex populis stipatus Hii 610 u. O 798 regem nefas inuisere umbras O 402 inflexo genu regnantem adorare H 415 iura populis dabis Tr 781 uictas gentes sub tuum mittes iugum Tr 783 iura regnorum A 270 iura (Priami) Tr 723 regiae nestis cultus decori Tr 956 gradus decoros ponit Dardanus A 811 (*regiae coniugis natalis dies*;) quarum populi coluere diem Hii 676 solium P 221 A 265 (*opponitur* priuatus torus A 265) sceptrum H 434 Tr 280 781 A 10 diadema T 599 regium capitatis decus A 8 falso uincomam decentem Tr 281 ebur regale patriis signis asperum P 907 regia Thebarum O 206 etc. Pelopidarum A 7—11 cf. Hii 488 sqq. regia sedes Hii 488 regia domus A 149 nimias

domos A 84 arces A 77 Pyrenes ferocis iuga P 74
 aula Tr 2 781 A 79 Hii 608
 620 1593 limen A 286 centum limina Hii 609 auratum limen Hii 612 aurea tecta Hii 650 fores Hii 613 postes Hii 257 regum grex (liberi regii) Tr 144 — Quirites u. nomina reus Phoebi O 34 rostris exposita capita Oct. 522 senatus Oct. 498 505 714 patres 498 522 simulacra Oct. 623 u. *effigies* titulus stadia iuueni celebrata T 409 supplicia horrida Hii 299 poena *ibid.* carcer et saxum A 1046 saxeum specu O 720 catenae H 423 uincla H 753 cadauer pabulum accipiant ferae Hii 1467 fames H 423 saxa, tela O 892 saxa et faces Hii 323 875 ignes O 895 ferrum et ignes A 233 ferrum ignis saxum O 948 Electrae A 1055 Oedipus oculos sibi eruit O 982 terminus omnis motus M 372 lapis sacer arbiter agros diuisit nullus P 537 tituli (*statuarum*) Oct. 623 triumphum trium ducum ferrum Oct. 519 ducum uiribus concussus orbis 529 u. *bellum (ciuile)* turbae mediae sors A 105 tyrannus A 892 etc. rex Mycenarum fuit, ueniet tyrannus A 253 rudis est t. morte qui poenam exigit A 1053 gentibus leges dedit Hii 1688
 puniceum ostrum M 99
 PYLADES TACITVS A Pylade (uoc.) A 999
 Pylon nestoream H 565 Pylon senilem Tr 858 — pylai senis Tr 221
 Pyrenes ferocis iuga P 74
 Pyrrha (*producta ultima*) Tr 1049
 PYRRHVS (I) Tr Pyrrhus Tr 317 347 373 945 1009 1164 A 533 670 Pyrrhi Tr 204 691 874 911 951 Pyrrho Tr 891 Pyrrhum Tr 261 784 1157 Pyrrhe Tr 675 1010 Pyrrhi maximum in bello decus peremptus Priamus Tr 320 ex uirginis concepte furtiuo stupro et ex Achille nate sed nondum uiro Tr 351 pelasgae gentis decus Tr 886 sqq. seyrinus iuuenis Tr 986 mactator senum Tr 1012
 Python Hii 94 Python gemina numina lacessere ausus M 703
 Quiritibus nullis nota aetas per tacitum fluat T 396
 Rhadamanthus H 738 geminos Cretas Hii 1562
 Rhenus ferox H 1331 Rhenum bibunt Persae M 377*
 Rheso bellicoso A 217 qui Tainain bibit Tr 9
 Rhodanus M 590
 Rhodopen Hii 1054 thressae Rhodopes Hii 1036 thraciae Rhodopes alumnus Hii 1542 num Titana ferum te Rh. tulit? Hii 144
 Rhodus *ad eam spectat* Pfr. 250-1
 rhoetea litora Tr 110 rhoetea uada Tr 1132
 riphaea nix P 9
 ROMAE scaena Oct. Roma Oct. 287 503 505 515 funerea 840 urbe est nostra mitior Aulis 1008 ciuis gaudet R. crnore 1012 — romani ducis cruor Oct. 532 romana uirtus uera priorum 299 r. populi uis 689

Romanorum seditio aduersus Neronem et Poppaeam Oct. 696—703 794—818
Rufus Crispinus u. Poppaea

Sabaeis sub Aurora positae Hii 1525— sabaea myrrha Hii 379 sabaeis truncis Hii 797
sacrae res altaria M39 arae H 507 880 915 Hii 794 P 111 M 581 788 Oct. 715 770 augur u. *Calchas* interpres deum Tr 360 948 fatidicus Tr 1111 cf. 366 auspex Tr 873 auspicia Tr 618 s. auspicari A 8 175 inauspicatus O 739 1044 chori H 884 A 318 Hii 370 596 cf. 589 corona nexiles A 376 Iouis Tr 860 delubra O 203 Hii 751 804 A 365 413 Oct. 770 dextra H 375 1010 entheos M 385 A 609 O 641 expiatio H 1330—36 Hii 912 extispicia O 338—387 T 757 s. festus A 677 679 817 dies A 828 noctes P 452 fide tua H 1184 fidei pignus H 375 fidem caelitem appello Tr 674 foci Hii 584 P 716 fores deorum obductae Hii 1552 fronde laeta ueletur caput A 604 funes sacri A 672 furoris signa M 389 furor *Herculis* H 944 sqq. *Cassandrae* A 747—811 cf. Tr 987 ignispicia O 303—330 infulae A 730 iusiurandum O 274—7 Tr 608—12 Hii 1331; O 268—70 laeua manu inferis libatur O 580 u. M 683 lampas uotina A 362 latex sacer M 816 libatur lac O 579 sanguis O 576 cf. H 925 bacchus O 579 uina libantur A 380 T 700 988 merum Oct. 715 limen sa-

crum H 621 litare Oct. 771 1010 H 1044 A 598 Iucius sacer Tr 182 lustrum Tr 787 Phoebi iustra A 42 lustrale sacrum Tr 643 cf. A 164 maenas O 442 493* Tr 683 M 386 811 857 Pfr. 3 A 756 Hii 247 705 magae Hii 526—8 magicae artes Hii 456 sqq. 470 sqq. 523—536 u. *ueneficia* carmen magicum O 575 Hii 470 467 cantus 466 473 preces 569 uerba M 740 herbae Hii 468 ministri sacri O 384 mola salsa O 339 fusa T 688 monstra Tr 176 u. *portenta* mystae H 851 Hii 602 O 437 nebris sacra O 444 necromantia O 535 561—671 obtestari A 427 987—H 1253 oestrum O 449 u. *thyades* omen O 876 oraculum O 16 235 responsa O 296 orgia cadmeis condita cistis Hii 597 O 437 pius* A 956 *portenta* O 175 sqq. signa fati Tr 364—6 precari O 1043—5 Hii 1049 preces Hii Hii 456 542 544 569 583—1492; 1838 rata uerba O 585 reliquias *Herculis* quae templa colent? Hii 1829 ritus pius P 113 rite Tr 363 374 sacerdos O 136 561 pius* A 956 sacra A 423 H 902 O 843 tacita P 112 generis H 1253 quoddam sacrum regni iacentis Tr 53 saltatus prisens Tr 790—2 solemnibus uox O 308 supplex H 507 510 880 1199—Hii 1320 testor deos O 14 Tr 28 653 1026 thyades O 449 thyrsus H 478 O 407 447 641 Tr 684 Hii 247 Ofr. 18 tripodes M 86 788 tus Hii 580 795 etc. uates cirrhaea

O 234 letoa 273 falsa A 762 (Sphinx) O 93 uictima H 881 903 927 1043 Hii 351 Oct. 677 771 984 M 39 taurus Hii 803 A 813 956 O 138 342 Hii 789 centena tauri colla H 303 uictima niuea A 606 tauri candida coniunx A 364 cf. M 60—61 atrae boues O 569 uitta T 686 P 659 M 808 A 747 1010 *ueneficium* *Medeae* describitur M 710—40 u. *magicae artes* uota H 1041 Hii 1696 1848 A 415 531 uotium sacrum H 519 pecus A 843 Hii 788 munera A 678 dona P 110
Salamina (nom.) Aiakis saeui Tr 854
Sarmata frigidus Hii 158 Sarmata uagus P 76 Sarmatis fortibus T 375 intonsis Sarmatis H 543—sarmaticus boreas T 127
SATELLES (III) T Pfr.
Saturno regna tenente Oct. 407 uincla Saturno exuam H 970 auum dicit *Hercules* H 972 Pluton uincla excutiet patri caelumque reddet Hii 1146
SCAENA Thebis II, O, Ofr., Pfr., Athenis P Corinthi M Mycenis T, A ad Oechaliam, postea Trachinae atque in Oeta Hii Troiae Tr Romae Oct.
Scarphen Tr 858
scironides petrae scelere nobiles P 1032—scironia saxa P 1234
Scylla H 380 Scylla et Charibdis sicula contorquens freta Hii 238 Scylla pulsatis resonat cauernis T 579 Scylla M 411 siculi uirgo Pelori utero canes succincta M 352
Scyrus Tr 348—scyrius inuenis Tr 986
Scythes sparsus P 173 Scythae M 486 Scythas 531 Scythae sedis incertae Tr 1114 Scythae passim uagi T 631 uagos Scythas Tr 12 arua mutantes O 480 gentes patriis sedibus hospitatas H 538 ante Scythas tepida Phoebus inficiet rota Hii 340—pontus scythes Hii 1255 pontum scythen H 1217 scythes Taurus P 914—Scythiae cantes Hii 143 Scythiae genus Hii 1703 Scythiae multiuagae domos H 537 Scythia gemente Hii 1383—scythica harundine Hii 157 ursae scythicae Hii 40 scythico sub axe Hii 1188 scythicus rigor P 668 pontus M 212 telum scythiceis leue corytis H 1134
Semelen Hii 1922 cf. Hii 1809: si fulminantem et ipsa sensissem Iouem
SENECA (III) Oct. Seneca quod improbat liceat facere Oct. 601 Senecae culpa 710 remotus inter corsici rupes maris Oct. 393
SENEX (III) Tr SENEX CORINTHVS (III) O
Ser phoebeis euis subditus quae legit cois arboribus Hii 671 ultimi Seres Hii 417 Seres ultimi P 397* Seres uellere nobiles T 379
Sestos Abydo opposita Pfr. 249
sicanias nubes Hii 1365
siculus Pelorus Hii 80 siculi Pelori uirgo M 351 siculus mons Ofr. 314 siculus uertex H 80 Hii 1312 siculum mare M 412 Oct. 528 sicula freta P 1020

HII 238 siculis saxis HII
 190 siculi aestus rapax
 unda consistet T 477 sicu-
 lum latus H 380 siculae
 regna Proserpinae 553
 sidera O 516 HII 685 stella
 semitam trahens Tr 365
 ignes longos porrigens P 747
 caelo delapsa Pfr. 69 mino-
 res P 756 cometa *uisus*
in signo Bootae Oct. 236—
 42 sidus atrum limitem
 trahens T 699 astra Tr
 1151 H 1339 signa bis se-
 na O 255 Tr 395 *zodiaci si-*
gna T 847—871 paelices
Iouis caelum tenentes H 3
 —18 — aegoceros T 867
 anguis M 698—9 T 873
 arctos H 6 O 520 ursa H
 130 HII 284 1147 1588 plau-
 strum ursae HII 1527 se-
 ptem stellae H 130 Tr 448
 arctoe M 408 T 477 ursae
 H 130* M 698 761 T 872
 geminum plaustrum O 485
 aries T 853 arctophy-
 lax T 877 *aquarius* T
 867 *Ariadnes corona* H
 18 Atlantides H 11 Boo-
 tes M 315 683 Oct. 239 O
 484* A 70 cancer HII 41
 68 HII 1223 1577 T 857 P
 292 canis aestifer O 39
 capra olenia M 313 Chi-
 ron T 864 cynosura T 875
 draco T 874 gemini Tyn-
 daridae H 14 T 856 Oct. 214
 Hercules HII 1576 hya-
 des H 11 M 312 772 T 856
 leo herculeus T 858 H 949—
 957 P 977 O 40 HII 69 1576
 libra H 848 T 861 P 847
 ophiucus M 701 Orion H
 12 Perseus H 13 pisces
 sidus brumae T 869 HII 599
 Pleiades H 11 M 96 scor-
 pios T 862 signifer T
 849 taurus uernus H 9 957
 T 856 uirgo T 860 *sol luna*
lucifer hesperus u. suis locis
 sidonio aeno HII 667 fulsit
 pictum ueste sidonia latus
 H 471 sidoniis minor apta
 (*arctos*) M 700* sidonii
 tauri cornua Oct. 211 sidon-
 io hospiti O 728 undis si-
 doniis (*Thebanis*) O 164
 Sigeon Tr 942 Sigeirelictii
 A 457 — sigea litora Tr
 148 sigeis campis Tr 75
 Silanus Oct. 153 concidit so-
 ceri thalamis gener, ne hy-
 menaeis Octaviae potens fie-
 ret 150—1 feminae munus
 datus cruore foedauit suo
 patrios penates criminis fi-
 cti reus 152—4
 Silenus senior O 435 pando*
 asello O 435 turgida tem-
 pora sertis redimitus O 436
 Silius *ad matrimonium eius cum*
Messalina spectat Oct. 266
 Sillae caesi caput Oct. 450 Sil-
 lam exilia non fregere 476
 Simois fluctus caede purpureos
 agens A 215
 Sinis saenus P 1178 dirus Si-
 nis* HII 1397
 Sinon fallax Tr 39
 Sipyli A 394 phrygio in Si-
 pylo H 395 — sipylum fle-
 bile saxum HII 185
 Siren. me uel siculis additi sa-
 xis ubi fata gemam thessala
 Siren HII 191 Sirena so-
 litam cantu retinere ratem
 M 361 dirae pestes uoce
 canora mare ausonium mul-
 cent M 357
 Sisyphi O 286 Sisyphi ne-
 potes M 515 S. labor Oct.
 634 Sisyphum uoluat la-
 pis M 750 Iasonis socer
 749 senex aeolius P 1240
 Sisyphi labores: Sisy-

phi lapis T 6 uenturi mon-
 tis ruina T 76 lapis in-
 probus HII 1085 utinam
 uinctus aeterno saxo sede-
 rem (*ut Sisyphus*) HII 1200
cf. A 16 HII 1013 — sisy-
 phia ceruix H 755 HII 946
 sithonius HII 1900 *u. bistonius*
smintheus u. zmintheus
 Sol generis nostri (*Medeae*) sa-
 tor M 29 auo Sole deduxi
 genus M 210 Solis stirps
 P 129 *u. Venus* a Sole ge-
 neris pignus M 574 *u. Aetes*
 rebus lumen infundens suum
 matris (*Pasiphaes*) parens P
 159 qui tempora digerens
 quattuor praecipitis deus an-
 ni disposuit uices HII 1098
 — sol oriens et occidens Tr
 391 utraque domus H 1067
 occiduum auroram uidet T
 824 dux astrorum saecula
 dueens T 839 astrorum do-
 minus Tr 397 solis excessi
 uices HII 44 qua sol me-
 dium tenens umbras corpo-
 ribus negat H 889 solis
 adulti* glaciale iubar HII
 1293 sol obscuratus H 945
 —957 *u. Thyestes* — purpu-
 reus dies, clara rota HII
 1845
 Somnus *celebratur* H 1071—
 1086 matris genus Astraeae
 H 1073 domitor malorum
 H 1071 curarum domitor A
 76 frater mortis H 1074
 pater rerum H 1077
 Sparte Tr 864 Oct. 787 Spar-
 te pios sortita fratres T 627
 Sparten fratre gemino no-
 bilem* Ofr. 126 127 muris
 quod caret oppidum M 79
 Spartam A 282 — spar-
 tani canes genus audax
 audumque ferae P 37 spar-
 tani Taenari H 591 spar-
 tana tellus H 666 spar-
 tana freta Tr 929
 Sparti uipereum genus O 600
 fratrum cateruae dente dir-
 caeosatae O 601 *eorum proe-*
tium O 749—768 agmina
 cognata O 759 digna iacto
 semine proles O 760 uno
 aetatem permensa die O 761
 populi bella recentis O 765
 saena iuuentus O 766 stricto
 iuuentus orta cum ferro ste-
 tit H 265 miles terrigena
 mutua caede occidit M 473
cf. thebana tellus uiribus*
 sparsa in piis H 20
 Sphinx Pfr. 60 Sphingis O 105
 Sphinga caecis uerba ne-
 ctentem modis O 92 Sphin-
 ge O 654 uatis infandae O
 93 *describitur* O 92 *sqg.*
 ales O 96 102 carmen
 Sphingis O 98 102 cal-
 lidi monstri O 106 lues O
 107 audumque populi pe-
 stis ogygii malum O 602
 Sphinx dolos nectens Ofr
 120 Thebarum saena lues
 131 Sphingis uictae spo-
 lia 138
 STROPHIVS (II) A Stro-
 phius A 976 elea palma
 inclutus A 976 amici fida
 praesidia A 975
 Strymonis gelidi O 617 — stry-
 monius aquilo A 500 stry-
 monii fluminis A 890
 Styx Styga* H 54 90 O 164
 HII 1149 1207 Styge HII
 77 1956 Styx atra HII 1927
 P 485 Styga tristem A 631
 dirae Stygis A 514 dirae
 Stygis deformis unda T 666
 iura ferae Stygis H 562
 uiolatae Stygis H 104 sa-
 cram Styga H 717 contem-
 pta Styge HII 1165 Styga
 infernam T 1011 HII 1202

- 1771 populus infernae Stygis O 400 Stygis tacitae dominus P 633 lacus iniuus P 98 per Styga P 1189 St. innocata P 952 Styga ferre P 153 notam Styga M 635 Stygis iuratos superis lacus HII 1071 alter (latex) quieto similis, hunc iurant dei H 716 cf. A 792 Stygis sinu profundo Tr 529 Stygis profundae claustra laxare O 405 Stygis profundae claustra et obscuri specus laxantur Tr 439 — custos stygius HII 1249 stygius canis H 787 HII 1261 79 P 228 stygius adumbras HII 1992 stygius undas H 187 st. unda M 810 Oct. 81 stygios lacus A 787 HII 1715 stygiae paludes P 1160 stygiae paludis H 884 st. sinus Oct. 140 stygios portus H 1138 stygius domos HII 1875 stygium litus HII 1554 iurata superis unda A 792 cf. HII 1071 stygiae rati Oct. 132 stygius senex HII 1079 stygios ignes Oct. 24 stygia face Oct. 167 606 stygius faces HII 1018 stygius preces O 635 stygios toros Oct. 268
- Stymphalis** A 901 HII 17 aetheria HII 1394 Stymphalis atra nube subtexens diem Pfr. 61 Stymphalidos sauciae pinnae adice lernaea passae spicula M 786 durior uaga Stymphalide HII 1277 u. *Symplegas* Stymphalides HII 1654 Stymphalidas H 248 HII 1241
- Suebae** nobiles lucis hyrcaniis M 716
- Sueni** u. *Suebae*
- Sulla** u. *Silla*
- Sumion** P 28
- Symplegas** H 1218—1221 *Symplegades describuntur* M 342—346 per *Symplegades* M 459 uaga *Symplegade** HII 1277 uagae *Symplegades* HII 1384 scopuli uagantes M 613
- Syros** fecunda Tr 235
- syrtis** incerta P 578 **syrtis** A 501 **syrtium** breuibus uadis H 327 **syrtibus** libycis A 64 **syrtis** lybiae fretum dubium T 292 **bisque** discedens fretum et **bis** recurrens H 325
- Taenara** Tr 413—**Taenarus** H 667 spartanique aderit ianua **Taenari** H 591 ad oras **Taenari** 817 — **taenarias** fores HII 1065 **taenarias** fores pulsabis 1776 **taenarei** specus P 1210 **taenariae*** nurus H 581 **taenarii** ferri O 173
- Tagus** unda aurea* T 354 aurato flumine radians **Tagus** HII 630 **Tagus** hibera turbidus gaza fluens H 1332
- TALTHYBIOS** (III) Tr
- Tanais** H 1330 P 723 nouas **Tanais** accipiat uias HII 86 septena **Tanain** ora pandentem Tr 9 **Tanain** colens cyenus A 715 — **Tanaitis** P 409 u. *Amazon*
- TANTALVS** (II) T **Tantalus** T 3 152 **Tantalo** imple domum T 53 **Tantali** uocem excipe T 80 **Tantali** sicci progenies inopia T 137 **Tantale** T 147 **Tantalum** sume animo T 242 **Tantalo** pudenda domus T 626 stare circa **Tantalum** T 1015

- Tantali** mensae T 144—148 *Tantali labores*: stagna et amnis recedentes aquae T 68 arboris plenae fugae T 69 atrum carceris cubile T 70 fames infixae medullis T 97—8 incensum siti cor T 98—9 aeterna fames T 149 aeterna sitis T 150 *poena Tantali describitur* T 152—175 **Tantalus** undas hauriat M 748 **Tantali** sitis Oct. 633 **stygius** senex HII 1079 **senex** H 756 uagus latex (**Tantalum** cludens) HII 947 cf. A 19 806 *sqq.* — **TANTALVS** IYNIOR (III) T **Tantalus** **Thyestis** filius ab **Atreo** mactatur T 718—725 — **Tantalidae** T 657 — **Tantalidos** superbae uterus M 962 riget superba **Tantalus** luctu parens H 394 **Tantalus** inter natos suos superba O 626 nunc rat umbras O 628 **Tantalidos** matris funera A 392 **Tantalus** facta sibi superstes HII 199 defecit aliqua mater et toto stetit succisa fetu bisque septenos rogos* deplanxit una HII 1855 sipyllum flebile saxum HII 185 flebile saxum sipyli stat uertice A 394 — **tantaleam*** domum T 53 **tantalei*** reges T 229 — **tantalici** *ibid.*
- Tarquinius** Oct. 314 u. *Tullia*
- tartara** HII 1068 1130 1770 Oct. 995 **tartara** profunda P 959 **tartara** infra si quid est T 1017 in **tartara** ima O 890 **tartara** et manes HII 1518 — **tartarus** reuulsus P 852 **tartarum** contigit M 635 **tartaro** tristi Oct. 228 **tartaro** gressum extuli Oct. 605 **tartaro** uultus tegere 656 si quid ultra t. est Ofr. 145 **tartari** M 745 H 1232 uada **tartari** HII 893 uia **tartari** HII 1123 **tartari** saeuum canem A 788 **tartari** loca HII 1784 ab imo **tartari** fundo H 86 **tartari** profundo specu A 2 in recessu **tartari** obscuro H 713 u. *Dis Erebus inferi* — tenebrae **tartareae** H 440 **tartarea** nubes T 1075 **tartarei** lacus P 1188 **face** **tartarea** O 162 **tartareus** canis H 653 HII 1775 **tartesii** litoris H 236
- Taurus** frigore arctoo rigens M 686 **Taurus** scythes P 914 **Tauri** iugis 390 **Taurus** inhospitalis P 173 — **Taurorum*** **barbara** tellus, hospitis illic caede litatur numen superum Oct. 1009—11
- Taygeti** iugis M 77 **Taygeti** conspicuae niues T 126
- Telemacho** Tr 602 iuuenis tuus Tr 709
- Telephus** Tr 224
- Tempe** marcent H 985 T. thesala M 460 opaca **Tempe** Tr 825 **Tempe** scissa cumuasto impetu patuere HII 290
- Tenedos** nota fama Tr 233
- Tereus** inopia diri furta mariti A 710
- Terra** **Tellus** orbis **Terra** alma parens Ofr. 222 **terra** parens* **consurget** in istos (*Herulis*) rogos HII 321 **lu**geat **Tellus** ferax H 1060 pro cuncta **tellus** HII 1179 **tellus** omnis defendet **Herulem** HII 325 **pace** **tellus** plena HII 1706 **uindicem**

seruate terris HII 1421 — tellus labat HII 1019 mugit solum H 524—527 terra concussa totos traxit ex imo sinus Tr 179 *sqq.* ipsa tellus spumeos motus agit HII 741 — ora arctica Tr 852 — in orbe HII 1618 totus orbis HII 1022 1450 1878 totus orbis quaeret Alcmenen HII 1864 nec meas unquam manus inploret orbis HII 1333 ingrate orbis HII 1336 orbis miser HII 1537 clausum fluctibus orbem oceanus dum ambiat O 517 orbem* feruidae plagae HII 1793 orbe composito* HII 418 orbis nouos detegat Tethys M 381 quisquis sub hoc in alia uersus sidera et solem auis dependet orbis O 1039 — per urbes HII 1546 1549 immensas per urbes HII 1549 per urbes ire HII 413 latus ire per urbes HII 622 nullae gemunt urbes HII 1705 iam parcite urbes HII 1024 in tuas urbes HII 1567 en cernite urbes HII 1237 o terra et urbes HII 1329 — omne ingratum est genus (*omnes populi*) HII 1815 aduoca in planctus genus HII 1867 humanum genus HII 326 — superi *i. e. homines qui terram incolunt* Ofr. 236 P 1159 T 83 timete superi fata HII 1763 — gens iuris expertis Tr 1116 totae gentes HII 1873 — populi HII 1024 centum populi (*Cretae*) HII 1881 iudicem uestri malis eripite populi HII 1339 Tethys magna Tr 889 tota H 1335 pigra HII 1256 utraque HII 1908 hesperia P 579 extrema 1171 nouos detegat orbis M 381 Teucris (*dat.*) Tr 928 Teuthrantis euersi domus peccorumque ritu uirginum oppressi greges H 481 Theano Antenoris coniugem Tr 60 THEBIS scaena H O Pfr. ad THEBAS Ofr. Thebae O 525 678 Thebe O 112 Thebis H 255* 879 1169 O 237 642 680 792 Thebas O 107 H 262 — miseranda Thebe O 112 Thebae pauentes Ofr. 321 regna Thebarum HII 1990 cadmea proles ciuitasque* Amphionis H 272 Amphionis moles Pfr. 204 *ad originem Th. spectant* Pfr. 206—8* Thebis caruit Mopsus M 658 Thebae Bacche tuae O 412 (*thebanus*) miles Bacchi comes extremos usque ad Indos O 114 stirpis inuictae genus O 125 Thebae herculeae O 770 H 278 hic mater tumidi nupserat Herculis HII 142 marita Thebas* regna HII 1806 Thebis fessis ruina uenit Ofr. 285 Thebas euerte Pfr. 195 ueteres deum irae secuntur O 725 Thebas sanguine et flammis implere Pfr. 220 Thebarum salus H 626 Thebis nouum facinus Pfr. 187 ferax decorum terra H 263 in cuius urbem non semel diuum parens uenit 269 haec quae caelites recepit et quae fecit et fortasse faciet 270 tenetque Thebas exul herculeas Lycus 278 templa thebana H 1295 Thebarum

fata *describuntur* O 600—602 622—636 conditores urbis H 919 Thebarum saena lues Ofr. 131 lucus procul ab urbe circa dircaea uallis iuriguae loca cum fonte ac palude O 543—560 regia O 684 arx Pfr. 83 septem portae O 131 H 1299 thebanos muros septena castra premunt Ofr. 326 thebana tellus uiribus sparsa inpiis* H 20 thebane coniunx HII 1784 thebana manus Pfr. 214 urbis opulenta thebanae loca H 336 urbe cum tota O 656 — Thebano nullo inpune fuit scepra gerere Pfr. 286 thebana scepra Ofr. 57 thebana noui regna matres passas et ausas scelera; geminum nefas mixtumque nomen coningis gnati patris; bina fratrum castra, totidem rogos — Tantalus — Cadmus H 390 *sqq.* THEBANORVM CHORVS O — Thebae Eetionis regna Tr 228 — thebais hospes (*Venus?*) A 317 thermodontiacae cateruae O 490 — regina gentis uidua thermodontiae H 250 thermodontiae hostis spolia HII 21 ripis thermodontiis M 215 *u. Amazon* THESEVS (III) H (II) P Theseus H 1180 P 97 Thesea P 153 Theseu H 641 658 1184 (*bis*) 1249 1325 1342 P 1253 semper sceleris alieni arbiter amas nocentes H 1343 te ramus oleae fronde gentili tegat H 917 tu conditores urbis et siluestria trucidis antra Zethi nobilis Dirces nemus laremque

gis aduenae tyrium coles H 919—921 me subiectum tuis restitue uinclis (*illi Hercules dicit*) H 1344 Theseus lucem debuit Herculi HII 1773 Theseus profugus P 96 miles audacis proci 99 socius furoris 101 pater Hippolyti 103 remeantis uiri scepra 222 Theseus solus negatas inuenit uias 229 inmitis coniugi castae 231 saeuam manum Antiope experta 232 Perithoi comes 249 Thesei amore furis? 653 Thesci uultus 654 Theseus adest 842 Theseu magnanime 877 Theseus spectat caelum 1159 Theseu dure 1173 sidera manes undas scelere conpleuit 1220 uindex seuerus 1219 — thesea coniunx P 134

Thespiades uacant HII 372 Thessali naualibus Tr 334 naualibus thessalicis Tr 333 umbra thessalici ducis Tr 179 370 (*Achillis*) thessalo duci (*Iaxoni*) HII 495 thessalicus dux M 418 regem thessalum HII 950 thessala Siren HII 191 thessala ungula HII 1934 thessalae nurus Tr 371 HII 341 528 thessalicus pastor 128 campithessalici Tr 888 ieiuna soli ingera thessali HII 134 thessali montes Tr 825 thessala Tempe M 460 thessalica iuga HII 1143 supra thessalicum aggerem (Briareus et Gyas constitit) HII 168 quae thessala sub rupe Pindus alit HII 469 thessalicam Ossam HII 1156 thessalicum

- Pelion T 813 thessalus
torrens H 292 thessalica
trabe A 121 thessalicum
hastile P 405 thessalica
carmina 799 regna M 257
thessalicis minis uexata
M 794 thessala pinus M
336 (*u. Argo*) thessali
peccoris magister Phoebus
P 301 thessali cantus 429
- Thetis** placidum numen aequo-
ris tumidi Tr 890 Theti-
dis A 642 Thetidis mari-
tus exul M 660 Theti-
dis socer (*Aeacus*) H 738
Thetin coniugem accepit
Peleus Oct. 721 Thetide*
Tr 355 matris dolos Tr 223
577 fluctu cognati maris Tr
349
- Thracis** cruenti (*Diomedis*) H
1177 Hii 1795 Pindi thra-
cis nemus H 1292 — thra-
cium nefas T 56 thracius
Orpheus M 359 uati thra-
cio Hii 1104 thracios
greges Tr 234 thracios
per agros M 633 thracios
fluctus Hii 1387 thracia
paelix H 149 thraciae
Rhodopes Hii 1542 thra-
cias gentes Hii 1822 —
threicum gregem A 889
threicio uertice Pindi* O
441 threicia coniunx Hii
957 threiciae nurus H
581 *u. taenariae** threi-
cia arma Tr 190 — thres-
sa phalanx A 217 thres-
sae Rhodopes Hii 1036
thressa ossa T 813
- thriasiis uallibus P 6
- Thule ultima M 382
- THYESTES** (I) T THYESTIS
VMBRA (II) A Thyestes
A 4 25 Thyestae A 294
965 Tr 350 Thyestae
gnatus A 965 liberis plenus
- tribus in me sepultis uisce-
ra exedi mea A 27 gnatae
concubitus petiit A 28—36
Thyestes liberos nondum
defet suos T 57 Thyeste
ipso utetur dolor T 259 di-
gnum Thyeste facinus T
271 si nimis durus preces
T. spernet T 300 amat
Thyesten frater T 476
Thyestes uenit in nostras
manus T 495 Thyesta T
783 Thyeste sobrio opus
est T 904 ueterem Thy-
esten ex animo mitte T 941
Thyestis scelera T 222
—4 Thyestis cena *ad*
eam spectant T 277—8; 281
—3; 778—82* 1058—1069
epulae T 62 mensae T 64 da-
pes T 66 pater implebitur fu-
nere suorum T 893, turbasua
T 983 Thyestis filii. *u.*
Tantalus Plisthenes. tertius
quidam ab Atreo trucidatur
T 740 — thyestea uia A
967
- Tiberius** *u. Agrippa*
- Tigris** M 726 tepidum Tigrin
Tr 11 persica uiolentus un-
da Tigris H 1331
- Timolus** *u. Tmolus*
- Tiphyn** nouam ratem frenare
(docuit Minerva) M 3 Ti-
phys ausus carbasa pan-
dere M 318 audax nimium
qui freta primus rate rupit
301 Tiphys audax pal-
luit 357 Tiphys domitor
profundi litore externo oc-
cidens 620 *sqg.*
- TIRESIA** (II) O Tiresia O
293 proximum Phoebos ca-
put O 295 sacerdos senior
O 561 uates O 565 584 683
intrepidus parens audaxque
damno O 610 ritus senis
artesque O 608 senior O

- 680 luce uiduatus O 294
Tiresia sata *u. Manto* A
324
- Tisiphone** *u. furiae*
- Titan** O 1 40 Hii 895 972 1135
1291 1535 1765 Titana
fugies? Hii 895 clare Ti-
tan Hii 42 294 radiate P
686 Titan lucidus H 124
feruide Titan H 1065 gra-
uis Titan Hii 1570 Ti-
tan trepidus Hii 1115 Ti-
tan ne trepidet Hii 1579
Titan ortus et labens H 447
Titan solus relictus Hii
1517 uester comes ubique
fueram (*Hercules*) Hii 1518
o decus mundi radiate Ti-
tan Hii 1522 *sqg.* anhelan-
tes equi (*Titanis*) Hii 1135
Titan paene excidit equis
Hii 1167 Titan caeruleis
euectus aquis H 132 T. sur-
git radiante coma Oct. 3
Titan ardens laxabat diem
Hii 727 Titan summa iu-
ga stringebat ortu Tr 177
Titan dubius suane currat
an thyestea uia A 966 T.
medium diem constituit P
787 T. diuidens orbi diem
M 5 Titan dubitat an iu-
beat sequi perituum diem.
T 120—1 T. currus uertens
T 785 nil T. queror, si per-
seueras T 1099 Titan las-
sa collareleuabat iugo A 481
Titan oceano mergit lassa
inga Hii 785 ferens Ti-
tan diem lassum rubenti
mergit oceano diem Hii 491
unus Titan uidit atque
unus dies stantem et caden-
tem Oechaliam Hii 426 ipse
Titan Cerberum meliore
ultu uidit H 1340 illum
caesaries nescia colligi or-
nat P 810 *cf. Phoebus, Sol* —
- titanas H 79 montiferum
titana Hii 1216 num ti-
tana ferum te Rhodope tu-
lit? Hii 144 bella tita-
nes parent me duce furen-
tes H 972 emitte siculo uer-
tice titan as Hii 1313 ti-
tan as fulmine uictos A 341
trucibus monstris montes
gradus struxere A 345
- Titaressos** subiturus aequor Tr
856
- Tityos** H 760 982 Tityi iecur
Hii 1074 anidus uultur Hii
951 Tityi ales Oct. 634
Tityo relicto P 1242 Ti-
tyi poena T 9 *cf. A* 18 Ti-
tyos iras renouat T 808
- Tmolus** attollit nota Baccho
iuga Pfr. 240 — Timoli Hii
374
- Toxeu** Hii 217 *u. Iole Meleager*
- TRACHINE** atque in OETA
MONTE scaena (II) Hii Tra-
china Hii 1448 aspera
Trachin Hii 196 Tra-
chin rigenti iugo Hii 1436
lapidosa Trachin fortis
armenti Tr 828 ad Tra-
china uocor saxa rigentia
et dumeta iugis horrida tor-
ridis Hii 135 uix gratum pe-
cori montiuago nemus* 137
- Tricce** sterilis Tr 831
- trifidas** uias O 793 trigemi-
na uia O 282 *u. Phocis*
- Triptolemi** dona P 846
- Tritonum** chorus Tr 210
- Triuia** *u. Luna*
- Troes** Tr 752 1065 1139 A 532
636* 656* Troas Tr 801
A 547 — Troades Tr 911
A 694 TROADVM CHORVS Tr
u. Iliades troada turbam
Tr 95 troades* turbas A
646 — Troia Tr 4 19 30 43
56 104 139 191 213 273 463
751 800 885 910 1061 A 543

762 822 832 928 Troiae
Tr 65 86 114 295 777* Tr
834 1141 A 456 Troiae
(dat.) Tr 863 A 746 828 Tro-
iam Tr 197 288 559 750 754
A 832 1069 Troia (abl.)
Tr 1078 A 780 — troiae
scaena Tr moenia diuum
fabricata manu A 685
(Troia) bis expugnata Tr
140 Herculis arcus iterum
sensit A 920 ut quondam
herculea cecidit pharetra A
641 Troiae auxilia et soci-
i recensentur Tr 8 sqq.
Troia prior Tr 729 regnum
Troiae Tr 744 columen
Asiae Tr 7 Troia concidit
totidem diebus quot . . . an-
nis A 924 Troia bis quinis
restitit annis A 654 unius
noctis peritura furto A 653
post decima Phoebi lu-
stra deuicto Ilio A 42 Ilium
decenni marte concussum A
979 decima iam metitur se-
ges O 804 deciens niuibis
canuit Ide deciens nostris
nudata rogis Tr 73 stetit
illa decem per annos Tr 131
bella post hiemes decem to-
fidemque messes iam senex
miles timet Tr 556 post
annos decem Tr 600 bis
quinis annis Tr 1067 decem
annorum graui regno sub-
actos Pyrrhus exsoluit Tr
347 diu uictos Phrygas A
207 decem per annos (*ut-
dua Clytemestra*) A 157 (He-
lena) annis decem captiua
Tr 921 res agitur par annis
decem A 925 per decem
annos A 419 decem annis
Tr 23 283 — *equus troia-
nus* A 656—672 Danaum
fatale munus A 657 soni-
pes cauernis conditos reges

gestans 661 — arcis celsae
saxo Tr 940 turris una est
super Tr 1078 1085 etc. cu-
ius summis pinnis Priamus
regebat acies Tr 1081 e-
turre lapsis sola quae muris
manet Tr 631 alta rupes ad
Troiam Tr 1090 — tro-
paea troica A 191 troici
soli Tr 480 troici lusus
sacrum Tr 788 troicis
malis A 1066 troica pubes
A 671 u. *Iliou Pergamum*
Troezen sinuosa Tr 838
Troile nimium cito congressa
Achilli A 785
Tullia cum Tarquinio sceleris
poenas dedit Oct. 314 cf.
313—318
Tyndaris Tr 1143 Oct. 789—
791 u. *Helena* — Tyndaris
A 163 307 955 u. *Clytemestra*
— geminum Tyndaridae
genus sidera H 556 gemini
Tyndaridae H 14 cf.
Oct. 214
Typhoeus discors M 776 Ty-
phoeus latus explicuit* T
810 Typhoeus uincet sco-
pulos Hii 1159
Typhon inmanis Hii 1738 Ty-
phona ferum tellus edidit
Oct. 243
tyrium larem H 921 tyrios
colonos O 730 tyriae Eu-
ropae H 9 tyrium stam-
men P 335 uestis tyriae
T 345 tyrii muricis rubor
396 tyrium ostrum T 959
tyrio ostro Hii 648 tyria
mitra O 419
tyrrhenus piscis A 472 tyr-
rhena manus O 455 tyr-
rhenam Inarimen Hii 1160
tyrrhenumaequor Oct. 321

Uellus aureum u. *Phrixus*
uenatio et piscatus P 1—39 Tr

786 H 155—9 calamus Oct.
422 canes P 83 87 O 775
T 497 lora canum P 34 cas-
sis A 951 crates Oct. 423
hami H 156 laquei P 49
81 linea P 50 H 159 pi-
scari classibus T 459 plu-
mae O 779 plaga P 48 plau-
strum P 82 rete Oct. 422
P 80 O 780 subsessor P 56
u. *arma*
uenti africanus Hii 113 aq-
uilo Hii 782 A 500 u. *Aquilo*
auster A 93 501 502 O 645
P 221020 M 587 T 642 Hii 71
103 714 781 844 boreas M
316 P 944 1139 A 497 O 480 T
128 Tr 404 851 Hii 1113 u.
Boreas corus Tr 1043 T
578 P 745 1022 1140 Hii 655
M 415 A 505 622 etesiaie
T 129 eurus Hii 670 733
A 497 T 360 A 503 P 1138
faunius H 554 notus
H 554 1095 A 90 497 502 Hii
733 P 1139 M 323 zephy-
rus A 454 497 P 13 M 316
H 703 O 38 554 905 Oct. 1002
T 852 Hii 628 turbo A 499
eurus zephyrus boreas notus
A 497 boreas africanus eurus
zephyrus Hii 113 boreas
notus Hii 385 faunius no-
tus H 554

Venus peros Solis inuisi stir-
pem P 129 per nos catenas
uindicat Martis sui suasque
probris omne phoebeum ge-
nus onerat nefandis 130—
132 Veneris numen ani-
mus finxit P 208 V. sancta
in paruis tectis habitat 216
diua ponto generata 279
quam uocat matrem Cupido
280 Veneris in iura redeat
(*Hippolytus*) P 425 Ve-
nus grata iuueni 455 Ve-

nero deserta iuuentam co-
lis 470 Venus excedat re-
bus humanis P 477 quae
supplet ac restituit exhan-
stum genus 478 Veneris
iugum 584 Veneris foe-
dera odisse 918 Venus dira
Oct. 263 cedat Poppaeae 556
genitrix amoris maximum
numen 711 u. *Amor* Veneri
A 184 nictrix dea Tr 931
Amoris horridi matrem Hii
583 matri sacuae (timen-
dus Amor) Hii 546 uene-
ris nouae Tr 313 uenere
quaesitas arces A 985 ue-
nere furtiua A 276 ue-
nere illicita A 300—Ery-
cina P 204

Vesper u. *Hesperus*
victus et cultus; mores. acu
maconia distinguuntur seri-
cae uestes Hii 669 aenum
T 60 767 1065 M 669 sido-
nium Hii 668 aera Co-
rinthi M 800 aere fulgens
effigies Oct. 809 alitrix Hii
399 405 453 493 alumna
Hii 448 542 etc. ami-
ctus texti A 941 funestus
O 564 — Hii 574 832 *aqua*
refouete gelido latice (*Cas-
sandram exanimem*) A 825
aurus solas optat quas po-
nat opes Hii 640 *aurium in-
signe*: gemmiferas detrahit
aures lapis eoa lectus in
unda Hii 666 niueus lapis
deducat auris indici donum
maris P 400 baculum se-
nile O 670 caespes Hii
647 M 801 chlamys pieta
T 664 cibi faciles uiles-
que Hii 659 diadema u.
rex (*res publ.*) gemmarum
nitor distinguit aurum quo
solent cingi comae M 577 cf.
Hii 363 colus fusosque

legam HII 221 colos quae-
libet herbae tinxere quas
indoctae neuere manus HII
672 palladia colu HII 567
ad leues sedit colos udum
stamen intorquens manu HII
375 telae Palladis P 108
crinis nudus auro HII 363
admoueri crinibus patitur
manum Tr 957 crinem do-
cta patere distingui manu
Tr 895 turba tristis incom-
ptae comas A 607 (*u. Mors:
planctus*) effusos sparsisse
crines H 476 crine flauenti
simulata uirgo O 426 coma
Herculis rigens HII 581 hir-
ta HII 379 c. horrentes H
472 per uenerandos piis can-
nos H 1265 cultus molles
O 428 festos c. cape Tr 893
c. habitusque graios dare
Tr 876 *diuitiae* mille ca-
rinae Tr 1040 qui centum
bubus rura opulenta scin-
dunt Tr 1031 dominus A
280 domina A 263 domus
plebeia P 1148 delicata 215
effigies marmore aut aere
fulgens Oct. 809 pario mar-
more P 805 epulae cele-
brantur instructae A 933 ul-
timae Phrygum dapes A 934
famuli, famulae H 434
454 1058 HII 138 231 811
Tr 517 925 A 824 1055 O
845 933 comites Tr 83 mi-
nistri HII 1749 turba Tr
63 A 837 famularis manus
HII 567 841 feminae no-
centes HII 954—9 feminae
furor cassus Tr 688 fila
deducunt properante fuso P
329 quae fila ramis ultimi
Seres legunt P 397 fila col-
legit P 658 flammeo te-
nui caput uelata Oct. 716
fratres in se ruentes Pfr.

187 gazae H 168 HII 624
gemmae M 576 gradus
decoros Dardanus exultans
ponit A 811 gratulari
Tr 629 gratare matri libe-
ris auctam domum O 902
gratari amico (Troiam de-
uictam) causa ueniendi fuit
A. 979 ius nominis H 1253
laetis niuei candidi fontes
O 507 lana sidonio aeno re-
petita bibit rubores HII 668
uellus HII 739 licentia in
dominos rara M 109 *luxuriae
quae poetae aetate Romae ut-
gebat exempla* T 455—467 P
502 508 525 matres passae
et ausae scelera H 390 HII
954—9 matrona minor ma-
iorque A 372 mellis suci
O 597 merum HII 575 m.
in auro ueteris Assaraci
trahunt A 936 mitra tyria
O 419 barbara H 475 crin-
nem m. pressit HII 378 m.
ferocem frontem premens H
475 monile auro textili
fulgens M 576 monili ua-
cua ceruix P 399 disposito
clara monili pelagi dona ru-
bentis HII 663 muricis
tyrii rubor P 396 myrrha
sabaea HII 379 nardo co-
mae maduere H 472 *nata-
lem diem regiae coniugis* po-
puli colunt HII 676 natalis
Aegisthi A 41 nouerca
A 200 *u. Iuno* nouercales
manus A 200 H 1243 ob-
nitos gressus Agamemnoni
tulit coniunx A 817 ostro
iliaco lectus nitet A 935 o.
puniceum M 99 tyrium T
959 HII 648 palla lugu-
bris O 566 pignus Aetetae
generis a sole M 574 nessea
tabe inlita HII 720 730 834
tyrio stamine tenuis P 335

penetrabile funestum M 679
pensa P 109 poculum
gentile T 987 *cf. merum* A 936
p. patula fago HII 657 ue-
nenum in auro bibitur T 453
aurea pocula sanguis miscet
HII 661 puerili sangui-
ni Busiris et Diomedes pe-
percerunt Tr 1117 pur-
pura P 395 HII 651 sal-
tatus *u. res sacrae et supra
u. gradus* sinus laxi O 429
laxi et inuii s. exitum mani-
bus negant et caput cludunt
A 947 fluentes undique et
caeci A 953 simulacra
Oct. 623 *u. effigies* soccus
luteus P 327 stamen ty-
rium P 335 subditiuus
gnatus O 824 syrma auro
barbarico decorum H 479
fluidum O 429 tiaras phry-
gius Pelopis T 663 uestis
obtentu tristi caput uelata
iuxta praesides adstat deos
H 360 uestis mortifera Aga-
memnonis A 945 *sqq.* Her-
culis HII 567 835 *u. palla*
picta ueste sublimis iacet A
939 *u. purpura* atque auro
inlita P 395 longa O 431
uina lesbia O 508 *u. sacra*
uirgo quo more coetus pu-
blicos petis? A 1012 zona
breuis P 398 z. lutea uestem
retinens O 427 niuei uin-
cula pectoris H 549

Vindex. *ad Iulium Vindicem
adludi uidetur* Oct. 260 608
Virginia. uirgo dextra cae-
sa parentis Oct. 305*

Vlixes (II) Tr Vlixes Tr
531 759 1111 A 534 Vli-
xis Tr 767 Vlixen Tr
578 691 997 1109 Vlixes
(*uoc.*) Tr 603 717* Vluxe

(*uoc.*) Tr 585 701 797 1003
Vlixis subdolo A 670 falla-
cem Vlixem Tr 156 ma-
chinator fraudis et scelerum
artifex Tr 760 nocturne
miles Tr 765 totum Vli-
xen Tr 623 uicit matrum
dolos etiam dearum Tr 577
dux Cephallanum Tr 527
durae minister sortis Tr 533
— Ithacus Tr 325 937
1099 cantus Ithacus Tr
38 Ithaci comes noctur-
nus Tr 38 *u. Diomedes*

Vmber sagax quomodo se ha-
beat in uenatu describitur T
497—503

ungulae insertam harundinem
Nessus Deianirae tradit HII
525

Vulcanus. Vulcano satum
credit amorem mortalis er-
ror Oct. 571 opitex trisulci
fulminis P 194 qui furen-
tes semper aetnaeis iugis
uersat caminos 195 s. — Mul-
ciber M 832

Xanthus niuibus idaeis tumens
Pfr. 247 tardus cruento
Xanthus errauit uado Tr
195 Xanthus armis cor-
pora inmixta aggerans A
21

Zacyntho parua Tr 866

Zalacum terrae feroces O 479

Zedacum *u. Zalacum*

Zetes dum Zeten fugit Har-
pyia M 785 *u. Calais Boreas*

Zethus dextra ferocem corni-
bus taurum premens O 623
Zethi iuuenus corpus in-
uisum trahens Ofr. 20 tru-
cis antra Zethi H 920
zminthea spolia A 177

II INDEX ORTHOGRAPHICVS.

De orthographia codicis E.

I Vocales.

- 1 adspiratio ante uocales admissa: harena harundo Hister Haemus haemonius hedera humus hiberus haedus halitus anhelus anhelans Dahae T 370 603 coherces P 462 1086 cohercuit Tr 384 omissa: fere constanter: uerus umor pro (*nusquam* proh) ei (*nusquam* hei) aenum; *aliquot locis*: era P 272 erus H 815 aleyones A 717 a (*pro ah*) Tr 1023 adspirationis uitiose admissae uel neglectae exempla: haethne Hii 289 hetneum Hii 545 habit A 1002 habeant T 885 heuboica herinis habunde herebi histhmon hostendit hiris hora hortus — inhermes Pfr. 126 perhennes P 972 perhemptus Hii 1480 — ac Hii 817 (*bis*) ydra ymenaeum ille (= Hylle Hii 1452) asta amos H 156 (EV) yadas esperio auriendum H 640 (EV) aut (= haut) H 349 926 P 500 Tr 25 Hii 1170 *alia sexcenta.* — cf. II 6.
- 2 diphthongarum et uocalium mutationes:
ae — e ae fere ubique has uoces tenet: caelum caelestis caeruleus maeror maestus paedor (*at* poedore A 1049) saecula caespes saetiger taedae caecus paene saeptus dissaeptus uaecors caelebs caestus gaesum taeter paenitet (E Rescr.) — e constanter in his adparet: cetera obsecnus frena fetus effectus fecundus (femina femineus) obscenus camena cena. — paelx et pelex pari fere numero (pelex in Hii frequentior), pellex nusquam — uitiose ae pro e uel e pro ae saepissime posita, uelut: phetonte Hii 858 ferei (Pheraei) M 665 pre que hec queri quaerulus questus (I QVAERERE M 196 Rescr.) aebrus Haector micaeneas A 122 ae pro e frequenter in imperatiuis in III^{ae} decl. VI° casu in II^{ae} decl. uocatio (comprimae metuae rupae stigae lampadae summae falsae animae) — praeterea digna commemoratione: leuus fere constanter uelut T 913 P 18 53 404 716 1268 M 683 paena Ofr. 264 M 465 495 619 cf. paenitet faenus P 463

[cf. faenore ap. Ritschl. pr. lat. mon. ep., cl. XXIII. p. 284] physaeter P 1039 ae — oe (paena) phebeis menia lacti P 864 (*pro eo quod loetum i. e. letum scribi solet*) loetum (= laetum) Hii 1677 phoethontiadum poenae (= paene) Hii 1167 foetus poedore (*u. sup.*) Phoedra e — oe phebus cepit cetus echalia — ephoebi loetum loetalis loetificus (*sic constanter, nisi quod letum exactat* Hii 980 lactifero Hii 211) o — au occupet pro aucupet Hii 485 u — au cludendi et claudendi formis sine discrimine usus est librarius. oe — o Deiphoebe A 786 uu — uo. in syllabis primitiuis o post u consonam non seruatum est nisi in Hii, ubi id generis exemplorum tantus adparet numerus, ut eius fabulae auctorem hac scribendi ratione usum esse facile intellegatur. Idem post quod seruaui o in quom. — uolnus Hii 1632 uulnus 803 (*sed alterum u posterioris manus*) uoltus Hii 1262 1270 1277 1294 1300 1649 1712 uultus 812 (*sed u m. sec.*) uoltu 1493 1612 1728 auolsam 525 — scripturae quom certa adparent uestigia: Hii 613 (quom E cum A) 610 (cum A quem E i. e. quom) 1167 (cum A quo E R restituendum erat quom. quod etiam 590 599 ubi quum E cum A et 615 ubi cum o scribendum uidetur). plerumque tamen forma cum inuenitur. o — u suboles Tr 472 537 P 476 (*a pr. m.*) incolomis A 421 urbis pro orbis Hii 1832 attullit Pfr. 240. ii — i pelasgij Tr 637 u. I 3 i — y saepissime permutantur: hyemes lacrymae sylua raro sydus plerumque per y. i — y — u sipara (*u. II 7*) inclitus et inclutus (*utrunque frequens*) proxumus Hii 693 optume Tr 495 Ofr. 151 decumas Tr 76 tegumen Pfr. 110 lubet H 399 cumba Hii 1933 A 107 O 167 H 779 T 592 M 371 (mo-

nimenta Oct. 201 G) phrygibus Tr 768 simul et pro simile Hii 1268 Eurupus H 382 E¹V Thylae (Thule) M 382 myrrha myrtus Thyades saetyger M 647 clamus E¹ clamys E² T 664 e — o uertex Hii 506 512 A 580 (*A ubique uortex*). — in uocabulo graeco Tr 832 Mothone (A Methone) a — e in uocab. graecis: Pellene H 984 pro Megara non raro Megera uel Maegera uel Megaera. Caphereus A 581 Hii 781 capherides Hii 808 cephallanum Tr 527 e — i tremesco Tr 497 H 422 T 696 genetrix O 628 767 Pfr. 190 P 120 (*genitrix non nusquam*) negligit Hii 154 T 159 demissos O 518 deminuto O 148 dstricta A 772 deripis A 730 deducit M 947 — deferte (differte) H 1182 decedere (decid.) A 508 — protinus pinna pinnata plerumque penna P 50 — direpta Hii 1266 discendi P 677 descendit Pfr. 84 tremibundum Hii 816 gantiticum (ganget.) M 873 cremassis Hii 855 recides H 1337. — Mutatio uocalis alia atque in compositis fieri solet obseruatur in subrupiendi uerbo A 299 ubi sub rupe reductus E surripere doctus A [cf. Plaut. Trin. u. 83 ed. Ritschl.] — in uoc. graecis: Ilissus P 14 (Elis-

- sus A) elisus P 112 [*ἔλλισος*; Paus. I 19 6] Perithous P 249 1244 Treptolemi P 816 mecenas (mycenae) A 1056.
- 3 uocalium contractio. di T 266 407 530 (*m. pr.*) M 399 diffugistis (*pro* di fugistis) T 1074 dis Ofr. 205 (*m. pr.*) isdem Tr 334 Grais A 602 — imperi T 223 (Lucreti Oct. 311 R 13 V) *utiose* dardani Hri 367 partheni Hri 1890 elysi H 1748 — coniugii M 484 supercillii P 807 imperii P 876 *non nullis locis i an ii extel in E dubitatur* — tristis *pro* thriasis P 6 exiliis Pfr. 263 supplitiis M 1023 suppliciis O 965 — contractae perfecti formae in i it isti imus issem *issem plerumque recte scriptae sunt in senariorum exitu*, peti Hri 1848 M 248 redi H 616 Hri 48 petit H 829 Tr 357 O 824 redit Hri 1685 Tr 50 perit Hri 1425 Ofr. 210 H 49 M 1002 abit Hri 1986 P 736 obit Tr 606 *pluribus aliis locis testimonium de scriptura non satis certum habemus.* — *ineunte uel medio uersu ante consonas*: (h)abiit A 1002 perit A 114 abit H 1158 ante uocales petit H 248 abiit (bi *in* ras. 2 m.) H 325 in anapaesticis perit Hri 1872 abit (*pro* obit) Hri 1917 in glyconeo adit Hri 1066 — redisti Hri 986 petisti Hri 554 redimus P 1222 petissem Tr 564 perisse Tr 499 obisse O 786 P 1007
- 4 uocalium elisio. — derat P 1195 derat Tr 898 at deerat Pfr. 7 de ē O 706 de esse T 717 P 435 deerrantes P 1078 — semusta Tr 1095 semustas A 798 — semustus T 80? Hri 1742? semianimem P 1111 semianima O 1075 — anteire A 474? *in concursu uocabulorum* Hecuba est Tr 1072 E (hecuba est *ψ* hecuba om. est) supreminens (supra em.) T 655 fides (fida es) Ofr. 105 Taenaret (Taenara et) Tr 413 potuisset mihi (potuissem ei mihi) Hri 1185 regnat (regna et) Hri 1806
- explicerrores (explicae errores) O 794 caelumlympus (caelum ol.) H 977 praebeoccurro (praebeo oc.) H 1046 cruoris (cruore es) Hri 1260 satest (satis est) Hri 1234 — *Denique non praetermittenda uiden forma pro uidesne* Pfr. 32 Hri 1211 —

II Consonae.

- 1 adsimilatio omissa in compositis. adlapsa P 675 A 453 adlegi A 852 adnumerat P 1273 adridet O 862 ad-suetas Tr 158 adstringit O 568 adsistit T 706 ad-spectus P 742 adfusus O 71 adfusa Tr 1086 ad-flictis O 217 ad-ficti H 674 — afuit M 264 E *et Rescr.* (ascondit H 296 V agredi H 1288 V) — in litus Hri 530 720 730 M 579 P 395 in-lisus O 468 T 1049 P 1102 in-lustre H 598 in-licitum H 599 (E V) inloca *pro* inroga H 516 inrigare

- Tr 975 inriga Ofr. 164 inremeabilis H 552 (V, inremediabilis E) inridens Pfr. 521 inritus H 663 (E V) M 751 inreperus M 651 inmani T 1019 inmensa T 1099 inmorti Hri 873 in-mitte Hri 984 inmisso M 232 (*Rescr.*) inmiscet Tr 11 in-punita P 829 inpune Hri 878 879 inpotenti M 859 inpa-uidus Hri 63 649 impulsu Tr 1125 inpegit H 996 E V (*V etiam* inperium H 1322 inpetus H 998 inbuit H 459) — conlucent T 911 conluet A 564 conlapsa Hri 1233 conbibit O 506 conponit H 168? (V; conponit H 168 814 conpesece H 523 980 conpressit H 828) — subcumbet A 1051 subcubuit Tr 960. — *constanter scriptum est* umquam numquam numquid cumque utrimque namque — iamdudum pessumdatas. —
- 2 adsimilatio admissa in compositis. *Constanter* subm — subp — obp — adp *adsimilationem passae sunt* (summ — supp — opp — app) *nec non formae quicquid quicquam. singularis est scriptura assint* M 58. *porro in* dissiciendi uerbo sj *mollitum est in* ss: dissicite Ofr. 343. — *media ante mutam facta est muta his exemplis*: optegis P 895 optinere M 257 O 864 optulerit H 590 optutus A 239 *adsimilationis cuiusdam in media uoce simplici factae est exemplum* rittus *pro* rictus T 992
- 3 dissimilatio. *pro* membrum membratim membrana *constanter scripsit librarius* menbra menbratim membrana. *similiter* panpinea P 763 iubsa H 43 (E V) obtabat Hri 402 (*plura exempla in* V: unbrante H 722 soupnia 1088 iubsus *persaepe* trumco 1030 lapdaci 499)
- 4 consonae electae. in compositis: conubia O 821 Tr 911 P 237 — operiar A 1003 (E A) — comitti Ofr. 328 comitte M 33 i *consona in compositis* iaciendi: adicere Ofr. 201 adice M 530 (*bis*) adicit T 727 (*non liquet de scriptura* M 277 474 786 O 832) obicere M 499 obici H 438 (E V) M 237 (*Rescr.*) proiciet Pfr. 64 (subicit Oct. 843 R 13) obex: obice H 241 1004 in uoce in-eunte: g. nouus *pro* nanus (gnauus) Hri 570 — gnatus — natus: *utraque forma usus est librarius, ita tamen ut in VIII prioribus tragoediis solam integram* (gnatus) *poeta ad-misisse uideatur; contra* Hri et Oct. *nisi ubi lex metrica refragatur tuentur alteram* (natus). s *post ex praepositionem omissa*: expectent T 441 exurgat M 49 exiliit M 448 exilit Hri 245 expue Ofr. 44 exanguis H 418 *seruata*: execrabilis Ofr. 223 exurgere Tr 545 P 1021 exsequi P 626 H 41 Hri 541 exsequiae O 63 exanguis P 1062 exferit *pro* exserit Hri 258 excidit Hri 556 exserta Hri 1674 *addita*: exsuere Hri 832 Tr 571 s *post trans praepositionem plerumque omissa*: transcribor transcendendo transilio. *addita*: transsierat Tr 447 in uoce media c *ante* t autumnus artus *constanter* (u. II 7) in uocum con-

- cursu: *praepositio post ante uocabulum a litera t incipiens consona ultima aliquotiens priuatur*: postergum Pfr. 215 posterga M 303 O 1077 poste P 945. — *Contra n consona seruata in terminatione*: quotiens totiens *constanter* coniunx *plerumque* formosus O 521 P 789 Atlas Hir 1914 gigans Hir 167 1172 1764 Garamans P 73 Mimans *plerumque corruptum* minans H 986 minas Hir 1388
- 5 consonae interpositae. mpt emptus peremptus peremptor temptare praetemptans (O 670 P 1056) intemptata (M 62) *satis frequentes, at intentare* P 735 contempta Hir 1165 at contemtor A 629 incomptae A 607 at incomtus P 665 consumptus Hir 1087 1362 mps sumpsisse Tr 104 consumpsit Hir 1228 A 735 absumpsit Tr 1187 mpn tempne H 90 (E V) contempnere M 543 [u. Vergil. Ge. III 104] dampnare Hir 902 905 Ofr. 253 at damnum O 502 etc. erumpna Hir 1378 aerumpnas Tr 775 Ofr. 78 columpnae T 647 P 505 antempnas M 324 (autumpnus H 954 V sompnus tyrampnus *persaepe* V) solempnis O 308 Tr 788 909 H 883 (E V) M 112 802 mt *pro mpt* = nt temptat H 358 somti H 1229 insomti P 833 [cf. Mommsen C. I. ind. gramm. p. 607 col. 3: quanta tamtae sententiam alia] uu — u fluuitauit (fluualis A) M 634
- 6 adspiratio consonis addita uel dempta. c — ch *constanter* lacrimae simulacrum ancora — pulcher sepulchrum, *uittiose leguntur* ophiucus M 701 (E Reser.) oecalia Hir 162 calcas Tr 542 corda A 339 Tr 843 — archadius O 485 archanus H 601 alchmene H 22 lachenam A 741 zachinthe Tr 866 calchus (Caycus) Tr 237 chaphereus A 581 chorus *ferè ubique pro corus, michi nichil constanter*; choleus *pro colehus* Tr 1114 [cf. calchidicus Verg. ecl. X 50] p — ph spinx O 92 250 654 prygibus Tr 478 paretram H 998 scarpem Tr 858 — trophea A 191 Tr 158 phylon Tr 858 t — th tus torus balteus H 353 Nabatae Hir 160 Nabataeus A 504 — Tyestes A 25 Aegistus tyrsus *frequentè* talamis Tr 910 istmos Hir 83 scyta Tr 1114 — antheus Hir 24 aethnaeus *saepè* bithonius H 230 etc. r — rh rodoppe Hir 1036 1542 pyrrus *non raro* h non suo loco parrahsis A 876 trhaces Hir 1795 [cf. trhaso ap. Ritschl. prisc. lat. mon. ep. p. 69 ad 76 E]
- 7 consonae simplices pro geminatis, geminatae pro simplicibus. c — cc sucus O 506 M 715 721 H 940 fucus P 1054 baca O 551 bucina T 799 sicine P 872 (at hoccone *pro hocne* Hir 775) — baccifera O 421 *ex baccare corruptum uidetur* O 421 [βάρκαρις] oceanus O 517 H 26 sicculo Hir 1312 peccoris P 301 ch — cch Bacchus *plerumque*, bachus A 944 O 158 (*pro Iaccho*) 113 328 H 701 Iaccho O 443 brachia Hir 109 1866 O 408 — d — dd redit *aliquotiens pro reddit*. t — tt litus *plerumque*

- littora Hir 840 A 456 Tr 110 147 etc. uita *pro uitta* Pfr. 146 P 659 Atin A 727 — bruttia Hir 654 bruttium T 578 — oblitterentur M 560 quattuor *bisyllab.* Hir 1099. — p — pp sipara M 328 Hir 703 Iuppiter puppis *constanter* — suppremus Hir 1510 Tr 383 771 etc. elippeus Pfr. 108 119 repperiet Tr 438 Oedippus *plerumque*. l — ll pelex (*nusquam pellex*) belua squalo squalor squalidus ilex Hir 1644 ilico O 611 paulum solemnis (*uel solempnis*) que-rela reliquiae cybele *producta media* Tr 72 (*at Reser.* cybe-bae) cybeles *anapaest. mensura* P 1144 — calidus (*i. e.* cal-lidus) O 106 callidum (*calid.*) T 1058 sollertis Ofr. 238 sollicitus *ubique* ballista P 543 Calliopae pallidus — En-celladus Hir 1740 mollior O 1019. m — mm — mn — nn sqamosus T 1048 M 1031 — dammis P 580 damae Hir 1062 immo ammentum P 820 comminus Tr 357 ammi *pro amisi* H 1266 lamma A 909? antemnas A 526 O 907 antempnas M 324 solemnis u. II 4 et 5 Clytemestra A *inscr.*: 109 227 413 1011 Strymonis O 617 — enarra Tr 1077 n — nn — mn. Erinys *ubique* — Agamemno A *inscr.* Agamemnon A 816 990 u. *subscr.* Agamenon A 816 990 Memnon *pro Memnone* Tr 248 s — ss causa (*nunquam* caussa) casus *pro cassus* Tr 680 al. cresius P 1179 gnosi-us A 24 H 737 O 913 gnosiacus Hir 161? Lyrnesos Tr 230 Lyrnesida A 187 Parnasi A 758 Parnason Ofr. 129 at Parnassos O 285 Parnassio Hir 1478 Cassandra Thressa tartessius H 236 Titaressos thessalicus (thesalus H 292 V) Nassamonio *uittiose* Hir 1646 transsierat u. *supra*.
- 8 consonarum mutationes. u — b — ph — f. Danuuus M 727 (E Reser.) Danubius T 376 faula Tr 380 afflauat Hir 1447 uixque (*i. e.* bisque) Hir 1855 grane (*i. e.* trabe) A 250 iuuatus (iub.) T 732 [cf. iuuaberit ap. Momms. *inscr.* R. N. 4342] aucupauor m. pr. Ofr. 361 deuium (*i. e.* dubium) Tr 901 (Heuiles O 521 Reser.) — Suebae M 716 — tolerabit H 1195 nobis (nouis) Tr 910 pluribus (*i. e.* plurimus) Hir 1755 (1966A) — bosforos H 128 (bosforus V) — fylomela Hir 200 fineas frigas frigibus frygiae frigio frixum ferèi Ethieme Tr 827 ex Fibie natum fluis *i. e.* Phlyeus P 30^a nefeletysifone sulfure c — q secuntur O 726 insecuntur O 985 (aecum M 200 Reser. qui tamen eodem uersu aequus habere uide-tur) oblicus O 369 (cf. Hir 1042) elocor Hir 732 locor H 299 *pr. m.* condam (quond.) Hir 553. qu — c arqui-tenens P 717 quoquit Hir 1400 quaquumque P 1079
- (aquilles *i. e.* Achilles A 179 R 10 cf. Aquillitani C. I. 200, 79) gu — g tinguere H 38 T 820 P 660 O 43 urgere M 956 O 556 — lango[re] A 162 c — g Ligurgi O 478 H 907 (E V) — corytis H 1134? gn — n gnatus gnauus u. *supra* II 4 gnosi-us A 24 H 737 P 657 O 913 gnosiacus Hir

161? cyenus A 715 cienus A 216 Cycenus H 490.
 d — t liquid P 904 1009 H 624 reliquid Tr 632 Hir 1349
 H 398 pr. m.? T 221 inquit M 693 quod pro quot Hir
 1857 H 435 capud P 1029 — andro pro antro Ofr. 103
 aliquit T 274 M 398 aliquot Pfr. 51 O 18 m. pr. quit P
 742 nequit T 894 Pfr. 151 at pro ad Hir 1925 (illut M 226
 Rescr.) — fronte pro fronde A 604 — sed pro et aliquotiens
 ubi uox superior s litera terminatur ut H 968 recipi sed
 pro recipis et E V (set plerumque V) — haut uel aut
 pro haud non raro s — c cinis Hir 1397 (siti H 850 V)
 s — sc — ss — ssc Syrus Tr 348 Sythes Hir 1255 (consios
 H 696 V) — Seyros Tr 235 abscens H 277 (E V) scaenus
 aliquotiens ut H 1130 — auggessit (sc) M 674 ulcissi O 222
 (nosce H 220 V) — pacissci A 269 posscit Tr 319 de-
 cresscet Tr 1058 — ascensor (ds) P 1216 s — x — ss
 nisus H 1327 at nixae T 600? mixtus Vlixes *constanter* —
 estollit Tr 311 declausit pro deplanxit Hir 1856 — minax
 pro minas H 906 (pro Mimans Hir 734 R) ferox *nonnumquam*
 pro ferus uixque (i. e. bisque) Hir 1855 (experii H 1147 ful-
 xit H 212 exit H 327 V) lassus lassatus (pro lax.) saepe.
 — pistrix (πίστρις) P 1058 x — sx arsx A 583 O 232 x — cx
 reuinxit Pfr. 146 coniunex Hir 198 zm zmaragdos P 324
 zminthea A 177 li — ll Illo A 598 pylli Tr 221 bella cum
 fero (i. e. Belis in f.) Hir 964 l — r fluctum O 49 pr. m. fulua
 Hir 1973 (fructuat H 703 V m. sec.) lustrare (i. e. lustrale)
 Tr 643. m — n forsam A 1048 Tr 669 quim H 396 ae-
 dom A 706 — minans minas pro Mimante aliquotiens (Hir
 1388 H 986 al.) famen Tr 592 semianimen P 1111 — n
oppressum plactus (i. e. plactus) Hir 1674 c — t ante i
uocalem seacenties commutatae: spacium aties al. solacium
 Tr 819? conuitia M 113 nuntius *constanter*. raro ante
alias uocales: detus Tr 776 latera A 434 artem A 588
 (nertitis H 80 V) ct — t — tt auctor autumnus artus
constanter artat H 1218 (E V) rictus Hir 1278 compleete
 Tr 103 (mictetur emicte guctura actiei sagictas alia V) —
 fete Tr 935 lutifer H 691 — atticus pro arctico aliquotiens.
 — rittus u. II 2 (attis pro actis H 1221 V) c uel t — p Tripee
 = Tricee Tr 831 (septatur i. e. sectatur H 757 sagiptas
 H 459 V)

III Singularia quaedam ad nominum et uerborum flexionem pertinentia.

1 nomina. rates (nom. sing.) A 464 789 uolueres (n. s.) M
 631 rupis (nom. sing.) Ofr. 23 — exanimis: corpus ex-
 anime Hir 1465 A 962 exanimis Tr 613? semianimen
 P 1111 — us: corpore exanimo T 1063 c. exanimum P 593

unanima coniunx O 794 semianima pectora O 1075 —
 aetheri (gen. s.) M 1034 — puppem H 773 (E V) 779 al. se-
 curem A 45 — sceleri (abl. sing.) P 693? M 1024 (contra uer-
 sus legem) sorti Tr 987 non abl. sed dat. est. — rubente P 1054
 tepente H 8 (E V) uirente H 908 (E V) ubere H 337 (E V con-
 tra uersum) — toto (dat. s.) Hir 762 nom. plur. is auris P
 1047 urbis M 127 arcis Hir 1915 [pluris mon. ancyr. ed.
 Mommsen IV 46] a e c. pl. is omnis *frequenter* fontis T 107
 auris P 400 messis Hir 795 gregis Hir 1794 ruboris H 668
 — feralis T 668 incolumis T 1030 bimaris O 286 ueteris
 M 397 gen. um mensum Pfr. 173 caelestum H 601.
 decl. IIII. domus (acc. pl.) H 243 domos (acc. pl.) A 122
 lauru (abl. sing.) A 816 laurus (acc. pl.) A 356 colus suae
 (gen. sing.) O 1006 colus audi (gen.) Hir 1101 acc. pl.: le-

ues colos Hir 375? ipsas colos Hir 772 colos quas Hir
 671 (corr. 2 m.) colus Hir 221 turpe scelus (i. e. turpes co-
 lus) Hir 1184 consumptos colus Hir 1088 — genibus T 521
 Ofr. 306 P 675 711 neribus T 765 770 portibus Pfr. 251.
 nomina graeca. nom. sing. I decl. a producta (cf.
 Lachmann ad Lucret. p. 405 s.) Alcmena Hir 1413 He-
 cuba Tr 869 Pyrrha Tr 1049 Megara H 206 1014 Oe-
 tee Hir 1499 = Oeta? — a correpta Phaedra Electra
 Oechalia Hir 425 Hecuba *plerumque*, hecubae A 682 (he-
 cube A) Andromacha *inscr.* Tr — Polyxene Tr 376 Alcmene
 pro Alcmene Hir 1858 Eurydice. — Tiresia O 293 295
 (inscr.) Licha Hir 1464 (Pelias M 201 recte A Pelias E ui-
 tiiose). nom. sing. II decl. *plerumque* os on: Syros Carys-
 stos Tityos Ismenos Euenos Alpheos Pactolos scorpios
 isthmos Synion (Sunium) Ilion alia, raro us um Scyrus Tr 348
 Ilium Tr 31. acc. Cyllaron Ismenon Aeacos pro Aeacon
 Hir 1562 III decl. o — on Creo O 207 209 *inscr.*: 206 522
 Agamemno *inscr. tragoediae alias* — on Agamemnon Pluton
 Memnon Amphitryon. acc. sing. decl. I et III *praeualent*
terminationes graecae en — an — yn Alcmene Oeten Eury-
 dicen Rhodopen — Borean Eurotan Lichan — Araxen Vlixen
 Gangen Alciden Atriden Oresten Achillen — chelyn Ityn
 Eleusin Trachin alia. am — em — im Andromacham Tr
 585 Ossam Hir 1156 Alcidem Hir 513 1324 Erynim O
 657 Tigrim (*sequitur uox* immiscet) Tr 11 — Eurydicem H
 581 Scythem H 1217 — Oedipodam O 1025 gen. sing.
 Cybelae Tr 72 Hecubae 143 972 at Cybeles P 1144 Ioles
 Hir 559 Helenae an Helenes? A 965 (E: helene soror) —
 Geryonae A 888 geryone H 1177 — Oedipodve H 500 —
 Phasidis M 102 dat. s. Parnetho pro Parnethi P 4 uo-
 cat. sing. Calchas Tr 368 — Oresta A 991 — Vlixes Tr
 603 (alias Vlixes) abl. Oedipoda O 964. adiectiua
 graecam terminationem os on non admittunt. bistono

ales A 708 *uitiose pro bistonis. ius — eus pelopæus* M 899
T 22? pelopius A 7166 pelopæae = pelopiae T 641 —
2 uerba. *In coniugatione quod observatione dignum esset nihil
repperimus praeter haec pauca: tondis pro tondes* Ofr. 130
friget pro frigit O 39 *uomet pro uomit* O 979 — *tenderent
i. e. tenderant pro tetenderant* H 542 — *occurrit uitiose pro
occecurrit* Pfr. 5. — (adorsus = adortus H 243 V) — *de
contractis perfectorum formis cf. I 3.*

IV Qua ratione uoces uel coniunctae uel selunctae sint.

praepositiones nominibus suis adnexae: [*de monum.
ancyr. Mommsentius (Res gestae diui Augusti p. 145): saepe
inter praepositionem et sequens substantium in archetypo
non interpungi uix dubium est; certe in indice maioribus et
evidentioribus litteris scripto ita legitur u. 2 inrem u. 3
in duabus.*] instatu aculpa abetheria adte adcantus perhas
portonantem exillo exte proptermesubplanstro profato prome
caelotenus (Hr 319) immembra T 760 uocabula composita
diuelluntur: in domitum a mitto at tonitu per errent ex
cusso sub actus de cretum super sum — in cassum T 1070
in uicem T 102 — qui cumque cui quam ante quam quae
nam iam ne amor ne iam iam non dum etiam num. parti-
culae orationis coniunctae cum uocibus quae
subiciuntur: siqua siquid site sipotes sinimis sedtu sed-
magnus ethanc etfulget necsitotus nequis iamse iampos-
sum ante anpossum namquis autcentum nonlicuit quam-
prope tambene quidhoc cumtraxi endomita protector. —
*multa praeterea uel coniunctarum sine ratione uel male direm-
ptarum uocum exempla soli librarii — quem quidem e libro con-
tinua scriptura exarato suum transscripsisse hac ipsa re in-
tellegitur — aut negligentiae aut inscitiae tribuenda uidentur
esse uelut talia: terhodopétulit, pallorrahorem, siquafecun-
dum, inhihendatamen illothesalicus expectotum tupraeda
occurrit ibi (Hr 42), fer culum, diui dunt, in acbus, cas
pias, at hos de lia, phoetontia dum. — De literarum elisione
cf. I 4.*

III. INDEX METRICVS.

A

RECENSVS METRORVM

IN LYRICIS CARMINIBVS ADHIBITORVM.

Vno asterisco* significauimus carmina quae mediis in actibus leguntur,
duobus** quae in difficultioribus Oedipi atque Agamemnonis canticis
reperiuntur. — de lyricis Senecae metris nuper egerunt L. Mueller de
re metrica poetarum latinorum Lipsiae 1861 (prooemium d. Dec. 1859) p.
118—130. B. Schmidt de emendandam Senecae tragoediarum rationi-
bus prosodiacis et metricis Berolini (Dec. 1860).*) G. Richter de Seneca
tragoediarum auctore. Bonnæ (1862) p. 20—24. R. Peiper Obserua-
torum in Senecae tragoediis libellus Vratisl. 1863. Strophen in Seneca's
Chorliedern Z. f. G. t XVIII (1864) p. 247—53 328—33 694—701.
G. Richter die Composition der Chorlieder in den Tragoedien des
Seneca MRh XIX (1864) p. 360—79 522—27 confer.: Beispiele von vers-
setzung und interpolation MRh XVIII (1863) p. 29—46. De cantico
quodam Oedipi Senecae [402—508 Gr.] ad genuinam formam reuocando.
Symbolorum philologorum Bonnensium fasciculi posterioris, qui non-
dum prodit, p. 555—580. scripta est haec commentatio anno 1864.

Anapaesti I dimetri inmixtis monometris H 125—208
1059—1144 T 789—887 P i—89* (Hippolyti) 330—65 967—96
1132—57 O 155—205 438—450** 759—84** 1001—19*
Tr 714—45* (Andromachae) M 301—382 790—850* (Me-
deae) A 57—108 635** 671—92** 698—729* Hr 173—235
(Ioles) 586—709 1155—64* 1211—21* = 1283—93* 1992
—2006* Oct. omnia carmina. amoebaeum (Hecubae et
Chori) artificiosius compositum insigne epiphonematis Tr
67—170 Chori et Thyestae 923—73* amoebaeum ex parte
(Chori et Alcmenae) Hr 1868—1948.

II dimetro subicitur monometer A 311—412.

sapphici (Obs. p. 1—20) I desunt adonii H 834—78
P 279—329 1158—62 O 755—58** (corrupti) A 908—917**
II. additur adonius a) in fine carminis T 546—622
Hr 1522—1610 O 417—434** b) primae et ultimae stro-
phae Tr 1019—65 P 744—60 mediis strophis A 845—873**

*) Vix dignus est qui commemoretur M. Hoche die Metra des Tragi-
kers Seneca. Halle 1862.

- e) strophis uersicolorum numero paribus constanter additus: strophae generis horatiani M 582—609 A 614—20 = 628—33** 877—80** (*alcaicae str. respondens*) sapphico-
rum numero adaucto M 610—72 (9 *uu.*) O 110—154 (13
et 10 *uu.*) O 479—515** (8 *uu.*) Tr 824—71 (11 *uu.*)
A 636—62** (7 et 8 *uu.*) 666—70** (5 *uu. str. alcaicae
respondens*) 881—86 = 893—97 = 918—24** (7 *uu.*)
adonii u. sapph. alman.
alcaici (*Obs.* p. 26 not. 1) strophae alcaicae horatiani
generis: A 621—24 = 634** 663—65** 874—76** (*sapph-
icis respondentes*) 887—88** (*asclepiadeae respondens*)
tertio uersu bis repetito: A 898—902 = 903—7**
sapphici et alcaici copulati: sapphici subiciuntur alcaici
O 735—40 = 741—42** alcaicis subiciuntur sapphici
O 743—48 = 749—54**
glyconei (*Obs.* p. 20—24) I horatianum genus: H 879—98
T 336—403 M 75—92 O 722—26** Hrr 1035—1137 (*phere-
cratei uu. 1064 1084 spurii*) II a basi trochaica in-
cipientes O 903—35
pherecrateus u. glycon.
asclepiadei dodecasyllabi (*Obs.* p. 25—28) H 528—95 T
122—175 P 761—831 Tr 380—417 M 56—74 93—109
Hrr 104—172
asclepiadeum quartum aliquantum inmutatum: asclepiadeo
bis repetito subicitur glyconeus cum choriambica heph-
themimeri P 1137—40 = 1149 eadem strophā restituenda
uidebatur alteri nostrum O 413—16 u. *Symbola* p. 565. quae
inter asclepiadeos legebatur P 790 s. (*lascinae nemorum
deae montiugique Panes*) sublata *Obs.* p. 27 s.
strophae hybridae
a) **asclepiadeo-sapphica:** uersui asclepiadeo ter repetito sub-
mittitur sapphicus O 413—16** (~O 409—12) A 610—13**
(*prood.*)
a) **sapphico-asclepiadea:** duobus sapphici subiciuntur metri
asclepiadei tertii clausulae (asclep. cum glycone) O 409—
412** (~ 413—16)
b) **asclepiadeo-alcaica:** asclepiadeo bis repetito subiciuntur
alcaicae strophae clausulae (iamb. dim. hypercatal. et alcaic-
cum decasyllabum) O 727—30** (~ 731—34) A 889—92**
(~ 887—8 str. alcaica)
b) **alcaico-asclepiadea:** alcaico bis repetito subiciuntur ascle-
piadei tertii clausulae (asclep. cum glycone) O 731—34**
(~ 727—30)
dactylicis tetrametri s. alemanii (*Obs.* p. 30) O 455—73** (*ado-
nio clausi*) P 769—71 (*spurii*) Hrr 1953—71* (Alemeniae)
dactylicis hexametri (*Obs.* p. 30) O 237—42* (oraculum) O 407
et 408 435—7 451—4 474—8 516—21** M 110—5.

trochaici tetrametri (*Obs.* p. 29) P 1210—21* (Thesci) O
228—36* (Creontis) M 743—54* (Medeae)
iambici trimetri (*Obs.* p. 28) M 755—73* (Medeae) tri-
metro subicitur dimeter acatalectus M 774—89*
(Medeae) dimeter acatalectus A 796—811* (Cassandrae)
dimeter catalecticus s. anacreonteum M 857—86 tres
strophae dimetro brachycatalecto s. euripidio clausae.
cantica ex pluribus metris composita (*Obs.* p. 35—38)
sapph. anapp. T 279—329 330—65 O 110—54 155—205
anapp. sapph. P 1132—57 1158—62 (anapaestis inter-
positae sunt II strophae liberiores 1137—40 1149) asclep.
anapp. Hrr 104—172 (Chori) 173—235 (Iolae) asclep.
glycon. H 834—78 879—98 asclep. glycon. asclep.
hexam. M 56—74 75—92 93—109 110—5 sapph. asclep.
P 744—60 761—831 (3 alemannios qui sunt interpositi spurios
habemus) tetram. troch., trim. iamb., trimetris sub-
iecti dimetri iamb., anapp. M 743—856 (Medeae uene-
ficium). difficiliora sunt O 407—521 O 722—784 A 610—92
A 845—924

B

CONSPECTVS

EVRYTHMAE.

Signis usi sumus hisce:

- (+) dialogi strophicae partes ubi cohaerent — quod non
nisi ita fieri solet ut primi uersus strophae sequentis par-
ticula, quae fere semper semiquinaria caesura efficitur,
superioris strophae sententiam claudat, — signum crucis
uersuum numeris adiecimus.
(*) strophas aut lacunis aut additamentis foedatas aut uersi-
bus contra poetae consilium transpositis turbatas aste-
risco indicauius.
(m) anapaesticorum monometri singuli et in mediis strophis
et in stropharum exitu positi deprehenduntur. Qui sunt
medii plenorum uersuum auctoritatem habent, qui stro-
phas claudunt non numerantur. quo fit ut e. g. septem
uersibus quorum ultimus est dimeter, respondere possit
strophā post totidem uersus monometro clausa. mo-
nometro stropham claudi in litera uersuum numero
adposita notauius.
Praeterea nuda litera strophas significat, antistro-
phas lineola (') literae adiecta, proodos circulo (°),
epodos duabus lineolis ("), strophas adonio clausas (ad)
adiecto insigniuimus. Quae in nostro exemplari errata
sunt, tacite hic correximus.

I HERCVLES

Actus I 1-124

5 2 2 2 2 2 3 3* 4 3 3 + 4 3 + 3 3 + 3 3* 3 3 + 6 6 4 4 6 6 4* 4 6 6 6* 2
abb'b'bb'cc'dcc' d'c' c'e' c'e' c'e' c'e' ee'dd'ee'd' d'ee'e' f

Canticum I anapp. 125-208

7* 7 7 7* 7* 5* 5 5* 9 9 7 7^m
a a' bb' b'' c' c' c' dd' ee'

Actus II 209-527

8 + 8* + 4 2 2 2* 4 4 2 2 2 4 | 5 5 5 5* 4 4 + 6 6 + 4 4 6 | 8 8 3 3*
a a' bcc'c' b'bc'cc'b' | dd'dd'ee' ff' ee' f' | aa'hh'

3* 4 + 4 + 5 5 3 | 4 6 4 5* 5 5 5* 5 + 6 + 6 | 4 4 4 4 4 4
h i' i' kk'h' | il'o' i' kk'kk'k' l' l' | mm'mm'mm'

6 6 6 6* 1 1 3 3 6 4 4 4 + | 6 6 5 5 5 4 4
nn'n' n o' o' pp'n' q' q' | rr' ss' s' tt'

Canticum II asclep. 528-595

ZfG p. 697 s.

6* 6 4 5 5 4 6* 6 6 5 5 6 6*
a a' b' cc' b' d' d' ee' f' e' e'

Actus III scaena 1 596-621

7 7 4 + 4 4
aa' b' b' b'

scaena 2 622-833

4 4 5 5 4 + 5 5 4 4 4
aa' bb'a'' bb' aa'a''

6 5* 5 3 + 3 3 4 4 3 3* 3 2 2 5 + 5* + 5 + 4 4 4 + 5* + 5 2 2 2 2 2
cdde' e'e' ff' ee'e' gg'h' h' h' i' i' i' h' h' k' k' k' k'

2 2 5 4 5 4 5* 5 4 + 4 6 6 5 5* 6
gg' h' i' h' i' h' h' i' i' l' l' m' m' l'

Canticum III sapphici 834-878 glycon. 879-898 ZfG
p. 330 252 MRh XIX p. 521 5* 4 4 6 6* 6 3 4 4 3 | 7 7 7*
a b' b' c' c' c' d' e' e' d' | f' f' f'

Actus III 899-1058

5 3 3* 5 3 3 6 + 6 5 5* + 8 8 5 5 5 6 6 5 4 + 4 +
a b' b' a' b' b' c' c' d' d' e' e' f' f' g' g' f' h' h'

6 7 7 + 6 3 4 4 3 4 3 6 + 6
i k' k' i' l' m' l' m' l' n' n'

Canticum III anapaesticum 1059-1144

9 9* 5 5 7 7* 7* 3* 8* 7* 7* 4 4*
a a' b' b' c' c' d' d' e' e' f' f'

Actus V 1145-1351

5 5* 4 4 5 5 5 3 3 5 3 + 3 3 5 5 4 4* + 4* 4 + 4 4 4
a a' b' b' a a' a' c' c' a' e' c' c' a a' d' d' d' d' d' d'

5* 1 1 1 6 6 6 5 1 1 2 2 5 + 5 8 + 8 5 5* 8 8 7 7 4* + 4
e f' f' f' g' g' g' e' f' f' h' h' i' i' k' k' i' i' k' k' l' l' m' m'

II THYESTES

Actus I 1-121

2 5 5 4 4 4 4 + 5 + 5* 4 4 + 4 4 + 6 6 6 8 + 8 + 6 4 4 5 5 5 2
a b' b' c' c' c' c' b' b' c' c' c' c' d' d' e' f' f' e' g' g' h' h' h' a

Canticum I asclep. 122-175 ZfG. p. 698 MRh XIX p. 369

A. Goebel ZfG XVI p. 737-44 4 4* 4 8 8 3 3 4 7 7
a a' a' b' b' c' c' d' e' e' ...

Actus II 176-335

8 + 8 6 6 + 5 5 5 5* 5 5* 5 5 5 5 + 3 3 6 + 6 7 7 + 5 5
a a' b' b' c' c' c' c' d' d' d' d' d' e' e' f' f' g' g' h' h'

6 + 6 4 4 + 4 4 6 + 6
i i' k' k' k' k' i' i'

Canticum II glycon. 336—403 ZfG p. 252 MRh. XVIII
p. 37 sqq.

[3] 5 6* 5 5 6 7 4 7 4* 5 5 3
... a b c c' b' d e d' e' f f g

Actus III scaena 1 404—490

7 5* 6 6 5 6 6 8* 8 8 7 5 3
a b c c' d c c' e e e' a' b' f

scaena 2 491—545

5 8 8 5 6 6* 6 5 5
a b b' a' c c' c' d d'

Canticum III sapphicum adonio clausum 546—622
ZfG p. 331

3 3 4 4 7 7* 4 5 5* 4* 4* 3 5 3 5 3 4 4^{ad}
a a' b b' c c' d e e' f f' g h g' h' g' i i'

Actus IIII 623—788

4 7 7 9 9 9 9+8 8 7 7 5 5 3 6 6 5 5 3+7 7 6 6 5 5* 5
a b b' c c' c' d d' e e' f f' g h h' f f' g' c c' h h' i k k'

Canticum IIII anapp. 789—887

4 8 4* 8 6^m 6 8* 8^m 8 8 7 7* 2^m 3* 2^m 3
a b a' b' c c' d d' e e' f f' g h g' h'

Actus V scaena 1 888—922

4 4 5 5 5 6 6
a a' b b' b' c c'

Chori et Thyestae anapp. 923—973*)

7 7 4* 4 5 5 5 4 4 5
a a' b b' c c' c' b b' d
Ch Th Ch Th Th Ch Th Th Ch Th

*) Si uestigia codicis sequimur sic describendae sunt strophae:

Ch Th Ch Th Ch Th Ch Th Ch Th

sed offendunt uu. 946—950 a choro prolati.

scaena 2 974—1116
3 3 3 3+3+7 7 7 5+5+5 7+7 5 5 5+5* 7+7+
a a' b b' b' c c c' d d' d' e e' f f f' f' e e'
9 9* 9+5 5+5 1 1
g g' g' h h' h' i i'

III OEDIPI FRAGMENTVM

Actus I 1—319

3 8 7 8 7 6 6 5 4 4 4 4 5* 5
a b c b' c' d d' e f f f f' g g'

8 8 7* 7+7* 5+6* 6 deest 7 7 7 5 8+8
a a' b b' h' c d d' c' b b' b' c' a a'

6 6* 4 7 7 5 5 5 5 6 6 5* 5* 5 5+7 7+4 7 7 6 6* 7* 7*
a a' b c c' d d' d' a a' d d' d' c c' b c c' a a' ... c c'

Actus II 320—362 4 4 6 6 6 6 6 6*
a a' b b' b b' b b'

IIII PHOENISSARVM FRAGMENTVM

3 3+5 4 5 4 7 7 6 7+6 7 6 7 3
a a' b c b' c' d d' e f e' f' e' f' a

8 8 8 8 8 5+5*+5 5 5+5 5+5+7*+7+8+7+7+6 7* 6 7
a a' a a' a' b b' b b' b b' b' c c' d d' c c' e f e' f'

8 8 6 6 7 6 6+5+5+5+5+6 6
g g' h h' i h h' k k' k k' l l'

V PHAEDRA

Actus I scaena 1 Hippolyti anapp. 1—89

8^m 8 6 6*^m 5 5 5 5 7* 7 7 4 4 4
a a' b b' c c' c' d d' e e' e' f f f'

scaena 2 90—278
 4 4 6 6 7 7 5 5 7 7* 7 7 6 6 6 + 9 9 7 7 7 2
 aa' bb' cc' dd' ee' ee' fff' gg' hh' h' i

4 4 7 7 $\frac{1}{2} + \frac{1}{2}$ 4 8 8* 4 3
 aa' bb' cc' cc' cc' a dd' a' e

Canticum I sapph. 279—329 (ZfG p. 330 s. MRh XVIII
 p. 43) anapp. 330—365

4* 4* 4* 8* 8 4* 8 8 | 6 5 5 5 5* 5
 a b' b' c c' d° c c' | a ββ' γγ' δ δ'

Actus II scaena 1 366—413 2 7 10 10 10* 7*
 a a b b' b' a'

scaena 2 414—596
 3 7 7 4 4 4 4* 7 7 7 5 6 5* 6 3 4 4 7 7 7 7 8 10 10 8* 6 9 6 9
 a bb' cc' dd' ee' e' fg' f' g' h° i i' kk' kk' l m m' l' non' o'

scaena 3 597—743
 5+5 5 4 4 5* 5+5 5 5 5* 6 6 6 6 4 7 7 7 4 6 6 5 4 6 6+5
 a a a' bb' c c' c c' c c' dd' dd' e fff' e' gg' h e' gg' h'

Canticum II sapph. 744—760 ZfG p. 329 asclep. 761
 —831 ibid. p. 700 Obs. p. 27 s. (alemanii 769—71 spurii
 ib. p. 30) MRh XIX p. 521 ss.

5^{ad} 8 5*^{ad} [3] 4 4* 4 5 5* 5 5 8* 8 8 4* 4 4 4
 a b° a' alcm. α α' α' β β' γ γ' δ δ' δ' ε ε' ε' ζ

Actus III scaena 1 832—871 5 5 1.3 4 4 4 4 5 5
 aa' b° cc' cc' dd'

scaena 2 872—966
 4+4 5 5 6 6 2 2 5 | 6 6 6* 6 6* 6 6 6 4 4
 a a' bb' cc' dd' e | aa' aa' aa' aa' bb'

Canticum III anapp. 967—996 6* 6 6 6* 6*
 aa' a' a'

Actus III 998—1131

2 3* 3* 3, 7 7* 7 7 7* 7* 7 7 8 8 8 8 9* 9+4 4*
 α a a' a' | a' a a a' a' a' aa' bb' b' c c' d d'

Canticum III anapp. 1132—1157 strophae II libe-
 riores 1137—40 1149 (Obs. p. 26 s. MRh XIX p. 525 s.)
 sapphici 1158—1162 5 4 5^m 4* 5* 5 5

a β a' β' a a' γ

Actus V 1163—1289

2.3 5 4 7 6 7* 6 7* | 3 3 3* 3 | 6+6* 6 6 6 3 7 7* 6 6
 a a' b c d c' d' c' | α α' α α' | a a' bb' b' c° dd' aa'
 tetrametri troch.
 (ZfG p. 700)

VI OEDIPVS

Actus I 1—109

5 6 6 6 4 4 5 4 4* 4 4 5 5 4 4 6+6 2 3 3 3+3 2 3 4
 e° a' aa' bb' c bb' bb' c c' bb' a a' d e e' e' d' e' b'

Canticum I A sapphici cum adoniis 110—154 u. Obs.
 p. 19 s. ZfG p. 329 s. MRh XIX p. 376 s. s.

13^{ad} 10^{ad} 10^{ad} 12^{ad}
 a b b' a'

B anapaest. 155—205 6 4* 8 8*^m 6^m 6*^m 5 5
 a a' bb' c c' dd'

Actus II scaena 1 206—294

2 2 6 5 6 | 2 3 2 3 3 3 | 4 5 4* 4 4* 4 6 6 6 6* 3
 α α' a b a' | γ δ γ' δ' ε ε' | f' b' f' f' f' gg' gg' h

tetrametri hexametri
 ZfG 700 s.

scaena 2 295—406

4 4 5 5 6 6 6* 6 6 5 6 5 5 6 6 6 5* 5 4+4
 aa' bb' cc' c' dd' ed ee' e' d' dd' bb' a a'

Canticum II ex uariis metris compositum 407—521 u. Sym-

bola l. l. de hexametris cf. ZfG p. 701 Obs. p. 37

2 4* 4* 6* 6 6^{ad} 3 6* 6 4 2* 2 2* 2 2 2 2 3^{ad}

A α α' a a' a' B b b C c c c c' c' c' c'

hex.-strophae sapphici hex.-anapp. hex.-alcanii u. Obs. p. 30
liberiores*)5 8* 8* 8* 8* 8* 6
D d' d' d' d' d' E

hex. - sapphici cum adoniis - hex.

Actus III 522—721

2.1 2.1 2.1 2.1 2.1 2.1 1.1,1.1 6* 6* 6 7* 7*

α α' α α' α α' α' a a' a' b b'

4*+4 5 8 8 5 5 4 4 5 5* 5 6+6 6 5 5* 5 6 6 7 7

c c' d e e' d' d' c' c' d d' d' g g' g' d d' d' g g' h h'

1 1 6 1 1 4 4 4 2
i i' g' i i' k' k' l

Canticum III uaria metra complectens 722—784

(A) strophae α β β' γ γ' δ δ' ε liberiores
(B) 5 5 2^m [4 5 4]
anapp. a a' b [a b a']
u. Obs. p. 36.

Actus III scaena 1 785—804

4 5 4 5 1 1
a b a' b' c c'

scaena 2 et 3 805—865—902

3 3 4 4 5 4 4 3 3 5 3 3 5 5+5 5 4 4 6 6 7+7

a a' b b' c b b' a a' c' a a' c' c' c' b b' d d' e e'

Canticum III 903—935 glyconei ex basi trochaica inci-

pientes u. Obs. p. 21 s. ZfG p. 252

5 5 7 7 4* 4
a a' b b' c c'*) u. 415 corrigendus sic: et tristes Erebi (*terribilis*) minas.

Actus V 936—1083

4 6 4 6 7 7 9 6* 6 9 3 4 4 4^m 3
a b a' b' c c' d b b' d' a b b' b' a'anapp.
choricum
u. 1001—10196 5+5 6 4 4 4+4+6 5 5 6 4
a b b' a c c c' c' a b b' a' c

VII TROADES

Actus I 1—66 7 7 7 6 5+5 6 6* 6 6 4
a^o a a' b c c' b' d d' d' eCanticum I anapp. 67—170 u. Obs. p. 31—33 F. Haase
Miscell. philoll. I. III c. 5A B B' A' C D D'
(Ch) (H) (Ch) (H) (H) (Ch) (H) (H) (Ch)6 6 4 4 4 5* 2 1 | 4 4^m 5* 2 1 | 6* 6 | 2^m 5^m 5 2^m | 5* 5 | 5* 5*

a a' b | a b c d e | a' b' c' d' e' | a a' | a b b' a' | a a' | a a'

Actus II scaena 1 171—210 2 2 6 6* 6 6 6 6
a a' b b' b b' b b'

scaena 2 211—379

4* 4 4 4 5 5 5 4 4* 4* 4 4 4 6+6 4* 4+6+6*

a^o a a' a' b b' b' a a' a' a' a a' b b' a a' b b'

3 3 3 6 6+5 5* 5 | 1.1 1.1 1.1 1.1 1.1 1.1 2 2 2* 2 2* 2 4 7 4 7

a a' a' b b' c c' c' | a a' a a' a' b b' b' b b' b' c d c' d'

Canticum II ascle p. 380—417 ZfG p. 696 MRh XIX
p. 365 s. s.7 4 4 4 4 4* 7*
a b b' b b' b' a'

Actus III scaena 1 418—527

7 7+7 7 7 7 7* 4 8 8* 5 6 9 5 6 6 2 2

a a' a a' a a' b c c' d e f d' e e' g g'

scaena 2 a) 528—713
 55 7* 7 6+6 6+6 5 5 4 6 6 8 8* 8 8* 6 6 8 8 8 8* 5 5
 aa' bb' c' c' d' d' c' e' f d d' e' f f' d d' g g' g g' h h' g g' g g' a a'

b) anapaest. 714—745 2 2 4 3 3 3 4 4 3 4
 (Andromachae) aa' bcc' d e e' d' b'

c) 746—823 7+7 5 5 6 8* 8 6+5 5+7 7*
 a a' bb' c' d d' e' b b' a a'

Canticum III 824—871 V strophae sapphicae XI uersuum
 (adonio clausae) u. Obs. p. 10—18 ZfG p. 329
 a a' a a' a'

Actus IIII 871—1018
 7 7* 7 5 5+5+5 6+6 4 4+4 6 6* 7 7 6 7+6* 6+5* 6* 5 6 5 5
 aa' a' bb' b' b' c' c' d d' d' c c' e e' f e' f' g' h g' h' g' h' h' h''

Canticum IIII 1019—1065 sapphici ZfG p. 329 MRh XIX
 p. 375

9^{ad} 8* 8 8 8 9*^{ad}
 a a' b b' c' c'

Actus V 1066—1189
 4 4* 4* 7 7 6 5 5 6 7+7 5 5+6+6 7 7* 5 5 6 6* 2
 α α' α'' aa' bcc' b' a a' d d' e' e' f f' d d' e e' β

ultimus strophae b' uersus 1113 non integer.

VIII MEDEA

Actus I 1—55 6+6 6 8 8* 6* 6 6
 a a' a' b b' a a' a'

Canticum I 56—74 asclep. 75—92 glycon. 93—109
 asclep. 110—115 hexametri ZfG p. 694 s. 252 701
 MRh XIX p. 524 s.

3 4 4 4 4 7 7* 3 4* 4 4* 4 3 3 3
 a b b' b b' α α' β b° b b' b' a γ γ

Actus II scaena 1 116—178

7 7+7 7* 7 5 5 ⁸ α α' β β' γ γ' ⁸ α α' β β' γ γ' d ³
 a a' a' a' a' b b' c c' d e e' f f' g g' h h' i i' j j' k k' l l' m m' n n' o o' p p' q q' r r' s s' t t' u u' v v' w w' x x' y y' z z'

scaena 2 179—300
 3 3 3 4 3 3 3 3* 4 4 5 5 7+7* 6 5 5 6 4 4 6 5 5 3 5+3 3 5
 a a' a' b° a a' a a' a a' b b' c' c' d e e' d' f f' d' e e' h° i' h h' i'

Canticum II anapp. 301—382
 6* 6 4 4^m 6 6 7 7* 5 5^m 4 4^m 5* 5
 a b c c' a' b' c c' d d' e e' f f'

Actus III scaena 1 383—433
 2 4* 4* 4* 4 4 5 5 4 5 5+4 2
 a b b' b' b' c' d d' c' d d' c' a

scaena 2 434—581
 8+8 4 8 8* 6* 6 6* 3 3 4 4 1 1 3 3* 3 3 3 3 2 2 1 1 3 3+7 7 9 5 5 9
 a a' b° a a' c c' d d' e e' f f' g g' h h' h h' h' i i' k k' l l' m m' o p p' o'

Canticum III strophae sapphicae adonio clausae,
 a quaternorum b nouenorum uersuum 582—672
 u. Obs. p. 9 ZfG p. 329 MRh XIX p. 374 s.
 a° a a' a'' a° a a' b° b b' b b' b* b*

Actus IIII scaena 1 673—742
 5+5 8* 8 6* 6 6* 6 6 6 3
 a a' b b' c c' c c' c c' c' d

scaena 2 ueneficium Medae 743—856
 Obs. p. 37 23 ZfG p. 700
 4 4* 4 5 5* 5 5* 4 4 4 4 6 5 6 6 4 5 5 4* 4 5* 5 6 6
 α α' α'' aa' aa' bb' bb' ab cc' d e e' f f' e'' ba 6
 tetrametri trimetri trimetri et trimetri iambici
 trochaici iambici dimetri iambici anapaesti
 743—754 755—773 774—789 790—850

Canticum IIII 857—886 anacreontici cum euripidio Obs.
 p. 28 29 ZfG p. 700 4 5 4 4 4 4 5
 a b a c a' a' b

Actus V 887—1035
 66 22 55+6 55*6 77 5454 76+74 677 44+44 55
 aa' bb' cc' d' ee' ff' gg' hi' h'ki' hh'kk' k'k' ll'

VIII AGAMEMNO

Actus I 1—56

Canticum I anapp. 57—108 77 66 77 6 6
 aa' bb' cd' c' d'

Actus II scaena 1 109—226 (stichomythia 145—162)
 scaena 2 227—310

Canticum II 311—412 strophae V disticha complectuntur
 ex dimetro et monometro anapaestico facta
 a* a' b' b' c' e' d' d' e' e' f'

Actus III 409—609

Canticum III ex variis metris compositum 610—692

A	B	C	D
str. liberales.	anapp.	strophae sapphicae alc. sapph.	anapp.
a bb' cbb' c'	fragm.	7* 8* 8* 7* 4* 5* 66 55	66 55
		a b b' a' c' c'	aa' bb'

Actus III scaena 1 693—818 inest chori canticum anapp.
 698—729:

7 8 8* 7
 c d d' c'

Cassandrae canticum ex dimetris iambicis 796
 —811 ZfG p. 700

2 4 4 4 2
 a b b' b' a'

scaena 2 819—844

Canticum III uaria metra complectens 845—924*)
 a bb' a' cc' d' ee' d' ff' gg' d'

*) u. 879 s. (str. c) sic erat describendus: — c diataea — — — —
 linqens horridus arua. u. 905 (str. f) sic: insueta carpi
 — — — —

Actus V scaena 1 925—967
 2 968—975
 3 976—1010
 4 1011—1070

X HERCVLES II

Actus I 1—103

Canticum I 104—172 asclepiadeum ZfG p. 699
 7* 7 5* 55 4* 4* 44 5 6 5 6
 aa' b° bb' c' c' c' d' e' d' e'

canticum Ioles et chori anap. 173—235
 12 12 12 6 6 7 7*
 a a' a' b b' c' c'

Actus II 236—585

Canticum II anapp. 586—709*)
 4* 66* 4 5 5 5* 5 6* 6 55* 5 5* 5 5 5 4* 4 8 8 3 3 3 3 3
 a bb' a' cc' c' d' b' b' d' d' c' e' e' e' f' f' gg' h° h' h' h' h'

*) u. 624—30 (Cupit—Tagum) = b' 627—835 (Nec tota sitim—
 param est)

Actus III scaena 1 710—745
 scaena 2 746—1034

Canticum III 1035—1134 glycon. Obs. p. 20 22—24
 MRh XIX p. 370 s. A Goebel ZfG XVI p. 737—44 uid.
 ibid. XVIII p. 251
 5 4* 4 5 4 4* 7 7* 7 4* 4 4 4 4* 4* 5 5 4 4* 4* 4 4*
 a bb' a' bb' c' c' c' d' d' d' d' d' ff' gg' gg' h'

Actus III scaena 1 1135—1393 insunt tria chori cantica
 anapp. 1155—1164 5* 5*
 a a

1211—21 = 1283—93 10* 10*
 str. ant.

scaena 2 1294—1422
 scaena 3 1423—152

Canticum III 1522—1610 sapphicum adonio clau-
sum ZfG p. 332
5 5 5 4* 4 4 5 4 4* 4* 4 4 4 4 5* 5 4 4 4 4 4^{ad}
aa'a'' bb'b'' a bb' bb' bb'b'' aa' bb' bb' b''

Actus V scaena 1 1611—1762
scaena 2 1763—1867

Canticum V anapp. 1868—1948 Chori et Alcmenae
10 10* 8 8* 6* 6 8 8* 8 8 2
a a' b b' c c' d d' e e' f
Ch A Ch A

Actus VI 1868—2006

insunt: Alcmenae alemanii 1953—1971 ZfG
p. 700 s. 3 3 3 3* 3 3'
a a' b b' c c'

Chori anapaesticum 1992—2006 7 7^m
str. ant.

XI OCTAVIAE ordo.

(u. Obs. p. 38—40)

Actus I Nutrix 1 35—57
Octavia 1—34 58—72 } anapp.
Nutrix. Octavia 73—104 }
Octavia. Nutrix 105—205 227—277

Chorus 206—226 anapp.

Actus II scaena 1 388—448
scaena 2 449—604

Chorus 278—387 anapp.

Actus III 605—657

Octavia Chorus 658—703 anapp.

Actus IIII scaena 1 704—775

Chorus 776—793 anapp.
scaena 2 704—818

Chorus 819—836 anapp.

Actus V scaena 1 836—861

scaena 2 862—892
Chorus Octavia 893—1012 anapp.

